CORPUS DIPLOMATICUM

NEERLANDO-INDICUM

VERZAMELING van Politieke Contracten verdere Verdragen door de Nederlanders in het Oosten gesloten, van Privilegebrieven, aan hen verleend, enz ,

VIERDE DEEL_

(1691_ 1725).

VERZAMELD EN TOEGELICHT

DOOR

Dr. Privaat-docent

W STAPEL, Universitcit Amstercair

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subject t0 hup Wabout iston mte”temms

INHOUD.

Bladzlidc XV= XIX 570

INLEIDING DOCUxENTEN

DXLI_ Perzic_ 16 December 1691 577 DXLIL Koromandel: December 1691 Februari 1692 DXLIII: Koromandel: 14 Juni 1692 DXLIV_ Malabaar. December 1692 167 DXLV. Sumatra Westkust 22 Januari 693 DXLVI: 18-22 DXLVII Suratte Bergalen Kormandel, Februari_*April 1693 23 DXLVIII: Siam. Februari 1693 DIL Sumatra Westkust Nias. 23 Maart 1693 DL. Sumatra’$ Westkust . 31 Maart 1693 DLI. Sumatra Westkust Nias . April 1693 DLIT. Sumatra’ Westkust Nias. 15 April 1693 38 DLII: Sumatra’$ Westkust Nias. 26 April 1693 41-4 DLIV. Sumatra’$ Westkust Nias* Mei 1693 DLV, Sumatra ‘$ Westkust Nias Mei 1693 DLVI, Sumatra’ 5 Westkust Nias Mei 1693 DLVII, Koromandel:. Augustus 1693 DLVIII, DLIX September 1693 DLX DLXI Siam October 1693 DLXII Sumatra $ Westkust. 12 Maart-5 April 1694 71 DLXIII. Sumatra 5 Westkust. April 1694

This centent duwnlo: ded tim 146,50,98,28 0n Weil, 12 Oct 2016 [8, 05 HUTC AIl use subjectt0 hup Wabout iston mte”temms Ae

THOud

DLXIV, Perzie. Januari Februari 1695 DLXV DLXVI DLXVII 90-91 DLXVIII 91 DLXIX Februari Maart 1695 92 ; DLXX DLXXI 7 DLXXIT. -98 DLXXII_ DLXXIV DLXXV_ 100 8 DLXXVI LOI-DLXXVIL 103 DLXXVIII 104 105 DLXXIX 105 106 DLXXX 106 107 DLXXXI 107 1O8 DLXXXII_ 108 109 DLXXXIII 10) II0 DLXXXIV 110 -*111 DLXXXV* 11-112 DLXXXVI: 112 H3 DLXXXVI; 113 114 DLXXXVIII Koromandel, 14 April 1695 114_H6 DLXXXIX Perzic. Juni ~Juli 1695 116 119 DXC Korotnandel: October 1695 119-121 DXCL: Perzie. October November 1695 122 124 DXCIL Suratte: 26 September 1696 124 127 DCXIII Perzie October 1697 127-128 DXCIV. Koromandel. 20 Fehruari 1698 129 DXCV, Suratte. 24 Maart 1698 130_131 DXCVI. Malahaar. 6 April 1698 131-135 DXCVII: Sumatra's Westkust: 19 Juni 1698 135_137 DXCVIII: Makassar- Zuid-Celebes. Augustus 1698 137 140 DIC Kototnandel: September 1698 140 142 DC. Sumatra'$ Westkust: October 1698 142 144 DCI Suratte. 28 December 1698 144 146 DCIT Ceilon Madura_ 26 Januari 28 April 1699 146_150

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subject t0 hup Waboutiston wrettemms INHOUD .

DCIIL: Suratte: 2-4 Februari 1692 150_152 DCIV_ Perzie, Juii 1699 152-154 DCV. Cheribon. Augustus 1699 155 161 DCVI Minahassa Menado. 10 September 1699 161- 168 DCVII Koromandel. 13 September 2 October 1699 168 -174 DCVITI Malabaar. Noverber 1699 174 _ DCIX. Perzie Januari 1700 177-180 DCX. Molukken Tidore_ Mei 1700 180 DCXI; Timor Rotti . October 1700 {85 DCXII, Perzie, Decerber 1700 DCXII; Makassar . 22 Februari 1701 DCXIV, Soembawa_ 18 April 1701 DCXV. Koromandel, 25 April 1701 DCXVI Juni 1701 1 7 22 Oaab5azi Malabaar. DCXX Perzie . November December 1701 DCXXI: DCXXII. Molukken Batjan. 21 April 1703 DCXXIII. Suratte: 14 Fehruari 8 Maart 1704 DCXXIV_ 8 Maart 1704 DCXXV 1 DXXWVI Bengalen November 1704 226 DCXXVHI Java Mataram: December 1704 DCXXIX Sian. December 1704 3 DCXXX, Koromandel. Januari 1705 DCXXXI Molukken Tidore. Mei 1705 236 238 DCXXXII, Sumatra's Westkust. 13 Augustus 1705 238 -241 DCXXXIII Java-_Mataratn: October 1705 DCXXXIV; 230-20 DCXXXV. Koromandel; November 1705 251 -253 DCXXXVI Java Mataram; 12 Juli 1706 253 254 DCXXXVIL Perzic, September 1706 255 256 DCXXXVHIL Suratte. 14 18 Januari 1707 256 259 DCXXXIX Malabaar, 13 Februari 1707 259 "261 DCXL Koromandel. Mei 1707 261 263 DCXLI: Sumatra'$ Westkust 17 Mei 1707 264 265 DCXLII 8 Juni 1707 266 268

This centent duwnlo; ded tiom |46,50,98,28 0n Weil, 42 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms INHOUD _

DCXLIII: Perzic. Septetnber 1707 268 269 DCXLIV. Java Mataran 31 October 1707 270 DCXLV Siam, Januari 1708 273 3 DCXLVI, Bengalen_ 10 Februari 1708 275 DCXLVII Cheribon Preanger. 15 Februari 1708 279 DCXLVHI Februari 1708 2 280 DCIL -281 DCL Preanger, 15 Februari 1708 282 DCLI; 23 2 DCLII; 17 Februari 1708 DCLIII; Boni Bonthain. 21 Februari 1708 292 DCLIV Bengalen 21 Februari 1708 DCLV. 12 18 Maart 1708 293 DCLVI; April 1708 294 295 DCLVI: 295 296 DCLVII: Augustus 1708 296 298 DCLIX September 1708 298 300 DCLX. 301 303 DCLXI 303 305 DCLXI; Bantam. October 1708 306 DCLXIII; Molukken Tidore 2 Januari 1709 310-314 DCLXIV_ Suratte; 30 Januari 2 December 1709 314 317 DCLXV Bengalen_ 10 Februari 1709 318 DCLXVL 319 DCLXVII Februari Mazrt 1709 320 [DCLXVHI. Siam 1(2) Maart 1709 DCLXIX 322 Java Mataratn. Maart 1709 DCLXX 324 325 DCLXXI 326 DCLXXII Bengalen 3 April 1709 323_338 DCLXXIII Ceilon Madura Juli 1709 DCLXXIV Siam, 19 September 1709 331 333 DCLXXV_ Ceilon Madura_ 26 September 1709 333 DCLXXVI; Djambi. 12 November 1709 334–339 DCLXXVII: Malabaar. Januari 1710 340 346 DCLXXVIII: 346-349 DCLXXIX_ 12 Februari 1710 349_358 DCLXXX_ 358 360 DCLXXXI_ 360 362 DCLXXXIL April 1710 362 365

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Werl, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subjectt0 hup Wabout iston mte”temms
INHOUD_

DCLXXXII Makassar. Mei 1710 366 367 DCLXXXIV_ 367 368 DCLXXXV_ Gorontalo Limbotto. 9 Juni 1710 368 372 DCLXXXVI Makassar, 19 Augustus 1710 372 DCLXXXVIL Ceilon Madura. Juni 171[381 DCLXXXVII Ambon. 29 Augustus 1711 381 385 DCLXXXIX Djambi; 10 September 1711 385 387 DCXC. Bengalen: Februari 1712 387 -388 DCXCL, Sutatra’$ Westkust. Maatt 1712 388 393 DCXCI. Siam. Mei 1712 393 394 DCXCIII Rijk van den Grootmogol. Mei 14 Juni 1712 395 44 DCXCIV Rijk van den Grootmogol. 18 Juni 1712 405 406 DCXCV_ 406 408 DCXCVI 408 409 DCXCVII 409 410 DCXCVIII. Siam. Augustus 1712 410 412 DCIC. Rijk van den Grootmogol 11 Augustus 1712 413-419 DCC. Rijk van den Grootmogol. 13 Augustus 1712 419 423 DCCL. Rijk van den Grootmogol. 13 Augustus 1712 424 428 DCCII: Rijk van den Grootmogol. 13 Augustus 1712 432 DCCIII; Rijk van den Grootmogol 14 Augustus 1712 432- 434 DCCIV . Rijk van den Grootmogol, 19 Septetber 1712 435 437 DCCV. Golkonda_ Februari 1713 437 438 DCCVI Mokka. Mei- Juni 1713 438 439 DCCVIL; Djohor. 19 Augustus 1713 440 445 DCCVHII: Koromaidel. Februari 1714 4 DCCIX, Februari April 1714 DCCX , Perzie, Maart Juli 1714 448 450 DCCXL Augustus 1714 450 470 DCCXII: Japan. 27 Augustus 16 October 1715 473 DCCXIII Molukker Batjan: September 1715 474 475 DCCXIV Mokki. December 1715 DCCXV, Sumatra’5 Westkust. 21 Maatt 1716 477 482 DCCXVI: Maart 1716 483 484

This content duwnloided tiom |446,50,98.28 on 12 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms XI

TtoU

DCCXVII Makassar Boni . Augustus 1716 484 486 DCCXVIII. Soembawz 27 October 1716 486 488 DCCXIX. Malabaar . 23 Februari 1717 488 DCCXX, Perzie Juli 24 Augustus 1717 492 493 DCCXXI 494 495 DCCXXII 24 Augustus 1717 DCCXXIL 3 DCCXXIV. 1 DCCXIV November 1717 504 DCCXXVI Malabazr, December 1717 505 DCCXXVIL 30 Januari 1718 513 DCCXXVIL 515 516 DCCXXIX: Bengalen: 29 September (?) 1718 516 518 DCCXXX Juni 1719 518-519 DCCXXXI Perzie October 1719 520 DCCXXXII 521 1 DCCXXXIV; DCCXXXV, Djambi_ December 1719 526 DCCXXXVI, Molukken: 14 Jnui 1720 527 533 DCCXXXVII Djambi. 21 October 1721 529 DCCXXXVIII. Palembang: 2 Juni 1722 536 543 DCCXXXIX, Molukken: Juni 1722 543 568 DCCXL Perzie September 1722 549 DCCXLL. 555 6{58 DCCXLIL DCCXLII -561 6 DCCXLIV. -563 DCCXLV. Japan 28 October 1722 564 DCCXLVL Makassar. 10 Augustus 1724 564 565 DCCXLVIL Malabaar. 27 October 1724 565 567 DCCXLVIII Koromandel. Februari 1725 567 563 DCCIL. Perzie, September October 1725 568 570

VERBETERINGEN 5 REGISTER VN GERAADPLEEGDE WERKEN 577 REGISTER VAn PERSOONSNAMEN 579 589 REGISTER VaN PLAATSNAMEN 591 600 VERKLARING Aon DOCUMENTEN VOORKOMENDE VREENDE WOORDEN EX UITDRUKKINGEN 601-6IC

Tis centent duwnlo: ded tiom |46,50,98,28 0n Werl, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subject t0 hup Waboutiston wrettemms INLEIDING.

This content Jownloiled tiom |446,50,98.28 on Wexl, 12 Oct 201 18,05 HUTC All use subject t0 hup Wabout jstor oreterms INLEIDING.

Het vierde deel van het Corpus Diplomaticum Neerlando Indicum; dat hierbij belangstellenden in onze Koloniale Geschicdenis wOId: aangeboden bevat 209 documenten, loopende van 16 December 1691 September 1725, en omspant dus een tijdvak van circa 34 jaar; Voor deze periode komen wij derhalve op een gemiddelde van iets UCCI dan overeenkomsten per jaar FOOr de in de drie vooraf- gegane deelen behandelde perioden bedroegen gemiddelden ongeveer 372, en 1. Na een ZCCI duidelijke stijging van het gemiddelde in 17* tcut komt derhalve op de grens van 17** 1842 eeuu aanmerkelijke terugval. Dit verschijnsel mag 0p zichzelf nog niet tot de conclusie leiden een versapping bij de Compagnie Tmme:$ ovcr een aantal staatjes had zij intusschen onbeperkre souvereiniteit aanvaard der aard der zaak maakte dit nieuwe overeenkomsten met vorsten dier staatjes overbodig zijn evenwel van andere symptomen die wijzen, dat de tijd vanl

krachtige expansie voorbij is. Daarbijhad het {ee[uitgebreide gebied wajtod de Compagnie zich bewoog van de Kaap de Goede Hoop tot Japan benevens de door haar gevolgde politiek de inheemsche vorsten zooveel mogelijk aan zich onderwcrpen hcn althins onder haar bescherming nemel, ,den ommeslag z00 doen tocnemcn werden voor het exploiteeren dier gebieden zoovee mcnscheti materialen vereischt, dat tot het aanknoopen nieuwe relaties slechts met groote Voor zichtigheid mcest worden overgegaan. Vele ingewijden wateri vari meening, dat beperking en inkrimping van het werkterrein een daad am wijs beleid zOu zijn; anderen achtten het vooral verkeerd dat Compagnie niet was gebleven wat zij oorspronkelijk was, namelijk een handelsvereeriging; muar dat zij ccr en meer een souvereine staal Ulels geworden Reeds de advocaat der Compagnie_ Pieter van Dam), had de 171e ceuw Op gewezet dat verovering van uit - ebreide territorien _ zooals Rijklof van Goens dat toen op Ceilon wilde, het werk was van cen groot en ambitieus koninck, e niet

Corpus Dipl, III, blz. XIX

This centent duwnlo: ded tiom |46,50,98,28 0n Werl, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subject t0 hup Wabout iston mte”temms XVI

van koopluyden, die alleen op haer gewin sien. En de Gouverneur Generaal Christoffel Swol 1713 1718 gaf in een schrijven uan Heeren-XVII als zijn meening te kcunen_ udat de Ed Maat- schappy reeds land te veel” had: In de vergaderingen van de Heerer- Majores kwam dan ook in deze jaren herhaaklelijk het punt der sesnagie’ aan de orde. Hoe hoog de lasten tegen het einde van de in dit deel behandelde periode waren opgevoerd, leeren monsterrollen_ 2.8. Geerale land monsterrol geeit ultimo Juni 1725 voor Indie een aartal van 19 797 anbtenaren en soldaten; met de mededeeling, dat de opgaven van Perzie en Sumatra’$ West kust nOg niet waren binnengekomen De zee- monsterrol geelt voor” denzelfden datumn eCtl tOtaal Vam 6 414 koppen, winrin niet MCC geteld zijn degenen; die zeilende waren tusschen Indie Met Moederland, Voegt men deze bij, dan komt men tot het respec tabele getal circz 30 0C0 dienaren Indic ’) Het is dus wel zeer begrijpelijk, dat beperking bezuiniging noodzakelijk Watc Inleer, waar door de toenemende concurrentie van Engelschen en Franschetl winstet lang z00 groot niet meer waren 17** eeuw . Dit verklaart mede, wazron wij in dit deel geen enkel contract vinden, dat betrekking heeft op geheel nieuwe relaties voor dezen nog niet bevaren landen Mlat alle hebben ten doel bestaande verhoudingen consolideeren, suprematie der Compagnie versterken ?) Dit Jaatste zien wij vooral op Java, waar zcowel Bantatn als Mataram steeds nleer haar afhankelijk worden Maar ook dit kostte veel; in de versterkingen Bantam Cheribon,

Sernarang, Kartasoera, Djapara, Rembang en Pasoeroean lagen flinke Nederlandsche garnizoenen, die slechts Foor een klein gedeelte door de mnheemsche Foreien werden betaald.

Het grootst aantal overeenkomsten is gesloten met vorstc1 der landen, Taur de Compagnie hct mnst vertellen had_ inel name Perzie het rijk van den Grootmiogol, waartoe in dezen tijd behoorden Goedjarat; Suratte, Hindostan, Bengalen met Bihar Orissa, Golkonda Noorder-Koromandel:. De gouverneurs regenten dier landen gaven herhaaldelijk blijk vatl de meening, dat bij overlijden van een vorst alle door dezen gesloten of bevestigde

1. Dit persorcel bijra gchccl uit Europcancr samengestcld, Ecn onder_ zoek de monsterrollen lcert, dat nog nict Len procent iohceIsde arh Er is in het cenete Kcvrnt der I7de F een Metie vestiging gesticht; Kaartai cvenwe gcen aunwijzing contracten vinden_ Het is nederzetting de Rio de la Goa thans Delagoa-baai Zuid-Afrikz, Kaap gesticht; maar na enkdle aren Wcci epgehevet:

This content duwnloided tiom |446,50,98.28 on 12 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms IALIIDIAG

contraccn waardeloos warcn geworder, zoodat men, dikwijls door kostbare gezantschappen rijke geschenken , de gunst Vn del Iueutcn heerscher mnoest zicn verwervcn, Ci hem bc- vestiging der oude privileges te verkrijgen De bedragen_ besteed abassades en , schenckagies liepen, zooal: Eeliefde uit- drukking Van Indische regeering dat eigenaardig onschrijit; seer hoog Op stock” Het gezantschap Jan Josua Ketelaar , die in 1711-1712 het hof van den Grootmnogol bezocht; Kwam Compagnie Op cenige tonnien gouds Saan: Toen die gezant nog Maar pas de terugreis had aanvaard; stierf de Grootmogol, waar- dcor de waaide der met zoovee moeiten en kostcn verkregcn Over eenkomstcn zeer problematiek werd_ Een revolutie in Perzie, die in 1722 ecn andere dynastie op den troon bracht, kostte de Compagnie # afgedwongen geschenken meer dan een milliocn gulden Zij kon zich dearan net onttrekken, al: zij althans haar voordeelige handelspositie daar te lande wilde handhaven: Van deze en dergelijke tot dusver nog onvoldoende gekende feiten; die mede oorzaken zijn van den achteruitgang der Compagnie geeft dit deel het Corpus de docutnenten met CCT] korte toelichting verwijzing naar bronnen of literatuur.

Wij hebben vrueger een opgenerkt dat Contractboeken-Amsterdam 18 * eeuw zeer onvolledig zijn bijgehouden_ Dit wordt door het thans verschijnende vierde deel wel heel sterk bevestigd, Van de 209 documentcn; in dit deel opgenomen Komen slechts 73 Amsterdamsche verzameling voor . Naar een oorzaak daarvan kunnen wij slechts gissen ; waarschijnlijk ’bestond bij bewindhebbers ambteraren Amsterdan niet meer die mee leveride

belangstelling met wat daar in het verre Oosten door land-stadgenooten werd verricht, al5 er in de 17 * eeuw had bestaan mogelijk ok was de administratic te omslachtig geworden. Hoe is he: anders te verklaren, dat wij in de uit Indie overgekomen brieven van het jaar 1710 niet minder dan 10 contracten vonden, alle deel opgenomen, wairvan niet eel inl het Amsterdarrische Contractboek voorkont Dit moge tevens als bewijs dienen hoe

Hierachter , blz: 395 Hierachter , blz.

rolgende: rolgerde: Uit het volgende dccl bliken_ ctrige jaren later ccn nicuwe revolutie het vorige koningsgeslacht ecr op den truOM hersteldc; Compagnic WcCCro yee rostLe Corpus III, blz. XVIII.

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subject t0 hup Waboutiston wrettemms XVIII

TNLEMONG

ncodzakelijk het Wa5, dat de uitgever het doorzoekcn Vail alle uit Indic overgekomcn brieven met Onverflauwden ijver voortzette. Waren slecnts die documcnten uitgegeven, die de officieele Amsterdamsche verzameling zijn opgenomem, dan zouden vcor de 184* ceuw eenige honderder; waaronder buitengewoon belangrijkc, ontbreken:

Eenige Ialen kwam bewerker Yoor eigenairdige moejelijk- heden staan Dit WZs 0. het geval met een tweetal contracten Djambi, September 1711 Sumatra’$ Westkust, Maart 1716 die noch in het Rijksarchief in Den Haag, noch in het Landsarchief op Batavia tCrugEs evonden konden worder, Iaar waar- vanl de brieven der betrokken gewesten onomstootelijk kuar vast ic staan; dat zij gesloten waren Door een onderzoek in resolutien en missiven Va Gouverneur-Generaal cn Rade en andere documenten kon in beide gevallen vrij nauwkeurig de inhoud dier verloren gegane overeenkomsten worden vastgesteld Eenmaal werd contract in extenso opgenomen; dat noch in de Contracthoeken _ noch in de archieven te vinden was Het is een overeenkomust IlC(den sultan van Djohor_ van 19 Augustus 1713,’) reeds aigedrukt bij Netscher , De Nederlanders in Djohor Sick, en door genoem- den auteur indertija gekopieerd bet Oud-Nederlardsch archie op Malakka Het is niet Onwaarschijnlijk; dat in andere plaatselijke archieven cok nog documentcn voorkoen die elders niet TTICCT vinden ziju, Inaat het 1as den bewerker uit den aard der zaak niet mogelijk op alle oud Compagnieskantoren in Azie onder- zock in te stellen doen instellen Een en ander kon hen slechts voor behoeden de illusie te kcestercn, dat zijn werk volledig zou zijr, hoezect hij ook overigens naar volledigheid heeft gestreefd:

De waarde van een verzameling als de onderhavige wordt VOOr een niet gering gedeelte bepaald door betrouwbaarheid der registers het is niet anders dan een Nachschlagebuch_ dat den onder- zoeker onzer Koloniale Geschiedenis vlug mcet gever, wat

over de relaties met een bepaald land in een bepaalden tijd zoekt: Daarom zijn die registers zOo nauwgezet mogelijk bewerke Tevens is weder- OII een glossarium opgenomen Verklaring Van de in de documnenten voorkomende vreemde. woorden uitdrukkingen.

Respectievelik blz 385 en 483 hicrachter. Hicrachter, blz; 440 voleenda

Tmis ccntent duwnloided tiom |46,50,98,28 On 12 Oct 201 18,05 HUTC AIl use sulject t0 hup Wabout iston mte”temms INLEIDING.

Aan velen is de bewerker ook thans weer dank verschuldigd voor ondervonden belangstelling en steun, en wel in de eerste plaats aan de leiders ambtenaren van het Algemeen Rijksarchief in Den Haag het Landsarchief Batavia. Ook bij samenstelling van het glossarium heeft hij Ccmn verschillende zijden nuttige aan-wijzingen ontvangen, Waattoo hij bij deze zijn groote erkentelijk-heid uitspreekt, het bijzorder Jan Prof. Dr: J. Ph. Vogel, die zelis z00 vrierdelijk was enkele dubieuze gevallen inlichtingen vragen aan zijn wetenschappelijke relaties onder Britsch-Indische geleerdet Zeer het bijzonder gaat dank van den bewerker die Yan het Bestuur van het Koninklijk Instituut naar Mevroum” de Weduwe 4. M, $. Heeres-Van Troostenburg de Bruyn, die door een belangrijke geldelijke bijdrage de uitgave dit deel mogelijk maakte in een tijd, dat ook het Instituutsbestuur ernstig Op bezuini ging bedacht moest zijn. Zij deed dit ter herinnering aan de nage- dachtenis val haar Ii, wijlen Prof . Mr: J E Heeres, die met deze uitgave aanvang had geraakt: Zoo blijft de Mam Vam Prof, Heeres ook aan dit vierde deel ten nauwste verbonden.

Den Haag, Juni 1935

STAPEL

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use sulject t0 hup Wabout iston mte”temms DOCUMENTEN

This content Jownloiled tiom |446,50,98.28 on Wexl, 12 Oct 201 18,05 HUTC All use subject t0 hutp Wabout jstor, oreterms GENERALE NEDERLANDSCHE GEOCTROYEERDE OOST-INDISCHE COMPAGNIE

1602_1800

This contcm downloucd from |46,50,98.28 un Wel, 12 0 2016 / 8.05.#UTC AIl use subject to hup Wabout jston orgnetms DXLI: PERZIE_

December 1691:

Blikens merslnno dccument bereikte Jan Leenen LOg het doel, Wnarvaor 4 ba 5sa4e10 nalt Perzie (Corpus II, blz. 345).

slotte toch Rezonden

Translaat Mandament wegens de zydenegotie tolvryheyt, mitsgaders quijtschelding der thollen van jaaren 1684, 1685_ 1686, 1687 688, 1689 en 1690, dat wy geen zyde hebben genomen:

Daar is een bevel, welk de wereld te gehoorsamen heeft, “ytgegaan namentlijk dat, vermits VUOT eenigen tijd geleden een berelschriit met een luyster uytgegaan is, waarby geordon neerd is geworden dat de Hollantse natie driehondert carges charwarie zyde ?) tegens vijftig thomans de carge van hof soude negotieren en dat van wharen coopmanschappen; dewelke in de gesegende rycken aanbrengen en van de gesegende rycken uytvoeren buyten voorschreven zyde, welkers thienden en thol van uytvoeren; vermits die zyde uyt de eygene goederen des hofs gekogt wercen MC] niet kan nemen tot cen bedraging van twintigh duysent thomans, gene VJm die goederen over thienden thol Van #ytvoeren Va voorschreven natie soude genomen werden”) dit onder sodanig cem conditie dat indien Hollanders goederen van andere coopluyden onder haar eygene goederen aanbrengen ofte uyt het land vzn dese gesegende rycken uytvoeren, ofte realen goud opkopet ucttulren en hetselve kennelijk soude werden_ voorschreven

Uit dc Ovcrgecome# brica 1717 , boeck iolic 1209 vrolgende ; in eenigszins andcte hewoordingery, nameliik tanscringe- Sjak Housein 1695, Ovctalgotleti hricik 1697 , tiende nocck afdecling Persia, iolio 107 Zijde van de 24* kwaliteit, Euroja lcgia-zijde geroemd Voor den Iaam karwary czclsvrach: zic Hotz Cxocws , biz. 155 , ncot Di alles bepaald in iet aan Joan Furaems 1652 vcnconde a uameul Zie Corpw II, b2. 560 volgende, Horz, C4roeus, Bz, 248 ; 261–268 cn 276.

This centent duwnloi ded tiom |46,50,98,28 0n Werl, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subject t0 hup Waboutiston wrettenms GFKERALE NEDERLANDSCHE GEOCTROYEERDE

goederen, realen en goud din Voor de eygene goederen van het hoogaansienelyke hof soude gereeckend voor’ datselve hof aangeslaagen werdem. Ende naderhand volgens Voor schreven bevelschrift twee thomans over de prijs van ider carga vermindert tot agt-en-veertigh thomans carga vast gestelt: Ende sedert het jaar Tangoes-iel of 1684, tot jaar Joent-iel 1690, heeit voorschreven natie geen negotie van zyde meer met dit hof gedreven_ Ende de tnienden en thol van uytvoercn van hare goederen, die sy van voornoemde jaeren aan den sjabandaar VJm de zeehavenen niet gegeven hebber, ende waarvan c sommige

jaeren by den gouverneur en sjabandaar, volgens onse expresse ordre; rekening gehouden, ende van eenige jaeren maar gegist gecalculeerd Komen bedragen somma Ven vijfftien duysent vierhondert sevcn tagtig thomans, negenhondert vier seventig dienars, *) volgens de specificatie, daarvan hieragter uytgetrocken_ Ende in desc tijd het puyk van sijns gelyke, Joan van Leene amhassadeur Vam de Hollanderen, eerbiediglijk kenrcn geven en versogt neeft, dat de geregtigheden Oter de thienden thol van uylvoeren van de gesegde jaeren Z0o veel niet komcn belopen als regenten deselve gecalculeert gegeven hebben; ende dat na de maniere als ten tyde Van] den heerscher; een groot prins over cen paradijsplaetse; den koning Abbas de tweede, mijn vader, welkers luyster God vermneerdere de thienden thol van uytvoeren van eenige jaeren ain den Hollandsen ambassadeur vereert is geworden sulx aan hen ook mogt verccrt werden ; ende_ alsoo op den zydehandel veele schaede geleeden hebben, dat het in den beginne vam den jaere Coe ~iel of anno 1691 mogt geordonneerd werden om zydenegotie stille te staan ende alle jaeren de thienden van uytvoeren der goederen, die sy, gesegde natie, Persien aanbrengen en uytvoeren, als vin andere coopluyden van haar te nemen _ of op elke carga zyde twee thomans te vermninderen; met last dat die van het hof de hiervodr verhaalde quantiteyt goedle zyde en met het regte en volle gewigt; sonder

Walneer geschiedl is, heb ik niet kunnen vinden Haventteeste , Ecn Tomar gold citcx gulden verdeeld in IG.ODO dinar; Deze specificatie nntorrekt enonereude der ccF Cucus, jaere 1652.

This content duwnloided trom |46,50,98.28 on Werl, 42 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms OOST-INDISCHE COMPAGMIE 1602 1800.

eene

andere kant sien, leveren soude, opdat geen schaade zoude lyden. Soo hebben dan uyt koninglyke gunst tot gerelten ambassa deur de geregtigheden van de thienden en thol van uytvoeren van de hiervoor aangehaalde jaeren aan hem; ambassadeur, tot een beneficie gegeven quijtgescholden_ ende van den beginne van den jaare Coe-iel of anno 1691 van den prijs van ider carga zyde twee thomans vermindert; ende kragtelijk geordonneert bevolen_ dat alle jaeren die van het hof een quantiteyt van driehondert carges zyde tegens ses veertig thomans de carga met voorschreven natie sullen negotieeren; ende tot een somma Fan twintigduysent thomans Jan goederen, dewelke uyt Persien brengen, buyten de zyde voormelt, geen thienden en thol Wan uytvoeren van haar nemnen, met conditie_ sooals voor desen mede geordonneert dat se geen goederen vam andere koopluyden onder haare sullen vermengen ende ook geen goud nog realen haar iind Vetyocren ende [indien] hetselve kennelijk zy, dat dan hetselve Voor het hof gereekend aane geslaagen zijn sullende den mustoffie-chassa van

het doorlugtig hof, of superintendent van reeken- financie-camers_ geregtigheden van thienden thol van uytvoeren van hiervoor gesegde jaeren, sy dat deselve versekert of niet ver- seekert als cen gift aan welgemnelte ambassadeur reekeningboeken doen aanteykenen, ende sal den ontfanger van geregtigheden voor den wakiel, alsmede den rijxvertrouder cn andere meer gequalificeerdens geen geregtigheden van nelien ambassadeur hebber eysschen. Ende sullen wasiers regenten gesegde quantiteyt in goede syde met het regte volle gewigt, sonder d eene of dandere kant te sien, alle jaeren leveren, ende zal den tholmeester TalJL de zeehavenen van Persien volgens voorgemelte ordre over thienden thol Vali uytvoeren der goederen van die natie sig mocten reguleeren, ende erkennen dit bevelschrift behoren_ Geschreven in maand Rabie el Sanie des jaars 1103_ Onder stond : Aldus agtervolgens interpretatie van den tolk, Francois Sahid, getranslateerd door my, VZE geteeckend Frans Castelijn:

Plaatsvervangcr. Wie hier bedoeld wordt, is mij nict duidcliik

This centent duwnlo: ded tiom 146,50,98,28 on Werl, 12 Oct 2016 [8, 05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms
GENERALE NEDERLANDSCKE GEOCTROYEERDE

DXLII: KOROMANDEL:

December 1691-Februari [692.

Jaren lang had de Compagnie aan de Koromnandel bcroor Techte pasitie ingenoncn bij in- Hitvccr narer gcederen tolvcijheid gcnotcn haatsteliik Eog bcvestigd bij het firman dcn Grool - mogol 24 October 1689. (Corpus III, blz. 522) klachtent deti inrlotd-iken UHassan Choli-chan; dat particulicre kooplieden kosthare Warcn uuwccicn vcrzonden tusschen de gocderen Compagulie, dcze wijze mcde tolvrijhcid gcrotcn; natuurlijk slcchts kunncn geschicden mcdewerking Compagntes Malte WCo plotscling d tolvrijheid der Compagnie ingctrokken Officiccl bij de Nederlandsche autoritciten van gekroei uit den aa7d zuak #iets bekend iourericur Laurens Pit prctestecrcc nok krachtg hovendicn gelastte hii op die plaatsen; wJln inderdaad tol gekeven zou Wurdet de pakhuizem Mocstcr vatoem geslotett de handel gcheel stil- gclcgd Voorloopig cntcr oler] het bevcischrift gehandhazid (Zie Vetoft piryimma April 1695 hicrachter}.

Trinslaat VJt Pen copia parwanna volgens

bevel uyt het hoff door den heer Jummala, tulmulk off rijx- betroude aen den heer Hassan Goli-chan; in dato 27- van maan Rabbialawel jaar ’der door- lugtigste reg ering; off naar de Duytsche stijl zijnde den 16*** December 1691 gegeven en door genoemden heer Hassan Choli-chan onder deszellfis segel J4i Masulipatnamse motteseddi Hocus verder door den heer Mostafa

Choli-chan copia onder segel van den cagie Ibrahim aen den gesaghebber, den heer Bruyningh Wildlant met den boekhoude Jan Vorwer Op den 7* Februari 1692 gesonden:

Naar de gewone tituls van den heer Hassan Choli-chan_ Dat dese dagen door advijsschryven onder zege_ van den heer Chaid Metchaar-char, geen coninx register is g insereert, Sijn Mayesteyt uyt hetselve is te rersiacn egeven, dat de Holanders ecn forman van tholvryheyt Vin Sijn Maye steyt handen hebben volgens dien hare CCC pmnam- schappen goederen sonder die te openen off te wysen jen

Uit de Overyccomic bricvcu 1693, alt boeck; iolio 1504 volgerde: 3unbicnzar det kanselarii . Zie Corpus II noor Dp blz. 116. Kadi: Zic Corbus III, blz 614,

This content duwnloided trom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms CUSI INDISCHE COMTAGMIE 1602 1800.

imant coninx tolplaatsen_ dzerenboven dat andere vermogende coopluyde, onder pretext van dat onder Hollanders gehooren; sonder geregtigheyt geven_ vCr - voeren waardoor de goederen _ die voor den coninck dienstigh sijn moeten uytgehouden worder, ook weten verborgen houden te sluycken, Hierop heeft Sijn Mayesteyt bevolen dat het voortaen 7aat de wyse van Surata moeten gaen: De redenen zijn dese, dat doenmaals den Ed. Agtb_ heer commandeur Johannes Bacherus als ambassadeur van Hollantse Comp hoff is geweest, %) Zijn Mayesteyt een forman Fan tolvryheyt harer negotic verdere pryvylegie gunstelijk heeft verleent, nietjegenstaende dat in Souratta Vin Engelsen Hollanders drie en een halff ten hondert voor thollen werden getrocken; van andere twee voor veertigh ; des heeft het Sijn Mayesteyt belieft bevel te geven, dat vooriaen sal moeten agtervolgt werden de maniere van Souratta Ingevolge dan van welck bevelschryven ik desen, *) dat VJuni alle Hollanders, wic zy, van alle haare coopmanschappen drie en halff ten hondert moet geheft Van aangebragte gesteent, dat Zijn Mayesteyt dienstigh naar hoff schreven en opgegeven werden. Naar den inhout Van de hierop te becomene ordre uyt hoff moet eenen yegelijk zig reguleren.

Onder stond Getranslateert, Masulipatnam, den &“m February 1692 was getekent Jan Vorwer: Gecollationeert; accordeert, Masulipatnam, den 5d* Maert 1692, was getekent = Erasmus van der Sluys_ geswore eerste clereq: Gecollationeert, accordeert; Nagapatnam, den 29”” January 1693 ; Albert van Weedc, eerste clercq

Dcze Ioopt nict: Zic Corpus III, blz. %9. Dit zal verschrijving zijn. Misschien moet Ct stain: bevele: Diamanten

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Werl, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subjectt0 hup Wabout iston mte”temms
GENERALE “EDERLANDSCHE GFOCTROTEERDE

1. KOROMANDEL.

14 Juni 1692. ’)

steeds verdcr Zuidwaarts dringen Macal den Groot - mgol Sloee diens leget 1692 nct belce A belangrike plaats Gingi, hooidstad het Felijknamige koninkrijk Yorst Ging’ Rama - tapia, crzetie zich groote dapperheid. (aarcC wilde de Compagnic zich in dczen strijd “eraa houder; Inaar Kteh gerakkelijke taak: zooals bltk: uit Oderetaana bevelschriit

Translaa van een rocka, door de heer Asset-chan rerleent den 14” Juny.

Den heer gouverneut Laurens Pit werd g’ordonneerd den ongeluckigen Rame op alle wegen te observercn, dewyle sijn val aanstaande is_ hy gestadig practiseert een occagie te vinden tot het vlugten, welk UE_ moet trachten te beletten hem in handen te krygen, dat ans bysonder aangenaam zijn, Waarom alle een igelijk, speciaal de Francen andere natien, ordonneeren den gemelte heer gouverneur gehoorsamen behuipsame hand bieden: Welk doende dcn ongeluckigen in handen krygende sal den keyser dienst geschieden_ Doch Zun Ulieden dien heer niet gehoor-saamt, sult gylieden aan hoff aangeklaagt Gaatover stalt werden

Onder stont : Voor de oversettinge, was getekent = Johannes Coeckebacker: Gecollationeert; accordeert, Nagapatnam, den 29 Janu;uy 1693 Albert van Weede, eerste clercq:

Uit de Overgecomcn Oido 169}, achtste kocck folio 347 verso 5418. Ook in de vcrzameling olcr Zecbid 3.368, 112 “) Lurcns Tot wclkc comnlicatics dit bevelschrift leiden duidelik; EGi bedenkt, Frallscken Nederlanders 9-jarigen oorlog LiHi Treakeld aansluiting bij bovenstaad Tocha vaardigde Julfacaar-chan; zoM rokskausclicr Assct-cnan aanvocrdcr net leger, dat Gingi had geslatet; elital berelschrifte uit aan de rcecnte divcrse kustplaatsel; wazrhij hij hun Gelastte dc Ferelen korc. Hicr volgt dicr parwrll? Alle hoovde ctc” Carcal cc 1udcre plaatsen, daaronder Gchoorelde. digte by Nagapainam leggeide, Wcruem gelast de orotc Edcle Hecr

This content duwnloided tiom |446,50,98.28 on 12 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms OOST-INDISCHE COMPACNIE 1602 1800.

DXLIV , MALABAAR

December 692_

Nada: Adriacn van Rheede cind November 1691 te Cochin zan boord gegaan (hij overleed Yoor Julkomst Suratte) werd het aan de kust van Malabaar weldrz IUCET rocrig. De koning Calicoilang, gesteuno doom de heerschers enkele omliggerde shatcs Ear openlijk verze: tegcn de Compagnic In het brgin van 1692 zord dxarop de Hoogc Regee rine lice det uit Batavia e Ceilon raar Malabaar, die succesvol tegen d rebclien optradcn_ Ten einde verdere verbittering vorkomen, bood de Samoriin; de koning Calicoct; zin bemiddeling Ecn merigtc verontschuldigingen Vaordcc den Calicoilanger bragt den Sammorijn berde; wilde ons LOK yasslaam #OOf volstrekkelijke satisfactic dicn rrnde vordere weygcring syne trouMT Iaten op tredre De besprekingen curatu LoB Jang. TtaT dat maandel, Tnaat leidden ten slatte tot oncera- aing contract (Oniitgegevci missive ar Cam- Jhcto ~Cud Malobaer Heeren XVH dalo 22 Febrwari 1693}.

Vernieuwing der oude contracten nader Vete bintenisse Vai1 vrundschap negotie tusschcn den jegenwoordigen coning van Calicoilan; [rrewe War- mer ende dE. Comp' g'accordeert en beslooten by den commandant Isaic Tan Dielen_ uyt den nate en VinI egen den Hcog Ed" heere den Gouverneur Generael, d'EE" heren Raden van Nederlands India tot Batavia, door bemiddeling tusschen- sprake des conings van Calicout, den Samorijt, daertoe door den coning van Calecoilan expresseliik versogt.

Gelijk onder de vtunden wel eenig gescbil ontstaal, zoO is het echter redelijk d'oude vrundschap te gedencken_ geen nict welgedaen verbeteren, scoals nae gegevene publicque satisfactie duor de radja Va7 Calicoilan geschied daeromn sullen alle questien; hostiliteyten ende geresene

xonverieur lamtels MAr komen gehcorsamen, alsoo deselve piaatsen Gutr die: Heer Teroan beschernd, geicld nebhen "yndc die daardocrmcgen foreer et. Een ygelik zi hiervan gewaarschuwd Sulx contraric komt dcem op het regoreuste Geroem gestraft Uit het Contracibock; Ook in de verzameling Kamter Zeeland, n" 8148 Lenevens de Overgecowei briczer 1694 , scvende hocck folio 32 Tcrsn Folgende

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms
GENERALE NEDERLANDSCHE GEOCTROYEERDE

verwyderinge, wedersijts ophouwen, vergeten en vergeven sijtl, even deselve noydt voorgevallen gebeurd wacren ook voortaen d'oude goede vrundschap vertrouwelijkheyt weder g 'oeffend onderhouden mitsgaders alle accoorden ende ver bonden, voor desen emaekt, uytwysende d'olas papieren, daervan gepasseerd en in Wesen sijnde; bestaende ten principalen hierin, dat d'E_ Corp"" heeft den vryen handel woonng desselfs landen, daer het Haer Ed" gegeven (Nota dese woorden sijn inl Mallabaars begeeren van den coning daerby geroegt mnet uytsluytinge van

alle andere Europise nitien_ aanbrengende allerhande wae EIl coop: manschappen_ kopende en uytvoerende alle vrugten en gewas- sen; in Sijn Hoogheyds landen vallende blyven in vollen waet- den, en sonder eenige poincten te mnarcqueeren prompt opgevolgt naergekomen werden ; eenelijk vereyscht; tot voorkominge van misverstand in het aanstaende, dese naeder verklaring van het volgende poinct

Dat SOo eenige scheepen off vaertuygen, toebehoorende Sijn Hoogheyt ofte d'E_ Comp" din wel een der beyde onderdanen ongeluk stranden deser landen V4m den coning de E Comp' mogte komen te blyven ende vergaen alles VaT van de sodanige scheepen nog mogt behouden werden ain cygcnaers derselvcr weder sal endcn uytgekeerd, [its talende d'oncosten_ het bergen derselver goederen gevallen.

Dat - aCn de Nederlandse natie, die tyden wylen den conink mogten willen sien off ontmoeten, behoorlijk en publicque eere gegeven werden:

Vin dit vernieuwt contract sullen gemaekt werden vier origineele instrumenteri, twee Mallabaers twee Nederduyts daervan yder parthy twee onder haer sullen houden tegens den anderen wisselen;

Aldus gedaen en beslooten in hoff Eriwe Coyca in land- schap Calicoilan, den 3"" December 1692 overeenkomende Inet den 22" van de Mallabaerse maend Britsjegam ViI jaer 868 naer de Mallabaerse reekening van Calicoilan;

Bedoeld ziin de Wtorien : dner bet Haer Ed" Stec?el

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on 12 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms OoST-
INDISCHE COMPAGNIE 1602 _1800,

Was ondertekend Mallabaerse czracters nzem van d' koning daer besyden stond Nota dewijl by contract; YOOr - heenen gemaekt, belooit is voor het interdiceren VaIL den wilden canneclhandel jaerlijks vijltig ducaten aan den koning La Calicoilang geven, 50O Is in plaets Vall dien belooit vijf hondert goude famums ragia spetie, mitsgaders jaerlijks een paspoord, vry te verleenen, voor een vaertuyg van 75 hondert candylen ?) groot; dat Sijn Hoogheyd toegestaen is met aller- hande Wacren mogen laten navigeren was getekend Isaac van Diclen. Onder stond : G' collationeerd accordeerd, Cochim, den 10"" April 1693. Nog lager G'collationeerd, accordeerd, in 't schip Domburg: leggende eanckerd voot Trincquemale, den May 1693 ; in absentie van den secretaris deser voote, Joan Pas, was tekend: Willem van Swieten:

1. SUMATRA'S WESTKUST_

22 Januari 1693.

Iu den loop 1692 begon het hier daar Sumatra $ Westkust Urer onrustiget Wotden Te Air-Bangis wcro wcttigc vorst, indcrmiradji coor MstroanCM- in de bovenlandet gevangen gekoudcn, dcur hicruit ontstane vcrwarring kondcn Atichsche lorrendraeyers zich mct hun vaattuieen wcet Ongestraft op de plaats vet ooneti Ook clders, mame Singkel , Nias omliggende eilanden, Tetechenen Wcer {egeld Atjehers. Eenige gecommittecrden COmmardcur der West- kust conden Air-Bangis niets bereiken; Icen zond gcnocmde com- mandel Ben Januari 1693 kleine expeditic aeft Onofr den vaandrig Jobannes Sas. Den A7den Air-Rangis Eckomen vond d4r Gecommutteerden nog; maar tevens twee Atjelsche vaarimieci Wraar Lij zich It”ster mnaale Daar de in de coucnancc GevwBen rocs #Og sicccs net bereiken, cten ponglous of regenter zijn haamu verdrag bordgenctschap met de Compagnie (Onitgegven Rapport uneudrig JOTKHEE ZCori zijn verrichting 0f Nios ,

Van zoodanige belolte heb ik in gccn der vrocgere contracten iCEs kunncn Vnccn Lastcn van 480 pord Zie Corfus III, blz: 210, noot Uit hetContrac(boek. Ook de verzameling der Kdmer Zeeland, 8148, alsmede in de Overgecomen briezcm 1694, sesticrde bocck; folio 279 verso volgende

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Werl, 42 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms GENERAALE “EDERLANDSCHE GFOCTxOTkRkO

ad. Jwi 1693 ; Ownitacgcr”eu Wilir’c comuiG/IciMr Sumaatra’ $ IV csikust ao1 6.6 Redc, d4 10 Juli 1693).

rand

Contract artyculen, waerop de gantsche rege ringe gemeente tot Ayerbangy, nerens daer. onder sorterende plietsen, als waere bondgenoten sijn aengeromen en veraccordeerd by den vaendrager, als hootd deser expeditie; Joannes Zas, idem hockhouder g’eligeerd pl. ’) hooit IaM Baros_ Nicolaes Spring, bencffens d gecommitteerdlens, den ondercoopran Barent Dravpon dlen hekhouder Johannes Steur den stuuttnain Tadangse equipage meestcr Jacol) Goudijn, den onderstuurman a jachtje de Bruynrisch, Warnar Jansz. Oudman, den sergeant Joannes Kerckhoven, ter ordere van den heer Abraham Bouden commandeur, den raad deset Westcust ran Sumatra tot Padang_ den name LeT den HoogEdelen heer Willem A Outhoorn, Gouverneur-Generael, d’Ed” heeren Raden Uan Nederlants-India Lunw egen Ver= eenigde Nederlandse ’octroyeerde Oostindische Compagnie den grootmagtigen coning Va Minangcabou, als desselfs stadhouder, tot een eeuwig duurend bestand van vreede; schuldige onder: houdinge der volgende articulen_

Dat de regcnten (ponglous) d gemeente van landschap Ayerbangy beneliens haere onderhoorige negoryen, haer onder bescherminge ran &’E_ Comp cn de gehoorsaemheyt van der Minangcabouse coning begeren_ verklaren derhalren alle Atchinders andere Comp” vyanden mede voor haer “yanden houden

Zoodra haer eenige volckeren Fan buyten mogte komen orervallen feytelijk aCn te tasten off eenige hostiliteyten doen_ SoO sullen aenl Comp” kennisse moetcn geven, met aen hand hebbende zeemagt hier staen, helpen affweerer, verdryven_ z00 mogelijk is vernietigen,

Provisioueel.

Thi; content dawnlauded]om [46.50.98.28 Weu; I2 Oct 20i6 8,05 HUTC AIl uce subject t0 Mo nboutlitor ore cm: OosT-INDISCHE CORTAGVR 1602 1800.

wel verstaende SoC mnen mmet dzeemacht daer by kan komen, het dE_ Comp gehouden is; maer vyznden lind_ die van btyten aengekomen sijn; off de Battasscrs Vam gebergte (soo men met de zeemagt daer niet bY kan komen) blijit &‘E Comp haer ongehouden te helpen moetende dat met hun eyge macht uytvoeren en hun diervan ontslaen; des tot geruststellinge Van reg eeringe gehouden zijn alle Aet- chinders_ oite wal natie het soude mogen wesen_ die subjecte van Comnp’ vyanden zijn, niet onder haer dlistrict te gedogen_ Fee Min met gaen off negotieeren_

Aetchinders off andere vyanden van d’E. Comp sullen in hun havens niet mogen komen_ veel min gedogen daerin sijnde _ de Comp dat bekend maeken oTT haer aen Lasten_ vermeesteren_ met d ’selye nae welgevalle te leven_

negotie deser plaets die meest bestaen uyt campher, dito oly, dito planken_ peper, slaver, harpuys etc” sal Comp met uytsluytinge aller negotianten alleenig genieten, sonder subject te sijn eenige thollen off geregtigheden te geven, nademael sy hun onder de bescherminge van d’E Comp’ geven hebben_

En vermogen hare goederen niet verder Zuydwaerts-op als Padarg, uytterlijk Poulo-Chinko ter negotie te brengen dog zOo de reys eenige onser scheepen o vaertuygen ont- mnoeten, zijn gehouden de visite te gedogen, verstaen; oll contrabande wieren in hebben, Van behoorlyke passen versien sijn, wel verstacnde als Fin Comp negotie off residentieplaatsen komen; Noordwaerds-op vermogen niel verder dan Chinkel te vaeren DOg naer Baconga, Cloat; Sousou Nalabou off Atchin vaeren zijn nict vermogens dan

Compgnie is daartce alleen verplicht; als die vijand met bcrcikcn

Vcrsta = scheepsmacht Bataks: Kamferolie karfc-hout. Bakongan; Paloetal(?) , Soesot:

Meulaboh:

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subject t0 hup Wabout iston mte”temms GENERALE NEDERLANDSCHE GEOCTROYEERDE

verbeurte van correctie.

vaertuyg;

inlaedinge_

arbitrale

Zoo

gebeurde, dat Comp onderdanen; VIyC of slaven, komen weg te loopen; en haer schuyl onder haer gebied hielden, sullen die moeten opvatten laten opvatten 4CM d’E. Comp” overgeven; anders sijn subject groote boetens arbitrale correctie

Byaldien tusschen hun en eenige andere naebuurige volckeren van dese kust (in dit verbond sijnde) geschil quame ont- staen_ soo sullen daerover geen wapenen mogen aannemen Ofi feytelijkheden begaan, maer gehouden sijn haer quaestien d’E Comp bckend te macken; om deselve der Ilinne neder te leggen. off wel door andere bondgenooten_ die neuterael ziju, gedecideerd te werden sooals het behoord, met welke uytspraek hun mocten tevrecden houden; paene van arbitrale correctic

Wy, geciteerde landheeren grooten onderdanen, VCt- binden OnS, om OnSC vrunden subjecten, die uytgeweeken sijn, thuys ontbieden ; en zoo binnen de 8 maenden niet verschyncr; dan haer lijf goed verbeurd blyven.

De inwoonders van de seeplaets, als men daer komt nego tieeren sullen Foor de Comp goederen deselve prysen moeten betalen, gelijk tot Baros verkogt werden_ S0O haer toe gestaen Comp plaetse komende te negotieeren, deselve rechten, vryheden exercitie in haren handel, gelijk die van Padang offandere bondgenoten binnen Comp~ rivieren nietten_ zonder meer:

De regenten van dese plaets zijn gequalificeerd van dese als indere strandhandelaers, die in hunnc rivieren comen havenen ordinaire geregtigheyd te onttangen_

En sijn de regenten gehouden

besorgen, dat d’E. Comp’

Ths cunleml downlouded 6c0m 146,50,98.28 Wed, I2 Ocl 20l6 8.0S.4UTC All ue’ suhject Mmtm ’atoueimnmtcnms OOST-INDISCRE COMPAGNIE 1602 1800.

van alle de daer vallende coopmanschappen monster cfi prcuve werd toegesonden; ook dat goede quantiteyt cabessa- camphur, pepet, etc als tnen daer komt negotieeren, in Foor raed is_ en ten pryse;, gelijk daer gebruyk zy, maer meerder niet, mnag betaelt werden, arbitrale correctie ook moeten de gerneente aansettet, OM een opulente negotie doen hebben, tot dankbaerheyd aan d’E Comp’ Voor de versekerde rust varn haer land; ende beschermning tegcns hare vyander; die ran buyten mogte aankomen_

Alle welke voorenstaande articulen, wY, landheeren, grooten cnde emeente Fan landschap Ayerbangy, met haer onder- horige negoryen _ belooven en sweeren heyliglijk te sullen naer- komen en doen naerkomen_ sonder de minste inbreuk te dulden, ten welken eynde WY, grooten, dese den alcoran (naer Muhemetaense wyse) plegtelijk besweeren, bevestigen, en met onSe TaTEnl onderteekenen ondertekend hebben ter cender syde, het bovengemelte cOnttact uyt dcn naem van deIl Manangcabousen koning en dE. Comp van haere off ter andere syde, hebben ondertekend met haere Signatures en handteekenen persoonen; hier boven gemeld_ approbatie van haar Wel- gemelte Edelen voornoernd, ter order van den E_ heer Abraham Bouden, commandeur; den raad deser custe: Aldus gedaen gesloten aen de rivierkant Tan Ajerbangy dato 22 January &” 1693 MaCI de vlugt van hun propheet Mahumet dato 15 Jumadilawal 1103_

Onder stond en Was getekent : Johannes Zas, Nicolaas Spring, B’ Draypon, Joannes Steur, Jacob Goudijn, Warnaer Jansz Oudman, Jan Kerkhoven _ Onder stond Gecollationeerd, accordeerd, Padang, ady 16 Julv 1693, was getekend Pieter Backer gesworcn clercq:

Cabessa beteekent : lc kwaliteit, Zic Picter glossaril

Dam’ $ Beschrypinge , Il, [,

1. 1.

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subjectt0 hup Wabout iston mte”temms

GENERALE NEDERLANDSCHE GEOCTROYEERDE

DXLVI: SUMATRA’S WESTKUST

29 Januari 1693

Vergezeld gecommitteerden begaf Sas zich vervolgen: zijn kleite macht nazi Batahan, cuen Noordcn Air-Bargis gelcgen, (in helt Zuiden tegenwoordige afdeeling Natal). De regenten am deze

plaats_ onder opperhooghcid Baros kcetten Etaln stelden zich bv andlerarand cortac Gdct gehoorzaamieid den konirg Mcenangkabau Corpagnic (zie Eet hiervoor aallgchaalde Raphort Sas) ,

Contract articulen, waerop de volgende pong - lous, met nane Setongel, alias Radja Kitchil, Radja Katiep, desselfs volmacht Radja Inda-Lilla Southat Mandeyros Radja Mantiko_ Inda Bongsoe, benevens gemeente tot Batahan als waere bondgenoten onderdanen van hunne wettige landheer, Radja d Iller , woonachtig tot Baros; sijn aangenomen er veraccordeert by den vaendrig en hoolt deser expe- ditie, Joannes Zas, idein den boekhouder cn g'eligeerd hooft Van Baros_ Nicolaes Spring, benevens de gecommitteerdens_ den ondercoopran Barend Dray- pon, den boekhouder Joannes Steur, en &' equipage- mcester acob Goudijn; den onderstuurman Warnar Oudman den sergeant oannes Kerkhoven, ordere van den heer Abraham Bouden; comman- deur, den raad deser Westkust van Sumatri tot Padang; den naie Va den Hook Edelen heet Willem van Outhoorn, Gouverneur-Generael, d'Ed" heeren Raaden Fin Nederlands- India_ Lelae wegen Vereenigde Nederlandse Geoctroyeerde Oostindische Comp" den grootmagtigen conink Van Minangkabou, als desselfs stadhouder, tot een eeuwigdurend bestand van vreede en schuldige onder- houdinge der volgende articulen.

Uit het Cortrgctboek Ook in de verzamelng Kumer Zeeland, 3148, alsmede de Overgecomen briszen 1694, sstiende bccck, tolio 345 Utred volgende Radja dIlir. Zic Corpi blz. 197 volgerde Provisioneel,

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subject t0 hup Waboutiston wrettemms UUST-INDISCHE COMAGNIE 1602 1S00,

Dat de regenten (ponglous) gemecnte 6a 't landschap Battahan, benevens haere onderdanige negoryen haet onder de bescherminge Tan d'E Comp" gehoorsaemheyt 17n den Maningkabouse coning, mitsgaders Radja d'[llir tot Baros, hunne wettige landheer, begeven verklaren derhalven alle Aetchinders andere Comp vyanden mede voor haer vyanden te houden_ 2. ') Soodra haer eenige volckeren Fan buyten mochten komen overvallen, feytelijk aen tasten, off eenige hostiliteyten doen, S00 sullen zy daervan aen d'E Comp' kennisse moeten geven; om met de aen hand hebbende seemagt haer by staen, te helpen affweeren, verdryven, en, soo mogelijk vernietigen_ wel verstzende soo men niet de zeemacht daer by kan komen, het de E, Comp' gehouden is; maer vyanden lande, die Fan buyten aengekomen zijn, wel eenige quaadwillige Batassers van gebergte, S00 men met see magt, daer niet by kan komen_ blijit d'E Comp haer onge houden te helpen moetende dat met hun eygen macht uytvoeren hun daervan ontslaen des tot geruststellinge van de regee ringe gehouden sijn, alle

Aetchinders_ oite wat matie het soude mogen wesem die subject van Comp’ vyanden sijn, niet onder haer district te gedogen, vee min met otn gaen negotieeren.

De Aetchinders off andere vyanden van d’E Comp’ sullen hunne havens nict mogen komen, veel min gedogen_ daerin sijnde, de E_ Comp’ dat bekend maeken; haer Jen te tasten vermeesteren e met deselve nae welgevallen te leven_

D’ negotie deser plaatsen die meest bestaen camphur_ camphuroly, camphurhoute plancken, ook bejuyn, harpuys_

volgende artikelen omen haast Woordelijk uticen die Uitnel hiervbor gaande contract v4n 22 Januari 1693 Air-Bangis Daar Cce verschillende klcine afwijkingen tocyacEmnecn 2it, nemcn ucm geheel Benjuin oi benzoe

This centent duwnlo: ded tiom |46,50,98,28 0n Weil, 12 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms
CEIERALE NEDERLANDACHE GEOCTROYERRCE

slaven etc sal d’E Comp met uytsluytinge aller negotianten alleenig genieten sonder subject sijn eemge thollen off geregtigheden te geven, nademael hun onder bescherminge Tin Comp’ begeven hebben.

En vermogen haer goederen niet verder Zuydwaerts als Padang, uyterlijk Poelo Chinko, ter negotie te brengen, dog 50o in de reys eenige Onser Scheepen off vaertuygen Ontmoeten, sijn gehouden visite gedogen, verstaen; off contrabande Waaren hebben, T4n behoorlyke passen versien Sijn; wel verstaende, alse var Comp’ negotie- off residentic-plaatsen komen Noordwaerts-op vetinogen nict verder als Sinckel te vaeren, dog nie Baconga, Cloat, Sousouk, Naelabou “) off Aetchin vaereni_ sijn sy niet vermogens, dan op verbeurte van vaertuyg, de inladinge, en arbitrale correctie:

Soo gebeurde; dat Comp onderdanen Vtye off slaven; komnen weg te loopen en haer schuyl onder haer gcbied hielden_ sullen die moeten opvatten off Jaten opvatten aen d’Ej Comp’ overgeven; anders sijn subject groote boetens arbitrale correctie

Byaldien tusschen hun e eenige andere nabuerige volckeren van dese kust; in dit verbond sijnde; geschil quame te ontstaen, 5co sullen daerover geen wipenen mogen 4CtiTCTneI off feyte lijkheden begaen, maer gehouden sijn haer quaestien d’E Comp bekent te maken om deselve in der minne ter neder te leggen off wel door andere bondgenooten, die neutrael zij”, gedecideerd werden sooals behoord, met welke uytspraake hun moeten [evreeden houden_ paene Van arbitrale correctie

Wy; voorengenoemde landheeren_ grooten onderdanen_ verbinden ons onse Vrunden en subjecter; die uytgeweken sijn, thuys [te] ontbieden, en 50o binnen de acht maenden niet verschynen, dan sal haer lijff goed verbeurd blyven; als- mede dat onse bensuynboomen OITI jaren sullen moeten omkappen_ en in plaets van de omgekapte boomen weder nieuwe Zie hierroor, nont op blz 15

This cotent duwnloided tiom |46,50,98.28 on Werl, 42 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hup Waboutjstor orgherms OOST-INDISCHE COMFAGNIE 1602 1800.

aenplanten, OM SOO doende witte gevonden te werden_

cene bruyne benjuyn

D’ inwoonders van dese plaetsen HeM daer komt nego tieeren, sullen voor d’E Comp goederen deselve prysen moeten betalen, gelijk tot Baros verkocht werden, en Suo haer toe gestaen, Comp’ plaatsen Komende negotieeren deselve regten_ vryheden exercitie haren handel, gelijk die Van Padang off andere bondgenoten binnen Comp revieren genieten, sonder meer.

De regenten Tan dese plaets sijn gequalificeerd van desen als andere strandhandelaers, die in hunne revieren komen haevenen de ordinaire geregtigheden ontfangen

En sijn de regenten gehouden te besorgen_ dat dE. Comp’ Van alle daer vallende coopmanschappen een monster off preuve werd toegesonden, ook dat goede quantiteyt cabessa camphur, witte bensuyn als men daer komt negotieeren_ voorraed is_ ten pryse, gelijk het daer in gebruyk sy maer meerder niet, mag betaelt werden_ 0p arbitrale correctie; Ook moeten de gemeente aansetten; OI een opulente negotie te doen hebben, tot dankbaerheyt aen de E Comp’ VCOF de ver- sekerde rust van haer land e bescherminge tegens haer vyanden, die Tat buy ten mochten aene komen

Alle welke voorenstaende articulen wY; landheeren _ grooten de gemeente van landschap Battahan_ Mnet haer nder hoorige negoryen; beloven en sweeren heyliglijk te sullen naer_ komen en doen naerkomen; sonder de minste inbrerk te dulden_ welken eynde WY grooten, desen den alcoran naer Mahumetaense wyse plegtiglijk besweeren bevestigen_ met onse namen ondertekenen ondertekend hebbende ter ecne, het bovengenoemde contract uyt naem van den Minangcabousen coning en de E, Comp van haer off ter andere syden hebben ondertekend met haer signaturen handteeke ning de personen; hierboven genoenid, ~pprobatie VA Haer

Zie hicryoir; Goot op blz:

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Werl, 42 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms
GENZRALZ NEDERLANDSCHE GEOCTROTEERDE

Welgemelte Edl voornoemd, ter ordere van den Ed’ heer Abraham Bouden; commandeut, en den raad deser custe_ Onder stond Aldus gedaen geslooten aen rivierkant van Battahan, dato 29* January 1693, en nae de vlucht Mahumets dato der maend Jumadilawal, anno 1103, ofi vierde maend van hun nieuwe jaer; was getekend Joannes Zas, Nicolacs Spring, Barent Draypon, Joannes Stcur, Jacob Gou - dijn, en Warner Jansz. Oudman:

DXLVII SURATTE BENGALEN- KOROMANDEL: Februari~April 1693_ 1691 Terd schip den Suratachen GroOI ~koopman Abdul Gaffocr nauX Roode Meer’ decr Europeesch {eerovttt overvallen geplurderd, waarbij 20 ndtrenden gedood of gewond Uer- Onder de gedooden bevond zich gezant Turkie, dic Op har den Groolmogol Aurengzib Waro het gcroofde geld gced werd Geschat op 10 Iak of Cicca tillioen Topiceh I5COCIO) . toorer bleek ecn Eugelschman z4n , 1692 werden, bijna dezclide 01l S wcerom scheepjes uit Suratle; uitgerust door Gafocr enkele 4ndere Moorsche *oopliedcn OCDr denzcliden roover cenomnen. gouvertteur Suratte; Ettenai-ctin eischte Europeesche Compagnieen zoowel de Engelsche, Fransche als Nederlandeche, dat zij logsschip zouden Menatem den rouvcr sporen unsckadelijk Maotu Toen hictaan wcigcrden voldoen, Kerd dric EcnocmGc naticn alle manac in de andem dem Grootmogol Tctboden Waarto Eingc bcvelschriitent naa [Suralte, Bengalcn, Golkolda Wij laten hier eerst-ontvangen bcvelschrift volgen (Onuitgeceven brieven Heere#-IVI Suratte dd, Decenuer 1692 Rorommadn dd ? Deceahet 1693). Translaat copia hasbul-hockum van den riixcance lier Asset-chan op den 24”n dermaant Siamma del Ouwer 36” jaar van conings regering sijnde naar onse reecquening primo February aTno 1693, verleent dert duan Mier Mameth Sadek

Dschuttada

Awal is de Jde maard het Mohatnedaanschc jaar; “) De hardteckening den se-peant Joannes Kerkhoven ontbreckt: Uit het Ratforl Sas bliki, hij ultimio Jarari contrac gelijk aa0 hct hnvenstiance sloot Nattar Narter. ten Noorden van Batahan; weshalven Op den cersten February voordvocrcn coniracietl; vall Battanan als Natter , wedersijts geteecken wie-den” Dit contaci Nattar; ITiMC niet anders kan ziin Natal, Eeb ik ncteens kunnen Villaell Uit de Otergecowcn brictce 1694, Docck afdeelirg Bergalen, folio Vecso Dschumada Awal 1104 begint op Januari 1693.

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Werl, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subjectt0 hup Wabout iston mte”temms
OOST-INDISCHE COMPAGNIR 1602-_1800.

Pattena Van daar ontfangen daaraanvolgende.

den 5*” April

Naar de complimenten Mier Mameth Sadeck sy met gesontheyt wete by desen_ Sijn Mayesteyt heden uyt het scnryven van Attimaat-chan duan UYC souba Gouserath heeft gesien, dat verleden en desen jare door de Christenen de scheepen VLN molla ‘) Abdul Gaffoer meer andere cooplieden, met alle de ingeladene goederen coopmanschappen, Ward genomen, warover de capiteyns der Hollanders Engelsen Francen, by den wackenawies dag - registerhouder 6) ontboden_ waren aengesegt te samen middelen te moeten In werck stellen om geroofde weder te bekomen daertoe yder een schip vervaerdigen omn die roovers Op soecken. Alle welcke door gemelte capiteyns geweygerd sijnde in werck te stellen had hy, duan; (om kun dae toe dwingen) negotie aen die natien Souratta verboden ; geen in Hindostan ook beleth werdende, sig alsdan daertoe wel souden laten vinden. Hierom heeft den coninck gelast aan1 alle duans der soubas te ordonneren; voorschreven natien den handel in geheel te moeten beletten; gelijk UE dan by desen, conform des Mayesteyts ordre; ook werd aanbevolen Voor schreven drie natien den handel UE’: gouverno ver bieden:

Patna Ganges Te Hocgli. Ook geschreven Ettemaat chan; couverncur scuticar (stad- hordcti Olet Gocdjara: Ecn kenier den knran: Voor de merkwaardige geschiedenis dit woord Hobson Jobson TOcC monllan verialan ccor Iiaiot dotis Lie WIsov in voce watanvis. Merkwaardig is, Eucmiat-chzm die hct iritiaticf tot het uitvaardigen dit bevelschrift had Ecmointn; het zelf Suratte niet Mtecrde Hij algcincen de Europranen welgezicd, TAar hebben gehandeld tijdelike ontoerekenbaarheid, tengevolge overmatig opiumgebruik Later had hij daal spujt Ducr Ook op andere plaatsen het riik den Grontmogol bleck weldra algcheel vcrhod handel dric anroucescke natien Tcor inkcemsch bevolking TiliT Lura zoodat nem geleideliik dien handel wecr negoll Jatema Blijkens de brieven der verschillende ramtoren (rit Kero manct Heeren-XVI &d. 20 Deccuner 1694 Mil Sarotte 0# dezelfdc 41 Dccembcr 1694} werd bovenstaa id verbod den LuEu Februari 1694 opcnlijic her-oepel Het daarop betrekking hehbende parwana heb ix kunnen vinden.

This centent duwnlo: ded tiom |46,50,98,28 0n Weil, 12 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms GENERALE NEDERLANDSCHE CGo(TROYEEROE

DXLVII: SIAM

Februari 1693

Het verdrag , 14 Novetber 1688 russchen de Compagnie c der THEIlII koning Siam geslotcn; daald perele aecm vredge , Wbecomit eede exercitie ncratic” genieten Siam zelf, als

cndernoorigheden Ligor Oedjocrg Salang: In de praktijk volgtnde Jarem Evenwc ondervond Compagnie bij den tinhardel Ligor tegenwcrking plaatsclijke regenten: Klachten daare Jm leidden in Februari 1693 tot het volgende mandament (Ounitgegezen brie] {t opberhoofd rw Nederlondsche Compegrie Sio GG Rolen Iwdic , 44. 26 Juni 1693) .

Translaet mandament van den Oya Bercquelang Op en jegens de limitatie, Compagnies coopluyden tot Ligoor aangedaan_ Desen brief komt van den Tjauw Fia Bercquelang aan den Oya Mahazenia Sumatpra Clahom, gouverneur tot Ligoor, mitsgaders aan den Opra Nontazeen_ Dewyle den capitain van de Hollandse [actorie alhier sijn klagten omtrent my gedaan heeft, hoe cooplieden tot Ligoor naer oud gebruyk altijt gewoon waren] gelt van Comp” resident aldaer te ontfangen daermede dan naet thinplaetsen quamen te vertrecken, daer den thin selfs vergadert wordt, deselve daar in te koopen en alsdan aan de E Comp’ leveren_ dox dat de voorschreven cooplieden, die sulx Vam outs gewoon Kem doorgaans de thinplaetsen hadden mogen frequenteren, door die Vaum Cromecan Tjauwelangh daarinne belet waren geworden, 500 dat se geen thin meer konden incoopen_ ondertusschen Hollanders geen arbeyt sparen om volgens privelegien; hen naar gunste des coninx Ver eent, dat minerael magtig te werden, Sco word den Oya Calahom Opra Nontazeen bevolen, den Opra Radj? Soncrambalat en de gcheele Croutecan gelasten, dat se

Uit de Overgecomen bricen 1694 , sestiende bocck, folio H Vc3o Zie Corfus IIL; noot blz 475. Misschien het best vertalen door Minister Buitenla idscke Zaket_ Oya Opra ziin titels hooge ambteraren Beteekent hier Inij” Titels Tbtenaner collcges Kromakan beteckent cigenlik rechter. Chao-C klang imbienaniatile : het ccrstc deel; chao de algemecrc ua/luiding ToOr lieden adellijke aistamming Vergadering; raad.

Tis centent duwnlo; ded tiom |46,50,98,28 0n Werl, 12 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subjectt0 hup Wabout iston mte”temms OOST-INDISCHE COXPAGNIE 1602–1800

voorschreven cooplieden; dewelcke te dien eynde gelt genoten hebber cn daervoor dien incoop doer, daerinne nict meer ecnige verhinderinge sullen MOE aandoen, maer tot den voorschreven incoop soodanig toe Iaten, tot Ligoor van oudts ge= bruyckelijck is geweest, van welcke usantie ten spoedigsten een clair berigt overgeschreven sal moeten werden. Onder dies sal esen brieff den Oya Calahom nevens den Opra Nontazeen Ae cen ordre verstrecken

Gegeven den I4* dagh vah de vierde volle Maen des jaers 2236, koebeeste-jaer, sijnde het 4* in ordre, off naer Hollantse steyl dlen 3” February des jaers 1693 Onder stont de ordre [raa cousi off het grootzegel van den Berckelang; in rool gedruckt:

DIL SUMATRA’S WESTKUST- NIAS:

23 Maart 693.1)

Balanan deed Sas IOg verschillende plaatscn op kust arnreerde Februari Raros; waar eenigcn tijd bleet, veryolgens den 169t8 [aaro overstak ndar Noordoastkust Nias, 17ar Goenoeng Siroli ziin ectstr ankerplaats Men eiland Wfer Le lijden de Atjehsche Tooyrts OEaFT den berchten Simou Toualz Na besprekingen ycrschillendc radja’ $ regenten besloot Sas kachtig optreden Der 15don Maar: viel hij ttn etsterkhen papzct Atjchcrs Gida a4n maatc zich van raeeeter Op d volgcnde dagc1 uerden nog ccnige vcrsterkte kampongs L lJigen der Atjehers genomcn: De bevolkiag Huermede ten zecrste ingE” Fomen de hooiden drongcn dat d Compagnie gercgeld ccrige Jnar sclencu M Ntas cenden hen ook de toekomst tcgen de Atjchers Leschermen_ Sas belooide dit verzock te zullen over - brengen, Soot ntusacher vriendschapsvcrdragen WOnFradme Vol emafi het &ekcele elland: (Zie ket reeds Jangehaalde Ratfort Sas} .

Contract en articulen, waerop den landheer, Radja Sillibo _ alsook desselfs hooft- mindere regenten; item gantsche regeering, bestaende uyt de volgen-

Uit hct Contractboch, Qok in de verzamcling der Kamter Zcelaud 8148, alsirede in de Overgecoicw Dricd 1694 , sestiende boeck; iolio 347 YCrso volgcide:

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Werl, 42 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms
GENERALE NEDERLANDSCHE GEOCTROYEERDE

de heeren en grooten, met namen orangkaya Silibo Langie, dito Selobo (soonen van den over-leden Sasauwa en Simon dou Siauwa) met wien den onder- coopman Barosse opperhooft, S” Francois Backer, onder dato Juny, en j het wederkeeren var eylanden Maros en Inako ‘) op den laasten July anno 1669 accoord verbond; Wyt naem van alle de regenten; S0o van Rarago als Bodo; %) benevens daeronder gehoorende 33 dorperh, op laastgemelte strand heelt opgerecht ingegaer; dito Sebare hielie dito Sisoea_ dito Mangharadja dito Saimoinja, dito Tebailaloho, dito Sikda, dito Selaimba, dito Tonfaragha Sidageo, beneffens de generale gesetenen oprechte onderdanen van nzer noemen zeehavens, en dito plaatsen als Rarago, Bode_ Goenong-Sitoelje, Gaffia Tello-Beloekoe_ Lobhoe Silidare_ gelegen aan Noordoostsyde van eyland Nias, mnitsgaders ook de daeronder sorteerende negoryen ofte dorpen als waere bondgenoten sijn aangenomen veraccordeerd deti vaandrager Joannes Zas_ hoof: der presente expeditie cn den boekhouder Nicolaes Spring, g eligeerd dito Vani Nederlands comnptoir Baros, ter ordere van den heer Abraham Bouden_ commandeur opperge bieder VZIL Sumatra’$ Westcust, mitsgaders den achtharen raad tot Padang; in den nacm vinl den Hoog Ed” heer Willem Vn Outhoorn, Gouver-

neur Generael d’Ed” heeren Raden van India, vanwegen de Vereenigde Nederlandse G’octroyeerde Oostindische Comp den grootmagtigen conink Fan Maningcabou, als desselfs Mayesteyts gemag tigden stadhouder den achtbaren heer commandeur tot Fadang voormeld, overeengekomen; veraccordeerd beslooten; tot cen ecuwigduirend bestand Fan

Maccs Hitako, bchocrende tot de Niako eilarldett voor de Westkust Nias. Zie oox beneden contract 26 April 1693 Zie benedel: Dit contract keeit KFERES niet opgeromen in Corpis Il, verioedelik om- dat het niet voorkomt Contractboek Atslerdar Wij hopen ket te zijrcr Lijd mnet andere ontbrekende algemcen supplement-dee ne ttCI] Te herkennen zijn Laraga Goenoeng-Sitoli, Kafiz Telok-Balockoe.

This content duwnloided trom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use suljject t0 hup Wabout iston mte”temms Oost-INDISCHE COMPAGNIE 1602 1800.

vreede articulen:

schaldige onderhouding der volgende

Vooreerst geaccordeerd beslooten dat Radja Sillibo sig, benevens alle hooi: deses gementioneerde heereri grooten, hun gesamentlijk van voortaan direct onder E. Comp besche erminge gehoorsaemheyd van den Maning- cabouse coning den heer commandeur der Sumatra” Westcust; als desselfs Mayesteyts gemachtigde stadhouder sullen komen te begeven_ schoon nog noy vassalen off subjecten van koningen vorsten, potentaten sijn geweest, veel min eenige tribuyt off homagie aen ymand ter wereld gedaen hebben

Ten tweeden : Radja Sillibo syne regenten verklaren ook alle Aetchinders andere Comp’ vyanden mede voor haer vyanden houden, belovende wyders ingevalle eyland oit omntrent selve van eenige vyanden overvailen ofte hostiliteyt mogte aengedaen werden te lande, SQO veel tegen- WeCT doen_ als vermogens sullen wesen_

Ten derden : Aangesien den handel negotie deses eylands meesi bestaet in slaven et levensmiddelen, sa] de E, Comp’ met uytsluytinge HaTF alle anderen die alleenig moeten en komen genieten, sonder aen eenige thollen offte geregtigheden_ veeL min anckeragie, gehouden ofte verpligt te wesen

Ten vierden : Beloven wY; heeren grooten, geen Aetchin- ders oft wat natie soude mogen wesen vyanden van de Comp sijnde, haer land laten ronen nog weyniger 4’ sodanige metterwoon te tollereren_ vooral niet met desulke negotieeren, maer in contra deselve aff te wysen soeken verdistrueeren dog by zooverre tot het laetste onvermogens waren sullen verpligt zijn, d’E Comp in tijds kennis gevet, omme alsdan anet acn hand hebbende zeemagt

haerlieden ten eersten te kunnen assisteercn, wyders te beletten, datter geen vyanden Van buyten aankomen oite arri veeren_ welke geval off by ontmoetinge eenge havens

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Werl, 42 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms

deses eylands_ ‘tsy Aetchinders oft Aetchins gesinde, oft onge- Fermitteerde hindeliers_ de E. Comp” ook sal vermogens wesen die aen te tasten vermeesteren, item vermeesterd hebbende met deselve te doen naer welgevallen zonder dat er door radja Sillibo, oit we_ synen, ook geene der regenten_ mogen voorgesprooken werden. Gepermitteerde handelaers sijn degeene_ die met d’E. Comp’ ’t algemeene bondgenootschap leven, alwaeromme dan ook rermogen met deselve VTY lieber te negotieeren_

Ten vijfden Soo werd by desen toegestaen aan radja Sillibo desselts hooft 2l5 mindere pounglous mitsgaders onder- hoorige ingesetenen_ met hunne vaertuygen ingeladen coop- manschappen naer Baros mogen navigeeren, aldaer van sE Comp’ resident cen pascedul Fersogt geobtineerd hebbende, vervolgens ook naer hooftcomptoir Padang Auan- neer daertoe komen inclineeren) Stevenen mnits dat verpligt zullen Ivesem hunne medegebragte coopranschappen den achtbaren heer commandeut en raad eerste aenkomste te presenteeren maer Noord waerds boven Sinickel naer Sousou, Nalabou, off Aetchin ‘) hunne coers stellende; door Comnp kruysende viertuygen dat vaerwater agterhaelt werdende, soo sullen sonde aensien Fan persooncn verbeurd gemackt, d’ eygenaers, tot schrik Van andere, nzer behooren gestraft werden.

Ten sesden : Byaldien ’t gebeurde, dat ’s E. Corp” onder- danen vrye off slaven quimen weg te loopen en haer schuyl- plaats onder opgemelte regentens gebied namen, belooven heeren grooten, die te sullen off laeten opvatten; deselve Jcn Comp” overleveren anders bevonden WCI dende gedaen te hebben, onderwerpen hun gesamentlijk de straffe, daertoe staende

Tent sevenden : Nemen Sy, regenten aen, met de Marossers ende inwoonders van Inako, etc” cen eeuwige vreede leven, malkanderens plaetsen te negotieeren, gelijk voor

Zie kiervour; noot op blz. 15,

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subject t0 hup Wabout iston mte”temms

heen gedaen hebben; byaldien 2en een oft andere *ant door particuliere questie de negotie gestaakt wierd, “5 dOOr het te hoog waerdeeren hunner coopmanschappen Van Oly, pady, eLc sal

sodanig cen de straffe offte boete dragen, die door den Barossen resident oordeelt werd schuldig sijn_ blyvende gehouden selve allen delen verbeurte Vat lijfstraffe te gehoorsamen_

Ten achtsten off ten laatsten Beloven geciteerde regcnten met namen Silobo Langie, Silobo_ Tabeleloelo, Sebarehielie, hooftpounglous Vam Rarago Bodo beneffens daeronder sorteerende 33 negoryen, item Sisoea Mangharadja, dito'$ van Goenong Setouly en de vier daeronder behoorende plaetsen_ item Saimoinja Tebailaloho, dito s vam Gaffia de drie daeronder begrepene dorpen, ook Sikada Sielairba, dito': van Tello-Belloekoe en Sobhoe, neffens de daeronder gehoorende thien negoryen_ alsmede Tonsaragha Sidage, dito'$ van Sillidare, en de daer, mnitsgaders de nog ontrent gebied van kleyn Gido gelegene 8 stux dorpen etc" gesamentlijk ider in besonder, voortaen Fan ouds hunnen opper landheer, Radja Zillibo, behoorlyke [OuwC onderdanige schuldige gehoorsaemheyt sullen bewysen nimmnermeer van hem tragten aff te wyken ten wacre selver ecn off ander tot prejuditie der opgestelde en reeds beswoorne articulen quame ondernemen, welken gevalle vermogens sullen ESC gedagte landheer mnet woorden SOO nict andere middelen, tot het houden Van opgeregte verbond contringeeren ; itemn SQu verre ook eenige der gementioneerde pounglous sig van ginsereerde taer dato off eeniger tjt mochten komen retireeren, Sullen alle andere welmeenende dito 5 hunne machten_ eerste ontbod LaTI gedagte landvoogt; verpligt sijn conjungeren, de quaade parthy in der min; mogelijk, tot desselfs verschuldiging soecken te obligeeren, off anders geheel en a te ruineren, gelijk dat behoord.

Alle welke voorenstaende articulen belooft radja Sillibo de gesamentlyke regenten der opgernelte seehavens_ beneffens de daeronder gehoorende 65 negoryen, heyliglijk te sullen onder houden doen onderhouden, Voor hun, haere kinderen

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subject t0 hup Wabout iston mte"temms
GENERALE NEDERLANOSCHE GFOCTROYEERDE

naekomelingen, altoos eeuwiglijk, sonder de minste inbreuk dulden off gedogen [Cn welken cynde grooten, generaliter tor meerder certificatie en confirmatie dit opgerecht verbond met eede en aenroepinge van des Heeren Heylige naem_ onder den blaiwern hemel, cen ygelijk zyne wyse, hebben be- vestigt:

Onder stond: Aldus gedaen, geslooten_ beedigt op Nias strand voor de negory Sillidarc, leggende aen de Noordoostkant Van selve eyland dato 23" Maert; sijnde den 2" Paeschdag anno 1693 was geteekent: Joannes Zas Nicolacs Spring Ter syde stond Ons present als gecommitteerdens, was tekend Jacob Goudijn cn Warnaer Jansz. Oudman_ Lager stond : Naer gedaene collatie

bevondene accoorde is aen cen iegelijk der hooftponglous van geciteerde zeehavens copia autentijcq verleend en ter hand gestelt. Dato ante_ Was getekend andermaal Nicolaas Spring:

DL SUMATRA’S WESTKUST:

Maart 1693_

Tcrwijl Sas metzijn mannen Nias bezig uaS deed en aros moeite , radja = van de naburige rijkies Coclangh en Surcam (Kolang Sorkain) die hcvigc onecnigheid hadden; dkzat reriocne wal tc1 slottc, dark zij Weecheukonst den radja d ’Ilir, gelukte. (ot aeu87’E7i bricf von coltnntut radd W e5t Bust Sumotre 6.6. Rade , dd. 19 Jwli 1693}.

Contract, waarby Radja Jadon, Radja Mantoga, Radja Goenong en sijn broeder, Radja Mainjiti, (nu eenigen tijd twistig tegens den anderet gcleeft hebbende, door volmagten off gecommitteer- dens van d’E_ Heer Abraham Bouden_ commandeu oppergebieder deser Sumatra’ Westkust; d onder- cooplieden Hendrick Mortier, hooft deses Comp”

Uit het Comructbock. Ook in de verza eling dcr Kamer Zeeland, 8148, alsmede Otrraeconen Rreh 1694, sestiendc bocck; folio 349 verzo voleende

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms COST-IXDISCHE COMPAGNIE 1602 1800.

onder te noemene comptoir Baros; Barent Dray- pon_ item boekhouder Joannes Steur, mitsgaders Radja’$ d’ Houlou d’Ilheir , ook pounglous orangcaya-_ baly Radja Sittia Moeda, Radja Bandhara _ Bandhara Radja_ van Surcam Coelang her_ wacrts overgeroepen sijnde) met een oprecht suyver-tenent herte VOnr opgemelte heer com mandetrs volmagten off gecommitteerdens, noemnde radja’s d’Houlou Ilheir etc verklaren alle misnoeginge twisten_ onlusten en oneenigheden als “yandelijkheden meer pleging, welke tusschen den anderen hebben geresen geweest en zijn gepleegt, aff te leggen_ opnieuw vereent en overeengekomen te sijn, en sulx in maniere als volgt

Ten Dat Radja Goenong zijn broeder, Radja Mainiatay, weder- OIn alsvooren by de radjas Gadon Mantoga in Coelang zullen gaen woonen trecken in alle hun goederen cerampten.

Ten Dat de Radjas Gadong Mantoga aen Radja Goenong ten eersten sullen uytkeeren en weder voldoen sodanig een bedragen, als stucx buffelen onder haer in waerdy gerekend werden Radja Gadon verklaerd maer genooten te hebben niettemin Radja Goeriongs verdere pretentie, tot het bedragen van 16 stux buffelcn waardy_ Wes meer, als slaven etc Radja Mantoga

deugdeljjk moeten ondersocht, bewesen, off met eeden verklaerd werden de te doene praetentie de waerheyt, off door parthye het de waerheyd niet te sijn_

Ten 3”“. Sullen de Radjas Goenong en Mainiatai niet alleen Surcam verlaten en, als esegt; tot Coelang moeten woonen, maer cok hun volck off vrunden van daer Op Coelangs grond overgebragt,

Kolarg Sorkam tusschen Aaros Siboga: Alle drie de aischriften dit contract schrijven constant Corlang; iaar dc bxvcn aargchaaldc missivc schrijit juister Coclangh (Kolang) “) Dit staat prccies in alle dric de exemplaren: Versra = anQcte Fartij

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subject t0 hup Waboutiston wrettenms GENERALE KEDERLANDSCHE GEOCTROYEERDE

wederom nae huys zenden_ sonder die evenwe ook voortaen neer VOot hun ryanden kenner_ houden off mogen achten;

Ten Soo en sal den een den anderen (tot voorkoming VaT nieuwc onlusten off verwyderinge) niet mogen nog komen te verwyten oorsaek van hun nu vereenigde twist geweest te sijn_

Ten Dat ook eerste, welke van hun vieren questies komt verweckcn off moveercn, in ecn boete van 200 buffelen Comp’ beneifens Barosse hoott- minder regenten; ongenade vervallen_ die over sijn hoofde haelen en desselfs straffen niet ontgaen sal;

Ten Soo beloven Ook mede esamlentlijk radjas Jadon_ Man- toga, Goenoeng_ en Mainiatai, hare deugdelyke schulden aen ingesetenen alhier Op Baros_ yder TUOI syne, vroomelijk ten eersten sullen voldoen en betalen.

Ten

Wyders alsvooren met hun coopmanschappen en eetwaren de vaart Baros sullen ondernemen_ handhavenen bruyken item Baroesen Barosse strandbewoonderen nunne revier en negorye off marct tot Poelang sonder eenige minste overlast off verhindering, gelik gewoon eweest sijn, Jaten gebruyken, almede verbeurte (onder een pocte Vin 8 thailen gout) voor verstoorders van de gemene rust verklaerd gehouden werden_

Alle hetwelk voorschreven staet, sy aldus gedaen verklaerd, veraccordeerd, gepasseerd, en solemnelijk by Ons, Radja Jadong; hooftregent tot Coelang; benevens radja Naykar, ZuCI van den tweeden regent aldaer, radja Mantoga, volmagten ter eenre; radja Goenong, beneffens sijn broeder radja Mainiati ter andere syde VOUT Comp’ hooft deses genoemde dienaren item Barosse hoolt- mindere regenten_ alsook Sur- camse, Battasse pongoulous,

Marata Soetan, uyt Panambangan; Radja Mimor uyt dito, Mohalim uyt Pejerade, Opit Soeloean uyt dito, radja Piaman SOOn van de hooftpongel of regent

Tl contcnt duwnload:: fromi |46 50.98,28 Wed 42 Ocl 2016 18.05.34UTC cuoreenu /anouiiioMrncms Oost- IXDISCIIE CONPAGNIE 1602 1800,

uyt Passeriboe, Grosmahila geraemd_ mitsgaders Coe- largse regenten off pounglous Radja Samanbon uyt gemelte Coelang, en radja Chilinge uyt Locboe_ met ecden onse wyse heyliglijk ter presentie (als getuygen) van Barossc Radjas Indra Moeda alias Pa-Canbab en verdere grooten kleene der gemeenten, item de hoofden van Comnp strantbewoonderen alhier, Malimarra Abdul Zelam, tem Intje Majoea, bevestigt;

Onder stond Baros, buyten Ed. Comp ompaggert coop huys, kleyne thuyn desen Maert 1693, naer Mahometaense reckeninge het jacr 1104, naer haer propheet Mahometh sijn Flucht, en 24” dag der maend Joemadilager ; was getekent Radja Gadon ; Naykar, soon van Radja Mantoga, in desselis naem Radja Goenong ; Radja Mainiata Lager storid rennisse Vafl OnS_ was getekend Hendrick Mortier, Barcnd Draypon, Joannes Steur; item off hand tekeninge van Radja d’Houlou; Radja d Ilheir; Orangkay-baly Radja Sittia Moeda Radja Bandhara Bandhara Radja; naet-tekeningen Ta Marata Soetan; Radja Minor = Oelang Bisara; Malolino Ampoet Soerdotan, Pandinkan, Radja Pieaman, Radja Samonbon _ en Radja Chilinge: Ter syde stond Ons present als getuygen_ Ld S getekend Radja Indra Radja Moeda_ alias Pa-Cambab; Abdul Zelam; Malimarra en Intje Manoca:

DLI SUMATRA’S WESTKUST_NIAS_

April 1693.

Het rolgende cuntract sloot Sas af nct dc Zuidelijkcr aan d Oostkust Nias gelegen ncgorijen Zic hicrvior, DIL

De namen der negorijcn zijn stcrk verbasterd Panambangan waarschijn- liik Parmonangary; Noorden van Sorkam ; Pejerade kan ik nict tcrccht- brengcn Passcriboe Pasariboe. Pocloc Labod; DschutadE Akhir. Uit hct Contractbaek: Ook in de verza neling Kamer Zeelund 8148, 4lsmedc in d Overgecomen bricven 1694, scstlendc bocck, folio 350 vcrso voigende: DL 93.

Thi ; conteni dawnluadeU Irom [46-50.93.28 Wed, 12 Oct 201 8 05.34 UTC AMl urc subict to Attd houia mgherms CENERATF NEDERLANDSCHE GEOCTROYEERDE

Accoord en eeuwig verbond, gemaekt, opgesteld geslooten den vaendrager Joannes Zas, hoofd deser expeditie, en den boekhouder Nicolaes Spring; g’eligeerd pl. ‘) hooft van Nederlands comptoir Baros; expres g committeerd, gequalificeerd

ge- ordonneerd door den heer Abraham Bouden; commandeur oppergebieder der Sumatra’5 West cust, benevens den achtbaren raad tot Padang, egens den Hoog Ed’n heere Willem van Out hcorn; Gouverneur-Generael, Ed” heeren Raden Van Nederlands-India_ den name van Generale NVereenigde Nederlandse G’octroyeerde Oostindische Comp’ welgemelte Haer Groot Ed” idem den grootmagtigen coning Van Minang- cabou; den achtbaren heer commandeur Yoot- noemt, als welgemelte Maleytsen stathouder eenre en den orangkaya Senolassa als hooid der twee zeehavens; mnet namnen Nay Lambara, mits- gaders daeronder gehoorende negaryen, streckende van Silledara Goninglimbo_ desselfs hooftponguls, genaemd Madonboda_ Soega - moj= Kobasseloeo, Tsionamatta, Saholedane Silhadauwa_ benevens hunne gesamentlyke onder- danen en gemeenten andlere zyde, tot ceuwig- duirend e vast contract van vreede, vrund= bond- genootschap [ussen beyde parthyen_ luydende als volgt;

Vooreerst beloven alle geciteerde heeren grooten hun gesamentlijk, beneffens desselis onderdanen in generael, haer

Provisioree, Dit staat in alle drie de aischriften; Mar Incet wordcn gclezcn al3 welgerelte Mayestcyts stathouder daat de Nederlandscke CCt= mandcur Over Westsumatraansche kustplaatscn als stadhoudcr koning Mcnargkabau optrad: Zic ook beneden den tekst dit en de volgende comracten Ook deze nanen zijn nict alle herkennen; Lambara is Oedjoeng Lami- Uatof Gonirglimbo Gcenoeng Limboe In de volgenale contracten met Nias zijn de artikclen in hooidzaak gelijkluiderd

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subject t0 hup Waboutiston wrettenms OCST-INDISCHE COATAGNIE 1602 1800.

desen onder de bescherminge van d’E_ Comp” gehoor- sacmnev TaM den Minangcabousen conink, den E Achtbaren heer commandeur voornoerd, als desselis Mayesteyts gemag tigde stadhouder; te sullen begeven, schoon nog noyt Vassa ien off subjecten van coningen; vorsten off potentaten sijn geweest, reel min eenig tribuyt oft homagie aen iemand ter wereld gedaen hebben_

Ten tweeden Verklaren 2y, heeren en grooten, alle Aetchin- ders andere Comp’ vyandetl, ook mede Vcor hunne vyanden Ce voortaen te sullen houden, en belooven wyders uyt dien hoofden te lande So0 veel resistentie te doen, Vere mogens sijn, omme door dit middel d’ quaadwillende niet alleen a eyland, maer ook omtrent selve verjagen em; mogelijk, verdistrueren;

Ten derden Aengesien den handel negotie deses eylands en principael genoemde plaets meest bestaet in slaven en levens-middelen; S00 sal d'E_ Comp' Tet uytsluytinge Uam alle andere, die alleenig Inoeten komen genieten, Eonder aen eenige thollen olte geregtigheden, veel min keragegelden ofi verpligt wesen.

Ten vierden Beloofden Sy, heeren grooten, geen Aetchin- ders off wal natie soude moge wesen_ vyanden Fan d'E. Comp' sijnde in haer landen te laten komen_ cn nOg weyniger de sodanige met'er woon te tollereren, en vooral niet met 'sulke negotieeren, maer contra deselve aff te Wysen en soecken te verdistrueeren ; edog by scoverre tot laetste onvermogens waeren, sullen verpligt sijn, dE. Comp" daer intijds kennisse van te geven_ flm alsdan met de aen de hand hebbende zee macht hae-l liedcn eersten te kunnen adsisteeren, en wyders beletten, datter egeene vyanden Vin buyten aankomen ofte arriveeren, in welken geval off by ontmoetinge van Aetchinders off Aetchins gesinde ongepermitteerde handelaers eenige havens deses eylands, d'E_ Comp' ook sal vermogens esen

") Uit de andere contracten bliikt, dat hier noct worden gclezen: anckerage, gehouden of verpligt VC SCIL

veel

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Werl, 42 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms GENERALT NEDERLANDSCHF GEOCTKOTEERDE

deselve aen tasten en vermeesteren; Cn vermneesterd hebben . net deselve te doen leven naer welgevaller, sonder datler door dese off geene ponglous; sy direct off indirect, sal mogen voorgesprooken werden_ Gepermitteerde handelaers zijn desuike, die met dE_ Comp 't algemeen verbond contract getreeden aengenomet sijn, alwacromme dan ook vermogen met desen vTY en lieber (mits vertoninge hunner pascedullen, wanneer vin Comp' plaets, off de daeronder gehoorende dito's, alhier komen te verschynen} negotieeren

Ten vijfden Werden de gesamentlyke regenten en ingesetenen by desen toegestaen en g'accordeerd met hunne vaertuygen en ingeladene goederen op Baros te mogen komen, en aldaer dito coopmanschappen soeken verticren om setten idem, de wil naer Padang hebbende, sullen se die togt mogen onder- ncmen echter met desen verstande dat daertoc 47I7 den Barossen resident pascedullen versocht vooraf geobtineerd hebbende, onder verpligtinge van hunne medegebrachte coop- manschappen aen den achtbaren heer commandeur en raad Cersic atrive moeten praesenteeren_ wyders raer Ver kregen permissie deselve alsdan venduceren ; dog Noord- waerds boven Sinckel, sy naer Sousou, Nalabou ofte Aetchin, sullen niet vermogens wesen te vaerer, tent waere sylieden sonder aensien off onderscheyt van persoonen hunne personen vaertuygen en ingeladene goederen by

ontmoetinge en achter- halinge van Comp kruysende bodems wilden verbeurd, ge- confisqueert ende d’eygenaers tot schrick en exempel Van alle andere gestraft werden, nae de groote van de saeken_

Ten sesden : Soo gebeurde; dat Comp onderdanen, Itye off slaver, quamen weg loopen en haer schuylplaets onder Opgemelte regentens gebied namen_ soo sullen sy, heeren grooten, gehouden sijn die vatten off laten opvatten_ en by acquisitie deselve aen d’E_ Comp’ overleveren ; anders doende sullen daerover gestraft werden nae de groote van sacken_

Thic contemt dlownloaded from [46.50.98.28 on Wcd I2 01 2016 18,05.34 UTC Au 2 uoicci http llabout jstor orgherms OOST-INDISCHE COATAGMIE 1602 1800.

Ten sevenden off ten Iaatster: Belooven nemen regenten_ aan, met de Marossers ende inwoonders Van Inako eeuwige vreede leven malkanders plaets negotieeren_ gelijk voorheen gedaan hebben byaldien aan d’een off ander kand door particuliere questies de negotie staakt wierde_ door het te hoog waardeeren hunner coop-minschappen ran oly, pady, rijs en wes meer, sal soodanig een de straffe off boete moeten drager, welke [door] den Barosse resident schuldig g’oordeelt werd, blyvende ook gehouden selve in allen deelen Op verbeurte van lijistraffe te gehoorsamer.

Alle welke voorenstaende articulen beloven WY, heeren grooten Fan de twee zeehavens Nay Lambara, mitsgaders de daeronder sorteerende 36 dorpen_ heyliglijk te sullen onder- houden en doen onderhouden, door voor OIIS onse kinderen naerkomelingem, althoos eeuwiglijk; sonder minste inbreuke dulden of gedogen, tcn welken eynde hecren grooten tol meerder certificatie confirmatie dit opregt verbond mct eed aanroepinge Fan des Heeren heyligen naeme onder den blauwen hemel een ygelijk syne wyse hebben bevestigt: Onder stond Aldus gedaen gesiooten b’eedigt Op Nias strant Uoor de negory Nay. leggende aen de N_ zyde van selve eyland; dato 3” April 1693 Was geteekend Joannes Zas Nicolaes Spring Ter syde : Ons present als gecommitteerdens, was tekend Jacob Goudijn en Warnacr Jansz_ Oudman. Idem copia dat de pongious Van Lambare , soowel al: principael, meergemelte orangkaya Senebassa hand ge: stelt en g intrag eerd voigende_ Naer gedane collatie esen met desselis principael d’accorde bevonden ; dato ut ante. was getekend Nicolaes Spring:

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use sulject t0 hup Wabout iston mte”temms

GENERALE ~IDTRI ANDSCHE GEOCTROYEERDE

DLIL: SUMATRA’S WESTKUST_NIAS

15 April 1693_

Verder Zuidwaarts langs de kust trekkende, sloot Sas 15 April een Root - Bclik cnntract mct rekeuten Malakerre Telok Dalam_

Contract

articulen, wzerop de naer te noemen hoofdregenter, med namen Zamboedelagoe , Lawaja heura, Tebailaloko Siotoe Cammanassa Dokan - nissie; mitsgaders alle mindere ponglous gantsche gerneente der twee zeehavens Mallakere e Tello dalam, alsook daeronder sorteerende plaatsen (streckende Tan laestgemelte zeehaven tot rivicre Idanne Hoa, leggende een halve dag reysens Van bewesten dese plaats) als waere bongenooten sijn acngenomen veraccordeerd b} den vaendrig Joannes Sas, hooil der presente expeditie, den boekhouder Nicolzes Spring; p’ dito Lal Nederlands comptoir Baros; ter ordere Fan den E. heer Abraham Bouden, commandeur en opper- gebieder der Sumatra’$ Westcusl, mitsgaders den achtbaren raad tot Padang; den name Yati den Hoog Ed’” heere MF Willem van Outhoorn_ Gouver - neur-Generael, ende d’Ed” heeren Raden van Neder- Jands India_ vanwegen Vereenigde Nederlandse G’octroyeerde Oostindische Compagnie, den grcotmagtigen coning Van Minangcabou_ a15 esselfs Mayesteyts emagtigde stedehouder den achtb: heer commandeur voormelt, overeengekomer; vetaccordeerd beslooten tot CCn eeuwigdurend bestand van vreede en schuldige onderhoudinge der volgende articulen_

Vooreerst is eaccordeerd beslooten_ dat alle de in hoofd deses gemelde heeren en grooten der genoemde seehavens, mits

Uit hct ContraxIhack Ook dc verzameling dcr Kawcr Zeelond, 8148, alsuede de Overgecomev Vnte 1694, sestiende boeck, folio 352 Versn volgende Idanoi is het Niassche woord Totr fviet .

This cuntent duwnloided tivm |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms OOST-INDISCHE COKFAGMIE 1602 1800.

gaders de daeronder sorterende negoryen, beneliens hunne gesamentlyke onderdanen gemeente, sig van nu iff direct onder Comp protexie gehoorsaemheyd van den Minangcabous coninck en den E heer commandeur der Suma - tra’5 Westcust, als desselfs Maye esteyts gemagtigde stadhouder, sullen komen begeven_ schoon nog noyt vassalen subjecten Fan caningen, vorsten off potentaten sijn geweest; veel min eenige tribuyt ofte homagie aen iemand ter wereld gedaen hebben

Ten tweeden : Verklaren heereni landvoogden, ook alle Aetchinders en andere E. Cornp’ vyanden mede voor haere vyanden van nu voortaen te sullen houden; beloven wyders_ ingevalle eyland_ oif omtrent Selve_ principael deser plaets VaI

eenige vyanden overvallen ofte eenige hostili- teyten mochte aangedaen werder, te lande soo veel tegenweer te doen; als vermogens sullen Wesen

Ten derden : Dewyie den handel negotie deses eylands meest bestiet in slaven levensmiddelen_ soo sal d'E. Comp met uytsluytinge van alle anderen, die alleenig moeten en komen genieten_ sonder aen eenige tollen ofte geregtigheden, veel min anckeragie, gehouden oite verpligt te wesen

Ten vierden : Beloven z} , Jandregenten_ geen Aerchinders, ofte wat natie net soude mogen wesen vyanden Van Comp sijnde; in haer landen te laten komen, rog weyniger dest Iken met l te tollereeren ofte gedogen, vooral niet met de sodanige negotieeren, macr in contta deselve af wysen soecken te verdistrueren ; edog by sooverre tot het laetste onvermogens wacren, sullen se verpligt sijn, d'E Comp" dier in tijds kennis Vat te geven_ omtle alsdan net de zen de hand hebbende zeemacht haerlieden per eetsten kunnen assisteeren wyders beletten_ dat egeene vyanden van buyten komen [e arriveren in welken geval off by ontmoetinge van eenige Aetchinders Aetchinders-gesinde off ongepermit- teerde handelaers in eenige havens deses eylands, d'E_ Comp ook sal vermogens wescn die aen tasten vermeesteteti

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subject t0 hup Wabout iston mte"temms
GENERALE NEDERLANDSCHE GEOCTROYEERDE

idem vermeesterd hebbende_ met deselve te doen naer welge vallen, sonder dat er door dese of geene, sy direct ofi indirect, sal mogen voorgesprooken werden_ Gepermitteerde nandelaers zijn desulke, die met #E Comp algemeen verbond contrict getreeden aangezomen sijn, alwaeromme dan ook met d' desen lieber (mits verthooninge hunner passe dulle, winneer van Comp" plaets, oii daeronder hoorende dito's alhier komen verschynen) vermogen negotieeren.

Ten vijfden ; Soo werd by desen tocgestaen aen alle regenten Va Mallekere en Tello Dalam benevens de gantsche gemeente der onderhoorige plaetscn omme met hunne vaertuygen en in- geladene coopmanschappen naer Baros mogen navigeeren_ aldaer van Comp' resident ecn zeebrief versogt g'obtineerd hebbende, vervolgens ook naer hoofdcomptoir Padang (wanneer se daertoe komen te inclineeren), te stevenen_ mits dat ze verpligt sullen wesen hunne medegebragte goederen eerste aankoinste den achtbaren heer commandeur raad presenteeret, wyders naer verkregen pertnissie die alsdan te venduceren_ Maer Noordwaerts boven Chinkel, naer Sousouw Nalabou ofte Aetchin hunne coers stellende, en door Comp' kruysende vaertuygen in dat vaerwater ('t geen verboden word } agterhaeld werdende,

500 zullen zonder aensien Jrn peT- soonen verbeurd gemaekt ende de eygenaers tot schrik Vau inderen naer behooren gestraft werden:

Ten sesden : Byaldien gebeurde; dat s E Comp onder- danen vrye ofslaven quamen weg loopen haer schuyiplaets onder geciteerde regentens gebied nimen; Soo be looven heeren en grooter; die te sullen of laten opratten, en by acquisitie deselve aen d'E Comp weder over te leveren anders bevonden werdende gedaen te hebben, onderwerpen hun gesamentlijk de strafie, daertoe staende_

Ten sevenden off ten laetsten Beloven en nemen Sy, regenten, aen, Inct de Marossers en de inwoonders Vin Inako ecn eeuwige vreede te leven en Op des anderen plaets te negotieeren;

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subject t0 hup Wabout iston mte"temms
OOST-INDISCHE COMPAGNIE 1602 1800.

gelijk voorneen gcdlaen hebben En byaldien van eene andere kand door particuliere geschillen de negotie gestaakt wierde_ door het te hoog waardeeren hunner coopman schappen van oly, rijs, pady _ etc sal sodanig een d' straffe ofi boete moeten (ragen_ welke door den Barosse resident schuldig geoordeelt hem uyt dien hoofde opgelegt werd, blyvende ook gehouden selve in allen declen op verbeurte van lije strafie te gehoorsamen_

Alle welke voorenstaende articulen belooven Wy _ heeren grooten det twee seehavens Mallekera Teilo Dalam mits gaders daeronder sorteerende plaetsen, heyliglijk sullen onderhouden door en Voo ons onse kindercn nakonc lingc althoos eeuwiglijk, sonder minste inbreuke dulden ofte gedogen Ten wclcken eynde heercn grooten tot meerder certificatie en confirmatie, dit opgerecht verbond met eede e acnroepinge van des Heeren heyligen njem onder den blauwen hemel ecn ygelijk op syne wyse hebben bevestigt. Onder stond Aldus gedaen; geslooten b'eedigt op Nias strant, VOor negory Mallekerc, leggende act d' Suydsyde Tar selve eyland_ dato 15 April 693 was getekent Joannes Zas en Nicolaes Spring: Ter syde _ Ons present als gecommitteerdens, getekend Jacob Goudijn Warnaer Jansz. Oudman_ Idem in copia autentijck; dat de ponglous Vam Tello dalam, soowel als principale d' dito's van Mallekere ter hand gestelt volgende Collatie_ accordeerd , dato supra was ge- tekend Nicolaes Spring:

DLIII: SUMATRA'S WESTKUST_NIAS

26 April 1693_

Ttt: Westeu Nias P747 mijl uit de kust, ligt ccn Kiue Koraa- rilandcn; de Hinako Niako-archipel, Kantoc Maoes, de 17A* ccuw

Uit het Contractbock, Ook in de vcrzamelitig Kamier Zcelaud 8148, alstrede de Overgecowicu briczc” 1694, sestiende bocck; folio 354 en rolgcnde.

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subject t0 hup Wabout iston mte”temms
GZNERALE ~EDERLANDSCHE GEOCTROFEERDE

steeds Maros gerdered chdati Dezc cilanden warciz 1669 bczocht dcnt rcsiCent Baros Inderkc Francois Racker , Uers bespre kingen haddei geleid conact Ausustus Padang bevestigd, (Dit contract Roml Mict JUO[Corpus II1} Van de Zuidpunt Nias ging April 1693 raar Westz}de ncrnicuwde den 26* April het oude contract met die Fan Hitko Mades- (Zie het Mccr aangthaalcc Rapfort Sas)-

Gerenoveerd accoord en ceuwig rerbond, gemaekt, beslooten opgesteld volgens teneur van onder dato 24 Augustus 1669 ten hooidcomptoire Padang door den alsnu overledenen orangkaya Li}, in die tijd gemagtigden wegens gantsche Maros - Inakosche regeeringe ingegaen en besworen contract en articulen by den vaendrager Joannes Zas; hooft deser expeditie den boekhouder Nicolaes Spring, dito van Nederlands comptoir Baros, expresse gecommitteerdens VAT den heer Abraham Bouden, commandeur em oppere rgebieder, mitsgaders den acht- baren raed wegens den Hoog Edelen Heer Mra Wil lem van Outhoorn; Gouverneur Generael, ende d’Ed’* heeren Raden van Nederlands India tot Batavia_ Tin den coning Fant Minangcabou, als stadhouder’ tot Padang over de Westcust van Sumatra resorte Tan dlien, mame ran de Generale Vereenigde Geoctroyeerale Oostindische Comp’ cenere orangcayen Silatoere, Sinatoely hooit- mitsgaders Souway, Sitorratoe, Silasselabou Oenoloea Sonil boetalagoe, minder ponglous regenten der eylanden Maros, Inaka Sinanang Bongkie, Tello Sinoroeang, Amthalang; Langhoe Roeangang Nassoe ter andere syde; tot ccn eeuwigduirend Fast contract, idemn schuldige onderhoudinge der rolgende articulen:

Nademael geciteerdle regenten, SuU Met gedoogen der Aetchinders sluykvaerd, als het verliesen van beschreven

Zie ook niervoor , op blz ncrkennel zun Mades; Hinako, Simawang, Seudratgam; Bocangan Asne De afschriften in de contractbceken Ainsictdam Zcelandhebben hier beide de verschrijving ycrricscn

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subject t0 hup Wabout iston mte”temms
OOST-INDISCHE COMPAGNIE 1602-_1800.

contract verbond, den jare 1669 met Comp door hunne afgesant, orangkaya Lary, gemnaekt opgerecht; sig grootelijx vergrepen mitsgaders ook in contra weder hun leed WCsen en onvermogen eene, en onnoselheyd van andere verthoond tot goed genoegen gedemonstreerd hebben SoO werden deselve om laetstgenoemde

redenen approbatie vin idem, personelyke naedere verootmoediginge VOOT den acht baren heer commandeur raad tot Padang, by desen van alle begane fouten en overtredinge voor sooverre bekend sijn) excuseerd, weder in genaden aangenomen, onder beloften van haer punctueeL en stiptelijk naer volgende articulen te sullen gedragen, reguleeren, opvolgen; plegtelijk onderhouden; gelijk behoord.

Ten welken cynde regenten, generzeliter ider bysonder op nieuws de croon Aetchin komen af eeren dat rijk met alle haer onderdanen uyt dien hoofde VOO hunne openbare vyanden verklaeren en houden; beloven sweeren wyders als waere bondgenoten 4at d'E Comp opregte onderdanen van den coning van Minangcabou, mitsgaders aen desselfs stadhouder; den agtbaren heer commandeur tot Padang, alle getrouw- ende gehoorsaemheyd voor haer; haere xinderen naerkomelingen, althoos en ceuwiglijk

Beloven ook alle de regenten VaTI geciteerde eylanden Voor eeuwig gehouden te blyven, hun om de twaelf maenden off FCm Tond jaer ten hooftcomptoir Padang vertoonen gebreke 4aM dien, arbitrale correctie subject onderworpen sijn;

Wyders consenteeren meergemelte regenten Voor naCI van beschutsheercn aen d'E. Comp" jaerlijx op Padang twintig z0y 4etchins; sijnde ruym twee leggers %) clappusoly, vorders alle deser eylanden vallende vettigheyt, aen een

Contractic Van : getrouwheyd cnde gchoorsaetheyd Ecn Iegger 'at met cen Mioud rLitt 400 Liter.

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subject t0 hup Waboutiston wrettenms GENERALE FEDERLANDSCHR GEOCTROYEERDE

andere dan aen d'E. Comp ten hooftcomptoir voornoemd tegens de ordinaire prijs te sullen levercn onder roorwaerde U A Inet sodanige maet gemetcn te werden als present costy in usantie gebruyk is_ Irem sooverre dito ponglous aff onder- hoorige gemeenten irect off indirect; haer clappusoly comta dit oprecht verbond contract ergens anders din Padang ter marct quamen te brcrgen soo sullen sodanige raer- tuygen met inhebbende ladinge voor d'E Comp geconfis- quecrd_ verbeurd, en de eygenaers vati dien nog boven selre correctie VIn arbitrale straife subject onderworpen blyven, etc" '

En opdat eeh igelijk dese gemelte eylanders upregte Comp Frunden Minangcabouse onderdanen soud komen aan te slen_ Is hier bevorens ecn princevlagge_ om haer tegens alle insolentie beschermen, cn roor jegerwoordig dit prinicipael geschrift g' intrageert ter hand gesteld:

Alle #elke roorenstaende #rliculen belorcn sy, regenten der onderhoorige eylanden Fan Maros-Inako heyliglijk sullen naerkomen doen nacrkomen; sonder de minste inbreuk daer- Inne dulden olte gedogen, alwaeromme selve tot meerder verificatie een ider op sijn wyse onder der blauwen herel met eeden en aenroepinge Fan des Heeren heylige namc hebbcn berestigt

Onder stond Aldus gedaen geslooten, gerenoveerd beeedigt in de negory Maros-Inako leggende ongevaer een ecn halve mijl Tin de buvtenkant van groot eylan Nias_ ten 7.W “am Oedjong Sirombo, dato April 1693”is getekend : J” Zas, Nicolaes Spring: In margine Ons present, wis getekend : Jacob Goudijn, Warnaer ansz. Oudman

Ocdjecna Ziromho, dc kaap welk? “riiwel in het Inidden vall Vias” West- kust uitsteckl:

This cOmteni downldded from [46.50.98.28 Wed, 12 0t 201= 8 05.H4UTC All us subject to http:Wlabout jstor oghenms 0os7 Ieniecr CoMo 1602 S00

DLIV SUMATRA’S WESTKUST_NIAS

Mei 1693.

Van de Hinako cilanide stak Sas Oer [1ar de kust Nias sloot duar ondervolgend contract Cc hooiden Lahomi tr Lakoesa , dc daaronder soricerende ucRoriien; (Zie het icereclolinuc Rarrort Sas).

Accoord en eeuwig rerbond, gemaekt, opgesteld en beslooten den vaandrager Johannes Las hoofd deser expeditie, en den boekhouder Nicolaes Spring, eligeerd dito Fan Nederlands comptoir Baros_ expres gecommitteerd, gequalificeerd geordon neerd door den E; heer Abraham Bouden comman- dcur oppergebieder der Sumatra $ Westcust, neffens den aplbaren raad tot Padang, egens den Hoog Edelen heer M’ Willem van Outkoorn Gou- rerneur Generael, cnde d’Edele heeren Raden van Nederlands India den name vanwegen Generale Vereenigde Nederlandse Geoctroyeerde (ostindische Comp welgemelte Haer Hoog Edele; idem grootmachtigen coning Fan Minang- cabou den achtbaren heer commandeur Foor- nocmd, als welgemelte Mayesteyts stadhouder ectere_ ende hooitregenten Vat landschap Lahamic Laoesa_ daeronder gehoorendc dartig dorpen; streckende van eerstgenoerde plaet; tot beooster rivicr Idanna Hoa “) _ Inet name orangkaya Sebelloekoe, dito Sillibo_ dito Sillibo Ken Amajcheuna; Dohanasie en Sa- Ata benevens hunn gesamentlyke onderdanen subjecten ter indere syde, tot ecn eeuwigduirend, vast contrac: Uea rreede Frund bondgenootschap, tusschen beyd = de parthyen rastgesteld en opgerecht; te wetcn

Vooreerst beloven alle geciteerde regenten dler gemelte twee

Uit het Contraciboek. Ook in de verzameling der Kamer Zeeland 8148 alsmcde in de Overgecoman OriO 1694, scstiendc boeck; iolio 355 en volgende. Steeds Beschrcven De juiste aem echtcr Lahcmi Zie hicrvbbr, blz. 38

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subject t0 hup Waboutiston wrettemms GENERALE NEDERLANDSCHE GEOCTROYEEROT

seehavens_ hun; benevens haere gesamentlyke onderdanen, (sig) desen onder bescherminge van Comp” gehoorsaemheyd van den Minangcabouse koning en den acht- baren heer commnandeur voornoemd, als desselfs Mayesteyts gemagtigden stadhouder; sullen begeven; schoon nog noyt vassalen ofte subjecten Van coningen vorsten potentatcn sijn geweest, veel min eenige tribuyt ofte homagie aen ietand ter wereld gedaen hebben.

Ten tweeden verklaren Sy, heeren graoten alle Actchin- ders andere Comp’ ryanden ook mede voor hunne vyanden Le voortaen te sullen houden; beloven wyders uyt dien hooiden te lande veel resistentie doen , als vermogens zijn, omme door dese middelen de quaadwillende niet alleen van eyland, et Ook omtrent selve_ principae_ de hier tegenovergelegene Maros- Inakosche eylanden by eenig overval arrive te verjagen, Cll, is mogelijk, te verdistrueren_

Ten derden dewijl de handel en negotie deses eylands meest bestaet in slaven en levensmiddelen, soo sal d’E Comp met uytsluytinge van alle anderen, die alleenig moeten komen te genietten_ sorder aen eenige thollen off geregtigheden, veel min anckeragie, gehouden off verplicht te wesen

Ten vierden beloven sy, heeren en grooten; geen Actchinders off wat natie ‘t soude mogen wesen; vyanden van de E Comp’ sijnde; in haere landen te sullen gedogen aen komen, en nog weyniger d’ sodanige metterwoon aldaer admitteeren ofte tollereren, voora niet met d’ sulke negotieeren; micr In contra d’ selve afwysen soeken verdistrueeren edog by sooverre tot et laetste onvermogens waren_ sullende se verpligt SijI d’E_ Comp daer intijds kennisse van geven; omme alsdan met de aen de hard hebbende seemacht haerlieden per eersten te kunnen adsisteeren ; wyders beletten, datter eene vyanden van buyten aenkomen ofte artive eeren, in welken geval off by ontmoetinge Aen Aetchinders-gesinde off ong epermitteer- de handelaers in eenige havens deses eylands de E, Comp ook

T> content download-dtom |46. 50 98 Wed 12 Ocl 2016 18.05.34UTC AIl u:t cne M;/Anouc niancms Helain IEDIECHE

COxPnF 1602 IS00

sal vermogens wvesen deselve aen e tasten Termeesieten vermneesterd hebbende, met de sodanige doen Jeven nae; welgevallen; sonder dat door dese ofl geene ponglous, direct off indirect, mogen voorgesprooken werden_ Geper- mitteerde handelaers sijn desulke_ die met d'E_ Comp' algemeen verbont sijn, alwaeronme dan ook vermnogen mel desen Vy er liber (mits vertoninge hunner pascedullen, wan- neer se van E. Comp" plaets off daeronder ehoorende dito'5 alhier komen te verschynen) negotieeren_

Ten vijfden werden de gesatnentlyke regenten en ingesetenen desen toegestaen en & accordeerd, met hunne vaertuygen en ingeladen goederen Op Baros te mogen komen en aldaer dito coopmanschappen soeken vertieren om setten idem de wil naer Fadang bebbende; sullen die togt mogen onder- nemen, echter met dese verstande dat se daertoe van den Baros resident pascedullen versogt vooraf g' obtineerd hebben onder verpligtinge ran hunne medegebragte coopmanschappen aan den achtbaren heer commandeur raad eerste afrive moeten presenteeren wyders naer verkregen permissie alsdan venduceren, Dog Noordwaerds boven Chinkel, naer Sousou; Nalabou ofte Aetchin, sullen niet vermogens wesen Vaeren ten VeCu sylieden sonder Jenslen off Oncera scheyd van persoonen hunne vaertuygen ingeladene goederen by ontmoetinge achterhalinge Van Comp' cruysende bodems wilden verbeurd, geconfisqueerd; de eygenaers tot schrick en exempel van alle anderen gestraft hebben.

Ten sesden : Soo 't gebeurde dat Comp onderdanen, 't sy vtyE off slaven quamen weg loopen haer schuyl- plaets onder opgemelte regentens gebied Mea en, SOO sullen heeren grooten, gehouden zijn, die op te vatten off laten vatten; bekominge deselve aan d'E_ Comp" overleveren anders doende sullen daerover gestrait werden naer groote van de zaek; etc"

Ten sevenden off ten laetsten : Beloaven en nemen Sy, regenten,

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subject t0 hup Wabout iston mte"temms GENERALE KEDARLANDSCHE (sucTurkkrnk

niet alleen ain met de Marosse-Inakossers in eeuwige vreede te leven en Op malkanders plaets, gelijk tot dato deses gedaen hebben_ te negotieeren maar den anderen ook by overval ontmoetinge Van Aetchinders Aetchins gesinde, off wat natie vyanden Tan dE. Comp' sijnde) soude mogen esem naer quaad willende_ per eersten met alle macht te adsisteerer, ende deselve gelykerhand soeken resisteren; tot laetste cluys; Soo waeter als lande, distrueeren ruineeren ; idern by sooverre aen d'een off andere kand door particuliere questies off wel het te hoog waardeeren hunner Coo pranschappen; bestzende clappusoly, paddy; rijs _ etc eenige verwyderinge quamen te resulteeren, zO0

sal sodanig een strafie off boete moeten dragen, welke door den Baros resident schuldig ende causa movens van dien g’ oordeelt werd, blyvende aen weersyden gehouden in allen deelen op verbeurte Vani lijfstraffe, te gehoorsamen naer te komen etc”

Allc welke voorenstaende articulen beloven Wy, heeren grooten van de twee seehavens Lahamie en Laoesa, mitsgaders de daeronder gehoorende dartig negoryen, heyliglijk sullen onderhouden doen onderhouden door Voor onse kinderen naerkomelingen, althoos eeuwigiijk, sonder minste inbreuke te dulden off gedogen ten welken eynde WY , beeren grooten tot meerder certificatie firmatie dit opgerecht verbond onder eede aanroepinge Tan des Heeren heylige name onder den blauwen hemel, een ygelijk syne WySc _ hebben bevestigt

Onder stond Aldus gcdaen, geslooten becedigt Nias strand, vOOr de negory Lahamic, leggende aen d’ Zuidwestkant van selve eyland, ofi wel tusschen groot en kleen Serombo, oock regt tegenover de Maros-Inakosche eylanden; dato May 1693, was getekend Joh” Sas_ en Nicolaes Spring Ter syde: Ons present als gecommitteerde getekend Jacob Goudijn, en Joannes Sadelaer; idem in copia authentijcq_ geen de ponglous van Laoesa, soowel als principael, d’ dito $ van Lahamie g’ intrageerd ter hand gesteld volgende

1} Vermoedeliijk te lezen gesamentlycicr hand 2) Sic! Ziromboe:

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Werl, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subjectt0 hup Wabout iston mte”temms
DOST-INDISCHE COMPAGNIE 1602 1R00.

Naer gedane collatie desen met origineel bevonden accord eeren, dato antc_ was getekend Nicolacs Spring:

1. SUMATRA’S WESTKUST-NIAS.

Mei 693_

Op dezelfde plaats elcoi regentelt Gocnoc g arto

dap latet DOg

overecukomst

Cuntract en articulen_ waetop naCr noemen hooitregenten, met amc orangkaya Samboede, Lagoe; Caboa Bato; nevens alle de mindere ponglous gantsche gemeente, onderdanen ingesetenen FJn landschap Gonong Jarroe; tot geheel_ acn reviere Lahoego; legg’ ende cen weynig benoordwesten d’ revier vin Jobhoe, als wacre bondgenooten sijn argenomen veraccordeerd den vaendrager Joznnes Sas, hocft der presente expeditie, en den boekhouder Nicolzes Spring, g’ eligeerd dito vin Nederlands comptoir Baros, ordere van den heer Abraham Bouden

commandeur opperge bieder der Sumatra’5 Westcust; mitsgaders den achtbaren raad tot Padang, in den name van den HoogEdelen heer Mr; Willem vzn Outhoorn, Gou- verheur Generael ende d’Ed” heeren Raden Tam Nederlands India, Vdy egen Vereenigde Neder landse G’octroyeerde Oostindische Comp” den grootmagtigen coning VJ Minangcabou_ als desselfs Mayesteyts gemagtigden stadhouder den acktbaren heer commandeur voormelt, overeengeko- men; veraccordeerd beslooten tot cen eeuwig- duirend bestand van vreede schuldige ondethou- dinge der volgende articulen.

Vooreerst is geaccordeerd en beslooten, dat alle de SOo gemelte

Uit ket Contractboek. Ook in de verzameling der Kumer Zeeland, &” 8148, alsmede de Ovcrgecomen bricucu 1694 , sestiende boeck, folio 357 rolgende. DL 93.

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subject hup Waboutistot wrehtenms
GENERALE NEDERLANDSCHE GEOCTROYEERDE

als mindere ponglous van landschap Goenong Jarroe en dito seehavens_ benerens daeronder gehoorende plaatset, hunne gesamentlyke onderdanen sig van nu af direct onder Comp beschermninge, gehoorsaemheyd vani den Minangcahousen conink den acktbaren heer commandeur der Sumatris Westcust gemelt; al5 desselfs Mayesteyts ge- magtigde stadhouder; sullen: en komen te begeven_ schoon nog noyt vassalen off subjecten van coningen, vorsten off poten- taten sijn geweest, veel min eenige tribuyt ofte homagie aen yemand ter wereld gedaen hebben_

Alle welke voorenstaende articulen heloven WY , heeren grooten van landschap Goenong Jarroe, neffens alle de daer- onder sorteerende negoryen, heyliglijk te sullen onderhouden doen onderhouden, door TOut ons_ onse kinderen naer komelingen althoos eeuwiglijk, sonder minste inbreuke dulden off gedogen, ten welken eynde Wy= landregenten, tot nader certificatie confirmatie dit oprecht verbond mnet eede zenroepinge Va des Heeren heyligen nacm onder den blauwen hemel, ecn ygelijk syne wyse, hebben bevestigd, Onder stond Aldus gedaen geslooten becedigt op Nias strand Voor de negorye Lahamie, leggende aen de Zuidwestkant Van selve eyland off we] tusschen groot kleyn Sirimbo, ook regt tegenover de Marosse-Inakosse eylanden, dato 3” May 1693, was getekend Joannes Zas en Nicolacs Spring: Ter syden Ons present als gecommitteerdens getekend: Jacob , Goudijn en Warnaer Jansz. Oudman

DLVI SUMATRA’S WESTKUST_NIAS

Mei 1693.

Op denzeliden 3d*r Mei terzelider plaatsc sloot Sas ten slolte nog vrijwel gelijkluidende overeenkonst miet de hoofden Gomboc;

De vercere artikelcn zin in alle afschriften weggelater vermocdelijk omda: geheel gelik waren die der voorgaande ccnectenz Ui: kct Contracthoek. Ook de rerzanicling der Kamer Zeelond, 8148, alsmcde in d Ovtrgccomcn brieven 1694, sestiende boeck, folio 357 Ucen volgende

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms OOST-INDISCHE COMPAGNIE 1602 1800,

Contract articulen waerop de volgende hoofd mindere regenten met namen Seballoekoe; Keeboa Toehalobalangie, Siheuna_ Manalagoe _ Lobalangie, benellens gantsche gemeente onderdanen van landschap Gomboe (streckende van Lahamie tot even benoorden Goenong Jarroe) als waere bondgenoten sijn aengenomen veraccor deerd den vaendrig Joannes Sas_ hooit deser expeditie, den boekhouder Nicolaes Spring, g'eli- gcerd dito VZn Nederlands comptoir Baros_ ter ordere van den E heer Abraham Bouden; comman deur en oppergebieder der Sumatra'$ Westcust, mits- gaders den achtbaren raad tot Padang, in den name Vatl den Hoog) Edelen heer M Willem Van Outhoorn Gouverneur-Generzel, d'Edele heeren Raden van Nederlands India, vanwegen Vereenigde Neder landse octroye eerde Oostindische Compagtiie dent grootmachtigen coninck Vat Minangcabou, als desselfs Mayesteyts gemachtigden stadhouder, den achtbaren heer commandeur gemeld_ Oucrecn- gekomen_ veraccordeerd beslooten tot een eeuwig - duirend bestand Lam vreede schuldige onderhou - dinge der volgende articulen_

Vooreerst is geaccordeerd en beslooten, dat alle de in hooft deses gemelte heeren en grooten Van landschap Gomboe_ de zeehavens mitsgaders onderhoorige plaatsen, hun gesament- lijk, benevens de gantsche gemeente, onderdanen e subjecten; Fan nu af direct onder Comp bescherminge gehoor- saemheyt van den Minangcabouseni coninck, den achtbaren heer commandeur gemelt; als esselfs Mayesteyts gemagtigde stadhouder, sullen komen begeven_ schoon nog noyt vass; Jen off subjecten vin coningen Vorsten off potentaten sijn geweest, veel min eenige tribuyt ofte homagie aan ymand ter wereld gedaen hebben_

Ten tweeden: Verklaren Sy , regenten grootel, ook alle Aetchinders andere E Comp vyanden van nu voortaen

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subject t0 hup Wabout iston mte"temms GENERALE NEDERLANDSCHE CCOCTBOVEERD}

ook weder Voor hunne vyanden sullen houden ; beloven wyders, 5ooterte omtren eyland van diergelyke usurbateurs der gemeene rust en vreede eeniger tijd mochten aangedaen, besprongcn off

overvallen werden, te lande 500 veel tegenweir doen, als vermogens sijn, omme dusdanig quaadwillende niet alleen gesamentlyker-hand resisteren; maer ook Met alle macht kragt, doenlijk, te ruineren.

Ten derden : Aengesien den handel negotie deses eylands meest bestaet in slaven levensmiddelen; Soc sal de EJ Comp tnet uytsluytinge van alle andere die alleenig moeten en komeu genieten, sonder aan eenige thollen ofte geregtigheden, veel min ankeragie, gehouden off verpligt te wesen_

Ten vierden: Beloven landregenten_ geen Aetchinders Aetchins-gesinde; wat natie soude mogen Wesen vyanden van d'E. Comp sijnde; in haer land te laten komen_ nog weyniger desulke met er woon aldzer admitteeren ofte tolle reren_ vooral niet mnet de sodanige te negotieeren, maer in contra deselve affwysen soeken verdistrueren edog by sooverre tot Jaetste onvermogens waeren_ sullen verpligt wesen dE. Comp"" daer intijds kennisse van geven, omme alsdan met de de hand hebbende zeernacht haerluyden per eersten te kunnen adsisteercn, wyders beletten; datter geene vyanden komen arriveren, welken gevalle de Comp by ontmnoetinge Fan eenige Aetchinders Aetchins gesinde off andere ongepermitteerde hardelaers eenige havens deses eylands _ ook sal vermogens sijn deselve aan tasten Ver mneesteren item, vermeesterd hebbende, met d' sodanige te doen en leven naer welgevallen, sonder dat'er door dees of geene, tsy direct ol indirect; sal vermogen voorgesprooken werden Gepermitteerde handelaers sijn d'sulke, die met d'E; Comp algemeen verbond getreeden aangenomen ZIjn, alwaer- Omme dan ook Inet desen vTY lieber (mits vertooninge hunner pascedullen_ wanneer se van E. Comp plaetsen ofte daeronder gehoorende dito' $ alhier komen verschynen) vermogen negotieeren;

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Werl, 42 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms OoT-INDISCHE COMFAGNIE 1602 1800.

Ten vijfden : Soo werd by desen Jan de voorgencemde regen- ten inge esetenen toegestaen; met hunne vaertuygen inge ladene coopmanschappen naer Baros te mogen navigeeren_ aldaer van E. Comp resident een zeebrieff versocht eni g 'obtineerd hebbende, vervolgens naer hooitcomptoir Fadang Mawmeet daertoe geinclineerd) stevenen; mits dat TCt- obligeerd sullen wescn_ hunne medegebragte goederen eersten arrive den achtbaren heer commandeur en raad te pre - cemieetet wyders nacr verkregen permissie die alsdan eerder piet, venduceeren mier Noordwaerts boven Sinckel naer Sousou, Nalabou oite Aetchin hunne cours stellende, door Comp' kruysende vzertuygen dat vierwiter geen verboden werd) achterhaeld werdende, Coc sullen sonder aansien van persuonen verheurd gemaelkt, de eyge- naers bovendien tot schrick Val7 alle andere naer behooren ge straft werden_

Ten sesden : Ingevalle ‘t gebeurde; dat Comp onder- danen; Vrye off slaven, quamen weg Joopen haer schiylplaets onider geciteerde regentens gebied namen, 500 beloven sy heeren en grooten, die te sullen off laeten opvatten en deselve by bekominge aan dE Comp’ wederom te leveren anders bevonden werdende gedaen hebben_ onderwerpen hun gesamentlijk die straffe, daertoe stzende:

Ten sevenden off ten laetsten Beloven en nemen Sy regenten_ ain niet alleen met Marosse-Inakossers een eeuwige vreede te leven en op malkanders plaatse_ gelijk tot dato deses gedaen hebber, te negotieeren, maer den anderen ook by over- ontmoctinge van Aetchinders, Aetchins gesinde, off wat natie soude mnogen weSeI] haer quzad willende vyanden van d’E. Comp sijnde_ per eersten met alle macht te adsisteren, deselve gelykerhand soecken resisteeren tol laetste incluys_ 50o te waeter als te lande ruineeren verdis- trueeren item by scorerre ook aan d een off ander kand door patticuliere questie; off wel door het te hoog waardeeren hunner

Lees gesatrcntlycker hard.

This cotent duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subject t0 hup Waboutiston wrettenms GCERALS NEDERLANDSCHE GZOCTROYEERDE

coopmanschappen, bestaende clappusoly, rijs, pady, etc eenige verwydering quaeme te resulteeren, SOo sal sodanig een strafie off boete moeten dragen welke door den Barossen resident schuldig ende czusa movens van dien geoirdeeld werd_ blyvende aan wedersyden gehouden selve in allen deelen_ rerbeurte van lijffstraffe, te gehoorsamen en naer te komen; etc

Alle welke vorenstaende articulen beloven WY , heeren grooten vatl landschap Gomboe, neffens alle dzeronder sorteerende negoryen, heyliglijk te suilen onderhouden doen onderhoudet door Voor Uns Onse kinderen naerkone- lingen, altoos eeuwiglijk, sond er de minste inbreuk te dulder olt gedoogen. Ten welken eynde Ka landregenten tot meerder certificatie confirmatie dit oprecht verbond met eede aanroepinge Tuti dcs Hecren heylige name onder den blauwen hemel; een igelijk op syne wyse, hebben bevestigt

Onder stond Aldus gedaen, geslooten en b’eedigt op Nias strand;, vOot de negorye Lahamie_ leggende aen de Zuidwest kant van selve eyland_ off wel tusschen groot kleyn Sirimbo_ ook regt tegenover de Maros-Inakosche eylanden, dato May [693, was getekend : Joannes Zas Nicolaes Spring Ter syde Ons present als gecommitteerdens getekend Jacob Goudijn Warnaer Jansz: Oudrnan Nog lager stond Gecollationeerd, accordeerd, Padang adie 31” October 1693, wzs getekend Backcr, eerste clercq:

DLVII KOROMANDEL

11 Augustus 1693

Het contract tusschen de Compagric Sahagic-ragie “Orst vall Taljore, Fesloten 17 September 1691 (Corbus III, blz. 560 ev,) WCFo door eene docmdeli Torst nict dadelijk gereekend gezegeld Van 7aar kinit achtte Comnpaghie zich nU Iiet verplicht, dcn vorst de recognitieperningert Toot gepachte I0 dorpen bij Negapatram ncralcn; terwijl zii ook het uit- kecren jaarliiksche schenkage: achterwege lict. De vrrhouding werd

Uit de verzamcling der Kamer Zeeland, n” K368, waarin net Twreeiaai Tcorkomi

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subject t0 hup Waboutiston wrettemms OOST-IMDISCHE COMPAGNIE 1602 1800.

daardoor niet bctcr. In den loop 1693 krecg gouverneur Pit troepen- aarvullingcn Ccilon Batavia, hctoog Ernfocn te be-~orcrcn a7n6 Pondicherry. Dit maaktc ook indruk op Sahagic-ragic 2n1 hij zond den pandidaar Wawosic als zijn gemachtigde naar Ncgapatnam, om hct contract zegclen, CAaC? Conp hem de achterstallige pacht- pezninger gescnerken uitkecrde. Opgemerkt vorde dat de Ixcwoordingen vanl Eet geteckende coIl ract CCIESZINS arders ziin dan de redactic 1691, Wuaton wij het hicr nog ccns opnenen dal d Generole 16157vc Dcc 1693 bekrachtiging stelt Juti 1693, de contractenverzamcling Kamer Zce- Haad Augustus terwijl Pith’s Missive 29 December [693a1: Heeren-XVI spreekt van vojr des gouverneurs vertck Nagapatnam Maan Ponditeckerie’ welk vertrck 19 Ajgustus plaats rono

Vreedenscontract tusschen den vorst van Tansjour; Sahagie-ragie, d’E Comp geslooten den Augustus 1693.

Sahagie-ragie, heere van Chiolamandeling, ’) is met de Neder-landsche Oostindische Comp overeengekomen veraccordeerd op de volgende conditien, namentlijk : Ten eersten_ Tusschen den vorst Sahagie-ragie en dE. Comp zal werden onderhouden een vaste bondige vreede ; zullen alle hostiliteyten deezen Van weederzyden moeten cessecren de privelegien en vryheeden, d’E_ Comp by het voorige contract toegestaan, stand grypen effect sorteeren, gelijk meede in zijn volle vigeur zal blyven de caul, door d’E. Comp van den grooten koning anno 1676, den 11 December; en dat Van Zijn Hoogheyd Sahagie Ragic anno 1688 den Maart; vet - kreegen, welke beyde cauls punctuelijk nagekomen (form derzelver teneur Comp negotie het district Van Tansjour g’exerceerd moct werden. Voorts is beyderzijts nog beslooten het ondervolgende

Ten tweeden. Dat Comp koopmanschappen_ tot Amenpette, Darasourpat- nam, Manaargoil, Adrangapatnam; Trimelewaas Carcal begin van deezen oorlog in beslag genomen Jan Comp volk onbeschadigt in deselve bangsaals_ daar die bevorens zijn

Corpus IIL; noo: Dp blz: 303 Corfl IIL, blz. 560 Respecticvcliik Cortus III, blz. 34

447 .

416 e”

This centent duwnlo; ded tiom |46,50,98,28 0n Werl, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subject t0 hup Wabout iston mte”temms

geweest; zullen werden gerestitueerd en de goederen, die daar: J7n komende te ontbrecken, 4am d’EJ Comp volgens derselver kostende vergoet Ten derden.

Dat de wharen, door de hawaldaars, die het land hebben hestierd, genooter; Or in afreequening Var den tholl te laaten valideeren, zullen werden betaald tegens zoodanigen prijs; als ten dien tyde hebben genotert, dat toekomende niemand zal vermogen eenige goederen te neemen in afreecque ninge Van thol maar imand iets benodigende_ Toot hetzelve ten eersten zcoveel moeten betalen, al ander; Het sa] d’E. Conp vrystaan haare coopmanschappen tijds geleegendheid in prijs te docn dalen of verhogen, wJar umtrent geenige landregenten Comnp dienaren zullen mogen wetten stellen_

Ten vierden.

Dog zal d’E. Comp’ den duan niet mogen constringeeren de nely Uoot kleyne prijs te verkoopen en zullen de cooplieden deezer steede onverhinderd landwaard nely mogen gaan negotieeren_ Wyders zal Papcncoil geen nely - reys basaar, MMaat wel van andere goederen, als bevoorens, gehouden werden.

Ten vijfden_ Dat alle onderdanen Fan den vorst Sahagie Ragie, die gehooren onder net gebied van Wawasie Regoe- pandidaar; vryelijk allerhande leeftogt goederen Nagapatnam, ondernoorige dorpen binnen het geheele tetritoriui Yuuc Chiolemandelang; zullen mogen Ver voeren, sonder ergens ge houden of verhinderd te werden_ De inwoonders Tal gints zyde de revier Van Naoer zullen eetwhaaren_ uytgezondert nely, insgelijks mogen brengen haar welgevallen verkoopen:

Havildars of regentel; Ectt der kopizen hecft 1/20 ; Ge ancere alse Ncg~painam: Het cors pronkelike verdrag 1691 hecit Sapcgoil ; dit plaatsje kan ik op de kart nict Findcn Zie hicrvoor, noot op blz. Ecn der delta-arnet Kawcri Decze uytzondering nadetige zaak Vdac dE Comp expres door

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subject t0 hup Wabout iston mte”temms
OOST-INDISCHE COMPAGNIE 1602 1800.

Ten sesden. De weevers zulien als invoorigen tyden met d’E. Comp mogen handelen, daaromtrent door geen hawaldaars of land regenter gestoort of minste verhinderd werden van Iyken zullen cooplieder, die tot Trimelepatnam elders Jywaten insamelen, Nagapatnam Comp’ dorpen brengen, niet gehouden weesen MCFi tholl voorhecn betalen. Ten sevenden_ Dat de boeyers ‘) Var Comrp’ dorpen eenelijk zullen obligeerd zijn Nagapatnam Comp dorpen met haar beesten gaan; zonder dat de hauwaldaars regenten haar zullen mogen dwingen elders dienst te doen Ten #gtsten_ Zullen hauweldzars de luyden, die hout met karren tot Comnp’ steenbackery aanbrengen_ nog kilk steen branders eenig belet mogen aandoen of dezelve iets afpersen Ten negenden. Alle Comp dienaaren, zoo blanke als andere, met pallen- quiens of paarden reysende, pions %) met brieven of pakjes U”cr weg gaande zullen niet mogen gemolesteerd tot betaling van thol aangesprooken werden Ten thienden_ Eyndelijk zullen landregenten, die deezen de landen zullen bestieren, haar believen d’EJ Comp’ niet vermogen te constringeeren den vorst Sahagie beschenken; of deswegen eenige dreygementen docn, latende hetzelve ter discretie at d’E. Comp’ die haar daaromtrent zal reguleeren na de florisance Ue haar negotie in Zijn Hoogheids gebied, Wawosic; zijnde 5l6taar Zuydsc landen; bedongen; beetet ziin granen gcld konnen aoden daarin vertier tc Iiken: Ossendriivers. Zie Corpus III, EDo: op Flz, 19. Palankins draagstoelen. Bcden Vcet Zie Corpus III , blz. 614. Dil 10 ar-ticul bedongcn omdat dcn oorlog daaruyt ontstond dewijl Wawosie gedreyed had; gezantel det rorst, Triwalocr zijndc, qualiik zoude Vaaren geschenk vergroot Weroi zijn wil_ chatioe rcgecring verstonde m415 alles an Vorst schreef ; die inplaats Yan voldoende ordre zyle KTygCI5 Nagapatnam afsond

This centent duwnlo; ded tiom |46,50,98,28 0n Werl, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subject t0 hup Waboutiston wrettemms
GEHERALK NEDERLANDSCHZ GEOCTROYEERDE

DLVIII: KOROMANDEL

27 Augustus 1693. ’)

zoon den hiervbor Mleermalen getoeindem Shivaji, Ratragie (Rama Ragia) hem koninck Sinsie intituleert’ had Franschen toegestaan Pendicherry; Suti Noorden Tegenapatnam tort leggen Tijdcns den negenjarigen oorlog nin dc Fouverneur Koromandel_

Laurens Pit, Jumor [Qaatregele Franschen LJst bestrijden: Zijn plannen werden gcsteund door Hooge Regeering Batavia Avg J4ts 1693 had Pit macht bijeen, hestaardc 17 schepen 1600 opvarendcn: Franschen, die ingelicht Lectn boder Ramragie een beurag circa 42.000 gouden pagoden aan, indien hij hen wildc steucn Ook Vederlandsche Compagnic trad Iict vOrSi onderhandeling , IFar bood nemd anucks de hclit door Franschen gerocmde hcdrag; Om beide partijen Fovaier aanbiedingen bewegem; hield de vorst de onderhaudelingen slecperde Maar toen dcsotdanks zin trorccl lano bracht sloot hij aanstords orderstaand verdrag Nederlandscke Corpaguie (Orvitgegever IHicG7 Lourcns raud Ht Batazja , 31 Avgistus 1693 SIAPEL , Pidar Dam'$ Beschryvinge II, I, blz. 144 eJ).

Wy, Ramaragie_ koning der Maratische volkeren vorst Vam Sinsie heere Van Incer andere provin - tien, hebbende gesien het versoek bege euten Ti de Hollantsche Comp' Ons voorgedragen door den Chormandelsen gouverneur; der heer Liurens Pit, Raadt-extraordinaris Vat India, rakende de Francen, hare vyanden; tot Poudcchery; haar Voornetnen= deselve met de wapenen aan te tasten soo hebben wy goetgevonden haat alsulx :oC te staan in S0o daniger voegen als de volgende articulen komen aan wysen.

Ten eersten_ Staan dat Hollandse Comp Frincen, hare vyanden, tot Poudechery water lande door oorlogs- gewelt sal Inogen aantastcn met alle bedenckelycke magt overmeesteren; sonder daarinne van imandt te mogen Wproen verhindert Ten tweeden. Beloven wy ordre te stellen_ dat in leger van de E. Comp

Uit de Oreryecomcu brieven 1694 viarin het tweeiaal rootromf mamelik Gedc boeck, folio 774 en volgerde; scventierde boeck, iolio 458 volgerde Ook dc verzamcling dcr Kamcr Zeeland, n" 8368, blz. 120 &V

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subject t0 hup Waboutiston wrettenms OOST-INDISCRE COMPAGNIE 1602 1800.

sal werden opgercgt Wen markt of bazaar; alwaer alderhande levensmiddelen en behoeften sullen werden te koop gebragt:

Ten derden. Nemen wy by descn ook aan, d'E Comp" te adsisteeren met zooveel ruyters pions_ als deselve LOL het overwinnen van die plaets komen begeren, onder conditie Sc0 lang Comp' dienst doen_ deselve door haar sullen werder gegagiert. Ten Fierden_ Sullen wy uyt onse landen soovcel koelijs doen verschaffen_ als in de belegeringe tot den arbeyt zullen komen te vereyschen_ mits deselve van d'E_ Comp behoorlijk betaelt werden En opdat dit en andre poincten getrouwelijk mogten werden nage komen, Sal imand Tan onsentwegen het

leger zijn, die omherleggende regenten; welke deselve moeten opbrengen, tot haar pligt aanmanen en de defecten aanl Ons bekent maken:

Ten vijfden_

Wanneer gemelte fort Poudechery door de Hollandse Comp” sal Wescn verover, dan sal alle het caton, kruyt, kogels_ ge werct; mitsgaders alderhande goederen koopmanschappen, gout; silver, in somme alle hetgene daarin gevonden werd niets uytgesondert; haar in cygendor toepehooren:

Ten sesden. Staan wY art geven in cygendom de Hollandse Comp’ over de hooftplaats Poudechery, aan zee gelegen, met desselis eygene onderhorende landeryen_ als zaeyvelden; thuynen _ pal-nen andere boomen, alsmede ook de coraelma-kt; wat daaraan en ~Onder behoort, niets uytgesondert, soodanig deselve door Ons zijn beseten, met derselver inwoonders_ thollen inkomsten En sullen de waterlopen;, welke de zaeyvelden_ onder gemelte plaatsen gehorende_ komen bevogtigen, hetsy din Vatiwa4t deselve mogten haren oorspronk nemnen_ niet mnogen werden gestopt; maat haren cours soodaniger wegen be = houden, als se ten hedigen dage bevonden werden.

Ten sevenden.

Daarbenevens werd ook het dorp Wirampatnam

alle

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC All use subject t0 hutp Wabout jstor, meterms GENERALE NEOERLNDCChE GEOCTROYEEEDE

landeryen, daaronder behorende; ende de mond Vzn de revier . maniere als van Poudechery hiervoren gesegt aan Hollandse Comp dese in vollen eygendom gegeven.

Ten achtsten, Komen Wy ain de Hollandse Cotp’ nOg te vergunnen, dat sy in Poudechery een munt mogen opregter, en daarvan alleen de geregtighedent te genieten, OTn in deselve geldt te doen slaan Fan gout, silver, koper mindere mineralen_ soodanig als in dese landen gangbaar is of Wcsen sal

Ten negenden.

Alle goederen en koopmanschappen, alie door de Hollandse Comp” in Poudechery wanneer sy uyt kragt van dit contract daarvan volle eygenaers zullen geworden zijn) ter zee werden aangebragt, of van daar vervoert, zullen geheel tolvry sijn, niets door ons daervan werden gepretendeert, gelijk zulx het regt vin eygen possessie medebrengt: Voorts sal van alle koopman-

schappen, lywaten andere goederen, in het afvoerei} duans land, geen meer dan een halven (gelijk zulx allerwegeri in landen TiTe outs aan d’E, Comp” vergunt is) betaelt werden_

Ten thienden Wanneer het mogt komen gebeuren, dat de Francen eenige andere vyanden Tan Hollandse Comp voornoemde plaetse; hetzy kort na de overwinninge, of hiernamaels, mogten komen aa0 te tasten om te overmeesteren, SOO sullen wY of onse nakome lingen gehouden wesen sulx met alle magt te beletten Cotnp dese hare wettige possessie beschertnen

Ten elfden en lzasten_

Erkennen wy; Ramarasoe_ voor Ons cn OOr onse nakone- lingen; de Hollandse Comp’ als Jie de Francen; hare vyinden_ sullen hebhen Verm eestert; VOOI wettige hezitters van gemelte Poudechery, in maniere; hiervoren g’expliceert, soodat; ingevolge Fan dic, gene Va onse omherleggende subedaers, haweldaers oif mindere regentet daarin iets sullen hebben gebieden, nog selis hun met derselver regeringe te bemoeyen of de minste hinder toebrengen, maer integerideel gehouden zijn haar alle

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use suljject t0 hup Wabout iston mte”temms

hulpe vrindschap bewysen_ belovende wytlers dat alle hetgene de vorst Suwagie-ragie, onsen heer vader, de E Comp eertijds by caul heeft vergunt; voor SGoUCrre hetselve Onitreni Poudechery soude kunnen passe Komen wel il3 den inhoude deses heyliglijk te onderhouden na te komen_ Voor alle vourschreven gunsten sal Comp’ houden weser; in drie distincte reysen aan ons uyt te keren 21 O00 contante Palliacatse pagoden, als

Foor de eerste termin 5O0 pagoden, soohaest als het leger van d’E_ Comp voor Foudechery sal wesen gecampeert:

Voor tweede ook 5C0 pagoden, als door des duans volk hare beschickinge in het leger zal zijn bestelt CCI basacr, geliik hiervoren gemelt staet, soovee koelijs, als tot het werken sullen benodigen.

Voor het derde en laeste termijn 10 O0 pagoden, winneer Poudech hery verovert, ende het volk van den duan aun Comp hooitstad andere plaetsen, gelijk hiervoren ge- specificeert staat, overgelevert sal hebben.

DLIX_ KOROMANDEL_

6_ 8 Scptember 1693_

Pit liet nu Fordicherry geheel insluiten, bcken den crsten Scptembcr cc stad mct kanonnen bescheten, eranacken Onne7ninned Hiccn Tocu zij evenwel cnxcle voordosien Kcrlonem nadden; Malincm nadh unner innccmacne soldaten de ~lucht; wwrod zij onderhandelin- peponnen het volgerde verdrag wveerave leidden (Zie; betalve bij het vorigc Vcrdric genaemde Mtertuun ook het Rebport oPgestcld door CONmdeur Hermen Diderigh Wanderfoel, bekclsemie

Redocld wordt het cul

15 Juli 1677, dat betrekking heeft op Tegere- patratti en bevestigd werd op 3I Januari 1678 Zie Cortus IIL biz. 6C en 125 In beide aischriftcn Outbreekt de onderteckening, Uit het Cart ectboek, Ook in de verzatcling der Kamer Zecland, 8148, die derzelide Kincr, 8368 , V Verder jn Overgecomtn bricvrn 1694, dwcccc boeck, folio 1037 volgende ; idem sesde boeck, iolio 810 en volgtnde alnede 1695, ighste bocck; folic volgerde: Gedrukt VALENTIJA 6lz 133_13+.

This content duwnloided tiom |446,50,98.28 on 12 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subject t0 hup Waboutiston wrettemms CENERALE NEDERLANDSCHE GEOCTROYEERDE

articulen OfTGrv fortresse Pocdeckcri, briezen 1695 , ccrstc borck; vervolghdeel, folio 803 e.V, daarovcr Idem Sesdle bccck; folio 927 &7.).

Overgecomcn cortesnondentic

Articulen van iccoord, rakende de overgifte der fortresse tot Poeditscry, tusschen den Ed”e hecr Francois Martin _ directeur-generael Van Royale France Comp’ over cust Chormandel, Bengale enz , en gouverneur van de fortresse tot Poeditchery, toebehoorende a1n Royale France Comp samen met monsieur la Roche du Vigier, cOm- minderende Oyet de soldaten van den alderchriste lijksten coninck van Vrankrijk en Navarre_ die alsnu in gesegde fortresse sijn, beyde gelykelijk gebied voerende onder ordres van Sijn May esteyt de generale directeurs van geseyde Comp’ ter cenre, en den Edelen heer Laurens Pit; extraordinaris Raed van India_ gouverneur directeur der custe Chor- mandel, hooit nver het leger, leggende gecampeerd om fortresse tot Poeditchery, vanwegen Haer Hoogmogende, de heeren Staaten-Generaal der Ver= eenigde Provintien van Nederland_ de Honorable G’octroyeerde Oostindische Comp’ ende d’Ed” heeren Gouverncur-Generael Raden der Vor- schreven Nederlands India ter andere syde

Eerstelijk:

Dat den Ed” heer directeur Francois Martin zal hebben Ovei leveren aen den Edele here gouverneur hooft van het Nederlands leger, Laurens Pit; ofte aan Sijn Ed”” gemagtigdens, de fortresse

Poeditsery, in deselfde forma die jegenwoordig bevonden werd , nevens de artillery, wapcnen en amonitien vin oorloge, mitsgaders alle contanten, goud, silver, coopman- schappen wat dies daeriune mogte wesen, toebeloorerde gesegde Comp’ Ten tweeden: Dat het gantsche guarnisoen _ bestaende soo in de ollicieren ende troupen van den coning, alse die van de Comp” besyden haere verdere France dienaren van commertie etc nae sluyten deses ten esten dage morgens sullen cyttrecken

T; cunlez uwnloiJed 650m 146,50,98.28 Weil /2 Ort 20l6 8.05.4UTC All ue subject hup WYabout jslo: ottcrms OOstedec COAPAGNIE 1602 1800

met haere bagagie, en het guarnisoen daerenboven met wapenen slaende trom, vliegende vaendels; brandende lonten, kogels mond, stucken canon_ tot aen strand recht FOor de fortresse, alwaer net canon het geweer (uytgesondert dat de officieren tot vaendragers incluys, gelijk mede die Vam de negotie, tot idsistenten toe, haer sijtgeweer suilen mogen bchouden) zal werden gelater, en in macht van de Neder- landse gecommitteerden gestelt: aan het vooischreven guarnisoen, wanneer het in Europa sal gekomen wesetl, gereed staen om Vrankrijk te trecken, oli eenige andere plaetse, staende onder de heerschappy des konings, andere ge- weir wederom werden verstreckt; uytgesondert alleenelijk twee stucken canor; waervan geen restitutie sal werden gedaen, sullende voorts voorgemelte guarnisoen Vinl strand Voor Pouditchery aanstonds met de vaertuygen_ die daertoe gereed gemaekt staen werden; aan boord van Nederlantse scheepen, hier ter rheede leggende; gebragt en daarop verdeeld werden_ Ten derden Dat het voornoemd guarnisoen sal werden overgevoerd met de scheepen van de Noble Hollandse Comp’ natr Batavia Ceylon _ om vandaer Iaast van dit of ’t begin van aenstaende jaer verders nae Europa Vrankrijk getranspor teerd werder, um aldaer onder Godes geleyde toe romende jaer attiveeren; onder conditie dat yder van hacr naer sijn qualiteyt wel en nae behooren sal worden getracteerd. Ten vierden; Dat er geen onderscheyd natien sal werder gemnaekt Fan het geheele guarnisoer; Maer dat sy alle” sullen begrepen sijn deze capitulatie, zonder ymand Jen houden_ uytge sondert de Europeanen, die uyt den dienst der Nederlandse Comp tot France sijn overgeloopen, alsook alle inboor= lingen onderdanen Tin de Staten Generael der Geunieerde Provintien En sullen de inlandse en toepasse soldaten_ sonder eenige geweir toegelaten werden mogen vertrecked waer begeeren;

Toepassrn dc maan VOON vrije Christen-inlanders in Voor-Indie, Lelijken met de Mardijkers in den Archipcl uitvocrige omschrijving in Pieter Dam $ Beschryeinge, IL, II, glossarium

This content duwnloided trom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subject t0 hup Waboutiston wrettenms
GECERALH NEDFRLANDSCHE GEUIC TROTEt*UE

Ten vijfden.

Dat ten tyden als het guarnisoen sal sijn “ytgetrocken; binnen de fortresse sig weder sullen hebben te begeven alle d’ hoofden, die eenige administratie off bewind gehad hebben Otet alle artillery , wapenen atntnonitie Van oorloge, contanten, goud, silver, coopmanschappen; provisien; wal dies mcer soude mogen Wesen dewelke aldaer soo lange sullen moeten ver- blyven totdat sy hebben gedaen behoorlijk transport over dragt Vinl hetgeene onder hunne respective administratie sorteerende geweest; daervan verders over leveren, vereyster fOrma, inventaris, by haer ondertekend_ aen de daertoe te stellene gecommitteerdlens, alles ter gocd touwe

Ten sesden; Dat alle opregtigheyd aan de Nederlanders sal werden aanwysinge gedaen VauT alle mynen, forneysen const- werken; soo binnen als buyten fortresse gemaekt:

Ten sevenden Dat de vrouwen kinderen_ soowel Fan de messieurs- offi cieren als gemeene Francoysen, die haer present onthouden in gebuurige plaetsen V4M Poeditchery, soo haer goed dunckt; sullen mogen komen by haere mans_ omme neftens haer mede naer Europa mogen vertrecken; uytgesondert dat aan eenen monsieur Germain_ sijnde een ’Frans officier en een Oud, afge- leeit man; gettouwt met een inlindse VFOuW , wetd vergund India sijn familie mogen blyven alsmede nog eenige andere _ die daertce versoek hebben gedaen_ naerdat sa1 sijn ondersocht den staad en conditie van deselve, onderwylen dat Valw egens Nederlandse Comp” werd belooft, goede sorge dragen, dat aan niemand eenige overlast werd gedaen, 50O iets geschied_ daerover behoorlyke justitie te docn laten restitueeren geen haer mogt ontnomen sijn,

Ten achtsten. Dat in cas vreede in Europa mogte wesen gemaekt, Nederlandse Comp’ rakende het fort van Poeditchery haer sal

Franschen haduen TTMEASTM kostbaarheden tcels in reiligheid ge bracht: De behaalde buit werd slcchts getaxcerd op ruim J3S00 pagoder Fourneau de IE partic dc mne_ ou Fon introduit la charge de poudre_ (LAROUSSE) , Mijnkamer.

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Werl, 42 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms 00ST-
INDISCUE COMPAGNIE 102 1800.

moeten gedragen naer de articulen Vjl selve vreedenstrictaat reguart van den gestipuieerden tijt, het cessCtet van den uorlog het restitueeren van hetgeene onderwylen den eenen den anderen mogte hebben geconquesteert ; dog allen gevalle daer geensints

onder begrepen sijn het dorp alle landeryen, die gestaen hebben onder den heer van Iand, door denselven reeds caul aan Nederlanders geschonken sijn. Ten negende: Dat tot nadere verklaringe Op het subject der mede te voerenc bagagie_ en onder dat woord werden begrepen verstaen alle hetgeene messieurs- oificieren soldaten mitsgaders verdere dienaren_ eygendom is toebehoorende mits alle hetselve niet excedeert in te groote volume, dat daarin ter goeder trouwe werd gehandelt, sijnde daaronder ook grepen eenige particuliere geweeren der messieurs-officieren, SO0 des konings als der Comp” onder conditie nochtans_ dat deselve aam boord sullen moeten werden overgeleverd gestelt in bewaering van de scheepsoverheder; om in Earopa gerestitueerd werden. Tcn thienden Dat dewyle op de gedane instantien iterative versoecken van den Edele heer directeur-generael Francois Martin, Ornme nog hier ter kuste of elders in India ecm Tond jaat mogen verblyven, niets heeft konnen werden geaccordeert, TnAaT sulx, als geheel buyten ons vermogen sijnde, moet werden ge- laten aan belicven ende despositie van den Hoog Edelen heere Gouverneur-Generael de Edele heeren Raden van India tot Batavia_ SO0 werd Sijn Ed”” toegestaan vtyheyt Vam mevrouw Sijn Ed’” gemalinne en dochters dochtertje herwaerts te laten overkomen van 5’ Thome, alwaer Haer Ed” sig jegen- woordig is onthoudende, Inet haer kisten bagagie nevens nog twee slaven; omn daarmede in geselschap van Haer Edeles gemael nae Europa te konnen vertrecken_ alle welke Haer Ed’ kisten en bagagie sullen blyven ongemolesteert en ongevisiteerd_ mits dat daeromtrent ter goeder trouwe werd gehandelt, alles

Nietteniin heeft d Compagtie Ttcol var Rijswijk Pondicherry alle dorpen e landerijen aan de Franscken teruggegever Zie beweden hct Contracr 13 September Octobcr 1659. DI; 93.

Tis centent duwnlo: ded tiom |46,50,98,28 0n Werl, 42 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms
GENERALE XEDERLANDSCHE GEUCTROXEERDE

Haar Ed” selfs toebehoord, cn niet komt te exedeeren grooten volume sal ook tot overhaling Va/ Haar Edele gemelte bagagie een van de bequaemste chialoupen der Neder- lantse Comp verschafft werden: Ten elfdeni: Dat ook nu met de Nederlantse scheepen sullen moeten ver- trecken Sig nier Europz transportecren alle geestelyke persoonen_ van wat ordere mochten wesen, nevens haere adherenten dienaren sodaniger voegen_ als hiervooren Vin guarnisoen andere dienaren is gesprooken_ Ten twaelfden Dat, SOo byaldien werd bevonden in eenige deelen van desen met ter goeder trouwe geregtelijk werd werk egaam, speciael reguarde var de overlevering der effecten; in en 5” articul gemeld, alsdan geheele accoord V2nl geender waarde sal werden: Ten dertienden. Dat alle bovengeschreven articulen, van wedersyde accordeerd en belooft (gelijk boven gesegt), getrouwelijk sullen achtervolgd werden, sonder eenige fraude off list, hetsy door

schrijffouten of andere gebreeken en vergeetingen; wyders door gebieders hooft deses gemeld, beswoorer, bekragtigt getekend, mitsgaders door verdere hoofden Taads- persoonen geauthoriseerd ende getekend werden_

Aldus geaccordeerd ende overeengekomen in ’t hooitquartier van Nederlands leger, benoorden Poeditchery, den 6*4 Sep- tember sestien honderd drie negentig, mitsgaders beswoo ren, bekragtigd getekend_ soo binnen de fortresse Poedich erye als in hoofdquartier voormeld_ den achtsten September sestien hondert drie negentig daeraanvolgende, Was getekend S.) Germain, (L. $.) Lagrantais, Martin, (L S) Laroche du Vigier, (L $) Martin, en Du Rondet, secretaris ende Laurens Pit; (L $) H: Wanderpoel, (L.S) 4. Bloemert; Vernie, (L.S.) de Roy, (L S) E C Lanius, (L. $.) Hoed, (LS) P v Burg: Lager stond Comnp” zegel; in rooden lacke gedruckt, daar- nevens Ter ordere van Welgemelte Edl heer gouverneur raad, was getekend de Bitter; secretaris:

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Werl, 42 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms OOST-INDISCHE COAPAGMIE 1602 1S00.

In margine stond Wy, Meynard Roy, capitain over cen brigade Nederlanders het veldleger VOOI Poedichery , Evert Christoffel Lanius, coopman en opperhooit van de comp toiren Tegenepatnam Porto-novo_ dienst der Comp’ versekcren getuygen present geweest te sijn by beswee ringe, teekeninge segeling van] den Edelen heer Frangois Martin; directeur-generael, hiervooren gerelt, en desselfs raad was getekend gesegeld met de name en segels van Meynard de Roy C. Lanius_ Onder stond: Gecollationeerd, accordeerd, Pondechery den 226” Septernber 1693, was geteekend Albert van Weede; eerste clercq:

1. KOROMANDEL

27 September 693.2)

Na bet vertrek der Franscher: ontstonden Er 1n Pondicherry verschillen aussckcn de Nederlanders de inlandsche regenten over de occupatie der gronden: De volgende brief, dic d krach: van heeft, maakte dair cinde.

Translaat uyt Maratise tale, zijnde een briev door Ramaragie uyt Cingie aan den Ed’ heer Laurens Pit, Raat-extraordinaris van India gouver= nleur directeur der Cormandelse kust, geschreven.

UE. briev heb ontfangen daaruyt verstaen, dat UE. onder onse gunste de Francen vyanden met magt uyt Poedichery geslagen verdreveri hebt; ook dat wegens gronden; trent of rondom deselve plaatse gelegen, door ons gegeven, eenige verschillen met ons volk ontstaen sijn, ’tgeen mogelijk rerder soude konnen gaan; en om zulx VOOr te komen, dat UE:

Dit verdrag droeg geenszins gocdkcuring Aen Hecren-XVII ; speciaa annen Pit kwalijk ongekoorde belccfthcyt; aan de Franssen pcwccsen dewelke hier Wanor ovcrgebragr sijnde, 0m haar voicens Tour - Scatcven acccord Vranckriik te Mocloi lecveren, buytcn McCHICil die Ireri met dat vokck gehad heeft, de Compagnie nogh scer gekost hebben,' Uit de Overgecome Vrice# 1694 , seade boeck, folio 829.

Tm: cunleml Jownloidded 6c0m 146,50,98.28 Wed, /2 Ocl 20l6 8.0S.4UTC AIl use' subjedt Mmm 'atounin nmtcnms CENERALK NEDERLANDSCHE GEOCTROYEEEDA

gronden omher Poedichery leggende, mel limitscheydingen byzijn vin Swannosie-pandidaar afgetekent hadde gerende daartoe Onse toestemminge en consent: Hierop seggen wy, dat hetgene bevoorens versogt geweest; door ons ook toegestaan is alsoo onse liefde dagelijx tot UE_ nog meer toenemende _ goede correspondentie waarin UE mel ons tot nog toe hebt geleeft, alsook omdat UE brief, door en wegens Swannosie pandidaar ons toegebragt; ons seer iange naam is geweest; z00 geven Glal Hollandse Comp landeryen, door UE Poudechery met palen aigeset, zijnde in het ronde van het fort 700 roeden off 1400 vademen, daarmede handelen nazr UE believen en ordonnere mits desen 4717 alle myne onderdanen; niets te doen oite oncernemen tot nadeel van dese landeryer, door my weggege op groote straiie, die tegen dit gebod komt te sondigen. En opdat de regenten daaromher dese myne wille zoude kent zijn; Z0o gaan tufe bevelschriften hiernevens a0 haa; over, die UE Ce haar kunt doen tonen copyen daatvam doen nemen Wat sal meer schryven, als dat unSc vrundschap eeuwig moet duuren Gecollationeert, accordeert, Nagapatnam, 29 December 1693_ Albert van Weede; eerste clercq:

DLXI SIAM.

2 October 1693_

De klachten Nederlandsche opperkoofd in Siatn, Thonas Son , over egenwerking tinhandel (zie hiervocr het mnandatnent Februari 1693) , Wcriti aok door Gouverneu Generaal Raden Inalie kennis Gcbracht koning bcrkelang van Sinl officieele JtittCm vcrgezcld Eingen riike gesckenker Mert heneden resultaa: (Onaitgegezen bridi Compagnies vertegen - noordigers Siam mn.G.G Raen %n Indiz , 44, 27 Novemhcr 1693}.

Pit kad den Vots vcrovering nog 4W pagoden extra Ycteero Volgen twcctal bevelschriiten regenten van Pordicherry, die Iucr niet zullen opnemen 2 Uit de Overgecomen brieven 1694 , sesticnde bocck; folio

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms OOST-INDISCHE COMPAGNIE 1602 1800.

Translaet koninklijk mandament, door den Tjauw Pia Causa Berquelang aa0i den viceroy grooten tot Ligoor in faverr van Comp vervallen thin- privelegie, verleent uytgegeven den 2” October 1693

Dit mandament komt van den Tjauw Pia Berquelang Aan dcn Opra Siry Radja Soucrim Rampacdy Bolat; Opra Pacdy Jucobat_ Oluan Tsia Siry Sourin Thona Bodi, Opra Tsiay Prayi Oluang Thip Sena Sacedi verdere koninckIycke be- dienden tot Ligoor. Dewyle den heer Gouverneur-Generael ons by syne missive bekent heeft gemaekt, dat dese drie laetste jaren by den Ligoorsen capitain Iaer seer weymg thin heelt konnen inge kogt werden_ selfs maar een derdendeel van hetgeen vooreTS wel ingekogt, voorscheven heer Gouverneut- Gencrael ons nu weder opnieuws versogt heeft, dat wy daerop vereyste ordre souden stellen, Lcn eynde den gedagten capitain door middel van dicn weder soveel thin aan handen mogte komen als bevoorens wel ingekogt, 20o hebben niet konnen naerlaten den coninck onsen heer daarover begroeten_ die OD5 daerop gclast bevoolen heeft, dat dierwegen aan den viceroy verdere officieren van Syne Mayesteyt tot Ligoor schryven, haar sijn besluyt te kennen svuden geven; namentlijk dat vier van voomaemste vermogenste inwoonderen cooplieden daar lande receptic deses sullen hcbben aen stellen, om in den dagelyxen incoop van thin adsisteren den Hollandsen capitain alles aen handen te brengen geen sy eenigsints van de Inlanders sulleni konnen magtig worden: Door middel vin hetwelcke den coning vaststelt, dat den voorschreven capitain wel weder SuU-veel thin sal konnen versamelen als vorige tyden Voorts heeft Syne Mayesteyt wel geordonneert, dat hy niet begeert, dat sig eenigen coopman buyten die voorschreven met den voorschreven incoop sal bemoeyen; maer decoykluyden [den presenten capitain Siam Voor gunste des konings ten hoogsten danckbaar sijade, Ons heeit kennen gegeven_ dat ten tyde van syne residentie tot Ligoor altijt cooplieden tot het vergaderen VZIl den thin waren gebruyckt geworden, en OnS daervan een rolle heeft zen handen gebragt,

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subject t0 hup Waboutiston wrettemms GICERALI NEDERLANDSCHE GEOCTROYEERDE

versocckende dat deselve_ geen verandering veroor saacken, alsnog mogten cortinueren den thin in te coopen, soo beveelt Syne Mayesteyt; dat sOo rasch dit mandarnert op Ligoor sal gekomnen sijn, den gouverneur mitsgaders den Opra Siry Radja Soucram Rampacdy Bolat verdere officieren; de voor- schreven cooplieden met namen Prammarat, Naysoet; Maho-ay Tonsy, alle vier Ligoresen, twec laetsten Ligoorse coopvtouwed, mitsgaders de Chinesen Thin-giet, ’) Chin-Chin en Chin Sooy, sullen hebben te

ontbieden en te belasten den thin naer ouder gewoorte omtrent den landaert op te soecken_ deselve aan vier gestatueerde coopluyden over gevcn; die se alsdan de capitain in handen sullen moeten brengen_ Maer Soo net nu mogt koien te gebeuren, dat den voor- schreven capitain maer weynig thin mogte krygen; sao wil den coning_ dat de gouverneur en verdere grooten de inwoonders tot Ligoor; e diegene, die den thin daer versamelen, daarover sullen aanspreecken opdat het minerael de cooplieden te beter toevloeyet; hetselve den capitain overhandigen mogen. Voorts sullen gedagte vier coopluyden hebben aan presten_ opdat haer uytterste best mogen doen den capitain weder s0O veel thin toe te brengen_ als men daar gewoon iS ge weest In voorige jaren Op te koopen begeert Sijn Mayesteyt dat dese ordre tet den eersten €n de vereyste rigeur in werck werden gestelt, en dat de voorschreven cooplieden goede aanteeckenirge sullen houden vanl den thin, die alle jare wert ingecogt, ’t sy weynig off veel, opdat het den koninck kenne lijk sy.

Gegeven tlen dagh van de 11 aenwassende maen des jaers Pinaca Bentjasock in het 2237 jaer, off na de Hollantse steyi op Vrydagh den 2len October 1693

Sic ! Versta Bij de bevolking

hct land

Thix corent downloaded irom [46_50.98.28 &n Wed, I2 Oct 2016 18,05.34 UTC A Me ~voccL httpWlabou:_Jston,orghetms OOSt-INDISCHE COMPAGNIE 1602 1800.

DLXII: SUMATRA’S WESTKUST:

12 Maart _ 5 April 1694_

In 1693 braken Baros weer onccnighedet tusschen de radja’ d’ Hoeloe c d’Ilir uit De ecrste kwam vok tegen Compagnie verzet, en hij cen besprekirg zijncn huize Werdcn Ncderlandsch chirurgijn; benarets Mardijker soldaa ovcrtomneld gedood sergeant gckwetst . De commandcur der Westkust trok, toen hij het geheurde vcrnam, gewapcnde macht naar Baros d” Hoeloe wachtte zijo komst niet maar week me zijn aanhangers nazr het Eeberge uit, #crwarrts expeditie bem naictte Er volgdc ecrige strijd, waarbi; dHocloe door Raua Bataksche hcdder Wero gestelird: Nadat Pur versterkte Kam- DIIGs waren genomen, Degonnen Rataks onderhandclen, belaaiden d” Hoeloe Yijand hun land zullen Teetel Ter voorkoming hcrhalingen bc? dc commardeur 0l; het regecringsapparaa OleT Baros vc-cenvouligen d’Hoele Wego Vo Gotu z0n rechten veryallen verkliard d’Ilir als radja-Baros ccnip YOrs in bct bestuwr biigcstaan uuUr pPerghocloe Bovendien Wcruen rechien plichten Barozesen jcgcns dc Compagnie TOg ens omecntercn (Onnitgegcvrv brief coannusit TO Daniunra _ AlciciGi T Betavic, d 4, 21 Mey 1694).

Articulen van een nader verbond; geslooten

gemaekt tussen de Generale Nederlandse G’octroyeer- de Oostindische Compagnie ter Cente_ de regee. ringe van Baros indere syde door Abraham Bouden, commandeur oppergebieder op Jangs Sumnatra’$ Westcust strandlanden, stadhouder SOO Yam den Maningcabousen coning als van dE Comp’ den name Yin den Edelen heer Willet van Outhoorn Gouverneur-Generael, ende d’Ed” heeren Raden van India; representeerende d’Hooge Regee-rirge het oppergebied vanwegens de gemelte Comp Ttel radja d’Ilheer, als radja-Baros_ radja Minuassa (soons soon van radja d’ Houlou LA dlenselvcn g’committeerd) als eerste poungel off orangkaya-soudagere, Sire Narra, als tweede poungel off orangkay-baley, Bacampal als derde poungel off maharadja-moeda, radja Kara_ als vierde off laetste pourgel off sittia-moeda luydentle &ls volgt

Uit het Cortrec(bock, Ook de verzameling dcr Kamer Zcelone , n” 8148, al5n€Ce in de Ovcuscume_ bricm 1695_ vijftiende boeck, folio 524 volgende. 2} Ook genoemd Manuazsa Zie Corfus IIL; ncot op blz.

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Werl, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subjectt0 hup Wabout iston mte”temms [neReea Aerdem ANDSCHE GEOCTROYEERDE

Eerste articul Dat de regeeringe vin Baros (beginnende in Noorden mnet Sinkel eyndigt in Suyden met Bathan van nu voortaen sa1 bestaen een koning rier pounglous tot wegneminge Fan dispuyL ten, oneenigheden, conspiratien boose misdryven hongersnoden het beletten Vzn Comp’ negotie etc dlie door ecn tweehoofdige regeeringe is voortgekomen waervan maar al te veel exempelen in voorige tyden sijn geweest, MET wysende contracten als versoenschriften, daervan gemaekt God beterd) door een schandelyke moord van wee Comp’ dienaren_ beneffens een swaarlijk gequest, door radja d’Houlous soon, radja-moedla, als wackil van sijn vader, desselfs acnhang; nader bevestigt om ecnmael rust Freede S0O omtrent de regeeringe als der ingesetener, beneffens cen goede negotie voor d’E. Comp” erlangen.

articul, Deese regeeringe dusdanig verandert sijnde; gekomen den persoon van radja d Ilheer als coninck, met de naem Van radja-Baros Om dzermede weg nemen de misverstanden, die bergvolcken etc met in Teset te blyven de naett van radja d’Houlou en radja d’Ilheer, soude konnen hebben En het cerste poungelschap soons FOon vati radja d’Houlou, genaemd radja Minuassa met de bedieninge als Op siender der negotie, 500 Aennl buyten als Vat binnen land: aankomende met JemL van orangkay-soudagere: En het Eweede poungelschap Sire Natra met dieninge van fiscael, hebbende de Welepl Van1 orangkay-baley. Derde poungelschap Bakampal, met IZem Tate maharadja-moeda .

Vierde of laetste poungelschap Op radja Kara, met de naem van sittia-moeda_ 3 * articul Dese regeeringe sal hebben macht Fan gebieden ende

Batahan: Zie hiervoor blz. 18. Wakil, plaatsvervangcr; Versta De bergvolkeren zoudcn aanleiding kriigen tot misverstariden; dlez Mueal Baroz de oude tiels liet bcstaan; anassa HamMArEA nani (Cze [unctie Iaat kortcnt tijd Ware toen week hu uit slool zich bij zijn ader, radja-moeda; groolvader, radja dHoclc;

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms O0ST-INDISCHE COMPAGNIE 1602_-1800.

straffen aen haere onderdanen_ onder het hooger gesag Vam d'EJ Comp' uyt dessclis naem Hooge Regeeringe tot Batavia, verrolgens den commnanideur ende nederdaelende tot den resident ter plaetse Baros, opdat alles ordentelijk toe gaende; ingesetenen Van overlast mnogen bevrijd blyven, ge- rustelijk een yder het syne besitten; negotie van d'E Comp behoorlijk voortgang Inag bebben

Vierde articul.

Den conink Sal onder het hooger gesag (in 't 3" articul ge meld) volkomen macht hebben gebiede en; niet alleenig gemeente; maer ook de pounglous, tot hun pligt te houden opdat welstand vin den lande der ingesetenen, benevens negotie van d'E Comp' bevordert werden; tot dien eynde sullen alle ingesetenen den eed Tin getrouwigneyt; uyt de naam Fan d'E Comp a2n radja Baros afleggen_ etkentenisse slagten der buffels het sombayen eerbewysinge, benevens sodanige verpligtinge, als voordesen d' persooncn van radji d'Houlou en radja Iheer schied; aen radja-Baros mocten doen,

5* articul;

D' pounglous sullen haer ampten nae behooren moeten wier-nemen ; gebreeken blyvenide sa] den coning onder het hooger gesag van &E. Comp' (hiervoren gereld) door behoor- lyke middelen hun daertoe te brengen hebben_ De toegestane negotie; SOO Tam buyten aankomende als binnen lands vallende niet mogen verhindert; macr sijn behoor- lyke voortganck moeten hebben, het bedrog daeromtrent voorgekomen werden, door den eersten poungel tot dien eynde basaer Too die VaI buyten komende goed eren (wel verstaende buyten Comp' goederen) opgerecht, ende een groote bandhaer Ja17 inkomen der negoryen gemaekt, benjuyn camphur_ etc uyt het land afkomende, daer bragt ende gevisiteerd te werden off het de behoorlyke quali teyt heeft, aen Comp" konnen leveren anders sijude; algewesen en aldaer bewaert, OI weder te gever; Wa- ncer de aani brengers vertreckcn wzardoor d'Ej Comp als

Setbahjal Bandar haven ; hier : opslagplaats aan

Iust .

This centent duwnlo: ded tiom 146,50,98,28 on Werl, 12 Oct 2016 [8 05 HUTC AIl use subject t0 hup Wabout iston mte”temms GENERALE NEDERLANDSCHE GEOCTROYEERDE

dan van goede whaere sal konnen voorsien; ende de vreemdelink niet bedroogen werden. 6” articul Soo gebeurde, dat er eenige swarigheyd in afseggen der whaere (die aangebracht wierden) soude stecken den eersten poungel dat den coninck moetcn bekend macken, oni met de gesamentlyke pounglous het besigtigen_ dan sodanige middelen te beramen hebben_ als tot verkryginge van leverbare whare in quantiteyt te krygen vereyscht; negotie sijn voortganck niet hebbende, gelijk Mcn we wenschte, sal almede den eersten poungel den coninck dat mocten bekend maeken_ dzerover met gesamentlyke pounglous te raadsplegen Tln watter gedaen moet werden negotie levendig te macken; met geschenk door haer aen de bergvolckeren te doen, off wel eenige der poungious derwaerts senden met sodanige middelen; als oordeelen sullen tot wegneminge Fin dien te vereysschen. 7* articul, Om den radja en de pounglous van Baros in haere kosten hulpe komen meer Cn meer aan} te moedigen tot het Touti setten van Comp’ ncgotie_ hun tot alle trouwe opreg - tigheyt aan d’E Comp’ te verbinden; SOO ‘t jaer 1681 haer vergund tocgelegt (soo lang haer wel nier den inhoude an de contracten; met d’E Comp” opgerecht, komen dragen met malkanderen in rust en vreede eenig blyven) VIn geene d’E Comp’ tot Baros (uyt het district Baros) inkoopen, als vrywillige gift ontfangen, te eeten Eerst van yder bhaer bruyne bensuyn_ gruot 600 1, genieten rijxaaelders IWee ; ten tweeden op yder bhaer half cabessa benzuyn, grvot als voorcn, rijxdaelders twee en een half ; ten derden op yder bhaer cibessa; off extraordinair bensuyn, groot alsvooren rxd” vier ; tcn vierden camphur nier hun waerdy Voor het bedrag en inkoopsprijs van 100 rxd” , genieten rxd” drie ; welk door den resident telkcns op versenden Uan een schip of chialoup met opgemelte goederen van Baros nzer Padang

Zie artikel 21

cantract

27 Januari 1681, Corfus II, blz. 249.

This content downloaded (rom /46 50,.98,28 on Wed, 2016 / 8,05,34 UTC AIl u5C qubrttlo nup aucuI-Isior. orehcns OoST-INDISCHE COMTAGNIE 1602 1800.

aan den ridja 38 rxd” zen den eersten poungel 20 rxd” daeraan volgende drie poungelous yder 14 rxd” in gewilde sorteeringe kleeden uytkoopsprijs betaelen articul. Gelijk pounglous in alles den coning kennen ee1CI moeten, Soo &al ook den coninck d’

pounglous yder syne bedieninge voorstaen en haer respect bewaren Eenige differenten onder haerlieden ontstaende; Sill den coninck IL der minne die soecken by leggen vereenigen opdat door misverstand der ingeseteren welvaert ende negotie niet verachterd werd Dog zuU de questie van groot belang was_ niet wel bygelegt kunde werden; sullen dat den resident moeten bekend maeken_ te sien off ten synen overstaen kan vereffenen sulx niet konnende volbragt werden, sal het aan den commandeur tot Padang eschreven_ omn aen desselfs uytspraek gelaten sonder tegenspreeken aangenomen VOOr goed gekend en achter volgt moeten werden hetsy dat'er den coning onder ver mengd off buyten is, Op peene_ die anders doet; niet alleen sijn recnt en saek sal verliesen, maer ook ils een wederspannige gestraft werden_ articul. Dat den resident oii hooft der besettinge Baros niet ver: mogens sal sijn van der negory Baros toestand, het bedrijf der regenten danwas verminderinge der negotie, ofi eenige andere quaade gerugten by syne brievcn den commindeur tot Padang te adviseeren, tensy eerst aam den coning syne pounglous dat heeft bekend gemaekt, opdat den commandeur niet bedrogen_ Sy, regenten _ onder wat schijn het wesen mocht; verdagt werden sullende haer schryvens geene Tat den resident gehoord hebbcn_ wat dat verders weeten_ den commandeur ook moeten bekend maeken:

articul.

D' namen der negoryen Van radja d'Houlou en radja d'Ilheer, om alle janstoot van geschillen _ die onder het volck souden komen te ontstaen, weg nemen dat rust vreede bevestigt werd, SOO sal Van nU aff Janl negory (die Inen noemnde radja d'Houlous te sijn) vergroot werden, s0o om der

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subject t0 hup Waboutiston wrettemms

konink; pounglous en gemeente tot Baros daerin onider mal-kanderen te woonen sonder onderscheyt maken van radjz d'Houlous negory off radja d'Houlou [off] radja dTlheers volck sijn, maer negorye Baros_ alsmede den Inlanders (onder het hooger geszg L d'E. Comp radja-Baros volck genaemd werden_ On dese negorijs volk van sickte (s0o veel doenlijk bevryen_ sal de negory schoon gemaekt SO0 gehouden moeten werden; articul; Gelijk het respect hooger gesag Van Baros desselfs uytgebreytheyd d'E. Comp" door de wapenen IS eygen gewor-cien, waerby dcn koning, pouglous gemeente van d' tierannye der Aetchinders sijn verlost, d' rust vreede hersteld Guo dikwils die rerlooren W1S door het vermogen ende goeder - tierentheyd vin d'E_ Conp" Ikens weder gegeven S0O dat den koning, pounglous gemeente hierdoor sijn verpligt geworden_ alle waere dinkbaerheyt; trouwe opregte gehoor- saemheyd ain d'E. Comp" (als haer opperheer) bewysen, uyt dien hoofde aen heer

commandeut tot Fadang [oc brengen alle respect eerbewysinge, die mien ien sijn opper- Weer schuldig is den nane Van d’E Comp Haer Hoog; Edeles tot Batavia, uyt synen niem erkennen te eeren den resident tot Baros oversulx op sijn bekend maeken koning en pounglous Comp vastigheyd sonder dilay off tegenspreeker verschynen hebben, om aanhooret helpen beraden uytvoeren; waerover geroepen sijn_

articul. En sil by het afstervcn vin den radja pounglous_ door de regeeringe aldaer (ten overstaen Vin den resident) tol plaatsvervullinge Vet den gesturven mocten gemaekt werder ecm dubbele getal, dat aan Haer Hoog Edeles naer Batavia gesonden, uyt dese eene te verkiesen; verkoosen sijnde_ die door den commandeur by den resident aldaer in de regeringe bevestigen_ naC alvoorens den eed Vin getrouwigheyd het houden der contracten het doen houcden derselver, opdat de oppermacht van de E Comp niet gekrengt; ma;t in sijn geheel gehouden werd.

Hier zin eenige woorucn zitgevallen bv naf Gekrcnkt.

Icegen

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Werl, 42 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hup Waboutjstor orgherms OOST-INDISCHE CO4FAGM 1602 1800.

13” articul; En nadien met het verdryven der Actchinders Lin Baros vervallen sijn alle Aetchinse coningiyke landeryen andere sodanige goederen_ die by het opregten Fan hct verbond met d’E_ Comp wesen waeren sullet deselve mocten Jan gewesen werden, Om daarover by die de Comp” representeeren den hoofde als oppermachten [genoemt], nae vrye wille disponeeren: 14” articul; Ook alle wapencn geweer; bevoorens tot gemeene defensie der negoryen en tegens de stroopende Battassers of andere boose menschen ingekogt; sal aan dE. Comp moeten overgeleverd, om by deselve tot bescherminge wanneer het noodig oordeelen) daar het vereyscht uytgedeelt werden. 15” articul; coning, pounglous gemeente moeten tegens alle, die eenig ove-last off schade in district Baros aanrigten, haer daertegens stellen; die dOOr alle middelen tot stilstand soecken brengen, off deselve verdryven; om sOo doende alle wegen sonder overlast bruykbaer te blyven. 16” articui Gelijk de coning_ pounglous gemeente aan d’E. Comp” - den eed van getrouwigheyt hebben gedaen en by desen weder vernicuwt werd, 500 bevestigen coninck; pounglous gemeente; dat door denselven eed de croon Aetchin affswecren niet gedogen_ dat eenige vreemde handelaers al5 die daartoe van de Nederlandse G’ octroyeerde Oostindische Comp reriof hebben, het district Wam Baros sullen dulden macr deselve daaruyl verdryven, ende; handen krygende, aan d’E_ Comp overleveren, DITImJe daarmede gehandelt werden, sooals d’E Comp vermeenen sal te behooren. 17* articul D’ Baroesen elc sijn niet Terit ogens sonder zee passen varen verder als nie de Muyselaar,

Corlang en Surkam mits dat telkens als derwaerts willen, Jan den resident een teken VaT den radja, dat het toegestacn heeft, verioonen moeten Muyselaar houd ik vcor rerhaspeling Pocloe Moersalz vbor baai Tapanocli of Siboga op de Airt bij VALENITJN V, blz. 368 staal Meselaar. Voor Kolang en Sorkam zie hicrvoor, blz . 31.

This cotent duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms GENERALE NEDERLANDSCHE GEOCTROYEERDE

En den Baroes toegestaan, ‘) benoorden Ma&l Nias Sinkel, en besuyden Baros tot Padang toe ; Maai de Aetchin ders off derselver afkomelingen niet toegelaten werden buyten lands te mogen varen; veel min in cenige regeeringe Koman Soo haer cruyssende off andere vaartuygen van dE. Comp ontmocten; moeten de visite gedogen van of behoorlijk met een zeepas voorsien sijn en geen contrabande whare inhebben, dat Aetchinse goederen, om sulken geval haer cerster plaets_ Wet d’E. Coinp’ residentie houd_ daer g’ examineerd ende geoordeeld te werden soo als behoord en die in jagen vlucht, sal gelijk als van de contrabande whare gesprooken gehandelt werden En sullen geen contrabande whare tot Baros off onder desselfs district togen gebragt, veel min toegelaten werden.

18” articul; De Baroesen sullen deselve regten vryheden in haren handel genieten als Padangse ingesetenen; eenige toe gelatene vaertuygen tot Baros komende; sullen ordinaire gerechtigheyd Ce d’ regenten betalen, homagie geven moeten; maer Comp’ whare sal tot alle plaatsen tolvry sijn,

19” articul. Eenige persoonen _ die mochte komen weg te loopen om den dienst der E Comp verlaten, sy dat het sijn dienaers off slaven, suller stonds moeter opgevat en by den resident gebragt werden, OTI daatvoor genieten, sodanig ge- bruyk is; des yder negorye of districl; waar bekend werden te passeeren, moeten deselve aanhouden opbrengen, soo daar- roor niet aansprekelijk willen wesen.

20* articul Soo tusschen Baroesen eenige naebuirige volckeren questie ontstaet, sal by de Baroesen_ sonder daertoe van d’E Comp consent te hebben; geen feyteliikheden mogen gebruykt werd en; tnaar dat aen den commandeur tol Padang oversenden, den uytspraak daervan verwachten _ om hetselve Op te volgen.

Vergta zcepasscn Er staat derseYer Aanstocds.

Tnen:

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subject t0 hup Wabout iston mte”temms OOS[-INDISCFE COKPAGNIE 1602_1800.

Sullende Comp vyanden haar vyanden moeten sijn, Comp vrunden hacre vtUnden wesen Soo van buyten door eenige macht aangedaan wierden sal d'E Comp' haer te hulpe komen; maer binnen lands eenige vyanden hebbende, sal selve sonder d' hulpe Leln d'E. Comp' by haer moeten geeyndigt werden. D' uytgewekene voickeren van Baros moeten ingeroepen werden articul. De koning; pounglous gemeente sullen niet vermogens sijn eenige secrete brieven .aan vreemde regeerings af te senden, veel min honagie docn_ Ook niemant heymelyke conspiratie met de Battassers etc houden mogen_ articul De goederen_ by de vlugt Van radja d'Houlou ende de SYIe verlaten; sullen (voor sooveel wesen bevonden werden) naedat dit contract ondertekena heeft, wedergegeven werden.

23* articul Soo namaels [nodig] bevonden werd by dese articulen nog eenige by voegen sullen de konink; pounglous gemeente deselve met alle gehoorsaemheyt hebben naar komen.

24" articul.

Alle welke voorenstaende articuler, mitsgaders voorige contracten, ampliatien etc" dese niet tegens spreekende sullen de koning, pounglous gemeene volck moeten houden_ paene van Ge lijff goed gestraft te werden, die daartegens misdoed dat voor wettig te erkennen_

Tot een teeken der waerheyt meerder bekragtinge, sa/ dit geschrift en de daarin begrepen sazken met eede door den coning, pounglous en gemeente nae hun wyse op 'den alcoran moeten beswooren werden trouwelijk onderhouden doen onderhouden, Voot hun, haere kinderen naerkomeling - althoos eeuwiglijk: Zijnde dit voorenstaande op approbatie van Haar Edeles tot Batavia sodanig en Dy provisie g arresteerd, ook van ider taal twee instrumentcn Deschreren, Om cen in handen van Conp'

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms GERERALE NEDERLANDSCHE CFOCTROTTERDT

resident; ecn werdet bewaerd.

handen Tan den coning

pounglous

Aldus veraccordeerd ende gearresteerd tct een eeuwigduirend contracl TnAI d'E Comp' S00 onder afleggen van solemi- neelen eede Maleytse geschrift translaet van desen den alcoran naer de Mahumetaense wyse plegtelijk beswooren en bevestigt Onder stond Baros _ den 12" Maart 1694, en naer de Mahume taense calculatie in jaar naer d'vlucht Mahumet 4105, den dag Var d' maend Radjab, was getekend - Radja Baros, Orangkay-baly,

Maradja-moeda, Radja Sittia-moeda_ Radja Sittia-lela Lager stond Uyt den naem Fan d’E. Comp w1s tckend Abraham Bouden: In margine stond Ons present als getuygen en was getekend Radja Indra-boumi, Malim-moara ende Abdul Salam Nog lager stond Gecollationcerd_ accordeerd, Fadang ady 1694, TJ5 getekend Pieter Backcr; eerste clercq:

Nadere byvoeginge tot het voorenstaende contract vin 12 Maart 1694.

Eerst: Dat nog hier overgeblevene van ridji d’Houlous onder-danen sullen radja d’Houlou en desselfs aanhang afsweeren, radja-Baros (onder hooger gesag van d’E_ Comp VuuT hun opperheer ekennen die sulx niet genegen iS doen sal aanstonds met sak pack uyt het Barosse district moeten vertrecken, sonder dat hem eenige overlast met sijn vertrek Fan d’ onse sal aengedaen mogen werden_

Sullen die, die hun uyt dit district hebben begeven noyt yets vyandelijks tegens de E_ Comp” nog desselfs aangestelt hooftregent; hebben ondernomen; vermogens sijn weder Komen.

Dag

maalid zijn nict ingeruld

This centent duwnlo: ded tiom |46,50,98,28 0n Werl, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subject t0 hup Wabout iston mte”temms OOST- TNDISCHEI COMPACNIE 602 1800.

Sco winneer eenige uytgewekene onderdanen van radja d’Houlou, die aen begane feyt onschuldig erkend worden, weder quamen _ genegen waeren onder radja-Baros te staen; sullen op hun verootmoediginge, mits afleggende den eed V4Tl etrouwigheyt aan d’E_ Comp aan radja-Baros, 1ls onder- dancn mogen aangenomen erkend werden; dog van alle officien faculteyten exempt sijn blyven-

Maer de bewuste handdadigers Wan moort, radja moeda ’) uy den hoofden ivan radja d’Oulou syne gaen genaemd Magatsoeke, Pagadon_ Pacabou_ Rindoekayae, Radja Indra Mage d’Jalil, sullen noyt cn in der eeuwigheyt niet mogen aangenomen, maer integendeel vervolgt Tand ontsegt werden_ daardoor naemaeis geen onlusten TncCT onderworpen sijn.

R0o

suilen ook alle de goederen, die radji d’Houlou synen aanhang met hun vlucht hier hebben gelaten door den radja-Baros pounglous scherpelijk ondersocht ginven- tariseerd werden; vervolgens openbaarlijk gevenduceerd, procedido daarvan onder d’E Comp’

S00 lange gesequestreerd blyven, totdat Haar Hoog Ed” sullen gelieft hebben te ordon- neerer, hoedanig men daarmede soude handelen_

En nademael radja Manuiwersa, als eerste pounglou in land- rade g’eligeerd, met het uytwyken hem mede aan feyt suspect naekt, dierhalven van Stn poungelschap versteeken blijft, werd (om getal der pounglous compleet te maken) radja Indramoeda oudste des volks, die vergaderinge al lang bygewoond heeft ende diartoe wettigste 1is vierde laaste poungel aangesteld, met d’ naem van Sittia-Iila dier- wegen van yderecn daervoor s] moeten erkend worden_ sijnde inkomsten geschikt, voor sooveel 4E. Comnp aan

20on Zie hiervoor, noot DI 9.

radja d’Hoeloe: op blz 72.

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Werl, 42 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms

d’ regenten als een vrywillige gift laet betalen, weter den radja 40 per cento, en de pounglous 15 per cento uyt datgeene haere reekening vooren staet

Alle vaertuygen_ exepto Comp hier aankomende_ S0o tot Padang niet sijn aangeweest, moeten behoorlyke thollen betalen ; maar vaertuigen van Padang komende, sullen een handbloen_ naar de waerdye van hun inladinge; geven, dat ter presentie Fan den resident moet geschieden, opdat alles billijkheyt toega,

Vaertuygen, die zout inhebben sullen Van yder vijff cojangh een dito iin Baroeese regeeringe moeten verkopen, dat vijf rijxdaelders minder, als marct is, ook met Comp’ maat geleverd werden _ waarmede den verkooper sal moeten tevreeden sijn _ sullende genoemde coyangs twce gedeclz worden, de helft a4n radja-Baros_ andere heift aan vier pounglous_

De strandbewoonders sullen al5 Vin ouds onder kun hooft Malim-mioara blyven stien_ en besonder in cen negOry, vin de negory Baros aigescheyden, by malkanderen nocten woonen_ omn altijt Wjmneer den resident hun benodigt; tot Comp dienst gereed te staen. En soo der eenige onlusten onder haer gevonden worden _ sal door den resident, niet by den radja, afgedaan cnde de verbreeker nae vereysch gecorrigeert werden

Onder het opgeven van namen der strandbewoonders sijnder 8 stux in getal bevonden; die met Maleytse dogter: hun hebben ten huwelijk begeven desc sullen (alsoo d’ Maleytse wet medebrengt, dat de MaT vtouw volgt) onder radja- Baros Inocten gerekend werden; gelijk andere onderdanen 44n hem den eed Fan getrouwigheyt doen en afleggen dog dit

Eigenlijk: ruiker ; poftische uitdrukdkirg VOOr gcschcnk Last Het malriarchaat.

This centent duwnlo: ded tim |46,50,98,28 0n Werl, 12 Oct 2016 [8 05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms OoST-INDISCHE COMPAGNIE 1602 1800.

sal toekomende sodanig niet mneer mogen geschieden, maai strandbewoonders sullen altijt strandbewoonders blyven; ’tsy dat se met Maleytse dochters trouwen of niet en trouwen, om onder de E. Comp” derselver voorgestelt hooft afsonder- lijk te blyven sorteren,

Aldus nader veraccordeerd, gearristeerd ende tot een eeuwig: duirend vreedensverbond tusschen d’E. Comp en de Baroeese regenten gecontracteert, en door gemelte regenten, gelykerwijs als voorenstaende contract van 12 Maart 1694, plegtelijk de Mahumetaense wyse met eede beswooren en bekragtigt, ook met eygen handteekeninge, SCC wel ouder Nederduyts als Maleyts; bevestigt Onder stond Baros, in Comp” vastigheyt, den April 1694, en naer de Mahunetaense calculatie naer de vlugt Mahu mets in jaer 1105 _ den 10” dag van maand Saban, en M4S getekend Radja Baros_ Orangkay-baly, Maharadja-mocda_ Radja Sittia-moeda, Radja Sitia-lila_ Lager stond Uyt den naam van d’E Comp’ was ge- tekent Abraham Bouden_ matgine : Ons present als getuygen; was getekend Radja Indraboumi; Abdul Selam; ende Malim-moara Onder stond: Gecollationeerd, accordeerd, Padang; ady 18 May 1694, was getekent Pieter Backer, eerste clercq.

DLXIII SUMATRA ’S WESTKUST_

April 1694.1)

Met de Batak $ de streken tcn Westcn van Ect Tobameer sloot Kh= Tnatudent Houdenl, ainsluiting bij het hiervbor gaande cuntract de vol- gende overcenkornst

Articulen van een eeuwig verbond_ geslooten gemaekt tusschen Generale Nederlandse G’oc troyeerde Oostindische Comp ter cenere, ende

’} Ui: he: Coutraclboe? . Ook in d verzamcling dcr Kamer Zeeland_ 8148, alsmcde in de Overgecomer brieven 1695, vifitiende boeck; folio 533 en volgende

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms GENERALE NEDERLAXDS CTE GEOCTROYEERDE

regeeringe V4m het Deiryse gebergte ‘) ter andere syde; door Abraham Bouden, commandeur c opper gebieder Cn langs Sumatra’$ Westcust strand landen_ stadhouder; Wam den Maningcabousen coning als Vam d’E_ Comp’ den namne van den

Edln heer Willem an Outhoorn;_ Gouverneur-Gene- rael, de Ed” heeren Raden van India_ represen teerende de Hooge Reg’ eeringe ende het oppergebied vanwegcns gemelte Comp met Posseleman_ hooit, Opoelain_ Panine Radja Pajaman, pounglous, met de gcmecnte_ altesimcn Battassers_

Eerst, Wy, als hooltpounglous gemeente Battasscrs van het Deiryse gebergte; hooit hiervooren genoemd_ belooven Swecten heyliglijk, dat van voortaen met d’E. Comp” de regeeringe tot Baros cen eeuwige vreeden sullen leven, sonder oyt of oyt tegen d’E Comp regeeringe tot Baros yets doen; dat nae vyandschap mocht komen gelyker

Dat Comp’ vrunden onSC vrunden, Comip vyandenl onsc vyanden sullen sijn, uyt welken hoofde wy ons verbinden radja de Houlou synen aenhang buyten Ons land te houden, soo eenige derselve daar mogte verschynen, die, hetsy levend of dood, handen sien krygen aan de E Comp over te leverer, alsmede so0 eenige Battassers andere volckeren Oist landen wilde passeeretl, OI eenig quaad de E_ Comp oi de regeeringe tot Baros derselver gemeente strandbewoon- ders landen etc aam te doen; sullen haar de doortocht letten_ hetsy met vrundelyke vermaeninge tot vreedensgedagtem, inders door de wapenen:

Ook beloven WY= dat egeene vyandelyke daden tegens dese geene sullen bedryven als nae voorgaende consent van Comnp” daertoe verkregen te hebben sullen de Saaken Vanl questien die by ons niet konnen vereffend werden_ ter afdoe

Bcdocld wordcn ICCt . Zic hiervobr ,

Daifi of Pak- Pak-latidcn, ten Wcsten

hct Toba -

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Werl, 42 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms COST-INDISCHE COMZAGHIE 602 1800.

ninge van d’E_ Comp’ laten tevreeden houden:

ons met derselver #ytspraake

Sullen radja-Baros in plaats van radja d’Houlou _ onder het hooger gesag van dE Comp Voot onsen koning erkertem ecren respecteeren; alles toebrengen, wal voorheen aan ridji d’Houlou gedaan hebben

De weglopende Comp” dienaren, lijfeygens, alsmede die van het district Baros sijn, OtS neg orycn of land passeerende, sullen (wanneer dat gewaer worden) deselve opvatten aan den eygenacr

overhandigen, mits daa7voor net loon te genieten als ertoe Staet, waartegens_ soo daarin nalatig sijt, gehouden blyven de waardye derselver vergoeden_ met dat ten danke betalen

En dat alle bensuyn;') camphur_ ook eetbare ware, sooveel diarvan missen konnen, wat dies meer S} , tot Baros geen andere plaatsen, sullen ter marckt brengen, aan Comp Jeverer. Sullen SOtg drager, dat bezuyn wit bequaem aannemen S} , de onbequime weder terug nemen; die leverbaer maeken, S80 mede van camphur, etc

Waartegens d'E Comp" haar als goede onderdanen Jan6 neemt, ende hetgeene gepasseerd is in CCTI eeuwige vergetinge stelt, haer LSOC veel doenlijk) tegens alle geweld sal beschermen_ gevende weder plaetsen; by d'EJ Comp' door apenen overronnem Tambonpady, Damaes_ Ayer Sagal, Ocnkan, dem berg Leser, Si Tellochap Haliara met landen; daaronder behocrende_ tol eeuwig vreedige sittinge, om alsoo als trouwe onderdanen met d'E Comp' radja-Baros; poung_ lous, gemeente ende strandbewoonders een geruste vreede te leven:

Benzoe Dcze dorpjes kon ik op "dcn berg Lesdr

nloderne kaart nict terugvindeny eremenin

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms
GENERALE NEDERLANDSCHE GEOCTROYEERDE

Soo der nog eenige regenten van het Deiryse gebergte dese wilden ingelaten, ende de articulen_ hiervoren enocind _ deelachtig sijn, sullen by de beeedigde ondertekeninge almede aangenomen, ende aan selve contract deel hebben; soowei als die in den hoofde deses staan uytgedrukt,

AL hetwelke voorschreven staat en by d' articulen is uytge-druckt; als hooftpounglous mer d' gemeene Battassers van het Deiryse gebergte_ den hoofde deser gemeld_ sweeren heyliglijk te sullen naerkomen doen -naerkomen, sonder minste inbreuk daertegens te dulden gedogen, ten welken eynde dese nae de Battasse wyse met het eeten van buw buffelvleys, geen kleene vierkante stukjes gekapt Ver- mengt met wat sout, peper; camphur; rijs en curkuma geroert door cen krits, met onder eenige_ woorden daarby te sprecken beduydende dat haere lichamen sodanig gesneden gekurven worden etc plegtelijk te sweeren; bevestigen en met onse namen ondertekenen ter eenre syde, en uyt den naem van d'E Comp Maningcaboesen conink; als derselver stadhouder, den comninandeur ter andere zyde, dog alles approbatie VJm Haer Hoog Ed"" de Hooge Regeeringe tot Batavia_

Aldus gedaan, beslooten_ b’ eedigt getekend Neder- lands comptoir Baros _ April 1694. Onder stond en was getekent Mormandel Manjallap; Poena - gam; Mantaki, Posseleman, Oppoulouaen, Radja Payaman_ Lager stond Uyt Fn van d’E Comp’ was getekend - Abraham Bouden_ In margine: Ons present als getuygen; was getekend Radja Mantoga_ Radja Goenong, Radja Gadong: Daaronder stond Gecollationeerd_ accordeerd, Padang, ady 18” May 1694, Was getekend = Backer, eerste clercq;

Curcuina crocusachtige plant; Maleisch koenjit, welker irtens-gele wortel gebruikt Wurut hct hercidcn kercie; zall (borch); Zie Picter Danr’ $ Beschryuinge IL, Rlossarium crocus

This conicnu downloaded om 146 50.98.28 Wed, 0.t 20l6 18,05.34 UTC All use subject ” hltn’ Jpculisior ote/eNms OOST-INDISCHE COMPAGNIE 1602 1800.

DLXIV PERZIE.

Januari ~Februari 1695

Dcn I6dcn Decemher 1691 had de amhasaaocUr Jan Lcenen VcCI mocite ccn nicuw zijdecontract e cnkele ardere vocrechicn verkregen: Een aantal bclangrijke desidcratz_ daol NcI berde gchracnt, gingen evcnwe nict in vervulling, hocwel hem meermalen inwilligingbeloofd zclfs de vcrzckering had ontvangen da: desjah de daarop betrekking kebbcrde dccumenten reeds had gczcgeld, Om onhcgriipelijke rederen wer nfmi hand gesteld Hernieuwde pogingen den dircctcur Adriaen Verdonck in Gamron, en vogral van dcn resident Jacob Hoogkamer Ispakat; hadden cindclijk ~uccCS in dcn loop 1695 Wero Verdonck gelukkig gemaakt met niet ttinder din 28 mandanentcn door Perzische Mayesteyt, Sjah Sulle- Mocn aufe 1691 acn nett Jnoaradrum ratecrcnF zaliger bclooft, dog Lcrst Jirc 1695 , door desselfs soon Sjah Sulthan Hosscm; Compagnics residentent in Spahat overgegeven sijn gcworden” Order dic 28 hevond zich cok cen afschrift Tcos 13 December 1691 uitgcvaardigde Mandamtnt dat wij hicr niet nogmaals Dpncmen Eocwcl de redactie ccnigszins ander s Jan die van het aan Van Leenen overhandigde exempiaar;

Translaet Persiaens mandament, waerby de regen ten verboden wert de packen openen off daerby komen.

God_ L $.

Sjaah Abaas bege enadigde van Gcd en suCCes- seur VIM Sjaah Sefijs rijck, onse dooriugtige en zalige grootvaders.

Een gebot, dat Le de werelt te gehoorsamcn is_ verleent door den hoog-geluckigen vorst; den grooten Chakaan_ den besitter der eeuwige rustc heere Von den alkoraan suix Ter nietwt door ded SCet geluckigen monargh innemer des werelts_ wiens zetel het paradijs ten faveure van den capiteyn der Hollanders maent

Radsiab des jaers 1052 uytgegeven vastgestelt geworden_ als dat alie regenten, administrateurs cn schouten van onse coninglycke heerschappye in geenderhande Inameren sullen vermogen packagie der coopmanschappen Tin de Hollantse natie buyten haere bewilli-

Uit de Overgecomen bricven 1697 , tiende boeck; afdeeling Pcrsia, folio &8 Er staat = bcgcnadige Zie Corpus blz.372,

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subject t0 hup Waboutiston wrettemms
GENERALE NEDERLANDSCHE GEOCTROYEERDE

ging openen dacromtrent komen hengelen: En alsoo in desen tijt den sCCr uytmuntenden ambassadeur der Hollan ders_ Joan van Leenen; met alle eerbiedigheyt heeft te kennen gegeven ootmoedig versogt, tandament met Ver nieuwing willen verheerlycken, Soo hebben wy ten dien insigte vastgestelt en bevolen_ dat zy, regenten allerley slag Fan bewintsluyden, hetselve roor vernietwt als Vai ons selve verleent, sullen hebben erkennen het bevolene_ daerin vermelt; stiptelijck te agtervolgen;

Geschreven maent Dsiamaad al Achir 1106. Aen de ommesyde stont Ter ordre van Sijn Mayesteyt is dese uyt het berustende geschreven, etc

DLXV PERZIE_

Januari-_Februari 1695.

Zie d inieiding hiervoor, blz:

Translaet Persiaens mandament, om uyt de huysen der Hollanders te blyven haer in der godsdienst niet te hinderen;

God_ L S_

Sjaah Abaas den begenadigde Vin Godt; volger het rijck Vinl Sjaah Sefy, onse zalige grootvaders,

Een gebod_ dat van de werelt te gehoorsamen is, agtervolgens het geschrevene Fan den magtigen vorst; den innemer des Tete wiens plaetse het piradijs sijnde sulx vernlieuwt door den ongemenen geluckigen magtigen monarg over- uinnaer der hooge woninge, mitsgaders in maniere als vooren; ten respecte van den Hollantsen capiteyn, een gebod met eerc

“) Het berustende origineclc cxcmplair, berustende konitgs kanselarij. Zic Toor volledige orderteekening hierachter blz 93, Uit de Oiergecomen bricven 1697, tiende bueck aidecling Pcrsiz, folio 96.

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms OOST-INDISCHE COMPAGNIE 1602 1800.

doen uytgaen, 1ls dat niemant buyten hare domestiquen familjare Vrinden in huysinge van haer, voorschreven Hol- landers_ mag komen, dop ingevalle eenige personen buyten dienaers vrinden hare woningen mogte komen_ daer eenige onbehoorlycke saken bedreven_ &a] den regter in SOO een geval die moeytemakers straffen en swaerlijck pynigen_ En , gemelte Hollantse natie in haer woningen haer godts- dienst regulen Van haer wetten plegende_ s0o sal men deselve de alderminste verhindering overlast niet mogen aendoen En dewyle in dese tijt den voortrelfelycke Joan van Leenen, ambassadeur der Hollanders, met cerbiedigheyt heeft te kennen gegeven versogt, het geschrevene verheerlycken, s0o hebben die redenen eordonncert onveranderlijck bevolen, dat op deselve wyse agtervolgens de last vin den doorlugtigen monarg etc en de vernieuwing van dien door den seer geluckigen monarg veroveraer der hooge plaetse, mits gaders oock van den grooten vorst, der innemer des werelts besitter Fan het paradijs, dese bevelen sullen sijn Yast onverbrekelijck, waerna een ider sig heeft te reguleeren [en| die gehoorsaemlijck erkennen:

Geschreven maent Dsiamaad al Achir des jaers 1106 Aan de ommezyde stont Ter ordre van Sijn Mayesteyt, etc”

DLXVI PERZIE.

Januari-_Februari 1695.

Zie

inleiding hicrvoor , blz.

Translact Persiaens mandament wegens de quijt- scheldinge der schattingen impositicn_

God L.S_

Onse zalige en doorlug tige voorvaders

Een bevel, dat van de werelt te gehoorsamen is Dewyle het puyck onder zijns gelycken, Joan van Leenen,

stuat

Van

1. Uit de Overgecomen bricven 1697, tienide boeck; afdceiing Persia, folio 98

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subject t0 hup Waboutiston wrettenms

ambassadeur der Hollanders, met eerbiedigheyt heeft te kennen gegeven en versogt; dat ingevolge de ordre van den geluckigen monarg, den besitter der eeuwige woningen heere des alkoraens_ die in de maent Rabie Awal des jaers [057 vast- gestelt met heerlijekheyt uytgegaen gewone schattingen en impositien; die door het gehele rijck aeI het hof wierde betaelt; van den capiteyn der Hollanders niet soude werden gevordert; Soo hebben wY , in conformiteyt van die beede en dat versoeck; renovatie van die ordre vastgestelt; bevolen dat alle beglerbegijs, “) groote vorsten; eerwaerdige amptlieden, administrateurs en officieren Yan Onee heerschappye, het bevel van den seer geluckigen monargh_ den besitter der eeuwige woningen heere Van wethoeck, voor vernieuwt als Fan ons selver Ver_ eent; sullen hebben erkennen, het onveranderlijck bevolene daerin vervat; op geenderhande mae niercn i€ contrarieren dewyle dat mandament met het hoog waerdig zegel is bevestigt, daeraen volcomen geloof te gever

Geschreven in maent Dsianaad al Achir des jaers 1106. Aen de ormezyde stont : Ter ordre van Sijn Mayesteyt, etc”

DLXVII: PERZIE

Januari- Fcbruari 1695.

Zie de inlciding hiervoor, blz Translaet Persiaens mandament wegens het lossen der gevangen Hollanders_ God: L, S. Sjaah Abaas den begenadigden van God, Ver- vanger der heerschappye Vin den zaligen Sjaah Sefy_ onlSC doorlugtige grootvaders:

Er staat: cerlickheyt; Rabie Aia 1057 loopt

April Mci 1647 . Bedoeld i: het beveischrift, dat is aigedrukt in Corfus biz 496 en volgende Begkr Regk letterliik Heer der Heeret, titel voor souvcrncvts groote provincici Zie ook Horz, Lmlcl 388 kotan 5) Uit de Ovcrgecomen brieven 1697 , tiende boeck, afdceling Persia, folio 99.

This cotent duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subject t0 hup Waboutiston wrettenms

Een gebod, dat van wereit te gehoorsamen Agtervolgens de ordre Van den seer geluckigen monarch het daerop geapprobeerde door den doorlugtigen vorst sitter der eeuwige wooning, sijnde sulx met eer en heerlijckheyt ACI den Hollandsen capiteyn verleent en daerin onveranderlijck geordonneert geworden, dat althoos wanneer yemant der Hol= landeren mogte gevangen raken en in handen van de Mahume daenen en de volkeren van het coningrijck quamen te vervallen, mitsgaders de Hollanders

bemerckten die persoon een Hollander esen, oversulx genegentheyt hadden dien gevangen kopen, dat dien coop haer in geenderhande maniere soude UCT- boden werden_ sonder dat ymant der Mahumedanen die gevangen Hollanders soude mogen dwingen haerselver tot den Muhamme- daensen godsdienst begeven_ Dog eenige der Hollanders naerselven onbedwongen en uyt vry wille (haerselver) tot het Muhammedaens geloof willende begeven, daerin haer believen konden doena En alsoo in dese tijt den voortreffelyken ambassadeur der Hollanders; Joan Yad Leencn; met eerbiedigheyt heeft versogt dit gemelte bevel met de vernieuwinge te willen verheerlycken; Soo hebben wy bevolen, dat een yder dat gebol; verleent door den seer geluckigen monarg; den besitter der eeuwige woninge heere van den alkoran, VOOr vermeuw: en als van ons selver uytgegeven_ sal hebben te erkennen, en sig t€ wagten contrarie hetselve doen-

Geschreven in de maent Dsiamat al Achir des jaers 1106. Aen otimezyde stont: Ter ordre van Sijn Mayesteyt is dese uyt het berustende geschreven, etc

DLXVIII PERZIE: Januari Februari 1695. Zie de inleiding hiervbbr, blz: 87. Translaet Persiaans mandament VTy wijn Chiraas te laten maken van daer vervoeren: God: Onse zalige en doorlugtige grootvader. Cortus blz, 374, artikel “} Uit de Overgecome# bricven 1697, tiende boeck, afdeeling Persia, iolio 104.

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subject t0 hup Waboutiston wrettenms
GENERALE NEDERLANDSCHE GEOCTROYEERDE

Een gebot, dat van de werelt gehoorsamen Dewyle agtervolgens de ordre van den grooten monargh, den besitter der eeuwige woninge heere des alkoraens; ast- estelt geworder, en Ook ten respecte Tin dat bevel UOot desen belast hebben dat de Hollanders hare wynen die zy in Chiracs, den zetel der wijsheyt, laten maken, alle plzetsen die zy willen, mogten versenden, dog nu in dese tijt; ter oorsake wy sulx verboden hadden; haer hetselve werdende belet, sod hebben vastgestelt geordonneert, dat het hoogwaerdig bevel, dat voor desen in reguard van de wynen op de naem van haer; Hollanders, met eer heerlijckheyt is uytgegeven ge- worden; vOOr vernieuwt als van ons selver vergunt; sal werden erkent: En dewyle dese dagen den voortreffelycken Joan Van Leenen _ ambassadeur der Hollanders; met ootmoedigheyt heeft versogt de renovatie van dat hoog waerdig bevel, 5oo hebben wy dierhalven onveranderlijck bevolen; dat alle regenten etc het bevel van den grooten monargh etc” voor vernieuwt als van ons selver uytgegeven, sullen hebben erkennen, baer- selven van eenige wederstrevinge daertegen wagten_

Geschreven maent Dsiamaad Achir des jaers 1106. Acn Onnt esyde stont: Ter ordre van Sijn Mayesteyt, etc

DLXIX PERZIE:

Februari__Maart 1695

Zie de inleiding hiervoor , blz. 87.

Translaet Persiaens mandament wegens het VTY vercoopen der goederen Knd d’E Comp’ hare woningen het quijtschelden der impositien anckeragie:

LS; van Sijn Maye esteyt:

’) Uit de Overgecomen briczen 1697 , tiende bocck; afdeeling Persia, folio 76 volgende.

This cotent duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use sulject t0 hup Wabout iston mte”temms
OOST-INDISCHE COMTAGNIE 1602_1800.

Een berel, dat van werelt te gehoorsamen is Dewyle den roortreffelycken ambassadeur der Hollanders, Joan vin Leenen, acn het holf zijnde [tot] den toevlugte aller menschen gekomen is en met eerbiedigheyt te kennen gegercn heett, dat cocpinanschapper, die Hollanders , hebben mogten in hare woningen werden verkogt_ sonder daerover minste ovcrlasten acngedacn te werdcn soo oock; dat wegens de goederen_ die zy aenbragten WCCI van hier vervoerdcd geen inkeragie Van het schip; nog eenig gebruyck- onge bruyckelycke schattingen, nog cen ten hondert, nog howay, nog makelaerdy, ’{Sy onder wat voor cen naem gebruyck; S0u tot Bander, Islahaan, selfs door het gehelc rijck op geendcrhande maniere van haer yets wierde gevordert, mitsgaders dat sy whazren, die Iraan of het rijck Fan Persia niet konden vercuopen; weer na sodanige plaetsen_ als begeerden, mogten vervoeren_ sonder daerin eenigerhande manier verboden te werden, of dat men van haer in dat geval yets soude mogcn pretenderen Op welck versoeck dan gereflecteert zijnde, 500 hebben uyt een coninglyke goedertierentheyt acn gemelte roortreffe- lycken ambassadeur dit hoogwaardig bevel verleent het kragtigste bevolen dat alle administrateurs en regenten #cn haer, Hollanders, reguart haerer affaires gene minste overlastcn onder eenige pretexten sullen vermogen acnL doen, maer [toe laten dat goederen, die zy hebben; hare huysen verccopen cn ter oorsake van het ancker te laten vallen; soo oock wegens allerley schattingen die in gebruyck zijn dies meer, eenige vorderinge off eysschinge van haer te doen waerna sy haer hebben te reguleren En dewyle dit mandament met het hoogwaerdig zegel is bevestigt, 500 moeten zy , sul siend= dacraan gcloof geven:

Geschreven in de macnt Radsiab 1106. Aen de ommezyde stont; Ter ordre van Sijn Mayesteyt is dit uyt het berusteride geschreven door de toevlugt van eer, bewint rermogen; net handvatsel van grootheyt, aensien ontsag, den grootsten waerdigheyt, den leyder deser

1. Bedocld natuurlik : gcenige: Uit den legger; Er staat: netocr;

conlent downlo-ded from [46.50.98.28 Weil /2 Oct 20l6 [8.05.34 UTC AIIuse Kuorec ud anouninc Oreicmis GENEKALE NEDERLANDSCHE GEOCTROYEERDE

eeuwe, den steun des rijcks van Sulthan Siaah_ Assad-Siahy, Aatemaet-al-Doulet van Sijn Hoogberoemde Mayesteyt; omnlaagh met desselis zegel bevestigt

1. PERZIE:

Februari-_Maart 1695.

Zie de inlciding hiervoor; blz.

Translaet Persiaens mandament, waerby de regen- ten verboden wert, geen goederen tegen den wil der cooplieden V4t hact coopen. Zegel van Sijn Maye esteyt Sjah Sely, die in de hooge plaetse by God is, onse doorlugtige grootvader:

Een gebot, dat van de werelt te gehoorsamen is agtervolgens het bevel van Sijn Hoogaensienelycke Mayesteyt; den besitter der ceuwige ruste en heere der alkorans verleent in maent Rabie-al-Awal des jaers 1057 door Sijn Maye esteyt; den veroveracr der heylige plaetse;_ mer eer heerlijckheyt uyt- gegeven en vastgestelt is. De amptenaers administrateurs, mitsgaders de vorderaers der tienden geregtigheden “dni de gesegend zeestadt Bander- Abassy weten hoe aen het hoff is te kennen gegeveI, dat de Fringise cooplieden; die met hare schepen tot Bander Abassy aenkomen; een menigte kostelycke whaaren aenbrengen_ sonder bewilliginge der heeren_ die de goederen tochooren door officieren amptluyden buyten mnatCn redenen scer wierden geperst, gedwongen de beste goederen aan haer volgens een lag e prijs over te geven waerdcor slegter

Rikshestuurder . Volgcns OUFLO de titel it ket Perzisch Ehtemad-ud Dowleh: Uit de Overgecomen britver 1697 , tiende bocck, aideeling Pcrsia, folio

April-Mei 1647. Zic Corpus 498 volgende Firingi 0f Frank : Europcaan Hobson-Jobson in CO Firinghec Hct docunicnt 1647 spreekt var natic van de Europiacnse Hollanderg” Er staat

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms OO5T-

soorten niet konden vercopen soodoende geen negotie langer dryven. En dewyle dit gedoente de negotianten niet alleen het deed hollen omlopen, mazr geheel en al streckt LOL den ondergang van den handel der negotianten vernietiging der inkotnsten van Banider bassy, soo hebben om die redenen dan vastgestelt strengelijck bevolen; dat de goederen die zij, Fringijs, tot Bander-Abassy aenbrengen, ingevalle de regenten genegen zijn daervan yets coopen of eenige te hebben; deselve conforin lopende marcktprijs sullen moeten Jen- vaerden; sonder bewilliginge van den heer dier goederen haer in die negotie niet vermogen te menger, nog in geender hande manieren eenige geweldenaryen ongeregeltheden ontrent de goederen der wisselaers en Fringis plegen En by- aldien hierna openbaer sal worden dat Sy, regenten, contrarie dit bevel, dat van de werelt te gehoorsamen is, hebben gedaen eeniger der negotianten eenigerhande maniere buyten reden gehandelt; 3Oo dat een seer groote oorsake zijn, sulx van hare handen weer af te vorderen, moetende sy in alle gelegentheden de saken der negotianten bevorderen_ opdat de cooplieden hare gebeden tot welstant van OnSE koninglycke en geheyligde personagie niet terughouden maer vermeerderen En alsoo in dese tijt den seer uytmuntenden ambassadeur der Hollanders_ Joan van Leenen, met behoorlycke reverentie aen ons heeft versogt, het bovenstaende mandament te willen Ter nieuwen bevestigen; S00 hebben w} dan bevolen Vasi estell; dat het gemelte mandament Van Sijn Doorlugtige Mayesteyt; die de eeuwige plaets besit, volkomen erkent en al5 Tan ons selver verleent, in waerde gehouden sal werden_

Geschreven in de maent Radsiab des jaers 11O6 Aen de omnmesyde stont: Ter ordre van Sijn Mayesteyt is dit uyt het berustende geschreven door de toevlugt van eel, bewint vermogen, het hantvatse_ van grootheyt; aensien en ontsagh den grootsten waerdigheyt, den leyder deser eeuwe, den steun des rijcx Van Sulthan Sjaha, Assad-_ Siahy, Aatemoed-al-Doulet V Sijn Hooggemelte Mayesteyt; en omlaeg met desselts zegel bevestigt:

Misschien

Iczcn hcr hoofd:

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC All use subject t0 hutp Wabout jstor, meterms

Zic de inleiding hiervGor, blz, 87.

Translaet Persiacns mandament egens het FTY wytvoeren van contantcn het straifen der inlantse dienaren_

Zegel Valn Sijn Mayesteyt:

Daer een bevel uytgekomen, hetwelck van de werelt gehoarsamen is, te weten, alsoo het puyck onder zijns gelycker, oan Fan Leenen ambassadeur der Hollanders, met eerbiedig heyt heeft te kennen gegeven wanneer sy, Hollanders_ coop vin haer coopmanschappen meerder contante penningen hebben bekomen dan wel tot den incoop of bedongen prijs zyde benodigt is_ en alsdin genegen mogten wcscn die meerdere contanten haer lant o eenige andere quartieren YC- voeren_ dat sylieden daerin door administrateurs van den dywaen geenderhande manieren mogten verhindert moeyte iengedaen werden_ En roorts ingevalle hare dienaren, Musselmans ofte Muhamedanen zijnde _ eenige misdaden gaen dat zy soude vermogen deselve misdadigers sodanig straiien corrigeren_ als goetvonden te behooren_ Ten welcken cynde hy, ambassadeur, versogt, door ons hooghaensienlijck beve’ dacrtoe gequalificeert te werden Waarom wy onwedersprekelijck hebben vastgestelt be- Folen_ dat alle regenten administrateuis bediende Vat onsc geheele heerschappye dit mandament; conformiteyt ran het versogte verleent, sullen hebben erkennen haer , Hollan- ders in dese saeck geen de alderminste moeyeliickheden mogen aandoen ’Zijnde wyders vastgestelt dat indien zy, Hollanders_ het vernegotieren VAN hare coopmanschappen meerder pen

Uit dc Overgecomen bricuen 1697, 1lde boerk; afdeeling Persia, folio 8 Ook, tenigszing afwijkende vertaling, in dic 1717 , %lc bxocck, folio 1208. Duan minister , kooid der finanien. Zie Hobson-Jobson voce denzun kenreliik verschrijvirg voDr gecn Musscimans taling 1717 hceit dan Ooi : hunte dieraren buytcn van dc Mohametaense religic,

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms OoST-INDISCHE COMPAGNIE 1602 1800.

ningen hebbende verkregen dan de prijs der zyde bedraegt, deselve sullen vermogen weg te voeren dog ingevalle openbaer quam te werden, dat zy onder dat pretext eenige andere onge permitteerde goederen versonden sOo’ sullen sy sodanige correc tien onderworpen wesen, als in dit reguart is bevolen, moetende Sy, regenten dit mandament agtervolgen en hetselve in waerde houden, dewyle sulx met ons hoogwaardig zegel is bevestigt.

Geschreven in de maent Radziab 1106. Aen de andere zyde stont Ter ordre van Sijn Mayesteyt is dit uyt het origineel geschreven door de toevlugt VaN bewint; het hantvadsel Va grootheyt, vermogen_ aensien ontsag den grootsten in waerdigheyt; den

leyder deser eeuwe den steun des rijcx van Sulthan Sjiaah, Assad-Siahy, Aatemaet- al-Doulet van hoogstgemelte Syne Mayesteyt ; omlaag net desselfs zegel bevestigt.

DLXXII PERZIE

Februari-_Maart 1695.

Zie & inleiding niervoor, blz.

Translaet Persiaens bevelschriit om alle goederen ien wic willen, mnogen vercoopen; het VIY lossen laden der schepen:

God LS;

Een bevel, dat VJm werclt gehoorsamen alsoo den secr voortreffelyckcn ambassadeur der Hollanders_ Joan van Leenen_ met alle reverentie aen het hoogverheven hoff heeft kennen gegeven en versogt; dat de Hollanders hare coopman- schappen aen alle negotianter, die begeerden, mogte vercopen, sonder dat de amptiieden regenten van alle zeecoopsteden hacr oi de andere negotianten in dat reguart eenige hinderingen moeyelijckheden toebragten; s0o oock dat ten opsigte V4ti het lossen en laden haerr scheper, en de drag ers dier goederen,

Uit de Ovcrgecomen MAoe 1697 , tiende hoeck; afdeeling Persia, folio 82. DI. 93.

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC All use subject t0 hutp Wabout jstor meterms GENERALF FEDERLANDSCHE GEOCTROTEEKDL

geen overlast aengedaen, maar alle hulpe en bystant dierwegens bewesen wierden Ter welcker oorsake dan onwedersprekelijck bevolen hebben dat de amptlieden en administrateurs der zeecoopsteden, agtervolgens dit geschrift in geenderhande wyse eenige moeye- lijckheden de voorschreven Hollanders sullen mogen zendoen maer deselve alle beleeftheyt hulpe hebben bewysen dese ordre te erkennen.

Geschreven de maent Radsiab 1106. Aen de Ommezyde: Ter ordre van Sijn Mayesteyt is dit uyt het berustende geschreven door de toevlugt van eer, bewint vermogen het hantvadsel van grootheyt; aensien ontsag, dien grootsten waerdigheyt, den leyder deser eezwe, den steun des rijcx Van Sulthan Sjah, Assad-Siahy, Aatemoed-al-Daulet van Sijn Hooggemelte Mayesteyt; omlaag met desselfs zegel bevestigt

DLXXIII PERZIE

Februari Maart 1695_

inleiding hicryoor, blz. 87.

Translaet Persiaens mandament wegens het op regten van ecu vlagge tot Bander Abassy_

L.S Een bevel, dat van de werelt te gehoorsamen is_ vermits den seer voortreftelycken ambassadeur der Hollanders_ Joan van Leenen met alle eerbiedigheyt heeft kennen gegeven hoe Hollanders van over lange althoos hare wooninge; staande tot Bander Abassy, een vlagge hebben geplant en op geregt, sy daerin mogten versekert werden. Op welck versoeck dan agt genomen zijude, soo hebben dit hoogwaerdig geschrift onwedersprekelijck bevolen _ dat de amptenaren van Bander Abassy in geenderhande manieren haer met de vlagge niet sullen hebben te bemoeyen wegens

') Uit de Overgecomen brieven 1697 , tiende boeck; atdeeling Pergia, folio &3,

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Werl, 42 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms W0S

het pianten opregten Van dien eenig belet te doen, bevel te erkennen_

dic

Geschreven in de maent Radsiab des jaers 1106. Aen de ommezyde stont Ter ordre van Sijn Mayesteyt, etc"' .

DLXXIV_ PERZIE.

Februari Maart 1695_

Zie de inleiding hiervoor, blz 87.

Translaet Persiaens mandament wegens het Ver - Voeten Van soul roode aerde:

God. LS

Onse doorlugtige en zalige voorvaders_

Een bevel, dat van de werelt te gehoorsamen is, agtervolgens het hoogwaerdig gehot door grootvermogenden monarg jaer 1056 met eer heerlijckheyt rerleent op het versoeck Van den capiteyn der Hollanders, die met eerbiedigheyt kennen gal, dat onder het gebied van Bander, Larique een eylant is, alwaer sout en roode aarde te bekomen was Musselmans Machhammedanen sulx niet [en sy wel] Valn doen hadden of gebruycken zy daerom benodigt waren dierhalven versogten_ dat sout en die roode Jerde in haer schepen te mogen laden naar Holland Verroeren. Waeromu wY dan onwrickbaer hebben vastgesteit en bevolen _ dat de regenten Fan Hormus geen verbot ofte verhinderinge sullen doen_ maer na de ordre_ die in dit reguart zen alle andere nitien is verleent;

Hollanders van gelycken handelen, wel toesien dat se het bevolere niet contrarieren_ En dewyle in dese Lijt den voortreffelycken ambassadeur der Hollanders, Joan

Overgecomcn briczen 1697 , tiende bocck; afdceling Persia, iolio 83. IJzeroxyde: Larak ciland in de Perziscкc Golf: Dit bcvelschrift van 1055, orcternkomi AD 1646 door HEERES nict opgcromen Corhiu Hij mazkt melding Yall op b1, 500, noxt 5) Behardclet.

This centent duwnlo; ded tiom |46,50,98,28 0n Weil, 12 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms 100

GENERALE NEDERLANDSCHE GEOCTROYEERDE

van Leencn met alle reverentie renovatie ran dit gemelte mandament heeft versogt, SOo hebben bevolen dat het voor-schreven bevel ran Sijn Doorlugtigste Mayesteyt heere van het wetbock sal werden g’estireert geagt vernieuwt en als Inne OnS selver verleent te zijn, moetende zy, regenten_ haer ni den inhoude deses gedragen_ haer wcl wagten dierwegens eenige contradictie te begaen;

Geschreven de maen: Radsiab des jaers 1106. Aen de omimezyde stont: Ter ordre van Sijn Mayesteyt, etc’

1. PERZIE-

Fcbruari- Maart 1695,

Zic de inleidirg hicrvoor, blz. 87 .

Translaet Persiaens mandament, daerby alle regen ten geboden wert alle gestrande goederen van d’E_ Comp wel te bewaren en deselve weer te restitueren_

God_ L.S_

Sjaah Abaas; den verhevene by Godt en den volger van Sjah Sefy, den beweldadigde van Godt, onse doorluchtige voorvaders

Daer is een bevel uytgekomen dat van de werelt choor- samen is, agtervolgens de Ordre van den grootsten monarch_ den innemer des werelts wiens plaetse het paradijs is sijnde deselve oock verneuwt geconfirmeert door den hooggeluckigen monarch en besitter der heylige plaetse, en sulx wecr geappro- beert door den grooten monarch, den bewoonder der eeuwige woninge heere van alkoraan te weten dat Ien respecte van den capiteyn der Hollanders is vastgestelt en onwedersprekelijck met eet heerlijckheyt bevolen geworden dat indien harc schepen Op eenige plaetsen die onder onse heerschappye hoorcn door een verraderlycken storm miogte komen te stranden goederen daervan in handen der bediende en administra-

Uit de Overgecomen briczen 1697 , tiende bxcck, afdecling Persia, folio &4. Er Staat hcuc Idadige_

conlent downlo-ded from [46.50.98.28 Weil /2 Oct 20l6 [8.US.34 UTC AIIuse Kuoec uo anouninc Orehicmis UUST -INDISCHE COMPAGNTE 1602 1800.

teurs vin den dywaen ’) gerakende, dat sylieden die goederen wel sullen hebben te versekeren aen den eygenaer wederomn te restitueren En alsoo in dese dagen het puyck onder de zyne, Joan van Leenen ambassadeur der Hollanders met alle oot- moedigheyt de vernieuwinge van dit hoogwaerdigh bevel heeit versogt; soo hebben wY Vout onwedersprekelijck bevolen dat regenten allerley administrateurs_ het gebod van den grooten monarg, den besitter der eeuwige wooninge heete aes alkoraans als Voor vernicuwt als door OnS selver eent, sullen hebben te erkennen, haer wel wagten daer- tegen eenige contraventie te begaen_

Geschreven in de maent Radziab des jaers 1106 Aen de ommezyde stont: Ter ordre van Sijn Mayesteyt, etc

DLXXVI: PERZIE

Februari Maart 1695_

Zie de inleiding hiervbor , blz. 87

Translaet Persiaans mandament; waerby vergunt wert allerley goederen mogen aanbrengen_ overal vercaopen WCer vervoerer; uytgenomen zyde; die van den coningh mocten coopen.

God_ LS.

Onse doorlugtige en zalige grootvader.

Een gebod da: van de werelt te gehoorsamien is, agtervolgens het hoogwaerdig bevel; dat van Sijn Glorieuse en Hooggeluckige Mayesteyt, den heere van deu alkoraan, iu de maent Dsiamaad- al-Awal des jaers 1052 verleent op de ootmoedige suppli -

Zic hicrvoor; noot op blz %6, Er staat = Yojt Ourgecomc bricit7i 1697 , tierde boeck, aidceling Persia, folio

Dschumadi Awal 1053 Jul- Augustus 1642. Een zoodanige overeen korst nict opgenotrcn Corpus wel virdt men aldaar blz. 360 e serie roOTrecHem rerleend bij besluit Rajab 1052, oi October 1642. Zie ook aldaar not op blz: 379.

This cotent duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subject t0 hup Waboutiston wrettenms 102

catie Van) den Hollandsen ambassadeur met heerlijckheyt uytgegaen onwedersprekelijck bevolen_ dat coopmnan- schappen _ die uyt Hindoestan en eenige andere quartieren door de Hollanders in Iraan werden aengebragt, zy vermogens zijn deselve in gehele coninglycke heerschappye te mogen Uut_ copen die whaaren, die sy hier incoopen_ weder na hacr lant verroeren uytgenomen de zyde, die van tresoricrs VJm des conings particulier inkomen moeten negotieren_ buyten- dien op geenigerhande manier ecnige zde opkopen hebbende den gemelten anbassadeur wyders versogt; dat het rigoureuste soude beveler_ datter geen overlasten ongeregelt heden haer wierden aengedaen. Waeromme dan aen de bevelhebbers amptenaren schouten ran alle piaetsen in onse coninglycke heerschappye is bevolen, gemelte natie in ’t reguard van hare negotie_ S0o in het coopen als vercoopen_ niet te moeyen_ macr sux Loe laeten, uytge nomen de zyde; die zylieden Vatl des coninx particuliere treso- riers moeten coopen, gene acn haer niet verboden wett. Waeromme regenten; de Hollanders als een onexcusable pligt in eere te houden, te helpen en haer 17u7 eenige contraventie tegen dit onwedersprekelijck bevel te wagten hebben. En alsoo de seer voortreffelycken ambassadeur der Hollanders, Joan van Leenen, in dese tijt met alle eerbiedigheyt heeft te kennen ge- geven versogt, verleende mandamenten willen VCr- nieuwen vetheerlycken_ soo hebben wY Omn die redenen vast- gestelt Ontem ersprekelijck bevolen, dat het bovenstaende bevel Vin Sijn Doorlugtige Mayesteyt, den besitter der ceuwige Tuste en hcere Va7 den alkoraen; van het begin tot den eynde toe Voot vernieuwt en als el ons selver vergunt zal erkent; en het bevolene daerin niet overtreden werden:

Geschreven in de maent Radsiab in ’ jaer 1106 Aen de omimezyde stont: Ter ordre van Sijn Mayesteyt; etc

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Werl, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subjectt0 hup Wabout iston mte”temms

inleiding hicrvoor,

Translaet Persiaens mandament, waerby den UCt coop vervoeren der goederen, mitsgaders deselve tegen syde te handclen; wert vergunt.

God. LS_

Sjaah Sely, die met de eeuwige ruste 47n God is begenadigt, “)

Een gebod, dat van de werelt te gehoorsamen is, agtervolgens de ordre van den seer magtigen en geluckigen monarch, de overwinnaer Vam de hooge plaets, in de maent Dsiamaad al Awal des jaers 1042 uytgegaen en vastgestelt, dat de opsigters der wegen de administrateurs der finantien, regenten en schouten van dent zete onser heerschappye, Isfahan, et andere plaetsen meer; selver Tan het gehcle rijck; weten, hoe in conformiteyt van ordre van den grooten monargh, wiens wonlinge de rustplaets van het paradijs is, vastgestelt geworden dat de speceryen, coopmanschappen wat dies meer is_ die den capiteyn der Hollantse Compagnie Om te vernegotieren aen Sijn Mayesteyts gernagtigden tot Bander Abassy aenbrengt; voor gemelte goederen wect zyde in plaets neemnt en vetvoert; zy, Hollanders_ wegens de thiende en geregtigheyt der wegen niets sullen mogen afgevordert of eenige molestatie aengedaen werden_ Waeromme Wy oock rastgestelt onwedersprekelijck volen hebben, dat zy, Opsigters der wegen; toesienders andere administrateurs der finantien Ineel, in maniere voorschreven ter oorsake vam de wegsgeregtigheyt niets sullen vermogen vorderen of hopen yets te krygen; en alle jaren gecn geschrift daervan behoeren eysschen, hebbende dese ordre erkennen komen; En dewyle in desen tijt den uytmuntenden ambassadeur der Hollanders _ Joan van Leenen aen het hoge aensienelycke

Uit de Overgecomen brieven 1657 tiende boeck; afdecling Persia, folio 89. Er staat; begenadigch: “) Zie Corbus blz. 253 256.

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Werl, 42 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms 104

hol is verschenen door hen met behoorlycke eerbiedigheyt versogt geworden de bevestiging van desen, soo hebben be- volen vastgestelt dat bovengenoemde administrateurs, het gemelte bevel Van den seer geluckigen vorst en prince van den overwonnen zetel, sullen hebber VOOr vernieuw: van ons selver verleent, erkennen sigh wagten het bevolene daerin vermelt, contrarieren; En vermits hetselve met het hoogwaardigh zegel verheerlijckt bevestigt, S0O moeten daeraen geloof geven

Geschreven in de maent Radsiab des jaers 1106. Aen de ommezyde stont; Ter ordre vin Sijn Mayesteyt, etc

DLXXVIII PERZIE_

Februari- Maart 1695.

Zie de inlciding hiervoor, blz

Translaet Persiaens mandament tot het verleenen van lastbeesten convoyen.

God L. S_

Sjaah Abaas_ den verhevene by God en navolger van Sjaah Sefijs rijck, onse doorlugtige zalige grootvaders

Een gebot, dat van de werelt te gehoorsamen is, igtervoigens ordre Tan Sijn Doorlugtige Mayesteyt verleent; ten respecte van den capiteyn der Hollanders met eer heerlijck- heyt doen uytgaen, zijnde daerin vastgestelt en bevolen dat ten allen tyde, wanneer de Hollantse Compagnie kameelen vier= voetige las beesten begeert Vat nooden heeft, verhuer- ders dier beesten dat district gehouden sullen sijn deselve te voorschijn te brengen en op te soeken. Dog ingevalle deselve niel behoeven _ EA sullett de opsigters der wegen cn passagien

Uit de Overgecomnen bricven 1697, tiende baeck; afdeeling Persia, folio 90. 4) Sic Er staat ; personagic

This cotent duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subject t0 hup Waboutiston wrettenms OosT-INDISCHE COMPAGNIE 1602_1800,

van tranzil tot manzil, of van de eene rustplaets to: de andere, ymant benevens hacr moeten voegen, moetende de administra teurs der justitie en wetgeleertheyt de Hollanders geen overiast aendoen, tenware om regtvaerdige redenen hebbende desen tijt den uytmuntenden ambassadeur der Hollanders Joan Fan Leenen, ootmoedig versogt, het bovengemelte bevel willen verheerlycken Dierhalven hebben wy vastgestelt onwedersprekelijck bevolen het bovenstaende geschrift van den geluckigen glorieusen monarch, besitter der eeuwige woninge en heere van den alkoraan; verleent, Vcor goct en als van ons selver gepasseert van waerde houden alle regenten amtenaren agtervolgt [te] werden;

Geschreven in de maent Radsiab des jaers 1106 Aen de ommezyde stont Ter ordre van Sijn Mayesteyt; etc

DLXXIX PERZIE.

Februari__Maart 1695,

Zie de inleiding hiervoor, blz .

God_ LS_

Translaet Persiaens mandament tot opsoekinge der gestole goederen.

Een bevel, dat van de werclt te gehoorsamen is_ dewyle het puyck onder sijns gelycken Joan vin Leenen, den Hollantsen gesant, met ootmoedigheyt versogt en gebeden heelt; dat de goederen van haer, Hollanders, hetsy in wat YOOI een lant Vdi onse heerschappye eselve werden gestoolen of gerooft, amptluyden vin die plaets, daer de diefstal voorvalt, wierden geordonneert volgens het gebruyck ordre Tan den dywaen die goederen ’te speuren, socken WCCr

Zie Hobaon Jobsov voce MUllzil: “) Zie Corpus artikel Uit de Ourgecomen bricven 1697, tiende bocck; aideelilg Persia , iolio 92. slaan ootmoedig, 5) Zie Hicrvoor, Ecct

Tis centent duwnlo: ded tiom |46,50,98,28 0n Weil, 12 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms 106

CEXERALE NEDERLANDSCHE GEOCTROXEERDE

te overhandigen_ behoudens dle premie, daertoe staende, talen welcke beede in aenmerckinge genomen zijnde, soo hebben Vcur vast onwedlersprekelijck geordonneert, dat beglerbegijs o hooitgouverneurs, alle amptluyden depen - denten vin hol, die haer employ in on5 gehele rijck hebben de goederen, die van de voorschreven Hollantse nitie door dieven werden gestolen_ euwkeurig moeten opsoecken_ agter- volgen; nitsgaders acn hzet, Hollanders, Ieer overleveren hzer dit reguard hct gebruyck ran hof handelen_ hebbende zy dit als een vaste cn onexcusable ordre te erkennen nakomcn_

Geschreven in de macut Radsiab des jaers 1106. Aen de ommezyde: Ter ordre ran Sijn Mayesteyt, ete

DLXXX, PERZIE.

Februari Maart 1695.

Zic de inleidirg hieryoor , Blz:

God L.S_

Translaet Persia_ mandanent gerlugtv debiteurs weder moeten orerhandigen

Onse dloorlugtige

zalige voorvaders

Een gebot, da: ram de werelt te gehoorsamen is_ Dewyle den “ytmuntenden Joan van Leencr, ambassadeur der Hollanders_ met eerbiedigheyt heeit te kennen gegeven, hoe cOn lorm de ordre; dlie door den grooten monarg; de besitter der eeuwige plaetse heere ran den koraan in de Macnt Rabie al Awal uytgegeren;

447E vastgesteit geworden, dat beglerbegijs, rermogenae rijexvorsten, amptenaren wintsluyden Tn de gehecle heerschappye, winneer, hetsy

Zie hiervoir Moot Uit dc Orcryccomc bricva 1697 , ’ierde borck, aidecling Persia_ ialio

Namclijk Rabi

Awal 1057 oi Maart 1647. Zie Corfis

1.

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subject t0 hup Wabout iston mte”temms

wat VOor tyden, eenige dienaren, debiteuren en verpligtelingen van den capiteyn der Hollanders_ naerselven onder de Inagt en subjectie van haer, regenten etc’_ hadden begeven, den ge- melten capiteyn ymand van synentwegen sont om haer vorderen _ zy de voorschreven verpligtelingen niet soud en mogen protegeren en onder haer houden, Inaer verobligeert zijn deselve met benevens haer eygen volck aen den capiteyn terugge te stieren; opdat hy hetgene hem aengingh weder soude konncn bekomen: Ten welcken opsigte in dese dagen den hooggemelten voor- treffelycken ambassadeur met de uytterste eerbiedigheyt versogt hebbende dat gepasseerde bevel met renovatie willen rerheerlyekcn_ 30O hebben dan onwedersprekelijck bevolen_ dat de bcgl erbegijs, de groote rijcxvorsten ampt- en bewints- Juyden van OnSe geheele heerschappye, het bovenstaende bevel Tan den seer geluckigen monargh etc’ voor Fernieuwt agtende_ dat VOOr On50 eyge ordre sullen hebben erkennen, haer wagtende daertegen fets contrarie te doen_ alsoo die ordre met het hoogwaerdig zegel is verheerlijckt, soo moeten zy, sulx siende, daeraen geloof geven_

Geschreven in de maent Radsieb des jaers 1106. Aen de ommezyde stont: Ter ordre van Sijn Mayesteyt, etc

DLXXXI PERZIE.

Februari _Maart 1695.

Zie de inleiding kicrvoor,

God, L$

Translaet Persiaens mandanent, om de nagelaten goederen van Compagnies debiteurs volgens geestelycke wetten vorderet,

Een gebod, dat van de werelt te gehoorsamen i5_ Dewyle den uytnuntenden oan van Leenen, ambassadeur der Hollanders, met ootmoedigheyt heeft versogt, dat ten allen

1. Uit de Overgecomet bricven 1697 , ticnde boeck, afdeeling Persiz, folio %

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Werl, 42 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms 108

tyde ymant van coopluyden, die eenige goederen van Hollanders coopende; naderhant quaten banqueroet te spelen, weg te loopen of te sterven; van gene dier goederen by haer nOg mogte in Kesen zijn; deselve weder mogte teruggegeven den geheelen boedel van sodanige personen onder haer administratie gelaten werden; en ingevalle dat reguard nog eenige andere crediteuren mogten weser_ hetsy Christener yemant die buytcn het Christendom is_ yets benevens erfgenamen van SOO een gestorvene quamen te pretenderen, dat haer in dien boedel niet soude vermogen te mengen, tenzy de Hollanders alvooren voldaen waren welcke bede van hooggemelte uytmunteling uyt een coninglyke genegentheyt hebben vastgestelt en bevolen, dat men ic die saeck na regulen geestelycke regten sal handelen; sondcr daertegen yets gedogen_ moetende sy , regters bewintluyden van het hof, haer den inhoude deses gedragen, en doen hetgene mnet de regulen geestelycke regten geheel en 2l kont accorderen, hebbende sulx als een nootsakelycke pligt te agtervolgen_

Geschreven in de maent Radsiab des jaers 1106 Aen de ommezyde stont - Ter ordre van Sijn Mayesteyt is dese vyt het berustende geschreven, etc

DLXXXIL PERZIE

Fcbruari- Maart 1695,

Zie de inleiding hiervoor,

God, L.S

Translaet Persiaens mandament tot het vry maken coopen van wonirgen;

Een gebod, dat van de werelt te gehoorsamen is. Dewyle den voortreffelycken Joan Van Lenen; ambassadeur der Hollanders, met alle eerbiedigheyt heeft te kennen gegeven ootmoedig versogt; dat de huysinge; die sy in de gesegende stadt Bander Abassy, gebiet VaIl Lacr den zetel der

1. Dit dc Ovcrgecome” bric (1697 , tierde bocck, afdceling Persia folio 95.

This content duwnloided tiom |446,50,98.28 on 12 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms UUST INDISCHE COYPACNS 1602 1800.

geleertheyt Chiraas, mitsgaders Isfahan; den stoel onser heerschappye, a outs gehadt hebben _ waneer 300 menigmael mogten begeeren nieuwe gebouwen aldaer tot haer nootwendig gebruyck Inaken, daerin op geenderhande manieren door de administrateurs Fan den dywan niet souden mogen werden belet of verhindert, gelijck mede niet deu coop der huysen, die omtrent haer woningen staem, met volle genoeging Vrye wille der eygenaers aen haer wierden verkogt Waeromme wY in dat geval onveranderlijck hebben bevolen, dat oversten en regenten Va Bander Abassy, Initsgaders alle dienaren amptluyden VJI7 den dywaen haar, Hollanders, wegens het kopen der woningen timmeragicn van dien geenig belet of hindernis in hare affaires sullen mogen aen" doen, maer dit gebot op het naukeurigste hebben te agtervolgen:

Geschreven in de maent Radsiab des jaers 1106. Aen de Ommnezyde stont: Ter ordre van Sijn Mayesteyt is dese wyt het berustende geschreven door toevlucht Van eel, etc

DLXXXIIL PERZIE_

Februari Maart 1695_

Zie de inleiding hiervoor, blz.

God, LS

Translaet mandament, wzerby een yder gelast wert de Hollanders hare tolcken te respecteren en vryheyt verleent haer te dienen_

Sjaah Abaas_ den begenadigden Van God, volger in het rijck van Sjaah Sefy, Onse doorlugtige zalige grootvaders_

Een gebod, dat [van] werelt gehoorsatnen maent Radsiab des jaers 1053 ten faveure Vin den Hollandse capiteyn met ecr en luyster uytgegaen, bevolen dat alle Er staat ccnig cvident ccn verschrijving is. Uit de Oxergecomen bricven 1697 , tiende boeck; aideeling Persia, folio 97. Rajah 1053 loopt September tot 14 Octoher 1643 Bcdoeld woto

This content duwnloided trom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms

vorsten; amptliedem, schoutcn kalaanters, voorts alle officieren eer, sorterende onder gehele heerschappye, Hollanders hare tolcken alle eet, respect waerdigheyt sullen hebben te bewysen en

Ontrent die pligten de minste foute niet te plegen, maer deselve in allen delen observeren_ Wyders ingevalle allerhande persoonen, hetzy Turcken Tadsykers_ Armeniers Moltaenders %) , haerselven den dienst Lan voorscheven Hollandse natie willen begeven; Hollanders dierwegens de alderminste verhindering o moeyten niet aen te doen_ mits dat Sy, Hollanders, gemelte hare dienaren niet sullen forceren de Christelycke religie aen te vaerden, “) mzer een ygelijck in sijn bekende leere laten blyven _ En dewyle nu in dese tijt den seer voortreffelycken Joan van Leenen, ambassadeur der Hollanders_ met alle eerbiedigheyt de vaststellinge Va gemelte mandament heeit versogt, soo hebberi W onverbrekelijck bevolen_ het bevel Vat den geluckigen monarch, den besitter der eeuwige woringe en heere Van den alkoraan, door yder vocr vernieuwt als vat ons selver vergunt; erkennen het bevolene, daerin vermelt, in genen deele te contrarieren, maer te agtervolgen:

Geschreven in de maent Radsiah des jaers 1106, Aen de ommezyde stont Ter ordre FAn Sijn Mayesteyt, etc

DLXXXIV PERZIE

Februari-__Maart 1695.

Zie de inleiding hicrvoor, blz God: Translaet Persiaens mandament; waerby een yder L S. der Hollanders gequalificeert wert tombe mogen opregten_

cchter Rajab 1052 0f Octobcr 1642. Zie CorpuS blz, 370 en volgerde yaar 376, Kalantar, letterlijk meerdere , titel Vum burgercesters een stad Hotrz, Cians blz. 45, noot Mct Tutki duidde Toeh noaden an, Tadjik de bewoncrs der steden HoTz, 04 blz. 102, De Moltaenders zijn de Renjanen Hirdocsche kooplieden, Sic = Uit de Ozergecomen bricven 1697 , tierde bocck, aideeling Persia iolio 101.

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms OOST-INDISCIIE COMPAGNIE 1602 [800,

1

Een gebod, dat van de werelt te gehoorsamen Is_ Alsoo den voortreffelycken Joan Lre Leenen_ ambassadeur der Hollanders_ eerbiediglijck heeft kennen gegeven versogt, wanneer yemant der Hollanders komende sterven en Op de daertoe bestelde plaets begraven wert, begeerde op sijn graeff- cen tombe te laten maken, daerover gene moeye lijckheden mogten aengedaen werden, Soo hebben wY, in conformiteyt vant die beden, verander- lijck bevolen, dat aen gemelte Hollanders dat geval geen overlast sal werden aengedaer; een yder sig dese ordre hebben te reguleren deselve erkennen;

Geschreven in de macnt Radsiab des jaers 1106. Aen de ommezyde stont Ter ordre van Sijn Mayesteyt; etc”

DLXXXV _ PERZIE_

Februari-~Maart 1695_

Zie de ileidirg hicrvoor, blz 87.

Translaet Persiaens mandament tot begravinge der Hollantse doden-

God L.S

Sjah Abaas _ den verhevene prince en navolger van Sjaah Sefijs heerschappye, [onse] zalige door- lugtige grootvaders

Een gebot, Jat van de werelt te gehoorsamen is; agtervolgens de ordre van den geluckigen monargh_ het verciersel der princen heere des alcoraens_ vermietwt door den secr geluckigen monargh en veroveraer der hooge plaets, sulx geconfirmeert door den innemer des werelts; wiens zetel het paradijs is, maent Radsiab des jaers 1052 _ ten respecte Van den Hollantsen capiteyn mct cer doen uytgaen_ hebbende hy met

1. Sic Uit de Ovcrgecomci brieven 1697 , ticnde boeck; afdeeling Persia , folio I0L. Loop: van 25 Septembcr tot 24 Octobcr 1642. Zie voor de bedoelde nOrdre” CorMil 1, blz. 190, ar . 16 en blz. 375,

Tnis centent downlonded frem 146.50.98.28 &n Wed, I2 Oct 2016 18,05.#UTC AIl ese suhicet hid: ahou An orghems 112

CFKERALE NZDERLANDSCHE Geoctroyeerwr

alle eerbiedigheyt versogt, dat wegens Hollanders, die den ommetreck van de heerschappye haer residentie hebben, plaets mogte werden toegestaen 0m, yemant van haer stervende, daer te begraven en denselvcn na hare maniere regulen der wetten het dootkleet aentreckende, kisten begraven_ en daer- over geen moeyelijckheded aangedaen worden Op welcke bede onveranderlijck geordonneert geworden_ dat 2en haer een plaetse tot begravinge haer’ r dooder het quartier der graven van Dsioulahy !) sal werden verleent, gelijck wy oock belast hebben dat althoos als yemant van haer komt te sterven_ zylieden de overledene na hare manieren en gewoonten mogten het doodkleet aentrekken begraven, sonder door ymant vin Muhamnedanen daerin verhindert te werden. En alsoo nu den roortreffelycken Joan van Leenen, ambassa- deur der Hollanders, seer ootmoedig beeft versogt dat manda ment te verheerlycken, SC0 hebben wy dierhalven bevolen vastgestelt, dat het gemelte bevel Fin den seer

geluckigen monargh etc Voor vernieuwt als van ons selver vergunt, sal werden erkent, mel verbod gene contradictie daertegen plegen, maer hetselve gehoorsamen;

Geschreven in de maent Radsiab 1106 Aen de ommezyde stont Ter ordre Var Sijn Mayesteyt, etc”

DLXXXVI PERZIE.

Februari ~Maart 1695.

Zic de inleiding hiervoor, blz:

Translaet Persiaens mandatnent OI dienaers van d’E. Comp’ geen moeyelijckheden aen te doen, en in yder schip agt paerden te mogen laden.

God_ L.S.

Onse doorlugtige en zalige grootvader:

Djulla, de door Clristen Armcniers hewoonde voorstad van Ispahan Zie Horz. Curerts blz. 312, Mout Dc officiecle naam der plaals Djilahiych; Uit de Overgeconicu bricveu 1697 , ticrde boeck afdeeling Persia, folio !03

Tis centent duwnlo: ded tiom 146,50,98,28 0n Werl, 12 Oct 2016 [8, 05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms CosT-TNDISCHE Clm AGME 1602 I800.

H13

Een gebod dat Lan werelt te gehoorsamen Dewyle dlen uytmuntenden joan van Leenen, ambassadeur der Hollanders heeft te kennen gegeven, hoe dat dienaers der Hollanders en dependenten van haer door de regenten schouten hare affaires wierden vervolgt met diverse saken belast; mitsgaders wyders ootmoedig versogt, dat boven de vier paerden die den seer geluckigen monargh, den besitter der eeuwige woninge en heere des alkoraens, aen haer; Hollanders_ hadde toegestaen met yder van hare schepen Vin hier te mogen rettocrc”_ soovee mogten laden vervoeren als begeerden ten welcken insigte uyt den coninglyke goedertierentheyt op het versoeck van hooggemelte voortreffelycken ambassadeur onwedersprekelijck hebben vastgestelt bevolen_ dat niemant van de regenten en schouten haer met de dienaers der Hollan ders sullen hebben bemoeyen Hollanders_ boven vier paerden die haer toegestaen sijn yder schip te laden; nogh vier paerden bovendien_ menigmael haer schepen tot Bander Abassy aenkomen_ sullen mogen Vervoercn; [TIVC tende regenien toesienders alle administrateurs naer den inhoude deses reguleren, hetselve Toor vastgestelt erkennen en

dierin geen verhinderinge moeyelijckheden plegen; MaCr dese ordre als een nootsakelycke onexcusable pligt stiptelijck nakomen.

Geschreven in de maent Radsiab des jaers 1106_ Aen de ommesyde stont: Ter ordre vin Sijn Mayt esteyt, etc

DLXXXVII PERZIE_

Februari- Maart 1695,

Zie de inlciding hicrvoor,

God_ LS.

Translaet Persiaens manidament tot het Jaten maken vervoeren van soovef rooswater al5 begeeren Zic Corpues noot blz. 500 Men vindt onder 28 mandaienten ook ncg herhaling Dcyai het hicr gcnoende; namelijk 0m vier paardcn per schip te laden, ste wctcn uef Inrrrien twec ncngaten" Het natuurlik overbodig geworder door hct hicrbovcn staande; pairden per schip Toteal Uit de Overgecomen bricven 1697 , tiende bocck, afdeeling Persia , folio 105. DL 93.

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms 114

GENEDALE NEDERLANDSCHE GFOCTROYEERDE

Een gebod, dat van de werelt gehoorsamen Vermits den voortreffelycken Joan Le Lecnen; ambassadeur der Hollaniders_ met groote eerbiedigheyt heeft kennen geven versogt, dat Wy soudem gelieven vast stellen bevelen, dat de Hollanders in Chiraes, den zetel der wijsheyt; sooveel rooswater mogten laten maken als begeeren van daer na haer lant of ter plaetse_ dat het haer gelieide_ vervoeren, sonder dat eenige officieren administrateurs Fan den dywan hetselve souden rerbieden off daeromtrent eenige lestatie doen, A hebben ingevolge van dien vastgestelt bevolen. dat de regenten Vin bovengetelte plaets, conform het geordon- neerde, haer in alle obedientie sullen hebben te gedragen;, het= selve Vin onse ordre erkennende_ sooveel rooswater, als Voor schreven natie benodiger, haer laten volger, en haer in dat reguart geen verbod ofte overlast te doen nOg dierwegens alle jaren geen nieuwe ordre te vorderen; hebbende sy sulx agt LC nemen.

Geschreven in de maent Radsiab des jaers 1106_ Aen de ommezyde stont Ter ordre van Sijn Mayesteyt, elc

DLXXXVIII: KOROMANDEL_

14 April 1695.

Bij firman October 1689 had Grootmogol Compagtie vrijstelling verleetd betalcn der tollcn bij haar handcl ir Golkonda; spoedig Lucragc bleek aan ambtenaren van den Mogol, dit scmnike dicnaren der Compagnie goederer particulieren Tie vo rden ntuder kister: pakken Compagnic; CCZC wijzc ook particuliere gocderen tolvrij KMMED Vettolren cn verhandclcr. Daarop had de vorst de tolviheid ingetrokke em Zoo nest nu U0k de Compagnie 3V2 procent tol betalen bij in- dcorvoer harer goedercn in Golkonda (Zic hiervoor, bL. 8) . ninuerncur nat represailles door gelasten de pakhuizen der Compag i aldaar gesloten houden; hicron neerkwam; Jn- heemsche Vevers schlder s bjowader Compagnie Verkoon? konrcn Me: dwang everurei den macktigen Tuts niets DEtCIkc ccnigen tijd lict Pit de pakhuizen wcer openen begon besprekingen etkkele irloedrijke regcntcr; die hij door geschenken Um zich Wnnen Het gende Vi-wiuia was hct resultaa:_

Uit de Overgecomen brieven 1696, 10” Exxeck, folio 368 cn volgende

This cotent duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use suljject t0 hup Wabout iston mte”temms OOst-IMDISCHE CONP AGNIE [602 1800.

115

Translaet Persiaense originele perwanna; door ordre des coninx Orangzeep onder zegel van den rijcxcancelier Assed chan, Sub dato 14 April 1695 op alle presente toecomende b’ amptenaren Fan Golcondase rijck, tot tholvryen voortgank Fan Compagnies negotie, volgens ’t illustre formaon verleent, door Compagnies makelaer tolck Goepoe Annamonta heden alhier aengebragt

Alle coninx beamptenaren, presente toekomende, horende onder soubaschap Daruljahaed Heyderabaet hooftgouvernement Valn Golconda_ sy kennelijck, dat in dese dagen ingevolge schryvens van den duan Over gemelte souba schap, Mahumet Sjaffer; en den manhalten Mustaffa-coly-chan; moseddi (b’ amptenaer) Vanl zeehavenis Masulipatnam Nisaempatnam (Petapoeli)_ enz. Sijn Mayesteyt is voorgedragen, dat bevoorens door de mildadige gunste des coninx de thollen der coopmanschappen Tin de beste onder Europianen_ Hollantse Comp’ gebruyck in de regeringe der coningen Abdoeila Aboe il Hassan, inhoude van Mayesteyts uytstekende forman vrygegeven waren, dog naderhant op Voor-draginge door Hassan-coly-chan, van dat andere coopluyden met verdrag haer goederen onder die van de Hollanders quamen vermengen_ doende geen geregtigheyt betaelden, Mayesteyts hasbulhockum (dat is hofordre) was afgekomen, de thollen Van wharen der Hollanders mede bruyck I0l de geluckige zeehaven Souratta 3% ropia cento vorderen_ welcke de Hollanders onlust gegevcn hande Fan negotie afgetrocken hadde sulx tot nadeel Fan Comp incomsten duurte der coopmanschappen streckte; dies verhoopte Op de mildadige gunste des coninx, onui inhoude vin

Sijn Mayesteyts groot illustre formaon thollen der coopmanschappen van de Hollanders die sig Daruljahat al5 onderhorige zeehavenen tot den vera incoop bevinden, soude viygegeven werden met geruster herte in harc negotie te continueeren;

Firman October 1689. Stadhouderschap Vdor hen Corpus TIT, blz. 517 Er staa: Juntoe

volgende:

This = conteni downlouded from [46.50.98.28 o Wed, 12 Oct 2016 8 05.34 UTC All usc subjcct to nttp WIabout jstor ogteris 16

GENERALE NFDERLANDSCHE GEOCTROYEERDE

Op welck Mayesteyts ordre gevolgt is om nz inhoude van groot uytstekenste formaon, gegeven den 22” der mane Sichidje ’) in ’t 33 jaer des coninks throonsittinge de Hollanders wegens de thollen Vam hare coopmanschappen niet moeten verhinderer_ #aeromme althans bevolen wert, dit alsoo volgens de ordre des coninx te moeten gehoorsamen_

Aldus gegeven den 29 der mane Sjabaen ’38 jaer van coninx throonsittinge En den dos stont bovenaen een rokta puntum; door Jareli-beek gestelt Aen eene zyde Nagesien_ Daeronder Conform secretariale copia Lager : Hiervan moet copia in des soubas secretarie gegeven werder_ Een weynig daervan Den 10 Sjawael (off 24” Mey) in jaer te hove vertoont. Aen andere zyde: Den 27 Ramasaem (zijnde 12” Mey) in 39 jaer van coninx throonsittinge. Daerna letter ajn, langwerpig streepje, alsvooren door Joerali-beeck getekent Nog lager twee andere caracters. Onder stont: Voor de translatie, Golconda_ in den Augusto 1695 was getekent: J van Neck en Guillebout: Nog lager Naergesien accorderende bevonden tot Gol- conda_ desen 10 Augusto 1695, was gerekent : J” Colijns_ Lager : Gecollationeert; accordeert; Masulipatnam den October, was getekent: E Versluys, eerste clercq:

DLXXXIX PERZIE

Juni JJuli 695_ Volgens de bcstaande mandamenten mochten d Nederlanders aanta] koopmanschappcn; waardc maximaal 20.000 {Oinai velker

Dsul-Hiddscha Aanteckering_ Zie Hobson-Jobsor roocka Er volgcn nog DFF Dirwanna beide 10 Augustus; waarhij rijkskansclicr bovenstaand gtuk rog He bevestigt Wij rcmen dit tweetal, dat onderling volkotem gelijkluiderd niet OD. Uit de Overgecomn brieven 1697, tiende hoeck; afdeeling Persia folio HI velgende

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms OoSt-

brengst bcstemd daarmede de korinklike compagnie koopen zijde betalen, vrij van rcchten tollen Invocren omzetten. Jacob Hoogkamer dic een persona Grata ket Perzische hof was kreer eedaan Yoor jarel; dat de Nederlarders geen zijde hadden gckocht; zoederen tolvrii mcchtcn Forden Inecyoeto verhandcld Borendicn VcIKrecB hij, dat de prijs der koninklike zijde van 46 op 4 tomnan CA Weto Bebracht_

Translaet Persiaens mandament wegens de quijt- scheldinge van drie jaren thol; dat de zydenegotie heeft stilgestaen, vaststellinge thoman ladinge zyde

God LS_

Onse zalige grootvader, den doorlugtigen monarg den coning; cnsen Fan God begenadigden vader

Een bevel, dat van de werelt gehoorsamen is Dewyle het puyck onder sijns gelycken Syner Mayesteyts nabykomelingen, Jacob Hvogcamer, capitevn van Hollantse Compagnie; FrIci ootmoedigheyt heeft kennen gegeven dat tcn opsigte der zyde; die Fat Sijn Mayesteyts particuliere tesoriers negotieerden oorsake tresoriets; aen haer errotte en bedorven zyde leverden, de Hollandse Comp’ daer- door een merckelycke sommc verloor, oock dat wegens 20.(00 thomans aen goederen _ daervan de Comp’ reguart der zydenegotie tholvryheyt wiert vergunt, het sodanig niet W15 dat de voorschrevcn Comp” alle jaren ZO.OOD thomans aen goederen Fersia aenbragt, ter oorsake alhier sulcken grooten quantitcyt wharcn net soude konnen vernegotieert werden, maer gemeenlijck alle jaren niet meer dan ontrent ofte hoogsten 15.000 thomans Jem cocpmanschappen Jent brengende, in de jaren van Byhy-niel, Logayet en Ayet-niel, dat in den voorschreven sydehandel niet gedaen is niet meer dan voorschreven 10.00 thomans aen goederen is aengebragt worcen_ gelijck sulx de regenten cn administrateurs der licenten tot Bander Kenbaer wds ook dat Fringijs alle jaren een sekere somme uyt conings particuliere domeynen wiert te Eoct ekomen; schoon dat vin de goederen en capitalen die Iraan aenbragten; particuliere incomstcn des conings

Zie hicrvoor; 5 _7. Europcanen Zie hiervocr, Icot op blz

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subject t0 hup Wabout iston mte”temms

daervan niet een dynaer wiert voldaen: En alsoo ten tyde AeT den grootmagtigen monarg, den besitter der eeuwige woninge heere der alcorans, onse doorlugtige zalige grootvader , mitsgaders den grootmagtigen monargh_ wiens rustplaets heylige woninge is _ den coning, Onsen zaligen vader, 10 15.0m thomans ter oorsake ran uytgaend- en inkomende thollen samen zinde opgelopen; sulx uyt een coninglycke genereustheyt bewijs van reputatie aen den capiteyn der Hollanders was quijtgescholden geworden, S00 versogt dierhalven met seet ootmoedige bede, dat althoos sodanige quijtscheldinge gonste, ter oorsake voorschreven; @EI haer mogte werden vast- gestelt en besloten, vermits hetselve besonderlijck tot vermeer- dering van vrindschap eenigheyt der onderlinge magten dan daerna tot bevestiginge der verbonden en bevelen soude strecken, om alle jaren de quantiteyt van drye hondert ladingen zyde vin de particuliere tresoriers negotieren Soo hebben oversulx uyI een coninglycke goedertierent- heyt in de saken van den voorschreven capiteyn vastgestelt en bevolen_ dat de bedongen drichondert ladinge ofte carga syde, yder ladinge tot 44 thomans gestelt, gevolgelijck yder ladinge Tue thomans in prijs vermnindert soude werden dat puer tot vermeerderinge Vam onse genegentheyt hulpe_ om groote personagies capiteyn der Hollanders Vitl OTISC gonste nict hopeloos te maken; Zijnde wyders allerly impositien schattinger, S0o wegens het inkomen uytvoeren hzer’ coopmanschappen, die zy in de jaren van Byhy- niel, Logyet- Ajet-niel uyt hare quartieren Persia hebben aengebragt weder van daer Hollant vetvoert; en ten tyde van Coot- schreven drie jaren, dat geen zyde hebben genegotieert, inge volge de ordre Va! den grootmagtigen monarg besitter det eeuwige woninge en heere des alcorans, mitsgaders den groot: magtigen monarg, die de heylige plaets toekomt, aen den VOOr - schreven capiteyn vergunt, Onwedersprekelijck quijtgescholden voorts vastgestell; dat hierna alle jaren quantiteyt Yan driehondert ladingen goede zyde met een opregt en deugdelijek gewigt; olgens voorschreven ordre aen haer vernegotieert en conform het voor desen beslotene Fan 20.000 thomans goederen aenbrengende_ daervan gene schattingen of geregtigheden sullen

Namelijk aan Jan

Leenen ;

hiervoor, blz.

Tlui conien downla dedfrom | ’6.50.98.28 Wcu 12 Oct 2016 18,05 34 UTC AlI ue subject t httc; aboulsiot-otO cnms 0uST INDISCHE COMPAGNIE 1602 1800.

werden gevordert, mitsgaders den grooten familjaris niby komneling Syner Mayesteyt, den oppersten rekenmeester vam particuliere finantien inkomsten bevolen werden_ schattingen

thollen van voorschreven drie jaren als een quijtscheldinge en coninglyke gifte aen den voorschreven capi teyn vergunt, het rekcnboeck 1En tekenen hetselve daervoor hebben te erkenmen_

Geschreven eCWU erdige maent Ziekaydah ’) des jaers 1106. Aen de ommezyde stont Ter ordre van Sijn Mayesteyt, etc

DXC: KOROMANDEL

October 695_

Bij zijn optreden tegen Pondicherry in 1693 had euvetitur Laureris Pit zich mocten VerSan Ramragic of Rama-ragiz, vorst van Gingi Ook dit land bij het voortdringen der Mogolder s” slotie i de macot gcraakt Grcotmogol Aurcngzib vcrzolr Pit, rechten der Hollandsche Compagnie op de stad de daarbij bekoorerde Corpen anderien bcrestigdc

Translaet uyt het Persiacns_

Den nabab Sufiacar-chan Hadur, serlaskeer van geheel Carnatika verleent dit caul acn den Ed’en heer Laurens Ft_ gouverneur ranwegen de Hollantse Comp nademaeL Sijn Ed’ , eet den keyser Alemngier landen van Waldaoer conques- teerde uyt handen der “yanden_ noemene plaetsen sor- terende onder de negen provintien van voorsch. Waldaoer , heeft ontnomen, namentlijk ;

Dsil-Cada [10G loop: van H3 Juni tot 12 Juli 1695. Vaestujs blz . 270 zegl, dat in 1694 verdrag werd gesloten waarbij levering ade werd bepaald JUU carga $ jaarlijks, tegen 44 tomJu Klaarblijkelijk is hij bedoclt hi; bovenstaand nandaiicht 1695. Uit de Ovcruecomcv Orz 1696, titrde bocck, folio 446 volgendc Zic Corpus IL, o Op blz. 15. Dit is de 2 €, krcningsnaam Aurengzib:

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use suljject t0 hup Wabout iston mte”temms 120

GENERALE NEDERLANDSCRE GEOCTROYEERDE

stad Poedechery, benevens tien dorpen met haer onderhorige landeryen, te weten: Naranaloer, Olende, Pakodiaer-pctte, Cotte-coepang; Poedoe-palium; Saram_ Triwanda-pakum_ Wieranpatnam_ Ambel-tadi-coepang; Ariaen-coepang; Narambe; Moerti-coepang; Noudie-coepang; en de vissery der jaer %) de rivier ; daerom verklare ick, dat alle deselve gerustelijck welgevallen vati esegde Compagnie mag werden geregelt ; sullen Coci sy fausdaers_ amien, coeroerie of eenige andere persoonen, die present regeringe zijn off hier namaels dzerin mogte komen haer met gesegde stad en dorpen nict hebben te bemoeyen: het 39 jaer van de regeringe Vin den keyset Alemgier. Onder stont: Voor de trinslatie, getekent : Jan Cracouw:

Translaet uyt het Persiaens_

De fousdaers_ amiens coeroeris en alle andere persoonen, dic tegenwoordig de regeringe vin Waldaoer, gehorende ouder het gebiet Vanl Chingie, zijn of hiernamaels daerin mogte komen_ sullen by desen wetel, dat den EJ heer Laurens Pit, gouverneur wegens de Hollantse Comp' eer den keyser Alemgier de landen 177 Waldaoer kreeg; volgende plaetsen _ rakendle de pro -

bijlage bij dit stuk, die de uitvotring nader omschrijit; Spreekt terecht uorpcn_

Tolbeambtcn Zie Corpus IL, Moat Getachtigde, intendant: Zie Hobson-Jobson in VOCC 7nieem Crori, iocnaars wagiets Eg en Zie Corpus III, coor helirdei dc actc November 1704

op blz. 171,

Tmis ccntent duwnloided tiom |46,50,98,28 On 12 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms CoSt-

vintien van voorschreven Waldaoer, "yt handen der vyanden heeft ontweldigt, namentlijck : stad Poedcchcry, benerens dorpen mel hare onder= horige landerycn; weten Narananeloer, Olende, Pakodiaer-pette Cotte-coepang; Poedoe-palium_ Sarem, Triwanda-pakum, Wierampatnam Ambellady-coepang; Noudi-coupang; Narambe; Moerti-coepang; ') de visserye der jaer in rivier Gaerotn wert by desen eordonneert, dat het volck van den duan sig met de genoemnde plaetsen niet het minste sal hebben bemoeyen; vermits deselve Hollantse Comp eygen zijrl, oversulx sy selfs magt hebben die te Tegeren, eshalven moet daeromtrent niets gedaen werden; geene eenige Ver bittering [usschen haer soude konnen veroorsaken En alsser eenig volck van haer tnogt komen weg te lopen, sullen UE_ hacr tot het agterhalen van deselve behulpig moeten zijn_ behoevende UE alle jaeren een nieuw geschriit over net voren staende van haer niet te vorderen, Macr kunnen hiervan copia Tleten dese wederom gevet; Degene die dese ordre net nakomt; sa] grotelijcx gestraft werden: het 39 jaer van regeringe van den keyser Alemgier. Onder stont Voor de translatie, getekent: Jan Cracauw. Lager Accordeert; Nagapatnam, den 10 October 1695, was getekent = van Wede_ eerste clercq:

Dit zijn TAaT 2) Er staat verbetering,

evident

verschrijving

Tmis ccntent duwnlo:ded tiom |46,50,98,28 On 12 Oct 201 18,05 HUTC AIl use sulject t0 hup Wabout iston mte”temms 122

GENERALE NEDERLANDSCHE CtoctrOYReriC

DXCI: PERZIE_

October_~November 1695

Naar aanleiding moeilijkhcdel; OEdervonder bij Bet optaauell bekende Kirmansche wol, verkreeg Jacob Hoogkarer alsrog publicatie Teeds aan Jan Leenen toegezegd mindament ATer 4eze 731- Zic ook de inleiding hicrrior, blz: 87.

Translaet Persizens mandament wegens den vryen handel wolnegotie in Persia,

God L,$

Van Sijn Mayesteyt,

Daer

een gebod uytgekomen, hetwelcke Van werelt te gehoorsamen weten : Alsoo den seer voortreffelycken capiteyn der Hollanders; Jacob Hoogcamer, met alle eerbiedig- heyt heeft kennen gegeven, hoewel coniorm ordres die te gehoorsamen en met de vernieuwingh verheerlijckt zijn, voor onwedersprekelijck vastgestelt geordonneert WZS, dat gemagtigden der Hollanders de landen, sorterende onder onse gehele heerschappye, allerley soorten Fan coopmanschap pen, die begeerden, mogten incopen sonder daerin door eenige regenten ofte amnptenaren p het alderminste verhindert te mogen werden, “) zylieden egter door Alijdsia, regent Van Kirmaan; syne factoors, het negotieren vati wolle dewelcke zy in dit district deden, verhinderingen en moeyten wierden aengedaet, begerende vernieuwinge der mandamenten_ speciael een mandament te siet, hetgene allcen den wolhandel specteerale, niettegenstaende 2y , Hollanders; hem van de waerdigheyt waerheyt der bevelen hadden Otct- tuygt; Orndat in het gesegent mandament, hetwelcke in de maent Radziab des jaers 106 met eer heerlijckheyt zy uytgegaan, staa: erpresseert , hoe agtervolgens de ordre, die door den grooten nionarg, den besitter der eeuwige woninge en heere des

Uit de Overgecomen brieten 1697 tiende boeck, aideelirg per5ta folio 114 volgende Giaat incomen Zie hiervoor; blz. 101 102 ATiat of Kerinal ziju wol bekende district Noorden Ormuzd, Namelijk de regent Alijdsia

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Werl, 42 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms Oost-INDISCHE COMPAGNIE 1602 1800.

alkorans, maent Dsiamad Awal des jaers 1052, ten rcspecte van den ambassadeur der Hollanders met pragt Ver lcent; onwedersprekelijck bevolen dat zy, Hollanders_ aller- hande goederen; die zy uyt Hindoeslan of eenige andere quar- tieren in Persia aenbragten; onverhindert door het gehele rijck mogten vercopen, en oock allerley wharen, die Vat noden had den, aldaer weer opkopen vervoeren; uytgenomen de zyde_ die van des Mayesteyts particulier bewint moesten nlego- tieeren en buyten dien daerin geen handelinge doen hebbende sy, Hollanders, dierhalven met alle eerbiedigheyt versogt; dat souden gelieven bevelen voor onwedersprekelijck ordonneren dat in dese gelegentheyt ten opsigte van haer negotie geenderhande maniere wierden gerolesteert: Waeromme dan Zy bevolen geworden, dat de vorsten_ regen ten schouten van onse gehele heerschappye Hollanders ter plaetse, daer sy hare commercie dryven, sullen hebben toe staen laten begaen om allerley wharen kopen vercopen_ sonder haer daerin te verhinderen, uytgenomen zyde die zylieden van het hoogaensienelijck particulier bewint van Sijn Mayesteyt moeten negotieren waeromme Sy, regenten; het een nootsakelycke pligt hebben agten; OITI aen Hollanders alle eer respect te bewysen baer JUer het houden der rekening, als anders _ geen minste onlust aen te doen_ dewyle dese dagen den voortreffelycken Joan van Leenen ambassadeur der Hollanders; met groote eerbiedigheyt ons hoogwaerdig mandament heeft versogt, ten eynde dat de vernieuwinge van het bevel door den grooten monarg, den sitter der eeuwige woninge en heere des alkorans_ van het begin tot den eynde mogte rastgestelt en de contraventie daertegens verboden werden_ S0o hebben wy syne bede geapprobeert roor onwedersprekelijck de vaststellinge ernieuwinge van dat bevel bevolen, wyders wcl strickt geordonneert, dit Alijdsia, egent Fan voorschreven plaetse_ sijnde eCI woninge van securiteyt; en svne gemagtigdens, haer contorm het vorige bevel sullen hebben te gedragen en sig daerna reguleren sonder aen Hollanders het coopen vercopen cenigerhande manieren te beletten; en wel besonderlijck haer gene verhinde- ring in den opkoop van wolle ter plaetse voorschreven, dewelcke een woninge van securiteyt toe brengen, of wegens de

conlent downlo-ded from [46.50.98.28 Weil /2 Oct 20l6 [8.US.34 UTC AIIuse Kuorec to anouniinc Orehcmis 124

reekening cenige molesten aen te doer, moetende zy dese ordrc naukeurig onderhouden

Geschreven in de maent Rabie al Awal des jaers 1107 . Aen de ommesyde stont = Ter ordre van Sijn Mayesteyt dese uyt het hier berustende geschreren dloor Assad = Siahi, Aatemaad-al-Daulet, en sulx met sijn zegel hieronder bevestigt.

DXCII; SURATTE_

September 1696.

In 1695 waren nabij Suratte wcdcrom cclge inhecmsche vaartuigen duor cen Europeesch Iecrover aangevallen geplunderd Daarhij hadzich ook schip Grootmogol zclf bevonden uit Eeiwelk voor Wrarop cnca milliocn ropia' > gcroold Ook ditmaae roorcr Engelschman geweest, dcrhalvc Weroer Engelschen Suratte g6 vanecn ecncmici de ijzcrs gcklonken: De Necerlandcrs UrtesoG ook DCI kwestic Orcer mtot sachtoners Ulen wurdFr roonal 4Om nicuy alliantic, die Europz voornamelick tusscn ons cn dc Engelsc Inderdiad vcrboden inhhecmschc machtkcbbcrs dcn handel Nederlanders geheek, welk verbod slotte slechis Kon worden opgchevcn door de toczegging dat de Nederlandscke Compagnic clk jaar Lre schcpen hcachikhan stellen konrooicrc Moghacsvaerders schcncn die pclgrims e koopwartn Suralte maar Mokka cn Djeddah brachicr (Onuit gegcren bricf uit Suratle Rade dd. 25 Scp - Icmbcc 1606 : Pieter Dam , Beschryvinge, II, IIT 29c capittel)-

Acte Van verbantschrift, die den heer commis saris J) aen den Moorscn gouverneur gcpresentecrt en aengenomen heeft te tekenen_

Ick, Pieter Kettingh_ commissaris directeur wegens Nederlantse Oostindische Comp' deser Souratse directie, be- tuyge dat den gouverneur Ettemaet-chan my heeft gesegt, dat hosul hockum; bezegelt met het zegel Fan den duwan hier is aengecomen, zijnde van desen inhout UE_ hebt geschreven_ dat de Hollanders in verwagtinge waren

Loop: van 0 October tot November 1695 Uit dc Ovcrgccomcn briccn 1697, 104* boeck, afdeeling Suratte; folio 314 (Jok in Pidter tun Dam $ Bcschryringc II, III 29e capittel, Vijlage Picter Kettingh; COImssaris dirtcicur van Suralle: Meestal hasbul-nockum Zie Corpus III, blz, 610.

Tms conlem downlouled trom 146,50,98.28 0n Wed, 12 Oct 20E AIluse subject hup /abou:Esot_Ote Letmns

O5 HUTC OuSt-NDISCHE COMTAGNIE 1602 1800.

125

tot verkrygen van licentie Om hunne handel wederomn VTY te mogen voeren; terwyle zy geschrift hebben verleent omme twee schepen tot cOnVOY der Mogaes- Jeddosvaerders geven ongelden

van dito schepen hebt UE; geschre- YC kunnende UE die VDOr een gedeelte den thol, ende de rest de cooplieden, wiens goederen vervoert worden, ten laste brengen_ zijnde Zijn Mayesteyts ordre tot de helft. UE; schrijft, dat gy mijn bevel niet had begrepen en daerom versogt, dat ick UE. largo mijn mening soude te kennen geven selve duydelijck konnen verstaen hocveel Van den thol sal werden erkort wit [de] cooplieden sullen moeicn betaelen. De ordre van Sijn Mayesteyt, hier aengecomen; luyt: LAn beyde ider de helft, Dierhalven belove ick met een opregt gemoet voor den dienst Va Sijn Mayesteyt tot voortsettinge dil den handel deser zeehaven aanstaande mousson verlenen twee groote Compagnies scnepen, Yitl 1000 candijls yder, met alle hun toebehooren tot een oorlog, wel voorSICTI Vatl moedige zee luyden, welcke belofte Ick liet s2 mancqueren gemelte twee schepen tot het heen- wedergeleyde der coninx- als de cooplieden-schepen, verleenen_ En byaldien geen God verhoede) eenige zeerovers de schepen der onderdanen van Sijn Mayesteyt mogte comen aen tasten sullen onse niet mnancquercn hun met costen van lijff en leven bystant te doen_ conform ordres aengaende den oorlog, onder onse natie vastgestelt; althans het sal aen Ons niet mancqueren Om deselve behouden hecn Wedet doen Varen En S00 mogte beuren geen God verhoede) dat Engelse of Franse eenige der inlantse scnepen quamen aen tasten sullen onvermnogens zijn ons daertegen te stellen, zy alhier daervoor verantwoordelijck moeten blyven: DOg andere ongelucken van brant, stoten anders konner wy niet verhoeden_ En voor toecomende jaer sullen Wy ons naer ordre Vin Batavia reguleren.

Onder stont Accordeert, secretaris.

was getekent Frans Dubbels,

Een candil is Jast. Cortus III, blz, 210, nogt Bedoeld zija oficieele Engelsche Fransche Compagnicen; Mct Frankrik CnZ rcpubliek tc oorlog; . Bataria keurde Gezc regeling ook voor volgende Jaren Gocd.

This centent duwnlo: ded tim 146,50,98,28 0n Werl, 12 Oct 2016 [8, 05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms 126

CFNERALE NZDERLANDSCHE GEOCTROYEERDE

Als tegenprestatie verlecnde de gouverneur van Suratte volgende acte:

Acte Fam repromis_ die door makelaars Ritsengdas Bagwaendas mitsgaders den hotganger Tricumdas gesegt was door den Moorsen gouverneur te zijn geagreeert aengenomen te Eckenen_

UE, schryvens vin beloite IOL geven van twee schepen, ider ran 1000 candijls groot, wel gemonteert ten oorlog en staende goede mousson tot geleyde van des conings als coop- luyden-schepen FA hier naer Mogta wederom herwaerts Soo door de wille Gods zce

door eemge rovers wierden ontmoet off aengeranst, dat UE niet souden mancqueren deselve met alle hulpe_ des doenlijck, bystant te doen, vermits UEd” ordres in den oorlog soo streng sijn dat UE. van desselfs onderdanen net twyifelt off sullen haer last volcomen uyt roeren; hebbe ick erlangt, den inhout volcomen verstaen Vooreerst hebt UE. gesehreven, dat dees lants schepen hun gestadig digt en ontrent UE” bodems mosten onthouden geen ick oock op ’t vertreck van alle publijcq sal doen verkondigen ende bekent maeken) alsook wanneer de anckers geligt werder, hun MaCT UE” scheepsoverhedens ordres zeylen sullen moetem reguleeren_ Dog ose natie hebben sooral ervarentheyt niet UE” zeeorders stiptelijck te sullen konnen volgen; Vaetom UE; sult gelieven toe te staen, dat waneer de anckers sullen geligt werden_ in ider van onse schepcn cen [Wee Vatl UE” volck werden bestelt om ordre te stellen; dat se gesamen- derkant onder zijl raken; En wat aengaat de ongelden van UE” schepen, sal ick, volgens ordie van den coninck; UE de helft daetvar; Weten Toor ider groot schip 20 (, een klecnder dito 15 000 2) in den thol van de uytgaende; als die niet konnen toereyken, van inkomende goederen als anders, goet doen_ Sullende ick oock niet mancqueren by bekoming Val goede getuygenis van UE” volek, daerover loffelijck aen den coninck, tot voordeel Vin UE” natie, te schryven, soudende UE wel doen desselis schepen

Uit de Overgecomen bricven 1697 , tiende borck, afd. Suratte, folio 312 rolgerde Ook in Pieter Dam’ $ Beschryvinge IL, III capitte] 29_ biilagc Versta ropia’$.

This centent duwnlo: ded tiom |46,50,98,28 0n Werl, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subject t0 hup Wlabou Jstot #reena OOST-INDISCHE COMPACNIE 1602_-I80)

127

Inet eygen coopmanschappen beladen Om aldaer desselfs handel mede voort te setten; alsoock vragten_ geen UE niet belet sal werden; maer beloof ick UE ter contrarie daerin de hehulpsame hant bieden. En dewyle ick UE_ de ordre van Sijn Mayesteyt bereyt Finde, kunt UEJ vaststellen UE’ gedoente dese landen sorder eenige hinder mogen schotnemen ende in ‘t Verroereti aenbrengen van coopwaren geen de minste moeyelijkheden zullen werden aengedaen gelijck ick Sijn Mayesteyt dan ook, by bekomen van: trouwe hulpe , UE’ natie voordragen, UE. maekt swargheyt ontrent de Franse dog daervan ick een hantschrift vorderen UE_ overleveren; aat UE” schepen _ die ons tot convoy dienen niet sullen vermogen aen t€ doen_ off dat zy hier daerover acnsprekelijck sullen zijn, sullende UE mede aen haer een dienen te verlenen:

Onder stont: secretaris_

ccordeert, 47 = getekent: Frans Dubbels_

DXCIII: PERZIE

October 697_

De vcrhouding tusschen de Compagnie e Perzie werd Op ket cind van de ECHX geleidelijk todt WUCCT Minccr Roed Pcrzic zeli 725 best uit ; neenchlen plaatseljjke opstandcr hovcnorcn vocude hevige strijd Arabicren uit Maskatc, dic zclfs Basrz bedreigdel Van dezc omstandigheden undcm hociden Compagnie Perzie gebruik Tuaken uunst den sjah t herwinnen boden dezen Compagnies huln tegcn Maskate Te Batavia rusite daartoe 10 schepen uit ; toen eerste twec daarvan 0p Gamron aankwamen, konr Comipagnics directeur, Jacchus Hoogkamer, zijn cccunCC daar Ispahan; te dc contraprestalie spreken Hij bracht als wcnschen Compagtie 0.a aar VOrCl vrijen handcl overii het rijk Mas kale daaronder gerckend vrijcn uitvoer contanicm: uitvocring van hct bestaande Zrccoutraci handhaving den zijdeprijs LomanS

Te laden mct vrachtgoedcren andereri: directeur dcr Compagnic had den zouvcrileu gewezen; Nederland Frankriik oorlog 4ds dat kct dus kunncn gebeuren; dat d Franschen dergeliik konroo nan-iclen Ui: de Overgecome bric “cn 1698, Ccrdt bocck; folio 1681 Vcreo, 1699 , twaclide boeck; folio 78.

T1; cunleml Jownloided 6c0m 146,50,98.28 Wed, /2 Ocl 20l6 8.0S. 4UTC AIl use’ subjedt hup Wlabout jslor mehtcrms GENERALE KEDERLANDACME GEOCTROYEERDE

Fi Meml verkreeg echter niets dan onderstaand mandancnt (Onxitgeat”eh bricvc directeur i Pcrzic #nur Balazic, Uneenet 1697 cn 1[Jurt 1698) . Ten slotte hier mcdegedccld, sjah cenige WCreI tCr onderneming tegger Maskate 31z1g, althans yoor - Joopig UF@Oc hilp de Compagnie hedanktc.

Translaet mandament door den koninck, Sjah Sultan Hossen, aan den Heer Hoog camer VAl- leent, rakende beoorlogen Vam Masquetta_

Daar is een bevel,

welk de wereli : gehoorsamen heett, uytgegaan, namentlijck dit: Den groten _ magtigen en mogenden capitain der Hollanders Jacobus Hoogcamer, miju overgroote gunste is oneyndig, die eeuwig gepresen moel worden. UEd, werd bekend gemaekt; dat UE’s secunde_ Abraham Damessen, onderdaniglijck geadviseert heeft;, dat UE $ Heeren-mneesters genegen waren, door haar magt nel wali van Ammon Arabien te oorlogen_ alsoo Masquetta in mijn gebiet stellen ; oversulx voorschreven UE’ s Heeren-Ineesters thien oorlogs schepen vervaardigt hadden_ en twee derselve ter rheede Gamon g’arriveert ate ook dat UE’$ Heeren-meesters gaern souden willen uclen wat haar tot recompense VOOr Suo CEn considerable werck souden toegevoegt werden_ Alle vooraangehaelde my seer aangenaem te voren gecomen en

bestaet in redelijckheyt belove dat alle de schepen, die ten dien ’fine hier sijn nog komen sullen, door mijn koninclijck bevel bchoren sullen gevictualieert V4Il alle bchoetten versien werden conqueste Ian Masquette sullen UE’s Heeren-meesters helft van de besittinge derselve en alles wat daervan dependeert, genieten en in eygendom gestelt werden, buyten des nog veel favcur vin my ontvangen, als oyt imand Tan souV eriine voist pretendeeren kan Versekert UE,, dat mijn koninglycke gunst niet manqueeren sal om dit wigtig werck na behoren te doen uytvoeren, en UEd werd serieus gerecommandeert, selve met alle vigelantie devoir te beyveren

Onder stont: Geschreven in de maand Rabbi Elawel des jaers 1109, overeencomende met de maend October anno 1697

Rabi

Awal 1109 begint op

September 1697.

This centent duwnlo; ded tiom |46,50,98,28 0n Werl, 42 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms nost ISDSCHE COMPAGIEE 1602

1.

129

DXCIV _ KOROMANDEL:

20 Februari 1698.

Palleacatta Jaren Iani residentic geweest den Neder Rndachcr guvcrncur dcr Kust Koromindcl In 1690 werd op last van Van Rheede tot Drakesteyn het zecr Yenslerki Ncgapatnam tot residentic Fekoren terwijl op Palleacatta Inazr kleine bezetting vin totaa_ 12 mJn achterblcci. Dour mindere Vcrtcr werdcn d inkomstcn dcn havildar plaatseltkem gouverteur ook belangrijk minider Weikt Yeriin- tlering hij trachtte commcnsccren Coor dc lastcn verEocgen; 4air liad weer gevolg; dat tal xooplieden; ook buiten de Compagnie; Jilus medcn. Bij het volgende zcgde havildar toc; dcot hem ingestelde tetra tolrechten nitt Incer zullen helen:

Catl door den hauweldaar vanl Palliacatta, Maho- med Ali-beek, verleend den 20 Februaty 1698

Dit czul rerleene ik aan de coopluyden Vam d’E_ Comp andere coopluyden, meevens de inwoonders binnen deese stad, derselver lemiten het district van mijn fausdaarschap initsgaders ook die UJm buyten met eenige coopranschappen sullen mogen inkomen ten insigte dat ik Vin UEd. gesamentlijk de fausdaars costumado

oite inkomste vorderende_ gylieden my heb: geklaagt, dat door seer hooge tholheffing; hier “santie de plaats eenemaal in verval geraakt is, enmlet-eencn my TCO Oogen esteld; dat ik ter selver consideratie veel hadde gemenageerd Vin duans tholheffinge, dat Ulieden nog met des fausdaars geregtigheyd quame beswaren; liedlen onmogelijk binnen dese stad sult konnen verblyven, alsoo deselve door soveeL lasten eenemaal ten bederven zoude gaan_ So hebbe ik, overweegende deese uwe klagten, wcl Voor namentlijck de consideratien en instantien, my over dit subject vanwegen den Hollandsen capitain Van Slingeland vertcond, goedgevonden en beslooten_ Ulieden vin voorschreven fausdaars costumado libereeren, gelijk ik Ulieden daarvan ontheffe libereer mits desen.

1. Uit dc contractenverzameling Komkr Zeeland, 8368 , V, blz. 134, 2) Zie Wu audarr nicrroor blz. 12 De bedoeling darrd mij rict duideliik Int plaats van onderteckening zegt het afschrift slechts =

1. 93

This centent duwnlo: ded trom |46,50,98,28 0n Werl, 42 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms 130

GENERALE NEDERLANDSCHE GEOCTROYEERDE

1. SURATTE

Maart 1698

Bchalve stedclijken gouverreur; dic uit niam den Groottrogol oycr Suratte regeerde; bevond zich daar ter plaatse gouver - Unnt Kastec bi; de ligplaats schepen de 2g Kott Soewali, gebouwd Aci= Deze laatste autoriteit Europeeschc hameiaten berucht = hij maakle het hun voortdurend zccr lastig Ruch telkers 4ndert plagerijer vermoedelijk in de noon dat de grootc handels lichamen door rijke Geschcnkeni zIjr wangunst zouden trachtcn 2t tc koopen slotte wcrcde de cotmlissaris Pieter Ketting zich bij geschrifte tot den Grootmogol, met klacnten over Ce ontervonden teeenterking Het resultaat washe: voluende parwanna (Onuitgegevcn brief Fomlrlend+ drrarur Pietcr etting enoe 82 r im Souratte hoge regering tot 5 #ettit geschreven der Mey 1698) .

Translaet Persiaense perwanna Ler ordre des conings onder segel van den rijex-cancelier Asset chan den 11*0 Van Moorse maent Rammasaen_ zijnde eventijdig met den 24”” Maert 1698, den gouverneur Ammanet-chan algegever, den April daaraanvolgende alhier ontvangen

Ammanet-chan blyve gesont wete_ dat jegenwoordig den volmagt van den cOIItissaris wegens de Hollantsche Comp in Souratta zijn beklag heeit gedaen, dat den casteels gouver neur Sabet-chan sijn

neesters op allen wysen moeyelij] kheden aendede dat hy begeerde dat hun huys_ drie verdiepingen hoog zijnde, zoude werden aigebroken, en dat daerbinnen geen schut mogte werden geborgen, ende dat hun vaertuygen niet voorby het casteel mogte passeren omdat deselve schut voerden geweer inhadden_ dat hy hen buy: tendicn aller - egens in negotie gehinderpaalt hadde, waerdoor dan komen te ontstaen; dat gedagte Hollanders een schade wel van hondertduysent ropias hebben geleden. Waeromnme heeft versogt; omdat de parwanna_ die cerste mael dierwegen UEd is aigegeven, de vereyschte

Uit de Ovcrgecomen nricer 1I699 , 12l boeck; folio 225 Geschut:

rolgende:

De commissaris De stadsgolverIeLr Ammaret-ckan Vobr zauycr mi bekend, wzs a20 Geen parwanna aangaande dcn handel der Hollanders verlecnd, miar zijn voorgangcr. Zic Corpus IIL, blz. 483 volgenda

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subject t0 hup Waboutiston wrettenms OOST-INDISCHE COMPAGNIE 1602 1800.

operatie niet heeft gedaen_ cen nieuwe Op UEd mogte werden vergunt, hebbende het dagregister ook gesien, dat Voor desen wegens Sabet-chan al klagten zijn geweest, dat hy makelaers van de Europeaensche natien doen roepen kun gedreygt hadde hun hooge huysen te zullen doen afbreeker en te beletten; dat hun vzertuygen met geschut niet voorby ber fort passeeren zouden, waeromme UEd hem doentertijt hebt doen weten; dat zulx gecn [atsocn; Voor desen geen gouverneurs geweest waten_ die Europeanen dierwegens eenig hinder hadden toegebragt, en dat hy dierhalven daerom - trent; als voor desen de gewoonte geweest; moest ageren_ sijnde doen ook ordre des koninx daerop gevolgt, dat ny, Sabet-chan_ agtervolgens den regel, door des konings vader Saib Jahaen 30 jaer zyner regeringe dierwegens Resta - tueert, moeste gouverneeren_ en welcke ordre ook op UE, afge sonden En wert UE_ weder geordonneert alle mogelycke dilligentie 2EnI wenden opdat dese ordre naeukeurig mag werden observeert, en opdat Europianen, mogen bevrijt blyven van onredelycke handel en nadeel,

Accordeert, clerq:

was getekent: Pieter Vosburg; gesworen

DXCVI: MALABAAR

April 1698.%)

Hend-ik Zwaardecruon OLd-secretaris wijlet den Commistars Getie-ar Var Rhcede tot Drakestcyn , sedert commandcur Jallanapat- nam Wcrd 1697 door de Hooge Regetring aangeWezen 4l5 comnissaris Naac Malabaarschc kust. Hij bezocht allc pzatscn LuJat de Compagnie gcvestigd bracht tuccman gcrtitten tijd op Cochin door, welks koning de Compagnie nu, als steeds, rociclijkhedcn bad, ditmaal , 4tmalls vtCLLCT Ttancicdcn 7470 Zwardecroor hoopte die Ifiue conttaci op tc lossen;, Wraatioc zeli op 30 Maart 1698 (cCrstcn Paaschdag) een ontwtrp Inaei Daar mea der Compagricsdicnarcn hct Malabaarsch 266 beheerschte als voOr kel stelen bclangrik contic; nondig Wa9 mocsC Zwaardecroon'; ontwcrp Portugeesch Malabaarsch #oruen vertaald, wat nett opmerking ontlokt:

besluit zin uir 1656, dat mij bekend 9) Uit de Overgecomen briever 1699, boeck; folio 398

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subject t0 hup Waboutiston wrettenms 132

GENERALE NEDERT{KDEcI GEOCTROYEERDE

he: was wcnschcn; zulks konde Col direct uyt Neder duxescnc nic allee om hebben soovrel suyverder translatic, maar ook Portugese Iaa[met-ecnen gcnegendhcyd 4lct ratie Uyt Gemcederen mcnsch-ci vctbanngm (Onuitgageuch Dagregister der Mallobaosc Cemmissie , gchouda syudc by den EE Hecr conarocit Hondrib Zracrdccrcon

Contract tusschen den koning van Cochim, Ra- morme Jewens synen tweedem prins_ den erffwagter vin rijk; Ramorma ter eenre ende ter andere sde geslooten tusschen den commandeur VIM Jaffanapatnam; Hendrik Zwaardecroon, commissaris egens de Nederlandse Oostindische Comp over de kuste Mallabaar; Canara Wingurla _ den April 1698 na de Mallabaarse reeckening op den 29* van de maand Minam jaar 873 Coulan

De Compagiie consenteerd aan den koning de vryheyd jaarlijx LMc scheepjes Tat S00 candglen peper voor Sijn Hoogheyts Teeke ning versenden na Zuyder Cormandel, Souratta, Persia off Mocha, wzertoe Sijn Hoogheyt alle jaare twee pas- poorten sullen worden leend, ommne hieruyt te vinden noodige guastos Voor Sijn Hoogheyt als den Twee den prins dewyle Haar Hoog - heden sulx instantig hebben ersogt:

Den koning ontvangt met dankbaarheyd de gunst, die E Comp a211 Sijn Hoog heyt bewijst, cn is volkomen voldaan het gedoente van den commissaris_

d'E. Comp beloofd aan den koning te sullen laten volgen het deel in den alphandigo,

Sijn Hoogheyt beloofd, her geld van den alphandigo *) pepertollen successievelijk

Candijl Ia5t, Middelen, letterlijk onkosteri (Portugeesch). Tolhuis Zic Corfis IIL MOOC op blz 265.

This content duwnloided tiom |446,50,98.28 on 12 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subjectt0 hup Wabout iston mte”temms OOST-INDISCHE COMPACNIE 1602 1800.

hetwelk Sijn Hoogheyt ioc- romt; S0o ook de pepertollen; opdat daaruit gevonden mo gen worden onkosten tot onderhoud van het rik, ak mede op het instantig aanhou- den van Haar Hoogheden

te sullen laten ontvargen by d’E Comp en hetselve ckens te sullen laten afhalen, wanncer sulx van noden door twee Vail d’ eerste ragia doors_ met acte van autho risatie des onings die dan VOOr den ontvang quitantie aan d’E_ Comp’ sullen TF ten passeeren geld aan hov brengen, aldaar schatkist tot onderhoud Yan het rijx worden be - waard,

d’E Comp’ sal toestaam dat hier vin Souratte; andere plaatsen uccr mogen aankomen soodanige scheep- jes, ils tot nog oe verhinderd sijn geweest, Orn in dit rijk al lerhande gepermitteerde 1ha cM aan brenigen ook weer [e verioetem opdat daar dloor inkomsten Vam den alphandigo mogen vergrooten

Sijn Hoogheyt beloofd geen rerstrecking Ae geld voor taan Van d’E. Comp Meet sullen pretendeeren omdat Sijn Hoogneyt nu wegen sijn Jangewesen gegeven, uyt sigselven konnen bestacn,

Aan die scheepies sal nic- mand peper mogen rerkopen dan de d’E Comp’ ook sal ’E_ Comp het verkopen peper aan de koopliedcn die scheepen niet weygeren opdat de tollen Vour de oning almede miogcn toenemcn

Sijn Hoogheyt beloofd alle passagien sullen suytcn het vetvoefen van deu peper buytcn het Cochimse rijk beletten cn besorgen dat deselve alle Comp’ handen komt te vallen; opdat gerelte Comp daardoor be - quiaI werde, de Moorse andere koopluyden met peper

Regenten:

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Werl, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subjectt0 hup Wabout iston mte”temms

te gerieven mitsgaders opua: daardoor :ol beneficie Vat Sijn Hoogheyt de tollen UA dien peper mogen vergtoot worden

Als er finums in de stad worden geslagen sal Sijn Hoogheyt syne geregtigheyd ontvangen_ eveneens als Fam alfandigo pepertollen is geseyd_

Wanneer door

vertoor- de middelen Sijn Hoogheyts schatkist begind aan groeycn, beloofd Sijn Hoog heyt d'E; Comp' sullen roldoen hetgene de kroon van het rijk successite aan d'E_ Comp" geld te quaad gebleven_

d'E Comp" sal het rijk van Cochim volgens de oude con tracten met hare wapenen soldaten tegens alle vyan- den protegeeren wanneer sulx mogte nodig wesen het oude gebruyk, sooveel als mogelijk sal wesem

Indien het mogte gebeurer: dat d'E. Comp' t' eeniger tijd tegens haare vyanden ran buyten hulpe van den koning Tan noden had, sa| Sijn Hoogheyt gehouden Kic sen syne officieren en soldaten tot assistentie van synen pro- tecteur aff senden doen dienen:

Dit contract sa/ tweemaal Mallabaarse tweemaal Nederlandse tale geschreren worden_ by gevolgen riermaal onderteekend, s00 by den koning als by den cormis- szris, waarvan er een in Mallabaars en een in het Nederlands by den koning; gelycker wyse cen Mallabaars een het Nederlands by d'E Comp origineel bewaard sal worden; Was onderteckend in Mallabaarse caracters VJT dlen Kochim- sen koning : Ramorma_ daamnder het zegel 1 4 Siju Hoogheyt

Muntsoort, tcr Wiarof

'In pagode Zie Curfus II; blz. 610

This centent duwnlo: ded tiom 146,50,98,28 0n Werl, 12 Oct 2016 [8, 05 HUTC AIl use subject t0 hup Waboutiston wrettemms OOST-INDISCHE COMPAGNIE [602 _ 1800.

135

In margine stond Uyt matnC Va d'E. Comp Lae5 Ieekent Hendrik Zwaardecroon Lager Comp zegel, in rooden lacke gedrukt; daaronder : Ter ordonnantie vin den Ed_ Heer commnissaris; hierboven geteekend_ wzs getekent Carel Ferdinand Hannibal Grocn, secrelaris. En nog lager in 't midden stond Ten Onser overstaan_ die het uytwisselen der conditien sijn gecommitteerd geweest den koning hebben sien teekenen in het bywesen van den prins voornaamste ragiadoors ws getekent = Abraham Vinck Jan Groo= tenhuys

DXCVII SUMATRA'S WESTKUST_

19 Juni 1698

Het volgende stuk behoeit geen inleiding:

Den Gesaghebber Cormelis Beerningh den 17 deser im lamd rade ecm wijtloopig vertoog hebbende geda hoe eenige jaren ruggewaarts alhier Ter custe rallende peper met hare gelden ende hetgeene wyders dien korL naai oud gebruyck te laste is gebragt hadde komen te osten om ende by de ’jx daelders het picol ram 125 daer d’E. Comp VOOr hetselve gewigt aan peper tot Palembang niet meerder dan ongeveer helfte, welk is contant ofte 354 coopram- schappen betaelde, %) ende dat by gevolge ligtelijk te beseffen was dat dese duuren inkoop d’E Comp die buytendien , het regt Van hare onderdanen bontgenooten tegens esulcke, die haar eenig leed soude willen aencoen te bescher- men_ sonder ecn naemwaardig voordecl jaarlijx swire excessive kosten dragen hadde, tol een merckelycke schade streckende; eyndelijck souden noodsacken desen handel voor een tijd staeken oite diesaangaande andere oirbare middelen beramen tenzy de panglima ende de verdere gesament-

Uit de Overgecomen bria e 1699 elide boeck, folio 61. Zic Corfu III, 548, Stadhouder of riksbestuurder_ Zie Picter Dom’ $ Beschryinge, II, [, glos517u}

This content duwnloided tiom |446,50,98.28 on 12 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subject t0 hup Waboutiston wrettenms 136

lycke regenten van Padangh en Sillida welck de bandaars sijn _ daar de hier ter custe vallende peper volgens contract moet worden ter schaele gebragt; haar genegen toonde om sonder vervolg daarvan wederor reppen ofte een pretentie opnieuws te mogen macken eens VoOr al aistant te doen Can geregtigheyt ofte soo geroemde salimoet; die de voorschr. panglimas met hare pounglous een byna oneyndig getal van jaren van d’E Comp’ S00 mildeliick hebben genoten_ mits gaders te accorderen, dat er naar dato deses voor ieder bhaar peper aan de leveranciers, hetsy van wat staat of conditie mogten wesen selfs hooftregenten niet uytgeslooten_ deugtsame kleeden naardat Comp’ packhuysen ruym schaars voorsien sijn, in plaatse ran 16 rd, niet meer dlan 14 gelycke dito mogte werden betaald Soo hebben WY, ondergeschreren Panglima-radja pounglous Tan Padang; benevens den Panglima mindere regenten van Sillida _ bovengenoemde voorslagen, den gesaghebber met veele andere omstandigheden ter materie dienende, in radc voorschr. berde gebragt; met onse mindere ingesetenen rypelijck overwogen hebbende, niet alleen beslooten vastgesteld uyt een suyvere genegentheyt trouwe lieide, die wy d’E. Comp’ ende derselver welstand die tegelijk mede d’ onse sin toedragende afstant van de gemelte regtigheyt salimoct Voor altons te willigen NJfAT dlaarnevens oock te accorderen, dat vervolg des tijds Foor bhaar peper by d’E. Comp’ gewilde doecken andere coopmanschappen niet meerder 52/ behoeren betaelt

werden als 4 rd” eens sonder mecr dog met desen verstaenden_ dat daar niet under sullen begrepen wescn de 10 cattijs wegens het vergrooten der bhaar, den orangkaya Panglima-radja particulier, ende de % per bhaar, ontrent den uytvoer Eued meergemelte panglimas tegelijck miet haar pounglous rolgens usantie beschreven contractcn COm porterende Ende opat dese van des te meer kragt wesen cnde strecken souden tot een besluyt; daar WY, presente panglimas en regen- ten, nogte onse naarkomelingen haar in minste tegen soude

Oorspralkelik d aI FoOR bepaalde katoenen selimoct het Maleisch dekc:i. Namclijk Voor bhaar o1 300 pon Dus 10 cattii > Orcneickg

zijden stolien = thats

This cotent duwnloided tiom |46,50,98.28 on Werl, 42 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms QoSt-
INDISCHE COMPAGNIE 1602 1800.

mogen aankanten_ s00 hebben wy hetselve generalijck met onse gewoone handtekeningen, die S00 kragtig houden alsof dit alles den alcoran besworen wzs, gesterckt:

Padangh op Sumatra ’$ Westcust, den 19” Juny a” 1698, ofte naar de Maleytse reeckening den10u* dag van Iaand Hadjy ende het jaar 1106 naar Mahometh geboorte. 1) Onder Maleyts stonden mercken naemteeckeningen Van Panglima-radja, Dato Bandhara Padang; Radja d’Ilier, Radja de Padang; Rene Diradja Dato Gompon, Maharadja besaar, Radja Indrapoeni, Radja Mangsor Dato Goenon Padang; Radja Darat; Barbangsa Diradja _ Radja Soutan Langit; Radja Barat, Datoc Soetan Annoedoe, de wackiel Soutan Pynan Magendo Maha- radja, Radja Alam Boemi, Radja Bilang Paducca Radja_ Onder stont: Getekent ter tyner presentie: Sebastiaan Keller, secretaris: In margine: Ons present als gecommitteerde leeden van den politicquen raad, was getekent Jordaan Teding Pieter Backer.

DXCVIII: MAKASSAR ZUID-CELEBES_

Augustus 1698

racmruchte krijgsmakkcr Speclinan, Aroc Palakka, radja Boni _ overleed den 64 Apri] 1696, Hi Laatate Jaren lastig veeleischend bordgenoot riend Compagnie geweest, Konische riksraad Wcls een ncct naamgennat overiedenc owvdzer welke aanwiizing dOcr gezantschap approbatie noest worden gcvraagd dc Hoogc Regeerirg Bataua Dit kostte vecl tjjd, terwijl mede dcor oorlog in het aan Boni grenzende Soperg, de inhul- diging aok na Etkomen

gocdkeuring niet aanstonds kon plaats hebben; Inaar Inoest Vordet uitgesteld tot Augustus [698, Tevens oe hernieuwdc bceediging hct Bongaaisch Verdrag plaats.

Renovatie van het Bongaise contract November 1667 _ op 20 Augustus 1698_

dato

Bedoeld is de maand Dsil-Hiddscha. Plaatsvervangc Uit de Overgecomcn Vricice 1699, ticude Joeck, folio 2u5 ctaat petovatit Eet Bongalse ccntnc dato 18 Nevember 1698” , watuuclijk verschrijving

This content duwnloided trom |446,50,98.28 on 12 Oct 20 18,05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms 138

GENERALE YEDERLATDSCHF GROCTRO EERDR

Alsoo den ouden coningh van Bony Op den 6”” April des jaars 1696 dese wereld afflijvig geworden is, was door de aanwesende rijxgrooten nae lands gebruyck voor begravinge tot Zijn Hoogheyts zuccesseur genomineerd desselfs neve susters zoone Aroe Palacka, welcke naderhand by de seven kiesheeren des rijcks uyt name van alle dito waerdigheyt als coning Van Bony is geconfirmeert en bevestigt; hetgeen vervolgens een statieuse wyse gecommuniceerd wierd aan den gouverneur den raad tot Oudjong Pandang in het casteel Rotterdam; 1ls uyt naame Vin den Weledelen Heere Willem Vin Outhoorn, Gouverneu-Generaal ende d’Edele Heeren Raaden Fin India tot Batavia_ representeerende Generale Neder- lanasche Oostindische Compagnie, uyt kragte van het bond- genoutschap tusschen het rijek Bony en de E Compagnie ver Ileld, waarop dan volgens resolutie van den 18” April desselven jaars de confirmatie_ op approbatie van welgemelte Haar Edel- heder; gevolgt Dog alsoo door de troubelen omtrent het rijck Soping voorgevallene zaken eerst nader ondersoek vereysehte_ hebben welgemelte Haar Edelheden met het retour der Bonyse gesanten jongst van Batavia verkiesinge des jongen conings Compagnies wegen g’ approbeert, met een herwaarts-aan ordre gegeven brieff van den Maart deses aars, Om opgemelten coning van Bony nae lands gebruyck Tal egen WFl gernelte E. Compagnie mnet gewoone pligtig- heden behoorlijck voor te stellen, waartoe nu alle de prepara- tien gemaakt sijn Dog opdat sulx ook in het toekomende blycke_ verklaard opgemelte coning, Fn VOOT zigselven Wyt name van gantsche rijck Bony vooraff, gelijck den overleden coning bevoores meermaalen beweeglijk in alle opregtigheyt gedaan heeft, dat Compagnie naast Godt almagtigh d’ eenigste 2} , die het volck van Bony “yt haare slavernye gereddet dien vryen rreedigen staat gestelt heefft, welcke door Godes genade tot nog

toe gerustelijck beleeven dat de E_ ompagnie alleen oorsaak dat haate hooffden nog haar lichaam staan; dat hy, coning, met alle de grooten het geheele volek Van

Oude Mneetnschc MAATI voor Makassar.

Misschicn :

ontroerilg

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Werl, 42 Oct 201 [8.05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms COST-INDISCHZ COMPACNTE 1602_1800.

Bony haar haare nakotelingent de voorschreven wel- daden van de E. Compagnie nimmermeer zullen vergeeter miir deselve altoos in lieffde en trouwe dankbaarlijck zullen erkennen, Zoo lang sonne mane Jar den hemel schynen zullen: Ende dewyle soowel den overleden coning V3 Bony met de coningen V4t Soping; Locboe; Turattc, Layo enz , als coningen van Ternaten, Tidor Boeton_ onder den anderen eendragtelijck ingelaten zijn in bondgenoodschap, dat onder den naai VJn het Bongayse contract ain allen bekent en ge slooten Borrombon;, Compagnies eygen grond, dato 18” Norember 1667 S0o belooft den presenten coning van Bony, 5oo voor sighselven als het geheele rijck, stiptelijck nae Foner te agtervolgen alle hetgeene by het gemelte contract is bedongen en geaccordeert, zooveel hondgenooten betrefft; eurm off ai hetselve in desen Vin woord tot woord waare insereert. Ten welcken cynde den coning Vin Bony het voorschreven contract, uyt de minute in Maleyts in Arabi sche letteren hier ter secretarye berustende, ten bywesen Ta den gouverneur raad duydelijck voorgelesen tot verificatic blijck Van de renovatie desen;, ten overstzan als rooren; met het rijxzeegel onderteekeninge bekragtigcn_ mitsgaders daarop voorts ten gestelden dage, den courant; den eed vervolgens te presteren_

Aldus opgesteld

casteel Rotterdam tct Oedjong- Pandang, den 20” Augustus 1698 hieronder stondt gedruckt het oude Bonyse rijxzeegel swart, besyden hetselve met Arabische letteren geschreven tapat tangan toelos Edrees, offte: het opregte handteeken Van Edrees, zijnde des conings eygen nane Ter syden stond Ten overstain Van Ai geteekent : Isaic van Thye_ Jan Pieterz_ Wesselburgh, Hendrick Steenkop; Aarnold Moll, Joannes Hackert; Adriaan Hoofft Arent van der Mijll: Lager stond: ’t Welck ik getuyge, was geteekent : Jacob Cuycq van Myerop, secretaris_ Nog lager ; Gecollationeert, accordeert, Macassar den

Zic vaar dcze stzatjes net Bongaaisch Verdrag; Corpus IL; blz . 370 Mcesta’ Barombon der door Spcelman in 1667 reroverde Makassaar- sche kasteelen, mabij het dorp Bongaja

Tmis ccntent duwnlo:ded tiom |46,50,98,28 O 12 Oct 201 18,05 HUTC AIl use sulject t0 hup Wabout iston mte”temms 14

GENERALE NEDERLANDSCHE CEOCTROYEERDE

October 1) 1698 secretaris_

#Js geteekent Jacob Cuyck van Myerop;

DIC. KOROMANDEL.

September 1698

den Waari

1698 bleek; dat Engelscken uit hct district Seyocr, plaatsen Sadraspatnam Alamparwe of Alambrue gelegen varen Ucule Jocvtlineoen lijnwaden betrokken. Dc Nederlandsche residcnt Sadraspatnan; Abraham Witmont, berichtte, dat de Engelschen plan Wirei plaalsje Alamnparwe in pach; nemen YCUf Nedcr - ancecne Compagnie nadeelig Iin indal daar i# de Gnstreren Kocde leier5 schilders gevestigd Watcn welcke cclideranen hebhen bewog gemelte opperhoolt Uemtoi qualificeren dito gehugt reckenirg Camp’ pagt ncmen gelijk door hem hehendelijck verrigt daervan zoodanigen caul verkreger; als desselis coCIZ trans lact _ vcrtoont” (Oatuitgegeve bricf aorvertcw FMO Roo_ MJc de Hoogc Regcering Balaric d.& I October 1698}. Reeds rrocger had d Compaguic dour kanicor gehad (Corfus 514) Mjar cntcc Jarcm weer opgcnevci

Translaet of copia Tin het caul Voor de E Comp’ ten belange van Alemperwe sijn onderhoren_

Ick, Gonere Pantel, duan auweldaer van de provintic ran Leyoet, _ Tulso Deosie Pantel, secretatis Van heer Nabab Jansir-chan_ geve descn Jan den capiteyn Tin Sadrangapatnam, Abraham Witmont, Foor d’E; Comp’ Too altoos pagt het plaetsje Alemperwe met zijn onderhocren; dat voor KOMA u 50 pardaos Jaers omn reden dat dito plaetsje ’eenemael vervallen maer eenige visschers: huysjens bestaet , tcn evnde het coor goet bestier van &’E.

Datum lict ingevuld. Vit de Overaceomch Vricvce 1699, Ide borck, aideeling Cormandel; tolio 371 372, Ook erzameline Kanier Zeelawd, 8368 , afdeeling V, biz. 137 Het aischrift der nace Zeeloua’ heelt Ik, Goliere Dadasic Pantel, duans huwaldaar_ Pantel, hcncde ccnige Wien “oorkoineiide pameloy, titel WIlson

Keelt de vorinen] Pani DuI die doubletten zijn van het meer Dekeelide pandit Eitcl Toor nnna ladh hongwaardigheidsbeklceder ambtenaar, roegt tcr: usujly adrcssed Hiln tke plural pantulu”

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC All use subject t0 hutp Wabout istor meterms COsT-INDISCHZ COMPAGNIE 1602 1800.

14[

Comp” weder mag floreren. Het contract, dat we dan Jange gaen hebben, bestaet het naervolgende en eens VOOr altoos

Dat dito plaetsje met ziju inwoonders_ velden als anders_ die daeronder staen; onder volcomen gebiet voor altoos onder d’E Comp sal gehoren voor 50 pardaos welk gelt jaerlijx drie ermynen zal betaelt werden, en dat er mecr van mogt komen Lot Compagnies voordeel blyven.

Wat Vuor inwoonders_ coopluyden als anders tot aengroeyen van dito plaetsje UE_ dacr belieft te stellen dat stact in UE beliefte, alsoo dat dorpje onder d’E. Comp’ stael, naer UE” believen alles tmag bestieren, ais niet in ’t minste den duan raekende, en waartoe dit caul UE. geven, geen moogt geloven nooyt sal verbrooken werd

Buyten voorenstaende blijft het ook in de magt van d’E_ Comp’ daer sodanige persoonen; met het vaertuygh en goederen; die mogen aenbrengen, te laten aancomnen_ als het UE. gelieft, VOOI welcken aanbreng Vam goederen die luyden aCm den duan zullen betalen 2’/1 pagode per cento_ egens costumados, SuU 4*TL ViSiadOOT, negen cannecappels_ goutsmit, panda- ton cn tempels, 10 fanums aa0 bramines 3Y fanum; VDOr meters der granen ider gans 2V marcal nely, al te satnen uytmakende 2’/1 pagode Voot den duan, costumados 13%8 fanums en 2V marcal nely; die d’E_ Comp hier tot aatl comst belieft te licentieren, sullen noyt meer betalen: ’)

Zoo van aangekomen vaertuygen dour hart weder eenige mogten standen off rerongelucken, sal dat dE. Comp Og den duan niet raeken; mier Foor den eygenaer blyven, geen reden toestaen omdat de barquiers niet bevreest

Zilveren Iunt oorspronkelijk Portugeesch, I42ndL J00 reis. Gebruikeliike uitkeeringen de imheemsche ambtenaren Hoofd der politie: De kopie der Kantcr Zeeland heeft : wegens cannecappels_ Een cannecappel cen klerk: Zie Hobson-Jobson in voce coriconolv Hindoesch priester agcre kaste dan d Brahmanen Zie Hobson-Jobson in Foce Dandaram Gans mijj alleen bekerd als muniwaarde 1/10 pAGode: Neli rijst in den bolster, MAtc bekende tijstmaat, verdeeld in 12 seer. Net den nadrut mcer Versta die zullen gccn aanspraak maken Op dc gestrande Gocderen; Bootvoerders

This centent duwnlo; ded tiom |46,50,98,28 0n Weil, 12 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subject t0 hup Waboutiston wrettemms 142

GENERALE NEDERLANDSCHE GEOCTROYEERJJE

sullen wescn hier aan tc komcn_ zijn voordeel heeft.

door haer comst den duan

DE Comp zal vermogen hier aan te brengen zoodanige goederen, hen? za/ believen sonder van den aanbreng off wedervervoeren eenige tol te betalen maer by vercoop derselve sullen de copers ain den tuan betalen finums per cento_ wegens costumados 13Y fanums maar d'E Comp niet altoos; sy iggemoety nog diggemoety,

Zoo d'E. Comp hier lywaet begeert te rersamelen, z00 zullen de leveranciers ain duan betalen VOOT 100 stux Guinees pagode_ YOOI costuradosgelden 2 fanums vaor de visiadoor 2 fanums bramines fanums, pandarams % fanums, voor tempels % fanum, {e samen voor den duan pagode en wegens diverse costumados 7V fanums

Dog Z0o irant anders cenige lywaten hier in lant off dees plaets wilde versamelen; SOu sullen, boven gerelte tollen, nog aan d'E_ Comp' moeten betalen % per cento

Dusdanig dan met den anderen veraccordeert en daervan dit caul gemaekt zijnde z0o moogt UE_ sig daerop verlaeten.

In 't origineel staet Alemperwe, den September 1698_ Onder stont: Voor translatie (was getekent) Abraham Witmont: Accordeert : Martcnsz. eerste clerg'

1. SUMATRA'S WESTKUST_

October 698. #)

contract

Bataks uit

Dairische gebergte (hicrvcor blz. 83 ev) bleven dcze bcrgbewoners weinig geneigd, ter wille van de Com pagnie harder verken, can roor het verkrijgcn wan het noodigste Ievers nndd houd behoeide. In overleg radja-Baros besloot Compagnie

Igrnetti of igmissic zijn Wntyoerrechten digmetti Tacocttecicn Ydat bcide Pieter Dom $ Beschr yvinge, II, II, glossarium; Het aischrift de Overgecomen bricven heeft Aygustus ") Uit de Ovage C(htni brievc# 1699, elide bocck, Aid: Sumatra" Westcust.

This centent duwnlo: ded tiom 146,50,98,28 on Werl, 12 Oct 2016 [8 05 HUTC AIl use subject t0 hup Wabout iston mte”temms Oost-INDISCIIE COMPAGNI 1602_ 800.

wilgcwekel Mimuassi, klcinzoon radja d’Hoclot, Tt gcedcn inborst blcck ziju e bij Bataks veel Inulced YCrkICECDI had, bcnocneu ofiicicel tusschenpersoon tusschen de Compagtile gcncemde Bataks, Onoer titel bara-antarz voorsprcker” Dairische bergvolkeren. (Onugcocze” bricf Sumtatru’ $ Wcanlilct Ucnr RCa7t dd. 10 Jawneri 1609).

Den opperkooprnan en gesaghebber Cornelis Beerning nercns verdere leden Vin den politiquen raad_ gesterckt door den orangkaya Panglima-radja met het principaelste gedeelte syner Fadangse pounglous, met aandagt gelet ende geexamineert hebbende opening ende het wijdloopig verhael, geene orangkiya radja d’Ilier, present radja-Baros wegens de consti tutie van Barosse regeringh dede, hoedanig Ons voor al een middel diende beraemt werced, Jaarooor soudc konnen voorkomen_ dat de Battassers uyt het Deyrise gebergte de principaelste en eenigste spijskamer van comptoir Baros haar langer miet onwillig toonden meerder pady aan planten als oordeelden Foor haar hare familien benodigt te hebben opdat syne ingesetenen naar verloop Van weynig tijds door dese continuele dierte van levensmiddelen niet geheel en al mogten werden geruineerd Soo is_ dat de gemelte raad de gedagten hebbende laten gaen over persoon en bequaemheden vin Radja Minuassa_ de bergvolckeren bemind_ ende een dogterssoon sijnde van den ouden en jegcnwoordig tot Sinckel remorerende radja d’Houlou ende welckers eyge suster, overleden, weleer getrouwt geweest Inet den presenten radja-Baros nzar rooral getenteert bespeurd hebbende dat de gedagten Vam den versoecker die weg Itede heen liepen onder het wyser oordeel van Haar Hoog Ed’ , Hooge Regeeringh van India_ heeit goetgevonden ende gearresteert, gelijck sy alsnog goetvind en arresteerd by desen OMt gerelte radja Minuassa provisionelijck nomineren aen stellen als een roorspreker Van voorsch Dyrise Battassers bergvolckeren die questien verschillen_ onder haarlieden geresen_ benevens alle hetgeene mogtcn hebben te versoecken ofte aen den resident; koning of pounglous Voor dragen_ aengehoort en ingenomen hebbende, deselve tegelijck Met verschillende partyen_ oito die ietwes solliciteren hebben sal komen voorstellen, naar vereysch

Zic vok hiervoor, blz 71 cn volgcndc;

This centent duwnloi ded tiom |46,50,98,28 on Weal, 12 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subject t0 hup Waboutiston wrettemms 144

GENERALE MDERI ANDSCIIE Gbortro”FEADE

TZni saecken by den resident als eerste den orangkaya Fadja-Baros als secunde radja-Minuassa als derde, verrolgens alle de pounglOus, ider in rang, geassopieerd, bygelegt ende Soo men die van al te swaren gewigt mogte bevinden; op onse nadere approhatie afgedaen werden

Onder stont : Accordeert; getekent : visioneel secretaris

van der Velde, pTU

DCI: SURATTE

28 December 1698_

Zcker Turkach Koopmnan Hassan Hamed-chan_ Suratte woonachtig, rustie 1698 nctur gebauwd schip uit, Eem costelijck ncuw schip, gemoniccrdt Hadder Jan mannem eevzren weigerde ronvocigeld betalen, #roorgevende Tch tcgcn Fover pestant micr ancere dctenderen Konde Toen het schip creuxe tusschen Suratie Bombay wero aang*last doar txce Nocpcn Euraneesch zccroovcr gaven dc opvarenden zich onmiddelliik over, sordcr ecmgen scnoot daertooc te schitten Onder deze omstandighedcn daad slagen willekeur; dat de Europcesche Compagnieen aansprakelijk wcrden gcsteld Voor de gehccle srhadc; dic eerst Iak, later evenwel werd begroot: Bovcrdien mocsicn genoetrde Compagmeen zich rerbinden, ook tockomst allc schade vcrgacdcn, straffe verbao handel. (Ouitgegevcr brief uit Sureitc Heercn-XVI dd, Macr! 1699 ; Pieter v01: Dotis Beschryeinge, II, capittel 29),

Translaet copia hasbul-hockum, in dato 24 van de Mcorse maend Siamma del Sany, het jaar Fan conings regeringh; naat onse reecquening den 28 December 1698, ter ordre van Sijn Mayesteyt onder het zegel van den rijxcancelier Asset-chan afgegaen den 12” January 1699 alhier ontiangen

Ammanet-chan blyve gesontheyt kundig, dat den coningh te deser dage gebleeken is, dat het schip van den Tux coopman Hassan Hammed-chan met eem inladinge wel Fan

Uit de Orergccomcn Onc {700. 1zdc borck; afdeeling Bengalem , iolio Ook in Picter ~a# Dam Beschrizinge, IIL, II capiticl 29, Bijlage Suratte

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstot orgherms OOsT-INDISCHE CMPAGNIE 1602 1800.

14 lack ropyer, bestaeride in contanten en coopmanschappen, door de hoededragers tusschen Bombahia Souratta Cn getast en met diverse daerop zijnde Turcken, Maggerebbers Mogols en Hasjes overweldigt is, cn dat gedagte rovers melte schip met

desselfs geheele lading meegenomen veel menschen met een horry naackt naar land gesonden rest by haar behouden hebben;, mitsgaders dat deselve roovers nogh wel 2 andere cooplieden-schepen naargejaagt, mazr deselve niet hebben konnen krygen_ wazrdoor dan genoegsaem het convoy werd aengesien als onnut, mits hetselve niets uyt gerogt heeft: Waarop dan den conink heeft geordonneert, dat ick aan UE. soude schryven dat UE. het de Hollanders_ Engelse en France Su benauwt en beklemt moet maecken, als doenelijck 2y, dat sy, als in des conings landen negotierende; moeten werden geconstringeert de schade te restitueren en verandwoorden; die door het rooven VCroorsa eckt mitsgaders den roover, die sulx heeft gedaen; op te soecken_ vangen Op te brengen; dat aanstaande voor diergelycke schade, die cooplieden door Europianen komen te lyden, sullen tnOerC instaen_ En s00 sy sig daartoe niet willen verbinder, sullen alle uyt conings landen moeten vertrecken dog 506 haa1 schriftelijck willen verbinden het voorheen geroofde te sullen uytkeeren, scheepen in aanstaande sonder convoy houden sullen connen varen; sal het wel sijn ; en Sco niet, kunt UE ten eersten herwaarts schryven wat antwoord UE gegeven hebben, opdat Mct dan ten ccrsten bequaem mag wesen haar negotie allerwegen te beletten_ Waaromme UEJ dan geordonneert werd dese ordre stipt observeren sonder eenig het minste versuvin herwaarts kennisse geven; weet ook het hof aan dese saek grootelijx gelegen

Onder stond Gecollationeerd_ accordeert, Souratta den

1. Ecn lak (100.000} ropieen onecrect 150.@C0. Europcanen; Verouderde maam voor Arabieren, Arabische maghrabi Westelijk: Zie Hobson Jobson In YOce Iuggrabce Verbastering hadjis, Mekkagangers of pelgrims. De Versomeling der Woorden %egt : Horrijs zijn Opcne vaartuygen Suratte: Sic ! Hamed-chant konvodi gcweigcrd DL 93.

This centent duwnlo: ded tiom |46,50,98,28 0n Weil, 12 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms 14

GENERILE NEDERLANDSCHE GEOCTROYEERDE

January 1699, was getekent: Pictcr Vosburg, gesworen clerq Nog lager stond: Accordeert; en was getekent Schlosser. Nog lager Accordeert , Pattena den 26 February 1699, ge- tckent: Hofmeester.

DCII: CEILON_MADURA_

26 Januari-28 April 1699

De Compagtic had kct in he: lard yan denl teuver nic: gemakkelijk ; speciaal de Moren” (Mohatedanen), die er grooten invlccd hadden, 14-3teM lastige pruizie concutrenten hun leider, Peria Tamby of Peretamby, dic door geld andere Iiddelen veel inviloed aan ket hor nad ontzag zich nict Compagnics dienaren

herhaaldelijk t kxdreigen zells doen mishandelen_ Nadat cent correspondentie tusschen dcn Gouverneut van Ccilon den teuver nicts had uitgcricht, zona eerste op den Z7sten December 1698 eet gezanitschap Taar yorSt_ bestaande ui: den koopinan Adam van ud den bockhouder Rarent Gast, dic cr in slaagden hct contract 1690 op volgende wijze vernituwen vuilen (Instructie Toot OCzdte Duy Gosrt in Overgecomcn brieuc 1699 , Sde boeck; iolio 831 Ropport der genoemde gezouten in Overgc- Fnre bricven 1700, derde boeck; folio 651 C

Foincten en conditien van ampliatie op het contract van vreede en alliantie tusschen d'E_ Doorluchtige Nederlandse Compagnie en Sijn Exellentie_ den vry= heer Tieroemale Chedoepadie Catta Teuver, gemaeckt geslooten in de maand September a" 1690,*) alle welke pomcten Vin ampliztie heden den 26"" January anno 1699 byeengebragt gcaccordeerd sijn door Adim van der Duyn, coopman_ en Barent Gast, boekhouder, beyde in dienst der Ej Compagnie, als daertoe expresselijk gedeputeerd gecommit- teert door vanwegen den heer Gerrit Heere gouverneur des eylands Ceylon etc als representee rende Generale Doorlugtige Nederlandse Oost- indische Compagnie, ter eenere, mitsgaders Cocke

Patna in Bengalen. Uit het Contractboek: Ook in de verzameling der Komer Zeeland, 8148, die derzelfde Kamer no. 8368 , beneveris in de Overgecomcn brievcr 1700, 3de bocck, folio 655 volgende: Corpus III, blz. 531 volgende.

This cuntcM duwnloudcd trom |446,50,98.28 un Wel, 12 0L 2016 / 8.05.4UTC AIlWSE Wuhieci Innm /anouikm orgnetus OOST-INDISCEE COMPAGYIE 1602 I800.

147

pulle Moetannel Nellega_ Neyna-' ~pulle Oelegapa Awere Cuetie-ayen_ Zummenad pulle, als ge- committeerdens egens Sijn Excellentie_ den vryheer Teuver ter andere syde, Omte naderhand den voornoemiden heer gouverneur, den heer Teuver geratificeerd ondertekend werden.

Articul Dat alle poincten en conditien, vervat in het bovengemelde contract lam alliantie, in de maand September 1690 gemaekt geslooten, sal gehouden werden en blyven Vam volle kragt waerde, even sodanig of hetselve dese Ae woorde woorde ware geinsereert, voorts ook mede de poincten van dese ampliatie, dewelke bestaan, in de volgende, als_

Het sal d'Ed" doorluchtige Comp' vrystaen omme de Wlters sorterende onder gebied Van den heer Teuver, door ccop - luydcn; die Haer Ed" daartoe sullen koner verkiesen_ employercn tot het aanmaken van sodanige lijnwaetcn docken, als denselve van tijt

tot tijt mochte nodig oordeelen; waerover niemand de gemelte wevers of cooplieden sal Ver mogen af te schrikken _ lastig vallen, of eenige minste verhinderinge toe te brengen

Ingevalle Ed” Comp” in der tijt genegen mogte esen haere coopmanschappen tot de weekmarckt van Pativenaloer te doen voeren, weder van daar af te brengen sodanige MACte goederer, als Haer Ed’ mochte nodig oordeelen soo sal sulx niet alleen, maer ook toegestaen werden en blyven de vryheyt om binnen de pette een pakhuysje of bangesaal mogen maken, even gelijk aan rooraemste cooplieden aldaer handelende, toegestaan is ook sal VOor bediende van de Comp een logementje van aarde en olas 5) buyten de pette mogen opgerecht werden; Zie vuor pulle Corpus III, blz. 614; Voor Jfcn1 aldaar, blz. 607 , Dezc plaats kan ik nict terugvirden; Hier verinoedelijk in de beteckenis van stad; of roorstad Zie Corpus III, cot op blz. 447. Eigenliik entrerot; Zic Corpiss III, blz . 60&. Falmbladen,

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use suljject t0 hup Wabout iston mte”temms 148

CFUTR Ir NetEzI ANDECuT CEOCTROYEEROE

Egeene coopluyden oite wevers, schuldenaren van d’E. Comp sijnde, sullen nog van d’ heer Teuver nog dessells manigaars, of wie het soude mogen wesen _ niemant uytgesondert; mogen werden aangetast of bekommert; voor aleer dat sy haeren achterstal aan d’E Comp ten vollen hebben vereffend; hetsy ook wat redenen en motiven datter mogten werden geallegeert gesuppediteert; dog indien de coopluyden onwillig wacren te betalen, sal sulx Sijn Excellentie moeten bekend gemaekt werden, die haer alsdan daartoe sal constringeeren:

De coopmanschappen, die van dE. Comp’ de landen des Theuvers aangebragt, mitsgaders degeene, die van daar staen uytgevoerd werdcn sonder onderscheyt wat hoedanig sullen niet meer dan eenmael ter plaatse, alwaer die aangebragt afgescheept werden; den thol betalen sijnde een geregtige helft Vam die ordinaire thol; die andere betalen, en komt aIsoo voor reecquening van &’E. Comp wce per centos_ dox Tan eetwnaaret, tot nooddrult en behoef moetende dienen van des E_ Comp dienaren; in de landen des Theuvers residee- rende, sal geen tol of gerechtigheyt mogen gevordert werden_

Het woonhuys MCI desselfs afpaggering, dat dE. Comp’ het eyland Rammenacoil gehad heeft, 2a0l passagie Vi Pembenaar, welke sedert het ligten der logie van Kilkare door den bedienden van den heer Theuver is onder de voet gerukt, sal weder opgehaeld vernieuwt moeten werden door dengene_ die selve verbroken ofte daartoe ordere gegeven heeft ; daar maar €en lascorijn, het te bewaren_ blyven

Alle de thonijs ?) en menschen, sonder onderscheyt; die nae de peer]-visscherye begeeren gaen, mnitsgaders de sodanige die weder van daar konen Christen Mooren, of Hey- den; dewelke het canael vznl Pembenaer begeren pas-

Inhecmschc soldaat Zic Pieter Kleina vaartuigcn Zie ibideti Moharedarcn: Hindoc’

Dani’ $ Beschryeinge, IL, IL, glosgarium.

This cotent duwnloided tiom |46,50,98.28 on Werl, 42 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hup Waboutjstor orgherms OOST-INDISCHE COMPAGNIE 1602 1800

seeren_ sullen suix sonder minste verhinderinge moeten toegelaten en alle hulp des nodig aangeboden en effective ook bewesen moeten werden; mits dat yder thony, die passeerd _ gehouden sal sijn betalen ses fanuts_ en ider mansjour drie fanums, sonder dat door de hoofden_ aldaar wegens den heer Teuver gestelt, jets het minste meerder, direct of indirect; sa] gepretendeert of gevordert mogen werderl, esende evencens als ten tyden van den ouden Teuver:

Sal Sijn Excellentie verpligt sijo, wanncer doorlugtige Comp’ van meening Om peer[-visscherye laten houden_ sulx aan Sijn Excellentie naar usantie Jaat bekend maken, alsdan alle syne ouderdanen Mooren, Heydenen Christenen sonder haer in Iinste te mogen verhinderen beletten; naer derwaerts (te) laten vertrecken, ja sells daartoe animeeren_

Alle het gepasseerde van wedersyden, sedert de verwyderinge tusschen de doorlugtige Comp’ Sijn Excellentie_ sal VOOI altyt vergeten en vergeven blyven vermits Sijn Excellentie SCCI instantig versocht heeft; opdat alle differenten eenmaal mochten weggenomen sijn, wy synentwille op sijn bidden Vall de gepretendeerde boetcn ook souden ifstand doen_ sulx uyt de naam van d’ doorlugtige Comp geschied, doordien Sijn Excellentie heelt belooft naar desen sodanige ordere at te geven; dat geen van Sijn Excellenties onderdanen oyt het hart Ttet sullen hebben _ het mninste tcgens de doorluchtige Com pagnie Haar onderdanen ondernemen; En dit nicuwei Fin voorige gemaekt contract, mitsgaders dese impliatie, 400 lang duuren, als son maar sehynen;

Order stond : Als vollemachter wegens de Generale Com- pagnie, WZs getekend van Duyn Gast . Lager stond Het voorenstaende contract nagesien resumeerd sinde, Soo werd hetselve door mY , Tieroemale Chedoepadie Catta Teuver by desen geratificeerd en geappro- beerd_ belovende Voot my myne nakomelingen selve altijt

Ecn koopvaardijscheepjc Hobson-Jobso# zegt, in vocc manchua . large catroDoa with singlc I151 and square sail, much used 0n the Malabar cois=

This content duwnloided tiom |446,50,98.28 on 12 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms 150

GENERALE FEDERLANDSCHE GEOCTROYEERDE

oprechtigheyt te sullen onderhouden; US getekend mnet verscheyde caracters door de hand van gemelte heer Teuver,

Het vorenstaande contract door Gerrit de Heere, gouverneur VT] Cheylon etc nagesien geresumeert zijnde, werd hetselve door my by dese geapprobeert geratificeert; beloovende selve door my of Generale Doorluchtige Comip” altijt oprechtigheyt Sal werden onderhouden. Aldus gedaan, geapprobeert geratificeert casteel Colombo_ den 28 April 1699 waS getekent Gerrit de Heere: Ter zyde ston Comp zegel, in rode lacke gedruckt, daeronder Ter ordonnantie VAM dEd” heer gouverneur Gerrit de Heere, getekent: G_ Tol, secretaris_

DCIII SURATTE:

2 -4 Februari 1699.

Op het hiervcor gaande hasbul-hcckum 28 December 1698 zond dirfoer Surattc; Pieter Kettirgh; namene dc Hollandschc Compagnic 19en Januari da.” protest verdedigingsgeschriit in, Waat UUCCS dat d Hollanders in konings landen Inovt huyten dcn regcl welvoegentheyt’ waren getreden; cat hel bekend dat slechts Engelsckcn zecronf schuldig Wanen dat hij ccn schriftelijke klaring, gevraagd Was Jtfcveh #sonder Ordte Gnscn Reneraa Batavia In aiwachting uaatal bood hij mneusscher Jan, alle naat Roodc Zcc giande schcnel cvenals Toctn te doen kontoiceren Icken Heeroovere heacheruen echter slecut; dan_ als de Engelschen Franschen dit Op dczelide wijze wilden toczcggen (Pieter Dome’ $ Be sckryvinac I, III, capittel 29, Bijlage D), De gouverncur lict zich hier- Mede rchicr Aeurcoeti stellen, Aden Jacotmari esten ook de amotenaren Nederlardsche Compagnic onderstaand rerbacd-chriit [eekenen

Translaet Persiaens verbandschrift, dato February 1699 door den gouverneur Ammanet-chan van den heer directeur Pieter Ketting raed

Het nu volgende onderschrift kotnt alleen YOOI het exetnplaar m de Ovcrgecomek hrice Uit de Orrgecomcn Wels 1700 , I2de boeck, aideeling Bengalen; folio Ook hct 1de boeck; afdecling Suratte, folio Verder Fictcr Dam $ Besckryvinge, IL, III; cpittcl 29, bijlage slotle hij VALENTUN; IV_ blz. 269.

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subject t0 hup Waboutiston wrettemms OOST-INDISCHE COMPAGNIE 1602_1800,

pretendeerd en den 4” dacraenvolgende door dwang rerleent

commissaris raedsleden wegens de Hollandse Con - pagnie in Zuratta coniesseren mits desen, dat Orer lange jarcn van dlen grooten Mogol licentie versocht ende verkregen hebben om Souratta Hindostan unse negotie dryven, waeromme w bekennen_ da cenige hoededragers Wce Mn Arabise cust scheepen Van de Souratse cooplieden weldig overvallen, diverse goederen daeruyt geligt, selfs eenige scheepen met lading mel weggesleept hebben, waerdoor Moorse landen moeyelijkheden sun Vcort gekomen_ Tcn welcken eynde tot weringe ran diergelycke quaetaerdig heden hasbul-hockum ran Syne Mayesteyt op dlese stede Foogt Amrnanet-chan is afgekomen; meldende dat hy, steede- voogt, Europianen Sourattz cen geschrift moeste nemen erdy belooiden voor schade ter zee tc sullen instaen, die in aenstaende door de hoededragers soude mogen gepleegt werden, dat de goederen, die geroofd zijn, nevens de Tcovets moesten Fangen ende opbrengen_ mitsgaders dat gemelte Europeanen aock soudcn mnoeten verantwcorden de schaede, die bevoorens reets geledcn is, ende dat 4e geringe a dien uyt Sijn Mayesterts lnndcn moesten Tcr trecken; Dierhalven prescnteren Wy cit geschrift belooven_ inge ralle aenstaende de scheepen Uen hier naer, weder ran Arabise cust herwaerts; door eenige hoedcndragende roovers komen genomcn werden gunt God Fcrhoede dat de gemelte coorers met hun geroofde sullen vangen, opbrengen presenteren hetseive aen de ministers vin Souratta ; LLT niet, sullen de geledene schade verantwoorden: Dog I7cc) ongelucken; die van God afhanckelijk sijn konnen OnS geen borge stellen. Werdende dit contract met ons “ye wille geaccepteert dengeen die naer esen als hoolt van onse Comp’ alhier soule mogen koren; sal gehoudcn sijn hetselve

Hct in de vorige Ioot cerslgcuoemde afschriit heeit den fe daerac;) = volgende de arccre cemoaren hcbben aile den 4den Storm, brand strandine Zie den titcl boven dit stuk

Tis centent duwnlo; ded tiom |46,50,98,28 0n Werl, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use sulject t0 hup Wabout iston mte”temms

GENERALE Kemeemcr ANDSCHE CEOCTBOyEEADE

mede Maet te komen samen

ordre Van den coning

gehoor -

Onder stont Comp’ Persiaens zegel, swarte Inkt drucke; was getekent : Pieter Kettingh, Mattheus van Heck; Jean Deodati, Gerrit Huygelbosch; W Six, Jan de Veth, Fran- Sois Dubbels_ raet en secretaris_ Joan Coops: Nog lager stond Gecollationeert, accordeert, Zouratta_ den 12Z’n Februari 1699, en was getekent Picter Vosburg; geswooren clercq. Lager stond: Accordeert; Agra; desen Maart 1699, was getekent Otto Muller_ Nog lager : Gecollationeert; accordeert, Pattena, den 20 Maant 1699 was getekent: Adriaen de Visschcr Lager Accordeert; getekent : Joannes Lepcr, eerste clerq:

DCIV . PERZIE_

Juli 1699_

Met leverantic zjjde Perzie Ging het nog steeds niet niar wcrsch; eerige Jaren achterect kreeg Comp’ in net gcheel niets, ondinks het bcstaande conttaci dat tor lev erantic verplichtte. Tocn directcur raad @1 Perzic op aandringen Hetren-XVI daartege protesteerde, kreeg meh tot antwaord dat de niet-levering ket gevolg ueetscnen pest zijdedistricten; waardoor minder We-u geprodu = cecrd in hct belang dier lensther dat wcinige beter betaald IoesL worden contract “1ng1 2o. dat sjah zelf door ander meer schade leed dan de Corp’ Imnters als deze laatste getn zijde krecg, hield zij den kostpriis 20,000 toman benevcns 300 Tomuane Witicer recnten K5 als aangename troost, em de koning Krcce doch ziju aandeel zijdepris; noch zijn tolrechtcn debatten KWaIICM andere GNCTd1 44AI vorcn De Compagnie beklaagde zich OUct hevcor- rechting der Engelschen ; de sjah antsterrd, OIGAT bewindkebbe-s hem HeX amnassaoeur nadden gezonden conddleuni docd zijns vaders en tevens ter fcliciratie zijn opvolging: Ten slolte werd het volgerde bevelschrift uitgevairdigd, gebrekkige vertaling ovcrgeleverd (Onnityegeven bricf tn direcicir rido Perzic Mni miuichocr 24 Juli 1690}. Nog nronccrde Picter Kettingh een tnildere overeenkomst verktijgen; bood daartoe Fcbruari ander verbandschrift dat men vind: in Pieter Dam” $ Beschryvinge, Lc, bijlage F. Het werd echter doo: den gouverteur Janecnomen Uit het Contractbock, Ook in de Overgecome briceei 1699 , vierde bocck, folio 1883, I70 luccdr boeck, folio 1133, 1701 , 1Zle baeck; afdeeling Perzie, folio 19

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on 12 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms OOST-INDISCHE CONGNIS 602 1800.

Translaat mandament, verleent op den sjahbandaar of tholmeester tot Gamron, genaernt Miersa Salda- eddin_ nopende het zydecontract; werdende VCI - nietigt jaarlijx een recognitie, mede Voor jaare, datter geen zyde gelevert is schenkagie voor dit hof te accorderer contracteren;

Daar bevel, ’t welk wereld te gehoorsamen heeft, uytgegacn, namentlijk aen Miersa Saida-eddin Mhameth, thol- meester van de Persische zeehavenen mustafiie ?) in Lhair, met koninklyke gunst begenadig:, die sal hebben te wetet, dat zodanigen request in dese tijd ten reguarde van de sydenegotiatie met de Hollandse capiteyn over de non-levering van dien draad_ enige jaren herwaards als andere materien meer, is behelsende; rerene een brief van den capiteyn voorschreven, gesonden Aal een hooft, alwaer des swerelts toevlugt; verschenen is Voor gesigt; wesende met de kragt Fan een SeacT eschijn gelijk, hoe dat uyt de boeken volgens opgeving van den mustoffie- Cnassa is komen te blyken oude tyden alle jaren drie- hondert kargas zyde tegens 50 thomans ider carga, met capiteynen der Hollanderen wierden vernegotieert, dog op der= selver gedurig dolleeren, tej tyde VaL de vorige heerschende Vorsier als onse koninklyke regering, over groote schade verliesen, by die negotie lydende, onder versoek zulx nogte werden vernie etigt; om de goede vrundschap met de Hollandse grooten telkens twee thoman afslag op ider carga verworven; Dan aangesien door een sterk regnerende pest dezyde quartieren vele menschen ziju komen sneuvelen, present het zydegewisch van groten quantiteyt niet en is, mitsgaders dat gespin ook zodanigk Jann emende van de gemeente daer ter plaatse, gelijk bevorens haar aller ruine en een verdestrue ting zoude causeren uyt dien hcofde onse bediende gesegde hand leling dus lang hebben uytgesteld ongemoeyt gelaten_ sonder ehige insigte van voordele of schade, Inaar veelecr tot mnainctenue der voorschr volkeren, overecnkomende mel onse koninklyke regtvaardigheyt, desniettemin die negotie

Soms cok geschcevcm Sada - of Saeda-eddin: 2) Mustofi belastinggaarder, accountant minister fina icien; erbastering Perzischa Tutori ~chazinch ; anaclcr schatkist.

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms 154

stilstaande, evenwel Hollandse grooten uyt een weldadig- heyt vryheyt der thollen van inkomende en uytgaande goederen als andere geregtigheden door ons goede genegentheyt nietende bliji continueren, welke meergedagte handelinge daar syluyden altijd over hebben geklaagt, schadelijk en nadeligh was, werdende gemortificeert insgelijx vryheden der thollen als voorheen, continuerende dus doende jaarlijx goede winsten sullende toebrergen_ Maar gerrierkt wat plaatsen hare schepen Inet goederen gaan, derselver overheeren daardoor veelvuldige inkomsten be komen so moet dan ook in verge_ lding van koninklyke faveuren cn previlegien; waarmede Sy sijn en werden begunstigt, uyt een opregte genegentheyt aanneMET ille jaren cen recognitie be= staande in een seker tanto contant, enige rariteyten goederen, naar dit hoff, waarin des swerelds hoope is,

opsenden; So wanneer gy dan den inhoud deses koninklyke mandaments bekend sijnde; alle selvige wel ter degen een loffelyke manier meergemelte capiteyn ter kennisse brengen doen verstaan, mitsgaders dienaangaande een zoodanighe recogiitie accordeeren contracteeren_ in regt en billikheyt bestaat met onse intrest overeenkomt, waulVanl dan advertentie gevende, een mandament verleent en by de boeken ter secretarye geregistreert sal werden, Om jaarlijx, als confonmite van dicn daermede handelcn_ Wat belangt de vorige jaren, datter geen zydenegotie is dreven_ hebben voordeelen vryheden gchad_ daervoor; zoveel billikheyt toelaet, almede een schenkagie accordeeren; hier hoff, die werelds toevlogt toesenden_ OVCI alle welke ons intrest moet behertigen den goeden dienst, hierin vereyscht werdende. doen blyken, voorts dit bevel schrift erkennen naar behooren. Geschreven maand Van Moeharam Ilharam des jaars H, of volgens onse reecquening in de maand July anno 1699.

Aldus achtervolgens interpretatie van Comp tolck; Fran- cois Sahid, getranslateert door my, Nicolaas Eelers: Accordeert : Joannes Heetvelt; eerste clerq:

Thi; content dawnlaxdedom [46.50.98.28 Weu; I2 Oct 20i6 8,05 HUTC AIl u? cuoiect to Mo nboutlitor ore cm: OOST-INDISCHE COMPAGNIZ 1602-_1800

DCV CHERIBON.

Augustus 1699.

Der: I3den Juli 1697 ovcrlced de ouaste Lerste Cheribonsche orsien sultan Sepoen Hij liet Iwtt tonCM Adipatik Arom Aria Adiwidjaja, dic, clkgeseund coGr invloedrijke Yereinien elkander opvoiging hel groorste deel nalaterschap Ueusten Tocn ernstige olleerghccen Grclcdcn; ontbood regccting belde pretendenten naar Batavia, en dcn 4den Augustus 1699 slaagde zij in bij gerdo contract €en regeling tOL starc brengell “toclete Zile en Jde suilan wcrden respectieveliik Ie en Ze, terwijl Adipatih Anom Aria Adiwi- djaja als mederegenten Wftdcn erend: (DE JONcE Opkoml VIIL, LXIX 6; 4 e; 55 c% DE HAax, Priovgon II, blz, 260 261}4

Verdrag ofte overeenkomste tusschen de Sirrebonse princen_ den Sultan Annum den Panabahan, mits gaders de Pangerangs Depatty Aria Adywidjaja, twee laatste als nagelate outste zoonen van den overleden eerste prince oite Zulthan Sopo, ende sulx te samem als hooftregenten van land van Sirrebon gemaakt door bemiddeling tusschenspraak van den Gouverneur-Generael Willem vati Outhoorn, ende Raden Fan India tot Batavia, SOO het bestier der gemeene saaker, ter occagie van het over lyden Tam det gemelten eerstem outsien prince, Sulthan Zopo, als over de bysondere volckeren landen, die door denselven nagelaten sija_

Eerstelijk verklaren den prince Panabahan, ende Pange- rang: Depatty Aria Adywidjaja den Sulthan Anum, dewelke door het overlyden van den outsten en eersten prince Zulthan Lopo, voorrang bekomen heett, voortzan als eerste prince te sullen aansien_ erkennen; eeren respecteeren, even gelijk ook den Sulthan Annum de Pangerangs Depatty Aria Adywidjaja desen verklaren den Panahaban Cheribon, die by het leven van den Sulthan Lopo geweest is de derde prince, voortaen sullen houden erkennen Voor tweede prince naast aan den Sulthan Annum, waerentegen den Sulthan

Uit ket Contractbock. Ook in de verzameling der Kamcr Zeeland 1o. 8148, alsmede in de Ovcrgeconcm bricuru 1700, cersic boeck, folio 484 gende.

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use sulject t0 hup Wabout iston mte”temms 156

GENERALE NEDERLANDSCHE GEOCTKOYEERDE

Annun, mitsgaders den Panabahan Cheribon wederom UerT= klaren de pangerangs Depatty en Aria Adywidjaja te samcn te erkennen voor medeprincen regenten Fan het Sirrebonse rijk in stede Va /1 haar overleden vader; den Zulthan ZLopo. met geen ander onderscheyt, dan alleen ten opsigte van ver= anderinge der rang, hiervooren voormeld, invoegen dat in allc publycque ofte bysondere samenkonsten ofte verhandelingen van saaken, het gemeen betrefiende; den Sultan Annum eerste, den Panabahan Cheribon de tweede, ende de Pang erangs Depatty Aria Adywidjaja de derde plaatse sullen bekleden sonder dat tusschen d’ gemelte vier personen ymand sal mogen ingelaten werdcn tot verkortinge van het recht otte ting van een ofte neer derselve, belovende voormelte princen niet alleen te sullen erkennen, ceren en respecteeren sooals het behoord; I4a1 ook onder malkanderen allesints te onderhouden een broederlyke liefde en eendragt, mitsgaders alle gemeene saaken het land de ingesetenen van Sirrebon betreffende_ ook sodanig mct een onderlinge goede harmonie overcen- komste verhandelen als wel wetende dat daaruyt alleene vloeyen moet het welwesen van land en volck van Cirrebon welck integendeel door onderlinge twisten krakelen tus_ schen de princen grote schade eyndelijk ’) hun bederf ende ondergang soude mocten overkomen_

Ten anderen verklaren de princen hiervooren genoemd; b} desen vernicuwen contracten; den 7” January en 27* Februari 1681 door den commissaris Jacob Fin Dijk; %) alsook op den September des jaars 1688 door bemiddeling tusschenspraak Van den COIITISS_TIS Joznnes de Hertog maekt beslooten tusschen den Sulthan Zopo; althans over- leden_ en ons; Sultan Annum en Panabahan Chirrebon; belovende Pangerangs Depatty Aria Adywidjaja haer in stede van haren overleden vader, nevens den Sulthan Annum en Panabahan Chirrebon, llaarnae in alle deelen

irticulen_ soo wegens het gemeen als besonder bestier van alle saaken en regtsoeffeningen als anders_ daarinne vervat, te sullen gedragen, EVcd of gemelte

Hct Comtractbocr heeit hier d cerethti VEe eygentijk 2) Zie Corpiu III, blz. rolgenide: Zie Cortiis III, hlz 459 en voigende.

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subject t0 hup Wabout iston mte”temms

accoord OvenecnrOMNSI met haar in eygener persooncn ware aingegaen ofte gemaekt:

Voorts is onder de princen_ op d’ tusschenspraak en arbitragie van den Gouverneur-Generael ende de Raden van India_ Oietcen-gekomen_ dat cen ider der gemelte princen vooreerst sal blyven continueeren in sijn presente hoff ofte wooninge; dienvolgens dat tot nader gelegentheyt dispositie Van den Gouverneur- Generael de Raden Valn India open ofte onbewoond ge- laten werden het hoff of de ordinaire wooninge van den over- leden prince Zopo, behalven dat de Siptoe of tournooybaan voor het hoff Vain den gemelte overleden prins_ nevens de ge wooti vergader-geregtplaatse an hetselve hoff toL publycque gewuone weekelijkse byeenkomsten, alsook tol verhandelinge van alle saaken; het land en volck van Chirre bon in het gemeen betreffende, alsvooren sullen werden bruyckt, sonder dat eenige aparte plaatsen tournooyspelen door de princen aargestelt ofte gehouden sullen werden, OIn voor komen de moeyelijkheden verwyderingen, die voor - Iaels daardoor synI ontstaen; dop sal het den eersten prince Annum, vrystaan; Om, des geraden vindende, gemeene tournooy- vergaderplaatsen aan sijn boff mogen DVet brengen

De praetentien en geschillen dewelke de princen onderlinge tegens malkanderen hebben Voo tgebracht Oicr eenige volckeren negory en, die den eenen van den anderen soude competeren, waarover den Gouverneur-Generael en de Raden van India, om de duysterheyt van voorgestelde saaken_ geen oordeel hebben kunen vellen wizrvan versekerd souden sijn weest, dat met de regtmatigheyt billijkheyt soude overeen- gekomen hebben beloven de princen Annum Panabahan, als ook de Pangerangs Depatty en Aria Adywidjaja, yder voor sig selven haar geheel te sullen laten verblyven tot-er-tijt en wyle den Gouverneur-Generael Raden van India ge- legentheyt sullen hebben voorschreven saaken door Cen taalkundig e ervirer commissaris naauwkeurig te laten onder-

1. Zie Corbu; III, noot op blz,460.

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms 158

soecken; sonder malkanderen dierwegen eenige moeyelijkheden aa0 docn_ ofte dat degeene die daerzen het eersie soude ogen schuldig bevonden werden nimiels niet gehoord werden, onaengesien het recht, dat hy voorschreven preten- tien soude moge hebben;

De verdeelirg van de gemeene thollen oite inkomsten van de boom, mede verstaen vooreerst ende tot nader bevindinge rog laten als die by accoort tusschen de princen, door bemiddeling Van den commissaris Joannes de Hartog den &” September des jaars 1688 is vastgestelt, sulx den Sultan Annum ende den Panabahan Cheribon sullen blyven genieten d’ eene suyvere helit, ende Pangerangs Depatty Area Adywidjaja andere helit; oite yder der vier princen ecn nerendeel van d’ gemelte publicque thollen ofte inkomsten_

En werden de gemelte princen desen Op hare instantie gedane versoeken ontslagen_ VaIL verdere voldoening der gewoone subsidiepenningen_ die deselve tot nog toc hebben betaeld tol onderhoud van Comp” guarnisoen binnen fortresse De Bescherming, maandelijx beloopen hebbende cCn SOInInA Vam Seten rijitig Spaanse realen.

Dog sullen daertegens de tommagons Inty Praya Wirrat Makka met hare onderhoorige dorpen en volckeren, uytmakende ongeveer 600 koppen, werden gelaten op naer selven Vtye volckereml onder de toesigt en bescherming van Comp’ wiens ordres voOrtaen alleen sullen hebben te gehoorsamen_ sonder dat haar Cheribonse princen_ olte iemind derselve, uyt eenige voorgaande praetentien eenig hinder oite ongemack sullen vetmogen an te doer_ off haar met deselve eenigsints mogen bemoeyen_ maar hun moeterl laten by haere volle vryheyt onder dE. Comp evenals die van Gabang of andere omgelege Prianger volckeren.

Gaba g klcin doch zeet belangrijk district; ErfI Oosten Cheribon gelegen; De pang” erane Gabang invloedriik personage in de geschiedenis van Cheribon de Preangerlanden

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms COsT INDISCHE COMPAGNTE 1602 1800

Tusschen Pangerangs Depatty Aria Adywidjaja werd wyders by dit articul verdragen eaccordeerd alle d linden ofte negoryen volckeren, behoord hebbende aan den Sultan Lopo, haren

overleden vader , @nder haar beyde in” gelyke deelen op de gevoeglijkste wyse verdeelen, en wyders een broeder- lyke vriendschap eendragt sullen onderhouden be- tragten in het bestier van alle saaken, die het land van Cheriboh het gemeen; olte het gedeelte van haren afgestorven vader bysonder; haar nu Le samen beurt gevallen, sullen be - treffen, stllende alle kleene hacquetten moeylijkheden sooveel doenlijk Voot komen weren Pangerang Depatty eude den Pangerang Aria Adywidjaja yder afsonder lijk behouden de dorpen ofte negoryen, die haar door haren ove leden vader geduurende sijn leven [OL hun onderhout sijn “yigegeven; cn sal het ten belange van de losse olte roerende goederen”) , die door den Sulthan Zopo op sijn overlyden zijn naegelaten, moeten blyren by verdeelinge; die daarvan met een onderling consent genoegen door de Ratoe Zultan gemelte Pangerangs_ mitsgaders hare verdere broederen susters, gedaen, sonder daarover eenige nieuwe praetentizn tegens malkanderen te formeeren;

En dewyle ook geduurende het aenwesen IOt Batavia Wa- de meergemelte princen op Cheribon is komen te overlyden de Ratoe Sulthan Zopo, WJatan niet sonder goede redenen soude konnen werder geoordeeld dat den pangerang Ariz Adywidjaja alleene behoorde wesen d’ eenige universele erfgenaam Tan haere geheele nalatenschap, Soo is echter omn de Pangerang Depatty tneer ve binden een oprechte genegentheyt met synen broeder, den Pangerang Area Adywidjaja_ verstaan_ dat de erffenisse Vin den gemelten Ariz Adywidjaja van nalatenschap van de Ratoe Sulthan, syne moeder, afsonderlijk niet verder gaan sal, dan over alle de losse en roerende goederen_

In alle afschriften stal; Icsse ofte onroerende rocderen, verschrijving t zijn, In volgende artikel staat losse gocderen. Wcduure van den overleden sutan Sepoeh. namelijk zijn mocder, terwijl zijn oudere broeder; AEOM Hit ccn andcre Yrcux was Gchoren

catuurlik Foerende

Adipatih

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms 160

geene daaraf uytgesondert ; dog sullen de dorpen cn Jandcn en volckeren onder het gesag van d’ gemelte Ratoe Sulthan ge staan hebben_ onder de Pangerangs Depatty en Aria Adywidjaja mede in gelyke portien werden verdeelt, even als by het voor- gaande articul ten belange van de negoryen_ landen en volckeren vat den Sultan Zopo is gesegt:

Uyt inkomsten voordeelen Tan d’ gemnelte landen_ negoryen en volckeren beloven de pangerangs Depatty en Aria Adywidjaja haere broeders susters, verdere nagclate kinderen YaL hare overleden vader, Sulthan Zopo, sijnde ses getalle_ en waaraf yder drie onder syn sorge en opsigt heeft, nae behooren en het fatsoen der princenkinderen te sullen onder- houden van het nodige versorgen; ende deselve daartoe vooraf laten behouden sodanige dorpen en volckeren; als eet yder Vin deselve door haren overleden vader, Zulthan Zopo, reeds sijn toegevoegt, welek ook mede plaatse hebben sal omtrent de mindere vrouwen, die van den overleden Sulthan Zopo nog in wesen souden mogen sijn.

1.

De Pangerangs Depatty en Area Adywidjaja beloven en ver- binden haer ook by desen, goede sorge toesigt te sullen houden over het coninklijk huys van haren overleden vader, geduurende dat selve, volgens articul 3, ledig oite onbewoond sal blyven; Om daaraan met gemeene kosteni de hand te houden sorge te dragen; dat het niet en kome te vervallen, sullende met gemeen consent daarin tot toesigt wel geplaatst ofte gelaten mogen eenige van des overleden Sulthans nagelatene mindere vrouwen ofte kinderen.

dewyle verdeelinge van de landen ofte negoryen volckeren van den overleden Sultan Lopo tusschen Pant - gerangs Depatty Area Adywidjaja, waarvan biervoor by het 8 en atticul vermaen gedaen is, door haer met een onderling overleg alhier tot Batavia nog ten eynde gebragt afgedaen is mitsgaders daervan wedersijds sijn gemaekt ondertekent behoorlyke lijsten, behelsende vereyscnte aanwysinge Van alle soodanige dorpen ofte negoryen; met net getal oite

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Werl, 42 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms COST INDiSCHE covi’ CNIE 1602 1800.

sterckte van d’ manschap binnen yder van deselve als het tcckomende Soo aan den Pangerang Depatty 1ls 1n den Pangcrang Aria Adywidjaja sullen moeten verblyven_ mls gaders ook van negoryen volckeren, die aan de verdere kinderen cn vrouwen van den overleden Sulthan Zopo tot hun onderhoud sijn gelaten, 500 beloven verbinden haar Pangerangs Depatty Aria Adywidjaja by desen; de vuur- schreven verdeelinge _ 500 voor hacr als de verdere kinderen en vrouwen van den overleden Zulthan Zopo LOOI het toekomende VOOT goed, vast Van waerde houder; dienvolgens male kanderen dierwegens na dese geene moeyelijkheden aan te doen, maar elkeen den anderen te laten by het volle en vreedige-besit Van geene hemn Inet CCn onderling consent by voorschreven verd elinge te beurd gevallen duydelijk uytgedrukt staet by de voorschreven lijsten, die de gemelde Pangerangs Depatty Aria Adywidjaja, als gesegt, op den 23* Juny

laastleden_ ten overstaen Wan den capitain der Maleyers, Wan Abdul Bagus, hebben ondertekend_ onder den Gouverneur-Generael Raden Vat India soowel als onder de voorschreven Pangerangs wedersijds originelijk blyven berusten

Aldus overeengekomen veraccordeerd, mitsgaders weder- sijds ondertekend casteel Batavia eyland Groot Java coninkrijk Jacatra, desen 4” Augusto 1699, ten overstaen Va de heeren den Directeur-Generacl Joan Van Hoorn_ nevens de Raden-ordinaris Abraham van Riebcek; Joannes Cops, dewelke desen als expresse gecommitteerdens uyt name van den Gouverneur-Generael Raden van India mede mel haere onde ertekeninge bekragtigen.

DCVI: MINAHASSA__MENADO:

10 September 1699_ Dc gouvcrncur Molukkcn, Salomon Lcnge, 1695 tot 1700 Ect bewird vocrce, vord het noodig contracc me: Minakassa,

Uit GoneE MOLSBERGEY, Geschiedenis Minanasso, blz. 50 Gende Ook de Ovcrgecoma bricuen 1701, Liende boeck, afdeeling Ternate; folio 183 en Folgende DL 93.

This centent duwnlo; ded tiom |46,50,98,28 0n Werl, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subject t0 hup Wlabou Jstot #rqena 162

GFNERALR NEDERLANDSCIE GEUCTHOYEERDE

door Padtbrugge gesloten, hernicuwen” (GCDzE MOLSDERGEX , Geschie = Oenig de Minahasso 1829 , blz: 89 ct volgende: Onuitgegeve# dagh- reguier capitain Paru Bricvings 6i oniercoobman Santel Hattingh hur verriglinge Kduo Augustus - 19 September 1699).

Nader contract ende voorwaarden, aangegaan ende besloten tusschen den capitain Paulus Brievings en ondercoopman Samnuel Hattingh, in name van- wegcn den EE agtbaren heer Salomon Lesage gouverneur directeut, mitsgaders den raad Moluccos vervolgens den hoogedelen heere M” Wilhelm van Oudshoorn, Gouverneur Generaal ende weledele heeren Raden Vin Nederlands India, representerende cen Stzat der Vereenigde Neder- landse Geoctroyeerde Oostindische Compagnie dese gewesten eente_ mitsgaders dric hooid- hoecums-majoors Soepit, Lonto Pait, wyders alle de rigters ran gesament yke I beneden , boven- als agterlandse dorpen onder landstreck van Manado ressorteerende, andere zyde_

Eerstelijk S0o beloven

drie hoolt-hoecums-majoors verdere rigters der respective dorpen SOO beneden. boven als de agterlanden, het aangegane verbond ende contract met den Edelen Heer oud-gouverneur Robbertus Padtbrugge in dato 10 January 1679 alhier tot Manado gemaakt

besloten onverbrekelijk sullen onderhouden doen onderhouden, sonder daarvan het minste poinct wyken, houdende hetzelve in dese als vernieuwt

Verklaren zylieden mede in dese voor gerenoveerd te houden hunne aangegane verbintenissen in dato ultimo.September 694 ten overstaan van de ondercooplieden Pieter Alsteyn en Stephanuꝭ Thierry vaandrig David Haak mct afgesondene gemagtigden van den overleedenen koningh van Boulang; Loloda Maccoago_ onder beloften van deselve mede poinctueelijk Sullen naarkomen doen onderhouden:

Zie Corbus III, blz_ 172 cn volgende, “} De genocide overeentOnist 1694 schijat verloren gegaan

zijn;

content downlajded From [46.50.98.28 Wcd, 42 Oct 2016 18,05 14 UTC All uS2 cuntect tonmtr aboutistororo cn; OOst INmISChE COMPAGNIE [602 1800,

163

Ten derden Soo verklaren S} , hooid-hoecumns-mnajoors gesamentlyke dorprigters Voor hazr hare nakomelingen eeuwiglijk uit eene vrye onbedwongen wille desisteren en aistand doen van hun gewoone landsregten in het tock- tocken huspot cappen Vn een onnosele sy lijff landeigene in plaatse van een overtuigden moordenaar of andere grove misdadiger, vermits verklaren Van dese gruweldaden vol= komen afgrysen walginge te hebben, waaromme ook beloren Jannemen VOOr haar hare nakome lingen sullen sorgen dat nimmer onder hun gebiedt, sy onder wit pretext het ook soude mogen wesen_ iemand ooit door tocktocken weder ter dood werde gebragt; maar verbinden haar om alle moordenaals_ misdadigers, dewelke leven- of lijistrafie verdiend hebben_ deselven ten eersten handen der E_ Comp te sullen over- levereri over haar soodanige straffe geoefent te werden als grootheid harer misdaden hebben komen te requireren poene dat diegeene, welke Fin haar hoord-hoccums dorpshoofden, presente oite toekomende, hierinne mogte nalatig blyven oite wel sig tegens dese verbintenisse komen a4n kanten, dierwegen sullen onderhavig blyven sodanige straffen; als d’E. Comp Over haar al$ bondbrekers sal gelieven oefenen, dewelke sy hun in geheel onderwerpen.

Soo beloven sy mede in handen der E. Comp’ sullen over- leveren alle degeene_ dic eeniger tijd mogten bevonden werden met verraad_ ofte hoedanig sulx ook zoude moge wesen, hun tegens d’E Comp’ hebben aangekant; ofte wel eenige der hier Omheri eggende koningen bontgenoten diartoe hebben aangemoedigt, mede Op rigoureuste aan leven gestralt werden_

ook Gopfx MOsAERGEY blz. 146. nont 2 In de op ket Rijksarchici 1an- wezige Overdecomcn bricven 1697, serenac botck, aidecling Ternate, iolio 18 volgende vindt het digboek; docr Pieter Alsteyn op zijn MAAI Mcwado in 1694 gehouden Ook daarin komt Elcm afachrift hel genoendc documenit Vonr Ianr leest 20 September = De onder dato Jest bewerkte Oleretncnmsne tus3cheic de Magondosc Menadosc Apiceresen dorpsheertjes werd hedcn volle vergadering gelezen gctekent, mitspaders Solentelcn ecdc bckrachtigt” Men WCIc, Magondo Mongordo zuslerstaatje Boulang of Bolaing: Intusscken betreft hct hier gcen ovcr - eenkomst met de Compagtic mair Auee inheemische rijkjes onderlirg;

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms 1644

GFXEPALT NEDERLANDSCHE GROCTROYEERDF

Oversulx S0O beloven zy gesamentlyke regenten in hoolde dezes gemeld, geene andere Europeaanse natien_ Span jaarden Portugesen_ Franser, Engelsen, Deenen ofte Sweeden etc nogte ook geene Macassaren; Javanen Atchinders _ olte eenige natien buiten het territoir van Moluxe gouvernement gehoorende_ vccl min Comp vyanden, hoedanig die ook souden mogen genaamt wesem, hare landen te ontfangen of te dulden_ maar de soodanige af naar Ternaten, oftewel aan den resident alhier hebben te wysen_ of deselve versexert her- Waarts brengen

Waaromme hun ook verbinden sig steeds te sullen bethoonen vrunden Van Comp’ vrunden vyanden van derselver vyanden te wescn oversulx evens andere bondgenoten d’EJ Comp zy te water of te lande getrouwelijk te sullen bystaan tot den dood toe te helpen redden beschermnen, S0o ncod sulx mogte komen vereischen:

Uit welken hoofde ook geen oorlogen nog vreden met iemand wie het ook soude mogen Estt, sullen vermogen maken ofte aan gaan dan met voorgaande licentie der Comp

De geschillen onder dese landaart ontstaande; sullen, S0O deselve swaer sijn en by de dorpshoofden ter plaatser, daar die resulteren, niet afgedaan konnende werden de algemeene Landvergadering 40 Comp’ logie, ten bywesen Fan den resident; moeten beslegt werden _ dog die vergadering niet konnende overeenkomen_ daar meden moeten gesurcheert Jvet- den tot de comste Fan Comp’ expresse gecommitteerdens alhier, sonder in die tusschentijd eenige feytelijkheden, gelijk weleer eschiet sy, dierwegen te plegen

Soo verbind haar d’E. Comp’ OmIne de gesamentlyke meente van alle de beneden-_ boven- en agterlandse dorpen hare ware bondgenoten steeds te sullen erkennen Voor alle geweld en overlast, die haar door iemand, wie het ook zoude

This content duwnloided tiom |446,50,98.28 on 12 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms OOST-INDISCEE CCMPAGNE 602 1800.

mogen wesen_ mogten worden aangedaan, te sullen beschermen tijds gelegentheden tegen de zoodanige hare vyanden sullen adsisteren:

Eindelijk S0O belooven gesamentlyke hooid-hoecums mnajoors en dorprigters in den hoofde deses gemeld, de hiervoor beschrevene articulen voorwaarden gehcel souder eenige minste verminderinge deugdelijk opregtelijk Sullen onderhouden en by hare onderdanen doen onderhouden sonder ooit of eenigen tijd te sullen gedoogen dat door iemand_ wie het ook soude mogen weser, eenige overtredinige van desen werde gedaan. otn te thoner, dat dese OnSe nadcr verbinte- nsse met d’E Comp’ geschied uit onse onbedwongen wille, sugt tot eendragt welstand onser volkeren maatkome- lingen; soo hebben Wy ook geen swarigheden gemaakt om contract mer onse gewonelyke handtekeningen solemelen ede op de Alphoerse wyse te bevestigen gelijk dan present sijn doende; responderende oversulx mede voor negoryen Tonkinbot-beneden, Romohon, Tombatsan, Tompasso, Tongsa- wan Passang; welkers hoecums bobatos dese vergaderinge niet verschenen zijn maar hun drie hoofd-hoecums als gemagtigden haere plaatse hebben aangesteld, zijnde hetselve name der Comp’ door den capitain Paulus Brieving en ondercoopman Samue_ Hatting mede ondertekent; Comp zegel daaronder geplaatst:

Onder stoni ; Aldus gecontracteert; besloten 6’ edigt tot Manado aan Compagnies logie aan de fortresse Amsterdam_ desen 10” September 1699. Onder het Nederduyts stond Comp zegel, in roden lacq gedruckt; en daaronder In name Vinw egen dE Comp 1as getekent Paulus de Brievings Samuel Hatting: Onder Maleyts was getekent met mercken van de hooit-hoecums-majoors Soepit, Lonto en Pait, hoecums-majoors der beneden-negoryen_ Lolaby Lasoet, den hoecum Fan Clabat-beneden; genaamt Diogo, dito Ae=

1. In de Overgecomitw Oodn 57Ar namen dorpen als volgl Tan-kibooi-betieden , Roron; Tombatsian Tonpas30, Tangsawan Passang: Boepatin’ TeicnieiL Slot orderteekening luiden bij Gonee Mo E#FJGhV cenigszins anders I de Overgccomen Wriee numen de laalstgcnocmde Fccacic Cror

This cotent duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subject t0 hup Waboutiston wrettenms GENERALE NEDERLANDSCHE GEOCTROFEERDE

Bantik; genaamt Saloemanna dito uyt Nieuwe Negorye, Marcus Ravoety, dito van Manado, genoemt David Liaha dito Tam Clabat-bover, genaamt Balebancko _ dito van Tonsea, naamt Beuas capitain van Tondano, genaamt Tamboery, hoecum Van Nimbocco, genaamt Sauma dito Fan Kakas; genaamt Masuigy_ capitain van Langoebang, genaamt Mangoua; hoecum Fan Tonckiboet-horcn_ genaamt Pessick; dito VTL Cascassen; genaamt Tikoenceboe_ dito van Datahan; genaamt Losou_ capi- tain van Foenoefackan, genaamt Gohan_ Lager stont : Voor Ferta linge Alphoerees, was ge- tecckent: Manuel Perera_ tolcq: Nog lager tusschen het Nederduyts Maleyts Ter onset presentie, getekent: Henry Chiese cn Christoffel Doncker_

By GODEE MOLSFERGEN volgt het contract een lijst Far dorpen, met de verplichtingen_ welke zij jegens de Compagnie op zich hebben genomen Hoewel deze lijst niet in het Dagh- register der gecommitteerden is opgenomen, nemen wij hier toch

Deze vier dorpen sijn gehouden o adap: te leveren tot net dekken van de fortresse logie twee combuizen tot hct dekken var Put gemakhuis de logie adappen moeten dekken_

Tomon Tomeriry Tonsoronson Cascassen

Tonkinbot-bovcn idem-omlaag Het houtwerk tot Tomohon moeten leveren_ Tombatsan Tompasso

nuis vanl de put

Het houtwerk c bamboesen tot het dek ken vint secreethuis oeter lererсn de Nieuwe Negory gehoudcn deselve op te regten onder dak te brengen De Mana- ders voorts gehouden dezelve roncsom digt met hamhoesen tc beschieten,

Langoeban Clabat-bovcn

Atzp, gedroogdc palmibladeren;

This centent duwnloi ded tiom |46,50,98,28 0n Werl, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subject t0 hup Waboutiston wrettemms 0uS INDISCHE con AGNIE 1602 1800

Tondano Tonsea Tonpasso Romohon Cacas

Sijn gehouden om werkers brengen tot het maken Wan de pagger TOOr de fortres aok deselve maken_

Tonkinbot-boven idem-omlaag Sijn gehouden om werkers te brengen Tombatsan het maken Vin de pagger om de logie cok Langoeban deselre op te regten maken:. Rombockan Passan Sijn

gchouden planken [te leveren | BOO- Datahan veel als to: de fortres logie van noden Ponosaccan zijn _ zoomede tot affuyten compaar- Tonsawan den

Manaders zijn gehouden om alle zoodanige houtwerken planken leveren, als tot fortres logie V4t noden zijn; deselve te bereiden efien kappen_ De boven- stranddorpen sijn gehouden alle soodanige hout werken leveren als tot fortres logie van noden mogten wesen, uitgesondert Passan, Datahan Tonsawan; Ponosaccan; Manado en de Nicuwc Negory= cok kalk en stenen te leveren de kalk te bereidcn mnet volk van Nicuwe Negory docn kalk siften moeten de Manaders beschikken_ Ook zijn die van Nieuwe Negory houden by leccagie wint, tortres, logie combuisen en andere woninge; cnde ook de pagger , wannect deselve door harte wind mogte komen te vallen_ de hand aan te hou- dlen; opdat deselve niet in geheel mogte Fergaan Ombin Sergeant met sijn rolk sijn gehouden by gebrek Ta1 kalk; #aninee; eenige leccagie

Omhcining, Lagc kortc afuiten Fcom ecncenerancncn Bcschrijzijc , II, glossarium [amoanro

Pictcr

Dain $

This centent duwnlo: ded tiom 146,50,98,28 0n Werl, 12 Oct 2016 [8 05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms 168

GETERALD NEDERLANDSCHE GEOCTROYEERDE

van de dakpannen boven de logie, te leveren_ alsmede colen te branden soovcel vin noden alsmede hoeken van cak van iortres voorsien Fan goemoet bam- boesen, Sijn gehouden expresse smit te houden eenige kleinigheden maken, alsmede manden maken Voot Eocvee Tan neden mogten wesen, alsmede eenige brieven te bestellen predicant op de kerkelyke visite brengen. Sijn gehouden bamboesen te leveren; SOO- veel var noden mogten wesen_ Sijn gehouden besorgen rottan tot de logie te scheren: Sergeant gehouden het orembays-huis op te maken:

Manado

Clabat-bovcn

Nieuwe Negory

Ombin

Clabat-boven

Gehouden het orembays-huis dekken: Sijn gehouden de school op te maken deselve onderhouden.

Manado Nicuwe Negory Cascassan; Tomohon; Tomeriry, Tonsoronsan; Tonkinbot- boven -bencden_ Romohon Tonbatsan, Tonpas8o, Langoel ban; Tonsea Clabat-boven Clabat-omlaag Bantek; dese boven- genoernde dorpen mocten bast ken Vam lond leveren_

DCVIL KOROMANDEL

September _2 October 1699

Bij hct tractaat uyergave Pondicherry dnor Franscien aan dc Nederlandsche Compagnic (September 1693 ; zie hicrvoor, blz. 61) wis

Gemoetoc; hetzelide als idjoek, de zwarte; harige vezels der saguccr - aren FDa; Schuitenhuis. Zic Picter Dai’ $ Beschryvinge , elossarium oreibaal Cnut ectboek. Ook in de verzameling Kamtcr Zectoud

This content duwnloided tiom |446,50,98.28 on 12 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms OOST-INDISCHE COXPAGHIF 1602 1800

bepaald, dat deze overgave slechts zou gelden Yoor Reval inlusschen nog gecn vrcde tusschen beidc landen gesloten Mazr ook Bcval allcen sprake zijn Teethnutie ket kasteel niet van , Eet dorp en alle ladctyen dic gestaan hcbben ondtr den heer van lard en door ceseitc fCCC5 cai acn de Ncderlandcrs geschonkcn siin’ Maar tocn 1699 TrccC Rijswijk Keslaten Weroe Eield Tnan Ghar met I+re bepaling gcen rckening. Immcrs artikel VIII het vrccestractaat Iuidt: Tous pais; villes, places terres, iorts; iles sclentures dedans qu’ dehors de [Europe , qui pourroient avoir &re pris occuDez dcpuis le commencement de Ia presente GucttC, scront restituez Jart dattre noitunnEnt le fort habitation Pontichery Senl rendu auX conditions suaditec Comnagnic dcs Indcs Orientales, #tablie Frarce” Zo krceg mnem dan India bcvel; ondanks Itacraat 1693, Pordickerry Wranschcri tcrur EevcI Maar de machthebbers In Indie Tnutsten CETSI TerensottFAF taken hadden niet alleen vrocgcre Fransche territoir uitgcbreid, Maar daaraan ook veel kosten gespendecrd wegens gedane sckenckagies, versterkingen en verbetcringen” op dicn grond begonnen zij mct Franscner directeur-generaal Iudiz besprckingen @ttr #Yerkoop Pondicherry. Dezc ondcrhandt lingen; die zeer lang geduurd hcbben, leidden tcn slottc tot hct volgende contract

Tractaat, gemaekt ende gepasseerd tusschen den heer Francois Martin; schildknaap raadsheer des conings, directeur-generael Vam Royale France Compagnie, gouverneur Yatl Poedechery, en de leden van synen rade, hiertoe geauthoriseerd, ter eenere syde, monsieur Jan Jacob Weitnauw, opperhoofd van stad en landen

dependentien van Poede - chery, commandeur over de Nederlandse troupen in gesegde plaatse, monsieur Pieter van der Burg , oncerconpman cassier ten casteele tot Nagapat- nam, gemagtigd e gecommitteerd ten selven eynde door den Edelen Heer Dirck Comans, gouverneur directeur ter Custe Cormandel, den Edelen Heer aurens Pit, Raad-extraordinairis van India, oud-gouverneur derselver Custe, mitsgaders messieurs raden van Nagapatnam tet andere syde: Tot het verligten Van de middelen, tot een accommode mnen komen ende te staken alle de geschriften_ antwoorden

8148, aismnlcde Overgecomen brieuen 1700 , vij fde butck; folio 500 Igende, aar ENEN alle gewisselde brieven; alsook het contrac Franschc vindt ; verder DOg dezelide Overgecomen briczen 17000, twaelide boeck, folio 143 leende. Opreming dcn Franschen tckst Icek cmoodig.

This cUatent duwnluckd from [46.50.98 28 an Wed, 12 Oxt 2016 05#4UTC All uS subjct to nttp Wlabout jstor orgteris 170

GENERALE NEDERLANDSCHE GBOCTROYEERDP

repliquen, die 0mls sedert ses maanden Fin d’ een d’ ander kant hebben besig Gehouden met wedersijdse praetentien Vau7 parthyer, agterrolgens hetgeene die ge- schriften is blykende Oor te ontgaan alle verschillen betwistingen, die rervolg soue konncn roorrellen dese betwistingen termineeren sonder eenige erhalinge der pretentien die parthyen souden konnen Tetnicmwem onder wat pretext het sy_ die wy door dit tractaat vernietigen; soo sijn WY overecngekomcn navolgende articulen;

Eerstelijk Dat den heer Martin voorneld den namc ranwegen de France koninglyke Comp” sal treden in het besit Fan stad Pocdechery, desselfs onderhoorige landen_ dependentien; regten eregtigheden Fin uytroer; previlegien etc sonder eenige reserve of uytsonderinge door d’E Nederlandse Comp’ Fin alles, wiztvan deselve tot toe het besit heeft gehat, soomede vanl het verkregene in eygendom der dorpen landen regten_ die deselve heeft bekomen, buyten toe- behoortigheden en dependentien van Poedechery_ ingevolge ran het caul, dat gesegde Comp’ heeft verkregen van den vorst Rama Ragie, hetwelke den heere Martin voornocmd sal werden overhandigt, te samen met d’ verdere acten die dienen konnen tot het bewijs van het recht het roorschreven eygendomi verkregene, alle hetwelke de Ed” Nederlandse Comp’ afstaat a2m France Royale Comp sonder eenige achter houdinge pretentie in het oekomende Ten tweeden; En Omn aan de Nederlandsc Comp vergoeden de pretentien dlie deselve hadde op de stad van Poedichery de dependentien, het aanverkregene buyten deselre_ S00 sijn mijnheer Martin voormeld, die ran synen rade_ ereengekomen I7o, monsieur Weitnauw monsieur Van der Burg: daarvoor betalen dc SOMma ran sesticn duyscrd goude pagoden, couranle munten, Ia elke

SutiTTO macr het teekencn Fan dit tegen- woordige tractaat sullen werden roldacn achtduyscnt der segde pagoden Tin de orerige Tiog te betalen agtduysend pagoden xle helft J;;JC d’ andere hellt ses maandcn

Zic hct

Augustus 1693 nierroir; blz 38

rolgente

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use suljject t0 hup Wabout iston mte”temms OOsT-INDISCIE COMTAGNIE 1602 1800.

171

daarnae; mits latende nochians aan de heer Martin en tot Sijn Edlue dispositie voorschreven comma Van acht duysend pagoden af te mogen leggen voor het eynde des termijus, gelijk mede dat ingevalle de gesegde somma van vierduysend pagoden makende de helit van de somma Kan achtduysend_ niet en wierde betaeld binnen de maanden; ny nieten mogen werden gemaent OM de betalinge Vanl dien vojr het eynde van het jaar, loopende Van den dage Tan ondertekeninge deses jegenwoordigen tractaats dog dat hy gehouden sal Wesen alsdan sonder uytstel betalen, sijnde helft van die Fin sestienduysend met den intres: van eem half ten hondert maandelijks_ tol het cynde der betalinge {oe: Ten derden. Aanstonds nae de onderteekeninge uan dit tegenwoordige tractaat en de betalinge der achtduysend pagoden, sal monsieur Weitnauw intrecken wacht, die de poort aen syde n2ar Coedeloer is welke poort hy sa] overleveren aan den Ed” heer Martin, aan andere persoonen_ van synentwegen noemen alsmede de redout, opgerecht en gelegen naby het dorp Ariaan-Coepangh Ten Fierden Men is overeengekomen, dat monsieur Weitnauw; alhier sijnde troupen onder sijn commandement, andere dienaren van d’Ed” Nederlandse Comp de stad Poedichery sullen vermogen te blyven tot den 8” October naastkomende toe; tcn welken dage hy gehouden sal WCsen an mijnkeer Martin Over geven redouten_ die den omvang Van esegde stad schermen_ met sleutels vanl de poorten ten Westen Noorden, sonder uytstel.

Ten rijfden. Monsieur Weitnauw hebbende voorgesteld, om geduurende den tijt, dat alhier sal verblyven, Fan den dag der onderteeke ninge deses jegenwoordigen tractaats tot den October toe als wanneer hy gehouden wesen daaruyt trecken Jan ClS geheellijk over te laten de gesegde stad, tet de dependen- tien alle het eygendom verkregene ontfangen geregtigheden der coopmanschappen andere goederen etc die Ler zce te lande sullen inkomen 0 uytgaan, be-

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms 172

houden deselve macht hetselve gesag, als hy heeft gehad sedert den 16 Maart lestleden; doe den heere Martin het besit van het fort genomen heeft, s0o is sulx geaccordeert Op conditie _ dat mijnheer Martin voornoend vanwegens d’ Royale France Comp’ volk sal stellen in alle tholhuysen cn op alle de ontfang- plaatsen, die samen met het volk Van d’Ed”” Nederlandse Comp” sullen houden de rekening staat des ontfangs Fan gemelte geregtigheden, om het bedragen vin dien; van den dag der ondertekeninge deses jegenwoordigen tractaats be- talinge der achtduysend pagoden tot den 8” October toe_ als wanneer de gesegde messieurs Tm d’Ed” Nederlandsche Comp’ Poedechery sullen verlaten, werden overhandigt zan de heer Martin voornoemd.

Ten sesden

Monsieur Weitnauw monsieur Van der Burg sullen aan mijnheer Martin ter hand stellen copie Fan de volmacht; die sy hebben van de heeren gouverneurs raad tot Nagapatnam om te handelen. Ten sevenden

vernietigen nochmaals, dOOI macht; waarmede gelast sijn, van alle pretentien; die men vervolg Tan de eene ende andere syde soude mogen vernieuwen, protesteren de tegens alle degeene, die sig opposseren tegens de executie van dit tegenwoordig [raciaat, vin de fachieuse uytvallen, die daaruyt souden konnen ontstaen_

Ten achtste:

Van dit jegenwoordig tractaet sullen werden gemaekt vier copien France Nederlandse tale, waarvzn twee weten een in Frans ed eene in ’t Nederduyts, sullen werden gestelt handen van de heer Martin voornoemd, en de twee andere Jam de messieurs Weitniuw Van der Burg:

Aldus gedaan eude beslooten tot Poedechery desen 13” Scpy tember 2” 1699, was getekend: Jan Jacob Weitnauw, Pieter va der Burg aan de eene, mitsgaders de andere syde getekend =

In net Fransche eremplaar staat ; Nous derogenis cncute don Doua Gut4c5 charges, toutes pr etentions

les pouvoirs

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms OOST-TYTISCUT COMPAGNIE 602 1800.

Francois Martin, De Chalonge_ Cordier Desprez. Accordeert : J Martenscn, eerste clerq:

Parle Congeil

Wy; ondergeschreven gecommitteerden_ genomineerd authoriseert achtervolgens de actens van onse gebieders _ omn z4n de Royale France Comp' over te geven de stad, landen aanhoorigheden en dependentien van de stad Poedichery, regten privelegien etc" alsmede hetgeene Noble Hollandse Comp daarbuyten heeft aanverkregen _ sooais dat begreepen is in het contract Vi verkoop, gepasseerd den derthienden Tan de maand September deses jaars een duysend seshondert negen en negentig op de conditien, by voorschreven contract vervat, vetklaren dat alle de poincten_ conditien en articulen van hetselve contract van d' een en de andere syde sijn volbragt, besonderlijk; dat voldaen en betaelt sijn de achtduysend goude pagoden, ten deele in courante munte van die spetie; fet overige in baar silver, dat wy hebben ontiangen, makende helft YZm sesthien duysend pagoden_ waettoot wy Sijn overeengekomen wegens den verkoop van gesegde stad Poedi chery, aanbehoortigheden dependentien rechten etc" alsmede van hetgeene de Noble Hollandse Comp daarby had aanver. kregen was besittende, geen alles is afgestaan aan Royale France Comp ingevolge Tan welke den heer Direc-teur-Gencrael die van synen rade mcde verklaren te hebbeu overgenomer van de Noble Hollandse Comp' de poort aan de Suyc dsyde, genaamd Coedeloerse poort, redout van Ariaan-Koepang, en naderhand ook de andere poorten, poster, landen, dependentien etc alles cen goeden stzat, soodat parthyen wedersijds daardoor sijn voldaan; sonder cenige reserve nog pretentie, uytgesondert evenwel de achtduysend goude pagoden, die nog resteeren Omn betaelt te werden door de Royale France Comp tot volmakinge van de sestienduysend

Sic | Dit is een komische vergissing den Tettaler handteeke ninke Matin; De Chalonge Cordier staat in het origincele Fransche contract "(plus bas) Par [duidelijker ware pour] le conseil (ct signe) : Des- Orez Sic [

This centent duwnlo; ded tiom |46,50,98,28 0n Werl, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subject t0 hup Waboutiston wrettemms 174

UKTKRALP YEDFRLAANDSCIE GEOCTEOTEERA

pagoden_ agtervolgens het contract van verkoop, welke gesegde somma Royale France Comp gehouden betalen jaar, te rekenen van den derthicnden September, sijnde den dag der teckeninge van het contract van den verkoop, oite van ses tot ses manden, haarder Keure, mnet den intrest tegens een half ten hondert maandelijks, die loopen sal ran den dag der teekeninge Fan het

contract af tot het eynde der betalinge toc, conform het tweede articul in gesegde contract, tol kragtinge Fin welke desen tegenwoordige acie hebben onderteckend.

Pocdcchery, den 2” October anno 1699, was geteekend rechtersyde : Jan Jacob Weitnauw Pieter van den Butg En ter linkersyde Martin, De Chalonge; de Labat Desprez. Accordecrt : Jan Martensz , eerste clercq:

Approbatie Tan bovenstaande overeenkomst, resolutie van Gouverneur-Generael en Rade &.d April 1700.

Vervolgens examinatie goedgevonden te approbeeren het accoort; ordre en instructie van den gourerneur RJad dor derselver gecommittecrdens gesloten met de Fransen ovcr den verkoop Van eygendommen praevelegien Fan dE. Comp op de soogenaamde stad landen Vin Poudechery, VOot de somma ran 16 OX) pagoder,

DCVIII; MALABAAR

Novembcr 1699.

Ten Noordonsten Calicoylant (Kayenkolam) rijkje Betetrieni o Bctourmeny Zuiden Calicoylan age rik Car- mapzli cn lardekcr de Marta Tegen het einde de I7de Cfue nad Voret laatsigenoeid Jandeken ook Bctemeni Carnapali onder

Uit de Orergecowcn bricten 1701, elide boeck, aidecling Mallabaer, folio 74 e 75,

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Werl, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subjectt0 hup Wabout iston mte”temms

zijn nclnna gekregen (Zic voor dezc rijkjes Corpus I, blz. 261–263, 304, 315 316, 480; CAvIEA VISSCHER 203 en de kaart bij VALENTIJN; Cor- mmidel, blz; 1689 sckeepie de Compagnie zijn gebied veroneeiukt op grond van het aloude strandrccht bad de vorst zich ecnige kanonnen uit het wrak tutgeeigend, die hi, cok na Ferhaalde aan2 Uated Compagnic wildc tcrueecvcn De verhouding hlecf daardcor gespanien; directeur der kust zag dat middel uit, zonder openliken coriog respect Compagnie herstellen; Zulk midde] deed hern in 1699 dc koning Calicoylan aan de hand, tocn hi; der directcur mededeelde, dat uit pagode in Betereni een tempel- schal J0CUO goudstukken geroofd dat de diet 7aar Cochin gevlucht, e dnt koning laatstgenoed Jind tet: slotte buit handcn had gckregen Na eenige mociliikheden met dien vorst te hebben overwonnem liet dc Compagnie bcsleg Op nct gcstolcne leggen, dcor tRscuereomat de koningen Cochin Porca begon Torst Marti

onderhandclingcn , dic tot rolgende orcreenkoms: leidden; (Onitgegeven bricf val directenr tnan Mclchacr Heeren-XVI, Ed 18 Motkar 1659) .

Nader contract vernieuwinge van vruntschaps verbont; aangegaan gesloten tusschen den E heer Magnus Wichelman_ commandeur oppergeszg hebber Jvet de cust Mallabaar, Canara en Wingurla etc en den raet, van des E. Comp' wegen ter eenre _ den coning Marta Carembaly Betumcny etc mitsgaders desselfs successeuren ter andere syde:

Aangesien zedert den tijt Fan ruym 10 jaren tussen dE. Comp den vorst Marta, wanneer de chialoup Pattena maent October des jaers 1689 Tour ontrent Pesz verongeluckt daeruyt canonstucken andere scheepsgereetschappen verauystert gemist sijn, eenig mis verstand dissensie ontstaen; dog ske veriits den getoonden ernst van d'Ej Comp'- OM In, Oter wegens haere regtmatige pretensien voldaen te werden door de vrundelycke entremise van de coningen Val Cochimn en Porca op de getoonde waere genegentheyt en sincere aanbiedinge van de kant van den vorst de Marta door syne dzertoe expres atgesondene om d'E Comp' in alles satisfactie te geven soo verre gekomen [is], dat beyde dissonerende partyen in presentie van de ragiadoors Vanl coningen Van Cochim Porca representerende persoonen Vau bzcre heeren Ineesters overeengekomen g'accordeert sijn in maniere als volgt

Regenten

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subject t0 hup Wabout iston mte"temms 176

GENERALE NEDERLANDSCHE GEOCTROYEERDE

Daer sal Fzn nu aff voortaen tusschen d'E_ Comp den coning Marti wesen ecn onverbreeckelyke vruntschap; soomede een geduurige vergetinge vergevinge van alles gene zedert het begin van dese ontroering tot desgonste V4IL d'E Comp' is voorgevallen off bedreven mag zijn, soodat d'E_ Comp' dese in alle cinceriteyt belooft den ragia de Marta uyt oorsaek off voorgeven van deselve pretensie geene de minste moeyelijkheden aan doen, maer Sijn Hoogheyt roortaen considereren als een bontgenoot van Haer Ed_

Gelijk ook soodanig geconsidereert sullen werden de rycken en vorstelycke huysen van Marta Carembaly.

Den coning de Marta verpligt sig by dese aen d'E. Comp vereyschte satisfactie presteren Ints dat de geroofde canonstiicken (off wel andere derselver plaetse) ter stede Cochim voor het huys Van den heer commandeur, presentie van synen

Taet de ragiadoors van den coning vzn Cochim en Porca tot betuyging Van leetwesen Ovur den beganen nis - slag; doen presenteeren wyders d’E Comp satisfactie geven:

Ook staet den coning de Marta mits desen volkomentlijck aff van sijn strantregt, VOOC sooverre d’ observantie en exerceren Fan hetsclve d’E Comp soude kunnen prejudiceeren_ latende het vrye gebruyk van de stranden in zijn rijk Vet- eenigde met het huys van de Marta verknogte landen 2en het believen van d’E Comp’

Daerentegen belooft ’E Comp a2n Sijn Hoogheyt protectie van d’E Comp in alle billijkmatige saken, en in alle gelegentheden s0o veel hulpe faveur te sullen bewysen_ als buyten prejuditie van Haer Ed_ geschieden kan; ontslaende wyders Haer Ed. den schadt, uyt de pagoot in het rijk Betumcny ontvreemt; in handen van den coning vaz Cochin gevallen, van het daerop gedane arrest, stelt denselven weder in handen en ter dispositie van Zijn Hoogheyt de Marta.

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subject t0 hup Waboutiston wrettemms OOST-INDISCHE COMTAGNIE 1602 1800.

Aldus gedacn, geconvenieert verdragen tusschen den op- geme) lten coningh Marta Carembaly Betumeny etc mitsgaders desselfs successeuren eenre, den EE heer Magnus Wichelman_ commzndeur over dese custe eic den raet, Tan des Comp’ wegen ter andere zyde_ door bemiddeling Van ragiadoors Van den koning Van Cochim, genaemt Berkenchery en Pandiel, van den ragia van Porca, genaemt Conda Goerip en Coenja Goerip; representerende haer heren en meesters ter presentie VJn den oppercoopman Abraham Vinck capiteyn-lieutenant Cornclis Blicklant; leden van den politiquen raet deses Mallabaersen commandements, van weder syde ondertekent, hiervan gemaekt vier aleensluydende ge- schriften, weten twee in de Nederduytse twee andere in Mallabaerse tale, sullende KIVed derselver, als het Mallabaers cen Nederduyts van weerskanten be - horen getekendt, in harden Tat den voorschreven coning Otet- gegeven weren, twee soodanige andere d’E. Comp” verblyven,

Cochim in de stadt; den 6-* November anno 1699; hier volgde behoorlyke ondertekeninge, met byvoeginge van Comp zegel, en dacronder Ter ordre van den EE: heer commandeur Wichelman e den raet; was getekent: C F_ H. Grocn, raet secretatis, Lager Accordeert, was getekent: Danizl Jonktijs, eetste clerq;

1. PERZIE

Januari 1700.

spoedig het Irandatrent Juli 4659 brakcn opnieung troeia lijkheden tuescher vertegenwoordigers Compagrie hofpartij in Jsnalhat want die hov onbeweeglijck blyven Gtan zydenhanccl te vernetigen jaerlyxe recogtitie oo dcn VTVCI nandel van dE Comp' dese lancen actorifften" Bij het volende mangament worden Jan dc Compagnie allc bijzondere voorrechten

Dit wooto in het bardschrift uitgevallen; Goeriep Litel, Uit het Coutrectboek, Ook in de Overgecomen briever 1700, tueccc bocck folio 1125, 1702 , Ilde boeck, afdeeling Perzie, folio 25. DL 93

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subject hup Waboutistot wrehtenms 178

Vacinhi Aeele ADSCHE GEOCTROTEERnE

pnttoincII Dc Nederlandscke residenten ILaren mecting dat ,voor Prcsent nic; auders docm gecken lange zien s epende poide luldat den tijt dwerin eenigc vcrandcringe goede omi brengen' (Onuitgegcrrv bricf %o7 Comoagrics Oiruare Cftial Feteii _ XV ,d4 Jul; 1700).

Translaet mandament; verleent den sjabandaer ofi tholmeester tot Gamron, belangende de jaerlijxe recognitie der Portugecse natie zydecontract 1-7r ons.

Daer een bevel uytgegaan, welck d' weerelt te gehoor- samen heeft, namentiijck dit : Miersa Sadae-eddin Mhameth_ tholmeester der inkomende uytgaende goederen vin Persische geluckige zeehavenen, en musstoffie van Lhaer, die met koninckIyke gunst zijt b' genadigt, zult hebben te weten de zaeken belangende versoeken Oter uytsrellen zoo der jaerlycxe recognitie voor Portugeese natie als den zyde- handel der Hollanderen; per request voorgedragen, zijn aah hoff Toor onS koninklyke gesigt verscheenen_ Hoewel d' lielide en vrundschap tusscher ons en d' koningen van Europa groot stantrastigh was, dog nadien d' ambassadeurs capiteynen die vin haer lant hier ten hove verscheenen zijn geweest, nog meerder faveure vrundschap van ons preten= deert versogt hcbber_ z00 hebben die van hoff uyt Onst koninckIyke ordre zelve & accordeert e veel genegentheyt vrundschap bewesen ja, meer dan wel voor desen door onse voorouders aam de Europiaanse vorsten vergunt zijn, Felijk vin vryheyt (der) aller gerechtigheden vermindering in de prysen z00 mede Fan giften var jaerlycxe recognitien, invoegen als per mandamenten toegestaen onder Z00" danigen oogmerck, dat zulcx continuatie der verseekeringe van vrundschap zoude strecken. Maer capiteynen magtigdens vin de voormelte vorsten zooals de aanteekeningen der regenten vin gesegende ryken van Gamron tot hier in Spahan verthonen, die hier reekenkameren verscheenen zijn, hebben met practijk haer debvoiren tot ons

koninckklyke nadeel aeng ewent en Ons veel verlies toegebragt, gelijk se ons nOg dagelijcx toebrengen ; dies de oude practyken by haer niet

De Hollander $. Zic hicrvoor; cot op biz. 153. audc beteckenis

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subject t0 hup Waboutiston wrettemms OOST-INDISCHE COMPACNIE 1602 I800.

behoorlijk g’ observeert onderhouden werden. Bovendicn wort er Iu gesegt, dat onder pretecxt van een huys te bouwen een stercke [ortres Z00 hoog opgehaelt werd, dat daeruyt Mooren haer huysen kan esien wwerden; weshalven dien Van haer hard d’ oude practyken costuymen niet achtinge genOmen € Onse voordeelen also0 betracht, mitsgaders d’ vrundschap in waerde gehouden werd, z00 zal ‘t zelve onse koninckklyke bediendens mede niet nodigh sijn langer by deselve goedwilligheyt continueeren, dog ten hoogsten nomen geene by de voorige koningen aan haer bewesen is_ zullen WV mede toestaan; mnaar meerdere aan haer langer te bethoonen, komt althans met respect van onse vorstelyke Mayesteyt niet overeen, want die natien hebben altijd haere coopmanschappen zeehavenen aen coopluyden Fer cogt; dewelke, nadat zy alle de gerechtigheden der wegen [aelt hadden_ hier in Spahan gebracht; alsmede in de koninckklyke carwanzeraels geborgen hebben_ waervzn cok huur, waegh- gelt miekelaerdy betzelt wiert, dewelke alle ten voordeele van hoff quanen dog d’ Europianen voeren zelver naer goederen herwaerts-aen_ en worden in haer huysen, die zy hier hebben gebragt en geborgen_ wanneer er iemand kont vrager, niet rerkocht werden dan voor een zeer hooge prijs alsmede dat d’ Deenen nog zeeroovers Cem haer natie_ die de cooplieden zee groote schaede toebrengen_ niet beletten; derhalve de meerdere gegevene vryheden, voor desen aan haar bewesen, niet necr kan observeert werden. Wit aengaet de zydc negotiatie, vertnits blijckt haer opinie altijt geweest te zijn dit hoff daerdoor groote voordeelen toe gebracht wiert, dat onise koninckklyke bedienden niet beter wisten off sy brachten d’ Europiaanse koningen daarmede groote winsten LOc_ WJeronne d’ Gilaanse regenten ordonneert g’ qualificeert waeren_ zyde jaerlijx te leveren, maer COTI - tract vernietigt zijnde_ 500 Isser mandament met luyster uytgegaen, dat de bovengenoemde regenten geen zde tot haer negotie Ineer herwaerts aen zouden oversenden, Omndat d’ mee ninge wegens die winsten daerdoor zouden benomen,

Nu Karavanscrai herherg cf rustplat; dcr karavanen, “) De regenten Ghlan de Perzische provincie Waat de niccstc zijde vandaan kwan:

Kaspische

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Werl, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subjectt0 hup Wabout iston mte”temms 180

privilegien, die zedert d’ laeste tijt van den konink, nijn vader, tot nu toe vergunt zijn, niet meer zullen gepretendeert werden: D’ brieff, die de capitain aen U had geschreven; door aen hoff opgesonden was_ konde UEd_ copia van daerop verleende mandament, vermits van g’ eyscht zonder eenige ditficulteyt aen hem geven, zullende den inhoud van mandament moeten volbracht werden behooren erkennen_

Geschreven in de maend Rajeb-il-Moerajeb jaer 1111 overeenkonende met d’ maend Januarie des jaers 1700.

Aldus agtervolgens interpretatie van Comp tolck, Francois Sahid, getranslateert door my : Adriaen Backer:

DCX_ MOLUKKEN_TIDORE_

Mei 1700.

Ten einde tCrEI OCt KOMCTL aan d herhaaldelijk door den koning Tidorc Faar Knren Rebrachte Jananrace deelen Ceram en 17n-3 draron liggende cilandies, ZundCt Lufnud de souvercinitcitsrechien Compignie prijs Keveil be sloteri Gouverneur-Generaal Rade Jecu Ontyer conact doem opsteller; waarbij gEnOCIELe vorsl de gepretendcerde Ecbieden in Ieen ontvinp. Hij cchter zich moeten LACMEI alle specerij nCCmeT roeiem alle Yreende malier WuctE Zcer iget ornen YoIS zoodanig cortract tict, maar Sloite schrrc naar Batavia, zich mce kumnen vercenigen. Hem Ferd Toel verzocht naar Ternate Kaau daar te residentic Lomycr- neut der Molukken her dcfinitieve contract te tcckcnen Hij dced dit cerst diverse en iterative Tersoeren En Swam deni len Mei 1700 Op Tenate Fueet Ucrzocnt hem be; stuk voor Iczen. Dit geschicdde; Jatna rerklairde dat nel inder daad Oveifpns ftiGe het heti tocgezonden ontwerp, “dog 17otene deseive tercrenen Ven euchi Hy, dat Inede te mogcn neMe LS exactelijck in desselfs logement Te cunereM vorderde blijkhaar nOg cnkele dagcn; wint eerst den 4en Mei lict de vorst weten; dat hij stuk volgenden dap komen tcckencn dan

Rajab of Radschab, de 7de maand het Mohamedaansche jaar Radschal HI loopt van 23 Decemoer 1699 tot met 2L Jaquari 1701. Mc vindt deze mnaard dixwijls Ecnocmd Rajab-il-Murajab, wat, volgens WILsox, beteckent sacred OI holy ytar. Uit het Coutractboek. Ook in verzamcling der Kamer Zeeloid, 8148, Asucdt Overgecoren brieven 1701, 10de boeck; aldeeling Ternate_ folio 81 voigerde; 1706, !+de boeck; folio 701 Rende

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Werl, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subject t0 hup Waboutiston wrettenms COST-INDISCHE COXPAGNIE 1602 1800.

ook eindelijk Eeschiedde (Oxuitye geven brief ##1 dolvc Wct Teninl- HAT Botai 29 M4 1700 WggFTC Kreren-XVIdd. 20 JOTILT1 1700) .

Fanc Rode

Conditien voorwaarden_ aingegaan ende be - slooten tusschen den E” Heet Saloman Lesage gouverncur directeu: , mitsgaders den 07jo Molucco, uyt name Tant egen den Hoog Ed ’ heere Willem van Outhoorn, Gouverncur-Gene raal, cn d’ Ed” Heeren Raden van India dien- volgerde representercnde Generale Nederlandse Geoctroyeerde Oostindische Compagnie en Staat der ereenigde Nederlanden ter eenere, ende den koning Hamsa Faharoedin rixgrooten vam Tidor tCr andere syde, waarby dle negoryen, gelegen op eyland Groot-Ceram beginnende van Noordkant VI Hoek van Hote tot Jan Suydsyde vin Wattoemetten tot Goram kleyn eylandje Mamoewaka incluys, oninie Op Folgende miniere als leenheer geregeerd bestierd te werden komen Over geven welke poincten conditien Hooggemelde Hoog heyt babatos *) ook beloven deselve ainvaerden sonder daarvzn minste af te wycken:

Aangesien Sijn Hoogheyt Hamsa Faharoedin, koning van Tidor, en esselfs babatos by haere brieven van anno 1698 en 99 successive aan den Hoog Ed” hcer Gouverncur-Generacl Ed’ = heeren Raden van India geschreven daarby telkens pretentie hebben komen te maken Op eenige plaatsen, gelegcn de Noordoosthoek Vam Groot-Ceram, mitsgaders eyland Goram; die daaromher gelegen sijn, tot Tenimber toe_ staende volgende, wcten Op Ceram Laout elf negoryen als Kaluwara_ Kilitay, Roma, Timiry, Kalylo_ Djawan_ Romauw, Romisoroma Loelos_ Kalymala, e Kalyby.

Hoti, de Noordcostkust Ceram Hatocmeten de Zuidkust, het Oostelike cinde Lii Haja of Toloeti ; de Goram-eilanden liggcn Oostclik van de Ccran- Jaect cilandcn dicr Goran-eilaticen Mamawoka Borpatih’ $ FcecntcM of rijksgrooten_

This content duwnloided tiom |446,50,98.28 on 12 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subject to hup Wabout iston me”temms

GENERALE NEDERLANDSCHE CCOCTROtEEEDE

Op Groot-Ccram vier negoryen, weten Rarakit, Kylibale, Danama Kylimoly, voorts alle negoryen besuyden; bewesten rontsom selve gelegen_ gelijk ook in Zuydoosten Kaliga, Auger, Antipile, Kayn; Salangor, Namakita Souro Giffin, Kasongat, Kawoeris Arnanan, eyndigende an Kirat Tilimatan; Zuytwesten leyt Kalywolonga

Goely-Goely, Oerna Giely. Wattamytan Watocawo, welke alle aan Touwa, Syalano en Tiliwoeto stoten Goram het eylandje Mamouwaka, welk daar digt aanlegt onder hoord; wacrop Haet Grootachtbaerhedens by naeder ondersuek van saaken (gelijk sulx Dy derselver g eerde missive van dato 29*” December des afgeweken jaars 1699 (blijkt]) een decisie hebben believen te maeken

Eerstelijk, sijn alle voorschreven piaatsen door d’E Comp’ met de wapenen; volgcns de daarvan’ sijnde contracten, gewonnen van diegeene, welke het swaart te dier tijt tegens de Comp’ hadden opgenomen bygevolg haer eygen_ uyt welken hoofde Sijn Hoogheyts vader, Sayfoedin, ook van syne pretentie Rarakit; Ernamina, Quaus Tiboclow alle Groo - Cerams Oosthoek gelegen_ afstand gedaen heeft, gelijk selve consteerd by sekere niissivc van den praesident Cornelis Franx, dato 20” Augustus 1672 aan den Gouverneur-Generael de Ed” heeren Raden van India geschreeven

Maar geconsidereerd de onderlinge vrundschap van Comp met Sijn Hoogheyt en de babatos, 500 geeft den gouver - neur en raad in Molucco, uyt naame ende vanwegen den heere Gouve erneur-Generael en de Ed” heeren Raden vin India Jin Sijn Hoogheyt, als haren boadgenoot, alle deselve (te weten die op Groot-Ceram leggen, beginnende van desselfs Noordkant; van de hoeck van Hote 4an de Suytsyde van Wattoemetten tot eyland Goram Mamouwako incluys, dog niet verder de Oost, veel min Suydoost) aan Sijn Hoogheyt en derselver babatos, als leenen van d’E. Comp’ over, welk ook door de ko- ningen L4Tl Tidoor successivelijk by verkiesinge en op zannemen

Thic conient downlojded 146.50.98.28 &n Wed, I2 01 2016 18,05.#4UTC A Me ~voccL http Wlabou:_Jston,orghetms OUST-INDISCHE COMPAGNIE 1602

800 .

183

Fin rijk telkens sal moeten werden geheft en Eetild, ’) blyvende de twee lymijtplaatsen Hote en Wattoemetten aan dE. Comp

Insgelijks sullen ook twee eylanden Kosowowy; Wattocbela; *) Inet alle de andere, tot Timor Tenimker incluys gestreckt leggende, onder de beheeringe Tan d’E. Comp’ verblyver die se ook eygentlijk toekomt; en waarvan den koning babatos by haren briel van 1698 volkomen hebben resilieert.

Verbinden hun den koning cn rijcxgrooten alle nagel- nootboomen gestadig te doeni Omvellen en uytroeyen ook geene vr”gten van deselve te doen plucken vervreenden, tsy ook onder wat naam

ofte pretext hetselve soude mogen wesen, geliik in d’ voorige contracter, met Sijn Hoogheyt VOOraten maakt; altijt wel expresselijk is bedongen

Belooft Sijn Hoogheyt en babatos niet te sullen gedogen_ nog eenigermatcn met ogluyckinge toe te laten_ dat op voorschre- ven plaatsen geen indere natie Fan boven beneden winds, komcn te nestelen ofte in te dringen, maer alle deselve of ider natie effective van dzer weiren doen vertrecken; t sy dan der minne of gewapenderhand, geene VOOr vin de principaelste poincten_ die Sijn Hoogheyt babatos heloven te sullen opvolgen, sal gehouden werden vermits bevindinge hierin niet nae de vereyschte touwe Vam een bont genoot gehandelt ofte achtervolgt werd Waata4m sig d’E. Comp tet} hoogsten gelegen laet) sullen alle voorengeciteerde eylanden negoryen wederom 77n1 gemelte Comp komen vervallen, CYCIL alsof den koning Fan Tidor derselver babatos noyt eenige macht gehiet daarover gehad heeft, Iaar in contrarie van hun leen ontheit en eenemael onder de bestiering der E. Comp’ S0o als deselve tot huydigen dato geweest sijn, komien vervallen, zonder daar [over eeng recht of pretentie te konnen of mogen maaken, Een leen heflen of tiller; Icen Lanvarden Zic Curfus III, noot blz, 85 , Kisioci, der Watoe bela-eilanden; tusscken Goramt de Kei-eilanden; Mel: de volken heneden winds” worden Europeanen aangeduid Beteekent indicn;

This cotent duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms 184

CENERALE NEDERLANDSCHZ GEOCTROYEERDE

Wyders beloven den conink rijxgrooten Var Tidor alle Comp vassalen getrouwe bondgenoten omtrent vooren- gespecificeerde landen, ncod ofte door een ander aangetast werdende, de behulpsame hand te bieden en naar vermogen by te staen, of we] sodanige strydende partyen, soo doenlijk; trag ten versoeten byaldien eenige der bondgenoten door openbare “yanden wierden beoirlogt, mits de verre afgelegent- heyt van hict, selve op spoedigste herwaerts OvCr schry- Vem bekend te maeken.

En opdat Sijn Hoogheyts Papoese onderdanen hierdoor ecn micer voel hunne steeds ondernemende roof zeeschuy meryen souden mogen uytvoeren, gelijk E Comp” dier- weg en uyt Amboina en Banda eenige jaren herwaerts meer dan al te veel klagten uytgevoerde staaltjes sijn vourcn gekomen, welke rovers hunne proy wel principaal rooide menschen Voot slaven ten duursten aan die van Rarakit Kefting, aa01 hoofteynde Var Ceram gelegen, weten verkoopen, gelijk den koning babatos niet buyten geheugen kin wesen geene in de maand February 1689 door die Tan Maba, Weda Pattany met twaelf corkorren ?) in de bogt VAI Hatuwe geschied S0o belooft hooggemelte Sijn Houg” heyt babatos buyten behalven dat by voorige con tracten wel principaal geene in vierde vijfde sesde articul VaT separaet contract dato ultimo July

1689 met den Edle heer commissaris e ordinaris- Raad vam India, Dirck Haes, aangegaan, Sig verbonden heeft, alsnu opnieuw gemelte syne Papoese onderdanen teugelen buyten eenige minste hostiliteyt omtrent de daaromher leggende eylanden derselver inwoonderen te houden

Op allc welke conditien en articulen Sijn Hoogheyt baba - [0S invoegen hiervooren articul genoteert; bekend

Roofzuchtige valkere Oostkust Halmaheira, Tt bij de Compagnie to: de Papotasckc Tontcrs rekerde Zie C orfrs [II, blz noar Cora-cora gewapende pzuwci_ Zie Corpns HI, blz. 499 rolgerle;

This centent duwnlo: ded tiom |46,50,98,28 0n Werl, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subject t0 hup Wabout iston mte”temms DOST-INDISCHE COMPACNIE 1602 1800.

185

deselve plaatsen ontfangen

negoryen ais een leen Fan d’Ej Comp

Aldus gedaan, bevestigd, beslooten bygevolge gecontrac teerd in Casteel Orange Op eyland Ternaten, desen 5* May 1700, wis getekend onder het Nederduytse origineel Salomon Sage, Pieter Rooselaar, Brievings, Tob’ Labs, van Petersom Abraham Sem, In margine stond Comp’ segel, in rooden lacke gedrukt, ende daeronder : Ter ordonnantie Wae den E E heer gouver neur raad, getekend Fontaine_ secretaris: En voorts onder die vam Maleyts stond het segee van den koning, rooden lacke gedruckt, daaronder getekend Siry Sulthan Fachar-Addijn Sjach Radja Tidory ; Pahalawan, cap” tain-laut Tidory Hockum Ladjat, Katsyly Salam, Singadja Sahbaad dery Marika Singadja Boy dery Sousou, Kamala- banan dery Mayer, Djoerotoelis Salam Djoerotoelis Natroena_

DCXI TIMOR-ROTTI

October 1700.

Den tolck cyland Rotty quan op 2+ Augusto hicr (Timor-Koc-p4ng) irriveeren hoewcl tegems vc: wagiinge rapporteerden; dat dic van dc negoryen Raccauw, Bulba tn Ratoisie sigh gesamentlijck Kederori bckerde clip Ratoliin tot Bulhz nadden begeven; oock [CCIS emge Roslicrien nckoryc Fria# Curbaila, Lamo Verdcrc Westcrse ncgoryen hadde geplcegt Zoo was dn op hctonrustige Rotti Ver strijd uitgebroken, Muar laler oncerzuek uilwees aam1 = gestookt dcor de Portugeezcn De kapitcin Joharnes Focamue trok cr mct aantal militaicen Rocpng Hcem slaagcc Aoder strijd, slechts ~nct (uSsenspreckckcm Vrece herstellen; die vervolgens het kastecl Concordiz op Koepang

opnicuw hezworen ~erd (Ounitgegee JalTc Tengil CI raal 06 Timor Kooge Rcncering Batavia, Mci 1701 MIgijc Rude Hecrcn-XVIdd. Nercmbcr 1701) .

Dcry dari Kamalabaran verbastering Kimelana_ ladnouder Djoeroc-toelis schuver cecteans Uit het Contrac tock Ook in de verzameling der Koer Zceland, 8148, alstiede in de Overgccomcn bricvcu 1702, %dc boeck afdccling Timor, blz. S0 Folgcude.

This content duwnloided trom |46,50,98.28 on 12 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subject t0 hup Waboutiston wrettemms 186

GENERALE FEDERLANDSCHE GrOcTROYEERDE

Vreedearticulen, opgesteld door opperhoofd den capitain Jan Focanus raad des casteels Con- cordia op eyland Timor; Ler presentie van de bond geno= en coningen Yan Coupang; Sonnebay, Amaby, Taybeno Amaphoan tusschen de coningen TaT negoren Termane, Curbaffa, Baka_ Decka, Loly Thie, Oynale en Ossypoeko ten eenere, Raccouw, Bulba en Batoise te andere syde:

Eerstelijk sal de questie, ten principalen tusschen de koningen van Raccouw, Bulba en Battoise ter eenere; die van Termane Curbaffa_ etc ter andere_ uyt misverstand beuselingen ont- staan; dood en te niet wesen_ ook in toekomende daar niet meer w2n gedagt; nog opgehaeld werden_ Ten tweeden; Sullen de koningen van Raccouw, Bulba Batoise nae ratificatie deses volgens de gemaakte vreede door den capitain op Rotty tot Lando, er contract van den jare 1690 en 1691, miet het drinken van haar bloet onder den anderen gemengt, bevestigt, ten overstaan van Comp’ bontgenoten, coningen Van Timor, gehouden sijn paggeringe van d’ klip Batolijn tot Bulba en daarop staande huysen af te breeken en in haar oude negorye woonplaats houden, ook de lang beloofde onderdanen slaven die deselve tot dato deses van die Van Termane Decka, als andere, etc onder haar houden_ restitueren_

Tcn derden_

Sullen de koningen en regenten van Termane; Curbaffa_ alsdan restabileeren d’ ingetrockene negorytjens Djeuw Lolelijk; gehoorende eerste WnOCT Termnane laaste onder Curbaffa , onder conditie nochtans_ dat die als voordesen onder gesag Fan Termane Curbaffa sullen blyven behooren

Tcn vierden Soo het mogte koren te gebeuren dat ’er wederom door eenige interval questie tusschen eenige negoryen Rotty mogte komen ontstacn soo sullen daerom egter den anderen

Alle riikjes Zuid-Timor; Alle op att Corfits II, blz. 539 Zie Corhus III; blz . 539 valgende Dioe Lole.

volgende.

This centent duwnlo: ded tiom |46,50,98,28 0n Weil, 42 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms OOST-INDISCAE COMPAGNIE 1602_180D.

niet vyandelijk mogen aanltasten; Ta&r spoedigste tot Coupang komen haere geschillen aan het opperhooft bekend maeken 4a welkers advijs haren besten, alle verdere ver deringen Voor te komen haar sullen moeten gedragen: Ten vijiden. Soo waneer in d' een of ander negory op Rotty eenige per- soonen mogte komen, die uyt name van het opperhooft of d'E. Comp eenige slaven paarden; buffels, schapen ietwes anders quame eysscher, of valsche praatjens maken_ wy bevonden hebben voordesen wel is geschied en bynaer onder haarlieden in gewoonte sullen de koningen, 'tsy wat negoryen sulks quam Toor vallen, die gasten hegtenis setten, met d' eerste gelegentheyt naar Coupang oversenden_ naar behooren aldaar gestraft en alle onheylen die daaruyt souce komen ontstaen, Voor komen:

Ten sesder. Dat die van Rotty in generael niet sullen met haar Waat- tuygen nae Solor; Amarassie, Liffauw, Savo ofte eenige plaatse vermogen te varen sonder daartoe vrygeleyde al opperhooft raad te hebben verkregen en byaldien dit komen Ovete treeden eenige haerer vaartuygen zee quamen attra- peren_ sullen de goederen prijs, en de persoonen als lijieygenen vin d'E Comp' verklaard worden_

Ten sevenden_ Byaldien gebeurde, dat eenige slaven van hare meesters fugatief in andere negoryen sig begaven, haer daer sogten onthouden woonplaats nemen; sullen koningen opperhoofden_ Wens negoryen die komen, yder, geere uytgesondert, gehouden sijn deselve wederom aan den eygenaer 0' CT te geven_ Ten achtsten_ Byaldien eenige moetwilligers waren, die van een ander negorijsvolckeren haere buffels, paarden, schaapen andere vee quimen roven_ steelen dood slaen (daar veel questie uyt ontstaet) sal dien regent of opperhooit; van wiens volck soude mogen wesen, daaraan klagten werden gedaer, gehouden sijn goed Ono ersoek te laten doen, sulks bevonden sijnde, den misdadiger aan opperhooft en raad tot

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms 188

Coupang overleveren omme naer eysch aldaar gestrait te werden Ten negenden Sal het eedecontract Ac den November 1690 en 3" February 1691 ter presentie van bondgenoten-coningen van Timor gemackt, alle andere, roor nie die tijt; in (' gchcel blyven, 1a wedersijds nae behooren nagekomen worden. Allen welke

voorenstaande articulen ondergeschrevenicm_ generaal rder bysonder beloven sodanig mae komen, gelijk deselre ons ook volkomen soo in de Maleytse als Rottinese tale is vertolckt versiaan gegeven in den raad F77 casteel Concordiz tot Coupang op eyland Timor; ter presentie Va de Coupanese, Sonnebayse, Amabyse; Tayl beense Ammaphoanse coningen_ in welkers presentie wy, tot teeken Film onse goede meyninge, dese ondertekend hebben:

Onder stonid ; Timor in ‘1 casteel Concordia den October 1700 , was getekend met &’ caracters ofte merken Van Sinlay Kiera, coning van Termane, Sorro, soon van Tonckannak; coning vin Raccouw als volmacht; Banic Geok; tweede regent Fin Lando_ als gemachtigde; Lonko-ley, tweede regcnt Van Loly , als gemagtigde, Pikattih; opperregent van Curbaffz, Sinlay Kiera; coning van Termane, als gemagtigde van die ViI Deecka Tollolongi, gemagtigde van Thie Dalofangy, gemag tigde Uan Assipocko_ mitsgaders Phoa Tayamma, gemachtigde Va Bulba_ Laing-E nosso_ gemachtigde van Battoise, Phoa, Planckje en Loballa_ gemachtigd: ens Valn Raccauw ende Sadok- kieuw, tweede regent van Termane In margine stond Ons present, Was getekent : Joan Foca- nuS Joannes van Alphen, Jacob Foock en Francois Scheffens benevcns de mercken vati Ammattano_ representeerd Coupang, Savotto, een van de Sonnebayse hooftregenten_ Ammakieffie _ coning van Amaby, Taynoef, represcnteerd Tabeno, Ammakocko, Apoo Ammatarra Lotty, tommagor Taybeno_ Lucas_ tommagon Tin Coupang: Op spatium Voor de rertolckinge getekend Rutgert Goosens_ cnde merken Tan Nicolaes Gonst Jan van Gccrvliet:

Sic ! Deze jaalste WcC tolken kolldenl dus hlu Maaml tict schrijven; Het Waren vermocdelik soldatet , dic lang op Timor hadden ECKOOnL Mils- schien tct Ttouycn het}iatd VarEh gehuwd.

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subject t0 hup Waboutiston wrettemms WuS

Gecollationeert; accordeert, Timor in ’t casteel Concordia ady 20 February 1701 _ #as getekent : Cornelis Conde:

DCXII PERZIE

December 1700_

stcedy voorigutende motilikheden Perzie deden de Hooge Re- gecring Batavia besluiten den directeur Jacobus Hongkamer amnas sadeur aar Ispahati te zciden De Perzische regccring schccn daar zecr ingeromen am maatregelen; den gezant de reis ge makkelijk marer Fcm Juistcrrijk onanear Noz voir Hoogkamer uit Gamron verirokken Aals den ZUstem Februari 1701,

Ferecneen luer Comp wooning becienac den tkolmecster Micrsa Sadac; mer ccn copia autentiek van zeker koninckklik regam, Op genocmde Sadac ver Ieent, waerby Gelast Gleri Omsc voorheen 1inecrino conditicn doen Ea grypen, dierwcgen nader verbantschrilt te Voroctem a500 wedersiits tot onderling verdrag Makcem Wy bedanckten den algesondelzc versogtcn zulx Mcester onsentwegen cok t doct verdere betuyging, dat het jongste aaeeraMe contacl madere verklaring Ferpieh by dE_ ncec ambassadeur Hoogcamer Spaban zoude besckikt wcrden" Hicr vo- t bedoclde stuk, dat overgang vorm tusscnen mancament Januari 1700 en dat van November December 1701 . (Ouuit - gcoec Unc OeecCur rano Perzie an d: Hooge Regeering Baleais, d4.11 Deccmber 1700, Febriari Mesrt 1701).

Translaat mandament Gamron verleend

den tholmeester tot

Daar is een gebod uytgegaan; dat de wereld te gehoorsamen heeft, namentlijk dit Den toevlugt Vin verheventheyd en handvatsel van eerbaer- heyd_ Miersa Sadac eddin Mhamet, tholmeester ider inkomende uytgaande goederen van Persische zechavenen mustoffie Fan Lhaar, die met koninklyke gunste begena- digt, zult hebben te weten_ dat het in dese tijd gesonden request, belangende de vryheden _ dewelke de grooten van de Hollandse Comnp" hebben begeerte Van dat deselve mogen stand- houden, mitsgaders presentatien, die erkentenisse UDL

Uit het Contrectboek. Ook in d Ovcrgecome: brieven 1702, Ide boeck, folio 52 der afdeeling Perzie ") Zie hiervior; noot op blz , 153.

Tis centent duwnlo: ded tiom |46,50,98,28 0n Werl, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subject t0 hup Wabout iston mte"temms 190

GENERALE NEDERLANDSCHE GROCTROYTEROE

deselve Fryheden gedaan werden andere zaeken meer , hier Voot ons koninklijk gesigt verscheener, moetende ver= kteg Cnt kennisse der inhoude van dit koninklyke mandament, danig als gerequesteert is de voormelte zaeke met haar besluyten, daarvan een handschrift nemen dat ons toesender; mits- gaders vani pa sserende dierwegen ons kennisse geven, zullende, L0O wanneer den Hollandsen capitain de bedien- dens eenige insigten mlogten hebben_ Iils OnS gerequesteerd is dat den voormelten capitain Foor imbassadeur hier ten hove staet verscheynen; sijn atrivement versoek; sodanlig als er daar Op g ordonneert sal werden; moeten naargekomen werden, niet twyifelen aan de koninklyke gunste Geschreven in de maand Rejep in jaar 1112, overeenkomen- met de maand December 1700.

Onder stond Aldus agtervolgens interpretatie van Compag- nies tolck; Francois Sahid, getranslateerd door my , WaS tekent: Adriaan Backer. Onder stond : Accordeert, was getekent: J’ Heetvelt; eerste clercq.

DCXIII MAKASSAR:

22 Februari 1701_

De verhouding cusschen de “erschillende Totcem Zuid-Celebes dikwils Respanine_ KOSttC den gouverneur Nakasear ziju raad vccl mocite; openlijke conflicten [uSscHer Goa; Boni, Sopeng etc, yaorkoncn Om Makassat Goa doen verdringen door Roni besloot de regccring Batavia koning rijksgrooten CCrs - Peaemo rijk de volgende uiting van haar gunst te duet tackomen Blijkens resolute Gouverneur-Gcneraal cn Rade is dit suk ontworpe ucor Mr; Abraham Riebeeck:

Acte Ven remis

quijtscheldinge van schuld des conings en grooten van Macassar aan de Neder- landse Oostindische Compagnie_

Radschab 111Z bxgint op den 12den Decemnber 1700. Uit Contractbock. Ook de verzamcling Kamer Zeelwnd, 8148, alsmede in de Overgecomet brieven 1701, derde boeck; folic 1825-

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms OOST-INDSCAE CORTAGMIE 1602 1800.

Den Gouverneur-Generael Willem Van Outhoorn de Raden vajl India vanwegens de Generale Nederlandse Comp’ merckinge genomen hebbende de voor dese gedaene instantien van den voorigen coning van Goa_ de goede gedagten daerontrent van onse voorsaten mitsgaders het gedrag sedert dien tijt van hare bondgenoten, de Maccassaren, verklaren by desen [ot nader opwekking haerer getrouwigheyt aan Comp’ betooninge Van onse sonderlinge genegentheyt IoOt gemelte koning en syne onderdanen, dat wy alle hetgeene den coning regeering Van Maccassar by het Bongayse contract Van ’tjaar 1667 verklaard hebben a401 Comnp schuldig sijn, ninmermeer TAC desen Sullen vorderen oite doen vorderen, mnaer dierwegens Van ons regt willen desisteeren, in SOO Veti e en SOu lange den presenten coning en grooten van Maccassar; Initsgaders alle haar nakomelingen, volharden het rerbond van vreede vriendschap als getrouwe vrienden bontg Fnolen Vanl d’E Comp in opregtigheyt waerheyt onderhouden, onder welke conditie dan alle hetselve aan melten conirg grooten van Maccassar, mitsgaders hare naekomelingen, quijtgescholden werd desen; sulx Tel dien verstaende dat indien (buyten alle ver wagtinge) den koning

grooten van Maccassat, of wel hare naekomelingen, eeniger tijt nae desen het gemelte verbond door ongetrouwig- heyt tegen d'E Comp" mochten komen violeren wel deselve eenige daarby bedongen voorrechten ten nutte van eenige vreemde Europeaanse natien bedisputeerden, soda- nigen geval dese remissie Van geender waarde tiet sal wesen, mitsgaders Comp haar geheel gesteld, on deselve schuld ten allen tyden te mogen eysschen ontfangen_ Tot nakomirge en bevestinge van hetgeene voorschreven hebben wy dese acte mnet onse gewone onderteekeninge cnde het zegel Va hooggemelte Nederlandse Comp bekragtigd_

Het lijkt mcrkwaatdig, de verplichtingen; door Uaassaren artikcl 29 Bongaaisch verdrag 1667 zich xehumeu TlceSen worden voldaan vijf moussons nacst hinetvo Igcnde" , 1701 Mict warem voldaan_ Maar reeds in 1669 hadden ecnige dcr Vo orTlmate gronten vcrzocht *in reguard van de geltsomten, by Ect Boracysc verbont bespraxken VOOr soorcel daarin hare JLOr aenging, niet boven haare macht heswaart mogien crden; protcstcrendc grotcliix onvcrmogend wesen tct hct voldocn diet" . (Cortus blz. 413)* Klaarblikclik was scdler: %p de bctaling nict 24-13 Edronger;

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms 192

GEAERALE NEDERLANDSCHE CROCTROYEEPDE

Aldus gedaan 't casteel tot Batavia eyland Groot- Java, den 22"" February 1701 Onder stond Den Gour erneur-Generae] Va Nederlands India, was getekend: Willem van Outhoorn: In maigine Comp segel, in rooden lacke gedruckt, daaronder. Ter ordonnantie van Hooggemelte Haer Ed"_ was etekend de Haan, secretatis_

1. MAKASSAR_SOEMBAWA.

18 April 1701.

Enkele staatjes op Soemhiwa dic alle door verdragen de Compagric Terbouden Udtou Trachten nos de bepalingen dier verdragen Oncauiken dmcer in het bijzonder verbod handcl anderc yolkcren betrcft; In 1700 bieek dat speciaal radja Dotipo eigenmachtig opgelrecen; tcrwil Tambora mocilijkheden Karcm LeTezc Jyar opvolging. Bovendieu heergchten Lerhaaldelijk Jne enie heden Jusscnetl rorsten orderling. Waarogt zond FouvcrnCUI Makassar; oncer Men Soembaca Teesaneerit 27en Auni 1700 het Vevel cctwiiris dat alle Yotstcm MaIT Makassar moeaten komem schillende LkC; bcspreker Aan dezc opdracht wcrd voldaan, allc af- zonderlike verdragen uctden vervangem duOr lipemcen verdrag; (Onuilgegeven Anindo JonverOr raa aneor~ Rade , dd. 20 April 1701).

Articulen; sunen getrocken Cornelis Beer ninck, gouverneur directeur Vanly egen den Staat der Generale Nederlandse Oostindische Comp beedigd door alhier present zijnde coningen rijksgroten van land van Sumbawa, Inel name Boemy Sorowo alias Abdul Ragsoel, coning Van Dompo Damnala, alias dain Mamangon; aangesteld coning van Tambora, Calonkon Assan Hoedin_ coning Fan Sangar, Coree, alizs Abdul Tsjelie Manderssa_ jenely liever coningje vatl negorye off landstreke Pekat, OITI hun naar den

Uit het Contractbvek , Waarin [accmazi roOrrom, namelik in [Va_ 473 blz. asoos de-Ovgrgecomen Krzeen 1702, &stc Exck, aidccing Marasser , iolio 57 Jecely adellijke titel, everals dain. Meestal, ook tkans nog; Papekat gcnaimd

This centent duwnlo; ded tiom |46,50,98,28 0n Weil, 12 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subject t0 hup Wlabou Jsto #reena 005T-NDISCME COMPAGNIE [602 1S0.

193

inhoud derseive vooreerst ende tot een nader ordre van Haar Hoog Edelhedens_ den WelEdelen heere Gouverneur-GeneraaB Mr. Willemn Wa Outhoorn d’Ed” heeren Raden vin India, stipt en heyliglijk te reguleeren,

Eerstelijk beloven sy, coningen, algemeen de contracten Dy hunne vaderen predecesseuren Op diverse tyden met d’E Comp of hare dienaren aengegaen heyliglijk te sullen nzkomen gehoorsamentlijk in 2l hun deeicn, voor 20n Verte die nog practijcq #Pplicabel zijn, te zullen opvolgen Ten tweeden. Dat voorschreven contracten houden als desen insereerd, daerom aar teneur derselve beloven Swecren hoe er tusschen haar cr de Generale Comp S0O verre hunne ryken sig nu uytstrecken ofte naer desen mogte komnen uyt te strecken, sal gehouden werden een goede, vaste vreede vrtind- bondgencotschap_ eeuwigen dage toe; dzt alle cinceriteit; getrouw- ende opregtigheid: Ten derden. Vergunnende overgevende _ opdat dit contract te besten - diger mag blyven; aan dE Comip de frequentatie Fan alle hare landen; met seclusie van alle andere Europeaanse natie ofte ymand van harentweger, sonder onderscheid, niemand, wie het ook zijn mogt, uytgesonderd_ sullende Sy , contractanten; nogte ymand van hare deselve vreemde natie ter negotie ofte andersints vermogen admittercn, sonder toestemming ofte consent Van dengene, die Comp wegen alsdan sig tot Bima wel daeromtrent, mogte komen te bevinden, manquement van den resident aldaar die d’E Comp” na hun believen et goedvinden konnen doen posthouder; gehouden zijn voor admitteren van de gesegde vreernde negotianten sulken geval den gouverneur raad tot Macassar daervan preadverteren, sonder wiens voorweten ook van geene soda - nige natie, Ook vin geene andere natie hier in Indiz_ ver

mogen aan nemen eenige gesanten, brieven besendingen, onder welke schijn het ook mogte zijn Ten vierden: Sal van Fooriaan alle frequentatien correspondentien

DL %5.

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms 194

GNERALE YEDERLANDSCHE CEOCTKO ELKAL

tusschcn Bima e Macassar zijn cn blyFcn g’ extirpeerd. dat dluarom Faart der Macassaren met hunne praauwen landen “an Bima etc werden gespeend, ende aan niemand eenige passcn verlecnd din aan desulke_ Van wcn men VCI - sckerd dat hunne belangen aldaar zijn liggende dat met geen quade insigten derwaarts rertrecken die dan ook met Comp passewl; by den gourerneur In eygener persoon onder- tekend, Sullen mnoetcn voorsien zijn, anders als lorren drayers roofvogels mogen cn Inoeten getracteerd werden_ Ten vijfiden. Werd d’T Comp” alleen _ met uytsluytinge Dan alle andere roorschreren Europeaanse natic, orergegeren den Frycn handel endc negotie U”cr gantsche land en gebied Van hoog emelde coningen, sonder dat ook cenige andere Indiacnse natic, Mooren, Javanen, Maleyers, Aatchinders, Siammers etc gecne uytgesonderd, daar ook eenige wharcn ofte coopmanschappen sullen ermogen an te brengcn, ja selren met hare raartuygen aankomc, sonder pascedulle of toelating van d’E. Compagnie Tcn sesden: Insgelijks en sullen geene ardere van alle roorschreren natic, soo Europeaansche als Indiaansche, uyt het gebied jurisdictie ran hooggeielde coningen mogen Terrocrem alderminste coopmanschap _ dat deselve daer land rallen van buyten tocgestaan werden te mogen aanbrengcn door onderdanen Vat hooggemelde coningen of andere nabywonende vreemdelingen_ aIsoo datselve d’E Comp’ alleen toeg estiin in specie sappanhout, schilpadshoorn Wax; welke &‘E Comp’ aldaar jaarlijks tegens den gestelden prijs, wel hun waarde laten afhaelen en betaelen; ten ware dat coningen, hun aparte vaartuygen met een voorraad Var schil padshoorn of wax genegen waren tot Macassar te Senden om Soo recl vtOCger een tusschentydige betalinge Van hebben, welk haerluyden by sulk ecn geral mede g’ accordeerd toegestaan werd_ mits dat sy dan ook heylig gehoudcn sullen zijn hunne wharenby d’E. Comp niemand anders _ ter matke te brengen cnde daarvoor, soowel I bun land als hier tot Macassar; moeten ontfangen sodanige coopmanschap

Smokkelaars:

Thix corent downloadedl irom [46_50.98.28 on Wcd, 12 Oct 2016 18,05.34UTC FM2 vorccL http Wlabout-jstos orghermis OOST-INDISCHE COMPAGNIE 1002 1800.

Nederlandse silvere specien_ die thans luer daar in hun land gangbaar zn, ofte namaals mogten gcmaakt werden_ soaanig d’E Comp alsdan goedvinden Ten sevendcn; Indien +’ ceniger tijd eenige Nederlanders of andere Christe ncn, dat het zijn dienaren of onderdanen ran d’E Cump’ of ook selfs geen onderdanen soo het Christenen zin_ hUn tol de hoogstgemelte coningen quamen begeven thoonden Renegen te zijn het Mahumetainse gelore J1n nemcn Eno sullen sodanige geensints Jangenomen maer dadelijk goede versekering Gan hande ran 4’E Comp moeten Olat geleverd werden, mitsgaders ook alle sulke, die albereyds nog etgens onder de jurisdictie van hooggemelte coningen mogten schuylen; inisgelijks sal Cuk d’E. Comp geen ond erdaner ran die coningen tot het Christengelove trecken tegens dank wille Van Hun Hoogheden. Ten agsten Soo eenig schip of schepen van d’E. Comp” by ongeluk of anders by omtrent Bima stranden van Bima Dompo etc” te blyven quamcn, SOo gullen de coningen gehouden wesen Fermogen d’EJ Comp stain met vaartuygen en volk, om de menschen cn goederen te bergen tragten 1 UUI komen alle verminderinge Van dicn ; daerom sal ook weder d’E Comp’ dat volk; dat haar ter hulpe komen eerlijk beloonen: Ten negenden; Hooggernelde coningen sullen naerdesen Van d’EJ Compagnie over het in- en uytvoeren van goederen; #inkomen Fail schepen of andersints niet vermogen vorderen eenige thollen of geregtigheden, onder wat titul het ook Wesen mag alsoo d’E. Comp’ dat alles vrygegeven werd, Ten thienden. Het sal d’E, Cornp” vrystaan tot Bima Dompo, en rOorts door geheele land, daer haer gelieit, en Op sodanige plaats als sy daartoe komen uyt keuren, eene logie te regten waertoe dan ook Hare Hoogheden sullen doen bestellen terialen ncr lands wyse dog begeerd d’EJ Comp’ hzer logie van steen met een pannedak te maken; daertoe sullen sy selve de materialen moeten versorgen; of ten ware gediend

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subject t0 hup Waboutiston wrettenms 196

konden zijn van bergsteen, die daar valt, waanvan d’EJ Comp’ aanbrengers dan behoorlijk sullen loonen. Ten elffden_ Sullen hooggemelde coningen gehouden uesen alle het grof canon, dat onder het vermogen VanL haar mogte bevonden werden_ Op de eerste aanmaninge aan harden van d’E. Comp’ over te leveren, sonder daarvan een eenige te mogen verbergen otte verdcnkeren_ Ten twaalffden; Ende opdat dit verbond te onverbrekelyker 2y , SOQ sullen hoogg emelde conirgen allenthalven sijn vyanden Van Comp’ vyanden, vrienden van Comp vrienden wyders ook houden esen aan dese laastgenoemde sOo veel hulpe te contri bueeren, daer vereyscht, als in haer vermogen staat, sullende d’E. Comp’ integendee ook, verre de gelegentheid wil toelaten_ haar van

gelyke Yovt alle overlast, die hun door andere mogteri werden aangedaan_ tragten beschutten, sonder dit d'E= Comnp" aan dese adjude preciselijk gehouden blijft; VoOr niet, wanneer sy eenige verschillen diep in of buyten lands met dese of gene mogten hebben, ten ware de natuur der zaken daertoe gesteld ware en d'E Comp" het selve noodig oordeelde en, als boven gesegd, gelegen quam_

Ten derthienden: Geene forten of sterktens sullen de hooggemelde coningen in eenige ViI hare landen jurisdictie vermogen te maken_ mnet kennisse_ (oesiaan voorweten der Comp TaT den resident, die vanwegen d'E Comp'- aldaar des noods mogte geplaatst werden als gebeurde, dat dE. Comp' VCr-sekeringe van Hun Hoogheden ergens nodig oordeeld haer een vastigheid laten maken, Co6 sullen Haar Hoogheden eerste aanseggen die weder moeten nederwerpen

Ten veerthienden. Verklaarden voorschreven Hoog heden haar selven, hunne landen onderdanen geheel over geven onder bescherminge Vin d'E_ Comp die sy altoos willen en sullen erkennen voor haar schut scheriheer, gelijk ook dE. Comp onder restrictie, als articul deses reeds is terneder gesteld, aannemende, by gelegentheid des tijds, wannecr der

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms OOST-INDISCRE COMPAGNIE 1602 1800.

g' oordeeld werd dat sy Comp hulpe ten uyterste benodigen_ in geen staat zijn 0m haar selfs langer te defenderen, haer- lieden de behulpsate hand te bieden dog welke in geender- hande wyse sal stand grypen, wanneer der bevonden werd dat als lafhertige hun eygen intrest en ryken verwaarlosen 't op hulpe van d'E. Comp' tragten te laten aflopen

Ten vijifthienden; Betuygen Haar Hoogheden te smen en yder in bysonder , rezuncieren staan van alle superioriteit heer- schappye die den een Over den anderen Cor dato mogte hebben gepretendeerd, off sig aangematigd, belovende sy malkanderen nu oyt, ofte oyt naer descn, daarom meer lastig te sullen vallen ofte eenige molesten vyandelijkheden Jan te doen_ veel min gedoogen dat sulks door haar onderdanen werd ondernomen; maar verklaren integerdee elkander voor broeders vrye heeren coningen erkennen daervoor te sullen erkennen ten eeuwigen dage toc ; ende dat desen geen disputen mnee1 mogten vallen over rang, 500 dierwegens alnede overeengekomen en verstaan, dat wanneer den eenen coning den inderen syne jurisdictie, hof ofte rijk komt besoeken_ dat alsdan denselven aankomende coning, die het besoek geeft ofte doed, rang moeten cederen VOOr dien besoekon tanger; gelijk een buye tenconing door een naburig coning sijn land passerende, welk den een den anderen

niet bevoegd sal zijn gaan keeren beletten, by ontmoeting gehouden sal wesen te doen; ten ware den besoekontfanger uyt eygene motiven uyt een simpelyke hoffelijkheid daervan wilde afstaan, den besoeker de rang geven, alle welke verstaan werd V7nn coningen generael; dog met uytsluyting vin jenely of crain Papekat; die als van den gemeenen stam voortgekomen en also0 geen geboren vorst zijnde, gehouden sal blyven aan overige coningen van Sumbawa rang cederen sodanigen respect te bewysen, den jonger aan sijn ouder broeder schuldig is, met dien verstande nogtans, dat hy ofte syne aen gene Fin hun allen tot eenige hofdiensten sal verpligt zijn_ Ten sesthienden Soo verklaarden Boemy Sorowo, alias Abdul Raksoel, thans coring Van7 Dompo, in den hoofde deses gemeld, ontblooten

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Werl, 42 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms 198

van sijn geweir en overgeven van Sijn crits_ dat hy Voor altoos d’E_ Comp wil dankbaar zijn en blyven Voor bewesen genade vergiffenis vanl het quaad, dat hy oyt oyt tegens het WaTC Intrest Tat d’E_ Comp’ begaan, jongst laaste troubelen actie tegens dain Mabany, wanneer hy, Abdul Ragsul, sig van hulpe der schelise rovers crain Jerenika_ Pamlikan, etc bediende, geperpetueerd heett, waerdour hy met regt Vam syne kroon en digniteiten niet alleen zoude mogen verstolen werden, TlaCr daerenboven ook andere ten exempe strafbaar was, sulks hy verklaard dese kroon hem mildelijk van d’E. Comp’ geschonken _ als een nicuw geboore coning te sullen hoofd setten daermede als een gepardonneerde ter eeren van dE. Comp’ blyven pronken; onder een vast en nadere beloite van sig na desen onbesproken sullen dragen allen gevalle nazr Comp begeerte onderdaniglijk te willen schicken.

Ten seventhienden_ Soo betuygen Jamal, alia? dain Mamangon_ coning Kn Tambora mede den hoofde deses gespecificeerd_ tot VOOr- kominge van alle disputen, die by verloop Man tyden egcns successie over coningrijk vin Tambora tusschen syne descendenten en syne broeders Amayaly en dain Moroepa; ofte hare kinderen Ler cenre, ende broeders VaM Abdul Bessy, thans verbannen coning van ‘t bovengenoemde rijk Timbora Abdul Azis ende Abdul Wahab genoemd, oite wel hare kinderen ter andere syde, na sijn dood mogte komen vallen; dat aanstelling Fan hem) tot coning ovet die van Tamborz Calonkon syner en Abdul Wahabs (die voor sig selis Toot sijn broeder comnpareerde) genoegen is verstaan cn besloten, dat dese syne selide waardigheid naar sijn, dain Mamangons dood sal komen te devolveren Op de persoon van Abdul Azis voormeld, ofte desen sijn overlyden desselis broeder Abdul Wahab, jae ook by’ vroeger afsterven dm ese twce laastgenoemde, de oudste broederskinderen die te dier tyden bevonden sullen werden in leven te sijn_ sulks de croon aan dese

twee tacken, daer de twee brveders, Abdul Azis Abdul Wahab d’ eene tak; en dain Mamangon met Syne broeders Uitgewcken Makassaren Meesta geuacind Damala.

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subject t0 hup Waboutiston wrettemms Oosi

kinderen den anderen van representeren, als beyde van een stam afkomstig, met over en weerspringing sal gehegd blyven. Ten agtthienden. Soo betuygen sy, coningen te samem wel principael var Dompo Tambora Papekat, te desisteren van alle pretensien, die sy OVCr Wedet op den anderen sustineren pretenderen te hebben wegens hunne volkeren, die by vorige tyden, en Vooi namentlijk in de jongste troubelen, van den FCti tot den anderen sijn overgekomen ofte ook we_ aangehouden, met beloite Fan dese verschillen door de intricaatheid der disputen in vervolg nOg ten eeuwigen dage weder te sullen ophaelen; Otn alsoo hier- door voor te komen prevenieren de wortel of de eerste OOr Saek vin alle discrepentien; die tusschen haer, coningen, andersints ttwyffelijk zoude konen ontslaan. Ten negenthienden: Soo betuygen Haer Hoogheden generaliter aan goedvinden van den WelEd” heer Gouverneur-Generaal Mr, Willem Vin Outhoorn, ende de Ed” heeren Raden Van India tot Batavia stellen over laten; OI dese bovenstaande articulen_ geene uytgesonderd, te extenderen, besnoeyen ofte wel eenige andere veranderinge daarin te maken naerdat Haar Hoog Ed” sulks ten beste Fan land van Sumbawa algemeen ofte wel de daerop leggende coningryken in ’t bysonder, ende den staat van de Generale Compagnie sullen goedvinden te behoren_ Ten twintigstcn Beloven Haar Hoogheden den anderen Ovet en weder gelyker - hand te sullen bystaan hulptraepen toevoegen en helpen schermen tegens alle geweld en erlast; die men een VIT haar alleen Tanl buyten; sy door zeeschuymders of andere Indiaanse ruofvogels_ zoude willen andoen, sulks Haar Hoogheden sweerem den #nderen tot den dood getrouw te sullen blyven ende het bloet Van den eene syner onderdanen tot beveyliging in den anderen te sullen opsetten. Ten eenentwintigsten: Betuygen opgemelte coningen by toeval, dat tusschen haar duor een oi ander misverstand eenig verschil quatne ontstaan; malkanderen niet straks sullen overvallen oite beourlogen_ vee min eenig ongemak aandoen maer ter contrarie

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms Z00

dat sy hunne verschillen voor de aggressie de E. Comp’ sullen komen voordragen; om aldaar hunne zaken openleggende; be- middeling en regt Foor de beledigde versocken_ on alsoo alles, wat tot nadeel van hun gemaakte broederschap zoude konnen

strecken, weeren belcvende daerenboven dat inge- valle een der twistende parthycn na de roorschreve bemiddeling niet luysteren ende regtsinnige reden geen gehoor wilde geven, dat in s0o ecn cas de resterende coningen den beledigden den eysch Fzn zaken sijn onnoselheid sullen ter hulje komen maintineren Ten tweeentwintigsten ende ten lzaste Soo sijn de bovenstaande articulen, opdat alle deselve des te religieuser mogten werden onderhouden, by alle de coningen_ den hoofde deser gemeld, ende nare byhebbende groten coningskinderen Item door Abdul Wahab Voor sig selis ende Foor sijn broeder Abdul Azis onder drinken Vin critsen water_ den alcoran besworen ende voor hazr ende hare nakomelingen ’t bywesen Fam den heer gouverneur raad ondertekend.

Macassar, in casteel Rotterdam, den 18 April a? 1701 onder stond Ten overstaan van ons_ WZs getekent Cornelis Beer nink; het merk Vatl Sampualia als gecommitteerde van het hof Goa, S. Claasz, het mnerk of de handtekening van dain Malawan_ gecommitteerde van Bony, by absentie van den coning ende den eersten rijksbestierder; Arou Tanette Matona_ Wesselburg, de Vos__ Aarnoud Mol, J” Hackaert; Arent van der Mijl, het merk of handtekening van Boemi Sourowo_ alias Abdul Ragsul, coning Yin Dompo, net merk of handtekening Vin Damala_ alias dain Mamangon, aangestelde coning van Tambora_ het merk handtekening Va Assan Houdin, coning van Sangar, het merk handtekening rzn Corve, alias Abdul Tsjely Mandersa, jenely off liever coningje van de negory of landstreke Pekat, net mnerk handtekening Va Abdul Wahal, jonger broeder van Abdul Bessy, thans verbannen coning van Tambora Lager stond Compagnies zegel, roden lacque gedrukt; daeronder: Ter ordre Tam den heer gouvernetr den Taad, was ondertekend Jacob Cuyk van Myerop, secretaris; 1) Zic Corpus IIL; moot op blz ’30.

This centent duwnlo: ded tiom |46,50,98,28 0n Werl, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subject t0 hup Waboutiston wrettemms Oost-INDISCHE COMBAGNIE 1602_-1800.

201

DCXV_ KOROMANDEL

25 April 1701.1)

Agt E6 C[TEIE zindc op veelvuldige Veratcu extorsien, Mataam Invoonders dorp Sadraspatnain gevolgelijk mede, oornamertlijk, Comp’ dependentcn, bestacnde in de koopluydcn, Wers schilders #sscte cenige ja-cix herwaerts zedert dat het dormp wcdec Occcr mag regering lantheers bedienden Ectrockcr zun blootgestell geweest op d nodige dicnslige middelen Foor koming dien; gerioc hovcn alles in ainmercking gcko- ten pagt nenen Inecrgemelte

dorp ToOr reekening dE. Cmp poeineen daartoe leidden onderstaand contract, (Onuitge- 0ezrt bricf Direcieut Fan Lornne HT- Bedazu 4.1. 19 JWi 1701).

Translaat caul in Persiaans Tillingaes, door heer Oemer-chan, amien en fauwsdaer ovet Singelepetse landen, egens het voOr jaren in pagt gevet UA de dorpen Sadraspatnam, Oemeriemeyoer, Kalpakum; Eddeoer Alem, benevens de gereg - tigheyt van lossen laaden of ?) de reede van eerst- genoemt dorp, aan d'E Comp' verleent;

Het jaer Wicrama; den 17* van de maent Sjitery (off onS tijtreekening den 25* April 1701) werd dese czul aan den edelen heer Dirck Comans_ gouverneur en directeur deser custe Cormandcl met het ressort, verleent door Oemer-chan amen lausdaer OVCi Singelepetse landen. Aangesien zedert d'E_ Coip' tot Sadraspatnam genego tieert heeft, dat dotp ook lange tijt in pagt gehad hebben_ gelijk mede eenigen tijt staende de regeering Fzn den grooten Alemngier, ondervonden selve doen ook heeft geflo reert, dog zedert dat dat dorp aan1 de bedienden van gemelte Mayesteyt tot haer besoldinge overgegeven was, is bevonden dat door die haer quade regeringe selve niet alleen seer Vervallen_ maer ook de meeste inwoonderen daeruyt wijt en zijt

Uit de cont-aclcn -verzameling Kamer-Zeelord , 8368 aid V bl2. Ook in d Overgecomcn Driczeh 1702 tiende bocck; afdeeling Cor mnandel, folio 110 ev geen verschrijving Mo Zie beneden Naast dezen titel stond het zegel var Oemer-chan; De woorden amich fausdaar zijn) hicevoor recus behandeld_ verbastering Chaitra; dat dikwijls Sjittirai werd gespeeld Kroningsnaam den Grootmogol Aurengzib:

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms 202

GENERALE SEDERLANDSCEE GEOCTROYEERDE

sijn verstrooyt geraekt: Ook hebben uyt dien hoofde particuliere coopluyden afschrick Echad met haer vaertuygen die reede aan t€ doen: van dit aangehaelde en het verval Jer dorpen ten vollen geinformeert wesende, hebbe met voorkennisse en met genoegen van den kaankovi; desmioegie principaelste moradores daervan advijs aan den here duan egeVCI, cn tiet Sijn E" vol- comen toestemminge de dorpen Sadrangapatnam_ Oerimeyoer; Kalpakum, Eddeoer en 'Alem, te samen met hunne zaeyvelden geregtigheden van fausdaers en andere inkomsten, Tuor JOCO pardaus mitsgaders de reede van gesegde dorp off de geregtig heyt Vam lossen en laden VuuT z000, en alsoo alle voorsegde tot 3000 pardaus jaers dat VouI de tijt van vijff nil-ean volgende jaren 4an alsboven verpagt. Volgens het gesegde zullen de 3000 pardaus jaers in drie termynen moeten voldaen daervan quitantie konnen ontiangen werden. Op dusdanige wyse kan gesegde pagt absoluyt voor jaren lang Werden genomen_ inet beding nogtans

dat de pagoden andere cleene geregtigheden Tan die nature sullen genoten werden diervoegen als dat altijt in gebruyk is geweest Verder moeten UE_ dese Onse caul gelovende roortaen eygen welgevallen maken, dat soowel het dorp als reede komt te floreren. Wy sullen Valn onse kant die van den duan besorgern_ dat UE soodanige kulpe werd toegebragt; als sullen komen te benodigen vermogens ziju te doent_ Onderwylen sal hetgeene den duan reets voor dit jaer wegens reekeninge ontfangen heeft, gedetraheert dat nog komt ontbrecken; eynde vinl het jaer moeten betaelt weren_ Terwylen den here duan UE_ geschreven heeft; dat myne Ver eene caul, ten eynde voorschreven; mogte werden gehouden alsof het door Sijn E zelven was gepasseert; soo moeten UE desen ook daervoor neren en aensien, mitsgaders het welvaren van het dorp betragten_ erder met geruster herten blyven Jeven_

Dc betcekenis dezel titel mij niet bekend. Tolambtevaa: . Zie WILSOY “Uci desmukh: Portugeesch Ahunr rtcen Anoere em ~uu Sadrasvallialll pagoden hevdense empck gecolen rechten

iukoisten ouk zekere

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subject t0 hup Wabout iston mte”temms
OOST-INDISCHE COXPAGNIE 1602 1800.

Onder Stont : Voor translatie, Wzs getekent : Nicolaes Turnhout: Lager : Accordeert; en was getekent: J Dubbeldaart, ge- SwOrcie clerq:

DCXVI: KOROMANDEL:

Juni 1701. `)

Ongereer midden tureecker Sadraspat am Porto Novo plaat g Conjemere, die jaren Jang Zcer bclargriik centrum Ucycrs Eewcest was, Vla r Engelschem gocde zaken haddtn gedaan_ Geleidelik echter de plaats Fetda Ilen tenslatte hadden de Engelschen hajt lateu Iloen yuuverneur Koromandel, Dirck Comans, tijdens inspectiercis Sadraspatnar rertoele oordeelde hij het gewenscht, zelis noodzakelijk ,etn nader tedAMED rakerde Conjemere hct Iaken beslag aldaer, coen Met plaatseliiken ecuverneur Slocl net het oOg dazrop onderstaand contract waarkij de Compagnic gcrocmde Tzare Aor Jit Pacht krceg: (Onitgegevch briet Oqincacur ruod Cormaudel Rade d4 19 Juni 1701}.

Translaat caul in ’t Fersiaans en Tellingaas wegens de pagt van dorp Conjemere door den heer Kevel Ran aan den Ed” heer Dirck Comans_ gouverneur en directeur deser custe Cormandel met ressort, verleend

Ten tyden van Coetob-sjah is het dorp Conjemere, aa0l de zeestrand gelegen_ door d’ Engelsen tot het doen van haret coophandel gebruykt geworden_ maar zedert dese landen onder den groten Mogol gebragt wesende is gedagte plaats door troubelen van de Marattijs als andersints sccr vervallen Tin inwoonders ontbloot geraekt, jae sodanig; dal eyndelijk den Engelsen capitain selve ook heeft verlaten gevolgelijk dito plaats sedert ten eenemael ledig en onbewoond blyven

Uit het Comtractboek. Ook in de Ovcrgecomcn bricven 1702, tierde boeck; aideeling Cormandel, folio 109. Beide aischriitet ndetten den regent Kcvel Ram; de brieven van Koro mardel echter schrijven steeds Kevel-rauw. Abdullah Kutab-sjah, die in 1672 overleed ruim 50 jaar als koning Ovar Galkonda hebben geregeerd Mabrattis

Tis centent duwnlo: ded tiom |46,50,98,28 0n Weil, 12 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms 204

leggen. Om dese reden hebben goedgevonden tot weder-opluyckinge van dito plaatsje sclve tot het doen van handel over te geven aan de Hollandse Comp’ onder dese onse cazl welk jair Wissoe off het begin Fam 1701 aanvang neemt, ‘) luydende: Buylen pagoden , braminesgeregtigheden veralere FTy- heden; Fan ouds vergund, werden 500 geszey, hoovdgelden, thollen van het dorp; iten van lossen laden jonkoms; geregtigheden ran fausdaars,“) kaanko desmiochi; mitsgaders geen er nog verder mogte wesen begin ran het jaar Wissoe voor den tijd van 10 jaren aan als boven Qver gegeven, onder conditie, dat daarvoor eerste Fijv jaaren mae eenkomende, jaars sullen werden betuelt de somna Fan pardauws 520 dat drie termynen om vier maanden eens_ Tan welkers ontfang dan de behoorlyke quitantic sa] werden verleend _ roor de andere Fijff jaaren moet de beta linge geschieden volgende wyse_ als het 6 jaar V8 meerder dan de vorige !ijv jaeren, makende: pardaus 585 68 het jaar % meerder; off 650 :7’2 he: 8” jaar J6 meerder off 715 :874 het 9’ jaar V meerder; off 780 het 10” jaar 58 meerder, off 845 91 ’ Op dese wyse sullen dese gelden jaar Fooi jaar maniere als hiervorcn gesegt aan die van den duan moeten werden geteld Dusdanig hebben wij dese cau] Jan Uw Edele Com pagnie verleend, daarom sal hetselve daarvoor moeten werden gehou den UEd” vooriaan aldaar vermogcns blyven hare handel believen roort setten mitsgaders dorps welvaren behertigen_ dat alles volgens eygen desier met geruster herten,

’) In zin missive van 19 Juni 1701 schrijft gouverncur Comans Zullende voorschreven pagt aanvang Fcmcn het begiu hct nacen jenstaende pagtjac?, of , Hollandse rekening, den Ilden of Ildcn dag ech July deses jaers 1701”_ Dikwils geschrevcti sjonkam Tami[churgam, il- uitvoerrechten: Zie Hobsow-Jobson in VOce junkeon: Tollenaars Zie Corfiu ncot op blz. Zie hiervoor, non: op blz. 202 hiervoor, noal blz. 202.

This cunteni duwlonled frcm 30.98.28 = We 12 Oct 2016 18,05H4UTC AIl use uhjcct hutp:Wlabout jstos orgherms OOST-INDISCHE COMPAGNIE 1602 1800.

Onder stond: Voo: translatie was getekent Nicolaes Turnhout; Onder stond: Accordeert, was getekent: J’ Dubbeldaard, gesworen clercg

DCXVII: KOROMANDEL.

22 Juli 1704.

zijn missive van Juni zie het caul hierricr van Juni 1701 had solterncug Comans geschrcvcn; dat hij op &e verpachting Conjettere de Compagiie LOE bevestiging den duau moes verkriigen; welke ncerstdzcgs tezemoet Wert gesicn Hij kreeg cchter door bijzondcre standigheden Mecr David-chan, nabab of onderkoning Vanweeen Grootnogol OVCT Carnatica, Aiaini namclijk hocgstcigen pengoon Ontftiacmi Sadraspatnam bezoeken, deed de Nederlanders de zin2 gevolg i de loge konicn 41;r onarr vercysch ontfanigen, gecomplimenitcert gecurerce swn rerbiijf met etnige confituuren SLCFCKETl uranc: geregalcert” Werd Tocn Goutcrncug Comans gclegen _ heid Funstig achtte bevcstiging Hichi Conjcmere tJRA deelde dc uabab Ee tot siin groote verrassing mede, doordat A geluck hadden hemt doennaels in Eocdc Iuym 4a0 t trelien’ plactse Yoorscircren gecontracteerde pagt met Kevel- FaU coniinineren_ Eet oggemelte dorp Konjemere met nog aioCte klcene dacrvan dependerendc dorpjes gebugjes alie haer onderkorigc u - anere Janderyer Comp’ dcn nemi Rouverneur, vollen eygerdon soncncker sulx twec malen % , ecrst Iet het reyken van zijn regterhand E daeria deselve 0p het hooft dcn gouver nelc Jepgen; te bevestigen”. (Onuitgeget #Ear ooideruet TocO Larae Rade, dd. 26 Septerber 1701) .

Translaat caul, door Sijn Hoogheyt, den here nabab David-chan egen Conjemere onder- horige Vier dorpen aan den Edelen heer Dirck Comans; gouverneur directeur vanwegen Generale Geoctroyeerde Oostindische Compagnie ter custe Cormandel; den 22” July 1701 verleent, den 27*” daeraanvolgende tot Sadraspatnam onttan- gen, luydende:

Uit de contractenyerzameling der Kamer-Zeelsnd, 8368, afd_ Ook Overgeconier Krezct 1702 , Licnde boeck, aideeling Cortnardel Yer. volg, folic 200 volgende Sad Miceceniale Naast dezen titel stotd hct zegel van det: tabab:

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subject t0 hup Waboutiston wrettenms 206

CENERALE NEDERLANDSCHE GEOCTROYEERDE

Alle hooiden Va lantschappen, de hooidcn der inwoonders, hoofden der cannecappuls_ de hoofden der maggains provintien, cannecappuls alderhande slag van castas gehorende onder Carrengoelipalium welke plaets sorterende is onder Cangiwarom ecn provintie, gelegen in rijk van Carna - tica, hetwelcke onder Golconda behoort, werden by desen ge- waetschouwt; dat Conjemere met de annexe Vier dorpen, welker TCCCnen jaerlijx, E0o uyt het gesaey, de hooftgelden, als thollen, bedragen negenhondert twee SCVCTL #Este pagoden, in ‘[1113* jaer werden geschoncken aan den uytgelesene onder once vrunden; die ons meer genoegen als ecn broeder toegebragt heeit, heer gouverneur var Hollandse [Compagnie], Dirck Comans en sulx in alle verserertheyt: Daeromme sullen alle bovengenoemde hoofden etc’ voortaen het gelt, gesaey, wat sy meer aen den duan hebben moeten opbrengen; aan d’E. Comnp hebben te voldoen; deselve te gehoorsamen alle ge” noegen te geven d’E_ Comp”^ sal ook moeten besorgen; dat Conjemere andere dorpen vermeerdert en tot florisance gebragt werden dat de inwoonders contentement komen te scheppen, konnende de voordelen by d’E Comp werden gegarandeert De inwoonders sullen dan haer na den inhoude deses hebben te reguleeren moeten g adverteert zijn; dat dit ons tackied (bevelschrift) is, egeven den 12*” van de maent Saffer, in het 45” jaer van keysers throonsittinge_

Conjemere, de voornaemste plaets zijnde; rendeert jaerlijx met den thol pagoden 536’ Armanda 221 Wallam 440 Pette 208 Sjena-coupang

Te samen

pagoden 902

Accountant, botkhouder administratief ambtcnaar, in VOCe colcopoly. Zie WILsO; in Fe [agimai Menschen alle standen Zie WILSox in voct takid Safar 1l3 begint op Juli 170L.

Hobsom-Jobson

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subject t0 hup Wabout iston mte”temms 0OST-INDISCIIE COMPAGNIE 1602 1800.

Den thol, die de reysende luyden moeten betalen_ raekt den duan

Was getekent: Lonakarna Kaachie-pandiet Narsingarauw-cannegoey, Moray-pandiet, Calliana-malloe Baensie-pandiet: Onder stont: Voor de tanslatie was getekent Joan Francois Cambier. Lager Accordeert, was getekent ; Martcns, eerste clerq:

DCXVIII KOROMANDEL:

22 Juli 1701. Het hicronder volgende bevelschrilt evencens uitgevaardigd op 22 Juli 1701, anders dan de opcracht uitvoering schenxing, InL net hiervobr gaande cul gedaan

Translaat bevelschrift door Sijn Hoogheyd, den heer nabab David-chan Hallabadin-chan Trimelramo; fausdaar amien respective Orer Cangiewaron en Atserawaken, den 22 July 1701 Vet- leend_ den 17 daaraanvolgende tot Sadraspatnan ontvangen

Hallabadin en Trimela werden mits desen gewaarschouwt; dat Conjemere de vier Onderhorige dorpen met hopft- gelden, het esaey en de thollen door ons aan den heer gouver- ncug Wun de Hollandse Comp’ sijn geschonken, wes Sy deselve Fe et sullen hebben laten voigen haar met geenige

reomtic 14 April 1702 hechtten G. G. cn Rade hun gccdkeuring voorstel Abraham Riebeek, aan David-chan geschenk bieden insigte dat dicri heer gencgentheyt allecn dorp Coniemere. dooc CSl veneden jaar Uant 10 jaar gepagl; TarT Dact- enhoven ogh adere daaronde; dependerende dorpies en genlghjes ate 71a7 amdere I;ndcryen VOor altoos vollen cygendom dE. Comp’ geschonkcn nacerhant oack Ic: ccn ciul mitsgaders hevelschrift op de nindcre Ttgentcn en dinwoonders dier plaatsen eeft bekragtigt” . OOk net volgende document Uit het Contracthdel , Ook in de Overyecomtz nreer 1702 , ticrde bocck; eideeling Ccemandel (vervolg) folio 203 Naast dezen titel stond het zegc den mabab:

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Werl, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subjectt0 hup Wabout iston mte”temms 208

GFNERALE NEDFRENDSCHT GEOCTROTEERDE

saek; voormelte dorpen betreffende_ mogen bemoeyen_ Dog sullen s de thollen van de rejsende luyden moeten vorderen, ten dien cynde volk buyten en wat verre #an1 dese en geene zyde van Conjemere stellen

Gegeven den van de maand Saffer, 45” jaar Val7 keysers throonsittinge, was getekent: Lonokarna en Kaachie- pandiet. Onder stond: Voor de translatie_ was getekent: Joan Francois Cambier; Onder stond: Accordeert, was getekent: J Martensz,, cerste clercq

DCXIX_ MALABAAR

Octobcr 1701_

Bij de intrede van de Ile CCuw zg het Voof Compagtie Malabaar niet te best uit Tusscher dc verschillende Forsicn neeracnien naijter haat speciaa de oude veete Lusgchen Sarorijn Koning Cochin leefde UetT Tot die onrust droea krachtigcr optreden verschillende Europcesche CuncurcenEI ndcn Sammoriin werL var de Europiatnse natien als Engelsen, poutan Lcener cnde Portagesett tegens rijck Cochim acngchist; CUmI Cochim daertegen aout Wolexle ce E Comd Dic alge- InEarm Onrus vur crkele kleinerc staatjes aarleiding; {c ander bescherting machtiger steller (Onitgegeven brieven Melahaar Hooge Regeering Batavio, d.d. 23 October 1701 , 19 Jamari, 20 Februori Moart April 1702).

Translaet ola by forma van versoeck; en oock over- gift en transport; door parra Elledam, genaemt Itty Kanna Atsiz _ aen Comp geschreven gepasseert in de maent Toelam off & October des jaers Coeylangh 877 ofte 1701.

Namelijk Hallabadin Trinela. Uit d Orergccomcn bricven 1703, vijitiende boeck; afdeeling Mallabaar; folio 279 28. De parra Elledam der Cochinsche land- of vrikeeren ; zijjn district’ het landschap Maliantour: Dit zal verschrijving zijn voor ,de maent Taelam off October’ dikwijls geschreven Shcr.

This centent duwnlo: ded tiom |46,50,98,28 0n Weil, 12 Oct 201 18,05 HUTC AIl use suljject t0 hup Wabout iston mte”temms Oost-INDISCHE COMPAGNIE 1602 -1800.

209

Den tolck van d’E. Comp lese geeft aan den EE Agtb heer comtaudeui oppergesaghebber der custe Mallabaer, Canara Wingurla, Abraham Vinck, verstaen, dat Ver soeken dat d’E. Comp’ 0ns, onse erTen _ stamhuysen, landen OnsCn staet believe beschermen FOOr te stzen ; dier- voegen versoecken wY, dat Haer Ed’ de Wengel Nayroe zijn stamhuys_ landen staet oock believe protegeren; En in recornpets vati die gunst en weldaden geven wy aen Hzer Ed, onsen protecteur, over onse landen heerschappy eygendom (over) , sulx So0 lange als son maen Jen den hemnel sullen staen Integendeel versoeken Wy, dat de E Cornp’ ons ten vollen believe te protegeren_ Oirconde is dese acte gepasseert in jaer Cooylang 877 de maent Toelam ofte October 1701 , buyten

deser stede Coilewette hooft stonden eenige Mallebzerse ciricters dese WySC Onder stont; Accordeert, was getekent : Joncktijs, eerste clercq.

DCXX PERZIE.

November_~December 1701

Hoogkamer'= anbassade niar Ispakan (hiervoor, blz. 189) had inderdaad EmCCca 47A 100 plaats 301 carga ziide jaaaliikb Worutie gcleverd. (Orkigegever Ropport of berigt Feeer Danscc Persische coor rwhrue gc*l Jaani Hoogcamer 44. September 1702 zie ook VALENTIJN, V; [; Persicn, blz. 271 EvJ}

Translaat mandament uyt de Persiaense tale; SO0 zelve door de Persische Mayesteit Sia Sulthan Hossen in forma Fan cen nicuw accoort op den 2" December 1701 is verleent en gegeven_

Bevel, dat de werelt te gehoorsamen heeft; is dit, dat aan-

Evencens vrijheer Cochin, Daartegerover_ Overgecomet Orine 1703 , 2de bceck; folio 706 In den titel stza-, da: hct December verleend de ondertcckening Staa ewemher

1. 9

Tis centent duwnlo: ded tiom |46,50,98,28 0n Werl, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subject hup Waboutistot wrehtenms 210

GENERALE NEDERLAXDSCIE GEOCTROYEERDE

gesicn de toevlugt van verheventheit, een grote onder Toornaemste des Mesias volk deug tsaemste onder Christenen Jacobus Hoogcamer, ambassadeur van de Hollantse Comp' onse May esteit heeft ter kennisse gebragt; de begeerte der Hollandse groten was, het zydecontract, als eertijts, met 300 carges jaerlijx, tegen toman hegotieren bleef conti nueren; mitsgaders dat vernieuwde coninklyke bevelen_ by alere coningen, daer d' rustplaets van in paradijs den vrven handel cn gunste verleent, sodlanigh bleven voort- Joper mier gemerkt voorgevallene sterfte in d' provintien Van Mers Gilan de quantiteit Ta drichondert carges zyde, om die negotie connen doen, niet doet vooricomel, ook dat mnet de verhogingh der prijs hetgene_ dat nog gevonden wier, ecn groot verlies Voor ons stont af werpen, soo hebben coninklyke baetsoeckende bediendens gesegde negotie uyt- gestelt; alsoo voornoemde groote onder voornaamste der maisvolk ons verthoont Jengenomen heeft van jaerlijx twaelf duysent sesthien e tebries drie duysent seven hondert tagentig muskael in goederen_ speceryen confitu- ren, volgens hieragter uytgetrocke lijsten tot een geschenk leveren _ OMMe ccn contract p hondert carges zyde te maken ten cynde dat jaerlijx d' geseyde quantiteit VanL soort der zyde ketchoda-pessent, ") volgens het monster dat door bediendens versegelt als eertijts tegen thomnan d' carga

onsentwegen gelevert werde montant daervan ontfangen de gesegde schencagie in Ganron aen die wy zullen ordon- neren uytgekeert; met bevoorwaerdingh dat, 500 de coninlycke bediendens sommige jaren de zydenegotie quamen uyt te stellen, gesegde geschenk niet zouden preterderen_ en by geval dat d' Hollantse Comp' geen zyde wilde hebben nemen_ egter genoemde schenkagie sonder uytstel soude geven_ ook dat

Christenen.

1. Een carga zijde was kareellast balcr, &k 1O0 kilogram wegende ; Tomam tekemmunt circz Vaardle De ziideproventien in bet Noorden Perzie, Verschrijving YOor Messias-volk De Perzische gewichteenheid, Tad Mien–nin ongeveer KG Ferdccld in merl i-tabriz of 128 muskal. Quctchoda-passant nann fijne qualiteit zijde

Tmn: cumICIL downlouded frum 146,50,98,28 0n Wed, 42 Ocl 20i6 8.05.4UTC AIl use subjeet Titm 'adoueior nrectms UOST-
INDISCHE COM PAGNIE 1602 800.

het leveren Yan hondert tot driehondert carges MAl weerseits bewilligingh moet geschien recompens Voot den Vyen handel der jaren_ dat geen sydenegotie geweest niet gepretendeert tot een gifte aen hem gegeven waerop, d' opregte toegenegentheit der Hollandse Hoogmogende grooten; bevelen wY, dat Sijn Hoogheit, den riixvertrouwder; ordonnere jaerlijx een quantiteit van hondert carges zyde Vzn d' soorte kedchoda-pessent volgens versegelde monster tegen thoman d' carga met voormnelte Comp werde genegotieert cn d' waerde daervan ontfangen, beginnende met het jaer Han-il, comt met het jaer 1701 utcrctn wett L4T Maert 20 Maert gerekent: Den tholmeester van d' uyt incomende goederen der zee havens quantiteit van de hieragter gespecificeerde schen- cagiegoederen tot zijn verantwoordinge jaerlijx ontiang Voot coninx gebruykhuysen opsenden, benevens daerover gepa sseerde en ontfangen quitantie van de oppersten der huysen tot blijk laten strecken_ De jaren; dat coninklyke bediendens de quantiteit Viln hondert carges zyde niet comen te leveren soo sullen zy Voor melte schencagie niet pretenderen; eenige jaren geen zyde wilden hebbcn ontfangen 70O zullen zy de genoemde schencagie sonder uytstel egter leveren De coninklyke bediendens zullen vernieuwde coninklyke bevelen der vorige coninger, daer d' muistplaetse van in para- dijs is, en die naderhant gegeven zijn; als voortlopende erkennen, bevattc niet contrarieeren nitsgaders volgens eertijts g' ordonneerde van twintigh duysent toman zen goederen die naer dese door haer in Persia zullen aengebragt en weder uyt- gevoert werden, VTy ValL in , uytvoer andere geregtig- hedcn zijn, De thol van uyt , incomlende en andere g'annexeerde geregtig heden haerer goederen, die zy geduurende de jaren, dat er geen zydenegotie geweest Persia uytgebragt hebben, zijn alle aan

voormneltcn ambassadeur tot een gift geschonken, sonder dat er iets van gepretendeert sal werden_ De begunstelingh en kint Vin coninx Oude slael, d’ super -

VALENTIJN Lc. blz, 2 De Hollanders.

snreeki

konings serbet-huizeti

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms 212

GENERALE NEDERLANDSC HE UEUCTRCYEERDE

intendent Van de royale rekencamers_ sal thol andere geregtigheden des gesegden tijts als cen gift aen voormelten ambassadeur by d’ coninklyke boeken intrecken; en na behoren crkennen_

Geschreven in de maand Jemadi-elsani ‘) jaer 113, oft natr OIISC reequening d’ maend November jaer 1701 . Onder stont: Aldus volgens bediet van den tolk Francois Sahit samengestelt door my, (was getekent) Backer Jacobsz:

d’ Goederen, waervan in vorenstaende regam %) gesproken bestaen volgens haer oversetsel de volgende, als : 10 00O man tebries poeyerzuycker 120 candyzuycker 144 cardeiom 144 nagelen 284 canneel 284 peper 00O mudekael noten muscaten 130 foely 650 aguilhout man tebries benjoin wit sandelhout 2 000 mudecael radix-China 8 man tebries geconfyte noten nagelen _

DCXXI PERZIE.

November__December 1701.

Behalve het grocte MaciFu nitrvoor gaandc, krcce Hoogkamer nog eenige kleinere privilegien; als het aanstellen in Gamron van coor gcwenschten inhecmschen makelazr welk stuk #ij niet opremcn vristelling het bctalen plaatseliike Techl Fh Gamtot dat hicr

Djocmada-il-Sani. Regam of bricf dcs konings VALENTIJN V, I, Pcrsien, blz. 271. Dcze getallen kloppen niet geheel met die VALENTIJI, Uit de Ovcrgecomen brieren 1703, Zde boeck; folio 713 UcreO e5.

conlent dawnlaIdeal frum [46.50.98.28 Wed 12 Oct 2uI6 8,05 HUTC AIl u32 ~uniect tonto aboul lton oreaten: COST-INDISCHE CONPAGNIE 1602- 1800.

volgt. Daartcgenovcr snrak de sjah dc vcrwachting uit, dat dc Compagnie de Perzische kovpliedert op Utteidt hattnt OescucrIEN Aden vcnvlocktcn valschc imam’ van Maskatc nict crkcnnen

Translaat mandament uyt Persiaense tale, tot ophoudinge van geregtigheyt wellinametti Gamron; door Sja Sulthan Hossen verleent geven den November 1701

Het bevel, dat d’ werelt gehoorsamen heeft, is dit, dit jengesien den toevlugt van verheventheit, een groote onder de voornaenste des Mesias volk deugtsaemste onder Christenen Jacobus Hoogkamer; ambassadeur Va de Hollandse Comp’ OnS ter kennisse gebragt heeft, hoe dat winneer tydingh van innetnen Fan Ormus eerst aen d’ zeehaven quam, de burgers 20 toman voor dat nieuws tot een vereeringh gaven, dat sedert de gouverncurs_ tholmeesters Fan d’ uyt gaende incomende goederen , burgemeesters, jaerlijx die somne onider d naem van wellinametti, nemen; En gemerkt volgens opgave uyt de secretary die geregtigheit onder geregtigheden, die de gouverneur moet nemerl, niet en Sco een coninklijk bevel van mijr vader zaliger, wienst est de levensboom des paradijs uytgegaen_ butgers van geseyde geregtigheit verlost; met ordre dat den gouverneur nog de burgemeester van die plaets die geregtigheit niet zullen pretenderen alsoo gesegde ambassadeur ons versogt heeft, dat het sodanig continuere soo bevelen wy dat de gouverneur van voormelte zeehaven den thoimeester van d’ uyt ICU mende goederen der zeehavens, burgemeester ran die plaets, het coninklijk bevel zullen hebben agtervolgen den inhoude Fan geordlonneerde niet contrarierer; nog icts Va die geregtigheit pretenderen en dit hevel behoorlijk in #gt nemnen e Tacrcomen

Geschreven in de maand Jemadi-el-sani 113, off November 1701 hooft Wzs coninx zegel met swarie inkt gedrukt.

Orrruzd Fcrd 1622 door sjah Abbas de Groote mnet steun der Engelschen op de Forttg = CTGI vcroverd Gatfon Bendcr Abbas

Tis centent duwnlo: ded tiom |46,50,98,28 0n Werl, 42 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms 214

GENERALE NEDERLANDSCHE GZOCTROTEERDF

DCXXII MOLUKKEN_BATJAN

April 1703 ,

1703 stieri Allah Oedin; koning van Batjan Hij had steeds op Gc-sninnen VCci gestaan zijn pracder djooe Mousou; de laatste had MMner het hem taekomend aandeel in d jaarliiksche , recognitie petingen van Compagnie ontvanget , maat Allak-Oedin had alles zelf gehouden Desondanks Mousol Tate nnooit icts gedaar, dat tegens Corn intrest strydende’ Geziet Roede gedrag gezier mede de ,onbequaemheyt”” den z0on) Ces Orcrleden konings, tcn slottc

dem VCmsch hocpatik’5 of rijksgrooter besloten gouverteur raad der Molukken Moussou als opvolger erkemgt aatii volgende contract getcekend werd (Onitgegenm bricf douzeeruer Fnao Aetuoe rcdcerin Batazic, d. 22 Juy 1703}.

Conttract, verbond voorwaarde; zingegaan Vaei_ gesteld_ besloten, eedigd verzegeld tusschcn den Caitchilly Mousit, present aangesteld coning over het rijk en landen atL Batchian, mitsgaders de gesamentlyke rijksgroten dier plaatse ter eenite, ende den heere Pieter Roselaat, gouverneur directeur mitsgaders den raad in Molucco in name vanwegen den Hoop Edelen Heere Mr. Willet ValM Outhoorn, Gouverneur-Generaal, mitsgaders WelEd” Heeren Raden Van India_ als representerer - Generale Nederlandse Comp’ Staat der Vereenigde Nederlanden dese Indiase gewesten ter andere 2yde.

Werd door den coning rijksgroten FOUT goed, bondig en VaM Warde gehouden alle het gecontracteerde accordeerde tusschen den coning Aly gemelden heer conings aigestorvene broeder, den coning Alawadijn; ende den neer acob Hutsaart vanwegen d’E Comp in dato 7” Noverber 1653 en 18 January 1656 respectieve; welk by desen Van wedersyden belooid werd voor eeuwig en altoos heyliglijk te sullen en doen onder houden:

Uit het Coutracthoch Ook in de Overgecomen bricze 1704, achtste boeck; aideeling Ternate, vervolg, folio 93 Igende Zie voor het eerstgenoemde 1ccoord Cormis II, blz. 69 Lweeoe Hezres omdekeno Zic zijn aanteekening blz . 360 Corpus II: Het worden OpgenOmen 1n ccn supplementdecl

Tmis ccntent duwnlo:ded tiom |46,50,98,28 On 12 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms OOST-INDISCHE COMPAGSIE 602 1800_

Soo mede de nader verbintenis en contract, gemaakt tusschen den afgestorven coning Allawadijn ende den WelEd’ Heere Cornelis Speelman, superintendent etc loffelyker gedagtenisse dato 12” April 1667 aange egaan en besloten:

In gelyker voegen tnede het transpoit opdragt, door den overleden Allawadijn van eylanden Ouby, Gamomme, Auwouwa; Belang, Bilato_ Tapa, Solele verdere daaraen omtrent gelegene eylandjes, met alle hunne gronden_ boomed, vrugten, gewassen; Tivieren, lopenide teren; visseryen; Ihee den_ vorders alle hetg ccIC a UIL OP, e by gemelte eylanden eylandjes is behoorende, van dewelke wY, coning en rijks- groter_ VocT ons Tour onise nakomelingen ook eeuwig zijn desisterende, sonder oyt of oyt eenig regt van pretentie daarop sallen konnen maken, , wijl wy voorgeciteerde acte Vin ver- kopinge en transport dier eylanden, gelijk mede de hier boven- genoemde contracten; in desen VoOT insereerd houden 4aer n wy ook beloven geene van onse onderdanen na

derwaarts te sullen Iaten Varen sonder speciael voorweten van d’E. Comp’ Wadrvour d’E. Comp” ook belooft en aanneemd, de jaarljkse recognitie-penningen der nagelen daeronder begrepen, aan den coning sder jair met de verscheyninge der Bataviase schepen te sullen uytkeeren e betalen somtna van 700 rijxdaelders_ tot s00 lange geen reden mogten gevonden werden, die haar tot het contrarie Van dien mogten komen te Moveeten

Sal hy coning, rijksgroten; niet alleen stiptelijk moetcn continueeren jaarlijks in alle syne landen naarstige visite te Jaten doen maer alle oude of nieuw uytgewassene nagel- note- boomen, eenige VJn die gevonden werdende totaal doen ruineren en uyttoeyen_ scnder dat een eenige, sy nagel- ot notenboom sal mogen blyven staan ofte ten eeuwigen dage sonder believen of consent Var d’E. Comp” aingeplant werden_ maer sullen diegeene, die Inen van conings onderdanen bevind eenge nagel - of nooteboomen geweten of verswegen te hebben;

Corpus biz, 359- 363, Zic Corpus II 298.

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms 216

daarover ten hoogsten strafbaar sijn verschoond:

niet mogen werden

Opgemelte coning rijksgroten verbinden hun ook, dat nunog ten eeuwigen dage geene van derselver landen, die haar eygen en toebehorende Z1jn ofte nog naarmaals in eygen dom mogten werden, sonder expresse licentie van d’E_ Comp’ geenige Europeaanse of Indiase natier, hoedanig die ook zouden mogen genoemid werden, Francen_ Spanjaarden, Fortu- gesen, Engelsen, Deenct, Sweeden_ Itaaljanen, Hoogduytschers andere, mitsgaders Maccassaren, Javanen_ Bantammers, Atchinders; Solor Tinoresen, Bandanesen_ Mooren egeene exempt in te laten veel min te admitteeren

Van welke opgemelde of andere natien hy, coning, en rijks- groten, geene van hun landen ook niet sullen vermogen admitteren eenige gcsanten, besendingen of brieven, sy onder Wat pretext, naam 0f titul sulks zoude mogen wesen_ maer in tegendeel gehouden of verpligt wesen deselve af en na herwaarts wysen aan den EE_ heer gouverneur_ om aldaar gehoord, haer aanbrengers g’ examineerd wyders met deselve handeld werden naan gelegentheid van zaken_

Indien d’E Comp met eenige van voorschreven natien vyandschap oorlog geraakte; tegen de sodanige sal hy, coning, rijksgroten, haer insgelijks voor vyanden moeten verklaaren, als het hier omtrent te doen gehouden sijn tot afbreuk van sodanige alle

bedenkelyke hulpe bystand toe brengen_ sonder dat sylieden afsonderlijk met deselve sullen vermogen Il vrede te handelen, veel min eenige alliantie te sluyter ofte maken, waerentegen d'E Comp' sig ook verbind beloofd met alsulke vyanden tot geenig verbond van vrede te komen, tensy gedachte coning met alle sne landen cn onderdanen daer mede in begrepen werden

Maer indien het quame te gebeuren dat Fan eene d' andere syde tot gemelte coning groten eenige gesanten Van coningen of voisten; waermede d'E, Comp' in Vyandschaj

Thi` coment downlojied roni 146_50.98.28 0n Wcd, 12 Oct 2016 18.05.34 UTC AuY QuoICI http Wlabout-jslos orghermis OOST-INDISCEE COMPAGNIE 1602 1800.

was of quame, sa] hy gehouden zijn en belooid mits desen; alle deselve op een secure wyse aan d'E. Comp" te sullen over leveren, sonder deselve te verbergen .of haar Flugt mogen conmiveren.

Wyders verklaren opgemelde heer coning rijksgroten hun selven, hare landen en onderdanen, te stellen en over te dragen in handen en onder bescherminge La de Generale Nederlandse octroyeerde Compagnie; deselve mits desen bekennende VOOr haren schut- beschermheer , sodanig, dat ingevalle bet mogte komen te gebeuren dat eenige Europesche of Indiase natien met of tegen haren wil dank begeerde of poogde possessie Ofte besittinge in eenige harer landen te nemen, d'EJ Comp sonder eenige de minste contradictie ati Imnand selve sal vermogen te hinderen, rerbieden voorkomen_ even als in haar eygene irye landen _ welken gevalle desen verklaren, deselve in sulken eygendom aan dE. Comp' toe behoren_ gelijk ook met ons vermogen magt die sodanig beloven te beschermen en bewaaren_

1.

En opcat

dese Onsc goede overeenkomst en 2) eeuwig- durend verhond, door desen tusschen den coning en de Generale Comp"" opgeregt, eeniger tijd versterff off andersints geen scheuring_ breuk oite verwyderinge mogen opkomen, S0O versproken end' g'accordeerd gelijk versproken end' g accordeerd werd mits desen, dat by versterff van geciteerde E. coning die den almogenden cen langdurig leven geeft rijksgroten geenen successeur tot de kroon sullen vermogen te kiesen of vast te stellen buyten toestemminge en advis van d'EJ Cotnp wel verstaande van dengeenen_ die wegens d'E Comp' alsdan hier ter plaatse sal presideren, aangesien dE. Comp' by desen con- tracte ingelaten werd tot een lid en medegenoot in de Batchianse regeeringe

Soo verhind sig den coning rijksgroten, alle sodanige Het Conraclbock heeft kier : quJnch Overcecomet bricven: uame crmloedelijk MCCICil gelezeh wordem indien cemige gesanten alqvaten Beide aischriiten hebben -

This centent duwnlo: ded tiom |46,50,98,28 0n Werl, 42 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms 218

GENERALE NEDERLANDSCHE GEOCTROYEERDE

haerer onderdanen; als'er door een opregte puure genegcntheid dringende herstogt en ware liefde tot God_ genegen mogtcn WEr den onse Christelyke religie aan nemen, deselve daer omntitn geensints hinderlijk of nadeelig te sullen zijn maer hun derselver goed voornemen iaten volherden_ van alle regt heerschappye over deselve cederen.

Ende of het geviele, dat by ongeluk of andersints van Comp" schip of schepen, vaertuygen; chiampans wil slag het anders Wesei mogten, tegen de stranden van de Molucse landen eylanden_ bysonder die onder het rijk vin Batchian Ec- horen, in zee of elders daeromtrcnt quamen schipbreuk te lyden ende verongelucken_ SUC sullen den coning rijksgrotcn gehouden verbonden wesct alle mogelyke hulpe tot het bergen menscher goederen by te brengen_ die doene lijk en bedenkelijk zijn, en insgelijks alle dienaren of onderdanen VauJ d'E Comp' die ergens nood pevonden werden, met alle haar vermogen daaruyt tragten te redden; sonder in escn eenige reden oi oorsaak in gebreke te blyvcn:

Den coning en rijksgroten en sullen niet vermogen op eenige plaatsen; onder haar gebied resorterende eenige vastigheden ot fortresse te makcn_ sonder vOorgaande speciae" consent en bewil- liging Vam den alhier regerend gouverneur opperhoofd deset plaatse, daar het integendeel d'EJ Comp gevolgelijk den gouverneur; alhier regerende, altovs sal vrystaan sodanige vastigheden_ als'er onder het territoir VZnl 't Batchianse rijk mogte gevonden werden, laten Taseren tot de grond toe rerdelligcn.

Off het gebeurde, dat eenige Europeaanse of Inlandse Comnp" dienarcn VIY borgers; Mardykers Chinesen, slaven ofte andere onderdanen van d'E Comp over eenige begane misdaden, wel andere duyvelse boosheid, haer van d'ES Comp onttrocker dus ~lugt begeven mnogten_ sulke_ indicn onder Batchianse jurisdietie komen, sullen stonds gevat hier

Een chnminan samnam Vrije Christen-Inlanders.

eel: inheemsch zeilvaartuig

scherp kiel.

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subject t0 hup Wabout iston mte”temms

zin casteel wel versekerd moeten gebragt werden; edob S0O eenige Batchianders contrarie Jestn SOo eene quamen Vete bergen ofte te verswygen sal hy maerovei strafbaar zijn en niet verschoond mogen werden.

Qok sullen geene Hollanders andere dienaicn det Comp’ tot de Batchianders overkomnende om; het Christengelooi te gaan Mahumedaanse Uet aan nemen; geensints mogen aangenomen verswegen, gehuysvest of verscholen; maer op stonds an ons overgeleverd moeten werden_ poene van Swiro strafie, 500 eenige der Batchianse onderdanen contrarie cesen quamen doen, weder Tin Comp’ zyde.

Soo het mogte komen gebeuren, dat eenige dienaren, tot Batchian residerende of wel met eenige schepen of andere vaer- tuygen daer aankomende, door eenige van des conings dienaren mogten werden beleedigt; mishandeld olte andersints qualijk getracteerd; S00 sal het Comp commanderend officier tol Batchian vrystaan_ OI sodanig een in de ysers te mogen sluyten geboeyd na herwaarts te senden, alswanineer den coning sy ne gecommitteerdens daernevens aan dit casteel sal komen gelieven af te vaardigen om alhier een exact exanen Outr die zaak doen, den schuldenaar na bevintenis van faute sijn welrerdiende straffe te doen erlangen, sullende ook integendeel alle Europezanse Comp’ dienaren_ die hevonden mogten werden eenige der Batchianders beledigt te hebben; haer welverdiende straffe mede niet ontgaan

Soo den coning nog syne rijksgroten geene besendingen vermogen te doen, sy direct of indirect, naar Amboina Banda alle andere plaatsen, onder gehoorsaemheid viIl dEJ Comp buyten dit gvuvernement resorlerende veel Min naer Magindanauw Bouton Macassar, Timor, Bima _ cust am Java, Aatchin etc of eenige vaartuygen derwaartsheen laten VadrC dan alvorens Inet speciael consent van d’E Comp” wel den regerend gouverneur deser plaats,

Oraigie

Ter;ate, de residelitic

Pouvcnicut der Molukken:

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subject t0 hup Wabout iston mte”temms

Ingevalle het mogte komen te gebeuren Eund gantsch niet verhoopt werd dat omtrent de hier geschreven pointen of wel sommige derselver eenige infractie vanwegen den coning rijksgroten mogten komen te geschieden_ soo sal het dE. Comp altoos vrystaan om sodanige twee personen Tan respect en Jaln sien uyt het midden der Batchianse rijksraad als ostagiers Frlm dit casteel mogen vorderen; als net UJer geraden dunken sal, sunder dat den coning nog syne rijksgroten daaroitrent de minste verhindering sullen vermogen te doen, welke ostagiers ook lange aan dit casteel sullen moeten verblyven, tot dat de Comp" volkomene satisfactie sal hebben erlangd, nogtans Dnaler die beloften, dat deselve na haar waardigheid behoorlijk sullen werden getracteerd onderhouden:

Onder stond Aldus gedaan, econtracteerd, overeengekomen en vastgesteld; mnitsgaders op de Mahumedaanse wyse besworen castee Orangie tot Ternaten den 21 April 1703, by voor- schreven heer coning, assisteerd met desselfs rijksgroten den quimelaha-Marsaoly Cadim, ngoffamanjira-Dedji, ngoffamanjira- Oby, iman-Loraro en khatibi-Hharieff. En varwege d'E Compagnie mede ondertekend door den EE heer gouverneur Pieter Roselaar, den capitain Jochum Out hoorn, den coopman David VAM Petersom_ tieretis onder cooplieden Tobias Laps en Coenraad Frederik Hofman als raden Len opgedagte EE_ heer gouverneur Was getekent : Pieter Rosclaar; Tobias Laps Coenraad Fredcric Hoffman_ Lager stond Comp' zegel, in roxlen lak gedruckt; e daar-onder ; Ter ordonnantie van den heer gouverneur raad, was getekend Isaac Panhuys_ eerste clercq. Nog lager : Accordeerd, was getekend Isaac Panhuys, eersie clercq;

Kimelaha of stadhouder ; ngoffamanjirah districtskoofd (thars nog gebruik voor kampongkoofd) hnaM voorganger MIDSKEI katib of schrijver;

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subject t0 huo Wabout iston mte"temms

DCXXIII SURATTE

14 Februari 8 Maart 1704.

rccvcrijcn; coor Europeesche iccrootcr? gepleegd schepen van Moorsche kooplieden; warer; zocals wij reeds zagen; uUIzlzv4n durne- maatregcler Suratsche couverncura Fegen Nederlandsche en Engel - gche Compagnicen Deze moesten ECTst de Mcorsche schcpan onvom Tcenenl toen aldcende Februari 1699 ket beruchte verhardschriit teekcnen wazrhij zich zansprakeliik stelden Too alie schade, z1n Suratsche kooplicden @oOr zeeroof LocEeUracni

Onder den rouyctneu Ettebar-chan werdert de kwellingen der koedendragerg 0 Euro- ceaned stecds crfer 1703 eischi hij 600.000 ropias _ dic door zecroovers Wit een Suratsch schip Zuvuti gestolen Toen Cotpagnies tuteceut draryoo gcen aansprakelijkheid vilde dragen, Wcrcem Nederlandera Onder toczicnt alle handel werd vcrhodens. 17031 katar In October kwam cen Foot van schepen Batavia Op Suratte Jan ; schicpcn mochicn hinncn TIVCr komen, de opvarenden Jand paill net Personeel loge werd binren &it gbouw opgesloter. Toen gingen de Nederlanders Ovei indcrc taktiek, namelijk ,het saisccrer van diverse schepcn der coopluyden c hct sluytcn van de rivict' waardcor Ralu de hitte Moorse pergecutic verkcelt Ettcbar-chan dje zich ook bij zijn geloofsgerootcn gchaat had gcmaakt, krceg begin 1704 ziin ontslag: TicUWe 4oyctucu Nesjabet-chan, nen hooge Iroms Foreieleken blcede' bleek bcreid tot Ootc- Kingen dvereenkoinSt tmi tot stard, waarbi de Compaguie tegen Tcruecave ccmge door hajt cencmem schepen ontlagen ero Ocruchi verhandschrift 1699. Hct ieit, dat hc: origineel dit stuk niet gevonden kon wordlen Anane volgels bewering Suratsche Tegccfinb makte cenige speciale voorzorgsmaatregelen van de zijde der Compagnie noodig; zooals roluendt stukken blik:: (Onuitgegeven bricf directesr T4nn i Souratte Hecre XVI, 4d 20 Mourt 1704, bijlagen hicrtoor, blz. 150 E Yolgende}

Translaet copi? VaK een hasbul-hockum of expresse ordre van den Mogol, den der Moorse maent Sawaal in het 48' jaer Vm Sijn May esteyts regeringh of nae de Nederlantse reecquening den 14 February 1704 onder het zegel van den ammerauw Enai Tulla-chan geexpedieert Op den Suratsen gouverneur Nesjabet-chan en door denselven onder het zegel van den cagie of geestelijck regter Mamet Sayed aen den

Uit de Overgecomen Gtize X704, Vcrd boeck, folio 2110 Dit Yoorkamcnde schrijiwijze voor omrah titel Voor hookc hotatnolenanen Mohamedaanscuc Saetl it het hijzonder Ect Eof Grootmogol; Zie Hobson-_ Ooro1i Foce Dinrn ALENTIJN Suratie, blz 284 schrijft ammarax ersaweling der wvoorden zcet Aarols zin groten hoff van den Mogol.

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Werl, 42 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms 222

Aeme

YEDERLANDSCHE GearTROTEEEDE

Ed. heer directeur Pieter Vos gedaen overgeren 0p den & Maert daeraenvolgende:

UE. die iT hooge afkomste en in staet verheven sijt; blyve altoos onder de schaduw Godes en in de gunst van den koningh_ Voor Sijn Mayesteyts heldere oogen is inhout gekomen am UE. schryvens, gene hy door Hagie Mamet Fasel Vam herwaerts hadt

opgesonden onder anderen daerby genotifi- cecrl dat vijf schepen der kooplieden aldaer ter rheede en tot Bombahia door hoedendragers “yt het arrest ontslagen waeren met nevensgevoeght versoekschrift van deselve tot restitutie der moetsilkaes verbantschriften_ welcke den overleden Amanet-chan uyt nijt boosheyt Van haerlieden genomen heeft, gelijck dat alles by hooghgedachte Sijn Mayes- teyt ook is begrepen waerenboven van UE_ hant nogh versogt sijnde_ dat gemelte hoedendragers door koninclycke ordre van dat servituyt moghten worden vrygesproocken geab- solveert, onder voorwaerde dat conform de ingevoerde practijcq ten tcyde van den overleden Ettemaet-chan convoyers verleent swevende geschillen tisschen voormelte natien coopluyden volgens het Moorse wetboek aigedaen getermi- neert souden worden_ Sco heeft Syne Mayesteyt sulcx toegestaen met vast YCt- trouwen dat UE nae die ordre subject dusdanigh werck gaen vanl de convoyen tot gerustheyt van sijn gemoet sigh verseeckeren sult, ten eynde Mochase Jeddasche schepen met die der coopluyden in soodaniger vougen vertreeken konnen als dat de gewoonte voor desen altijt heeft medegebraght.

Hasic hadji, tItel voor hen dic Mekkz geweest zijn Europeantti_ Een schriftelik vastgelegde verplichting . Zic Hobso#-Jobson Voce moochulka WILsON Idem. trfumeling Woorde heeft Moct slka wel bekerd ongemakkelijk verbandschrift tot Suralte

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Werl, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subjectt0 hup Wabout iston mte”temms Onst-
INDISCHE COMPAGNIE 6012 1800.

223

DCXXIV_ SURATTE:

8 Maart 1704.

volgende stuk bepaalt de uitvoering bcloofd

hetgeen

de vorige

Translaet Vam #Cti origineel geschrift, door den Souratsen gouverneur Nesjabet-chan onder sijn zegel den EE_ heer directeur Pieter de Vos in dato 8 Maert anno 1704 ter hant gestelt, waerby den eerstgenoem- moetsilca anno 1699 onder seeckere VOOr - waerden Ler ordre vzn den koningh annulleert niet doet:

Een hasbul-hockum expresse ordre Vat] den koninck is onder het zegel Fin Enai Tulla-chan my, Sijn Maye esteyts dienaer, afgekomen, waerby ick in antwoorde van mnijn gegevene berighten het Versocr Fan den Nederlantse directeur Pieter Vos gelast ben moetsilka, den overleden Amanet-chan uyt nijt

boosheyt van de Nederlanders geno men, vernietigen, convooyloonen conform de costuymeti en het contract, by den overleden Ettemaet-chan aengegaen, beramen vast stellen _ mitsgaeders den voortgangk der negotie te besorgen_ weshalven ick by desen geschrifte boven gemelte moetsilka_ welcke den overleden Amanet-chan qool alderhande Jengedane plagen gewelt verkregen heett, ordre van den koninck znnullere niet doe, onder YCt- sekeringh_ dat ick hierenboven tot meerder gerustheyt An gemelte directeur een koninckIijck firtan 0f, by gebrek van dien; cen schriftelycke ordre onder het zegel van Asset-chan op den natIIL VATi evengemelte directeur Pieter de Vos_ als vol- maght egens den generael der Nederlantse Cornp in Zuratte_ Va hof versoeken en binnen den tijt van maenden UE {EI hant stellen sal, waerin duydelijek uytgedruckt staet dat niet alleen moetsilka door den overleden Amanet-chan door mniddelen van gewelt geprocureert, eenemnael vernietight buyten kraght is, maer oock dat de Nederlanders met een gerust herte hunnen coophandel agtervolgens de firmans sullen mogen voortsetten sonder tegenspreecken of verhinderingh van iemant;

Uit dc Overgecomen bricien 1704, vicrde boceck, folio 2IIO AtRO

2ML.

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subject t0 hup Waboutiston wrettenms 224

GEAERALE Rfmpe ANDSCHTE GEOCTROTELTDE

mits dat UE inmiddens_ conform het geschrift door hem my gepasseert, twee schepcn tot convoyers Voor bodems, die desen jaere nie Mocha en Jedda staen vertrecken kone te verleenen; aen UE’ generael versoeck te doen jaerlijcx daerby te mogen continueren opdat de schepen met gerustheyt nae Mocha Jedda vertrecken konnen; sulcx UE. synen koop handel nze d’ aloude firmans VaIL den koningh kunt CicctCI met gerust herte, want ick verseeckere UE,, dat hem geen eenigh mensch het kopen verkopen, aenbrengen YCI voeren HT goederen d’ aldermninste beletselen of schaede toebrengen.

DCXXV_ SURATTE

Maert 1704.

Toen het origineele dwanggeschrift zockgcraakt bleck zijn Moesien mnaatregelen worden gcnomen ondat nctlater nice Wctt ecnsklaps Lerecni Yomen dar, als nog kracht zijnde; wcder in praktijk gebracht; aarinc dicnen beide volgende stukken:

Translaat van een inscriptie, den Souralsen gouverneur Nesjabet-chan eygenhandigh gemackt gestelt copia-moetsilca, die denselven onder het chiap van den cagic Mamet Sayed den heer directeur Pieter Vos heeft overgegeven, dato Maert anno 1704.

Originele moetsilka sek geraekt hier wort niet anders gevonden din dese copie, met het chiap van den cagie geauthoriseert; die des onaengesien met het originele papier in vzleur gelijek staet: Agtervolgers kraghtige ordre des konings Op my, desselfs dienaer, afgekomcn, is bovengemelte moetsilka vernietight ge worden soodanigh is oock het gedaghte originele verbant- schrift geannulleert en heeft sijn kraght verloren; alschoon selve eeniger tijt nogh moght te voorschijn komen gevonden worden. orderteekering ontbrcekt, (Jit dc Overgecomcn brirven 1704, vicrde boeck; folio 2HI Vctso

This centent duwnlo: ded tiom |46,50,98,28 0n Weil, 12 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subject t0 hup Waboutistot wrettenms OOST-INDISCHE COMPAGNIE 1602 1800.

225

DCXXVI SOURATTE_

11 Macrt 1704.

Translaat Va Lem geschrift, door den Souratsen gouverneur Nesjabet chan onder sijw zegel overge geven aen den Ed heer directeur Pieter de Vos den Ile Maert anno 1704.

Een koninckIycke ordre is onder het zegel van Enai Tulla - chan Op my, Sijn Mayesteyts dienaer; afgekomen, ten eynde de Nederlanders van de moetsilka VTY te spreken en te absolveren ; waerop de directeur Pieter de Vos het verbantschrift terugh gevordert heeft, hetwelcke hier in konings secretarve is wegh geleght bewaert geworden: Maer dacrnae gesoght sijnde heett MCIL anders niet gevonden dan ccnC copie van dien _ IIet het chiap Fan den cagie Mamet Sayed bekraghtight; die ick eygenhandigh gesuperscribeert gedaghte dired cICui overhan-dight hebbe Onderwylen versoght denselven wyders, Om daerop ook inijn chiap setten, maer dewijl het geen gewoonte selvc drucken cen afschrift, mnet het chiap Van det cagie geauthentiseert, Soo heb ick tot verseekeringh Vam VOOi - noemden directeur Op dit papier min zegel geset,

Onder stont Accordeert, wzs geteeckent : gesworen clercg:

Bosman, eerste

DCXXVII BENGALEN.

November 1704.

Ordanks het grootc firman Grootmogol Aurengzib 1689 werder de Compagnie in Bergalen gedurerde d crste Janen Idde CClw docr dc quans andere regenten toch Wcer verschillende moeilijk- hcden den weg gelegd; die dan geldelijke offers tijdelijk Kondcr worden OpFeheven; Het Bclukte Crcnwr cp her eind 1705 onder staalid utiWaMIE tot den libercn hardcl” krijgen; Hct oorspronkeliike stuk had conings FtttaT nerranne den duar Kiffait-chin rugh; waartoe dit bevelsc cift -clativ i5” . (Onuitgegeven missize directeur f roua Bengalen G. G Rade Batauie, d4. 20 December 1704).

Uit de Overyecomen brieven 1704, UiCrcC boeck; folio 2112 Uit hc: Controclboek Ook in dc O-g cotn briczcn 1705_ svcrce borck, iolio 1859, 1de boek; Bengakt, 2de vcrvolg, folio 27 . DI. 93.

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms 22t;

{ENERALE NEDERLANDSCIIE CROCTROYEERDE

Translaat Persiacnse Verwine vericcnd dOOr nings duan Morsid Kulli-chan den 15”~ der mane Rejeb 47*1 jaar van conings regeering door den hockiel ’) Ragie Bollop van Bellasoor herwaerts gesonden en alhier ontfangen nevens sijm schryrens den 5”” November 17044,

Alle bediendens gemagtigde der jagierdaers inkonst treckende uyt de landeryen karrorijs wagters der wegcn landvoogden present toekomende, weten_ dat den hockiel Tin den Hollandscn Generial heeft roorgedragen, sijn meester ingevolge het hoogblinkend ferman berelschriit ran Kiffait-chan anders Mier-ahmed, berorens duan vin de pro - rintie Bengale, een plaats den thol voldaan handel ge- dreven had; mitsgaders dat niemand de coopmanschappen VatI sijn meester hadde verhindert, dog dat de bediendens Fan voorschreren provintie een ander bevelschrift vorderen copy Fin het hoogblinkend fermaan bevelschrift van den vorigen duan onder sege van Mameth Mockiem, kasy van Hougly, duans boek heeit overgegeven gelijk den Inhoud Van dien argo de TUg deses geschreven is, wacrom geschreven werd het hoogblinkend iermaan bevelschrift vin den DTer leden Kiffait-chan geen verhindering of mnoeyelijkheden toc brengen. Welk wcri] aanbevolen_ Accordeert met het translaat, R” Beerenaert; eprsle gesworen clerk.

DCXXVIII JAVA_MATARAM_

20 December 1704.

Den Sden Noverber 1703 sticrf Seesoekocnar Amangkocrat Il. Zija Oudate Taan Adipatih Anorti, die relatie had Lesean

Dikwijls vcorkomeudc Yorn Arabische wakil; gemachtigde plaalsvervargcr Dit bevelschrift is mij nitt bckend Radi. Uit de Orrgecomcn ArIS 1705 , 1de bocck, Java'$ Oosikust, vervolg; folio 2+6

Tmis ccntent duwnloided tiom |46,50,98,28 On 12 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms 0OSI INDISCHE CUTm; 1602 1SC0

rocrling Sorrapati_ deren [Ckd zin eigew vider had geittrigeerd nam den utel Amangkocrat in de Javaanlsthe geschicdenis cuentel olldcr @cn naan Sacnan Mas blijven vnortlcven Gfootch Katarzm wis hi nict welkom als Yots ch zij richtien het oog Op dch oudsten brocder dcn overlcden vorst, Pangcran Porger vCor hemn Corpus M, 72 eh Zoo brak de Ecelc Javaatische successiconrlog Poeger, CECCI wiens aanhangers zich de zeer invlocdrijke Feren Tjakraningrat van Madocra bevond die zich te Scmarang onder bescherming Compagnie had Resteld, Outme daar Juli 1704 de mcdedeeling Gouvercur LFcTaai Radc nr wcttig omolger wildet crencM titel bocsocnoenan Pakcc Boc Wolia Kcrkijinde alle verdragen, {usscmci Compagnie Malarant voorkee" geslotet; zullen Wafama De regeering Ratavia hcnaemde den landdrost Michiel Ratrtot coinmssaris aan Java $ Oostkust: Hct rolgerdc stuk ~cistc oficicele acte, waaruit de zeer nautc saincuw €5 Knb tusschen d Conpaguic Mataram blijkt (DE JoxcE orkowst VHL LVI volgende),

Joan Tan Hoorn, Gouverneur-Generaal, mitsgaders d'Edele heeren Raden vanwegens de Generale Nederlandse Geoctroyeer- de Comp' in Oost-India, gezicn hebbende dat den Zousouhou- nang Pakoe Boewana Senopatty Ingalaga tot zynen veltheer orcr Javaanse volkeren groot gouverneur over alle Javaense zeestrinden_ die onder Zijn Mayesteyts gebied en het Mattaramse tijk behoren, hadde aengestelt den Pangerangh Adiepatty "sacraningrad, regerend prince VIn Madura hebben dese MVSC bestieringe aenstelling van gemelte Zyne Maye steyt volkomen gelaudeert geapprobeert, daerom speciael bevel ordre gesonden aen den heer Michiel Ram, expresse commissaris Vam wegens de Generale Nederlandse Geoctroyeerde Oostindische Comp ter Noordoostcust van Java_ om uyt name V7 d'E Comp' Haer HoogEd" den Pangerang Adiepatty Tsacraningrat bevestigen erkennen VOOT groot-gouverneur Tam alle gemelte Javaense zeestranden. Uyt kragte van welke ordre de E Agtbare heer commissaris Michiel Ram voormelt aen allen dengene, die desen sullen zien ofte hooren lesen_ kont doen bevelen; dat den Pangerang Adicpatty Tsacraningrat, ingevolge Pakoe Boewana Senopatty Ingalaga_ ook vanwegen de Generale Nederlandse Geoctroyeer- de Comp werd bevestigt erkent als grood-

gouverneur OYCi alle zcestranden van Java voor zoovenie het gesagh V4Il den Sousouhounang en het Mattaramse rijk is strekkende,

Hicrachter zijn vermoedelijk ctmec Wdorder uitgcrallcn; bV. versock dell Sousouhounangh

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Werl, 42 Oct 201 18,05 HUTC All use subject t0 hutp Wabout jstor meterms 228

GEXERALE NEDERLAFDSCHE GFOCTROYEERDE

zulx over die Mayesteyts domynen, inkomste volkeren, aen de gemelte zeehavenen gelegen en annex, omme die ten beste van den Sousouhounangh_ rijk en d'E_ Comp' = te gouverneren dirigeren, wand Zijn Mayesteyt Haer Hoog her- stellinge Fan de ruste Mataramse rijk welzijn van de gemeente zulx hebben goedgevonden; Belast beveelt derhalven aen alle des Comp gequalifi- ceerde en gezaghvoerende dienaren hier ter custe, versockt acn alle des Comp vrienden bondgenoten, dat den gemelten Pangerangh Adiepatty Tsacraningrat in d' uytvoeringe van zyne bevelen, ordonnantien privilegien als groot-gouver - neur der stranden vanwegen Iden Zousouhounangh Pakoe Boewana d'E. Comp niet hinderlijk zijn of zigh daertegen opponeren maer in alles deselre doen obedieren en agtervolgen als die niet tegen des rijks des Comp belange oite de contracten, tusschen Zijn Mayesteyt d'E Comp' gemaekt of nogh macken, strydigh werden bevonden Onder stont : Actum ten Nederlantsen comptoire Samarang_ desen 20* December 1704, was getekent- Ram_ Ter zyden stont Comp zegel, In rode lacke gedruckt; daeronder Ter ordonnantie van opgerelte E heer comnmissaris Michiel Ram en raed; Zamarang, datum supra getekent J" de Mons eerste gesworen clerq: Lager : Accordeert, getekent: de Mons, eerste gesworen clerq:

DCXXIX SIAM

December 1704

In ket begin Januari 1704 overlced oude koning Siam aandringen Gouverncu- Generaal Rade bevestigde zijn Opvolger, die dan na dc in Siam gebruikelijke verwikkelingen intriges Op tTOOn kwar; dc vrocger Cotipagnie gesloten verdragen (Onitge - Gever Relaos, by eppernoot Cleur 0pgestel: nopendt het voorgevallene okor siekte €r nu 6et overiijden %n den Siomesen comingh; Overzigt Betrckringen de Nederlandsche Oostinische Compagnic met Siem, blz 426 427) .

Uit de Ovcraeconn bricven 1705 , tiende bocck; iolio 7 ; ook in die 1706 , ISdc boeck, Siat , folio 8. Gedrukt in Tijdschrift Balaviaosch Ge #ootscrep 1864, hlz452.

This conicnu downloaded Uom 146 50.98.28 Wed, I2 0-1 20l6 18,05,34 UTC All use subject ” httn /labculiyior oj2/cnns 0091 NDISCHE COMPACNIE 1602 1800.

Copia acte, waarmede contract tusschen d’Siamsc koningh d’ Generale ereenigde Nederlandse octtoye eerde Oostindise Comp” op den 21 Decemn - ber 1704 hernieuwt bevestigt is.

Sondagh den 14” van de afgaande cerste maan in apenjaar;, jaar 2249, naar Nederlantse Lijdreecquening den December anno 1704; volgens het versoek van den Gouverneur- Generael Raden van Indiz, by Haar Ed’ brieven desen jare gedaan het versoekschrift van den Luan Zaurazeen, capitain Cn feitoor der Hollanders is aan Zijn Majesteyt den coniuk van Siam alleronderdanigst voorgedragen, dat het con- tract, ten tyde van Pieter de Bitter gemaakt, en de renovatie van dien, 4) mitsgaders het octroy Fan den thin tot Ligoor, waarby Lyne Majestevt vergunt en toestaat, dat de Hollantse Comp’ alleen miet uytsluytinge van alle andere traffiquanten, den thin tot Ligoor zal mogen kopen tot den gewonen prijs_ buyten behalven het aanpart van den koninck; zal werden vernieuwt, op de rugh Fan den brief van overeenkomst vestigt volgens voorgaande renoratie S0O is ‘t, dat den Probad Somdit Borom Bopit Pra Pitthi Tjauw Jaoua Nupra Rochahon Caan Tam Rad Noathan Noa Cramom “) ordonneert, dat de vernieuwinge maniere als in voorige tyden rugh Fan contract zal bevestigt werden, en dat alles volgens het contract mitsgaders de vernieuwingen van dien zal werden gedaan verhandell, soo als den Gouverneur-Generaal en de Raden an India by Haer Ed’ brieven hebben gelieven a4n te halen en den Luangh Cauraceen_ capitain cnde feitoor der Hollanders_ zulx allergenadigst Zijn Majesteyt hebben laten versocken.

Onder stont: Accordeert, was geteekent: G

De Haas_

Siamcesche naati Yocr het oppechoofd Portugeesch icitor gemachtigde

de Ncderlandsche factorii. kooptral; Nactor {iret Nederlandschy legger. Zie Dz HAAN, Priangon I, blz 747 748. Lot Rils blz . 280 rolgende. Corpus III; blz. 473 In alle aischriftcn afwijkend gespeld

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Werl, 42 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms 230_

GENERALE NEDERLAADSCHZ GEOCIRCTEERDE

DCXXX_ KOROMANDEL.

27 Januari 1705.

Door het Mlhrcken den Spaanschen successieoo-lcg 1703 Nederland Wcuer Frankrijk in strijd gcraakt- Ovcr het gcheel hccft Indie dezen oorlog weinig gemerkt; slechts kwan gevccht tus scncn schepen beide Compagnieen, Inar bleet dergelike cocten wcinig Exteckenis. 1704 buitengewoon-Raad Indie, Bernard Phoonscn, conimns 97715 WCaes Rade m Bengalcn wcrkziam Bewelst . hij vcrtrok eind Decemter dat jaar Hoegli, omn zich mar Negapatiam te begeven; mazr Ead het ongeluk in den Viocpcn morecn Wanuare 1705 uit Frankrijk komend eskader koning sschepen Dhtmrtelen Horwel (clet hij niet geneigd zich maar crcr Kaen ontstond hcvir gevecht; dat tot den namniddag duurde Tcen Tiren Op het Hollandsche schip 1D doocen wazrondcr schipper; EF00 aantal gekwetsten; blcek verdere strijd tiet mogelijk phoWSen Ioeri de vlag strijken_ W1a-coor sijn onderhebhende rijckgeladen schip tot cen kostelyken buyt mteeaders het Sde schip dier natiz gcworden is”- Tocn Negapatnam Ecbcurde Vefnam besloot tien aller cerst poging doen hoog Tctionaris eranechc gcvargenschar lossen gemakkeliik ging, danr Vianit revarche brdichl; buitengewoon inschikkelijk was_ zooals uit hct volgende stuk blijkt. (Onuit - oeonei hriit Jom #Cur Tedc Cotnuidan de# JonGt Ha Ceylon dd. 17 Jauari 30 Janiari Fcrkgri 1705} .

Wy, ondergeschrevenen, Francois Martin, schildknaap ridder Falt Onse Lieve Vrouwe van der berg Carmel en van S’ Lazarus VJ Jerusalem, gouverneur der stad [oritessc Vln Foude- chety. rnitsgaders directeur-generaal der negotie Fn Coning - Iyke France Cornpagnie Oost-Indien, Francois Flacourt Claude Hardencou; hevde raden coopluyden Voo; eselve Compagnie, wiens naam handelende voor deselve onder het welbehagen Van Zyne Alderchristelijkste Majestey ter eenire, Bernard Phoonsen Raad-extraordinaris Vam India Coni- missaris Generaal Van d’E_ Hollandse Comp’ cust Chormandel; benevens Hendrick Grousius hoofd-administrateur Lut deselve Comp} tot Nagal patnan, Henrick Becker,

Uit de Ovcruccomien UFI7AI 1705. Ide boeck; folio 1822 volgende: Ock dic van 1706 , I7de bocck, folio 281 volgeude: Phoonset Kea coor het opperbestuur aargesteld Commissaris Gelte [4a Jaa eenroLcg door Hnorsc regeerirg ucnocmd commissaris_ Mogeliik hecft men nem Mct opzet tegenover Franschen hougcren titel ECRcT Cr]

This cotent duwnloided tiom |46,50,98.28 on Werl, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use sulject t0 hup Wlabou Jsto #reena OoSt_
IXDISCHE COMFAGNIE 1602_1800.

independent-fiscaal van meergemelte cust; aigesondene Var heeren gouverneur verdere raadspersoonen vai gemelte Conp tot Nagapatnam VOO scnreven deselve heeren afge- sondene voorsien zijnde met ample magt onderhandelinge treden verva: In de geloofsbrief, by haar van Nagapatnam medegebragt, getekend e gezegeld by den bovengemelten raad, dato den 18- deser maand January Fgl Ons overhandigd, welken heer commissaris en verdere aigesondene handelden den naan ende vuor d'Edele heeren Gouverneur-Generael Raden van India tot Batavia, representerende d'E. Nederlandse Comp onder het welbenagen Van de heeren Staten-Generaal, andere zyde: Het Hollands schip, genaamt de Goude vogel Phoenix; monteert met 54 stucken Camon 200 mnan, welke meergemelte heer cOmmissaris overvoerde Nagapatnam, naar gevegt op den 13" *deser genomen zijnde door het smaldeel, gecon mandeert by d' heer Baron de Palieres_ capitain Valn een schip Vam Zijn Alderchristelijkste Majesteyt, ter deser rheede op gebragt, Wy, ondergeschrevenen directeur raden VaJ Coninglyke France Comp liever soekende de middelen herstellen de Bocde intelligentie welke altijd tusschen de twCc natien is geweest, als het voordeel genieten, geen mcn het nemen van Flm persoon Ae sodanigen rang, als [5 de heer commissaris degene_ welke hem versellen, zoude konncn verhopen _ hebben beslooten ende g' arresteert articulen des volgenden tractaats, welke de heer commissaris benevens bovengemelte heeren aigesondene gelykelijk hebben beslooten vastgesteld: Eerste articul. Dat er tusschen de twee naticn sal zijn opschorsing Van wapenen, u te water als te lande, tetekencn van Nagapatnam tot punt Palmeres 60 vadems diepte in breete:*) Ten tweedcn Dat deselve uytgestrektheyd sal zijn een volkomen

Er staat heercm; Palmyras point inkcemschcn naan Maipara_ aar de kust van Orissa Oneereci 21 graden N. B, en 87 0, Zie beneden hoe G_ Rade over dezen wapenstilstand dachten:

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subject t0 hup Waboutiston wrehtenms 232

GEYERALT KEDIRLCDSCHC GEOCTKOYEERDE

goed verstand tusschen twee natien sonder direct or in- directelyk eenige wegen te soeken om malkanderen te schaden

Ten derden. Dat pattemars ") andere couriers, welke men mogt afsenden; SOo van d' een als d' andere zyde zullen hebben een vrye passagie Op en over elkanders landen sonder evenwel daar langer Fertoeven als tot verrigting Fan Laar affaires sal nodig zijn: Ten vierden; Dat meergemelte heer commissaris generaal mitsgaders alle persoonen_ scheepsvolk domesticquen_ welke met den- selven zijn genomen_ terstond het tekenen deses tegenwoor digen tractaats volle Folkomene vryheyt zullen gesteld werden_ Ten vijfden. Indien het mogte komen te gebeuren; dat door onkunde deses tegenwoordigen tractaats eenige Franse ofte

Hollandse schepen elkanderen mogten komen emen binnen de uytgestrektheyd der plaatse bovergenoeid, zullen zy wederzijds gehouden Weeer deselve te restitueeren in dien staat; als deselve in het veroveren zijn gewees , sonder dat rets aan manquere, alsmede het scheepsvolk passagiers, Inet alle gene haar toebehoord, in volkomen vryheyd te stellen_

Ten sesden; Dat de overlopers der twee natien binnen Ineer gemnelte uyt- gestrektheyd van plaatsen zullen wederzijds wanneer mogten gereclameert werden edergegeven werden_ rekeren van heder, den dagh der teekeninge deses, sonder dat deselve aan dcn lyve zullen gestraft werden:

Ten sevcnden_ Gemelte heeren directeur raden wegens Coninglyke Franse Comp’ sullen gehouder wesen te tourneren ten costen van deselve Compl de nodige vaartuygen tot transport van de heer commissaris-generaal persoonen; die nem versellen,

Lopers of boodschappers ook snelzeilende vaartuizcn Zic Hohson-Jobson VoCe pallamar ersamneling dr Mooroz heelt . Pattara, exprcsse Water off bricffdrager , bode:

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subject t0 hup Waboutiston wrettemms OOST-INDISCEE COXPAGNIE 1602 ~1800.

mitsgaders verdere manschap domesticquen tot Naga- patnam_ tot wederkeringh van welke vaartuygen gemelte heeren commnissaris en afgesondenen sig verbinden besorgen cen pas port, ten eynde In sekerheyd konnen wederkeeren, dat ten aansien der Engelschen Portug esen En belangende de sieken gequetsten, welke voor alsnogn niet konnen Ver- trecken_ zullen deselve ten costen boven alhier verbonden, gevoed gadegeslagen werden, totdat er gelegentheyd sal zijn deselvC over zee Nagapatnam te konnen voeren

Ten agtsten en ten laatsten:

Meergemelte heeren directeur en raden verbinden sig te doen ratificeren approberen dit jegenwoordig tractiit door heeret Generale Directcurs Vin Coninglyke Franse Com- pagnic, onder het welbehagen Vi Zijn Alderchristelijkste Majesteyt, gclijk mede de heer commissaris-generaal en boven- genoemde heerct aigesondenen sig verbinden aan d’andere zyde, selve traclaat doen goedkeuren ratificercn door d’Edele Heerer, den Gouverneur-Generzal Riden Vin India tot Batavia_ door heeren Bewinthebberen der Generale Nederlandse Oostindische Comp onder het welbehagen Fau Haar Hoogmogende, de Heeren Staten-Generaal der Vereenigde Nederlanden:

By het sluyten Van welk [ractaat tegenwoordig waren heeren Baron Palieres capitain Van conings schip, commandant van het esquadre, althans voor dese stad ten anker leggende d’ heer Dudresne, capitain_ commanderende coninga schip La Mutine; d’ heer De Marolle, capitain Vam een schip tweede Op conings schip 1Agreable_ en d’ heer De Chazel, commissaris Vooi de coning Op het gemelte esquader_ en d’ heer Boissieux; commandant AeT militie bovengemelte fortresse Poudechery, welke alle selve hebben goedgekeurd tot meerder versekeringe geteykent, te samen met d’ heeren directeur raden van deselve Coninglyke Franse Compagnie, gemelte heer commissaris eraal, benevens de heeren atge- sondene vin de Hollandse Compagnie:

Dezc: stonden den Spaanscken suce ssicoorlog cvencen: tcgcrovcr Fransc eri Uen hetschip cuhreckt

This centent duwnlo: ded tiom |46,50,98,28 0n Weil, 42 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms 234’

GESERALE NEDERLANDSCHE CEOCTROYREROE

Gedaan dubbeld in de iortresse Vin Poudechery, den SCYCI twintigsten January seventhienhonderd en vijf Dese Voor- gemelte heeren commissaris generaal afgesondene het bovengeschreren tractaat genoemd was getekent aan d’ eene zrde Robcc dc Palieres Dudresnay, Marolles_ Chazel, De Flacourt, Hardancourt; Dc Boissicux; Martin; aan d’ andere zyde Phoonsen, Grousius, Henr Becker. Zijnde ter andere zydc bezegelt met de respective zegels, S0o vin Franse als Hollandse Comp Lager stond Par conseil getekent Prevostier, secretaris_ Nog lager : Ter ordonnantie van den Edelen Heer Commis- satis heeren afgesondene Was getekent Johan Wolff, provisioneel secretaris_ Nog lager : Accordeert getekent Johan Wolff, pro visionee secretaris. Onder stond Accordeert was getekent J Martensz , eerste clercq:

Gouverneur-Generzal en Rade waren met deze overeenkomst, Ineer het bijzonder met den gesloten wapenstilstand_ geenszins ingenomen, hebben bij huz resolutie van 12 Mei 1705 het gesloten contract agekeurd ongeldig verklaard. De genoemde resoiutie volgt hier Wyders met aandagt g’ examineert sijnde den inhout; SO aT credentiaal; door de heer gouverneut Comans raad aan de gecommitteerdens Hendrik Grousius Hendrik Becker haare commissie nae Poedechery mnedegegeven, omine met de France over het ontslag off randzoenering van de heer Phoonsen ende verdere gevangene van het schip Goude Phenix; alsoock van transactie; door gemelte gecommitteerdens nevens gemelte heer Phoonsen Met Francen gemaakt gesloten, Soo is rype deliberatie dienthalven goetgevonden, Eerstelijk niet alleen te imnproberen al het verrigten SoQ door gemelte heer Comans en raad in het verleenen van soodanigen ongelimitteerden credentiaal, als door

de heer Phoonsen ende gecommitteerdens voormelt in het aangaan Va derge Iycken contract ol accoord van sulken considerablen opschors-

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms OOST-INDISCHE CONPAGNIE 1602 1800,

sing vzn wzpenen, waartoe niemand Comp' dienst voegt is aan den algemeenen vyand te consenteeren_ Maar oock Vdn deselve onse ministers 'satisiactoire redenen Vin een en ander af te vorderen. En wyders den Francen directeur tot Foudechery den heer Francois Martin, door de gemelte Negapatnamse bedienden een behoorlyke wyze door een brief die tot voorcomninge Van verdere misverstanden en gebreckige handelingen verstaan werd haar in ontwerp van hier toe te senden te doen commumceren dese onse improbatie Tvorcwcm, het gemelte contract te houden alsof het niet gemaakt was, mitsgaders volkomentlijk sonder afwyken nae comen begeerte last onser Souveraine heeren-meesters: En nadien gemelte heere Francen directeur, Francois Martin, nie bekome kennisse van dese onse dispositie apparent op de heer Phoonsen ende de verdere geweese gevangene pretentie sal *omen maken; Soo is goedgevonden Sijn Edele in dien gevalle te laten aanbieden en verstrecken het bedragen van een maand gagie in contant van ider der voorschreven gevangenen, dogh daarmede niet tevreden sijnde de bedierden Op Nagapat nam gelasten alsdan dese regering Sijn Edeles te doene eysch ofte Veruete pretentie notificeren, Onme vervolgens daarop ket nodige billikheyt konnen besluyten;*) werdende inmiddens oock verstain met alleen voorschreven uytkee ringe van cen maand gagie by dies acceptatie ider der Voor = schreven gewese gevangene sijn soldyreecquening doen setten, maar oock hazr nJar luyd Tan den generalen artickel- brief geen Eagie goet doen van den dag hunner vertrek uyt de Bengaalse rivier tot deiselver aancomste binnen Naga- pitnam

Gevoce. Natelijk vijand aile mogclijke Tidech brengen: In de mssive horomanoei CELAT Batavia, dd. Ocicber 1705, Iczen zijnde den 19den July (1705] iprobatic hetselve acconi genoegdoeninge Uw Hoog Edelhedens bevel; deFrancen Pocdechery bekoorliik aangekundigt door [elenen overseuce [haar conceul brievie; dcer UwHoog Edelhedens toegeschickt ; doordien by hun Junoord Selv gepast FCEl pretentie hebben gemaakt wegens Lenize randscengelden LOT Ke angCc dcswegen nicts handelt". Ten slotte werden Comans Phootisen Lit hunine iurctics outslagen daar Batavia opgcrocpcn

Tis centent duwnlo: ded tim 146,50,98,28 on Weil, 12 Oct 2016 [8 05 HUTC AIl use subject t0 hup Waboutistot wrehtenms

GENERALE NEDERLANDSCHE GEOCTROYEERDE

DCXXXI: MOLUKKEN_ TIDORE_

Mei 1705.

gocdkcuring Hooge Regecring Batavia in 1705 icum getreden koning Tidorc; Abal Falalil Maiisoeri, bekrachtigde; OuS cenkomstig Btwcontc; alle door zijn voorfIngers Compagnie zesloren verdragcn Opgtmerkt werdt dat DE CLERcQ, Teruare, blz, 16}, Abal Falalil reeds 1700 Iaat opro Igem dat we nvercCnkCmst Mci 1700. Mcn hicrvoor Zicll dat Eet contract vai Mei nict ging OyCr opvolgig en bovendien werd geteekend dcor Falalil'$ vader, Hatdja Faharoediu

Bevestigingh rernieuwing van zodanige cum- tracten_ articulen; conditicn Vaor waarde_ als tusschen den overleden grootmagtige koning Sayfoe- din de rijxraden Fan Tidor ter ecnre_ den heer Cornelis Speelman, superintendent van d' Oos- tersche quartieren_ uyt den naam ranwegen deri HoogE. heer Joan Maatsuyker, Gouverneur-Generzal heeren Raden yan India representerende hoogste magt Tan Nederlandse Vereenigde octroyeerde Oost-indize Comp in India tcr andere zyde, Op den Maart a" 1667 itemn [usschen den grootmagtigen koning Hanza Faharodin rijxraden Vam Tidor eente d'E_ heere Dirk de Haas_ Raad-extraordinaris Van India_ commissaris etc" mitsgaders den Agtbaren necr Salomon Lesage_ gouverneur directeur, hencvcns den raad in Molucca ter andlere zyde op ultimo July 1689 May a" 1700 - tot Ternaten in cistee_ Orange, z0o VOOr naarzelve als Toor hare nakome- linge is veraccordeert, gesloten mnet eede zijn bevestigt gewerden:

Alle welke condacicn articulen, conditien en voorwaarden wy, Kitsjili Molucco Abal Falalil Minsoeri; zoOn van gemelte mijn heer Vilder Hamza Faharodin, vyt kragte Vin wcttige

Uit de Oiergecomcu bricvch 1706 . 14de boeck, folio 708 en volgende Corfus I, Blz, 348 volgcnde. Cor Pus I, blz. 459 en lgende. Hicrvoor, blz volgende Deze Warea alle roor dlit stuk gccopicerd

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms 00ST-IRDISCFE COMTAGNIE 1602_1800.

electie tot die kroone door Haar Hooz Edelhedens_ den Wel-Edelen heere Joan Van Hoor, Gouverneur-Generaal, ende heeren Raden van India derzelver veel gerespecteerde missive van den 23 Februari passado daartoe gedragene consent; waarop aihier conform Haar Hoog Edelhedens g eerde ordre inhuldinge tot koningh gedaan_ mitsgaders alle rijx- raden van Tidoor, Voor ons

onse nakomelingen verklaaren in alle hzar leeden er deelen wel geresumeert te hebben, waat- omme dan voornoemde contracten_ articuler, conditien Voor- waarden, zooals die leggen en door kooggemelte koningen_ den overleden koning Zayfoedin mitsgaders Tidorese Tijx- raden edigt, en ondertekent zijn, volkomentlijk aannernen met belofte van deselve promptelijk in dier voegen, zonder de minste afwykinge, in eeuwigheyt te zullen onderhouden doen ondernouden nakomen en voldoen, eren gelijk oif die jegen- woordigh door ons opnieuw aan enomen bedongen en opgestelt waren.

Aldus gedaan bevestigt, vernieuwt, bygevolge gecontracteert ter vergaderinge Van den Edelag tbaren heer Pieter Roozelaar, gouverncur directeur, mitsgaders den raad Molucco, ten casteel Orange op Ternate den 21 May 1705 hebbende hoog- gemnelte koning Kitsjili Molucco Abal Falalil Mansoeri, benevens zyne presente rijxraden_ den goegoegoe Moessa, capitain-laout Zalamma_ hoeckum Mahadiry, Kitsjil Neno, zengadje-Marieko, Lawony, zengadje-Moli, Boejoe, zengadje-Marieko, Kalauw Lawony, kimilaha-Tido: , Hede_ kimelaha-Kalaudi, Salamma_ kimelaha-Soa, Knorra, Djicco-ngoffamanjira Faylouhou-Hakbi, ngoffamanjira-Joba, Mustaffa_ kimelaha-Banawa, Mango kime laha-Daukiri, Radjouna, kimelaha-Mare Sougy, kimelaha’s Ae Tamuliuw met nine Ridjaly Mouloutary, en kimelaha - Gancetohe Rouba-Hongy, laatste met den anderen vet - vangende alle andere rijxgroten; princen van den bloede stenden des Tidorese rijx, hier present niet present zijnde, den eed den alkoran na hunne wysC, Aen nande van opge

Er staat : overlcefdon Hierachter evidcnt deei dcn zin wcggevallery, zowals ook uit den titel blijkt Er Eesun hcbben item den grootmagtigen koning Hamza Faharoedin rijxraden” Er staat : Demcn

This centent duwnlo: ded tiom |46,50,98,28 0n Werl, 42 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms 238

CENGDALE FEDERLANDSCHE GEOCTROYEFRDE

melte EE. heer gouverneur e directeur deser Moluccos gedian afgelegt, mitsgaders met des rix zegel versegelt, Vin- wegens d’ES Comp” hebben den Ed, agtbare heer gouverneur Pieter Roselaar, den provisioneel secunde hooftadministra teur David van Petcrzom, de capiteynen Jochem Oorthoorn Jan Schagt; den coopman fiscaal Tobias Laps en onderkoop Tnan Coenraat Fredrik Hoffman hare handtekeninge besydeh Comp” groot zegel hieronder geseth collationeert, accordeert, Ternate ian casteel Orange, den 21 Juny 1705_ WVs getekent Patras, retaris

DCXXXII SUMATRA’S WESTKUST

13 Augustus 1705.

In 170: hcerschtc Op Suratra $ Westkust wcer ccn algemeene onrust, Veroorraaki door onderlinge Aaat afgunst, ontactisch optreder: NederlandscFen comniandeur Jordaer Tedirg; den dood Achnct - Cia keizer Menangkabau striid oprol ging_ doad Panglima-radja Padang Iclslotic nICUYC aneenigheder ovcr z3-landen tusschen Paoch t Padarg- Den October 1704 landden Padang nicuwe gezaghehber, Abraham Schepmocs den kapitein Cer Maleies Op Batavin_ Iin Abdul Bagus ricocI aigevaardigden alle staatics voor zich; lusten grie ven Kieecm bevesuiging oude verbordcn Uaarna Wan Abdul Aagu: Maar Batavia Lcflg Uccrit Van dic Yernieuwing bevestiging ccr €udle contricten zijn Ree documenten VIECe Ui: resolutie tt Radc d4 Mei 1705 bliikt, dat dic Paoch pardon kregcn onafhankelijk Padang gemaakt wcrder [crwii alle bondge- ncote Conpagnic onderlinge handel tocgestaan Wcrc Nangs eheelt cusic vettc Conp me(dier Tneeselemcn ceoong Tco actte leckend dc icuwc Panglima-radja Padang 1705 ordcr #aanic ovcreentomst (Onitgeje”cn brie] gezaghebbcr Yncr Adiro[A Ashirt Jidiut Bueta 8d. J6 MJurt 1705 Daghregister = G Wa Abdul Bagus; Batavia igclcerd 10 April 1705)

Formulier vin der eed, forma van nader Ter band, bevestigt ende afgelegt door den ncuw VC - koren panglima Wa Padangh, Mara Laout, ende zyne presente ell ponglous ofte raedsheeren, tot renovatie

Uit dc Overgecomen brieren 1706 I6de borck; Sumatra’$ Westkust, vcig, (olio 108 volgende

This colent duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subject t0 hup Waboutiston wrehenms WOSI INDISCIIE COMTAGNIF 1002 1800

239

cnd’ confirmatie Tan hct rerhond (usschen d’E_ Comp”” cn de Tadangse regering gemaekt in den jare 680 ,

Wy, Mara Laout, koren panglima de 11 ponglous Tn Padang certificeren ende verklarcn by desen voor Ons onse nakomelingen mitsgaders alle onse onderdanen ende ingezetenen ran het Padangse district, vam de negorye Tanjong Saban af Jan de Brandewijnssbhay toe hoe dat wy ons heyliglijk getrouwelijk voor altoos ende eeuwiglijk vast ende onrer anderlijk rerbinden, beloven ende met eele berestigcn hy desen_ zullen zijn endle blyvcn Comp” opregte vrunden Mte getrouwe bondgenoten ende dat ons altoos zullen erimneren de getrouwelyke VOOrSOIgC, die deselve ten allen tyde heeit gedragen vcor alle hare rerbondene vrunden, voornamentlijk Foor Ons, regenten en inwoonders Van Padangh als door deselve verscheyde gelegentheden gemainctineerd ende beschermt ijnde met veel genegentheyt ende ernst, meer als wy volgens de oude contracten souden hebben kunnen oi mogen begeren; welke genege beschermінge Vin d’E Comp wy_ Mara Laout, door de gunstige dispositie van Lijn

Edelheyt, den heer Gouverneur-Generaal Joan van Hcorn en d’Ed, heeren Raden Fin India nieuw verkoren panglima ende ponglous vourts VC- soeken mogen werden Jengenomen ofte gecontinueerd VOot ons ende onse kinderen ende nakomelingen, vastelijk Vcritor- wende dat door deselve alles daerheen sal werden gedirigeerd dat onbekommert, FTy ende gerust mogen blyven woner onse jurisdictie ende landen_ sooals deselve bepaeld zijn by de Tede ende verdrag door heer gesaghebber deser custe, Abraham Schepmoes, ende den manhaiten capitayn van Maleytse natie tot Bataviz, Wan Abdul Bagus, gemaekt in den beginne deses lopende jaers 1705, ofte de Mahometaense reecquening 1Z, tusschen unse ende Onse gehuren met Comp” “runden bondgenoten op dese custe_ welk VOO schreven verdrag wy dan ook beloven heyliglijk te zullen onder houden met alle onse geburen leven in vrede cen goet

Zic Cortus IM 220 e volgende. Brardewijasbaai was dc oude naan wan de tegenwcordigt Koninginnebaai, Deze redesbzvestigingen schijin mondeling zijn geschied, dhat Ecen schriftclijke bewiisstukken konden wordCIL gcvonden; Inleiding hierloveti

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subject t0 hup Waboutiston wrettenms 240

GENERALE NEDERLARNDSLAE GEOCTRUYEERDE

verstand zooveel doenlijk; eude onS met derselver regeringe limietscheydinge, coen ofte laten niet te bemoeyen_ tenwacre sake waarin wy ten dienste Fan den algemenen welstant deser custe door d’E. Comp’ selfs geroepen ofte g’ employeerd mogte werden Ookzullen WY, contrahenten_ gezamentlijk ende een vder byzonder, niet vermogens zijn by overlyden van ymant Van UnS CEIL ander desselts, overledens_ plaets kiezen; anders dan met voorweten approbatie van d’E. Comp derselver hier custe gestelde opperhootden Ja, ingevalle ymand onder ons onse kinderen, namagen ofte nakone_ lingen dese successie, haer hare ampten oite digniteyten niet behoren quimen dragen_ E00 s2l d’E Comp’ onsen besten ende ten goede Van 0n3 land onderdanen een ander haer plaets mogen verkiezen ende aenstellen, gene wy alles d’E Comp toevertrouwen ende ons verlaten op derselver regtvaerdige handelinge Ende alsoo den jare 1667 ofte Mahomethaense reecquening 1076, alle strandlanden ende volkeren zijn opge dragen geweest aen den Minangcabousen koning, Paducca Siry Sultan Achmet-chia, al5 aen ecn zengenome erfheer ovet zelve; denwelken tot zijn stadhouder aengenomen ende geconi- stitueerd heeft d’E Comp’ oinme voorschreven landen volkeren uyt zynen name te regeren bestieren_ waertoe d’E_ Comp’ dan weder gesubstitueerd heeft het opperhooft, tct Fadang hare vestinge residerende, ende dat gemelte Minangkabousen koning overleden zijnde, desselfs land ende wijtuytgestrekte gezagh door den oorlog verscheurt ende VtT- deelt geraekt is onder verscheyde mindere hoofden, waervan din den dan den anderen haer de

regeringe over de strand- landen ten onregten hebben willen toe-eygenen, ja selfs som- mge quaetaerdige menschen de laetste troubelen getragl valse brieven naem van den koning van Minangcabou fingeren, de gemoederen Fan” ’s E Comp vrunden ende bondgenoten daerdoor ontrusten ende deselve doen ver - vreemden Vin haer oud vertrouwen Op ons goede beschermingh Z0o beloven desen OnS noyt te zullen bemoeyen tet questien vin verdeclde Minangcabouze regenten; nogte ymand van dezelve te erkennen VOuI onsen erf- souvereynen Zic CorPus blz . 370, #ODt

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms OOST ICDisc: CO”ANA 1602 1800.

heschermiheer. Ende indien he: a. mogte komen te gebeuren; dat na desen de Minangcabouse successie gereguleerd ende dat koninkrijk onder een hooft wederom vereenigt wierd z0 zullen wy denselven nogtans niet verder erkennen, en hem defereren otte eere bewysen, als met hem ontmoeten de gewone jaerlyxe somba ende erkentelyke homagie ook ingevalle door dese ofte gene brieren, naem van den konink Fan Minangkabou geschreven, wedeTOm _ als voorhecn geschiet, tegcns d’Ej Comp onse geburen ol andere mogte komer aCn geset te werden, dat wy alsdan; ofte ook wel andere redenen, aerom wanneer #’E_ Comp” zulx mogte gelieven dragt deser landen aen den meergemeiten koning van Minang- kabou gedaen, gehecl wederom zullen herroepen ende Ver nietigen_ Ende oplat hiervan acn yder ten allcn tyde ten noegen mog blyken, zoo hebben dese onse verbintcnisse met eygen hand ondertekent, ook de getrouwe ond erhoudinge Fan dien onse wyse, presentie Vat den Nederlandsen taed Op onisen alkoran besworen, e zullen_ als het den ncere gezaghebber gelieft, wegens dese onse onderhorige negoryct ende plaetsen alomntne balleeuw , of daer mcn ewoon IS yets aen de gemeente bekent te maken_ VuOT onse onderdanen volkeren laten afkondigen.

Aldus gedaen ende besworen binnen Comp vestinge tol Padang: den 22* dagh van maend Rabioel-achir des jaers 1117- zijnde volgens de Nederlantse stijl den 13” Augusto 1705. Ende hebben dit contract byzonderlijk getekend (onder stond was getekent) Abraham Schcpmoes_ Joannes Steur_ Joris van de Veldc, Jan Kerckhoven, Jan Heemskerk van Becst; Cornelis Snoek en Jan Gogel. En daernevens onder Maleyts translaet stonden verscheyde Maleytse handtekeningen van de Inlandse regenten grooten Ter zyde stond Comp’ zegel, in roden lacque gedrukt, daeronder = Ter ordonnantie van d’ heer gesaghebber raed Padang _ datum zupra (wis getekent) Jan Castel, secretaris:

Serbah of sembahjang, begrceting oi cerbewijs: Balai-desa Zic Corfus III, blz, 607 608,

DI; 93.

This €CncM downlocded from 146.50.98.28 on Wed; 12 Oct 2046 | 8,05.34 UTC AIl WSc’ sublcct hiounahYo GCnet? 242

GENERALE NEDERLANDSCHE CEOCTROYRERDE

DCXXXIII JAVA_MATARAM:

October 1705.

De striid tusschen Amangkocrat III en Pakoc Bocwono blecf aneE[ma tijd slepcude ook dc Sccrapati-partij Inengde zich in_ Daarom besloot rcrccring Batavia tOt krachtiger optreden dcn 4dcn Juli [705 trok Jaar Icgcrmacht andcr dcn Raad Iedie Elcrtnal Wilde. Deze Onoctruno #einig tegenstand dced 11 September 1705 Iijn intocht In de hoofdstad Kartasocra di-Ningrat, waar weldra Pakoe Boewono werd gchuldigd Deze [cekende vervolgens onderstaard belangrijk COl-at (DE Joxce Opkomst, VIII blz LXXI en volgende).

Contract, vas gesteld overeengekomen tusschen dcn Sousouhounang Pacaboewana Senepatty Ingalaga Abdulrachman Sahidin Pannategama, Voot hem syne successcurs; ende de stenden olte grote mantrijs vin het Mattaramse rijk ter eenre; ende den Edelen- gestrengen heere Herman de Wilde, Raad-ordinair van India, veldoverste en opperbevelhebber Over Compagnies militaire magten, in den name van Sijn Hoog Edelheid, den Edelen heere Joan van Hoorn, Gouverneur-Generaal, en d’Edele heeren Raden van India, representerende het hoogste souveraine gebied vanwegen Generale Vereenigde Neder- landse octroyeerde Oostindische Compagnie dese landen ter andere zyde.

Articul Eerstelijk werd besloten vastgesteld, dat de vorige con-tracten den 24* September des jaers 1646, den 25”” February en den 19* en 20” October des jaars 1677 tusschen dc voor- saten van den tegenwoordigen Sousouhounang Pacaboewana Senepatty Ingalaga ende den Gouverneur-Generaal Raden van India uyt name van de Nederlandse Oostindische Compagnie gemaakt; sullen blyven in volle kragt; in alle hunne articulen, mitsgaders ook de verdere verleende privilegien octroyen, door den Sousouhounang Amancoerat aan den adtniraal Cornelis Speelman en den commandeur Jacob Couper.

Uit het Contrectboek. Ook bij De JoxcE, Opkomst VIII, blz. 261-268 en in de Ovtrgecomen brieven 1706 . 19de bocck, folio 578 en volgende: Respectievelijk Cor bus blz. 483 485 en Corbus III, blz. 39 *47 70* 79. Corfus III, blz. 48_51, 79_ &1, 9R_101 , 121 125 , 223 225.

Thia comen downloaded 146_50.98.28 on Wcd. 12 Ort 2016 I8,05.34 UTC Vi vorccL http Wabou:-jstos orgherms OoSt-IDISCHE CONFAGNIE 1602 1800

Den Sousouhounang houd LVOOI goed, cedeerd bevestigd by desen aan dE. Comp de jurisdictie eygendon der landen bewesten de volgende rivieren bergen_ beginnende van mond der rivier den Donan; daer se in de Zuydzee uytloopt, voorts langs rivier West-henen tot Passouroan daer het binnenmeir *) begind, wyders dan Noordwaard-henen, langs de Oost- en Noordkant Van dito meir tot de mond der Tivier Tsibron, en langs de Oost- Noordkant V4t het daeraan volgende ontoegangbare moeras tot Tsjisatia omtrent de negOI} Madura, Valn daar vervolgens Noorden ten Oosten door over het ebergte van Dailoer tot den berg Soemana Soebang; voorts besuyden b’ oosten OIN gebergte Bonbok; S0O wyders met cen Noordelyken couTS at en uyt te komen Op de rivier Lossary aen_ cyndelijk langs dito Iivier tot aen desselfs mond en uytwatering zee aan Noordkant van dit eyland, invoegen ook het district van Gabang daarin komt begrepen te werden; #) verklarende de Comp” van die landen te wesen wettig en souverain heer, sonder dat daarop oyt otte oyt eenige minste pretentien door Sijn Hoogheid ofte syne successeurs van dit Mattaramse rijk sullen mogen gemaakt werden _ waertoe den Sousouhounang beloofd van Sijn volk sal senden om de limitscheydinge te reguleren_

Insgelijks erkend Sijn Hoogheid landent, princen_ volkeren Van het coningrijk Cheribon “OUr TVC landen; vorsten volkerer, daarop hy nogte syne successeurs het minste te pretenderen hebben_ als zijnde door de Compagnie in den jaer 1680 van overheerschinge der Kiedollesen rovers ve-lost , mel toesterntninge, SO0 Van den jongst overleden

Nabij Tjilatjap: De Tji Pasoeroehan vereenigt zich vlak bij de kust de Tji Donan- De Kirderzcc; De Tji Eeureuni DE Joxcz hceft Tsiboram; Overgecomen brieven Lcbben Tsiberom; Degorii Madoera ligt aan de Noordelijkste punt Rawa Lakbok, da1r waar de Tji Omis it dit Iotras vlocit: De Scchang ligt recht ten mooroed Madocra Dailocr Dajcuhlochoer , “) ? DE JoxGE hccft Bonkok Zie hiervoor, blz; 158 Zie Coreus IIL, 231.

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subject t0 hup Waboutiston wrettemms 244

Sousouhounang Amancoerit als de drie princen gebroeders het geheele volk van Cheribon; onder haar bescherminge aan-genomen_

Gelijk mede Sijn Hoogheid by desen wettelijk afstaat aan Comp” bescherminge overgeelt de landen van Sumanap Pamacassan; gelegen J4n het Oosteynde van net eyland Madura, met alle derselver inwoonderen; in dier voegen gelijk deselve door den vorigen regent Tommagan Jouda Nagara a3n1 de Comp” den admirael Speelman_ ten tyde vin den Sousou- hounang Tagalwangy den oproer van Troenadjaja, opge dragen zijn, welke ook by de volgende regenten dier landstreke erkend e tot nog verbleven is. by de acte, door den commissaris Michiel Ram uyt name van den Gouverneur Generaal ende de Raden van India jongst op den 9 April deses jaars tcn hehoeve vin den overleden regent raden Ariz Sia - cranagara expedieerd, nader bevestigd

Ook renoveerd bevestigd Sijn Hoogheid in ’t geheel aan de Nederlandse Compagnie het besit, gebied ende regeringe UYCt stad landen van Samarang Caligawe, met dorpen, daeronder sorterende volgens daarvan verleende opdragtbrief door den groot-gouverneur Adipatty Martapoera uyt name van den Sousouhounang Amancoerat; dato 15 January 1678 aal de Comp afgestaan Ook cedeerd en steld Sijn Hoogheid nog in vollen eygendom aan de E Comp” de zeeplaatsen Torbaya Gamoelax desselfs ingesetenen_ met de landen dorpen_ als thans Onder de gemelte plaatsen zijn. gehorende, 5oo als Samarang; mits Amangkocral 2) Matjan Woeloc, alias Jocdanegarz, aanvankeliik de stadkouder Tzroeno Djojo MadaeTa gcwcest, maAt had tiidic de huik naar den wind gehangen beeindigirg den opstand, daar dc Compagnie erkerd als regent over Oost-Madocra: Dat hij dit gcbied hcbbxn opgcdragen de Compagnie ktb ik rergens bcvestigd gevonden: Zic DE JoNGe VIIT; KXVII ~XXIX cn 262 nont Deze acte vindl men bij DE JoxcE VIII, blz. 268. Tjakraningrat wordt daarbij vanwegcn d’Ed Compagnie in de rcgeringe der’landen van Sumenap pamakssat bevestigd” Corfts IIL, blz. 121-123, Torbaja Gocmoelak beide de Iust Oosten van Semarang_ Versta = Even als dat het Geval me: Setnarang

Tuts content downloaded 146.50.98.28 on Wed. [2 Oct 2016 18,05,34 UTC Alue subict hup (about JS Or,OrRHCTIILS OOST TNDSCAT COMPAGNIE 1602 -1800.

dat Sijn Hoogheid van daer soowel als var Samarang den thol jaarlijks sal blyven genieten_ Daerentegen &‘E Comp’ cedeerd en aan Sijn Hoogheid Over geefd de volgende dorpen; die onder het gebied vam Satnarang Caligawe volgens contract behoren gesorteerd hebben namenthijk Pabocaran, Assem _ Manilir, Sidamoektie, Tsjoblong, Coupang; Packijangan, Jamboe_ Panjang; Ampin-Gaginting Djangantie, Tambakbaya, Pring-Apoes; Tjigaron, Goenong- Patty, Lewana_ Waringing-poety, Derekan_ Beedjir, Salatiega, Genang-Palasienir, Bantjak; Rooma, Taroening; Sousoukan, Gagatan, Talpat; Jatie-Jajar, Cassara_ Genin_ Geger, Wiroe Caliedlang; Mandangana, Woedjir, Calie-sarie_ Rarawan,

Genok; Carelek; Banjoeranik, Calie-cassier, Banjoekoening; Ballaboga, Pawaloctan_ Catti-Anderan, Wattes , Soemilier, Caliemangsir_ Gettas; Pagandekan, Cayagalan, Pacoeboenan_ Assienan; Ban- joepoetic, Loepayt, Sango, Loopassaratan Boerka_ Eawen, Angin-Angin, Capoetoetan_ Batoe-Tinkir, Bajoeboeg, Papoe - roekan, Calielanda, Janoedjoe Talaga.

Nopende den thol alomme op Java blijid de Comp' ingevolge het 7* articul van het contract van 25"" February 1677 vOOr haer eygen goederen 500 van als uytvoer het geheel bevrijd, maer omtrent den handel, die door Comp" onder danen ingesetenen landcn van den Sousouhounang gedreven werd; sal ten dien belange het en 9" articul van het genelte contract van den 25= February 1677 in sijn geheel blyven,_ dop Sijn Hoogheid van alle degene, die Inet Comp passen handelen, voortaan in stede Vatl TAAr Ewee vetmogen te heffen den thol Vin drie of meer Ic honderd, na sijn welge vallen Vam den wytvocr, sonder onderscheid, dog Liin dengenen, die sonder passen van de Compagnie op Java han- delen_ daervan sal het Sijn Hvogheid mede vrystaan sodanigen meerder thol te vorderen, als hy sal bevinden behoren.

Het sal de Compagnie_ ingevolge het 6' articul van het con- tract Vam anno 1677 vrystaan; allerwege in des Soesoehoenangs anden logien factoryen stabileren nodige grond

Corbus III, blz. 39

volgende.

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subject t0 hup Wabout iston mte"temms 246

daartoe te besitten, bovendien in het rond nog een bequame opene onbewoonde spatic; tot uytsigt verse keringe van alle Toters quaadwillige menschen_ om haren handel dryven item timmerwerken te regten tot het bouwen repareren van schepen vaartuygen_ sullen de Javaansche gouverneurs gehouden zijn daertoe altijd de nodige volkeren of Javaanse Calangers, houtwerken als andere behoeften hunne districten te beschicken, dewelke de Comp behoren betalen sal ; dog sullen dan ook die Calargers alleen onder Compagnies gehoorsaamheid moclen staan; sonder dat Jivaznse gouverneuts kun eenig hoofdgeld als anders sullen mogen opleggen.

Sijn Hoogheid sal verpligt sijn jaarlijks altijd marktsprijs door de strandgouverneurs S00 veel rijs te leveren_ a[s de Comp benodigd zijn, sullende het haar vTY staan deselve inalle hzvenen koopen, behalven dat ook Comp' onderdanen altijd praeferentie voor andere vreemde handelaars sullen hebben tot den inkoop van dat graan; dat onderdanen Van den Soesoehounang soowel hunnen

rijs als alle andere uhanren niet alleen madt Batavia sullen mogen voCrEn Mer ook Wa gelyken naar andere plaatsen, met welkers vorsten de Compagnie vfindschap staat, dog nict verder als die hier onder nader sullen werden gedenoteerd_

Den Soesoehoenang sal ingevolge het 10” articul van het contract Van den jare 1677 sijn land geen Macassaren Bouginesen, Maleyers, Baleyers Boutonders Mooren, Chinesen oite vreemde natien mogen admitteeren, dan die Vann Comp’ wegen daartoc licentie hebben verkregen met hare passen sijn voorsien, en dewelke dan ook in gelyker voegen als alle reeds op Java remnorerende vreemde inlanders alleen onder Comp’ gcbied sullen staan, tenzy zaken Fan groot belang voorkomende differenten omtrent deselve daer (es Sousouhounangs Javaanse gouverneurs med vermengt waren

Bedoeld zijn Kalangs, corsprorkelijk noinadenstam Midden WaVa Jater vasle woonplzitacn kalangans, gevestigd wareli iL hoofd- 131 ” houthakkers timterliedel; Yoor het het artikel Kalang? Evcyclopacdie Nederlondsch-Indiz,

This content duwnloided trom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms OOST-INDISCHE COMPAGNIE 1602 1800.

welkentwegen decisie aan den Sousouhounang ende den Gouverneur-Generaal ende de Raden van India tot Batavia sal gedeferecrd blyven.

Het sal de Compagnie ofte die den Gouverneur-Generael ende den Raden van India daartoe licentieeren; alleen vrystaan_ ingevolge het octroy, by de acte van den Sousouhounang Aman- coera: in dato 19’ en 20’ October 1677 , met seclusie vin alle andere volkeren in het gantsche Mattaramse rijk te mogen aan- brengen verkopen den amphioen mitsgaders alderhande soort Vanl Bengaalse, Cormandelse, Souratse_ Persiaanse Tutucorijnse kleeden; sonder eenige infractien, maar sal Sijn Hoogheid sulks aan sijn groot- mindere gouverneurs der zeehavenen scherpelijk maeten beveelen en de sluykeryen doen wecren; mitsgaders agterhaald werdende kleeden im- phioen aanstonds doen confisqueren ten bchoeve van den Sousouhounang; onverminderd dit het ook Comp” residentien hare ninisters sal vrystaan alle aankomende VJat- tuygen te visiteren VJn gelyken de verbodene goederen Dn slacn dat alles tcn voordeele Van den Soesoehoenang ; dog Sijn Hoogheid sal daarvan sodanige praemie of portie aan Onse bedienden konnen geven; als het hem helieven en oordeelen billijk sijn,

Dog eenige der bovengemenitioneerde verbodene goederen door Onst ctuyssets zee agterhaald eenige Javaanse havenen opgebragt werdende, verstaat men dat deselve “a dispositie van Compagnie sullen blyven, sonder dat Sijn Hoogheid hemn daermede sal bemoeyen:

Eyndelijk word nopende vaart der onderdanen van den Sousouhounang gecontracteerd tgesteld, dat deselve mogen geschieden naar de volgende plaatsen, e niet verder , als weten het Oosten tot Baly Lombok; het Noorden [ol Borneo, dog dien- hoek niet Oosteiijker dan Banjermassing; in het Westen tot Bantam Lampon _ voorts ook Palembang Jamby, Andragiry, Johoor

blz. 77,

This cotent duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms

Corpu 248

GENERALE NEDERLANDSCHE GEOCTROYEERDE

Malacca met Comp passen, dog geensints naar Amboina Banda, Ternaten; Macassar; Bouton; Timor of Bima en verders Oostwaart- henen dewyle by desen ook wel_ expres by renovatie nader verklaringe van het contract van jaar 1646 rer= accordeerd en vastgesteld werd naar alle die plaatsen geen de minste vaart door eenige Javancn sal mogen geschieden, penc Van vaartuyger, inladinge verdere straffe tegens contraventeurs, egter tnet diet verstande, dat ingevalle den Soesoehoenang eenige vaartuygen Vuor sijn eygene rekening naar eenigc quartieren zouden willen senden; sal na voorgaande notificatie van Sijn Hoogheyt Jan den Gouverneur-Generaal ende Raden VaTl India getragt werden daerin sooverre condescenderet, als na hillijkheid buyten Comp” erkelyke prejudicie bevonden sal werdet konnen geschieden

Tegen alle welke redelyke conditien dE Comp omn toonen dat sy met de Javaanse volkeren wil levcn als cene natie dan ook renuncieerd, alstaat en aan den Sousoehoenang Pacaboeana desen quijdscheld remitteerd twaalf honderd duysend rijksdaelders die welgemelte Sijn Hoogheid uyt hooide Van het contract sub dato 25” Februarij 1677 , seven vijftig duysend vier honderd ses en tagtig rijx- daelders, die hy by de naderhand g’ expedieerde acte van 19” October daaraanvolgende nOg aan de Compagnie boven het- gene daerop successite eenige reysen voldaan per rest schuldig is gebleven = item drie duysend honderd tachtig rijxdaelders_ die d’E. Comp VoOt het bemagtigen overleveren van den hoofdrebel Taroera Djaja in handen van den Sousou= hounang Amancoerat aan den kapitain Jonker heeft betaald; en dan nog al gunt uyt hoofde van de tegenwoordige magtige assistentie tot herstellinge Vatl Sijn Hoogheid in den throon het rijk van sijn overlede vader broeder , vergeldinge van de sware lasten die daarom moeten werden gedragen regt- matig

heeft te pretenderen_ verklarende by desen daervan niets begeren, nogte Sijn Hoogheid daervoor ovt oyt zan- spraekelijk te sullen houden, mits dat soowel vorige Cun

CorFus blz 483 485. Het saat daar gespecificeerd als hicr. Zoowel in net Coutractbock de Overgecomc% briezcw: staat : willen

Tis centent duwnlo: ded tiom |46,50,98,28 0n Werl, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subject t0 hup Wabout iston mte”temms OOST INDISCHE COMPAGNIE 1602_-1800.

249

tracten actens octroyen door Sijn Hoogheids predecesseurs ten behoevc Tata de Comp verleend als dit tegenwoordige contract, in allen deelen, sonder eenige infractie_ 5oo door Sijn Hoogheid als desselfs navolgers grote mantrijs het Mattaramsche rijk sullen moeten onderhouden weiden ofte dat faute van dien alle voorschreven Comp’ pretensien ten allen tyden van volle kragt valeur sullen blyven_ gelijk mede voorts is g accordeerd dat Sijn Hoogheid , om SOo Sware quiitscheldinge eenigermaten in erkentenis houden, den tijd Fan vijiientwintig jaaren lavg jaarlijks aan de Comj’ op Batavia met eygen vaartuygen sal doen leveren uyt syne havens agt honderd lasten goede rijs, te beginnen met den jare 1706, mits hetgeene nu dan aan de volle leverantie Tat een Jaar mogte komen te deficieeren het volgende jaar weder mocten gesuppleerd werden.

Onder stond in de Javaanse tale: Aldus gedaan, gecontrac- teerd hesloten in het hof 1-JM den Sousouhounang tot Carta- soera-de-Ningrat, op den 5” October A” 1705, was benevens het Javaans gesteld het zegel van Sijn Hoogheid toden lacque, daeronder sijn handtekeninge Nog lager de handtekeninge vin Sijn Hoogheids zoons pangerangs Mankoenagara Pourbaya en Bclitar; Onder de Hollandse tale was getekend Herman Wilde, en daerbenevens stond Comp’ zegel, in roden lacque gedrukt: Lager Wy, ondergeschreven, zijn by het tekenen en zegelen var dit contract present geweest, Was getekend Michiel Ram Govert Cnoll, van Beylwits, Joan van Son Hendrik Van der Horst, Jacob Frederic Famars Jan Monstrains_ secretaris; En zijn VaT dit contract [wee eensluydende af schriften_ een deselve wyse betekend, bezegeld cen Sijn Hoogheid een onder de heer veld-overste verbleven.

Approbatie Van vorenstaand contract, geschied in de buiten. gewone vergadering vanl den Raad vanl Indie Maandag 19 Octoher 1705.

Het contract, door den heer Ordinaris Raad en Veldoverste Herman de Wilde ingevolge onse qualificatie en ordres op den

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subject t0 hup Waboutiston wrettemms 250

GERERALE NEDERLANDSCHE GEUCIRUTERDE

5424 deser VAn Compagnies egen met den Soesoehoenang Pacoeboewana Sinnepatty Ingalaga to Cartasoera-de-Ningrat gemaekt en beslooten, mitsgaders vooraff in afschrift herwaarts overgesonden cnde vervolgens onder de leden deser tafel rond- geresumeert zijnde, met eenparige stemmen goedgeronden selve_ soo als het legt te approbeeren e confirmeeren: Dog aangemerckt gemelt contract eenlijk door den Sousou hounang Pakoe Boewono syne drie soonen successeurs nevens den Panenbahan van Madura ondertekent werd bevon- den; sonder dat de gemelte heer De Wilde de redenen daaraff komt te notercn R0O i5 op Sijn Edelheyts omvrage goedge- vonden den heer De Wilde in bedenking geven voor stellcn off het niet dienstig off nodigh soude wesen dat seive mede door de verdere voornane rijxgrooten en de principaalste hoofden; SC0 over boven als benedenlanden, werde onder- tekent, om haar alle als rijxstenden esamentlijck te meer tot dies prompte observantie te obligeren

Een resolutie Fan Gouverneur-Generaal en Raden van Indie d.d. November 1705 luidt : Voorts door Zijn Edelheyt in Omvrage gelegt zijnde off het contract, door de meergerelte heer De Wilde uyt name op de qualificatie authorisatie deser regering den 5ae- October passato met den Sousouhoenang Pakoe Bowana zyne nomineerde successeurs verdere rijxgrooten; tot Cartasoera beslooten, mitsgaders den daaraan door ons volkomen g’ approbeert, alsnu mede alhier nader geratificeert soude dienen Le werden; verscheyde goede redenen dies ratificatic onnodig geoordeelt dienvolgens goetgevonden het by opge- melte #Pprobatie laten.

1. JAVA_MATARAM

October 1705_

aansluiting bij het hiervoor gaarde contract teekende de Soesoendetang Tiden October onderstaaud verbandschrift

Op omvrage den Gouverneut Geueraal Uit het € orracebock Ook OverJecowcn brieeen 1706, [Ode boerk Iolio 636.

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms OOST-INDISCHE COMPACNIE 1602-_1800

251

Translaat Javaans verbandschrift, door den Soesoe hoenang Pacaboewana Senepatty Ingalaga Abdul- rachman Sahidin Panatagamma verleend Aem den WclEdelen heere Herman de Wilde, Ordinaris Raad van India, veldoverste opperbevelhebber over Comp kriigsmagten etc

Wy, Soesoehoenang Pacaboewana Senepattie Ingalaga Abdul-rachman Sahidin Panatagama _ houdende ons hof tot Cartasoera Adiningrat, versekere belove by desen brief, die wy aan onser broeder den Ed” heer Herman Wilde_ Riad-Ordinair Van India, veldoverste en opperbevelhebber over Comp’ Europese militaircn, Soo officieren als gemeene, die ons door Sijn WelEd” op ons versoek, Om ons hof te helpen bewaaren_ tot Cartasoera Adieningrat heeit laten verblyven, hunne gagien costpen ninge, onkosten van medicamenten als andere materialen etc” maandelijks bedragende samen 1300 riixdaelders Spaans aan d’E Comp op derselver afvorderinge te sullen voldoen en betalen, mitsgaders daerenboven de gemelte posthouders be- hoorlijk van rijs tot hunne mondkost te voorsien:

Verleend one hoi tot Cartasoera Adieningrat, den October 1705, was getekend Soesoehoenang Pacoeboeana Panembahan Siacraningrat tot Madura mitsgaders esselfs zegels daer besyden in roden lacque gedrukt:

1. KOROMANDEL

Novembcr 1705.

Bij het contract van 25 April 1701 (hiervoor, blz. 201 e.v.) had de Compagnie Sadraspatnam omliggende dorpen pacht gckregen Icgen JOCO pardao’ per jaar, Waor termijn van vijf In7r De plaats kwam erenrc mict tot bloei, deels doon het slechte bchccr der Compagicsdicnaren, opbrengstcn tollen bleven belangrijk beneden het bedrag, dat aan pacht mocst worden betaald: Toen dc tertrijn jaar bijna Was over WoecI de leiders der Cotrpagiic dan ook de wenschelikheid van dee pacht af te zien: Mear indien zij de plaats verlicten; zouden zich wellicht Ergelsche Fransche concuttcntcr Fcstigen; In deze omstandig-

Uit het Conlrac’boek:

This contcM duwnlouded from 146.50.98.28 on Wed. 12 Oct 2016 |8.05.34 UTC All usc sublcct hungnaontt Nio” O Dnietms 252

LENERALE NEDERLANDSCHE GROCTROYEERDE

heden wist de nabab den Grootmogol, David chan die zich heel Slerk al: cen schraper Geed kenner hen te Overicoen paats wederom Voor onbeperkten tijd pacht metnet LepEM JSOU pardao pet Jaar.

Translaat caul door den Mogolsen veltheer David- chan egens de Sadraspatnamse pagt, Pet - Siaamise Maratise tale 3pin d’E_ Compagnie Yet- leend, luydende als volgt

Aangesien Sadraspatnan_ onder het district van Singelepette gelegen sorteerende onder het jaggier van den heere nabab Julsacaar-chan, door het onhebbelijk bestier der regenten in

verval is geraekt, werd die plaatse van Hlu aff aan UE FOOr eeuwig inl pagt gecedeert, opdat deselve tot floricanse gebragt werdende, revenuen en voordelen mnogen komen acctes seeren, en sulx TcOt drie duysent vijffhondert pardauw? jaars_ weteti het dorp nevens desselvs onderhorigheden Oemmerymeoer, Calpakum, Eddeoer_ Allam, inkomsten ter zee Van dis embarqueren fausdaars geregtigheyd, coetwaels dito, de moeterekoery, den jonkon_ bazaar enz_ onder conditie dat de pagtpenningen jaarlijx drie termynen ee den duan zullen werden uytgekeert voldaan den hawaldaar van Singel epette voorts tevreden gestelt, Sodanig konnen UE" voorschreven Sadraspatnam doen vigeeren opluyken_ Met den thol der uytgaande binnengebragt Ver dende goederen sa| oude usatitie werden geobserveert nagekomen

Geschreyen den 22" van de maane Radsjeb in 't 49" jaar Fati kaisers troonsittinge, ofi na onse tijdrekeninge den 6" Novern- ber 1705_ Was getekent in Persiaans Looncarna Rasikaraja Premeraja Maratijs Kachie Panteloc, Morary Panteloe _ Cannegooy Dewaraja Panteloe_ Bovenaan stond nababs zegel swarten inct gedrukt:

Het Perzische jagir, letterliik plaatsheklecding, m er felijk landbezit bij wijzc #Fiape; Zie Hobsou- Fobson in vocc jachcer, Zie hiervobr, root op blz 120. Cotwal, Hooio der politie: Zekere gerechtigheid ; vermoedelijk dezelide die WILSON Feeft als mush= Kuter tarkuric: uitvoerrechteu Zie Hobson-Jobson vocibue junkateer junkecn: Zie Ur den titel panteloe hiervojr; uoot op blz: 140,

Tis centent duwnlo; ded tiom |46,50,98,28 0n Weil, 12 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subjectt0 hup Wabout iston mte"temms QOst-INDISCHE CCMPAGNIE 602 1S00,

253

Lager: Vaor translatie volgens vertalinge van Wenge tarama; Nagapatnam den 20" February 1706, getekent : Johan Francois Cambier Onder stond : Accordeert, was getekent : Martensz , secretaris

DCXXXVI: JAVA_MATARAM.

12 Juli 1706_

He volgende ul regelt necer grens tusschen gebied Compagnic Malaram; zooals dic i grate trekken opge UaTTlan het verdrag October 1705 hiervoor; blz 242

Acte Van limitescheydinge tusschen de landen van den Sousouhounang en Comp" gebied, gereguleerd door de Tagalse Tommagons Wira Nagara en Raxa Nagara e kiay Marta Laya; hoofd tot Bebes_ gecommitteerdens door den Sousouhounang Fakoebo- Wana Senepatty Abdul Ragman Sahidin Pannategama

cenre; ende den Pangerang Aria Cheribon ende vaandragers Christoifel Walling Cornelis Hendrix, gecommitteerdens door Sijn Hoog Edelheid; den Hoog Edelen heer Joan Van Hoorn , Gouverneur-Generaal, ende Raden vinl Neder- lands India ter andere zyde, ingevolge het contract tusschen dc respective principalen op den 5* October tot Cartasoura Diningrat gesloten:

met onderlinge toestemminge conform het contrict VOOr- noemt d’ ordres Fan de respective principalen accordeerd vastgesteld; dat de limitscheydinge voomoemi beginnende van de Noordkant met mond der rivier Lossaty, daer zee uytwaterd, langs dese rivier opwaarts sal loopen tot daer de rivier Djangkelok sig instord, met dito *) tot den berg Poetsjang, gelegen desselfs oever tegenover Bantar

Uit hetContractboel. Ook bij Ok Opkom VIIL in de Overgecomen bricven 1707, I8de boeck folio 638. Brebcs: Versta : langs dito.

284-285,

Tis centent duwnlo; ded tiom |46,50,98,28 0n Weil, 12 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms 254

GENERALE NEDERLAXDSCHE GEOCTROYEERDE

Fanjang, wyders Oostwaart [ot het spruytje Tjidannang langs dito tot desselfs uytwatering in het riviertje Cawajoedang, en langs dito opwaarts tot daer het spruytje Kimandala komt in te vloeyen, met dito opklimmen tot desselfs oorspronk uyt berg Gora vervolgens langs het hoge onbegangelyke gebergte, Weten bergen Gora _ genaemt Tagal Kantsja, Bonkok; Kandaka Soemana Sawa, Manik Soebang Bonkok (de tweede van dien naam), ende Zuytwestwaart afdaelen met het spruytje Tjidatta in de rivier Tsjolang ende langs dito tot de klip Patanga Tanga, gelegen aan desselis oever beoosten zijnde het begin van district Madura vervolgens mel Ccu Oost- en Zuydelyke cours van Patanga Tanga gemelt, dienende tot limitscheydinge Wounkal Kantja een klip) , Wounkal Tougal (dito) , Boukit Gagang Ountoung, (een lage heuvel gelegen aan het spruytje van dien naam), Katomas een hoge doeriaens- boom), Lotoinontouk (een klip aan spruytje Ce die naam). Pataiang (roodagtige steenplaats), den hogen boom Boetat, dicht aan spruytje Tzakkar, tot den berg Tsousourol, ende VIn daar aidalende langs het onbegangelyke moeras genaamd Lachok, beoosten tot de rivier Tsjikoejang_ met dito uytkomen in de rivier Tjibrom en met dito Oostspruyt In het binnenmeer, genaamd Segaranakan, vervolgens langs dito strand canaal (moteng) tot in de rivier den Donang ende langs dito tot desselis mnond en uytwatering in zee, besuyden dit eyland.

Aldus gedaan gepasseerd op de negorye Donang; den 12” July 1706. Onder stond en was etekend met eenige Javaanse characters Comnp zcgel in roden lacqpe; nevens Christoffel Walling en C. H

DE JoNGE heeit TOLC Segara-anakan 0 Kicderzee Men zou ui- dcze initialen hast afleider; dat d vendrig Cornclis Hendrix zijn aATN voluit schrijvcn kon

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subject t0 hup Wabout iston mte”temms 00ST-IND

COMPAGNIE 602 1800.

255

1. PERZIE_

Scptember 1706_

In1706 Wcnd 6Oor de rcgcering in Perzie Kctr CEMS nieuwigheyt” ingevocrd; Voor Compagnic , schadelijk concept” Alle uoOr Con- pagtic aan tc brege goedereri zouden worue opgekocht tcor rekening val den koning, Vc[dan particulieren Wrcer konden betrekken; De Compagnit protesteerde vergeefs het was vcor Kzir sChral = troost, nieuttic maatregel nict alleen voor Nederlanders, M7ii TCcr alle vreetde nandelaata Kold (Ounitaegezcv muffiiic directeur rnan Persic Hooge Regcering Batavia dd. 30 Novenber 1706) .

Translaat mandament door den Persiaanschen koning op den Hollandsen capitain tot Gamron ver- leend_

Daar een gebod, dat wereld gehoorsamen heeft, namentlijk dit, dat den Hollandsen capitain alsints gerust moet wesen weeter_ dat dees tijd volgens oneyndige vorstelyke gunst koninklyke weldadigheyd den affkomstige Yat den propheet, den toevlugt der affkomstige vin hem, handvatsel der wegwysers_ puyk der kindskinderen van den propheet; Miersa Sayet Mortisz bevolen, dat naar de geluckige zeehavenen van Persia giande, UE, goederen, die aldaar werde aangebragt; als zuyker, weegbare indere wharen_ VOUT het voortreffelyke hoffjaarlijx koope daarmede handeler als hem gesegde, by apart mandament is bevolen, en waarioe hem, toevlugt Yan den prophetische affkomeling, eenige penningen uyt het welvarende thresoor sijn gedeelt ; sulx den inhoude Tan het koninglijk gebod weten, UEE: whateti 4am hem omsetten) volgens gewoonte de waarde nemen_ vrundschap aan die persoon te doer, als noodsakelijk rekenende dit alles als een vast bevel naarkomen, ook te gelasten niet con trariceren naar benoren erkennen_

Geschreven de maand Jumadi sani, ’t jaar 1117, cont met onSC maand September jaar 1706 overeen_ Onder stond Aldus agtervolgens interpretatie van Comp tolk Frangois Sahid getranslateerd door Iy, Spahan, den 10 9ber 1706, wa5 getekent: An Backer.

Uit het Contrecthock,

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subject t0 hup Waboutiston wrettemms 256

GENERALE NEDERLANDSCHT GEOCTROTERRDF

Onder stond : Accordeert; was getekent : secretaris_

Lourensz ,

DCXXXVIIL SURATTE

14-18 Januari 1707.

Door misbruik VertrouwFr ecnige grudte Moorsche kooplieden in Suratte, die an de Compaguie meer dan millioen ropia schuldig warem wcigerden betalen, in 1704 recus Wclt gespainen Eouding cntstaan tusschen de leiders van de Nederlandeche Compagnic sadskourerneug die niets deed cm de schuldenaren nakoming vali plicht manen 1inrnp 1705 ginger {utetemt Iad Compagnic geweld Dtt legden beslag aantal iuneernische schcpe Destedelijke gouvetteur bezoll ode handclen bood 50J GU ropia echadevergoeding Ioet dit werd afgeslagcn 750.000 ten slottc &D0.JU , #arna dc onderhandelingen werden afgebroken Intusschen den]den Augustus 1705 Batavia oorlogsvloot vertrorken onder den commandcur Mcyndert d Bolr det opperkoup mnam Willem Six, Golf Catbaya blokkeeren; Het eenige Fesmaal Geweldige Loon Grootmogol, die In der aanvang 1706 bevelschriit uitvaardigde , Wicrbe den haudei Neder linders woro ’intcrdiccert” wci IL zjo lacden : Hindoestar; Bergalen Koromandel Allerwegcn deden de dienaren der Compagnic hun best, door cecncuketi plaatseliike gouverneurs execuic Inanoanent surcheeren” dodn over het Geneel met weinig esultaat Revol gen an64 Aelne duidelijk mcrkhaar de ,sobere” reloucm aansporing Heeren-XVIL besloot Jnei Suratte geven. Hierdocr Werd vcorloopig de Tede hersteld, (Onuitgegeven GMC Surtt Jl Bi Onet Jorei 1704 -1707 ident eeren XVI dd 15 Maart 1707 Brief tn Korommde aor Heerer-XVII 29 November 1706 ; Daghregister Suratse expeditie , 10 A”gus”“s 4ios 10 Jxi 1706} .

Articulen Van7 soodanige conditicn; waarop wy met den heer Mier Mameth Seleem, sabandaer der stad Zouratta_ gevolmachtigde TJ Zijn Excellentie den gouverneur Amanet-chan_ zijn geaccordeerd

overa eengekomen den 14” January 1707, gelijk deselve dien dage in de Persizanse taele met dien heer aen gemelte Zijn Excellentie zijn opgesonden.

1. Uit de Overgecomen brieven 1708, I2de bocck, aidecling Suratte; folio 444 volgcrde

This content duwnlo: ded tim |46,50,98,28 0n Weil, 12 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms OOST-INDISCHE COXPACNIE 1602

800

257

Een somma van

ac

elff duysent ropien zal UE het tevreeden stellen der koopluyden, wiens schepen goederen in U.E magt zijn, gegeven werden_

Wegens de quijtscheldinge Fan percento zal op een goede weyse aan ’Zijn Majesteyt geschreeven en daervan bevelschrift gegeren werden.

Belangende quijtscheldinge ann I% percento die Brootchia werd genomcn, 52[voordraging Jau Zijn Majes teyt een bevelschrift tot weering Vin dien gegeven werden.

gaen en koomcn zal niemant verhindert werden

Tot het verhieden Vin radhary gevordert werden_

sal bevelschrift van het hofi

Belangende de quijtscheldinge van den Houglysen tol conform de gewoonte van Zouratta zal Op ecn goede wyse aan den koning geschreven een bevelschriit versogt werden

Voortsetten van Comp werck en vercoop zal ouder gewoonte in de stadt geschieden nimand sal ovcr verblijf Van opperhooit verdere de stad den thuyn off omtrent de thuyn haer eenige verhinderinge acndoen.

Onder Godes segen sal ick versoeken dat firman van Zijn Majesteyt; voorsien met voorregten praerogativen con- form de voorige firman, mitsgaders soodanige poincten als Zijn Majesteyt zal accordeeren, op den naam van den directeur Joan Grootenhuys UE gegeven werd

Ecn lak is IQQ,$O rodiz Men werschie den tol van 3V1 2/ proceni Dit was cteneens cen plaatselijke tol. Tolgclden ang; de wegen DI; 93.

brengen

This cotent duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subject t0 hup Waboutiston wrettenms 258

GENERALE NEDERLANDSCHE GEOCTROYEERDE

Den 16”<” Januari werd de ratificatie op deze punten door Amanet-cnan, den stadsgouverneur, ontvangen De overbrengers van dit nu geteekende gezegelde stuk mochten het echter niet 4a Nederlanders overreiken voor Nederlandsche directeur een schriftelijke verklaring zou hebben overgegeven, dat hij de genomen schepen goederen der Suratsche kooplieden zou restitueeren_ Die verklaring werd den 184”0 gegeven en volgt hier.

Ik; commandeur Van de Hollandse Comnpagnie der geluckige koopstadt Souratta, verklare; dat de schepen der coopluyden van gemelte stadt; die onse maght sijn, met de presente goederen; by eerste gelegentheyt herwaerts sal ontbieden voor de goederer, die verkogt mogten sijn, sal ik de prijs maken eygenaers doen betalen van vastgestelde 8 lac 11 Q00 ropien En ICOC hetgeene verder sal resteren; gemelte coopluyden betalen genoegen geven_

Ter syde stont Compagnies zegel, in swarten inkt gedruckt Onder stont: Accordeert, was geteekent Ricotier, secretaris

Confirmatie van bovenstaande overeenkomst door de regeering te Batavia_

Bij resolutie Vin 3 Juni 1707 besloten Gouverneur-Generaal Rade ,de gearresteerde Moorsche scheepen Deria Douleth Remany, Feydressan Defeycclahey ende Bassoura-Marchand tot de reyse na Souratta te laten klaarmaken, alsook de Moorsse goederen, nOg in wesen zijnde; oune derwaarts ve sonden aan d’ eygenaers ingevolge het accoord, door gemelte directeur en raad met de Souratse regenten aangegaan, eer overgegeven te werden:

Een resolutie van dezeliden Val

Juli daaraanvolgende

Men vindt deze verklaring nog aizoncerlijk de Ovrgecomen bricven 1707 _ vicrde boeck Jaarin rwcemzl rccrkont, namelijk iolio 2139 4 folio 2218.

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subject t0 hup Waboutiston wrettemms Cos
INDISCHE COMPAGNIE 1602 1800.

luidt: ‚De verhandelinge getroffen accoord door gemelte directeur raad met Moorsse regenten Souratta tot assopatie der geschillen tusschen deselve en dE Comp” wert geconfirmeert, hoewel vermeent Inimers den teneur der papieren, van daar ontfangen deselve SO0 vlot niet hadde hehoren treden tot acceptatie der gecontracteerde ak en 1[C00 ropias Voor Compagnies pretentie, waaron dan QOr goedgevonden wert te vorderen nader berigt ende de redenen dienthalven.

DCXXXIX MALABAAR

13 Februari 1707. ! }

caymael

vriiheet

Coddackery had het in 176 te kwaad g2 kregen met cukelc familicleden; die zich den Samnoriin welldden, welke zijn hulp toezeide, zijn noc Wcncae de cymael zich tot de Com- pagnie TtOCE aar stcur Mcn zond hcm Cochin cen kleinc TOCRe- aideeling n Wder olficieret Wadal coersraana siuk had getcckend. Vorsten tegenprestaties bestoiden vereenen het Pepermonopolie de Compagnic en het Verhinnen Jesuiten bisschop die de Compagnic tecnvcrkte (Onuitgegeden brief ;“I comnitl - deur Yon op Malabaar Rado, 8.d. 23 April 1707 , bijlagen}

Translaat versoeck belofte-ola gedaan over gegeven door den caymael Codda Coetten en de hoof den volckeren Tam Coddachery landt Wadder Naddoe aan den EE. heer commandeur Willem Moerman en den raadt; desen 13 February a” 1707 ,

Aangesien onse g’ adopteerde susters cn eenige volckeren van Coddachery (misleyd zijnde) eenige hostiliteyten rebeliie tegens ons gepleegt hebben, s00 is dat de reden geweest waarom dat haar oogwit te bereyken, haren toevlugt den Sammorijn genomen hebbende, desselis volck in land gebragt hebben. Dog de gerneente, bemerckende dat het niet wel gedaan wzs haere feyten erkennende; heeft sigh niet allecn weder

Uit de Ozrgecomen orcaer 1708, Unarl Luueemtaz vcorkomi boeck, folio 59 12dc boeck, afdeeling Malabaar, folio 235 rolgende

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Werl, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subject t0 hup Waboutiston wrettenms 260

CENERALE NEDERLANDSCHE GEOCTROYEERDE

gehoorsaemheyt vatl den caymael, haren heer meester, onderworpen, maar evengerelte caymael heeit met de hulp van deselve de rebellige princesse tot inkeer onderdanigheyt bragt en

Sammorijn_ siende dat sijn hoop van gepretendeerde heerschappye verydelt is, tragt den caymael zyne nairos landen volgens berigt invaderen en, is mogelijek, vermecsicren En alsoo sulcx ten eenemael strijd tegens alle regt ende billijkheyt, So0 heb ick, caymael, WY , stenden volckeren van beyde de landschapper, hooft deses gemelt, den EE heer commandeur den raad instandig versogt OI des E. Comp' hulp en patrocinie tegens de gemelte gedreygde geweldenarye van de voorschreven koningh Sammorijn. Waerop goedgevonden en besloten is Iy, caymael, door afsenden van 's E. Comp" volck in myne landen en erffenisse te installeren. En gemerckt d'E. Comp thans niet gelegen comnt om ons, onsC landen opperheer, kragtdadigh beschermen ofte den Sammorijn ter keer te gjan_ 50o i5 ok verstaan; dat Haar Ed. tot maintenue van degene, die haren toevlugt tot deselve ge- nomen hebben_ om die eenigsints te protegeren, vorige posten besetten, bewaeken bewarcn mitsdien verstaende dat dat volck gehouden sal wescil, wanneer den Sammorijn desniettegenstaende daar ter plaetse met sijn maght mogt aen- comen en aldaer eenige vyandelijkheden pleegt, nae vermogen docn wat tot bewaringh VaiL haar post persoonen sal komen eysschen: In vergeldingh Fat dese weldaet belove ik; caymael, en WY , stenden volckeren van voorschreven ee lantschappen, dat wy vooriaan niet toestaan nogh gedogen sullen dat den peper, in 028 land vallende of dier van andere plaetsen gebragt wer dende, aan niemand anders sal vercogt werden dan aan d'E. Comp off diegene, die Haar Edele daartoe sullen believen te stellen, vee Ininder permtteren; dat dien corl door ymand anders gecogt of na de Noort gevoert sal werden_ Bovendien belove caymael, benevens myne stenden, de eerste aanmaninge Van d'E_ Comp den by Haar Ed, onge wilden Jesuitenbisschop; die in ons land woond doen VCt - trecken, in dierselver voegen indertijt alle de andere priesters van desselfs ordre:

Leden der militaire kaste:

Thi: content downloaded roni [46_50.98.28 0n Wcd, 12 0: 2016 18.05 MUTC F ME ~voccL http fabout_Jsloz orgherms OOST-INDISCHE COMPAGNIE 1602 -1800.

Ook belove ik, caymael, ende myne volckeren, sonder weten or tocs temming van d'E. Comp geen de minste reden aan den Sammorijn te geven van offencie, waardoor dien vorst actie kan verkrygcnl my en myne linden of onderdanen te invaderen vyandelijck aan te tasten

jaar Covlang 882, desen 5i van de maand Coembim; anders den 34" February 1707, is dese ola geschreven . hooft stonden eenige Mallabaerse caracters, betekenende handtekeningh van den

caymael Onder stond Voor translatie, was getekent : van Meekeren Onder stond: Accordeert, Cochim, den 23” April 1707 , ge= tekent Hendrik Wijnhout; secretaris_

DCXL KOROMANDEL

Mci 1707_

Kust Koromandd in de CftS E helit 1707 niets mnetkaat Eerstel den taniti speciaal jt Golkonda gehcel stilgelegd: Op dien urond besloten gouverneur en raad van Koromandcl Anioo in Golkonda te heffen, zij zoncr ket bevel caartoc dc bcide vcricgcdwoondigcrs van dc Compagnic aldaar. Deze begrepen gocd datde inheetsche plaatsclike autoriteiten; noraale tjjden riikelijk den Ealdel der Cotpagnie Drofiteerden, de lichting van dit Kintoor Siarne zandet Ze {oei dan destek of stemiinig Yertrek #antOlrer Kate Feden Milt Mazulipatnam wenscnien vertrekkem om zich aldaar in hcthuwcliik begeven da: ditnu best Lon geschieder; uindal momentee toch gcen hindo kon Worden Fedrevcn; Doch ondcrkoning Golkonda ziin atenate beg-epen; Nederlanders; indiet #emaal trokken Lelnem eudei Leuelomen daarom weigerden zi; gtvraagde Loeatemming tot vertrck; maar zegdcn hun hcrstcl van den vrijen handel Waatyam deorderkoning OOK gchriftelijke verklating liet opmiren En schocn nergeve geschrif: nicr na behoren, Oph ONSC manicre schryven Gecouchcerd Kerd hevoniden Vcrmeyne nogthans hecr Quan indien dE. Compagnic Benekem daarop VTYC ncgotic soud kouten toclater’ (outoruetnt misfive omveTut runt FuenanQmn Hooge Regetrina Betovia , 4.d, 25 Jamni 1707) .

1. Uit de Overgecomen brieren 1708, Ide boeck, aidecling Cormandel, blz . 231–232.

Tmis content duwnloided tiom |46,50,98,28 o Weil, 42 Oct 201e 18,05 HUTC AIl use subject t0 hutp Wabout jstor meterms 262

GENERALE NEDERLANDSCHZ CEOCTROYEERDE

Translaat copia uyt een Persiaans geschrift ter ordre van de heer souba Rustumdul-chan, door sijn vertrouwste Mier-Assumn den heere duan Saffiat chan opgestelt rerleent, en door den peesdas Valn gedaghte gunstelingh aah de Golcondase opper - hoofden verthoont daarvan copia verleent; sijnde 1-77 volgender inhoude

De opperhoofden Vanl de Hollandse Compagnie hebben Vet-toond, dat sy haren gourerneur tot Nagapatnam hadden der-geschreven dat dewijl Tam meningh waren hun den huwelycken staat te verknogten mede omdat de negotie van ’E. Comp” door bevel uyt het hoff gestut 17 5 niet voort ging, Sy, opperhooiden, aardoor niets hier te verrigten hadden_ weshalven versogten hier vandaan trecken waarop dan alsnu antwoord hadden verlangd om Masulipatnam komen. Uyt welcker hoofde sylieden desteck 0 vrygeleyde quamen versoecken, ongemolesteerd mogen afreysen_

Waarop schriftelijck getekende ordres wierden gegeven om aengetekende zaken uyt de annotatieboeken van den duan souba by den anderen te voegen en Op te stellen, (welcke ordre agtervolgt werdende) zijn de drie naervolgende aangetekende perwanas uytgecopieert, namentlijck :

d'Eerste perwanna, gedagtekend 28 van de maand Jutlakced in 't 50 jaer des conings regeringh; off den April anno 1706 uyt het hoff den duan Satfiat-chan verleend, nopende volgende woOrden: Den keyser heelt onlangs belast; dat de negotie der Hollan-. ders allerwegen Onider de regeringe van den Golcondasen souba soude tegengenouden werden ; des werd nu g' ordonneerd zulcx te agtervolgen ons daervan advertentie te geven.

d' Tweede perwanna de dato Moharam in 't 50 jaer alsvoren of den April 1706 uyt het hoff op den duan souba ver - ieend_ ran inhoude alsvoren; waarop men van de opperhoofden ondertekende verbandschrift, van geen handel tedryven, ingekregen hebbende, selve naar hoff toezonden:

Perzisch pesh-dast betcekent Bedceld wordt Dsul-Hiddscha:

assistcnt;

This centent duwnlo: ded tiom |46,50,98,28 0n Weil, 12 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms OOST-INDISCHE COMPAGNIE 1602 1800.

d' Derde perwanna_ sub dato 25 der maand Jamadilhawal jaar alsvoren of 2 September 1706, uyt het hoff op den duan alleenig verleend, luydende : Men heeit Ulieden ordonneerd, den handel van de Hollin - ders te stutten en ons daarvan kennisse geven; Tot nog is er geen antwoord Op gevolgt, gund qualijck slaagt derhalven sal Ulieden in der jjl dat bevel moeten maercomer ons Far die zaek verwittigen, opdat men niet genoodsaekt word zulcx nader af te eysschen:

Op het voorgaande stont ter ede #aar noemnene wcorden, door den souba Rustumdul-chan terneder gestelt :

Soo dese de landen verlaten, sal dat tol verwoestinge derselve strecken; € buyten dat sco sijn haar benodigende loot en thin en andere waren magtigh te werden: Den duan soubz sal dienen te bevelen, opdat die menschen in hunncn handel mogen blyven ; moet dese szek hoff bekend ge- maekt werden:

Onder stond : Aldus volgens vertalinge van Comp" molla bramine uyt het Persiaens in 't Sjentieis en daeruyt Duyts Vanu woord tot woord overgeseth tot Masulipatnam, den 3*e Mey Juno 1707 1] 5

getekent: G” Corthals: Lager : Accordeert, getekent Jan Sweers_ eerste gesworen clerq: Onder stond Accordeert, en WZs getekent Jan Spits_ eerste clerg

Een geleerd man Zie voor de sematitek va7 dit wcord Hobson-Jobson in voce woollah.

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Werl, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subjectt0 hup Wabout iston mte”temms 264

CCNTDAII NEDERLANDSCHE GEOCTROYEERDE

DCXLI SUMATRA’S WESTKUST,

Mei 1707

in 1694 had de Compagnie cen einde gemaakt an de tweehoofdige regee Ting Karo (hierour; blz. 71 ev-) ; radja d’Hoeloe afgczet; radja dIlir ondcl titel radja-Raros CCTE neerecae geworden: Tou 4ammaneer de Compagnic, Mnadt a ccn aigeleefd man In zin iamilie achtte men geen geschikt opvolger aanwezig. Zekere radja Jbanuasza schoorzoon den aTeezcie radja d Hocloc e zwager van radja-Baros; (zie Vr FEMi medr hicrvijr, blz volgende) #ctkic dezen in geheim tegen door alles dorr Juatritor hy desselven Tcpu tatic zorde suneM krack Geven’ Hct gelukte 1707 cenige derwaarts gezoriden gecommitteerden, beidc radja’3, openiijk vijanden Geworden; YerzocncfL (Omitgcgeven Memorie, dot den attredenach commradeur W estkus’ , Abranant Schepmocs, den odeu Augustus 1707 bgcsteld Qnar zijw fvolger, Correlis de Heyde ; Omit gegeeen Rappor Coris dogr cqister , Oonr dc gecommitteerden Anur Baros geed)

Verbintenis tusschen Radja-Baros cenre Radja Minuassa ter andere zyde ten overstean van ons, ondergeschrevenen_ als expresse gecommitteer- dens vanwegen den Agtbaren heer Abrzham Schepmoes_ gesaghebber deser custe; den raad; ende de generale ponglous Fan land Fan Baros_ sijnde Vin den volgenden inhoud.

Eerstelijk belovcn wy beyde ende idet bysonder , Generale Nede-landsche Comp’ gehouw ende getrouw te wesen ende alle saken, sooveel by ons tcn beste van gemelte Comp sal kunnen bedagt werden soeken tragten benertigen:

Ten tweeden beloven sweren te samen en yder bysonder, (dat) alle questien olte oneenigheder, die tusschen onser beyden voor desen mogte geweest olte voorgevallen CSCn; malkanderen vergeven en vergeten sonder daar oyt of oyt meer aan gedenken, maar integendeel ware ende opregte vriendschap tragten leven ende met den anderen alle vcorvallen van questien, soowel [die] onder Barosse ponglous als de verdere onderhorige landen mogten komen voor

Uit de Ovcrgecomen pem 1709 , 1de boeck; afdceling Suratra’$ West- kuat, folio volgende

Tis centent duwnlo: ded tiom |46,50,98,28 0n Werl, 12 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subject t0 hup Wlabou Jsto #reena OOST-INDISCHE COMPAGNIE 1602-~1800.

vallen_ sullen beloven , den een den anderen te styven cn by te springen met raad en daad, sonder sig met cenige minste streeken of Omnwegen te behelpen, die in voorschrevene soude contrarieren maar alles goeder ttouwe helpen beslissen cnde alle tumulten soeken te verydelen_

Ten derden belove ik; Radja-Minuassa_ bysonder te agten te erkenen den Radja Baros voor koning eerste hooft (onder hoger gesagh van de E Comp deser Barosse landen_ daarom my Sijn E in allen deelen regtmatigheyt billijkheyt sal onderwerpen, sonder my met eenige inductie_ raadgevinge oftewel andersints te behelpen nog te bemoeyen; dat tot disreputatie; ?) nadeel schade Van d’E. Comp Radja-Baros sal strecken; ware ook omntrent mijn naast-bestaande sal tragten te agterhalen en te helpen regt doen als behoord;

Alle het voorenstaande beloven beyden en yder in particulier te sullen nakomen en agtervolgen; dierhalven wy dan desen met eede nae wyse Op den alcoran onder handteyke- ninge bekragtigen Baros op Sumatra’$ Westcust den 17r” dag Van de maand May a’ 1707 _ naar de Mahometaansche wyse jaar 1123 , den 15”0 dag der maand Saphar, Wzs geteykend Maleytse letteren Radja-Baros Radja Minuassa_ Tersyde stond Ons present als VOOrCm getekend door Orangcaya-baley, Radja-moeda Radja-Sittia-Jella Radja- Sittia-moeda Soutan Jamboe, Malin Moara. Lager : Als gecommnitteerdens 1at den heer gesaghebber, Abraham Schepmoes raad_ wis getekend : H: Disselbrink; Zcek Isbrand Indius

Hier schiint een deel den zin tc zijn weggevallen Dit contract volgen de Juti zijn orbeholpen Gcstcld: Et staat : dies reputatic: “) Dit klop: niet ; 17 Mei 1707 valt den Iden dag dc maind Safar, Ao H 1119 Zie Corb”s III, ccot blz 198

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use suljject t0 hup Wabout iston mte”temms 266

GENERALE NEDERLANDSCHE GEOCTROYEERDE

DCXLII SUMATRA’S WESTKUST

Juni 1707.

Op Baros zijnde (zie de Iileiding bij ket docum ent 17 Mei hiervior) Zauder gccommitteerdcn radja Karos gevolg naAt Singkel repenen genocmde Date noodigen 0aa Raros konety geschiedde. Zij hadden Iaatsten tijd provoceererde houding teg_ Karos juuetolen nAn Wet stokeriet Knmatea CCMRC discussien teekenden zij onderstaznd verhandschrift; waarbij dc oure coll-cacien met d Compagnie werden bevestigd Er blik: uit; dat zi zerCrE afhinkelikheid van Baros Glondeni wal voordien oiinmer gebleken V7

Korte verbintenisse, gemaakt tusschen d'E Corn - pagnie [en] de regeeringe Va Baros ter eenere zyde, de gesamcntlycke ponglous van Chincol ter andere zyde, welk ten overstaan van OnS, ondergeschrevenen als gecommitteerders door en Op approbatie van den Agtbaren heer gesaghebber Abraham Schepmoes raad door gemelte ponglous sijn 6' edigd, [van] de volgende inhoud, namentlijck:

Eerstelijk beloven sweren WY , regenten vanl Chincol, samen yder 't bysonder, te sullen nakomen heyliglijk onderhouden sodanige articulen, als den jare 1672 met den Agtbaren heer commandeur Jacob Joriszoon Piths_ en nader mer den Agtbaren heer Joan van Leene in den jare 1680 uyt de name van de E Comp" me: ons veraccordeerd_ besloten en eedigt, sonder daarvan de aldergeringste articulen willen geweerd nog verandert hebben maar heden met neuwen eede begeeren te sterken ende bevestigen. Ende Suo LDU] taan mogte bcvonden werden dat aan onse kant de cenen anderen daartegen quamne aan kanten ende onwillig toonen_ soo sal by sodanigen geval onsen pligt wesen den eenen VOO den anderen caveercn staan; ende houden Wesen sulken rerstoorder usurpateur van de gemeene ruste maken in handen krygen ende alsdan d'E Comp" ende

Uit de Overgeconic# Orisek 1702, i2le bocck; aideeli g Sumatra s West - kust, folia 132 en volgende Oak dit stuk cvenals dat 17 Mei Ko allezonbe olpenst gesteld Corfus [I blz. 459 volgende: Corfirs II, blz 252 volgendc:

Tis centent duwnlo; ded tiom |46,50,98,28 0n Werl, 42 Oct 201 18,05 HUTC All use subject t0 hup Wabout jstor meterms OOST-IXDISCHE COMPACNIE 1602 I800.

den radja-Baros te presenteren sodanig teregt gestelt werden al5 emelte Comp' ende den radja-Baros sullen vinden te behooren Wanneer by 50O een geval (dat God verhoede) onse regee ringe dOOr mnuytemakers quame geschonden werden, ende wy denselven oftewel de agresseuren niet konden handen krygen_ s0o sullen door ons met coorkennisse van &E. Corp' en de Barosse regeeringe desulke of sulken uyt het gebied van Sincol

voor eeuwig gebannen werden_ met confiscatie van syne ofte hare goederen_ verdeelen sodanig d'E. Comp' den radja-Baros alle dese regenten sullen bevinden te behooren ende te rade werden_

Ook beloven sweercn wy alsnog onderhouden agtervolgen gelijk het in voortyden gebruyk heeft gehad, geene minste handelaars, hetsy [wat] Voor zatie [en] wie het soude mogen WCsen gedogen; dat eenen van onse onderdanen sal rermogen camphur te verhandelen, maar alle geene van die gomne by ons versameld werd, Jn d'E; Comp presen teren, met onse eygen vaartuygen tot Baros ter Marct brengen_ oftewel anders, wvanneer eenige handelaars VIn Baros tot ons overquamer_ daaraan (des accordeeren kunnende) verhandelen irocqueren.

Wy beloven, dat wy sodanige personen_ als by dE Comp' geheele regeeringe Tin Baros door haar quaad comportement verbannen [werden], sullen rerbannen houden Eot S0O lange dat wy door ordre van den E_ Agtbaren heere gesaghebber tot Padang daarvan nader ordre bekornen welkers gehoorsaamheyt wy ons van Comp' wegen ten eenemalen sullen onderwerpen Ende (om) tot nakominge Wa alle geene vooren verhaald staat, seggen [en] beloven wy nog nader, dat buyten de YooT gedagte contracten reets gemzakte verbandschriiten selfs begeerig blyven met d'E Comp' radja-Baros ons verbond S0o Mauw maken, dat niemand hetselve sal konnen verbreeken, maar sodanig soeken ten eeuwigen dage te houden agtervolgen enae bevestigen met onsen eed p den alcoran_

Er staat overquam Fransch troquer, ruilet

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms 268

GENERALE NEDERLANDSCHE GEOCTROYEERDE

Onder stond Aldus gedaan ende 6' eedigt ten comptoire Barog den d1g van maand Juny 1707 ende Mahometaanse reekening den 644 dagh van de maand Rabioel Auwal den jare 1123 was getekend Radja Indramoelia Radja Lella Sattia; Radja Mansorat-di-radja Radja Sittia - Backtie, Radja Sittia-Nor, mitsgaders alle ponglous Ya Chincol. In margine : Ons present als gecommitteerdens van den heer gesaghebber Abraham Scheptoes en raad wzs getekend Hendrik Disselbrink; Jeronimus Zeek Isbrand Indius. Onder stond: Accordeerd _ W2s getekend : J' Daap; tolk schriba. Nog lager : Accordeerd, was getekend : Groot; secretaris_

DCXLIII PERZIE.

September 1707_

Verzet tegen het mindament Scptember 1706 Daatte niel; Ecida kwani conings coonmnan”’ naat Jatttom sijn Diressc hicr tcr plaatsc gekeele stremminge de negotie bragt oder den dek manid corings meenesi eikeet Fecn kleene schrik aanjcegh heserende wnaarcn de Engelse Iolander cactanen alleenig Siaam Jladan dc bardelaars, Kewoui siin de goederen hier in negotieren celige percento advance wcder DTCt dactl anccrs ie oude costurc sclis wilden koper, dat em eerse mnnesten accnrceren kem dierwegen iets toeleggen, Edog Juaad instrument umie den vrucN onbekom lerlyken bandel uyt den weg helpensyn velc, daaromocc de Engelse; neve; Icn Het resultaat Fende mandancnt, “TYt algeteene negotic {Onuitgegezre bricf vun dirgcteur rh Gomro# Hecren-XVI & Sep = laibot 1707).

Translaat Van het mandament, geen doar den tegenwoordigen Persiaansen koning_ Sulthan Hossen_ op den coopman Miersa Zaeyet Mortusa en andere verleend ook versegeld

Qok dczc datcering devat niet ; Juni 1707 valt den 7den dag Rabi-il-Awal Ao H. H19, Uit de Orergecomen b+ieucn 1708, vierde Docck, afdeeling Perzic folio Ook die van 1709. aid Perzie, folio 166 valeendt

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Weal, 42 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms Oos1
INDICCE COMTAGNIE 1602 1800 ,

Daar is ecn bevel uytgegaan, dat de wereld te gehoorsamen heeft, namentlijk dit, dat dewije den grootmagtigste door- lux tigste onder de Christencn-natien; Frans Castelijn, capitain VJIL de Hollandse Comp’ by request heeft versogt, dat mag geordonneerd werden; sy volgens de in handen hebbende koninglyke mandamenten hare goederen en wharen Jin diegeene (te) verkopen_ die haar begeerd, en dat den persoon afkon- stig van den propheet, Miersa Zieyt Mortusz, nevens andere, haar nog coopluyden, die goederen Fan haar komen koapen eenig beleth of moeylijkheyd toebrengen; mitsgaders ook niets hebben te pretenderen, nog van haat, nog van coopluyden Waarop ordonneren dat dcn voormelten perSoon, afkom- stig van den propheet, voor de somma van vierduysend thomans, die aan hem hand sijn gesteld, volgens manier en gebruyk moet negotieeren, en byaldien hy meerder goederen dan be- drag Fan vierduysend thomnans kat betalen_ S00 mag deselve volgens gebruyk als andere coopluyden van haar kopen 4og als daartoe genegen siju; maar Van haar niet vergen om goed credit te hebben, maken dat Oter hen tevreeden sijn Ook van de coopluyden, die haar goederen romen te kopen niets mag pretenderen; en moet haar; volgens het versoek van den capiteyn geen moeyte aandoen nog ook aan de coopluyden, die goederen van haar kopen mjar toelaten; dat sy volgens oude costuymen haere negotie dryven

haere whaaren verkopen an diegeene, dewelke begeeren dit alles als CC” vast bevel naatkomen, ook gelaste niet ConJ trarieeren_ TA naar behoren erkennen. Geschreven in de maand Jumadie = Soenie_ jaar 1419, ouercen komende met onse maand September 1707 .

Onder stond Aldus agtervolgens interpretatie Tan Com pagnies tolcq Elias Sahid getranslateerd door my, Spahan, den 25 October 1707, Was getekent : Adriaan Backer Lager stond : Accordeerd, getekend: Willem Brooks_ provisioneel secretaris

Dschumada-il-Sani.

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Werl, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subjectt0 hup Wabout iston mte”temms 270

GENERALE NEUEFLANUSCME GFOCtrOvrrenE

1. JAVA~MATARAM:

October 1707.

Toop 1707 verdrecf Herman Wilde de Socrapati-partij daarhij aagcsloten tegcnstandcrs Pakoc Bocrono uit Passocrocan welk gewest hij veroverde, Na zijn terugkecr tcekende cocsocnnelll Dngtsaaiu comttact Iaartzi CONCepL docr Guveneur_cueraai Rade Cear Wilde opgezonden (DE Jonse Opkonut VM XCIII volgende rolgende}.

Translaat Javaanse acte tot ampliatie van con- tract tusschen Nederlandse Compagnie; derselver name door den heer Herman Wilde_ Raad-ordinaris van India veldoverste, TeI den Soesoehoenang Pacoeboewana ende syne kinderen en rijksgroten, besloten tot Cartasoura Diningrat, den 5” October des jaars 1705_ sodanig deselve door ge- nelte Soesoehoenan Pacoeboewana aan den genoem- den heer veldoverste Herman de Wilde op sijn retour Kan Terorcrem van Passouroang tot Samarang veri cend den October des jaars 1707 , en vervolgens door Sijn Hoogheid met sijn kinderen en rijksgroten in sijn hoit tot Cartasoura is geteekend gesegeld, nevens Javaans brieffje in handen Vaun den Tommogon Tsitra Soma weder is affgesonden aan den capitain provisioneel gesaghebber Van Comp wegen tot Samarang; Hendrik Vam der Horst; en aldaar ontfangen den 12” December 1707

Wy, Soegoehoenang Pacoeboewana Senepatty Ingalaga Abdul Rachman Sahidin Panata Agamna, met onse kinderen kinds kinderen et alle de mantrijs overdagt hebben, dat den heer Gouverneur Generaal ende aile Raden van Indiz, dien het lighaem van de Hollandse Comp in dese landen representeren_ nadat deselve den jare 1705 on5 den throon van Javz, door onsen

overleden vader en broeder nagelaten, gebragt vastgesteld hebben en sedert die tijd sonder ophoude met seer grote onkosten onse quade vyanden rebellige onderdanen

Uit het Coutruciboek Ook bij DE Joxge_ Ope Ilr VM blz . 317 en gende Het coricept Rade de Overgecomen Lind 1708, cerste deel, falia 380 381.

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Werl, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subject t0 hup Waboutiston wrettemms OoST-IrDIcCNE COMPAGNIE I602- 1800.

vervolgd met Godes hulpe verjaagd; uytgeroeyd en t’ onder-gebragt hebben, dat hoopen in vervolg UmS rijk getrouwe onderdanen wel tet rust sullen konnen regeren weshalven in vergeldinge voor die goede trouwe hulpe; ten anderen ook opdat het tot verdere welstand van ons rijk onderdanen zoude strecken daerom (wy} met den anderen overeengekomen en goedgevonden hebben niet alleen het ea tracl, geen wy in den jare 1705 op den dag Kin de maand October met onsen broeder, de heer Herman de Wilde, Ordinaris Raad Van India veldoverste_ WyT kragte Fan den heere Gouverneur-Generaal alle Raden van India besloten; geheel nader vast stellen, gelijk wy sulx nog by geschrift doen_ ook nog behalven dat, tot verligting en opdat het 10” articul van gemelte contract te vaster en bestendiger sal zijn, verklaren beloven wWy alle, voor ons onse erff- genamen successeurs_ van den een tot den ander, dat aan geene natien of volkeren, die reeds zijn van bovcn- winds of uyt Europa verschynen, wie deselve ook zoude mogen wesen geen de minste handel ook vooral geen plaatsen om logien vastigheden_ hutten off diergelyke residentien in on; rijk van Java sullen toestaan vergunnen, Mnaer selve vast onveranderlijk aan Hollandse Comp of uyt haar naam of kragt den heere Gouverneur-Generaal en alle de Raden van India _ die tot Batavia residerende sijn, alleen voor altoos sa] vrystaan Om logien; vastighedens_ paggers rigten maaken, alsook den handel door ons gcheele Javaanse rijk, daar het de Hollandse Comp gelieven goedvinden sal, even gelijk als by contract in den jare 1705 op den dag van de maand October gemaakt, besloten vastgesteld ; want wy Sou veel tekenen gevoelen vin getrouwigheyt van Hollandse Comp Vin den heere Gouverneur-Generaal alle de Raden vin India aan ons bewesen hebben, gedencken en vaststellen hetselve tot welstand van OnS rijk en best Vin onse etrouwe onderdanen sal strecken; dat wy gecne andere natien of volkeren van bovenwinds in minste niet toestaan in ons rijk van Java eenige handel te dryven of residentie aan de selve te vergunnen: En aangaande dit ons genomene en vastge stelde besluyt; daertoe versoeken seer hertelijk met onse kinderen, kindskinderen Toor onse nakomelingen, a den een tot den ander, de hulpe van de Hollandse Comp geve

Tmis ccntent duwnlo:ded tiom |46,50,98,28 On 12 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms 272

[eenapna

VEDERIANDSCUT GEOCTROYEERDE

deselve volkome magt, ofte den heere Gouverneur-Generael en alle de Raden Tan India die Op Batavia residerende zijn; Ons maintineren tegens degene, die ons trent dit ons besluyt mogen komcr te frtsteren opdat hetge ccne wy by desen brief hebben besloten; altoos stantvastig blyve, Voor ons onse successcuts nakomelirgen

Geschreven en verleend in ons hoff tot Cartasoura Diningrat, in de maand anno 1707 Getekend Sousouhounang Pakoeboewana Senepatty Ingelaga Ahdul Rachman Sahidin Panata Gama Pangerang Mankoe Nagara Pangerang Pourbaya Pangerang Adepatty Blitar;, Tommae gong Carta Nagara. Tommagong Tsjacra Djaja Depatty Djajadiningrat: Tommag gong Tsitera Soma Pangerang Aria Mataram. Pangerang Dipa Nagara: Pangerang Halor ing Passaer, cn Pangerang Diepa Santa_ In margine staan onder den andercn in roden lacque gedrukt de volgende zegels als ; het gront zegel ran den Sousouhounang Fakoeboewana het zegel Vin Pangerang Mankoe Nagara, het zegel Fan den Pangerang Pourbaya het zegel van den Pange erang Aria Mataram het zegel Fan Tommagon Carta Nagara _ het zegeE an Tommagon Tsjacra Djaja_ het zegel van Adepatty Djajadiningrat, het zegel van den Pangerang Depatty Blitat, het zege Caln Tornmagong Tsjitra Soma, het zcgel van den Pangerang Ingabey ?) Alor Ing Passaer_ Onder stond ondergeschreven capitain in dienst der E Comp verklare de vorenstaande acte uyt de originele, zijnde

Niet ingevuid Lees _ October , den 3lsten; Ngabchi

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subject t0 hup Waboutiston wrettemms 005T-
INDISCIE COXPAGNIE 1602 1800,

de Javaanse tale geschreven_ item ondertekend bezegeld doo: den Sousouhounang Pakoeboewana zyne zoons ende verdere roornaamste rijksgroten mantnies_ dies Waren inhoud de Nederduytse tale te hebben overgeset. Batavia_ casteel, den 13 ` April 1708 , was getekend = Hendric van der Horst.

Acceptatie door de Indische regeering bij resolutie A Gourerneur-Generaal Rade d.4. Januari 170k.

Ls verstaan een brief aan den Sousouhoenan Pakoebowana antwoorl Vin syne jongst ontfangen t€ laten afgaan en daarby onder anderen te noteren de acceptatie door dese regering der acte Vn ampliatie. tot het contract Fan October 1705 horende en door Sijn Hoogheyt jongst na Samarang afgesonden_

DCXLV_ SIAM

Januari 1708_

Hct uncontract Wusrchen Compagnie Siam hict het belang Siameesche kooplicden , dic nict nalicten uroduat tczen hooge-Pruig ar uetem verkoopen. Wcderzijdsche klachtcn leidderi nct zcrcen van commisaaris Iir Siam 1705, toem diene zending mislukte, brak de Compagnie haar loges in Siam Ligor Batavia had MCm Meldra spijt overijldc optreden 1706 Wctuen MiCDWIC Lcsprckingeil gcopcnd loor opperkoopma Amout Car moeiliikheden tot MIcUM" contract Icidden (Ovcrzigt der Batrck-rinyeh dc Nederlascke Oostindische Compewic Suam, blz. 426 rolgcndc= VMaCdCA Uilo17 Arion e tit Siom naar Rutn dd. 25 Jakuori 1708).

Contract; door het opperhoolt Arnout Cleur met dcn Berquclang aangegaan gedateert pririo Jatuary 1708.

Uit de Overgecomcn briezre# 1709 , elfde bacck, afdecling Siam_ folio 19 volgende:

This content downlnaced trom [-6.50 98.28 Um Wel; Orl ZUL ueC wubkct (0 mllp boulistu uvtenms

18.05.#4UTC 274

GENERALE TEDERLANOSCHE GEOCTROYEERDE

Ick, Oluang Suracen opperhooit Van Nederlands comp toir koningrijk Siam, beken dese navolgende termen passeren aan den hoge minister van dit rijk, Sijn Hoogheyt den heer berkelang; *) over de gcheele negotie van de Nederlandse Compagnie alhier, den thinhandel op Ligoor, gelijk die ver- melt staai contractbrieven tusschen beyde dese natien Voor vast bestendig gepasseerd_ En Oluang Suracen; verbinde Iny omn het contract tol InSIe periode nae komen, O1I de weg der vrundschap onderhouden ; dog SuO wanmeer Oluang Suracen; niet doe volgens bet contfact; voorheen gepasseerd, also de vrundschap breek, dat dan tresoriers ("ytwerkers der negotie) ook siet wel mae het CoT tract sullen doen, mitsgaders dat den heer berkelang alsdan ook om de vrundschap sal mogen schryven a1n den HoogEd" heer Gouverneur-Generaal en de heeren Raden Uan Neder lands-India Oter myne quade bedryven , die ik tegens het tract heb gedaan, opdat ik, Oluang Suracen_ door Haar Hoog Edele gestraft kan werden;

Rakende dat den HoogEdele heer Gouverneur-Generaal en de heeren Raden van India by missive hebben geklaagd over des konings dienaren; dat deselve niet regt nae het gepasseerde contract hebben gehandelt; daarom alle des Comp” dienaren; nevcns haar negotie, opgeroepen hebben, hebben den HoogEd, heer Gouverneur-Generaal de Ed_ heeren Raden van India te verstaan egeven, dat se in veel saken sijn misleyd geworden door hare vorige opperhoofden, haar briel, geromen_ met versoek dat de E_ Comp’ koninkrijk Siam mag blyven handelen, kopen verkopen_ op Ligoor thin handelen, alles volgens het contract;

En aangesien den HoogEdelen heer Gouverneur Generaal en de Ed_ heeren Raden van India my, Oluang Suracen voOT mijn vertrek magt hebben gegeven om over de prysen der lywaten silvere specie te contracteren Soo neem ik, Oluang Suracen aam, OI de kleeden en lywaten 737 tresouers ten pryse

“) Dit is de Siamecsche betiteling het Nederlanascke oppcrhoolt Arnout Cleut . Tusscherpersoon tusschen den koning en de Frecmdelingen Zie Corpus III, blz475, root

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subject t0 hup Waboutiston wrettenms COST-INDISCHE COMPAGNIE 1602 -1800.

voor desen verhandeler, dat deselve sullen voldoen in drie deelen_ te weten ‘/ in contant, Va in thin,’/3in sappan hout, volgens de gewoonte, en ook dat ik de silvere speciz met de tresouriers sal verwisselen ten pryse voor desen in gebruyck geweest.

Ook neem ik, Oluang Suracen, op my, den Hoop: Edelen heer Gouverneur-Generaab de Ed_ heeren Raden Vall India te versoeken, dat wanneer den koning eenige dienaren Madt Java gelieft senden paarden in kopen, deselve met des E Coinp scheepen mogen overgevoerd en met de ingekogte paarden teruggebragt werden ; cas deselve eenige con- tanten van de E. Comp komen te leenen Om paarden te kopen dlat de tresoriers dese leeninge mogen voldoen crie deelen; te weten /3 in contanten; -/s in thin, ’/3 in sappanhout; gelijk ten tyde Vin opperhooft Van Son geschied

En ik, Oluang Suracen, verbinde Iny OmT het contract nae komen, passere dit nieuwe beloftschrilt ten aansien Yin weg der vrundschap; om dese belofte alles nac komen ; dox S00 Oluang Suracen dese weg der vrundschap het contract dese nieuwe belofte alles niet naekoOm, dat alsdan ook de tresoriers cn konings ministers niet doen volgens het contract:

Dese brief geschreven in de Hollandse logie, in de maand Deun Jie den tiende Tal de nieuwe Inane ’t jaar nae Hollandse stijl prnio January L708. Was getekend Arnout Cleur_ Lager stond : Accordeerd, getekend Imel Christiaan Kock:

DCXLVI: BENGALEN.

10 Februari 1708.

Na het herstel var der “rede in Suratte cn hct optreden van”eunemwen Grnotmogol Sjah Alim werden geleidelijk oudc handelsrelatien Compagnie deze Etreren hersteld, Ook in Bengalen geschiedde dit

Tkomas Son, Zie hiervoor , blz. 68 E volgerde Uit ket Contractboek, Ook de Overgecomen briee 1709 , I3de bocck;

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on 12 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms 276

GENCRALE NEDERLANDSCHE GEOCTROYEERDE

dlc besprekirgen sotidet IcOCYicn den plaatshouder mienwrn conix duan Jaulla-chan commctie ongevcer 400 ropia geschenken mits alleen Hougly, nergens anders, gtns de coninglyke [irmans Acwone betaleride; sijude Iet Het segel Sijn Excellentic vocrsien Dit desicr briei vryheyt Fold War gehcel Bergalen_ (Onx” ’gegeire brie} “rectet 7 (nd Btngale #m Hooge Regecring te Batavid , 44 22 Februari 1708).

Translaat Persiaans destek) nan Van d’ Hollandse Comp door Mier Hassam Odien, naeyp %) (stedehouder) ran den heer coninx duwan Jaulla-chan, en onder Sijn Exellenties zegel affge geven dato 19” Vat maan Julhader *) eerste jaar van conings regeering off Onse reecquening den 10* Febrvary 1708, den 16* daaraan tot Cassembasaar ontfangen.

Alle bediendens van ‘s conings inkomister, derselver geinag tigdens; met die van de gesamentlyke sagiedaars, de wagters van dees en eene zyde de rivier; en siemadaars in de provintie van Bengale zy kennelijk; dat den hockiel Vatl d’ Hollandse Comp vertoond heeft zijn meester volgens coninklyke firmans parwannes derselver cuans den thol der coopranschappen tot Hougly betaell, des wy by desen berelen vatl Comp handelwharen eenelijk tot Hougly den thol nemen, ccuC raderyen ctc den coning verboden, vorderen haar gerustelijk te laten negotieeren volgens aloud gebruyk en dese 0se ordre stipt te gehoorsamen

Onder stond: Accordeerd, Kac getekent; sworen ecrste clerq”

de Jonge, ge-

Vribriet. Tocn later stuk Ontrde verklaard Wcto schrecf Compagnies directelr Maar Bataviz , Miar destek Adat minder Onvolkomender schriftelyke odre dan ecr parwanna couolctorm nabob nnder konin? of gouverneur in dc larden den Grootmogol: Lie Hobsor-_ Otro c UCc maib Dsul-Cada Jagheerdar of apanagekouders Corpis blz. Jemadar' $, politic-officieren Zie mede Adaar Meest wakil, vertegenwcordiger plaatsrrervanger. Weggelden of tollen;

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subject t0 hup Waboutiston wrettemms OOST-INDISCHE COMPAGMIE 1602 1800,

DCXLVIL CHERIBON_PREANGER

15 Fcbruari 1708

De docd Sultan Ano Cheribon, weld-a gevolgd coor hct Dufr- lijden van zijn oudstcn zoon, den Pargeran Adipatih-Cheribon, was corzaak DICuw € hevige oreenigheden {usschtn Cheribanscke machtkebbcrs ondc-ling: Enkclc machthebbers nadden zich hovendicn Zckct 3Cze aangematigd deelen der Preangerlarden: Om arct naar haat gerocgcn regelcm zond de regecrirg te Batavia den ccmmandelr Govert Cnol; die als commissaris naar Java $ NoardoostkusL zou "crurekkcn Ccrs Waar Chcribon; waar hij met de verschillende vorsten rezenier 7nI? Oicrecnkonisiem aislaot Opgemerkt Wordr datde vijf cocumenien alle xedatecro 15 Fehruari; heschouxe 3ijn als bijlagen bij het contract Chcribonsche sultans welk contract Februari is gedateerd_ Waat Urarorer medc rccde Op 15 Fcbruzri overecastemming verkregcn In d Oraruccowifh Ont Ka4: aak he: cuntract 17 Februari vooraf Jan dc acten den ISden: (DE OXGi Opkomst, VII, hlz. ISI tn volgende HAs, Priaagan II, 260 261).

Govert Cnoll, g' eligeerd drossaart der Bataviase Ommelanden en expressen commissaris ovCr de Noortoostcust van Java_ door den Hoogedelen Heer Joan vin Hoorn; Gouverneur-Gencraal, mitsgaders Weledele Heeren Raden ran Nederlants-India gecommitteerd, omme alle zaken; betreffende Chirrebonse rijk, derselver princcn; als andere diaronder sortecrende naburigc landschappen, ten belange van Nederlanise Oostindische Comp' verrigten minitren; onder welkers examinatie cenige disputen differentien te vorcn gekoomen sijn tusschen de twee Priangse hooiden_ met name demang Timbangantingh tol Bandong tommogan Tanoehaya Fan Parcamontjang Orer begunde possessie door de successive regenten Vin Parcamontjang voorschreven ain die Vin Bandong, ten tyde zedert regering vin den Sousouhounang Tegalwingie, hierinne bestaarde; dat op seeker landschap,

genaamt Batou. layang; docnmaals onbewoont, 50 huysgesinnen van Bandong Sig soude terneeder stellen; dit land cultiveren bewoonen,

Uit Ovcraccoincie Wroc 1709 , I6de bocck, afdceling Cheribon, folio 33_J6- 3) De geschillen tusscken Tarotbaja patatanmoenan Timbangantang Bandoeng dateerden recds voor 1691. Zie DE HA%, Priagon, II_ blz. 177 en volgcnde ; 206 en volgende 217 em volgende; Lces gegude Zie ook De Hxis, Pridugon; II, MOO_ Het lag tet Zuidoosten Tjiandjocr, ucn Noordenl den Goetloeng Patoeka

Thi ; content dawnloackd from [46-50.98.28 Wel, 12 Oct 201C 8 05.H4UTC All us subject to http labout jsior ogherms 278

GENERALE NEDERLANDSCHE GEOCTROYEERDE

sonder nae dato daar vaidaan verdreeven mogen werden mits die van Bandong nooyt op de grond land Batoelayang pretentie soude mogen maaken, Inaar selve onder sijn oude meester hlyven sorteeren invoege t’ zeedert voornoemde tijd tot dato door dese 50 huysgesinnen by forme van vergunning gepossideert is; middelerwyle ter gemelte plaatse ook eenige onderhorige van Parcamontjang met voorkennis Vi tomtagon Tanoebaya aldaar ter woon sijn aangekoomen_ welke dcor questieuse gedoenten naar oogenschijn Bandongse huys- gesinnen tragten benauwen daar vandaan te verdryven_ geene aan eene zvde in aansien van de langwylige possessie onredelijk te Vcarem komende terl reguarde van de procura der negotien mede nadeelijk schijnt, gemerkt onlangs van daar ge procedeert is 1V picol indigo door Bandongse hooft over de huysgesinnen_ Angatuba genaamt; Chiribon geleeverd; Van welkers genot door veranderingh in oekomende vooreerst al wederom niet veel te wagten soude sijn: Soo i5 dat tot voorkoming vin hacquetten ter weederzyde conservatie Vin voortzettinge der negotie by desen werd Ferstaan ordonneert; de 50 huysgesinnen onder demang Timbanganting haare oude staat sullen blyven volharden_ sonder door de tommogom van Pracamontjang eenige verhinde- ring subject te zijn, alsmeede de volkeren Van Parcamontjang Odet bequaam hooft, gelijk Bandongse; aldaar insgelijx stllen mogen woonen, d’ landbouw den indigoteelt [en dienste Fati d’E Comp’ voortzetten; dog dat de klippen, ge naamt Noengnangh, waaruyt vogelnestjens voonkomnen_ ten behoeve van de tommogon Tanoebaya_ als de wettige eyge naar dier landschappen, alleen verblyven;, om die jaarlijks meede aan d’E Comp’ te leveren; ende die ran Bandong de minste pretentie Op de daarvan te procederene revenuen niet vermogen te maken. deser voegen opgemelte Bandongse volkeren nevens Parcamontjangse ditos landschap Botoulajang gvede vreed eendragt moeten blyven volharden en Sig reguleeren najr de

ordre_ die Van derselver respective hoofden aen haar, uyt name van de Hooge Indiase regeering, dan wel de resident Cornelis Jongbloet Pangirang Aria Chirrebon _ staan toe koomen

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms OOST-INDISCHE COMPAGNIE 1602 1800.

Waaromtrent alle goede devoiren en gehoorsaamheyt tegemoet siende aan demang Timbanganting tommogom Tanoebaya yder een acte van dese decisie is ter hand gesteld, om bestendigh te blyren, ter tijd en wyle Haar Hoog-Edeles van Batavia nae dese om redenen anders gelieven te bevelen

Aldus rerleend e g’ aresteert ter steede Chirrebon, binnen de fortresse de Bescherming; den 15 February 1708 was tekent: Govaart Cnoll Ter syde stond gedrukt E. Compagnies cachet in roden lack Onder stond: Gecollationeert, accordeert; getekent: Cornelis Jongbloet:

DCXLVIII: CHERIBON:

15 Februari 1708.

Zie de inleiding bij het hieraan Yonri fgaande iccument

Govert Cnoll, g’ eligeert drossaart der Bataviase Ommelanden commissaris over de Noordoostkust Java door den Hoog- edelen Heer Joan van Hoorn_ Gouverneur-Generaal, en de Ed Heeren Raden van Nederlants-India expresselijk gecommitteerd om alle ken; betreffende rijk van Cheribon naburige landschappen ten dienste belange vin de Nederlandse Oost- indische Comp’ welweesen Vat d’ ingeseetenen verrigten en manicren; ten welken eynde onder anderen op Chiribon heelt doen verschynen Jagz bey Poetra laTl Gabangh, SuuI Vam den overledenen pangerang Atia Soetanaja die zeedert het overlyden vin sjjn voornoemden vader maant September 1706 gezag over district Gabang Mae rgenoomen heeit, ende nu naar ernstige recommandatie omtrent sijn verpligte devoiren, ten dienste van dE Comp aan te wenden; sijn onderdanen

Uit d Ovcruecomit bricven 1709 , lode boeck; afdecling Cheribon, folio 37__38, Ngabehi. Zie hierte 665, noot op blz. 138. Dit is waarschijnlijk cen verhaspeling Soctadjaja, welken Taam vele Dangdrans Gabang gedragen hekhen

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subject t0 hup Waboutiston wrettemms

Jer behooren te regeerch_ tcr ordre vin opgemelte Haar Hoog Edeles_ by desen in regeering over de landschappen en volkeren VJl Gabang, onder hooger gezagh vin den pangerang Aria Chiribon wert bevestigt, in verwagting hy daarin sig ten bestc sz/ gedragen ende gecn andere orderens gehoorsamen din die hem uyt naane van Hoge Indiasche regeringe of weegens Haar Hoog-Edeles van den resident op Chiribon door opgemelte pangerang Atia-Cheribon werden gegever gelast volgen_ veel min eenige rolkeren van den Sousouhounang Pakoeboeana, ran de Chiribonse princen of anderen_ al5 Balyers_ Macassaren Chineesen, onder sig trecken, nog aanhouden_ tenwaare met behoorlyke passen voorsien sijn, op verbeurte stratfe, dlaartoe staande_ Ende onmagtig wesende dergelyke rerhindercn, 41n2 tonds kennisse moeten geeren #an Comp’ gezaghebber 0p Chiribon, waartoe dese acte aan meer= genoemde Soetanaja verleend om geduurende sijn leeven lank bestendig blyren, ter tijd en wyle Hoge Indiasche regering intusschen oni recenen anders geliefden gebieden.

Aldus

arresteerd

verleent ter steede Chiribon, binnen de tortressc Beschermingh_ den 15 February 1708, wis getekcnt Govaart Cnoll. Ter syde stond gedrukt E. Comp’ cachet in roden Iak; Onder stond Gecollationeerd; accordeert, was gereekent : Cornelis Jongbloet:

DCIL. CHERIBON.

15 Februari 1708

Zie de inleiding bij

DCXLVIL

Govert Cnoll, g’ eligeert drossaart van Batariase Omme landcn expressen commissatis OCet de Noordoostcust Tan Java, door den Hoog Edelen Heer oan van Hoorn, Gouverneur- Generaal, mitsgaders WelEdele Heeren Raden rn Neder- lants-India gecommitteerd omnme alle zaken, Chiribonse

Dc 20l1 erlde du: IEet ket ainbr dell Iiaam ain taucr Ovcraecome Uricie 1700 I6de bocck, aideeling Cheribory, folio

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on 12 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subject t0 hup Waboutiston wrettemms OOST-INDISCHE COKPAGNIE 1602 1800.

princen en ‘t rijk van Chiribon betreffende, ten belange ran de Nederlants Oostindische Comp’ vernigten manieren; ten welken eynde dese acte werd verleend aan den pangerang depatty Radja Coussouma, die by desen bevestigt weri gezag bestier over alle landen volkeren van sultan Anun ter tijd wyle twee jonge princen, Ratouw Gusty , als eucceesents erfgenaamen vanl den pangerang Depatti-Chiribon tor haare mondige jaren sijn gekoomen dierhalven ordentelyke regeringe deser volkeren sorg- draging Toor goede opvoeding der tier jonge princen teil hoogsten aan den pangerang Coussouma recommanderen, als- meede goed harmonic net syne broeders zonen Valn sultan Anum, onderhouden ; voorregten_ door vader 18n7 deselve vergunt; Iaten genieten_ geensints onttrecken; mitsgaders de princen Ratou Gusty nevens haare moeders Wyt inkomnste Van rijk te doen subsisteeren_ alle welke inkomste dier regering by de pangerang Coussouma sullen Ic den geprofiteerd niets daarvan gemist dan geene tot alimentatie van de voornoemde jonge princen en van dier onder- hout tot ’ fatsoen ran rijck vereyscht. verwagtinge Yan alle welke devoiren yver ten dienste VaIl de Compagnie, voornamentlijk d’ indigo-teelinge, rijst-procura hout-kapperye voort te setten; dese bestendig sal blyven, soolang de pangerang Coussouma de beveelen van Hooge Indiasche regeringe tut Batavia, uyt naane Iea Haar Ho. Ed” door den resident Cornelis Jongbloet cla Zijn Ed. geeven, promptelijk obser VeCra blijft gehoorsamen; waartce hem veel succes zegeningen toewensche:

Gegeeven ter steede Chiribon_ fortresse Bescherming: dese 15 February anno 1708, Fas geteekent: Govaart Cnoll Ter syde stond gedrukt Compagnies cachet in rooden lack: Onder stond Gecollationeerd_ accordeerc, Was geteekent Cornelis Jongbloet:

Zie ook ket cuulracl 17 Februari hierachter . Depatti cf Adipatih-Cheribon Ouse zcCM sultan Anot Cheribon gewcest beiden waren overleden en prinseul Ratoe Goesti_ kein - Tntu Amont Tuartt bcider erigenalen; sinar February, Iaar Cnol’ $ raodorc blijkt, dat alle de acicn den Iden zijn geteekend

Tis centent duwnlo: ded tiom |46,50,98,28 0n Werl, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subject t0 hup Waboutiston wrettemms 282

GENERALE NEDERLANDSCHE GROCTROTETRDE

1. CHERIBON_PREANGER

15 Februari 1708.

Zie

inleiding bij

DCXLVIL

Govert Cnoll, g’ eligeert drossaart der Bataviase Ommelinden commissaris over Noordoostcust UJn Java_ door der Hoog ecelen Heer Joan van Hoorn_ Gouverneur Generaal, d’Ed. Heeren Raden van Nederlants-India expresselijk gecom mitteerd onine alle saken, betreffende het rijk Vai Chiribon_ derselver princen als andersints ten diensten belange van Nederlantse Oostindische Comp’ te verrigten mamleeren; ten welken cynde examinatie 110 zaken op de goede tuygenis Val den coopman Cornelis Jongbloet, resident tot Chirebon, pangerang Aria-Cheri bon onder meerder esagh van opgemelten resident, toesigter Oer de landen 4ati Galoe Prajangan_ reguarde Tan conduitens van otnbol Wirganalla tot Boedjong-Lopang syne goede sorgdraging Voot negotie goedertjens_ desen jaare op Chiribon VOOr - schreven gelevert, die sedert de tijd ranl ecn jaar ter ordre Van Hair Ho. Ed” tot Batavia de directie over distrikt Vati Bodjong - Lopang en d’ daaronder sorteerende driehondert huys- gesinnen tenl genoegen heeft waargenoomen steede Vall overleedene Ingabey Wieranagara_ geweesete soon Valt den Crawangse tommagon Panatta-Juda_ 500 dat deselve aansicn 115 Ucotnoent absolute gesag over die landschap- pen volkeren ten meesten nutte Van d’EJ Comp’ weri restigt met den eernaam van Ingabey Wirganalla,onder expresse ordres deese volkeren landen behoren te regeeren geen anderen nabuurige off Priangse ingeseetenen direct indirect onder sig te moogen [recken_ veel min eenige beveelen gchoorsamen dan die Fan of uyt naame van de Hoge Indiz- sche regeering tot Batavia door resident Jongbloet

Uit de Overgecome Drieen 1769 , lode bceck, afdeclirg Cheribon, folio

Vnnr GCzc gewesten De HAAN, Priangon, II, blz . 285 volgende 68 en volgendc; Oembael; titel bestuursambtenazr Krawang Preanger landell vergeliiken nle= wedana De patih’ $ worder wel aangcduid als hoofd - Wadocs Zie DE Haax, Pria”gan, III, blz: 70

Tis centent duwnlo; ded tiom |46,50,98,28 0n Werl, 42 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms OOST-INDISCHE COMPAGNIE 1602 1800.

pangerang Aria-Chiribon zan hem nevens verdere ombols werden toeg eschikt gelast_ vetbeurte T4TI straffe correctie, hiertoe staande_ sullende invoegen voornoemt ook uyt dit district moeten weeren alle Balyers, Macassaren en Chineesen sonder eenige met oogluykinge te laaten passeeren, tenwaare met cen permissiebrief na behooren mogte weescn voorsien; en onmagtig sijnde deselve te verhinderen aanstonds kennisse nae Chiribon moeten geeven, dan wel de naburige gouvernementerl, als Imbanagara_ Tiamies en Couasseen tot nadere te erlange beveelen te hulp roepen en {45 ten van *ant te nelpen_ wag ting van alle welke devoiren dees

acte aan Wirganalla voornoemt 1s verleend OIT bestendig blyren gedurende sijn leeven lanck; tenwaare d’Ed_ Indiasche regeering om redenen intusschen anders geliefden crdonneeren en gebieden

Aldus g’ arresteerd en egeven ter steede Chiribon, binnen de iortresse Bescherming den 15** February anno 1708, KiE ge- [eekeut = Govaart Cnoll Ter syde stond gedrukt ’sE Comp cachet in roden Iak; Onder stond Gecollationeert, Accordeert, 1V7 € geteekent: Cornelis Jongbloet:

DCLI: CHERIBON_PREANGER:

Februari 1708.

inleiding

DCXLVIL

Govaart Cnoll, g’ eligeert drossaart van de Bataviase Ommne landen commissaris ver de Noordoostcust Vin Jzva door den Hoog Ed_ Heer Joan van Hoorn, Gourerneur-Generaal, d’Ed_ Heeren Raden Vim Nederlants-India expresse gecommit teerd alle zaken, de Cheribonse princen, rijk van Chiribon als andere landschappen betreffende, ten beste der ingesetene belzngе van de Nederlandsche Oostindische Comp

Lces Imbanagara, Tjiamis Kawasen: Zie Prianga , III, blz. volgende Uit de Overgecomcn briever 1709 , l6de boeck , afdceling Cheribor, folio 41_ 46.

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on 12 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms 284

GENERALE NEDERI ANDSCHE GEOCTROYEERDE

rigten manieeren, onder andercn vooren gekomen sijnde net gemoveerde dispuyt doct den tommongon Tanoebaya vam Parkamontjang teegens pangirang Radja Coussouma_ soone VJ sultan Anumn; qualiteyd als regent over de volkeren Vat Canoman of: wel den overledene pangerang Depatty-Cheribon, spruytende ter zaake T seeker landschap genaamt Tradjoe, onder district Tani Parkamontjang geleegen; dat Oltt gemaakte schuld, tcn berrage Fan driehondert rijxdaalders Spaans door de voorsaaten Van d’ tommongan VTI Farkamont jang roomnoemt JTL sultan Anun ruyIn vijfentwintigh jaaren voorleeden in de beginne verpant geweest; dato VUO dito schult, naar verloop VJn bestemde tijd der betaling _ volgens oude Javaansche brieren rerrallen is, behalven dat den eygendom door die Fan Farkamontjang wan sultan Anut transporteerd wzis possessie uyt desen hoofde mite quiteringe van schuld meer dan sesthien jaren Jan Canomons volkeren is accordeerd geweest, die VaM dair een redelijk aantal peeper jaarlijx aan dE Comp” op Chiribon hebben ge- leevert; ter tijd en wyle de tommongon Tanoubaya voornoemt seedert overlyden Fan

pangerang Depatty-Chiribon nieuwe questie moreert e door intrigues confusien veroorszakt, welke pangerang Coussouma van de Frughten Fan selve land schap irusteercn; onder pretext hy, Tinoubayil; nu bereyd de schult betalen uyt dien hoofde landschap Tradjoc volkercn wederom pretendeera. Hierteegens partyen gehctt consideratie genoomnen sijnde de lankdurige possessie van sultan Amuit , mitsgaders even bekende schult door de tom mangon Tanoebaya simpele geexcipieerde op outheyt der transportbrieven etc ook nadeel in de procure der negotie door die hacquetten, uver mcer als ecn jaar ontstaan; Zoo dat ler diffiniteyt Fin Zukcn wecringe Fin verdere verhindering peeperteelinge werd rerstiin ordon neert landschap Tradjoe voortaan ten behoeve der erigenamen Lan sulthan Anun sl rerblyren cn die als hooft dzarvan erkent, sonder des tommongons pretentien movemenien meerder subject weesen; aan wie expresselijk beveele; hierinne enoege te neemcn; mits tat Tan de betalinge der aangebodene

voar hciu niertjUr , blz. 277 volgende: Taradjoe Zie Dr Haw Prionaau IIJ; blz. 110. Namelijk aan tocmenggocng Tanoebaja

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on 12 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms COST-INDISCHE COMPAGNIE 1602 180O.

driehondert rijxdaalders ontslagen en bevrijt blijit. In verwag ting van de nakoming deser decisie aan pangerang Radja-Cous= suutna ordonneeren; het landschap Tradjoe volkeren ten miccs ten nutie U d’E Comp” ingesetenen bestieren_ sonder cenige andere ordres gehoorsamen als die Sijn Ed_ van d’ Hoge Indiase regering tot Batavia door den E_ cocpman Cornelis Jongbloet; resident tot Chiribon; werden toegevoegt; poene V4tl correctie, daaftoe staande; in dier voege ook uyt vourmelte district sal moeten weeren alle de Balyers, Macas- Saren Chineesen; die aldaat, sonder V7m permissiebrieven voorsien te zijn, aankomen ; en z1g tOt weering buyten stal vindende aanstonds naar Chiribon aan d’ resid eni moeten kennis geven; gelijk dese acte aan Sijn Ed. verleent is_ ende een copia van dien tot narigt van de tommegon Tanoubaya, bestendig te blyven tijd wyle Hoge Indiasche regeering uyt andere consideratie contratie geliefden te beveelen_ Aldus egeven gearresteert ter steede Chiribon; fortres d’ Bescherming, den 15 February anno 1708, was ge teekent Govaart Cnoll Ter syde stond Compagnies cachet;, gedrukt in rood lak. Onder stond Gecollationeerd_ accordeert; getekent Cornelis Jongbloet:

DCLII: CHERIBON_ 17 Februari 1708. De onecnigheden Elsscnen de drit sultans hun aankang Wtrgcm sollc bij Oc-tsraatide cuetccntonst hijgclegd. Zie Ucrocr inleiding bij DCXLVIL Verdrag cueteentomst fornz Vd contract tusschen de princen, den

Panambahan Cheribon, den Pangerang Depatty Anom den Pangerang Aria Cheril bon, twee laastgenoemde wegens Stam Tan Sulthan Sapoe, ende den Pangerang Radja Coussoumna_ representerende den Stan var Sulthan Anom; te sumen uytmakende rier hoofdregenten

Uit het Contreclboek. Ook in de Overgecomen bricyen 1709 l6de boeck; aideeling (keribon_ folio 26 cn volgerde; Gedrukt bij DE JaSGE, Opkomst; VI, 320 volgende Sepoch; oudstc

Tis centent duwnlo: ded tiom |46,50,98,28 0n Werl, 12 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms 286

GENERALE NEDERLANDSCHE GEOCTROYEERDE

des rijks van Cheribon, ingegaan besloten ter presentie en door bemiddelinge van den E. Agtbaren heere Govert Cnoll; comnmissaris over de Noordoost- cust van Java_ expres ter ordre van Sijn Hoog Edel- heid, den WelEd. Gestrengen heere Joan van Hoorn, Gourerneur-Generaal, mitsgaders de Wel Ed’ hecren Raden Fan Nederlands-India, ter deser plaatse VCr schenen met gesegde princen-regenten onderlinge Tusle ende den welstand van Cheribonse rijk dies ingesetenen nodige overleggen, beramen ende te besluyten;

Alsoo princen den Panambahan ende pangerangs Depatty Anom en Aria Cheribon_ met de paresse van welgemelte heere commissaris Cnoll betuygen haer seer engenaam weest te zijn uyt missive van Haer Hoog-Edelen; de Hoge Indiase regeringe tot Batavia aat haer gesamentlijk geschreven; verstaan de nadere bevestiging Vatl den pangerang Coussouma bestier over de volkeren Val Canotnan, tot tijd wfle de jonge princen Ratoe en Gusty haer meerderjarigheid bery= ken En voormelte drie princen-regenten voorschreven qualiteit versekerden haren neet, den pangerang Coussouma_ gedurende aan eroetde ges2g, S00 raadsvergaderinge als andere rijksbesticringe, te sullen erkennen en allesints als een ncd eregent respecteren, ongeagt de goude zegelring Van den overleden pangerang Depatty Cheribon Foota snog aCt den gernelten pangerang Coussouma niet ter hand gesteld, daeromtrent ter gelegener tijd gunstige dispositie Van Haer Ho; Ede diend afgewagt te werden; Sal eer menl ter zake treed, niet Onldienstig e vereysschen- wesen voorai te denoteren gunt tot redres van de presente moeyelijkheden specteerd; en te seggen deselve te sijn ontstacn ter occasie dat sesthien honderd huysgesinnen weten agt honderd Van de volkeren Vat Sulthan Sapoe agthonderd gelyke ditos uyt die van Canoman, met de landen cn negoryen_ daertoe behorende, ingevolge de & eerde bevelens van de Hooge Indiase regeringe in den jare 1705 aan] den Panambahan ten eynde als oudste prins van Cheribon me: meerder fatsoen na siju staat konde subsisteren overgeleverd wierden, 1) Zic DE Jovce, VIII LXXIX LIXXI

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use suljject t0 hup Wabout iston mte”temms OOst-

En terwylen die volkeren als ongewoon onder Panambahans bestier sonteeren niettegenstaande derselver genege gedane contributie overgave successive weggevlugt ook eenige by hare vorige meesters teruggekeerd zijn, moveerde sulks den geciteerde prince, den Panambahan, de favorabile hulpe Vin Hoge Indiase regeeringe weder te imploreren en versocken_ en daardoor dusdanig telkens nieuwe onlusten en verwyderingen onder andere princen egenten resulteerden tot welkers voorkominge, verhinderinge berniddelinge dan den VUCT scnreven Agtoaren Heer comnmissaris Cnoll datt een vooraf genomene keuringe, examinatien vat ware geschapentheid der zaken rype overweginge van dient, consideratie treckende stellende of miet dienstiger en heylsamer Foor den algemeenen welstand ran Cheribonse Tijk zoude esen_ met en onder den anderen de sodanige mniddelen beraemen_ wzerdoor dat een gedesidereerde nodige onveranderlyke harmonie onder elkanderen bestendig konde blyven; Soo is dat met eenparig goedvinden vergenoeginge Van alle genomineerde princen-regenten; nar aandagtige resumtie Wa gunt ter deser zake specterende [is]_ onder den anderet Toor goed raedsaemst keure, de zaken dier- gelyke navolgende wyse te schicken en by te leggen als met unaniene stemmen resolveren en arresteren

Dat den oudsten prince, den Panambahan, agthonderd buy: sgesinnen van Cassapoan, met de landen negoryen; daer- toe specterende, aan medeprincen-regenten Depatty Anomn Ariz Cheribon_ mitsgaders van de agthonderd huysgesinnen van Canoman de helfte, vierhonderd ditos, beneffens de landen negoryer; die daertoe gehoren_ aan den pangerang Coussouma ten behoeve Tam de jonge minderjarige princen Ratou Gusty sal overgeven deselve l4 heden af laten daer van ouds geweest zijn, sonder dat sig den prince; den Panambahan, ofte den pangerang Coussouma q.9. sig tegens dese verdeeling, als door de princen-mederegenten; Depatty Anom en Aria Cheribon, onpartydig beraamd ende gemaakt;. eeniger wyse sullen aad- kanten, maer sig daeraen ten vollen gedragen_ invoege als den prince, den Panerrbahan; van voormelte agthonderd huys- gesinnen vzn Cassapoan en vierhonderd ditos vin Canoman; met den aankleve van dier, by desen met genoegen betuygd

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Werl, 42 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms 288

te desisteren volkomen &f te staan; en daerentegen of in goeding derselve sig te vreden en vergenoegd te houden met de ses honderd huysgesinnen Fan de tommagongs Nitepradja

Wieratmacka, als die de heere commissaris Cnol, met genegent heid inwillinge Van den pangerang Aria Cheribon_ onder wiens toesigt dese_ als de Priangse landen _ thans sorteren aan den prince den Panambahan defereerde; gelijk den pingerang Aria LC1 dien opsigte daervan renuncieerde bereyd willig aannamn de gedagte volkeren inet de landen cn negoryen, daer= toe specterende aan sijn ooni, den Panambahan gemeld, te sullen [tansporteren

En SOO belooide verklaarde ook den pangerang Radja Cousouma dat de vier honderd huysgesinnen van de hierbovcn gementioneerde agt honderd ditos genegentlijk sal laten sepa- reren van derselver geregte helfte Op de hiervoren aangeroerde maniere, ten behoere genoege van den prince den Fanam- bahan, cedeeren daarvan afstand te doen.

Alle welke voorschreven conditien, vermits van de approbatie am Ons gesamentlyke princen zijn, ten vollen mct onse sinnelijkheid quadrerende, behalven dat nog daarenboven tot meerder contentement Ale onsen Uln den Panambahan _ eens enemaal Van alle disputen bevrijd te blyven denselven het derde gedeelte vin d' inkomsten der Cheribonse tollen_ SOO als selve in den jare 1705 ter ordre van Haer Hoog Ed" gerigt gedetermineerd is, mede sullen laten behouden en genieten_

Belovende WY ook dese onze eenparige besluyten een ontct- anderlijk efiect doen sortercn soo linge doen stana grypen als den heere Gouverneur-Generaal Raden van India daerinne genoegen vinded; meer door voormelte arresteerde een generale vredige rusie vertrouwen konnen continueeren, sonder Haer Hoog Ed" tot Batavia, Len ware Utd gewigtige voorvallende zaken_ gantsche Cheribonse rijk betreffende, te incommoderen of lastig te vallen_

Renuneieerende een yder Van OTIS wel expresselijk van alle verschillen, onder versekeringe toesegginge, dat ook den andere tot verweckinge vin nieuwe questien geetle mninste

This content duwnloided tiom |446,50,98.28 on 12 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms OOST-INDISCIE COMDAGHE 1602 1800.

redencn sullen geven wanneer nogtans onrerhopcntlijk gebeurde_ dat ons willen gedragen aan bemiddelinge ordres Viln Comp' gesaghebber ter stede Cheribon

t' Oirkonde tot bekragtinge VJ hiervorenstaande hcbben angerang Panambahan, Fangerang Depatty Anum_ Pangerang Aria Cheribom, Fang etang Radja ousouma dit contract orise ereenkomste ten overstaan Aaln den Aglbaren Heer commissaris Gorert (nol, ter presentie Van den copman) resident deses comntoirs_ d'E. Cornelis Jong bloet;, ondertekcnd met UnSc

cacnettem bekragtigd, inits gaders versogt; dat dese door Comp cachet eride hanc- tekeningen, nevens eygen cachetten Tn meergemelte heer commissaris cn resident Jongbloet, mogte werden geverifieerd zijnde buyten dit origineel, dat gedestineerd is aan Hog : Indiase regeeringe renroyeeren Jan een yder Fan Ons ccn afschrift deses ter narigt toegestaan_

Aldus gecontracteerd beslotcn tot Cheribon, Comp’ fortresse De Bescherming; den 17** February unno 1708 onder stond zegel van dE. Compagnie, item de zegels VOOr den commissaris Cnoll vin den resident Jongbloet, roden lacque gedrukt, daarnevens getekend Govert Cnol, Cornelis Jongbloet. Ter zyde waeren de zegels van de vier princen Vat Cheribon; mede gedrukt roden lacque, daarnevens hare namen; tekend met Javaanse cnaracters

Confirmatie approbatie der Vuui gaande ower eenkomsten met de Cheribonsche princen tegcn tcn_ eschied bij resolutie ran Gourerneur-Generaal Rade de dato 10 April 1708.

Onder de leden deser tafel geresumeert `

weder ingecomen

Uit de Resoluizn Goinerndut Geuercal Radd , Vermoedelijk bedoeld gecirculeerd hebbende: Dl 93.

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subject t0 hup Waboutiston wrettemms 290

GENERALE NELERLANDSCHE GEOCTROYEEROE

wesende het verdrag ofte de poincten van overeencoming, den 174” February jongstleden door bemiddelinge ende ten bywesen van den commissaris Govert Cnol den resident Cornelis Jongbloet door tusschen de Cheribonse princen aangegaan besloten, concernerende de overgave en toevoeginge van 600 huysgesinnen van de tommangons Nitypraya Wiratmaka ende der 400 diergelyke Van Canoman aan den eersten prince, den Panambahan, buyten de ecn derde gedeelte der Cheribonse incomsten tollen, het reets anno 1705 toegevoegt ; Soo goedgevonden ons daarmede t€ conformeren_ mitsgaders ook te approbeeren sexere actens_ door gemelte commissaris aan diverse Javaanse regenten dcr Priangerlanden op onse qualifi-catie verleent, weten een aan pangerang depatty Radja Cassoema_ als opsigter der kinderen, landen volkeren van den overledene pangerang Depatty-Cheribon, een an deselve in die qualiteyt over het landschap Tradjoe _ een aan den ingabey Poetra als regent van Gabang , cen azn den ingabey Wirganalla als regent van Bodjong-Loparg; cen Jan demang Timba - nanting tot Bandong aan tommangong Tanoebaya tot Pracamoedjang, rakende landtschap Batoulayangh.

Batavia casteel, datum voren, Was getekend: Joan van Hoorn Abraham van Riebeck; Christoffel van Swoll, Abraham Douglas Pieter Vos, Adam Van Rijn _ Hendrik Zwaardecroon, Cornclis Chastelein Isaac Garsin, secretaris

DCLIII BONI_BONTHAIN.

21 Februari 1708.

In den jare 1670 was ain Aroe Palakka radja Boni. als erkenning Vaot dc Goede dienster toor hem tjjdens borlog tegen Makassar Ween het landschap Bontkain in lecn geschonken Adi zjn leven_ Na zij noon In 1698 opgcvolgd door zijn weduwe daint Tahalillc had de regecring Bataia haar Eet bezit gelaten. Toen zij op haar bcurt in 1707 nvericco wcrd opgevolgd door nccl, had de golverncur van Makassar Bonthain ureet uuder beEtur Compagnie geplaatst. nicuy oppetredcn koning Boni zord Fezantschao naar

Er staat : ingcgaan: 2) Uit de Resoluticn

Gouverneur-Glenraal

Rade.

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subject t0 hup Wabout iston mte”temms OOsT-INDISCHE COMPACNIE 1602 1800.

Batavia, eenige voorrcchtena Vcora ook uithreiding grordgebied vrJfCD Gedeeltelk werden zijn verzocken ingewilligd krccg Bonthain Voor zijn leven Icen

Wyders is door de heeren Van Riebeek; De Vos en De Haan ingebragt de aantekeninge, gisteren na de middag gehouden in de conferentie met de Bonyse gesanten, in voldoening VJ7 het requisit deser vergaderinge van 14” deser, dewelke gelesen daarby onder anderen gebleken zijnde het instantig versoek, door voormelte gesanten voor uyt name Vad haer meester. radja Bony. nader by monde gedaan; dat Sijn Hoogheyt mede een schijnsel en weldaat van d’E Cotnp mogte komen te erlangen het landschap Bontain_ anno 1670 aan sijn voorsaet en oom_ radja Palacca_ sijn dood anno 1698 aan esselfs nagelate weduwe; dain ‘Tahilille, voor al haar leven vergunt, en anno passato na haer overlyden door den gouverneur Erber velt en raat ingevolge OnS geresolveerde van den 13”” Februari 1706 weder voor d’E Comp’ opgeeyscht, eensdeels Uot komen woelingen_ die daarover door beyde de hoven Yati Bony Goasouden konnen geschieden dewelke daardoor ook apparent sijn geprevenieert, nadien die vin Goa geen bewegingen daarortrent gedaan hebben, ten anderen opdat dese regeringe alsoo beter in staat konde wesenl om diar- mede weder

te begunstigen die men tot zulx soude goedvinden Soo de omvrage van den neere Gouverneur-Generaal deliberatie goedgevonden hetselve landschap Bontain aan voormelte presente coning Fan Bony, voormaels genaamt radja Lappatauw, al5 CEn leen VoOr sijn leven toe te voegen:

Batavia casteel; datum als voren, was getekent = Joan van Hoorn_ Abraham van Riebeek; Christoffel van Swoll, Abraham Douglas, Pieter Vos_ Adam van Rijn, Bernard Phoonsen_ Hendrik Zwaardecroon_ Cornelis Chastelein en Isaac Garsin; secretaris

') Na zijn trocnsaanvaarding rdja Palakka genoend

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Werl, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subjectt0 hup Wabout iston mte"temms 292

GENERALE NEDERLANDSCHE GEOCTROYEERDE

1. BENGALEN.

21 Februari 1708_

Nadat kct destek 10 Februari ontvangen mindcr Reichen Geolcker; dat gouverneur tot Morsidabath, de necr Mict Nasir, allerley bediendet, OLLer hem sorieerende Yam sjn bevelen dependerende; ook diergelyken geschrift hecft verlecnd_ JATTAT ATAnS Aat descn uetect (Onnilgeyeve bric} "o direcieu rnne Bengalen Hooge Regeering Batazic d4 22 Muart 1708) .

Translaat Persiaans destek, door Mier Nasir , fausdaar tot Morsidabath; verleend aan Hol landse Compagnie den 28" Wam aneS Silkade ofte onse reecquening den 21' February 708 , den daaraan ontiangen:

Alle bediendens van coninx inkomnsten, derselver gemagtig- dens, met die van de sagierdaars, de wagters van dese €n eene zyde der rivier, gehorende onder de checkela district VaTL Morsidabath; sy kennelijk, dat den hockiel van de Hollandse Comp vertoond heeft, sijn meester volgens coninglyke firmans perwannes der duzns an Hare Majesteyten den thol der koopmanschappen tot Hougly betaeld als by het aflgegeven destek; onder dese gestelt *) van de heer Mier Hassam moedin; met zegel vin Sijn Excellentie, heer Sjaula-chan_ ook nader aanigewesen. Weshalve dese bevelen deselve gehoorsamen, niets nieuws buyten gebruyk in te voeren geene radaryen etc bij den conink verboden, vorderen hiar geruste- lijk t laten negotieeren en haere vaartuygen, Iet Compag - nies destecken affvarende; gcns oud gebruyk Onver- hindert te laten passeeren;

Onder stond Accordeert Inet sijn principael, getekent : Castellon_ Onder stond: J- de Jonge, gesworen eerste clercq:

Uit het Contractback. Ook in Overgecoren bricvcn 1709, IJde bveck, iolio 251. Gouve neur , Zie hiervoor, blz. 275 en 276. Nu volgt hct destek van 10 Februari,

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subject t0 hup Waboutistot wrehtenms OOST-INDISCHE COMPAGNIE 1602_1800.

DCLV, BENGALEN.

12-*18 Maart 1708*

Dat nct nerslel van Qucc positie der Compignic niet RCma kkeliik g1ng, Elijkt uit het volgende stuk; Waatin dman Grootmogol Eet in ziin naat verleende dcstck van 10 Februari herroept. Compagnies dieuaret Tarcn Meetune slechts JCAUCUTTC wls wellicht Ig cenige geschenken los kriigen_ maat den handel nic- hindere sal” Dit bleek juist gezien, daar de duan vijf maander aa0 de Compagnie weder algehecle vriibeid handel yer ccneI

Translaat Persiaanse perwanna geschreven door den heer conings duan Jawulla-chan in dato 19* Ya] rane Gielhedja ofte 12 Maart 1708 aan den gowverneur loco, Sieegh Mahomeddie OnS door denselven bedeelt copia in dato 18* Maart 1708.

Naar de aanspraak;

My is tegenwoordig [CT kernisse gekomen, dat nijn naib (stedehouder} van souba Bengale; Mier Hassum, onder mijn zegel een paspoort tot largatie Vin goederen ` der Hollanders meer indere cooplieden heeft verleend en dewijl ik gedagte zegel Jam voorschreven mijn naib door beleth van mijn belangen afkomen hebbe ter hand gestelt, thans Ragiemahol gearriveert bcn, werd UE; gerecommandeerd gedaghte verleende paspoort, te vooren komende, niet te obedieeren de thollen der goederen coopmanschappen naar gewoonte te vorderen, vcrdzgt tc sijn voordeel vin den koning; den prince Aziem betragten.

Onder stond Accordeerd, gesworen eerste clercq:

was getekend Jacob de Jonge,

Uit de Overgecomen bricven 170, I3de botck, folio 253. Dstl-Hiddscha. Provincie De koning nicuwe Grootmogol Sjah Alat; die bij zijn toonsaa vaarding CU iaar reed; Eepassecrd Hij Kotdt brief den directcur Willem de Roo 15 October 1708, cmnscnrcver als ,den Dresentem opperbesticrdcr dcn naan; kind erstani en daad”” [ndatzelide schriiven Yolot zin oudste 1Dol Gcnocmd Fevreesdcn prince Mhanct Aziem”

Tis centent duwnlo: ded tim |46,50,98,28 0n Weal, 12 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subject t0 hup Waboutistot wrehtenms 294

CENERALE NEDERLANDSCHE GEUCTROYEERDEE

DCLVI BENGALEN.

15 April 1708.

Vatweliks ThzanG Wacat Quam Bcngalcn ziin I1n Compagnie Tcnlcene destek roor vrijen handel herriep. veneende ~plaatsbekleder van dIcn zodzcer gevrcesdem krocnprins Mhamet Azicni Fazr DireI] lot vrijen bandel door kem bestuurde provicic Bchaar Bihar. (Ounilgcgcecn Weg7i drcca rna Ber Qxcu Haoyc Rcgccring Balavia dd. 15 October 1708)

Translaat Persizanse perwanna Taln konings princen Mameth Asiems duan, mitsgaders plaats- bekleder ran den Inaste de provintie Behaar, naan Imtiaat-cham verleend den 15” April A” 1708 Jin de Hollanders; tol voortset Kan den handel:

Alle mottesoddies (koninx e andere bediendens) in en buyten dese stad #ater en te lande; in de geheele provintie Behaar kundig In handen Ta den directeut, capltain der Hollan- ders; berust principale firman van den by Gode levende (Orangseeb) perwanna (bevelschriften) ViTl loco ge#e esene duwans; waarby werd gequalificeerd tot incoop, T-Jer nbreng van zalpeter, amphioen en alle andere wharen coopmanschappen 4a Hougly, mits betalende na oude gewoonte SV1 tcn hondert , zonder eenige raderyen wecgs- ongelden) off momnola (een oif inder geregtigheyd) voldcen dit is koninx odre; obidieert die, Bovendien gunstgt met asbul-onmer (principalyke bevelschrift) Vn den sultan Farochier, 4) onder het zegel van den duwan Morcit Culi-chan,; tot oortset Vam den handel, sooals copy, hier onder overdwars geschreven_ ainthoond Uyt kragte van Voten staande ordre berele Uliedcn nogmaals, haar in den incoop rervoer aanbreng Tin sa/peter, amphioen alle andere wharen coopmanschappen na cn Tan Hougly geen belet off

“) Uit het Contre tbock_ Ook in Overg TCuuIu brievcu 1709 , I3dc borck, eid. Betgale:, crvolg folic 148. Tollen Tecate Hobson-Jobsov Yoce Mnatncl Dit wocrd heelt dezelfde beteekenis als hasbul- hockum Trccsi omsckreven expresst OFore Dit laatstc volgeus WIsoy, letterlijk Jash-Uckukm ovcrcenkomsug nerecl Hasbul- ~onr dan hasb-u-anmer. Ook Ffnmer MMTEET betezkent bevel Sultan Farozlzier Atk dcn krccnprils Mhamet Aziem;

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC All use subject t0 hutp Waboutjstor orgherms OOSI-

INDISCHE COMPAGNIE 1602_I8C0,

hinder toe te brengen, nog van haar meer nemen voorschreven 3/1 ten hondert, te voldoen alleen op (den) die sjaboutria (koningswaag) _

Onder stond Getranslatcerd door, 1V7 5 getekent: J” Hoorn_ Onder stond Accordeerd was getekent: de Jongc, ge- sworen eerste clercq_

DCLVIL BENGALEN.

24 April 1708.

Met ragic Dhicrsz Gemakkelykcr tOcgcgaan beter afgcloopen verwagtende sijn geweest, VII neelt niet Alcen dinstantic bedienden kopcre raffinccrketcls, Voor dato Gcor sijn Vamagt ce logie Sjoppra gerooit gcrestitueerd mzir ook een dastekje vryheyt handel voor d’E Comp’ sijn district ver= leend dic 4’sedert redelyken toevlcty zalpetet , gene alcair verdcr vall (ereelter Wlaart gedreven; Arnn klccn bedragen vahl 252 aan diverse goedcren, denselvcn vereerd” (Onuigegcuen aeci7e Jneath TO1 Bengalen Hooge Rcgecring Balaviu 40. 15 October [708).

[ranslaat Nagris 4) destek van ragia Dier, verlecnd tot den vryen handel in syne landen, Op den 24* April 4’ 1708 aan m’ Van Hoorn capitain der Hollanders;

De wagters te water en te lande; mitsgaders de gemagtigdens der sjimidaars zy kundig m Van Hoorn, capitain der Hol- landers, heeft cet woming Sjoppra_ aldaar mnetcanci dryvende Ua vercoop, neemt van nem niet een badam (amandel) meer als de gewone geregtigheyd, die sync

Vameliik Hoegli. Uit hct Contrac boer. Ook in Overgeconut brcve 1709, dertiende bocck, aid. Bengaler; verrolg, folio 149 150. Chupra plazts aan den Noordeliiken Oeycr Ganges, Bihar. llm hct klassicke Sanskri: alphabet, Hobson-Jobson VOCL nagarec Jetnadar’ politicoflicieren: Portugeesch tlercuticIa koophandel. Badam of bodom. amandei, wordt gcbruikt ter aanduidinig van cen kleinig - hcid #pculeschil”_

This content duwnloided tiom |446,50,98.28 on 12 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subjectt0 hup Wabout iston mte”temms 296

GENERALE NEDERLANDSCHE GEOCTRCYEERDE

magtigdens als voorheen aan Ulieden sullen voldoen_ Een woord sooveel als twintig let obidieerd dit;

Onder stond: Getranslateerd, accordeerd_ Pattena_ ady 10* Mey 1708 , Ws getekent Jacob van Hoorn_ Lager : Accordeerd, was getekend : Jacob Jonge _ ge sworen eerste clercq:

DCLVIII BENGALEN:

Augustus 1708.

Ten koste belangrijke schenkage werd ook #dcrom vannz tot vrijen harriel in gehcel Bengalen verkregen Mache tigen duan of mitister financien: Jawulla-char o: Jaulla-chan (Onuit - gecrua Jine Oireder Yaan Bengalen Tlooga Regecring Batavio , 0.0. 15 Ucanar 1708}.

Translaat perwanna (bevelschrift) door Sijn Exellentie den heer Jawulla-chan conings duwaan (tinantiemeester _ over Bengalc, verleend aan d'E_ Comp' in dato a" 1708 en tot Hougly aan dEd" heer directeur De Roo door den heer Sjeeg Maham- medien; gouverneur, overgelevert den 12" Augusto daaraan_

Alle motteseddies (bedientens off bewintsmannen) van wat stait die mnoeen Weset gemagtigdens der jagierdaars (inkomstetreckers) caroriets (invorderaars der revenuen) , siemidaars (leenmannen) present et toekomende, in de provintie van Bengale zy kennelijk; dat den heere generael der Hollanders Van Sijn Mayesteyt, den konink Ourangseeb; die in de heylige rust heeit verkregert besittende ierman (koninklyke mandaat) die als de goddelyke Vet moet gehoorsaimt werden; waarby werd gelast : Wanneer de Hollanders met hare schepcn aankomcn, Sal het haar vrystaan die, sy tot Pipli, Bellesoor off Hougly te brengen

Uit het Coutracthoek. Oak Overgecomen brieven 1707 , I3de boeck; afd Bengalen; reryolg folio 146 volgende Hier volgt korte inhoud dverse door Aurengzib het jaar 1678 Compaguie eticenoc {irmans

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subject t0 hup Waboutiston wrettemms UCSI

en te ankeren niir haar welgevallen ; en Sullen hunne goederen vermogen I-ceren waarheene bclieven, alsmede deselve verkopen weder andere wharen kopen aam ran sodanige cooplieden daartoe gebruyken makelaars_ die hun wel gevallen ; sal nietiand tegens haren wil harc gedoentens indringen; nog daarmede bemoeyen Tywa ten, suyker_ zyde, wax, salpeter; 1Cs mee die de provintien Vin Behaar (Pattena) Orixa Bengale komen negotieeren naar voormelte koopsteden vocren; sal niemand vermogen 17n te houdcn over rachdarie, iekkoed (passagiegelden), manmoez verder Sijn Mayesteyt hogelijk verhoden geltknevelaryen. En sult met haar in vrund- schap leven; haar minnelijk ontiangen en in alles de behulpsame hind bieden, opdat met gerustheyd des harten hunne schepen Ler behoorlyker tijd konen versenden: Niemand sal vermogen hunne vaartuygen te pressen van de cooplieden, vragtlieden cn andere sullen sy agterstallen mogen invorderen, en waaromtrent by weygeringe haar in alle billick heyd sult hebben te helper_ beletten_ dat niemand deselve kotnen

te mainctineere Wannecr Hollanders tot vordering Fan nare affairen reysen trecken, sullen mogen opleggen dzar bun goed sal duncken waatinne haa; niemand eenige hinder sal vermogen toe te brengen Ingevolge selve de hoogblinkende nisazn Tin Sijn Door- lugtige Hoogheyd, den heer prince werd ain heer Willem Roo, geassumeerd Razd Vati India directeur TinT egen den heere generael der Hollanders_ tot tijd wyle van Sijn tegenwoordige Majesteyt ferman komen vetwerven; dese perwanna ve leend waarby buyten vorenstaande nog gelaste, dat volgens aloud gebruyck conformn hare talica (specifice gift) eenlijk de thollen tot Hougly moeten gevordert om- Mogelijk wordt bedoeld rahdari; tolgelders De Versamcling der Woorden heeft evenwel behalve talerye (rakdari) ook het woord raccdaring; knevelarye op Cormande gebruyklijk’ Keneder in het parwanna 17 Sep Tmher 1708 tan acndaars dcenmiaunen hicrroor; blz. 294. Het oorspronkeliike stuk vermoedeliik nicl mannen a mhammoelz bevat nekhen- Nameliik die schuldenaars. Halt houdcn; ctcrmicnen; Er staat Ecide aischrifte” calica Tallica is factuur inventarisliist; Zie Corfus IIT, noot op blz. 296,

Tis centent duwnlo: ded tiom 146,50,98,28 on Weil, 12 Oct 2016 [8, 05 HUTC All use subject t0 hutp Wabout jstor, oreterms 298

fangen werden ; en sal niemand haarlieden in de heen- en weder: ryse eenige molesten mogen aandoen nog baere vaertuygen goederen visiteeren, VA hun geen raadharie, Tnanmoea by Sijn Mayesteyt hogelijk verboden, vorderen maar haare goederen het destek (paspoort} Van d’ Hollandse Comp’ rolgens ouder gewoonte laten passeeren_ En sullen gecn konings- wagten by off Op haar schepen mogen gestelt werden nog ook van hare vaartuygen_ ’tsy eygene off gehuurde, geen kiatbhara (sekere geregtigheyd die de vaartuygen het passeeren repasseeren moeten betalen) mogen genomen werden Houd dit Foor expresse ordre;

Onder stond: Accordeert; 1aS geteekent: Jacob de Jonge, gesworcn eerste clercq:

DCLIX_ BENGALEN.

17 September 1708.

Hel CCMRC verschil tusschcn hier volgende partinn? Augustus hicrvoor, lijkt, dat het Dncctslaatat officicelcr waorden gesteid, bovenden MieE detailz de vcorschriiten de regenten uicwerkt, Voor dc datecring zic LL inlciding bij nkar Scptcmher hicrachier

Translaat perwanna (bevelschrift) aan d’E. Ned landse Oostindise Comp” door den heere Jawulla chan_ connx duwaAt finantiemeester_ over Bengale_ verleend in dato 17 7ber 1708 tot Ragiema hol Hougly ontfangen den 26” oher dajraa

Bovenaan stond met swarten inct gedrukt zegel Vat Sijn Excellentie, behelsende: Slaav van den roemrugtigen en triumphanten koninck der werelt, Jawulla-khan.

De motteseddies (bediendens)

hare gemagtigdens, alsmede

Cattabarra_ dooryoerrecnten; Uit het Conutractboch Ook in afd. Bergaler_ vervolg fulin 201

Overgeconci VrhC 1709 I3de boeck;

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on 12 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms OOST-INDISCHE COMPAGNIZ 1602 1800.

de jagierdaars; caroriers, jiemiedaars rachdaars (leenmannen 1)) _ invorderaars landvoogden wegenwagters etc present toekomende in de provintie van Bengale_ zy kennelijk : Dat door ordre am den groctmagtigsten roemrugtigen vorst en heere, Aziem Ussaen Bahadur, onder segel Van den hoogverheven hecre Serbellund-chan Bahadur my affgekomen een hasbul-ommer, hoedendragers “) volgens fermaan (mandaet) van den heyligen konink, die by de heyligen ruste is_ nisaan van hooggemelte grootmagtigsten vOrst; mitsgaders de perwannes der duwaans in der tijd, weder alsvoren den handel te laten dryven, die &an Sijn Hoogheyd, den roemrugtige heere prince Sultan Farochier, verthoont wesende; heelt Sijn Hoogheyt gunstelijk gelast deselve effect laten neenen Waarop Wilien Roo_ Raid VAI [ndia directeur der Hollandse Comp al5 gevolmagtigde van den grootsten onder svne landsgenoter, den generael, syne suppli catie ten hove heeft gedaan, om met een nisaen van Sijn Hoog - heyd te mogen werden vereerd; dat hem genadiglijk is vergunt; des dese ingevolge van dien en bovengemelte ordre en desselvs gedaan versoek wert verleend, gelastende een ygelijk wel expresselijk Hollinders haren handel geene hindernisse toe te brengen nog haar eenige molesten aan doen: Hare schepen tot Hougly, Pipli Bcllasoor aankomende sullen vermogen anckercn wjar hun goeddunckt ; goederen wharen nacr betalinge der thollen volgens oud gebruyk sullen sy vermogen te vervoeren werwaarts begeeren deselve verkopcn weder andere kopen #alm van sodanige cooplieden als hun goeddunct, gebruykende daar- oc de makelaars, die haar wel gevallen_ En sal niemand vei - mogen sonder haere bewilliging

met hare afiairen bemoeyen Van de stukgoederen suyker, salpeter, Wat wes mneel , die sy in de provintien van Behaar, Bengalen Orixa komen kopen van dazr affbrengen _ sa[niemand, wie hy ook

Dit

onecwonc vertaling. De rahdar $ waren de inners tolgelden: Zie hiervoor , noat blz . 297. De andere titels zijn alle hiervoor Tecds besproken; “} De kroonpring Mhamet Rem Het suliix bakadur een epitketon met betcekenis held Zic Hobson-Jobsol: FOCe bahaudur, Europcanen Wijlen de Grootmogol Aurengzib Farochzier de oudste zoon Fan dcji kroonprin; Mhameth Azicm.

Tis centent duwnlo: ded tiom |46,50,98,28 0n Werl, 42 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms 300

CEVERALE NFDERLANDSCHE GEOCTROYEERDE

Sy, vor radary (passagiegelt) Sijn Mayesteyt EOO strengelijk erbode mannoea (geltknevelaryen} , onder wat pretext het ook soude mogen wesen vermogen te nemen vorde nog haar dierwegens eenige molesten aandoen, mair integendeel haar in alles behulpig zijn, met haar minsaam omgaan; opdat mnet geruster hartcn hare schepen konnen doen komen verder versenden: En sal niemand hzre Vaat- tuygen vermogen pressen; nog de cooplieden, arbeyts ambagtslieden die haar schuldig zijn onwillig te betalen protegeeren, maar sult tegendeel haar in dies invorderinge in alle billikheyd behulpig zijn. hare reysen trecken L te lande als water, sullen mogen opleggen Kertoeren ter plaatse soolange als begeeren, waaromtreni haar niemand eenig belet mogen aandocn ar tcr contrarie in alles behulpig zijn; Volgens ferman vanl Sijn Mayesteyt, hoogblinkende nsaans van den grootmagtigsten vorst en Sijn Hoogheyt, hier- VurCM gemelt, sult haer haren handel laten dryven, vorderende volgens aloude gewoonte vat] hare goedercn wharen, die aanbrengen vervoeren, eenlijk tot Hougly deIl thol, sodanig sy deselve by talica (opgiit) komen 44TL geven: Niemand sal haar goederen en affvoeren hebben Visiteeren; nog Voo rahdarie off andere strengelijk Sijn Mayesteyt verbode namnoea (geltknevelarye) Jets aff voraeren maar deselve hunne destecken (paspoorten) laten passeeien repasseeren; geene wagten nunne schepen stellen, nog geen kattebahra van hunne vaartuygen Sco eygene als gehuurde, vorderen Houd dit Toor expresse orare gehoorsaamt deselve promptelijk:

Affgegeven den 1” der mane Ressieb in het 2* jaar vatl Sijn Mayesteyt den roemrugtigen onoverwinnelyke konink Moasem Saels regeering. Onder stond: Accordeert; was getekent : Dassonville, secretaris

De Overgecoler brierri hcbbrn Moascm Sacchs. Dit sjah 4an

kroninzsnaam

This centent duwnlo: ded tiom |46,50,98,28 0n Werl, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subject t0 hup Waboutistot wrehtenms OOST-INDISCHE COMPAGNIE 1602 1800.

DCLX BENGALEN_

September 1708.

Serbullurd-chal; duan var; sultan Farochzicr, verkecrdc ook van zijn kant een hcvcstiging parwal-a in Auguslus ucor Jaulla-chan duan den Grootmogol, verieeng Suk geeit hovendren enkele rader details. Ook FdOr datecring parwanna volgende documneu 23 Septernber .

Translaat perwanna (bevelschrift} in het Persiaans uyt naam orider het segel vanl den heere Serbel- lund-chan, duwaan (finantiemeester) van Sijn Hoog den heere prince Mhamet Aziem Ussaan Bahadur, door den heere conings duwaan g Bengale, Jawulla-chan_ Sijn Excellenties stedehouder, by Sijn Hoogheyd, den heere prince sultan Farochier tot Ragiemahol aan d'E. Nederlandse Comnp verleend den 21" Septernber 1708 tot Houg Iy ontfangen den 26" November daaraan:

Bovenaan stond met swarten inct gedrukt Sijn Excellenties zcgel; behe sende: Slaav a den roemrugtigen triumphanten coning der werelt, Serbeliund-chan_

De gomastas (volmagt stedehouders) der regenten; jagierdaars (leenmannen) fausdaars (gouverneurs) , goeser- banaans commissarissen der Veeren overvaarten) rachdaars Sioukidaars wegs andere wagters},") present komende, in de provintien van Bengalen, en Orixa zy kennelijk: Dzt staande bewint van den gewesen duwaan van Bengale Morsid-Koeli-chan_ voigens hottordre den handel der hoeden- dragers verboden is geweest, thans door Sijn Hoogheyd by hasbull-ommer weder is vergunt; waarop Willem Roo_ assumeert Raad Van India directeur van Hollandse Comp als gevolmagtigde van den grootsten onder haar, den generael, syne supplicatie ten hove heeit gedaan Om volgens

Uit het Contracthoe?_ Ook Overgecomien nriee 1709 , 13de boeck, aid Rengalen _ Vctyoie iolin 198 e volgende Randar, Lnet wegtollen chokidar, Waket Voor dit laatste 'voord Kobson Jobson.

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Werl, 42 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms

GENERALE NEDERLANDSCHE GEOCTROYEERDF

[ertnaan (mandaat) van Sijn Mayesteyt den heyligsten coning die in de heylige rust is, en de nissaen (princelijk bevelschrilt) van den grootmagtige doorlugtigen vorsL, den heer prince mitsgaders parwannzs (bevelschriften) Tin de heeren duzans Van gemelte soebaschappen (provintien) , die hy hebbende at Sijn Hoogheyd, die uyt de heylige is gesproten, Wlet ec nisaen te tnogen werden vereerd, geene hetn is gegunt verleend; ons versogt heeft een parwanna sodanig als door den emelten duwazn ViTl Sijn Doorlugtige Hoogheyd, Ferfeddi Hosseen, met desselfs zegel bekragtigt, is aigegeven te mogen erlangen Dcs ingevolge gemelte hoogblinkende niszen verthoonde perwanna Fan den duwaan deser provintien naarkominge van Sijn Hoogheyds hoogg'eerde ordre, desc hasbul-cmmer verleenen een ygelijk gelasten naar luyd der hoogblinkende iertriaam, niesaans verleende perwanna Valn den duan, hare handel ongemollesteert Iaten dryven alles de ordre, daarinne vetval te volger; opdat de Hollan - ders Tet eruster harte hare negotie volgens aloud gebruyk konnen dryven hare handelwaren in de handelplaatsen aan- brengen weder van daar Fervoeren, Iits betalende de thol van dicn eenlijk tot Hougly. Niemand sal vermogen aankotnste Fan hare schepen wagten daarop setten TOg ook vall haere SOO eygeze als gehuurde vaartuygen kattebhara (houttol) vorderen War omtrent volgens oud gebruyk sult hebben handelen_ Van Tat rijst, die sylieden haar begeeren tot hun consumtie xomen op te kopen, sullen geen thollen mogen ge- nomen werden thollen der verdere goederen die sylieden aanbrengen Vettocten sullen volgens hare talica'$ (opgiften) mocten werden ontfangen ingevalle sylieden eene jaar minder dan het andere komen negotieeren, sal van hun geen redenen dierwegens, nog de daardoor verminderde thol, tnogen gevordert werdem, want dat soude geweltpleginge sijn. sult hare goederen, die te lande en tC water aanbrenge vervoeren ongevisiteerd laten passeeren, gelovende haar hare talicas Van dorp Suntsura, gehorende de perganna (district) Ardsa, dito Bernagoor, gehorende in de dito Kalkatta,

1. De Orergecomet brieven schrijven Scricddie Hossect

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subject t0 hup Waboutiston wrettemms OOST-INDISCHE COMPAGNIE 1602_1800.

bazaar Mirjapour onder Bapbander (Hougly), Hol- landers VaTl ouds beseten _ Ua alderhande ambagts arbeydslieden tot behoev Vin hun hare schepen bewoond werdend sult gv geen meer imposten ontfangen vorderen dan van ouds door hun werd voldaan, nog Ook geen ondersoek n0g nieuwen opncemn doen 4a hare inwoonders, mitsgaders onder Wa[pretext het soude mrogen rescn eselve te pressen en geene belastingen haar op te leggen, dewyle van herouts daarvan bevrijd sijn geweest. Ingevalle eenige

harer dienaren off andere cooplieden peykaars *) hun te buytcn gongcn om goederen, buyten die d’E_ Comp toebehoren, 2an van hare schepen te brengen deselve door haar schout; die haar tale fiscaal noemen mogt werden agterhaelt en geapprehcndeert, sa] niemand, wie zy, de sodanige hebben te protigeeren, nog ymand permit- teeren buyte last der Hollanders iets te kopen off te Vervoeren Houd dit VOOi expresse ordte:

Afigegeven den 5* der aTC Ressieb in het 2” jaar van Sijn Mayesteyt, den koning Moassem Saeks regeering- Onder stond Accordeert; Wis geteekent: Jacob Jonge_ gesworen eerste clereg-

DCLXI BENGALEN.

23 September 1708.

Hier volgt het prirseliik bevelschrift, de voorgaande arwanni < cenige malen genoemd Cit die verwijzingen blijkt; OWder datut moet z4n dan de voorgande dacumenten Het eventtf laler Neder-

PIETER VAX DAv zcgL IL, II, blz 24; Van over Fecle Jareu hecit de Col ` Fagte princen; anabs viceroys Oter rrcsct Bengalen het gebruyk bester van de dorpcn Barnagoor, Tsunsiura (Chinsura) de basaar Miersapour, bywegen van leen of erfpagl; bekonict mits ciinccr 17/1 keft land jaarlijcx betalende ropia 1603”’ . Alle genoemde plaatjes UAaTen voorstadjes Hoegli:

Vav DaKspreekt “paykaars of voorkopers Zie ook Hobson-Jobson Yoce picar. Uit bet Contractboek: Ook in de Overgecomen btieven 1709 , Izde bocck; Bengalen, vcrrolr folic 195 c valeendt

Tmis ccntent duwnlo:ded tiom |46,50,98,28 On 12 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms 304

GENFRALE NEDERLANDSCHE GFOCTROYFFRCE

Jandcrs uitgcrcik;. De dric documentcr 17, 21 e 2 Scptember zijn VEL volgorde, ongekeerd Wiaron gedateerd en uit = gereikt zijn; Ze zijn dan ook in de Ovcrgeconien hricuen uit Bcngalen in Olekeeroc volgordc ingeschreven eerst vervolgens dat 21 en eindeliik dat Septembet .

Translaat nisaan (princelijk bevelschrift) het Persiaans door Sijn Koninklyke Hoogheyd, den eere prince Mahmed Farochier, soone en stedehouder Vin Sijn Koninklyke Hoogheyd den heere prince Maho- med Aziem Ussaan Bahadur; vicery Van Bengale etc aan d’E. Nederlandse Comp” tot Ragiemahol ve- lecnd den 23` 7ber A” 1708, tot Hougly door den Ed. heer De Roo ingehaald ontfangen den 26” November daaraan.

Bovenaan stond in de Arabise tale en letters met roden inct geschreven In den atne des almagtigen barmhertigen God. Verders stond ecn met gemelte inct gemaekte vierkant en met

Arabise letters getrocke ruyten Nisaan van den grootmagtigsten konings sone, Mahmed Farochier. Op zydc stond met swarten inct gedrukt zegel van gedachte Sijn Hoogheyd_ behelsende Koninks soone Mahmed Farochier, sone van den roemrugtige koninks soone konink Aziem Ussaan Babadur.

De motteseddies (bediendens) present toekomende, mits gaders jagierdaars (leenmannen), fausdaars (gouverneurs_ carories (invorderaars) jiemedaars (landvoogden), rachdaars wagters der wegen), goesebenaans commissarissen der veeren overvaarten) ? en verdere wagters opsigters soo te lande als water, provintien YaL Bengale Orixa_ kennelijk Willem Roo_ geassumeerd Raad vanl [ndia en directeur Vatl Hollandse Comp' door mnyne bediendens heeit late voordragen_ dat volgens de ferman (koninklijk mandaat} Leo

Hct Cowroc voek heeft bachdaars Overgecoie# brirvet hebben rachdaars_ WILSox Fecft ; Guzar-han, ohcer appoirted t0 take tolls; botk o tke hiph roads and at ferries.

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on 12 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms OOST-INDISCIE COMT'AGSIE 1602 1800,

den heyligen konink; vorst Ourcngzib die in de heylige rust is, ende hoogg'eerde nisacn van den doorlugsten heere prins Mahmet Aziem, vergunt hent gebruykelijk, hare schepen tol banders (zeekoop psteden) Hougly, Pipli en Bellasoor aankomende, mogcn ankeren, Wa:n hun believt, de goederen wharen naar betalinge der gewoonelyke thollen VCtvOCrC werwaaris geercm, deselve vercopen weder andere inkopen wun van sodanige cooplieden, als hun goeddunkt, gebruykende haar dienst makelaars; die haar welgevallen; alsmede dat ran de goederen die in gemelte soebaschappen (provintien) werden ingekogt naar vOOiSchreven zeeplaatse gebragt, gaan komen in de weg eene rahdarye_ ieckoed (passagie gelden) rerdere by Sijn Mayesteyt 860 hoogelijk verboden mamnoeda (onregtmatige geldknevelaryen) mogen genomen_ nog hare rartuygen geprest werden_ waarnevens syne suppli catie heelt gedaan, dat rolgens erelte hoogblinkendle mandaten hem nu nisacn mig werden vereerd, geene hem gunstiglijk is ingewilligt En Vert een ygeliik desen strengelijk gelast, gemelte hoogblinkende mandaten in allen delen te gehoorsamen haar gene moeyelijkheden ain doen nog ook jaariijx gecn nieuwe bevelschriften vorderen mJar dese altijds Tdor expresse ordre houden:

Affgegeven den 8' der mane Ressicb in het tweede jair ran Sijn Mayesteyt, den konink Moasem Sachs regecring Op de rugge stond Door voordraginge Va den aansienelyken heere Jawulla-chan; stedehouder en gunstelingh van Sijn Genade_ den uytuun-tende heer Serbellund-khan duwaan Van voortneite sijn Konink

iyke Hoogheyd Mahomed Aziem,. En daaronder stond; met swarten inct gedrukt, zegel Tan Sijn Exellentie_ bchelscnde Slaav Fan den roemrugtigen triumphanten koning der erelt Serbellund-chan_ Verders stond op deselve genoteerd, dat by princen boekei die vin den duwzan was geregistreert. Onder stond : Accordeert, was getekent: Jacob Jonge gesworen eersle clercq_

DL 93.

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subject t0 hup Waboutiston wrettenms 306

GENERALE NEDERLANDSCIE GEOCTROYEERDE

DCLXIL BANTAM

October 1708.

De successen; door de Compagnie behaald in den eersten successicoorlog in Mataram; Iaakter diepen irdruk Op de inhcemsche notentaten; Het feit;, Compagnic dien strid partij had gckozcn Vat pretendent; die zich verzette tcgcn wettigen opvolger; en dat zij dicn natsten haar macht had gekrcgen, Tctonttustte nme den sultan Bantat Hii drong aan Op een persoonliik onderhoud den Gouverncur-Gencraa nem cenige aarzeling werd tcrgestaal welk onderkoud Augus tus 1708 aar kad op het schip Sandenburg in volle Dc sultan tuigde zijn trouw eerbled, maar drong op het vcrkriigen van zcker- heid, da: de erfopvolging in zijn rijk niet door Compagnic zou worden verbroken dit opzichi etelde Johan Hoorn hem volkomcn Bcrust den Torst Iorrioat opluchtte Na cenigen tijd richtte hij r alle zckcrhcid cenige schriftclijke vraagplinten Hoogc Rcgeering, zijn verlangen LOegar htm October 1708 de volgerde Acte Garantie schonk; (De Joxss, pkomst, VIII , blz CIV volgerde, 341 rolgende) .

Der Gouverneur-Generaal Joan Vam Hoorn ende Raden van India_ tot Batavia residerende en representerende het hoog ste gebied wegens Haar Hoog Mogende, heeren Staten Generaal der Vrye vereenigde Nederlanden mitsgaders heeren bewindhebberen der Generale Nederlandse G’octroyeerde Oostindische Comp dese landen; gesien en rypelijk Over- wogen hebbende de pointen ofte voorstellen versoeken Van haren etrouwen vrund bondgenoot, den Paducca Siry Sulthan Sein Allabadin, coning Fan Bantam en alle de landen_ onder Sijn Majesteits rijk behoorende, Op den 4”’ Augustus deses jaars het schip Sandenburg persoonelijk an den heer Gouverneur-Gereraal Joan VaTl Hoorn monde aldaer, nader by Sijn Majesteits schryven van den 27’ derselver maand Augustus aan] dese regeeringe met alle ernst vrindschap gerenoveerd verklaren vanwegen Generale Nederlandse ’octroyerde Oostindische Compagnie; dat gemaakte gerenoveerde contracten tusschen den Sulthan Aboe Nazar _ sijn presente

Majesteits overleden vader, ende den expressen afge- sant en commissaris, de heer commandeur en president Francois Tak den April des jaars 1684, casteel Sourousouan tot

Uit het Contraclboek. Ook de Overgec0men brieven 1702, 2de bueck, folio 754 VCnsd volgende; Gedrukt bij De JOxGE, Opkomst, VIII , blz. 350 olgendc:

Tbis conlent dowmlo_dedfom [46 50,98,28 Wcil /2 Oct 2016 [8.45.34 UTC 4 Goref http Wabout jstor orgnicms COST-INDISCHE {OMPAGNIE 1602-1800.

307

Bantam, mitsgaders verleende iparte acte-obligatoir van den Sulthan Aboe Nasar ten selven dage, ende insgelijks_ daarop gevolgde acte van rernis door den Gouverneur-Generaal Joannes Camphuys ende de Raden van India den 28”” derselver maand April van jaar 1684, ende insgelijks de nader Otet eenkominge ofte besloten pointen van politie commertie mct de ambassadeurs plenipotentarissen vin denselven Sulthan Aboe Nasar, den Pangerang Aria Diepaningrat en Keey Focke, jegenwoordigen Pangerang Tajoeda, en de heeren gecommit tcerde Raden van India, Willem van Outhoorn, Joan vin Hoorn en Isaic de St. Martin den 15” February des jaars 1686 in het casteel Batavia, soo by den Sulthan Aboe Nasar als den Gou verneur-Generaal ende de Raden Val India wedersijds g’appro beerd ende geratificeerd; ende nader bevestigingen ratificatien L411 allen dien, den December &) des jaars 687 met Sijt Majesteits overleden broeder den Sulthan Aboe Falaal %) ende de heer ordinaris Raad Jacob Jorisz Pits, insgelijks de renovatie van deselve met den presenten Sulthan Zein Allabadin; ende den heer ordinaris Raad Isaic Saint Martin den 3” Maart des jaars 1696, desen opnieuw sijn geheel Fan volle kragt renoveren van waarde houden_ en aannemen daerhy te volherden sonder eenige de minste anderingen ende verders beloven, dat GG0 lange den presenten Sulthan Zein Alzwadin sig daaraan VoOr hem ende alle syne broeders rijksgroten hey liglijk komt houden, dat ook den Gouverneur-Generaal de Raden van India altoos VOor hare getrouwe vrinden en bondgenoten en als wettige coningen des coningrijks Bantam en alle de landen daeronder gehorende; sullen aanCTCT bouden erkennen; helpen maintineren bevestigen, niet alleen den jegenwoordigen Sulthan Zein Alabadin, maer ook by desselfs afsterven synen zoon en reeds verkoren erffprins, den Pangerang Mahomet Salee, ofte sodanige andere Vn Sijn wettige Majesteits zoonen, als by vooroverlyden

Corpus III, blz 336 en volgende, Ibidem, blz. 342 cn volgende: Ibidem, blz. 346 volgerde Ihbiden, blz, 392 e “Gcndc DE JoxGE heeft hier de verschrijving Decetbe: . Dit staat bij DE JovGe , m;l moct zijn Fahal, Corbus III, volgerde Corfus IIL, blz.555 volgercc

Tis centent duwnlo: ded tiom |46,50,98,28 0n Weil, 12 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subjectt0 hup Wabout iston mte”temms 308

van den voormelten Pangerang Mahomet Salee nader door den Sulthan Zein Alabadin toL synen successeur mogte werden genomineerd, opdat alsoo getrouwe bondgenootschap, tus schen de Nederlandse Compagnie mitsgaders den Gouverneur Generael de Raden vin India ende den Paducca Siry Sulthan Aboe Nasar opgeregt; in sijn kindskinderen verdere nakome - lingen mag bevestigd bestendig blyven ende dat in sodanigen stand en limitscheiding Van wedersijds gebied tusschen Batavia het coningrijk van Jaratra het coningrijk Vn Bantam_ als sulks by het gemaakte contract ran den 17e” April des jaars 1684 eenmaal is vastgesteld roor altijd bestendig blyven gemaintineerd werden sonder eenige verandering, lange den Paducca Siry Sulthan Zein Alabadin sijn Majesteits successeurs in het Bantamse rijk sig daaraan getrouwelijk sullen houden door alle hare rijksgroten onderdanen selve ook doen onderhouden naarkomen, ende de Nederlandse Comp’ alleen het geheel laten genieten alle de peper, die in het coningrijk van Bantam ende alle de landen, daaronder gehorende, komt te groeyen met alsulke verdere prerogativen of voorregten_ als door des Mijesteits vader, den overleden Sulthan Adoe Nasar Voot hem alle syne successeurs aan de Nederlandse Comp’ alleen zijn vergund en toegeeygend_ Gelijk dan ook nog tot genoegen Lam den Sulthan Zein Alabadin den Gouverneur-Generael de Raden UAm India desen ook verklaren haar te gerusten te konnen conformeren vtye dispositie verkiesinge, die den Sulthan Zein Alabadin nu ofte nadesen omtrent alle syne hoofden riKS - groten komen te doen; ende dat wy deselve Siju Majesteits verkiesinge ook altijd sullen helpen maintinereml, voor Scoterte als ncn sal bevinden dat sodanige verkiesinge, volgens des Sulthans 0p trouwe gegeve woord en beloften aan den Gouver- neur-Generaal; sullen strecken tot gerustheid versekering Vill syne successeuren Bantamse rijk, mitsgaders cok tot een ware trouw vrindschap met Nederlandse Comp’ mnaar dat alle die sig vyantelijk `) komen te gedragen, noyt by den Sulthan of syne successeuren sullen gedoogd ofte gemainti- neerd_ nog ook by de Nederlandse Comp ende den Gouver -

1. Hct Contrortboek heeft gesamentlijk; ook JoxGz, dic cvcnwcl in ecn noot d veronderstelling uitspreekt dat dit versckrijving Tcor vyantclijck zin.

Tmis ccntent duwnlo:ded tiom |46,50,98,28 O 12 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subject hup Wlabou Jstot #reeta COST-INDISCHE COMPAGNIE 1602 1800.

neur Generael ende de Raden van India sullen erkend werden_ maar ter contrarie soowel by den een en den anderen Jengesien gestraft werden voor vyanden ende verstoorders der gemeene ruste trouw beswore verbonden;

Gedaan in casteel tot Batavia op eyland Groot-Java, den October 1708, 17 7 getekend Joan Ueam Hoorn, van Riebeek; van Swoll, Douglas_ de Vos van Rijn Hendric Zwaardecroon: Ter syden stond Comp' zegel; in roden lacque gedrukt; daeronder : Ter ordonnantie van Haar Ed * den Gouverneur- Generael en de Raden van India, was getekend : Isaac Garsin, secretaris

Dese bovenstaande acte van versekering door de heer Gouver- "cu - Generaab Joan van Hoorn en de Raden van India Op mijn versoek opgesteld en aan my overgegeven verklare ik; Paducca Siry Sulthan Aboel Mahhasan Mochhamadsin Allabadin _ coning van Bantam; S00 voor ons selven als desen zoon; den erffprins Machamed Saleedh _ ten vollen te amplecteren_ belovende verbindende ons wyders by deser_ S0O voor ons selfs als VOOI OIISC SuccesscuTS ende rijksgroten de conditien, by opgemelte acte van rersekeringe begrepen_ Van onse zyde in 'allen deelen punctuelijk te agtervolger, gelijk het behoord, ten welken eynde desen net onse ondertekening zegelen hebben bekragtigd. Aldus edaan casteel tot Bantam, wzs getekend Arabise besegeld door Pangerang Moehamet Zattief Fahha- roedin; Pangerang Moehamet Wase Djamaloeldin Pangerang Aboclchicr Moehamed Mantsoer, Pangerang Mahamed Aboel Carma, Pangerang Kadir Mochamed Mochamoed, Pangerang Moehamed Aboebekar, Pangerang Mochhamed Caban, oft in Javaans Pangerang Adepatty Cassoema _ Pangerang Djaja- diningrat; Pangerang Tommagong, Pangerang Mangala, Pange rang Diepa Nagara, Pangerang Depatty Pangerang Djaja Sintaka_

This centent duwnloi ded tiom |46,50,98,28 0n Weil, 42 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms 310

GENEBALE YEDERLANDSCHE GEOCTROYEERDE

DCLXIII: MOLUKKEN_TIDORE_

Januari 1709_

Den 4dcn Decemner 1708 Oeriecc sultan Abal Falalil Tidore nucrecns CmIt vtijwel alle riksgroote #ees Tl"ccneut Molukken den prins Gassea als opvolger voorbijgaan Fi den over ledene, tot ergernis ran dersultah van Ternate, die zich gekeel Verwondert getoont hadde OTEF aosolute aenstelling" verklaarde ~cat Eet ae0 uurdeel Gods stelde, nazatet Sayf Oedin regtiatis vcorby Geraen wierden; gcliik geschiethoeken Iaetidtg uknrst vervolg dese Seammen geschreven Rhondem wel mogt verbranden" (oluz

dagregisier o} 27 December 1708 €n Jonuari 1702) . De nieuwe “crsl die den Jaam Hassan Oedin Janmam; Mocst ondem staande oucrecntromet bezweren:

Articulen Van overeenkominge, waarby den heer Jacob Claasz-, gouverneur en directeur; en rzad Molucco, als representerende den HoogEdelen Heere Joan van Hoorn Gouverneur-Generaal ende de Edele Heeren Raden van India dus vanweger Generale Nederlantse Compagnie ter eenre, mits gaders gesamentlyke rijxstenden van het rijk Tidore ter andere syde; hebben beraamt besloten den kitchily Gassea, sultan Hassan Oedin, approbatie van welgemelte Haar Ho. Ed” tot coning van Tidor aan te stellen in maniere als volgt

Den bovengemelter gouverneur ende die van zynen rade; uyt kragte Fan de contracten met de coningen Sayfoedin; Hamnza Faharoedin Kitchily Molucco Aboe Falalil Mansoer Y, mits- gaders de gezamentlyke rixstanden vin het rijk Tidore den 29” Maart 1667 , ultimo July 1689, May 1700 May 1705 aengegaen beslotel, door het overlyden van laatst gemeiten koning; Kitsily Molucco, den 44e December 1708 voorgevallen, den December daeraan desen casteele Orange in een vergaderinge_ met 38 der YoornaCMSLE Tidorse regenten gehouden, overeengekomen zijnde om approbatie van den HoogEdelen Heere Gouverneur-Generael ende de Edlele Heeren Raden VJ India in plaetse van evengemelde afgestorven

Uit de Orergecowcn britrcn 1710 , twcede boeck, folio &36 verso genue: “) Respectieveliik Corfus blz. 348, Corfis blz. 499, hiervoor; blz. 180 236.

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subjectt0 hup Wabout iston mte”temms OO5T-INDISCHE COMPACMIE 1602 -1800.

Kitsily Molucco tot koning ovet hct rijk van Tidore den aenkleve van dien te verkiesen den Kitsily Gassed sultan Hassan Oedin; Soo is ’t dat op heden Syne gemelte Hoogheyt dege samentlyke rijxrader; weder byeengecomen_ 700 voor hun selven als voor hare onderdanen en nakomelinger, beloven en sweeren den inhoude van de voorgemelte contracten van de jaren 1667 , 1689, 1700 en 1705, hun Op heden voorgelesen, en die sy als hier insereert houden volcomentlijk heyliglijk sullen naer- Comen ende opvolgen sonder daervan in ’t minste aff te wyken” ofte naelatig te sijn _ maer ook Jlle andere contracten, die door myne voorsiten met d’E Comp off door desselffs toedoen zijn gemaekt:

vermits om diverse redenen, daeronder wel principael de minderjarigheyt Vanl twec naergelaten SoonieT van den laest overleden coning Abal Falalil Mansoery, in gecombi neerde lantvergadering wijtluftig verhandelt; goetgevonden linie van den

koning Sayfoedin VoOr dese mael aCu een syde stellen den sultan Hassan Oedin sijnide van sijd'linie, tol den trcon van Tidore verheffen, Soo belooft neemt Syne Hoogheyt zen, de evengemelte twee soonen Van den koning Abal Falalil Mansoery niet alleen syne hoede bescherminge tc nemen Sclis als cen vader te stllen doen opvoeden onderhouder, mitsgaders saken omtrent d'E Comp Tidorse rijxraden daerhenen dirigeren, dat een van opgemelte twec soonen, geval dat Syte Hoogheyt Hassan Oedin in fijt en wyle de regeringe Over het rijk Van Tidore vrywillig mogte komen staen_ off wel dat Gud de Heere hem geliefde tot sig te roepen, tot koning over 't rijk Van Tidor werde aangestelt, welk geval de regeringe weder in de linie van Sayioedin comen. En opdat dit poinct des te kragtiger mag werden Opgevolgt; S00 beloven sweeren ondergetekende rijcxstenden_ SoU vcor haer selven als voor degene Vani hun medebroeders_ die Tidore gebleven zijn , tct dese Successie hant te sullen houden.

Het is onder alle koningen princen van agtinge cen woonte, Van tol rermeerdering vah rijcx aenzien eenige

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Werl, 42 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms 312

GENERALE NEDERLANDSCHE GEOCTROYEERDE

juweelen, gout- off silverwerk, gunt hun door regt van oorloge off ter vergeldinge van eenige loffelyke verrigtingen is vereerdt; ter gedagtenisse van hunne nacomelingen aen het rijk te vestigen alsoo hun geheugen te vereeuwigen_ Vermits niet getwyffelt kan werden, dat de koningen van Tidor hierinne nalatig soude sijn, SO0 beloven den koning Hassan Oedin gezamentlyke rijxraden ntn wederkomste Tidore naeuwkeurig te sullen VctcmICTI wat juweelen, gout- off silver- werk door den jongst overleden koning naergelaten, onder wien die berustende sijn, van welke een pertinente lijste in geschrifte sal werden gestelt, ende de kroonsregalien, daer wY onder begrypen de drie stux goutwerken_ in den jaere 1694 door Haere Ho_ Ed' tot Batavia 2en den coning Hamza Faharoedin, over het gerieff van het groote stuk amber de grijs vereert, mitsgaders de groote goude ketting en mnedaalje, door gemelte Haer Houg Ed" anno 1705 aen den coning Abal Falalil Mansoery geschonken, beneveng nog andere, die OnS onbewust sijn, aen den coning Fassan Oedin werden overgegevcn, omme S0o Van geslagte tot geslagte door de successive koningen gebruykt werden_ latende wyders aCn Zijn Hoogheyts genereuze goel: heyt bevolen, omnme de resterende nalatenschap van den over- leden coning soodanig Onder de kinderen te verdeeler; als Zyne Hoogheyt, met overleg van de princesse Djawary-lamma-lamma grootmoeder van vcorschreven kinderen, geregtighcyt bevinden behooren;

Eyndelijk neemt Syne Hoogheyt en die van synen rade 4en, beloven, in de mnaent Augustus aenstaende twee voornamc bobatos off rijxraden Batavia sullen zenden, omme aldaer Van den Ed, Heere Gouverneur-Generaal ende dE. Heeren Raden van India t ontfangen d’ aggreatie van de aen- stellinge vat gemelte Zijn Hoogneyt Hassan Oedin tot koning van Tidor, sullende den gouverneur en raad besorgen_ dat dese heeren een bequaem schip tot hun transport erlangen.

Aldus gedacn bevestigt, vernieuwt; bygevolge gecontracteert ter vergaderinge VAnl den EEJ Agtb Heere Jacob Claesz -, LT dit reukntiddel Pieter Dam” $ Beschryvinge, II, glossarium 2mbcrgris; Rijksgrootem, bccpatihs ratificatie hicrachtcr.

Tk content duwnluad-J (romi [46 50.98,28 Wedi2 Oct 2016 18.05.34 UTC AII U: _ ~uoreelm /anouiior Ocms OOSt-INDISCTIE CONZAGNIE 1602

1.

313

gouverneur en directeur, mitsgaders den Faet Ternaten, ter casteele Orange, den 28ea January 1709, hebbende hooggemelte koning Kitchil Gassea Hassan Oedin; benevcns syne presente rijxraden, den goegoegoe Moefsa, capitan-laout Salamma _ hoeccum Madiry, kitsily Nero, kimelaha Marassaoly_ kimelahz Gogoro, senghadje Boehoe, senghadje Motir, quimelaha Djaboe kimelaha Tidory, kimelaha Calandy, kimelaha Djico Soaknorra_ ngnoffomaniera Hatibi, nguoffamaniera Moesstaffa Toeka _ senghadje Lawony, ngnoffamaniera Lain, ngnoffamaniera Tawa coly, kimelaha Birahy, kimelaha Mangoe, kimelaha Soeyg;, kimelaha Radjoena quimelaha Moeltany; kimelaha Goegoeljia kimelaha Geletsje, kimelaha Paducca, kimelaha Rabahougy kimelaha Joma kimelaha Tabara iman Absar; met dcn anderen vervangende alle andere rijxgrooten, princen Vzn7 den bloede stenden der Tidorsen rijx, hier present niet present sijnde, den eed den alcoran hunne wysen aen handen van opgemelte E, heer gouverneur gedaen en afgelegt. mitsgaders met het rijxzegel versegelt; En vanwegen d’E. Comp hebben den EE. Agtb. heer gouverneut directeur deser Moluccos Jacoh Claesz , den secunde en hooftadministrateur David van Petersom; den capiteyn Jacob Kloek, den cooprnan fiscaal Gijsbert van der Woerd en onidercoopman Jacob va Gijn hare hanttekeningen besyden Comp”” groot segel hier- onder eseth: Was Comp’ wegen onder het Nederduyts getekent : Jacob Claasz , David Van Petersom, Jacob Cloek; Gijsbert van der Woerd Jacob e Gijn_ Tersyde Comp” gtoot segel, rooden lacke gedruct daerby geschreven Ter ordonnantie van den Agtb Heer gou- verneur €n raad, Kas getekent Hendrik van der Burg; secretaris Onder Maleys ’was met

Arabise caracters getekent door den coning Hasgan Oedin, benevens alie voorenstaende tixraden In margine van dien stont s rijx zegel, mede roden lacke gedrukt

1. Zie voor de ketcckenis der verschillende titels de lijst der vrceinde woorden ket slot van di decl:

This cotent duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subject t0 hup Waboutiston wrettemms 314

GENERALE NEDERLANDSCH? GECCTROY EERDE

Ratificatie Var bovenstaand contract. (Resolutizn Vun Gouverneur-G enerad Raden dd 24 Deceiber 1709) _

De verkiesinge aarstellinge van den Tidoresen prince Gassea, jonger broeders soon van den coning Sayfoedin, door 37 stux rijxriden Ternaten overgekomer; nevens deni gouver- neur Jacob Claasz_ raad_ als ket eerste lid der gecombineerde vergadering den December 1708, tot coning van Tidoor successeur Val den derselver maand overleden coning Abal Falallie Mansoerie genoegsaem met algemeene stemnen gedaen onder expresse voorwaarde, dat eem Fan tirer nacr- gelate onmondige kinderen van gemelte jongst overleden vorst; sijnde de regte linie van den coning Sayfoedin voormelt, hern_ Gassea die de naamn at Hassan Oedien heeft Jin- genomen daarna mn tijk weder sullen moeten succederen, item de verdere verrigtingen Vuu gemelten gouverneur raad ontrent de renovatie der contracten tusschen Tidor d’E Comp met desen nicuwen vorst benevens sync rijxgrooten opperste geestelyken gedaen, Inet ampliatie Vani dc voor - noende clausule, de gemelte successie aangaande; werd approbeert Batavia_ casteel, datum als voren, was getekent Abraham van Riebecck; Abraham Douglas_ Christoffel van Swoll; Pietcr Vos, Cornelis Chastclein, Theodorus Haese , Laurens Tolling; Frans Castelijn en Isaac Garsin, secretaris_

1. SURATTE

30 Januari_2 December 1709.

Bi contract 14-18 Januari 1707 Yede Suratte voorloopig hersteld: Met mocle het gcven kosthare geschenken hocgwaardigheidsbekleeders slaagde Iren 19, het voorloopig duor denGouverileu Ammanet cha: verleende contraci door den Grootmogol definiticf geteekend krijgen,

Het contract spreekt riiksraden het slecht s naOr 29 geteekend: 2} Uit het Contractbock. Ook in Overgecoinev briermi 1711 , I7de bocck; afdeeling Suratte, folio 192 195,

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms OOST-INDISCHE COMPAGNIE 1602–1800.

Translaat Persiaans ferman off koninklyke gunst briev tot gehoorsatning van nicuw verieende previlegien door den koning sjah Alim Bhadur aan d’E Nederlandse Comp den naat Van den E_ heer directeur Joan Grotenhuys affgegeven, geschre- ven den [9: der mane Sikade in ’t 2” jaar van conings regeeringe, ofl ouse stijl den 30 January anno 1709, den 2 December desseiven jaars an 0n5 overgegeven;

De bediendens Vau den coning, present en toekomende, Ta de gesegende zeeplaats Souratta te weten, dat dewyle uyt het voordragen van Amaneth-chan, hooftbediende L den coning voorschreven zeeplaats; voor den thrcon van eete heerlijkheyd, die verheven is tot aan den hemel, is gebleken, dat hy de Comp’ der Hollanders, die uyt de gesegende zeehaven opgestaan vertrocken waaren_ onder versekerde gerustheyd weder voormeltc zeehaven had gebragt, dat vatl den throon, die misslagen vryschenkt ontschuldigingen aanneemt, hare schulden gesuyvert gepasseerl, mitsgaders hare poincten mogten werden goedgekeurd, S0O sijn uyt conink- lyke goedertierentheyd door weg van mildadigheyd hare fouten gepasseert versoeken Van Grotenhuys directeur gevolmagtigde van den grootsten Onder de zyne; den generael der Hollanders, sodanig deselve hieragter gespecificeert staan geaccordeert; het vereyscht dat sy, Hollanders, in voorschreven zeeplaatse met versekerde gerustheyd in welvarentheyd werden beschermt; dat haar in geenderly wyse quellingen nog nadeel worde toegebragt, opdat met gerusten getnoede onbe- vreesden herte aloud gebruyk in haar handel gedoente mogen blyven volherden

Het stuk eild October Op Suratte aangekomen, maa; cabanorat lad laten informetrel; #hocvee[nen ceneeeu scudt zijn boven daaryoor Becontracteerde pennirgen gctven Dc bedienden Corrpagnie beloofden geschenk 150w ropieen ,mie dat ons hevoorens DAarai visie vetgund € gcblecke soude Wecscn; netselve aller delen ma kchooren dienvolgens wel De ander wilde evenwcl cerst nct geld, ondaL LCci gebruyk de gunstbrievet gekroorde hoofden (gelijk den Magol) voor Drctgivc aanvairders doen sien”’ Toch krcgen tcn slotte opperkooptnan Ketelaar taalkundig onderkoopran toes enmng Aecture”’ uairnz het ,Op solemncelc Wj” Onyanegl werd Kemomell bedongen Geschenken werdet uitbetaaid

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on 12 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subjectt0 hup Wabout iston mte”temms

Volgt de insertie der poincten, vermell

het fermain hiervoren

Betalinge Van twintig lac ropyen_ die de cooplieden Van Souratta andere met gewelt hebben genomens Geordonneerd na geruststellinge der cooplieden, wiens goede- schepen sijn aangehouden, sal agt lac elff duysent ropyen “ytgekeerd werden_

Ingevolge hooguytblinkend fermaan ’t 5” jaar vam den coning, wiens sonden Fergeven sijn; wiens ruste in het paradijs wiens sterkte inwoninge by God is en wiens heerlijkheyd het paraldijs groot sijn jongst overleden Mayesteyt Ver leend_ staat 2V2 per cento voor thol vastgestelt; en in Souratta en Bengale is een per cento in plaits van hooftgelt gevordert sulx 3V4 per cento ontfangen geordonneert voortaan 2V2 per cento ontiangen_

Voor den tol der goederen, die uyt de bovenlanden andere plaatsen over den weg van Brootchia werden aangebragt, wert buyten den vastgestelden tholl, die tot Souratta wert ontfangen, tot Brootchia voormelt 1Vz per cento genomen: Geordonneert de 1V1 per cento_ die tot Brootchia werd romen quijtgescholden:

De bediendens van Nederlandse Comp’ makelzars andere_ die tot de negotie conings geheele rijck reysen_ sullen om geen rhadary, wegs off passagiegelden_ aoor imand werden aangesproken off verhindert: 1s toegestaan:

Dat aan alle fausdars regenten, tot aan het district vzn Houg mag werden geordonneert voortaan geen dubbelde thollen nenen; maur na de gewoonte van Souratta 2V per cento ontfangen Ts toegestaan

Zie hiervoor, blz. 257 rolgende ” De millioen ropia dic de Nederlanders hadden gcpretendeerd bepaald in het firman Aurengzib de dato 29 October 1662, inderdaad het vijide jaar regeering dicn vorst Zie Corpus IL; blz 224

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subject t0 hup Wabout iston mte”temms

Ordre tot het bouwen van een logie in ’ dorp Roendh Geordonneert werck ViI d’E_ Comp koop verkoop ouder gewoonte in de stad en over verblijv van opper - hooft verdere in de stad off in de thuyn, off omntrent dc thuyn; sal haar niemand eenige verhinderinge mogen aandoen

Op de rug stond: Door oif ten overstaan Fan den artn vertrouwen des conings_ den vertrouwde des coninkrijx en opdoender der landen den vaststelder der geregtigheyd_ den grooten verrigter

Van conings dienst; den oplosser der knoop Van gelooff en rijkdom_ den vercierder Fan het velt der overwinnende ruyteren den schat van conings geheymen, den verstandige van het herte Va Gods schaduwe vooits tneer andere hoge eertitulen Persiaanse taele, Aseff doule; waar ter zyden nog stond desselis zegel daarinne geschreven den slaaff Van sjah Alem; den grootmagtigen koning, Asef ul doule, zijnde den oud-rijxcancelier Ased-chan_

Iu den boofde Van het ferman stond, nevens de gewone eygene handte kening des conings, Sijn Mayesteyts groot zegel, luy-dende: Sjah Alem Bhadur; den grootmagtigen coning; Aboe Nesser-Seyed, den noordstarre sijns gelooffs, Mameth Moasem; daar rondom de vorige coningen met namcn Amr enoer Saheb Keraan, Mieraan-Sjah, Mierza Sultaan Mameth Sultaan Aboe Seyed_ Miersa Omr-Sjeeg Babur, Hemmajoen _ Akber, Jehaangier, Sjah Jehaan, en Alemgier off Ourengseeh

Onder stond Voor translatie tekent; T-7 = getekent: R” Beerenaard Ter zyde stond Voor confronteeren mnet net Persiaans tekent; W7f getekent : Jan Josua Ketelaar.

Dit houd ik YOOr 4nuenEm Maatiz Rander , de I7de ccuw belangrikste voorsicden Surattc eigen haven rivier. Zie Hunter Imtette Wede T of Indio D Ratder. Timocr Lenk of Tannerlaan, stichter het riik der Grootmogols Indie Zie voor zijn bijnaam Sahib Kiran; zijn aistanmelingen opvolgers, STANLEY LANE PocLE, The Hisory of ’ke Moghal Emferors 0f Hindustan, blz. VIII, Vergeliik ook VALENTIJN 2 Levels der Groate Mogols, blz 308 ev 1758 Batavia anoniem Vcrechenal werk ; Bcknopte Historie von het Mogolse Keicerrilk

This centent duwnlo: ded tiom |46,50,98,28 0n Werl, 12 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subject t0 hup Waboutiston wrehtenms 318

GENERALE NEDERLIDSLAL GEUCIHU EERDE

1. BENGALEN.

10 Februari 1709

Weldra rezen in Bengalen nieuwe moeilijkkeden; daar de gcschenken_ de diversc Jutoriteiten aangeboden ToOr de in 1708 verkregen Too-rechtei niet voldoende Verden geacht LoJYCrICMI Kasimbazar, dat Juon derlijk cn wispelturig naturel” ergste lastposte wegens ,svn onversadel ke treck geld, CVCm als sijns meesters, dualL onge- hcord onbeschaamd als CriEI werd gevorderd ingesamcld, daarorcr #atrecmidem mitsgaders hun Vuy gedoente ve-loeyen Incet” Het zenden specc aar Kasimbazar werd verbodery; Compag - nies vaartuigen op de Ganges vastgehouden, de sccunde van het kautoor Patna onderkccnat Willem Selkant, gefingecrde redencn arrest gesteld: Ten Sote ging Over rechtstrceks bi den Grootmugol prinS EH zijn nedebestuurders, ndoleeren dierwegen cerlyze reparatic

Uernccckon Ook dit kostte Weci eenige geschenked, Il leidde slodc GuCCds xuonls uit de volgendle cocuteenie blijkt (Onitgegezen Nuficve @recer raad in Bengalen G.G Rade, dd 16 Fabruari Api e 16 Miei 1709) .

Translaat perwanna (bevelschrift) van mogende heer Mameth Ali-chan; duan Val den koning Zia Alemn den prince Mameth Aziem Ussaan Bahadur; Persiaans geschreven en aff- egeven Op dato 10” February A” 1709 aan de Hol- landers tot voortset Tan haren handel in d’ provintie Behaar:

Alle konings andere bediendens, present toekomende, buyten stad Pattena_ wagters der wegen commissa- rissen der Vecten overvaartel; mitsgaders wagters opsien- ders, S0o watet als lande, provintie Behaar kennelijk : Den directeur off capitain der Hollanders is begunstigt met mandaat Van den by Gode levende coning Orangzeeb en bevel- schriften der gewesene duans, tot incoop en vervoer van salpeter amphioen andere goederen vin herwaarts Hougly van derwaarts_ tot aanbreng Va coopmanschappen en andere wharen loco, sonder voldoeninge Van weegsongelden off eenige andere geregtigheyd_ als alleen oude gewoonte 3/ ten hondert op conings waag Neemt wel in opmerckinge; dit konings ordre; obedieerd die: 1) Uit het Contractbock, Ook in d Overgecoaen wicven 1710, Ixde boeck, aideeling Bergalen, folio 357. Hoegli,

Tis centent duwnlo: ded tim |46,50,98,28 on Weil, 12 Oct 2016 [8, 05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms OOST-INDISCHE COMPAGXIE 1602 1800.

319

Bovendien nog begunstigt met princelyke bevelschrift onder zegel van den gewesen duan Morcit-culi-chan tot incoop, YOCt aanbreng van salpeter, amphioen en andere coopman schappen ran herwaarts na Hougly, Tit derwaarts in loco sonder eenig belet off geltaffpersinge der gaande enkomende vaartuygcn Jan doen, nog van haar meerder nemen als 3V ten hondert, te voldoen na oude gewoonte alleen conings wag: Volgt dit

Onder stond Pattena_ ady I0” Feb_ A” 1709. Borenaan ronde circul met swartct inct gedrukt : Leven Foo; den koning Sia Alem, Hasia Mameth Ali-chan_ In dorso Geregistreerd conings duans boek den 13” February 1709. Onder stond Getranslateerd door (was getekent) van Hoorn_ Onder stond: Accordeert was getekent), Dassonville_ secretaris

DCLXVI BENGALEN.

12 Februari 1709.

Het volgende document gclzst uvoetinp van den [Oden Wcyoren Translaat hasbul-ommer princelyke ordre La Sijn Hoog heyt; den heere prince Farochsier, verleend door Mier Mahmned Asrof, duwaen finantiemeester Fa Sijn Hoogheyt voormeld tot Ragiemahol den 11” der mane Gilhids of 12* February 1709, ontvangen tot Hoegly den 4 Maart daaraan; In opvolginge van Sijn Hoogheyts hoogblinkende ordre is dit destek afgegeven, werdende alle wagters 500 lande als water, expresselijk gelast, raartuygen der Hollanders van Chanda tot Hougly geene hinderingen toe brengen, mjir Uit dc Ozcrgccome pric~ci 1710, I3de bueck; iolio 331. Dit klopt niet. De 1Ze Februari 1709 valt Op den 2den van Dsul-Hiddscha 1120 Bedoeld is Thanda_ de Ganges; tusscken Palna cn Hocgli

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms 320

integendeel, yder in sijn gebied, alle hulp te bewysen_ opdat deselve ter gedestineerde plaatse mogen aanlanden, sijnde tot dies afhalinge begeleydinge gelast en afgesonden Sijn Hoog- heyts dienaar, den ruyter Idel-khan, die een ider sal hebben Le gehoorsamen. Houd dit VOor eeni expresse ordre

Februati-*Maart 1709*

Oischoon het volgerde document genocmd wordi menuthrict hecit hel toch de kracht van bevelschrift Er blijat uit, dat d ,princelyke ordre 12 Februari niet Weco nagekonen Udat hetrokken duan ,vcc] sap in commancc op sijn YctIkEm goudt geset wescn za03 herhaald nadrukkeliik heve naddig UcE

Translaat copia Persiaanse menutbriel, door Sijn Excellentie_ den heer coninx duwaen Fan Bengale Jawulla-khan_ uyt Kariemibied Moxudabaed aan de heer Mier Mahmed Asrol, duwaen van Sijn Hoogheyt den heere prince Sultan Farochsier en Sijn Excellenties stedehouder tot Ragiemahol eschfeved; door den E_ Anthony Huysman opperhooft tot Cassembasaar, aan den Ede heer directeur d’ Roo overgesonden Sijn Excellentie tot Hovgly ontfangen den 9” Maart a” 1709.

Naar d” eerentituls etc, aanspraak; Ik heb UE_ bevoorens geschreven de vaartuygen der Hollar - ders; die van Patna afkomen, gunstelijk en ongemoeyd te laten passeeren_ dat ik gedagt had UEd. soude hebben opgevolgt haar daaromtrent gunstig soude sijn geweest Maar integendeel Iny door hazr gemagtigde aangediend, deselve alsnog LOL Chanda wierden

aangehouden en het mousson of saisoen_ de goederen te konnen versender; ten eynde Jicp; alsmede dat van hun de geschenken wierden gevorderd. Weet; deselve sijn

Uit de Overgeccmen bricven 1710, I3de bocck, folio 332 vo gende, Dit verschrijving VOOr Sin Edelc; daar de directeur Willem d Roo bedoeld word:.

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Werl, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subject t0 hup Waboutiston wrettemms OoST-INDISCHE COMPAGNIE 1602 1800.

door haar eenigen tijt geleden soo voor Sijn Hoogheyt als Sijn Hoogheyts heer rader_ afgegeven_ waarroor hun nisaen ook is verleend, Ik heb deselve aan UE. gesonden om in te boeken en Sijn Hoogheyt eygen e muren_ Nu kan ik niet begrypen wzaromme sy derwegens werden aangesproken, hare vzartuygen aangehoudcn e haar in den handel moeyelijkheden werden aangedhan Ik hebbe duysend middelen moeten werk stellen, ha;t, tot vcrmeerderinge van lands weiwescn_ tot den gerusten handel hebbe konnen brengen soo sy in het minste daarinne g interrumpcert werden, is het, gelijk UE: denken kund, schadelijk Des hoogelijk vereyst UE daarran jan Sijn Hoogheyt kennisse geeft deselve voorhout, alsmede tc bewerken, dat sonder tijtversuym de vaartuygen ran Chandha werdlen afgehaald ende van de andere wagters ongemoeyd pas seefen; waardoor dese vermog ende natie met geruster harten hunnen handel suilen konnen dryven.

DCLXVIII: SIAM:

1(2) Maart 1709 .

Del: 9dem Februari 1709 was de regeerendc koning Siam ovcrIedcm sijn oulste soon dicn nagt tot koningh verklaart; Op wiens gunstig otuer cuntract vall dc Comp vcrsoecke opperhoofd Clcur g ItfnG Thruiemwu den Aaact dzaraanvolgcid” ?} (Missit d Ariiut Cler F Mit Stnt Rade &d 20 Octobcr 1709). Vrydag den sesde Vin de aigaande vierde FlAa rottejaar; jaar 2254, nae Nederlandse tijtreekening den 1” Maart anno 1709. Nademael den Oluang Souraceen heelt te kennen gegeven dat het contract met bygevoegde superschriftien naat behooren sijn gesteld, dienthalven op het eerbiedigste UCt sogt; dit confirmatie nader bevestiging van dien op de rug Van contract mogte werden gesteld um alle saken nae den inhoud van contract @ superschriptien te konnen uytvoeren, Uit de Ovcrgedomcn briczcn 171 , 1Ade bxeck; aidecling Siam, blz: Ook de Grneralc Missive Fa# [5 Februgri 1710 geelt Maart ; het contract zcli en de Verbalen Ncd rburgh hebbcn Maart, Zic hicrvoor, noot op blz_ 274. Er staat het;

DL 93.

Thi; content dawnlauded]om [46.50.98.28 Weu; I2 Oct 20i6 8,05 HUTC AIl use subject t0 Mto nboutlitor ore cm: 322

GENERALE NEDERLANDSCHE GEOCTROYEERDE

500 heeft den grootmagtigsten Mayesteyt Rabad Somdit Boramma Bopit Prapoethie Tsjauw Joqua Nipra Hun Car Man Ban Tun Tam Rad Neu Clau Neu Tra Mom sijn “ytspraak gedaan om dese voordragt te solemniseeren; dat het contract met de superschriftien souden bevestigt werden door een nieuw opschrift, Op de rug Van contract geschreven volgens Voor dragt en versock van den Oluang Zouraceen aan dengroot magtigsten coning voorgedragen_ opdat alle saken nae den inhoude van voorschreven geschriften uytgevoerd worden: Onder stond Accordeerd, getekent Marcus van Klenck 1)

DCLXIX: JAVA~MATARAM:

Maart 1709_

Tn 1708 vertrok dc commandeur Govert Cnol als commissaris der Hcoge Regeerirg naar Midden-Java Iaatan verbana Cen nog steco5 niet geeindigden Javaanschen SuCCESSIC- oorlcg Hij slaagde in Soenan Mas onderwerping brengcn; waardoor Pangeran Pocger nu onbetwist cocnan Pakoc Bocwono regeering OTCT Mataram vocte Kon; den aanvang 1709 vaardigde deze onderstaande bevelschriiten uit; waar- donr dcvrocgerc privilegizn Compagnie werden bekrachtigd LIYOCt gebracht:

Translaat Javaans geschrilt; door den Sousouhoe- nang Pakoebowana dessells drie soonen en cenige voorname mantries gecachetteerd getekent, helsende verdelinge van 800 Jasten rijs 15 600 rijxdaalders contant, Voor d’E Comp’ leveren staande, ontfangen te Batavia den 3” Juny Te 1709.

Dit geschrift is een notitie, gemaekt door ons_ tommangong Cartanagara adepatty Djajaningrat, tommangong jetrasoma tommangong Wirantjana_ tommangong Soumabrata, tomman- gong Djajasoederga_ tomm? ngong Mankoepeda_ demang

Er staat Marcus Klinck; Tdet hij hectte Van Klenk of Van Clencke Uit Resolutien (ouueteuel CTO Ruden Indic, dd, July annU 1709. 4} Voor de rijst zic hiervoor; blz. 249 ; voor d 1J0D riiksdaalders Fr maand, hlz . 251 . Lecs ; Mangkoejoeda.

Tu3 cunleml Jownloided 6c0m 146,50,98.28 Wed, /2 Ocl 20l6 8.0S. 4UTC AIl use’ subjedt Mmm ’atounin Omtcnms OOST-INDISCHE COAPAGMIE 1602 1800.

323

Sourangtaka; kandoerouwan Wilatikta, raden aria Sindou- reedja ’) mitsgaders demnan Tjanagaaras den ingabey Cata wengan Wdm Kadiry tommangong Sourawidjaja van Djepan; verselt met alle Cartasoerase, strandse binnenlandse mantries en regenten; ten tyde WY, gesamentlijck by den anderer versamelt, hehben beraatslaagt en overeengebragt omme SCO lasten of coyangs rijs, benevens 600 rijxdaelders contant, die alle jaren aan &’E Comp moeten gelevert betaelt werden; drie parthyen te verdeelen, te weten: Cartasoura ecn de stranden e bovenlanden ?/$ als Cartasoura coyang rijs 268 rds 200 De stranden bovenlanden 532 rds 10 400

Te samen lasten rijs

800

rds 15 600

Dog de portie of aandeel der stranden cn mantjanagatas werd wederom in drie gedeelt, als de mantjanagaraes ’/ en stranden ?, weten mantjanagaraes coyangs Fijs [77 54 rds 3 466,40 stranden 354Y4 rds 6 933,20

te samen lasten rijs

532

Ids 10 400

Geraadslaagt ereengebragt de generale vergader- plaats of pagalaran tot Cartasoura Adiningrat Sondag deni 20” van maand Dulhawiedja in jaar Bee /1632]. In margine_ ter zyde van de eerste regel en vervolgens onder malkanderen stonden zegels vall den Sousouhocnang Pakoebowana, pangerang Mangkoenagara pangerang Porbaya en pangerang Balitar. Onder stonden de cachetten van den tommangong Tjacradjaja, tommangong Cartanagara, depatty Djajaningrat, tommanggong Tjetrasoma_ tommangong Wierantjana_ tommangong Souma- brata radeen aria Sindouradja; benevens de handteckeningen van den tommangong Djajazouderga, tommangongh Mankoc-

Lecs - Sindoradja. De Oostelike en Westelijke grersdistricten; Een dere onderverdeeling bij DE Jorcz; VI; blz. 361-362. Decc datecrinie merkwaardig MRum cotpositum De dag is ont icemd 31n Christelijke jairtelling ; de Iiand Dsul-Hiddscha, Moha - medaarsche, terwije het jaar Caka-jaar

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subject t0 hup Waboutiston wrettemms 324

GENERALE NEDERLANDSCIIE Croctrorteedg

jouda_ demang Sourangtaka tommangong kandoeroewan Wielatickta, ingabey Katawangan van Kadiry en tommangong Sourawidjaja VaTL Djepang: Eynde.

1. JAVA~MATARAM:

12 Maart 1709.

Zic de inleiding bij het hicrvior gaande contacl,

Trinslaat Jivaans placcaat bevelschrift, door den ousouhoenang Pakoebowana uytgegeven_ alle Oosterse zeeplaatsen groote sware hout werken moeten kappen Ham niemand deselve 1ls alleen eel d'E. Comp' te mogen leveren Oni fangen Batavia den 3* Juny 1709.

Wy, Sousouhoenang Pakoebowana Senepatty Ingalaga Abdulrachman Sahiedin Panatagama; nebben verstaen uyI mond van onscn jongen broeder, den heer commissaris Govert Cnoll, alsdat alle de bequatne houtwerken uyt de bosschen Vam Rembang weg deselve ledig gekapt zijn_ zulx dat de hout- kappers 12 dagcn van doen hebben gemelte houtwerken met haar buffels awn de stranden te brengen_ En alsoo Comp sware houtwerken is verlegen, en ook daarna verlangt heeft SoO hebben het versoek vin den heer commissaris Comp" volle magt gegeven om bosschagien van de landen van Djepang, Siedayoe, Toeban, Lassen_ Djawana Patty gaan besigtigen en uyt te soeken de plaatsen_ waar goede sware bequame houtwerken; de Comp gebruykt werdende, gevonden werden. Waarop by desen aan alle ecn ygelijk vanl Onse mantries die districten ordonneeren bevelen, daartoe de Comp de behulpsame hand te bieden en alle sodanige zocrten van houtwerken te doen kappen aan de stranden te brengen, als deselve Van noden sullen hebben, wan wy aan

Uit de Resolutien July AmMo 1709.

Goxverneur-Gcieraul & Reder

India , dd

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Werl, 42 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms OOSt-

onsen jongen broeder; den heer commissaris Govert Cnoll_ desselis versoek toegestaan hem daarvan dese Jcte qualificatiebrief verleent hebben_ cn dat niet alleen op denselven, Maar ook luydende Op alle desselfs nakomelingen; die het bestier Op Java Van Compagnies-wegen komen krygen vermogens zullen esen te laten kappen cn aan de stranden afbrengen alle soorten van houtwerken uyt de bosschen van Djepang, Sidayoe, Toeban,

Lassem- Djawana Patty, soovecl als de Comp’ Vam noden sa/ hebben _ want in de bosschen Fan Rembang geen bequaam hout meer te vinden. Overzulx ordonneeren en beveelen wy by desen onse mintries andere voorschreven plaatsen gesag voerende noofden voortaan haar volkeren mettenecrsten ten spoedigsten 4 te setten tot het kappen afbrengen Fan sodanige houtwerken, als by de Comp’ gewilt getrocken zullen zijn, mitsgaders ook dat getnelte houtwerken CLaAE niemand als alleen 4am Comp door haar sal mogen gelevert verkogt werden; dat voor de reets gesteide en gemaekte prysen naar de dickte, groote Jengte der houtwerker, alles sodanig Inaniere als betalinge Paccalongan, Pamalang, Tagal en Brebes geschiet. En sOo wauncEt den inhout deses door itnant van onse onder- danen miet naargekomen Inaar overtreden werd; denselven sal onsen toOrn Op sig behalen.

Verleent

’ keyserlijk hoi tot Cartasoera Adiningrat; Dinsdag den 29” van tnaand Bessaar Jaar Bee; anno 1632 Onder stond en was getekent : Sousouhoenang Pakoebowana Senepatty Ingalaga Abdulrachman Sahiedin Panatagamma In margine_ ter syden Vam den eersten regel; stond het zegel Ka Zijn Majesteyt, in rode lacke gedruckt: Eynde.

Er staat WaarOeri Besar Javaansche Maatt root Dsul-Hiddscha

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subject t0 hup Wabout iston mte”temms 326

CENERALE NEDERLNDSCHf GEOCTROYEERDE

DCLXXI; JAVA MATARAM

Maart 1709.

Zie de inleiding hiervoor , blz. 322.

Trinslaat Javaans placcaat bevelschrilt; door dcn Sousouhoenang Pakoebowana tot Cartasoera Adiningrat uytgegeven tegens alle sodange mantries of regerter:, die sig in der tijt mogten komen verstouen wa: soort van CCO pmanschappen het ook soude wesen, die by d’E Comp” gewilt en ge- trocken sijn; Jan vreernde natie sullen komcn vernegotieeren, onlfangen Batavia den 3”” Juny anno 709.

Alsoo WY, Sousouhoenang Pakoehowana Senepatty Ingalaga Abdulrachman Sahiedin Panatagamma_ hebben gehoort gesict vrywillig opgevinge verklaringe der gesamentlyke mantries, concernercnde alle soorten VJ67 coopmanschappen, als uy[de landen en districten in ons rijk, onder het gebiet Vin onSC mantries of regcnten staande, jaarlijx kan opgebragt [evert worden by d’E Comp’ gewilt getrocken zijm; SoO dat een ygelijk en alle onse mantries of regenten Va [T bovene binnen

zeestrandsche Ianden volkeren desen komcn gelasten Gocde sorge dragen, dat nicmand eenige coopmanschapper, dlie by d’E. Comp” getrocken zijn_ Aan Chineese of eenige andere natie komer verkopen, Op peere SOc bevonden worden dat iemand tegens dese ordre komt Jan te gaan, denselven zullen wY, wie het ook mag wesen, zijn land besit afnemen indere daar in plaats stellen_

Gegeven in keyserlyke hof tot Cartasoera Adiningrat, Dinsdag den 29” van de maand Bezaer in jaar Bee_ anfto [632. Onder stond was getekent Sousouhoenang Pakoebowana Abdulrachman Sahiedin Panatagamma_ En bover margine ran d’ eerste regcl stond het cachet van Sijn Majesteyt; in rode lacke gedrukt:

Uit de Rezolulicu July af 1709.

Gouvcricur-Gcncrael

Redau

Iadie dd 23

This centent duwnlo: ded tiom |46,50,98,28 0n Weil, 12 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subject t0 hup Waboutiston wrettenms COST-INDISCHR COXPAGNIE 1602 1800,

DCLXXII BENGALEN_

April 1709.

Folgende stuk wordt Compagnies vrije handel Fog eens vestigd door den soubadar of stadhouder Bchaar (Bihar) , Hassan Ali chan;

Translaat parwanna bevelschrift het Persiaats verleend door den heer Hassan Ali-chan, souba vice-roy van de provintie Behaar, resi- derende tot Patna; aan d’E Nederlandse Comp” aldaar den 24* der mane Moherrem, in het derde jaar van coninx Moazem of Zaech Alems regee ringe_ of den 3” April 1709, en door den coopman en Patna opperhooft d’E. Jacob van Hoorn in copia, met casies priesters zegel geauthentiseerd, overgesondcn tot Hougly ontfangen den 25 * daaraan_

Alle motteseddies bediendens van de saier thollen in de stad Aziem-abaed Patna en de wagters water lande, vecren, de leenmannen de provintie Van Bchaar; kennelijk; dat Jacob Van Hoorn, opperhooft der Hollanders, ferman coninglijk bevelschrift van Sijn Groot- magtigste Mayesteyt, cn bevelschriften der regenten in handen hebbende, waarby is gelast vergund, dat sy de sa peter en andere whzaren idie sy in de provintie van ‘Behaar daar- omher inkoopen en versameler, ongemoeyd van Hougly mogen vervoeren goederen, die daar’) aanbrengen_ mogen verkopen aan die goeddunken, en deselve versenden erwaarts

begeeren, waarinne niemand eenige hinder sal hebben toe brengen, nog van haar Voor raechdarye of andere ongepermit- tcerde by Sijn Mayesteyt soo hoogelijk verbode geregtig- heden knevelarye iets vorderen nog nemer; haar dier- wegens geen moeyelijkheden aandoen;

Uit de Overgecomen brieven 1710, [3de bocck, folio 343 en volgerde Muharram Szycr of Syrc de_gemeenschappelijke naJn voor allc tollcn rcchtcn bchalve de landrcchten, Zic het uitvocrigc artikel bij Hobson-Jobson in voce Versta de wachters bij de Yeercr ovcr de rivicter; Er stiat vandaar.

TnS centent downloi led iron) 146.50.98.28 Wec. 42 Oet 206 [8,05,34 UTC AIl use subject hitp _Yabout-istor orglems 328

GENERALE NEDERLANDSCHE GEOCTROYEERDE

Soo dat ingevolge JUA voorschreven hoogblinkende firman by dese een iegelijk gelaste haar haren handel, sodanig daarin uytgedrukt staat en gebruykelijk is, ongemoeyd te laten dryven haar wegens Soo gtoot hoogelijk verbode gelc - knevelarye geenc molesten aan te doen_ Houd dit Voot expresse ordre_

Verleend den 24”” der mane Moherrem in het jaar des ligts en verhcerlykinge_

DCLXXIIL CEILON_MADURA_

12 Juli 1709_

1709 antstondeTL “rctr oneenigheden met den teuvcr, vroegcr gesloten conracten niet ralvan wacrdy uytdruckeliik Ford Vedonuet gcstipulctrl paTho” [erzydent het forl Mtlei gemackt wonccn kleyn worngtje voor resident, Nedcr_ landers cr mnlandst piOns; allacr observecrem et wacrnemien de bclangcn TE Comp Tocn ccnigc Nedcrlanders vaartuig daar aankumnen Werd (cerae het eiland geweigerd. Gouvcr- neum Becker van Ccilon zord cr [Wcc gecommitteerden heerL die het volgende contract den ccuver sloten: (luutructie Moor de gecommitteerden in de Otctuccom7 bricutr 1710 , [idc bocck, Ccylom; folio 171 volgcnde}.

Poincten conditien; waarby gerese differen- ten tusschen d’Edele Doorlugtige Nederlandse Com pagnie Sijn Exellentie, den vryheer Tiroemale Chedoe Pady Chatta Theuver, geamplieerd en g’elu- cideert worden de Livu contracten; in de jaren 1690 en 1699 tusschen parthyen contractanten aangegaan geteykent, sulx in sodaniger voegen Tnet die veranderinge, als hieronder volgt sub dato 12” July jorgstleden is vastgesteld, geaccordeert beraamd door Cornelis Taay, coopman, Barent Gast, boekhouder in dienst der E. Comp’ als daartoe expresselijk gedeputeerd gecommitteerd door vanwegen den Edelen Heer Henric Becker, Raad extraorditaris Van Nederlants-India, gouverneur ’) Uit lict

€ontrocibock, Ook in de vcrzameling der Koer Zcelmnd 8368, Overgecomen Otictcu 1710, 7de bocck, folio 1596 volgende. 2) Corfus MI, biz . 531 volgende, hiervcor; blz. 146 c.

Thix comtent dlownloaded from [46_50.98.28 on Wcd. I2 0: 2016 I8,05 WUTC VTe vorccL http Wabout-jstos orgherms OST-INDISCHE COMPAGMIZ 1602 1800.

directeur des eylands Ceylon met den resorte van dien, uyt dien hoofde representeerende de Generale Viye Vereenigde Nederlandse Geoctroyeerde Oost- indise Comp’ ter eenre, mitsgaders Taywegama-pulle Andiappa-pulle ils afigesanten volmagten wegens Sijn Excellentie, den vryheer Theuver ter indere zydc, Omme naderhandl by den voornoemden Ed”“” Heer gouverneur Henric Becker en Sijn Excel- lentie den Heer Theuver, geratificeerd en vierdubbelt, als twee Mallabaars twee Hollands origineel, mitsgaders tEIi wedersijds genoegen Yet- wisselt werden_

Eerstelijk; Zullen alie de poincten conditien, vervat by opgemelte twee contracten_ in de maand September 1690 en January 1699 tusschen d’Es Comip den heer Theuver aangegaan sloten, haar vonge valeur kragt gehouden werden verblyven even en in diervoegen, off de woorden en articuls van gedachte twee contracte hierinne in ‘t geheel waren geinsereerd, voor scnverte namentlijk als deselve door ondervolgende articulen niet duydelijk worden verandert; gealtereert off g’ elucideert: Ten tweeden; Zullen ingevolge uyt kragte van vierde articul van CCTsi gemelte contract d’ anno 1690 niet alleen de zoonen, adherenten magen Van den laastoverleden moor Periatamby, 1) Mjam ook den prescntcn Periatamby, als sijnde altoos geweest nog continueerende te zijn voornaamste oorsaek Tan alle oneenigheden difierenten tusschen d’E. Comp’ Sijn Excellentie_ VOOI eeuwig uyt alle bewint, aansien en bediening_ Fan wat natuur deselve ook mogte zijn, voor tekenen deses moete werden gestelt: Ten derden Gelijk by het aticul van eerstgemnelt contract staat a301 - gehaelt bedongen, zullen alle sluykers en vaartuygen wiC wat natien deselve ook mogten toebehoren sonder Pas poort van d’E Coiny Pembanaars engte willende passeeren,

Gewoonlijk g-noetnd Pentamb; of Penetatby, Zic Corfs

register,

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subject t0 hup Waboutiston wrettemms 330

door Sijn Excellenties volk moete aangehaelt geconfisqueert worden diergelyke aangehaalde sluykvaartuygen inheb- bende lading verdeelt mocten werden twee deelen, d’ eene helft ten profyte van d’Ej Comp’ d’ander helft ten profyte van meergedachte Sijn Excellentie den heer Theuver Ten vierden, Zal Zijn Excellentie gehouden blyven eyland Ram_ menacoil 4a Heylige Rivier tegens het eyland Crux, volgens het 19” articul van contract van 1690, een wagt te houden Vam vijff ses inlandse pions, aldaar alle vaar tuygen; sonder Comnp passen varende, te anesteere; waar- Tictcns altijd een pion van d’E. Comp om mede toesigt houden, sal werden gestelt en sonder tegenspreken getollereert moeten werden_ Ten vijffden; Zal dE. Comp plaatse vzn Europeanen, volgens articul Fan meergemelt contract van 1690, het eyland Rammenacoil mogcn hebben, ook altoos moeten houden; vijv swarten met een woning voor deselve; omme passen der passeerende vaartuygen visiteeren_ Ten sesden. Zullen vorenstaznde poincten in sijn geheel en sonder eenige minste affwyking tusschen parthye contractanten altoos moeten nagekomen heyliglijk geobserveert werden.

Onder stond Als volmagten wegens de Generale Comnpagnie (was getekent) Cornelis Taay Barent Gast. margine getekent met eenige Mallabaarse carzcters namen vani Taywegama-pulle Andiapa- pulle: Lager stond met eenige onleesbare caracters de handtekening Ae den Theuver-heer; Onder stond Accordeert (was getekent) F Thivart, eerste clercq:

Voctknechten Corpus III, hlz: 614, Voor titel pulle zie Corpis IL blz 614. Zie hicrachter op 26 September 1709.

This centent duwnloi ded tiom |46,50,98,28 0n Weil, 12 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms OOST-INDISCRE COMPAGNIE 1602__1800.

1. SIAM.

September 1709 klachtcn; door Compagnics residenten bij nicuien koning Siam gedaan Oret naleven Outreenkonster aangaande tinleverantic Liror , verleende vorst oncersnd bevelschriit den gcuverneur dier Daats De rechten der Commpagnie Werdem bevestigd Krctr Zt5 toestcmming tinsmokkelaars atdestedren

Translaat Ta den gouverneur Van Ligoor, Oya Keuw_ Oya Sourijn, Opta Raxa Monthien en Opra Laxamanna_ gesonden door den Oya Berkelang: Nademaal den capiteyn Arnout Cleur, Olang Souraseen aan dlen koning een versoek heeft Iaten doen over den thin- handel op Ligoor, die aan de Hollanders in ‘t geheel toegestaan met een verbod dat geen vreemde coopluyden, direct nog indirect, zelve vermogen te koopen, z0o heefd egter den resident VatI Hollanders aldaar a30 capiteyn alhier, Oluang Sourasecn, klaaglijck geschreven, zeggende dat d’ Hol- landers inl

gepasseerde jaar van Picowat Samrit Itok; desgelijx dit lopend Jaar Pithiloen Ekazak wynig thin Ligoor hadden ingekogt, tot groote schade van d'E. Comp omdat vreetde coopluyden agter d' hand wegkogten. Zoo was den koning wederom versogt pen mandaat aan gouverneurs krommekans Ligoor scnden opdat aan d' gravers_ leveranciers pagters rin den thin mocten gelasten en gebieden, dat zoodra zy aan den koning zijn schuldige inkomsten voldaan nebben, d' resterende thin ain geen andre coopluy_ direct nog indirect; zouden mogcn vercoopen. Verders is 4aTI den koning ook versogt, dat d' vreemde coop- luyden geen lywaten of andre whiaren derwaarts zullen Ver- mogcn te voeren tegen thin verruylen, zelfs tot gecn bhaar toe ; dierhalven ymand Vin d' bovengenoemde thinhandelaers eenigen thin vercoopen heeld, z00 zullen zy ") selre aan des Comp gepreviligeerde cooplieden moeten Uit de Ovcryecomen bricvcn 1710 , 12de boeck, Siatn;, vervolg, folio volgende, voor dc verschillende titels hiervoor, blz. Sianccschc omschrijving Tcoi hoofd der Nederlandsche Coin- nacnic Zie hiervior blz. 274_ Zic hicrvior; ncct blz.21, 6) Er staa:

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subject t0 hup Waboutiston wrettemms 332

leveren, om aan d' Hollanders vercoopen volgens contract; door den koning grondigh gepasseert. Nadat voorschreven gouverneurs crommekans gerelte zaken zullen hebben gedivulgeerd, z0o werd d' Hol- landers toegelaten om dese ordre passen vreemde beletten, dat buyten des coninx geregtigheyt geen thin komen Vetvoeren ; d' sluykers agterhalend, z00 zullen aan gouverneurs cromninekans overgelevert, door d' voor- schreven regeerders Ondersogt voorts nevens schryver van d' gouverneur na Siam overgesonden werden. Alle dese gemelte zaken zijn den konink aangedient; Zijn Mayesteyt heeft in alles geconscnteerd en toegestaan_ belasten- de Zijn Mayesteyt verders Um den gouverneur Piz Pattelocn; Pia Sourijn, Opra Raxa Monthing Opra Laxamana dat zy zulks 441] Opra Bolad verdere crommekans zullen bekent ker; alsmede aan alle de thinhandelaars in gemeen, zoodat alle; des conings geregtige thininkomste gelevert hebben verpligt blyven haar resterend thin aan d' handelaats tnaar allecn verkoopen; sonider aan eenige vreemden tinste eenige thin te verhandelen Ofte te verruylen dierhalven LOV ymatd buyten des konings geregtigheyt eenige thin Wun Ligoor comt vetvoetcn zullen de Hollanders dezelve vermogen vatten end' aan den gouverneur crommekans overhandigen d' zoodanige te onderzoeken hare antwoor- den klaar duydelijk waarheyt op te schryven persoon Ovet senden volgens d' klagten Va den Oluang Souraseen, die aan den koning zijn voorgearagen alles gunstelijk toegestaan_ Wyders heeft den Oluang Zourasecn geklaagt, dat schryvens van den resident op Ligoor hadde gekregen_ dat vreemde cooplieden waren, die "gter d' hand quamen thin Ver- copcn en vervoeren_ dog dat hy nog niet

regt wist wie zulx hadde gedaan, weshalven nu aan d’voornoemde gouverneur; Piaas Opraas, werden belast om Vam den resident aldaar vernemen Ue degene sijn byaldien dezelve agterhaalt kunnet werden; zoo zullen zy , benevens een kliar berigt Fan hare zaken, na Siam overgesonden moeten werden. Zoodat, nu dese brief aldaar te voorschijn komt; zal d’ voornoemde gouver - neur aan den Opra Bolad alle crommekans aldaar belasten_ Dit verschrijving <iju TOOI Hollanders.

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms OOST-INDISCHE COMPAGNIE 1602 1800.

om dese bevelbrief te laten.

alles

komen, sonder

minste

Onder stond Dit bevel is gedateerd Donderdagh, in de thiende naand, den eersten Vin volle Uga jnar Pithcloen Ekasok, zijnde Hollandse tijdreekening den 19 * September 1709. En daaronder Accordeert, was getekent van Klenck

DCLXXV_ CEILON-MADURA.

26 September 1709 Heew Ucueer Ocreenme 12 Juli 1709 had getckend, 0aar 41”1 vertegenwoordiges 0p de eilaiden Ramamaco St Crux tach J1CE bczwair tcpen net plaatsen Nederlandsche 4achters adazn Op de klachtcn daarover vaardigdc dc varst onderstaande orconnintic

Translaat van sodanigen copia ordonnantie-ola, als voormelten Theuverheer Op genoemde dato aan den adsistent Jan Driemond heeft ter handen gestelt, tcn eynde deselve Jan Lijn Excellenties bediende Pambe tot narigt overhandigt te werden_

Cheidoe Paddy Cittz Theuver , wensche Eael Chedoe Ramoe geluk, make bekend, dat d’ Nederlanders permissie hebben om Pambe_ Gelijk lctooren weder ola woning slaan_ tcn cynde daarinne Fijf swartcn van harentwegen als wagtcrs post docn ratten: Ook zal nog een ander petsoon nevens mijn volk ten selven eynde eyland St: Crux mogcn leggen die daar dan moet 8’ admitteerd werden. Dit gelasten wy scodanig te agtervolgen, en dat zy alle Var- tuygen zullen mogen visiteeren

Onder stond Gecollationeerd; accordeerd Tutucorijn den October 1709,%) was getekend van der Graaff; secretanis_

Uit d Overgecomen bric7 7 {710 . 7de boeck, folio 1617 1618. dak ala'$ af Falmbladen_ Er staat Scotember. verschrijving is= hct stuk wzs 26 Septetnber gctcckcnd ch Ortober op Tutucorin aangckotren

This centent duwnlo: ded tiom |46,50,98,28 0n Werl, 42 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms 334

GENERACE NEDERLANDSCIE GEOCTROYEERDE

DCLXXVI: DJAMBI.

12 November 1709

AI jarcn larg hcerschte Djambi onthSt in de gultansfamilie regecringskringen: Odyte der sultans-gcbrocders Kiahi Gedch; had LEMS afstand gcdaan ocnocre Drceder Pringgabaya alias Siri Maharadja Batoe, [aar berocide zich riettemin IOg herhaaldelijk regceringszangclegenhcden cn eischte Len slolte de hougste tacht #elr De hofsgrooten, Yuta de pangerans Sockarta Magkabocmi Poespz - Ningrat droegen ket hunne bij on de verkoudingen Iog mociliiker Jaken Voor Compignies handcl deze locstana wel fT ongewenscht reeds in 1708 had de Compagrie pogingeil gedaan partijen t FCCUI- cilieeren" Mcn vindt en concent ~verdrag in de Ozergecomeu bricten 1710 , 12de boeck, aid. Djambi, iolio 69 volgcnde Het succcs Was evenwcl uitgcbleven, In 1709 zond de regcering Batavia cen cunccni vcrdrag naar Djambi ernstige vctmann? en weldra kon de resident Abraham Patras meden dat beide sutans knevcns de riiksgrooten hct concept 12 Novcmber 1702 onecranoeru gelcckend bezegcid hadden.

Acte vin renovatie der voorige contracten, ge- slooten tusschen Nederlandsche Oostindische Compagnie de successive koningen van Jambyse rjk; opnieuws nevens nog eenige nadere articulen Vin verdtag tusschen koningen Kiay Gedee Siri Maharadja Batoe Djoehan Pahalawan Alam- sjah, den eersten als oud- en de tweeden als regeerend sulthan nevens de verdere grooten VJm gemelte rijk, met Abraham Patras, resident aldaar, als daartoe g' authoriseert, gemaakt en geslooten in de name ende vanwegen den HoogEdelen Heere Gouverneur- Generaal Joan van Hoorn ende de Raden Van India, die wegens de opgemelte Generale Nederlandsche Compagnie resideerende (sijn] casteel Batavia, behelsende volgende,

Anticul Eerstelijk wert beslooten_ dat er een althoosduurende vreede vrundschap zal zijn cusschen de Nederlandse Comp' koningen Vau Jamby, mitsgaders desselis komelingen successcurs_ mcm wederzijdse betuyging dat de oude verbonden,

') Uit de Overgecemen bricven 1710, Zde boeck; folio &4J e.". waar het als concept vooskomt Hct bcricht der teekening ibidem; I2dc bocck, afd: Jamby , folio 40.

Thi: cuntent downloaded irom [46_50.98.28 un Wcd, 12 Oct 2016 18,05.#4 UTC AV72{uokct http llabou:jstor orghetms OoST-INDISCHE COMPAGNIE [602 I800.

en .wel speciaal die Op 6 Juny 1613 met den commissaris Pieter Soury, den 20”” Augustus 1681 met den commissaris Francois Tak, item den 15”* Augustus 1683 met den commissaris Willem Hartsink de successive koningen Vanl Jamby gernaekt geslooten zijn desen werden gereroveerd vernieuwd met 1ed erzijdse begeerte, dat deselve van die kragt waarde zullen werden gehouden en naargekomen_ alsof alle dezelve van woorde te woorde in desen ware geinsereert; vOOr soverre deselve door dese tegenwoordige nieuwe overeenkomste niet werden miet gedaen.

En opdat de vreede en Vrundschap tusschen de Nederlandse Comp en de koningen van Jamby des te vaster werde gemaekt ond erhouden; so remitteerd gemelte Comp desen aan Sijn Hoogheyt; den present regeerend koning Siry Maharadja Batoe Djoehan Pahalawan Alam-sjah alle hetgene desselfs vader grootvader wegens oude schult agterstallen, als gedane onkosten bewysen vin assistentie :2n rijk van Jamby de vorige oorlogen troebelen, met haer doodt azn d’E Comp nog schuldig en ten agteren zijn gebleeven ve-klarende den Gouverneur-Generael ende de Raden van Irdia daarvan niets bege ecren mits dat dese acte geen daarby tot welstant der wederzijdse landen onderdanen beslooten gecon-tracteert; in alle zyne deelen_ en bysonderlijk orntrent het poinct vani den handel van den peper, amphioen kleden, sonder daarinne eenige infractie te gedoogen, door gemelten sulthan Siry Maharadja Batoe heyliglijk werd onderhouden

Ten derden is vastgesteld, dat de negotie Vat gemelte Comp tot Jamby gedreven zal werden door factoirs of coopliedeni Vam gedagten coning daartoe expres aangestelt, sonder dat Com-pagnies residenter aan haar eenige koopmanschappen oite contanten zullen behoeven laten volgen dan speciaale authorisatie off ordre des konings ten overstaan Va eCn der sabandhaars, zulx altijd de helft contant ende helft

1} Zie Corpws blz. 407 volgende ; Cor Fus ITI, 280ct volgende, alsmnede 324 volgende. Opgemerkt wotde; dat het laatstgenoetrde niet van 15 Augustus 1683, Taat Ien Augustus dat jaar, met appendix den 12den.

This content duwnloided tiom |446,50,98.28 on 12 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms

kleeden Va welke laaste de prijs Daar wederzijdse bewilliging moeten gereguleert werden.

Is verders veraccordeert ende beslooten dat de Nederlandse Comp alleen Wet seclusie Vin alle vreemde Europise Inlandsche natien zal mogen inkoopen uytvoeren alle den peper, vallende in het rijk In Jamby, ten pryse van Spaansc reaalcn contant; 378 gelyke realen in kleeden ofte anderc koopmanschappen het picol van 122%2 Hollandse ponden, schoon zuyver geharpt en gewogen met de daads') of wel op de Hollandse schaal; met een billyken uytslagh vin twee tcti hondert, boven welck door de E. Comp nOg M4 realen Spaans in contant voor den uytvoer en thol van yder picol ten behoeve Van den sulthan zal betaald werden

De peper, die aan de Comp" gelevert werd _ zal door des conings factoirs 0f kooplieden tot voor de wal van Compagnies logie pagger, dog van daar docr Compagnies eygen dienaars de pakhuysen mceten gebragt werden ; affscheepinge zal den zabandhaar, of ymand anders by bem daartoe gesteld_ alleen de uytweginge doen, genietende daarvoor volgens oud gebruyk dertig Spaanse realen des daags, boven de gewoone vereering van & stux kleetjes offte de waarde van dien, SOmMZ Van gelyke rijxdaelders voor elk schip, dat 6CX) picols peper komt te Veryuercn voor de mindere ladende na advenant; sy dat deselve voor de logie ofte buyten de rivier werden geladen, mits dat den sabandhaar gehouden zal sijn het wegen so lange te laten continuceren; als men byr het dagligt, s0 des morgens 2ls des avonds, de tekenen der daats of den evenaar van de schaal [sal] konnen sien of' bemerken;

Het sa/ niemand dan alleen de Nederlandsche Comp' olte die met hare passen voorsien zijn, vrystaan het rijk van Jamby brengen ofte te verkopen den amphioen mitsgaders

Gezccid Unster of weegstok: Doorslag Oucruicki Niet ingevuld:

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Werl, 42 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms OosT-INDISCHE COMPAGNIE 1602 1800.

allerhande soorten vin Bengaalse, Chormandelse, Souratse Tutucorijnse kleeden of lywaatcm, pene AeT confiscatie voordeele van den koning en d'E_ Comp" yder Voot de helit_ ten welke eynde, alsmede tot voorkominge van alle sluykerycn ontrent den YctToc es pepers_ het de Comp" zal vrystzan allerwegen langs de Jambyse rivier, daar sy het za2 noodig oor deelen_ wagthuysen te stellen, en alle aenkomende c uytgaande raartuygen waarop cenige suspitie souden mogen hebben_ risiteeren en daarin op versock Van Cornp resident tot Jamby door des conings sabandhaars benulpsame nand za[moeten gebodlen werden zullende de agterhaalde peper sowel als den amphioen, kleeden

Iywaten ook ten voordeele van beyde parthyen werden geconfisqueert, geen Jambyse onderdaanen ingesetenen nogte hare vaartuygen; nzar elders mogen vet [recken dan met behoorlyke pas van d'E_ Comp voorsien; Om1 by ontmoetinge van Comp' scheepen of mindere kruyssende vaartuygen Voot gecn rovers aangesien weggenomen werden, welke pas elkens op haar wederkomste ook aan1 den resident wederom zal moeten verthoond werden ; zullen die passen niet verder mogen verstrckt werden din besuydcn van Jamby direct naar Banka, Palimbang, Batavia_ sonder jassant Bantham te mogen aandoen voonts S0 Vetre sig beooster Bataria het eyland Java komt uyt te strecken: bewesten Jarnby tot Malacca Billiton toe; Dog genegen sijnde eenig ander district of plaatsen te Varen; zal sulx Ja der heere Gouverneut-Generael ende Raaden van India tot Batavi; InOCLCt verSogt werden_ die dan daarinne nJat billijkheyt zullen handelen_

Oock sal de Nederlandse Comp des nodig agtende; aan de mond van de Jambyse rivier mogen possedeeten aenhouden cen huys wconing Voor hare dienaren, die aldaar genood- saekt zijn met hare scheepen Voor de mond van de rivier hare belading ontlossinge te wagten dat alles buyten behalven dat het erff; geen tegenover de stad Jamby legt, waarop de logie en vastigheyt van d'E Comp' volgens de oude contracten opgeboud staat met sodanigen ruymen uytzigt tot sekerheyt Foor brand en andere ongelucken, ils daarontrent Tin noden zal moeten mogen opgeruymt werden sonder DI: 93

Tmis ccntent duwnlo:ded tiom |46,50,98,28 On 12 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms 338

CECEBALE NEDERLANDSCHE GFOCTROYIERD

dat hetselve desen van niemand binnen vijftig roeden van Comp' vastigheyt zal mogen werden bebouwd be- lemmerd; beloovende beyde koningen, speciaal den regeerend sulthan Siry Maharadja Batoe Joehan Pahalawan Alim-sjah _ hun koninglyke woord, de Nederlandse dienaren effecten tegens alle overlasten en quade ondernemings, door wie war natien het ook soude mogen weser, syne be- scherming en hoede nemen.

Vootts zal van beyde partyen, SO de Nederlanders als Jamby nesen ider heer en meester blyven onder sijn eygert onderdanen dienaren; zullen overloopers_ van vrygeboorene ol slaver, wederzijts ter goeder trouwe werden overgegeven, al Waat het ook dat eenige Fan Comp' subjecten de Mahome taanse godsdierst hadde aangenomen; Ook zal een igelijk by voorval van ontstane questien tusschen wederzijdse onderdanen Sijn eygene nCt regtmatigheyt straffen geen jurisdictie over den anderen vermogen oeffenen_ dog over de vreemde natien cooplieden, tot Jamby woonende, of met Comp' licentie aldaar ter negotie als

anders aankomende_ zal den resident vin de Nederlandse Comp het gesagh en gebied hebben or deselve te regten en in hare Zaakeni Vcort te helpen, daar het nodig 21| Wescn

Alle weike nadere poincten dusdanigh sijn beslooten P= nieuw bevestigt uyt de 'namne vanwegen de Generale Neder- landsche Comp met beyde koningen van Jamby; Kiay Gedee als oud-sulthan_ Siry Maharadja Batoe Djoehan Pahalawan Alam-sjah _ als present regeerend koning, nevens de verdere grooten van Jatby; vooT hun als hunne nakome lingen wettige successcuren en waarom er dry eensluydende actens Duytsche, Maleytse Javaanse taale hiervin gemackt door wederzijdse partyen mnet de behoorlyke signa ture bekragtigt zijn; oIme wyders nog nader by den Gouver neur-Generael ende Raden vin India tot Batavia sodanig geapprobeert en mede-onderteekent en met het groot zegul vau d'E. Comp bekragtigt te werder; ten cynde een voor Haer

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms OOST-INDISCHE COMPAGNIE 1602 1800.

Ed" te Batavia, voor den regeerende Jambysen koning voormelt, voor Comp' resident tot Jamby Juesen mzg-

Onder stond: Geschreven

bevestigt in Jamby

jaar

Accordeert : Isaic Garsin, secretaris. ?)

Bevestiging Van bovenstaand ontwerp, getrokken uit een brief van den Djambischen resident Abraham Patras, d.d: December 1709.

bedien ik my van die occasie Om U Hoog EdelGestrenge ter kennis brengen, dat daags diaraan het van deezen jare door U HoogEdelGestrenge herwaards gesonden cotcept-contract aan Sijn Hoogheyt, Siry Maharadja Batoe cn esamentlyke rijcxgrooten, mitsgaders den 30" Tan dito maant den sulthan Kiay Gedee hebbende vertoont; hetselve naar eenige talmeryen vin den rant Valn gemelte regeerende coning rijcxgrooten, mitsgaders aandringen vanl dito Kiay Gedee sonder eenige de minsten verandering off exceptie op den 124e Novemnber passado gesloten becomen drie affschriften van weedersyden getekent als besegelt zijp geworden het- welk binnen bet hoff van den sulthan Kiay Gedee is geschiet; de Maleytse en Javaanse translaten eenelijk met de zeegels der voornoemde twee vorstcu-E gebroeders, mitsgaders die van pangirans Soekarta Mancaboemy Poespaningrat, ien overstaan van alle verdre rijcx een goet getal

mindere grootenl_ somede andere Jambinesen, bezeegelt; als door dito twee Toreter groten g’ allegueert sijnde sulx te sufficieren seltfs zeegels Fin genoemde twee pangirans buyten gewoonte ten overvloede daarop gedrukt te zijn. Was getekent = Abram Patras Ter Scyde stont = Nederlands comtoir tot Jamby, den December 1709.

Niet ingevuld. Met bedenke da: dit slechts conccpl Zie cvenwcl vetder in der tekst 2) Nameliik van den Raad van Irdie of d Hooge Regcering:

This centent duwnloi ded tiom |46,50,98,28 0n Werl, 42 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms 340

GENERALF NEDERLANDSCHE GEOCTROYEERDE

DCLXXVII MALABAAR:

Januari 1710.

Scdert hcr jaar 1708 wocdde oorlog de Malahaarsche kust. konng Paroc strijd geraakt Met dich van Cochin _ ccrsic kice& Memm den SamcrWI , den koning Lalcant terwijl de COm pagrie zich aan dc zijde van Cochin scnzarde. Commandcur Adam Duyn tok (ceeil Paroe op OIT de groote basaar Paroe vnorts alle syne benedculandcr door branden blaaken distrlieeren” Het Vooc de Cotpagnit aldzar Zwatc strijd; daar hct, door de aanwezigleid cenige Fransche kaperschepen waterew rondig wcrd gcacht alle posten benoorlike bezetting laten iiggen; Tucdai uict alle Tocpe vtlde kouden trekken_ Den Isten Octoher 1709 KXim Cochin flottilje Batavia den wieuwer comMnamccur Barcrd Ketel, cemgen Tijd tet rwim I00 man Icgen den Iwarrslet tegenstander, den Samoriit ontrcrkcn Va cnkele belargrijkc versterkingcn hebbcn Ecnomen Rneck Ketel Ecricht, de Samoriin tot besprckingen geneigd Ecu Srrig verdrazen gevoig daar ten slotte ook klcincre Vorsift utrencerem in den strijd waren betrokken;

Nader verbant Van vreede vrundschap, aange gain tussen den grooten coning Sammorijn uyt het stamhuys Poedeje Coylotto, Cocr sig selve Van weegen desselfs princen (erfgenaamen ter cenre, cn uyt dlen name rn de Generale Nederlandse Comp tcr andere zyde door den EE heer Barent Ketel, commandeur der custe Mallabaar, Canra Wingurla.

Daar zijn voormaalen veele tractatcn contracten Yan Freede vrundschap gemaakt tussen de heercn coningen Sammorijn de Generaale Nederlandse Comp “aar door de ongeluckige tydcn zijn deselve niet naagekoomen als het wel had be - noort ; daarom Suo wetl opnieuw beslooten :

Eerstelijk sal er Tceset ussen den coning Sammorijn, princen; gOu; erneurs ingesetcnen generaal, de Hollandse natie, stiande onder de Comp een vertrouwde vrundschap, vaste overecn koming opregte eendragt vati nerteti, sorider eenige schalkheyt of bedrogh, zoo lange son cn maan duurt.

Uit de Overgecomcn briccn 1711 , waarin Eet tweemaa vourkomnt JOdc bocck, folio 237 volgende, I7de hocck; afdccling Malabaar, tolio 55 volgende

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Werl, 42 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms VuST
INDISCHE COMPAGNIE 1602 1800.

Indien ecnige Europiaanse vyandcn_ die Comp' vyanden zij" , hun feytelijk willende bewegen te lande off te water tegen den coning Sammorijn;, desselfs rijk ofte onderdanen, des versogt wesende door den coning sal Comp' gehouden wesen bystand te doen te water en te lande naa gelegentheyt van tijd_ magt noodsaakelijkheyt; tot haarder coste

Scomede indien Hollandse natie sorteerende onder Comp" custe Mallabaar, mogte benauwt werden Vin eenige Europiaanse vyanden, des Sammorijns "yanden zijnde coomende te lande off te water_ sal gemelten coning Sammorijn_ desselfs princen successeurs_ de E. Conp" helpen bystant doen nja tjjts gelegentheyt nootsakelijkheyt; tot haare coste_

Aangesien de E Comp beschermheer is van de coningen rijk van Cochim, uyt het stamhuys Chialoer, welk present eenelijk nog overblijft cn gehouden zy oorlogh te voeren tegen alle de vyanden, onderdanen rebellige ond erhoorige; sal den Sammorijn Voor s1g selve Vour zyne naakoomelingen zijn magt by die Van dE. Comp voegen, Om dat geval de VOuI- melte verpligtingh volbrengen, costen ider tot zijn laste_ belovenide d'E Comp cas Subject reciproque deselve hulpe aan den coning Sammorijn te doen.

Aan de E; Comp' haare dicnaaren wert vryigheyt gegeven onverhindert te koomen gaan alle landen, die staan onder de heerschappye Van den coning Satntnorijn, om alle soorte van cooprnanschappen en vrugten_ die aldaar wassen en te becoomen zijn_ in te moogen coopen en daaruyt te voeren_ sonder eenigh beleth ; ook omn aan brengen Van andere plaatsen alderhande handelwharen die kunnen vercogt ge- sleeten werden in gemelte landen van den coning Sammorijn_ sonder dat de E Comp" daarvan thol sal betaalen maar de geregtigheyt moeten voldaan Wetden coopluyden, die coopmanschappen by Haar sullen coopen aam de d'EJ Comp vercoopen_ En wanncer andere coopluyden thien betaaler; sullen de coopluyder; die haar wharen van d'E, Comp'

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subject t0 hup Waboutiston wrettenms 342

coopen en weder daaraan vercoopen_ seven ten hondert betaalen; als voormaale gebruyckelijk en by het 8 artickul van tractaar, anno 169 geslooter, gespecificeert

Tot lijffberging der residenten van d'E Comp' hebben Haar Edele protnissie om wooningen, packhuysen en bengsalen te slaan, die noodig zijn tot den handel bequaam tegen brand nagtdieven, S00 tot Panany en Calicoet als elders indien de Comp oordeelt sulx noodigh Wesen waartoe den coning Sammorijn genoegsaame plaats sal geven coopmanschappen en persoonen onder zijn bescherminge nenen

De E Comp" staat toe aan

inwoonders, onderdanen onderhoorige van den coning Sammorijn benoorden Chittuwa om alderhande handelwharen, die wassen becoomen zijn in de landen van gedagte coning Samorijn_ te moogen afscheepen vervoeren naa0 de landen, Noordwaarts leggende_ daar het haar goetdunken sal, mitsgaders van de Noorderlanden wederom alderhande coopmanschappen aanbrengen in de landen vin den coning Sammorijn; vercoopen te slyten; En sal d'E Comp" ten versceke vin den coning, 1an Zijn Hoogheyt, niet aan onderdancn paspoorten verleenen, ten eynde door hemn, coning; naa zijn welbehaagen uytgegeven te werden, nits de geregtigheyt daarvoor betaalende, als by 10"articul Van contract inna 1691 vermelt staal

Indien onder onderdaanen Vat d'E_ Comp oft den Cochimsen coning ende den coning Sammorijn eenige onheyler, oneenigheyt; doodslagen off andere beledigingen mogten koomen ontstaan; sullet die buytenspoorigheeden nooyt oorsaak wesen van dle verbrekingh Van vruntschap tussen d'E. Cornp' den coning van Cochim den coning Samnmnorijn, maar den misdadiger sal requisitie van den heer gestraft werden 0a;r

Cortus III, biz. 572. Sic Entrepots , Zic Cortus III; blz. 608 banksaal. Zie ket_ volgende conttact 13 Januari, Namelijk VoOr ieder vaactuig rijksdaalders.

Corpws III; blz , 573.

This content duwnloided tiom |446,50,98.28 on 12 Oct 2016 [8.05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms OOST-INDISCHE COMPAGNIE 1602 1800.

het gebruyk gewoonte van ider natie; tenl MAatc den heer weygerdc oFer misdadiger straff oeffenen onttcnt zijn ouderdaanen; waardoor verwyderinge soude kunnen ontstaam Want SoC daar cen doodslag is begaan_ ook met doot gestraft werden_ sonder eenig tegenspreeken off voorwending L anidere cOstuymen:

Byaldien door quaat weir, ongeval ofte ongelucken van tijd eenige van d'E. Comp ofte haire onderdanen custe Van den Sammorijn mogte koomen schipbreuk te lyden_ sal soowel het schip als lading, die daarvan geborgen wert, Jan den genaar werden uytgekeert; mits betaalende de moeyte het coelyloon Vati die in soodanigeni nood mogte geholpen hebben_ 10. Soo imant der Nederlanders eeniger tijd zigh fugatieff stelde; sal den Sammorijn zan denselven geen verblijff geven. maar hem tniet alle debvoiren tragten naa speuren, Nederlandse overheyt wederom in handen stellen_

Nadetmaal den coning Sammorijn uyt cragte am gemaakte verbondc, insonderheyt dat van den jaare 1691 tussen hem, Hoogheyt; de E. Comp onbevoegt is geweest France natie _ en sulx nog Comp' vyanden, in sijn land ten handel te admitteeren oft haarlieden aldaar een logie vergunnen gecn nogtans tet contrarie heeft Fedaan toegestaan, gemelten coning Sammorijn genoemde France, present desselfs land wesende met haarlieder coopmanschappen goederen in [wee maanden doen vertrecken noit wedet inne Len hanidel te admitteeren, veel mnin een plaats off wooning toc te staan sonder volcoomen consent van 4'E Comp

Ook zal den coning Sammorijn uyt sijn land ten eersten doen delogieeren alle Engelse Fortugeese andere Europiaanse natie_ die sedert den jare 1691 hun aldaar mogten hebben ter neder geset, dewijl het 14" articul van contract desselvigen jaars sulx medebrengt, sonder daar weder sullen mogen woonen off negotieeren; dan met expres consent van dE. Comp

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms 314

GENERALE NEDERLANDSCHE GEOCTROTEERDE

Van de landen; plaatser, onderdanen en goederen, den land heer Payenchery-nayto toebehoorende; doet den coning Sammorijn aistint laat deselve onder protextie van d'E. Comp' sonder dat daar ooit eenige pretentie sal coomen maaken_ of desselve, Gndlet wat pretext, "yandelijk invadeeren; behoudens nogthans dat de plaatsen landen, den coning Sammorijn desselfs onderdanen toebehoorcnde, gelegen leggende hier en daar in de landen Ien Payenchery-nayro, sullen blyven Ler dispositie Ue hem, coning Sammorijn, desselfs onderdanen, Voor sooveele incomsten aangaan, welke zullen comen te genieten gaudeeren.

De onderdanen der coning Sammorijn zullen bezuyden Chittuwase revier van {de) Mallabaar geen peper vermoogen uyt te voeren; off amphioen dan wel andere verbooden wharen aanbrengen des anders doende sullen daarover gestrait werdem, ’tzy by d’E. Comp off den coning

Cherletty en al wat den Sammorijnsen coning van Anecoetty - nambeddy heeft gekregen present besith, sal hy volgens contract VaTL anno 1691 aan Comp’ wedergeven_ Om diarover 6aa Haut Edeles welgevallen te disponeeren_ sulx sonder ooyt wederom te eysschen.

Den coning van Cranganoor sal desselfs rijk en landen danig blyven besitten als hy die Toor den jaare 1691 heeft beseeten gehad, mits gehouden blyvende voortaan goet quaat met &‘E_ Comp’ ondergaan:

Concerneerende de rycken van Cochitn en den coning Sam- mnorijn is verstaati dat alle de landen; sterkten vastigheeden_ gelegen bezuyden de revier Carroenoepolly en beoosten de revier Arratoepolle, sullen besit van d’E_ Comp’ blyven doende oversulx den coning Sammorijn daarvan by descn aan Haar

Zie Bet volgende contract Zie Corpus III, blz 571

13 Januari,

This centent duwnlo: ded tiom |46,50,98,28 0n Werl, 42 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms O051- INDISCEE COMPAGNIE 602 1800_

345

Edele afstant; insgelijx sullen de landen; sterkten vastig- heeden, gelegen benoorden de rivier Carroenoepolle en bewesten de rivier Arratoepolle, blyven onder den coning Sammorijn_ gernelte revier de scheytspalen zijn,

Byaldien buyten vermoeden eenige landheeren onder den Cochinsen coninG sorteerende, sig sOoverre in hun pligt quamen vergeten_ Van den Cochimsen coning verlaatende haaren toevlugt tot den coning Szmmorijn te neemen, 100 den coning Sammorijn deselve net Jannemen eaee naa derselver wettige heeren afwysen, gelijk door den Cochimsen coning in eygener voegen zal gehandelt Wero

Landschap off dorp Paponetty en hoff Choietta, gelegen op de grensen vanl Cranganoorse rijk ten Noorden la13t leeden goede zaysoen door d’E Comp” verbrant en verdistrueert; sal blyven aan den coning Sammorijn, Ivien daarvan present het besit heeft; sonder neer

Alle welke poincten articulen van vreede tuSSEn d’E Comp” den coning Sammorijn, boven vertelt en uYE tgedrukt; belooit den coning Sammorijn Vout hen voor desselfs princen, crtgenaamen onderdzanen naar tC comen docn naarcomen selijk van de zyde der Comp’ ook belooft naar te Kooncr ende doen naarkomen den commandeur Barent Ketel, hooft deeses gemelt:

Aldus gedaan ende I wederzyden overeengekoomen; M44t van gemaakt zijn vier eensluydende geschriftcn eeten twee Nederduyts Op pampier twee in ’t Mallabzars op zilver olas, waaryt twce door voormelten coning Sammorijn twee by gedagte commandeur Barent Ketel zijn onderteekent; blyvende oversulx cen Fan silver andere Vi pampier onder bewaringe van den cuning Sammorijn, en de twee andere d’E. Comp” alle welke getekent zijn ten overstaan VIn gecommitteerdens; de capiteynen Laurens Claasen cn Woligang Meyer, in presentie van den secretaris Hendrik Wijnhout:

Zilveren plateiL Eigenlijk zijn ol1’s palmbladen, Kajrol geschreven wordt;

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on 12 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hup Waboutjstor orgherms 346

GENERALE NEDERLANDSCHE GROCTROTEKRDE

hooftquartier Fan

campement tot Chittuwa Woensdag den aghsten January des jaars Onses Heeren Jesus Christus seventhicn hondert ticn; Hollandse ofl Europiaanse reecquening, Mallabaarse stijl den 28*t van mnaand Danoebam des jaars Cowelangh agthondert vijif taghentig, was getekent met eenige Mallabaarse cottacters_ Ter zyden stont Comp segel, gedruckt Tooden lacke. Accordeert : Marcellus de Haen, riet en secretaris:

DCLXXVIII: MALABAAR

13 Januari 1710. *)

De nairo Payerchery hii had zijn leenhrer gesteund krceg (etue echier

Jccnnau

den Samorijn EcwELSL Compaguie had zijn land veroverd leennan Compagiie

Verband vanweegen Generale Nederlandse Comp door d’E. Heer commandeur Barent Ketel met den landheer van Chittuwa, Payenchery-nayro, voor hem en syne nakome lingen gemaakt ges oo- ten namentlijk :

Eerstelijk dewijl dE. Comp’ door wapeneri [egem den coning Sammorijn sig mneesier heeft gemaakt vin de landen, Payenchery-nayro toebehoorende; welke gedagte coning Samn- morijn by sluyten der vreede ook aan d’EJ Comp atgestaan heett; sullen Haar Edele *) daarover de superioriteyt oppermagt hebben en besitten, van nu af Jan tot voor althoos:

De landent Vatl Payenchery-nayro sullen onder

hoger gesag

Hicr bevond zich het hooidkwarticr dcn commanocur Ketel Lees Coylang Quilor Uit dc Overgecomer brieveu 1711, Wia bet tweemaal voorkomt, narelijk I0ke bocck blz 242 gende I7de bocck, aideeling Malabaar, iolio 61 volgende, Lid de kaste der kriigsiieden = ridder. Bedocld de Indische rcgecring Batavia_

This centent duwnlo: ded tiom |46,50,98,28 0n Werl, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subject t0 hup Wabout iston mte”temms COST-INDISCHE COMPAGNIE 1602 1800.

347

Tan d’E. Comp dan door deselve werden bestiert in dier voege; alsdoen deselve onder den Sammorijn sorteerden, sonder dat het regt Vani erilenisse off boetens_ den Sammorijn inwoonderen opgelegt Otri “yt derselver naiatenschap seker deel off portie le trecken, zal plaats blyven houden door Comp” gepretendeert off genooten werden:

Den laudheer Payenchery-nayro zal niet vermogen eerige Europiaanse natie, Engelse; France; Portugeese of andere, in desselis land ten handel te admnitteeren of plaats geven_ son- der consent van d’E. Comp reel min eenige clerselver dienaaren len gedagten eynde tollereeren oif wooning vergunnen_

Byaldien eenige Christenen in land Van Pay enchery-nayro hun quamen ter woon neder te setten, of dewelke daarin bereets zijn, zullen subject wesen de judicature Van de E Comp daaronder dependeeren; invoege straffe OVer eenige misdaat, raakende hunlieden, door de Comp” werden geadmini streeti €ti eoeffent. En sullen Sy geen boete off regt van de erffe- nisse, omn daaruyt eenige portie off deel te geven aan den land heer, onderhaavig weesen, Iaar daarvan vry zijn dierwegen door hunlieden gehandelt werden als haare wetten medebrerg

Indien onder de onderdanen van d’E Comp’ of den landheer Payenchery- T”TO eenige onheylen, oneenigheyt, doodslagen of andere belediginge mogte komen te ontstaan zullen die buyter-spoorigheden niet getollereert; maar ter requisitie Tan iders heer gestraft werden; haat het gebruyk gewoonte hunner natie,

sullende Tanneet eCn doodslagh werd begaan, den mis - dadiger met den doot gestraft werden; sonder eenig tegen spreeken of voorwenden Vam andere costuymen.

De Christeren, die ’t land van Payenchery-nayro zijn woonende, wyders hun daarin mogte coomen neder te setten Om domicilie houden_ zullen Van derselver landeryen thuynen soodanige geregtigheyt aan dito landheer betaalen, als desselfs onderdanen verpligt zijn te doeri ook soo raakende

This content duwnloided tiom |446,50,98.28 on 12 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms 348

den thol van gcederen_ welke Fan mogte coomen Vetvoeren

ecn

indere plaats

Wanneer d’E Comp’ eeniger tijd door vvanden, ’tty water of te lande, mogt benacwt Werden, belooft de landheer Payenchery-nayro Haar Edele tegen deselve behulpsaam zullen zijn en adsisteeren mitsgaders althoos gct quaat met gemelte E Comp ondergaan

Indien eenige onderdanen van den landheer Payenchery-nayro, om wat reedenen, hunne toevlugt by dE Comp wilde neemen on daardoor correctie te ontgaan_ z00 zullen deselve niet geadmitteert; maar naar derselver heer afgeweesen werden, gelijk Payenchery-nayro ook belooft zoodanig ontrent Comp onderdancn handelen

Raakende den thol der Chittuwase revier wegens coop-manschappen goederen_ die daaruyt zullen vervoert en weder binnengebragt werden, daarvan sal helft genooten werden d’E. Comp’ de andere helft by Payenchery-nayro ten welke eynde laastgenoemde heer twee Ienone schryvers sal moeten stellen alle vertreckende aan koomendle Taar tuygen door Comp’ bedienden sien visiteeren bc - vindingh van eenige verbooden wharen in hebben_ vetucuri verclaaren, eene helft Vout d’E. Comp andere helft voor Payenchery-nayro; dog daarin eenelijk gepermitteer- de goederen zijudle, zal daarvan de thol helft om helft op staande voet door Comp’ dienaaren gedagte menons vanwegen derselver heer gedeelt en genooten werden, mitsgaders de plaats V1n tolhuys zijn digt by Comp pagger, behoudens dat de goederen die door d’E Comp selfs werden vervoert aan- gebragt; geen thol sullen betaalen;

Van voorenstaande overeengekoomene zullen werden maakt vier eensluydende geschriften_ [wee in Nederduytse twee in de Mallebaarse tael geschreven, de twee eerste

“) Zie CorFus IL, blz. 612.

This cotent duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms OOST-INDISCHE COMPAGMIE 602 1800.

pampier en een der latste op pampier en de andere ola_ waarran ecne Nederduyts cen Mallabaars, pampier geschreven, by dE_ Comp sal bewaait werden, een Nederduyts pampier andere ola Mallabaars geschreven, by Payenchery-navro_

Aldus gedaan van wedersyde overeengekomen in hooit- quartier van het campement tot Chittuwa, Maandag den derthienden January Jnno seventhienhondert thien Dalr Hollandse reecquening_ de Mallabaarse stijl den vierden Van de maand Magaram #gthondert vijff tagtentigh_ was getekent met eenige Mallabaars coracters. Ter zyden stont Comp’ segel, gedruckt in rooden lacke. Accordeert : Marcelles dc Haen_ ract secretaris.

DCLXXIX MALABAAR.

12 Februari 1710.

De radja Faroe bleef zich het Janest Verzeter horud cenige trtalen ngor Compagnic verslagen; wilde Etei Otidet handelingen onenen #aarccon hrt bleek dat hy. rapiz, wel of qualiik Wesen van desselis schreyende gemeente nict gelege Jaat; 0f tcr nerte dort RAn Jarmeriretem derseve bem Iret dE. Cotrp’ te Verecmiecd ITliar Cvel halsstertigh e opstinaat Llijft” Den Aden Febrrar 1710 stelde cOme Inandcut Ketel hem ultimatum; door al de Paroese ragiadors of Tecen- biunem dagen ML Cranganoor ontbieden ter bespreking vrede, Dos indien Jeueunt Fedagte ragiadoors andere hoofden emeetC in gemeltc tijd nict opdagen of nevoarens verscheynet; Zuen orschuldigk zin van quanit 4u verdem Mogt koomen Tcor te vallen, bccicnen ’agt; die God ons verletnt hceit & wy prescnt aan handen hebben” Dit maakte indruk En de besprekingen begontien; waarbij als uitgang spunt dictidenl de pf etentien doon de Compagnie koning Cochin tlccs Januari 1709 tegcn Paroe gceischt;

Palmblad. Sic Uit de Ovegecomcn briciee I7II , wairin nok dit stuk twcc,naal Toor- koml; 1ldebocck, folio 247 e en 17de boeck; afdeeling Mallabaar, folio 76 en volgerde

This content duwnloided trom |46,50,98.28 on Werl, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subject t0 hup Waboutiston wrettemms 350

GENERALE NEDERLANDSCHE GEOCTROYEERDE

Articulen FAn verdrag overeenkoming tussen Comp den Co- chimscn koning en ragia L Paroe neven- staande poincten Van pretentie geraakt, raamt geslooten door den commnandeur Barent Ketel, ten overstaan Vatl den capiteyn Woligang Meyer secretaris Hen- drick Wijnhout, dato 12 February 1710 hooftquartier van C4t pement tot Cranganoor;

Laaste poincten VJr praetentie Compagnies den coning van chins egen tegen den ragia van Paroe, door den commandeur Adam Vat der Duyn dato January 1709 opgestelt; omme toestaan der- selve vreede werden gegeven VCt- gunt; namentlijk:

Raakende dit poinct UCT- klaart den ragia van Paroe, dat alle die Mooren die de Christenen, onderdanen Va d'E. Comp op Paliaporte schelmagtig hebben gequest, al voor lange zijn land hebben gequiteert verlaaten daarom onmagtig is deselve over geven consenteeren- de de E. Comp wanneer be JUEE wierde eenige dier fielten zijn land quamen, deselve daaruyt sullen nioogen doen haalen off in *) om leven laten brengen sonder dat sig daartegen sa] oppO seeren. blijft boete wyders in dit articul, rakende

Zal den ragia van Paroe gehouden verpligt zijn _ alle die Mooren, die Christenen, onderdaanen an Comp' Palipoorte schelmagtig gequetst hebben; orCr geven; dog doordien Sijn Hoogheyt heeft laaten betuygen, dat die Machome- taanen hun al voor lang VaJ zijn land hebben geabsen - teert, z00 Zijn Hoogheyt sig moeten verbinden, ingeval zy alle, off eenige van deselve, nader quamen te dagen, dat hy alsdan die sal overge- ven Dog ingeval het gebeur- dat Zijn Hoogheyt wiert aangeweesen door Comp"

Uolnamedanen Vcrsterking aan dcn Fong Cranganoorsche rivier. Di: staat z0o in beide afschriften bedoeld Miaecnicm

land zijnde.

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms Oo5t INMS CHE COMPAGNIE 1602 1800,

de gesegde Mooren, itt voorige stand_

bediendens_ waar eenige vati die fielten haar in zijn land onthielden, zal Zijn Hoop- heyt die niet alleen overgeven, Iaar daarenboven verpligt zin cen boete van 200 nums aan Haar Edele te be- taalen

Dewiel de vier Toepassen, desen articul gemelt, ins- gelijks zijn, ragias_ land niet zijn, soo sal den inhout daarvan gereguleert erden naar eerste articul boven- gemelt:

vier Toepassen, die Palipoorte in Comp limiet verradelijk een onnoosele Por- tugees om het leven hebben gebragt, mede moeten crer geven ; dog doordien Zijn Hoog heyt heeft betuygt, dat van die vier quanten Mali CCT genaamt Pedro Rebello, by hetn is, SOo sal hy, Rebello, ten eersten gevleugelt aan Haat Edele moeten werden inhandigt; en omtrent de drie andere zl zig Zijn Hoogheyt verbinden, die mede soodanig bandelen; als hiervooren Vau Mooren 1s gesegt

Tot satisfactie van dit arti- cui; alsook het 64 en 7* geen te volgen staat, den ragia Fan Faroe 22n1 Comp ter hand stellen uytkeeren een somma vin 12 OOO Cochimge fanums

Zal Zijn Hoogheyt aa1l

naargelate weduwees der twee Fermourde Chisten Lasco= rijns; door Zijn Hoogheyts onderdaanen verbindcn aan ider een stuxje lands te geven; van welkers incomste die

Vrije Christen-inlanders- Zic STAFEL, Pieter Dum’ $ Beschryeinge IL glossrium: Gebocid; gekaevcld Inheemsche soldaten, Zie mcde hct gencemde decl Pieter Dom” $ Bcschryeingc, glossarium:

This centent duwnlo: ded tiom |46,50,98,28 0n Werl, 42 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms 352

GENERALE NEDERLANDSCHE LEOCTROTEERIE

waardoor die pretentien zullen gemortificeert zijn en blyven

arme meuschen zullen kunnen leven.

Dit articul belooft den ragia van Paroe in zijn geheel sullen nakoomen, soodra sijn land wederom_gerustelijk besitten daarin WCscm herstelt

De tijd alsnu niet toelaten de, omme erict Ondersoe ken, waarin Zijn Hoogheyt Compagnies tuuTaT detl Canarijn Malpapooy, Jood David Rabbi, den Toet passe capiteyn Domingos Fernan - des Roosa , mitsgaders capiteyn-luytenant der Las- corijns Domingos de Croes in haare landeryen verkort heelt, ZU zal Zijn Hoogheyt zigh TOC ten verbinden door On - partydige luyden haare pre- tensies doen ondersoeken aam bevinding van saake ider in zijn goet regt te her- stellen.

Voor de 20 geroofde buiiels sal gemelte ragia 21 stux ditos Comp” eyland weder stellen_ en van de resteerende; redenen, op desselfs daan versoek gereleveert bly- ven,

In plaats der ewintig weg- geroofde buffels Van Com- eyland_ toebehoorende den pagter Itty Hera Mapule, sa] Zijn Hoogheyt gehouden sen veertigh andere bequame buffels Op gesegde eyland doen brengen

De voldoening van dit arti cul begrepen onder et darde articul, in desen gemelt:

Het voorgeven vanl Zijn Hoogheyt; dat Foor stuckje land pro dato aan dE. Comp' algestaan op Chattenatty, met een geldboete Van Coo numns hebben afgekogt,

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use suljject t0 hup Wabout iston mte"temms

blijkt nergens Comp papieren; dat met toestem ming voorkennisse van] Haar Edele geschiet; volglijk niet aanncmelijk. Maar omdat Zijn Hoogheyt betuygt geen vocl eygen gront Jan dien uythoek te hebben, Soo sal dE Comp om die Tede- nen alsnu daar niet Op staan; mits dat Zijn Hoogheyt zig verbint een ander plaats, daar het Haar Edele gelegen Iogt komen, een andere tuyn over te geven_

Item als boven_

Alsoo Zijn Hoogheyt mede heett verclaart geen gront in eygendom op Cran- ganetty besitten_ aiwaar 16" January jongsleeden eenige Europiaanse soldaten door Zijn Hoogheyts nayros zijn doodgeschooter, SOO sal Sijn Hoogheyt gehouden verpligt zijn soodanig cen stuk lands in 't vierkant ge rekent Van reviet tot plaats, daar bloet vergooten a7n Haar Edele afstaan (van Sijn . Hoogheyts eygen goet) en dat ter plaatse daar d'E_ Comp sulx begee- ren Baypin, Wara - poly, dan wel Cadam coddy.

Van gepretendeerde 100 00O, zegge hondert duy- DL 93.

Schoon de geeyschte somma van 400 000 fanums geen

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms

sent, ianums in desen gemelt, ten opsigte verwoestinge van Paroese bazar andere landen van den coning van Paroe door d'E; Comp den Cochimsen coning; staande den oorlog bedurven verdistrueert, doen Haar Edele uyt consideratie ernstig versoek van emelten Paroesen ragi afstand

quart Van bedragen is der oncosten die Haar Edele be- Tects hebben gcdaan om Zijn Ioogheyt tot reedelijkheyt te doen koomien, S0O sal MCil egter versoeke van Sijn Hoogheyt Van die billyken eysch aftreden te toonen; dat d'ES Comp' vreede eenigheyt betragt en zal Sijn Hoogheyt S1g verpligten verbinden om Haar Edele agt dagen naar het teykenen deses tot een boete te betaalen somma van 10O O0O fanums.

Dewij= den commandeur Mocrman bereets Van dese cust vertrocken is_ Suu wert meergemelten Paroesen ragia gereleveert de gepreten- deerde voldoening dierwegen te geven.

Omdat Zijn Hoogheyt den heer commanideu Moerman &U den op CCII ongehoorde wijs Cranga- noor heelt teleur gestelt, mis leyt geabuseert, S0O Zijn Hoogheyt moeten be- looven, gesegde heet Muct - Man persoon daarover Lt giffenisse bidden, Jooven dat Janstaande sulx niet WCcr sal gebeuren .

Dit articul belooft den ragia VAn Paroe aan de uyt- spraake van agt onpartydige wederzijdse braminces; hun dies verstaande gedefereert te laaten_ met onderwerping van geene verder daarby gesegt werd,

Wanneer door onpartydige vorsten regtsgeleerden, braminees, zal werden COuI - deelt dat Zijn Hcogheyt niet huys van Allapatta - namboery is geadopteert, zal Sijn Hoogheyt nlaar desen daarop nooyt pretensie meer

1. Niet ingcvuld

mij onbekend,

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subject t0 hup Wabout iston mte"temms OosT-INDISCHF COMPAGNIE 602 1800.

moogen maaken Mam alsdan gehouden wesen over Um- brerger der schutsmannen soodanig een boete J4n den coning Van Cochim te betaa- len_ als lands wetten costuy- men en beschreven olas mede - brengt:

Dewijl den ragia van Paroe 't lind Carimpaddam aan den paljetter heeft overgegeven, gemelte paljetter daarvoor de 2 0QO fanums_ hiernevens genoteert, betzalt, S00 daardoor dat verschil geasso pieert, blyvende resteerende van dit articul inzijn volle wescm omn) soodanig door den coning van Paroe en paljetter, raakende de limietscheydinge etc naargekomen werden, als daarby vermelt staat.

Zal Zijn Hoogheyt het lanid in questie, Carimpadam, aan den paljetter in geheel mioe ten aistzan; mits dat hy. paljetter, zal gehouden esen a1n Sijn Hoogheyt 2 O00 nums uyt te keeren En opdat naar desen tusscn Zijn Hoog heyt den paljetter gecn verschil meer soude wesen zullen de landeryen, die den Palj etter Zijn Hoogheyts limieten heeit, door vier partydige werden getaxeert, die dan Zijn Hoogheyt ver pligt sal zijn uyt zijn landen leggende in het land van den paljetter, te vergoeder, wan- neer wal en gragt Wara” LOTTO sal vernietigt een nieuwe die litnietschey- dinge opgeworpen werden, opdat Sijn Hoogheyt nog paljetter aan buytenkant WL gesegde liemiet niets meer sullen moogen of kunnen pretendeeren, waardOor dan twistappel ok sal weg genoomen zijn;

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC All use subject t0 hutp Wabout jstor meterms 356

GENERALE NEDERLANDSCHE GEOCTROYEERDE

voldoening van

Omdat Sijn Hoogheyt schutsminnen Coessoer iceft laten ombrengen, z1/ Sijn Hoogheyt verpligt wesen volgens lands wetten een ge tante eliphant aan den coning van Cochim te geven

arti= cul onderwerpt zig den coning van Paroe ten vollen nament lijk omn daaromtrent soodanig doen &ls lands gebruyk; met nederleggen FJn een stokje een mes: mede- brergt

Tot satislactie Vin dit arti- cul alle andere boetens die den coning van Cochim soude mogen of kunnen pre tendeeren zal den ragia van Paroe Jn gemelte Hoogheyt uylkeeren voldoen een somma van 32 00O Cochimse fanums mitsgaders daarvoor alle pretentien gerortificeert blyven; voOmam raakende linderyen van den Can - narijn Farimbala WJatom trent Cochimsen coning betuygd gecontenteert esen_

Omdat Sijn Hoogheyt gen’$ lands gebruyk de stout- heyt heeft gehad het hoff van den coning van Cochim Maliantoer nict alleen Vere branden; maar ook daaruyt 22 O0O fanums a1n goederen roocem SOo Sa] sig den coning van Cochitn_ om een eynd Van desen ootlog hebber, laaten vergenoegen met ecn boete van OCO nuMS, welkc somi? Sijn Hoogheyt sal gehouden wesen prompt te brengen voldoen_

Betreffende dit articul looft den coning vanl Paroe Comp’ vyanden voor Zijn vyanden Comp Vrune den Voot syne vrunden sullen houden aansien_ mitsgaders daaromtrent sigh soodanig dragen, als rede medebreng:, beloovende

Zal Zijn Hoogheyt mocten belooven en sweetem, alle dese hiervooren staande articulen te sullen naarkoomen son der d minste afwycking vol- doen verder met soleni- ncele eede nazr lands wijs belooven; soodra Fy, Hoog- heyt, voor den coning van

Dit staat zoo in beide afschriftet. 2) Een aischriften keeft redenen,

This centent duwnlo: ded tiom |46,50,98,28 0n Werl, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subject t0 hup Waboutiston wrettemms OOST-INDISCHE COMPAGNTE 1602 1800.

357

insgelijks voortaan geen Eu- ropizanse bisschoppen, pries ters off papen van de Roomse religie in zijn land te dulden of plaats te geven

Cochim g’ eligeert com maudeur gepasseert sal #eescn dat hy van dat QD aff alle dc vyanden Fan Cochimse croon en die van de Generaale Comp’ VoOr zyne houden taxeered, nooyt met eenige vin deselve_ als met rolkoomen toestemming van den Cochim- sen coning d’E_ Comp’ direct of indirect correspon- dentie houden; Inaa; ter I trarye als een der voornaam ste rijksstenden sonder IOan quement Chiodracoerse factie met kragt helpen mnain {enccred; adsistceren dif fendeeren, op welke condities Zijn Hoogheyt weder alle zyne landen zalwerden her- stelt een vrund bond- genoot van Cochimse rik Generale Comp sa [werden aangenoomen kent; mitsgaders alle VOo- rige gepasseerde vergeven vergeeten

Aldus gedaan overeen- gekomen tussen ’den comman- deur Barent Ketel dcn rigia van Paroe_ rakende pretentien van Haar Edele en die der Cochimse conink etc” [er presentie vant oms, onder- geschrevenen, ten dage maand

Aldus opgestelt door den g’ eligeert commandeur, ten Oteretajr der capiteyns Hans Frederick Bergman _ Laurens Claasz_ Matthijs Topf; met volkoomen toestemming VOTT den Cochimsen coning verdere bontgenooten ovet-

Staat gcparecrd.

bcide alschriiten; doch is mnogelijk

verschrijving vcor

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subject t0 hup Wabout iston mte”temms GENERALE NEDERLANDSCHE GEOCTROYEERDE

jaare voormelt, 175 tekent ; Wolfgang Meyer Hendrik Wijnhout, secretaris_

gegeven hoff van den coning val Paroe; genaamt Pattona den 23” January Jnno 1709 .

Lager stont ; Nota_ Dewijl den koning van] Paroe eer subalterne ragia van den chimsen coning daarom geen contracten vermag teykenen, soo heeft denselven verband ook niet met zijn gewoonelyke handtekening bevestigt; Ijar eenelijk, voor gelesen zijnde, soodanig 4an den commandeur Ketel over gegeven

Accordeert, Marcellus de Hacn; raet secretaris

DCLXXX: MALABAAR:

15 Fcbruari 1710.

Door verinderingen, Melke het gevolg #arcn hct vredestractaat Hanuiri 1710, het gcbicd den vrijhecr Belange ORncr opperhooghcid van de Compagnie Eckomcn; Met genoemden Tntaeer Uftg onderstaande ovcreenkomst aanateaam

Verdrag vin vrundschap, gemaakt geslooten door den commandeur Barent Ketel vanwegen dE_ Comp’ met den ragia van Belange

Nademnaal naar luyt van de gemaakte vrede tussen d’E. Corp’

Overgecomen bricven 1711, waarin Gok di: dorument tweemaal voorkomt; wcl I0de boeck; tolio 252 253 cn I7de boeck, a declitg Malla- baar, iolio 184 _185.

This content duwnloided tiom |446,50,98.28 on 12 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subject t0 hup Waboutiston eretenms Oost-
INDISCHE COMPAGNIE 1602-_1800.

den koning Sammorijn, dato 8” January deses jaars_ volgens teneur van articul de landen van den ragia Vin Belange afgestaan gekoomen zijn onder Haar Edeles protexie en judicature_ soo belooft gemelte ragia lles goet quaad, met d’E_ Comp te sullen uytstaan Haar Edele tegen derselver vyanden, Europeen off Inlandse natie, sonder onderscheyt; wie ook soude moogen ccscm [aa uytterste vertnoogen te adhibeeren en by te springen, gelijk d’E. Comp hem, ragia insgelijks belooft:

Ook belooit hy, ragia _ dat alle den peper, in desselfs land vallende_ aan d’E_ Comp sil doen leveren; ’ schillen van wilde canneel net gedoogen; maar deselve by attrapeeringh doen verbranden

Indien gebeurde, dat d’E. Comp’ genegen JUJe eenige wagten aff volk tot voorkoming der pepersluykerye land van dito ragia te leggen, zal Zijn Hoogheyt zulx toestaan deselve tegen alle gewelt beschermen:

Zijn Hoogheyt sal ook verpligt wesen selis alle sluykerye van peper wilde canneel uyt dessclis land beletten diar- tegen goede ordre stellen, vermits by doen van ter contrarye daarover aanspreekelijk sal wcaser

Wanneer door Comp’ wagthouders, die de sluykerye der peper en wilde canneel moete passen, eenige sluy kers werden geattrapeert, z00 sal het geslookene geconfisqueert werdem; eene helft ten proifyte van dE_ Comp de andere helft Voor emelte ragia_

Insgelijks s2/ gemelte ragia VJn Belange nooit eenige Europiaanse bisschoppen priesters off papcn van Roomse religie, in desselfs land vermnogen te tollereeren_ nogh hunlieden daarinne plaats gunnen, sonder expres consent van E. Comp’

Aldus

ereengekomien

vastgestelt in hooftquartier ran

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subject t0 hup Wabout iston mte”temms 360

GENERALE NEDERLANDSCHE GEOCTROYEERDE

campement tot Cranganoor, den 15” February anno 1710, was getekent met eenige Mallabaarse cofracters_ Ter zyden stont Comp segel, gedrukt in rooden lacke: Accordeert : Marcellus de Hacn; raet secretaris:

DCLXXXI MALABAAR

16 Februari 1710.

artikel verdrag 16 November 1691 Corbus III, biz . 569 volgende het gebicd der kortingcn Crangaroor Samorijn geschonken Door de verdraget: 1710 werden Fotslen van Cranganoor wecr in hun oudc gebicd hersteld, maar onder ‚protexic” de Cormpagnic geplaatst op de hicr volgerde Yoorwaardcfl

Verdragh U vrundschap_ gemaakt geslooten door den commandeur Barent Ketel vanwegen de E Comp” met den tweeden prins van Cranganoor, by absentie van dien ragia.

Nademaal

gerese onlusten tussen d’E Comp’

den coning Sammorijn z0o hoog zijn gereesen, dat men die met de wapenen heeft moeten slegten, en by het 16 articul Vat zijn dato January deses jaars gemaakte vreedeverband met d’E. Comp” de besitting van Cranganoorse rijk Jam dien ragia gelaaten werd, gelijk het -voor jaar 1691 beseeten heeit; oen Haar Edele sulx by desen gevolg netnen stellen hem, ragia weder in desselis rijk onder protexie van d’E. Comp’

Vermits dan gernelte Cranganoorse rijk judicature des Sammorijnse coning onttrocken onder protexie van d’E Comp wederom gekoomen S00 belooft hy, Cranganoorse ragla dit met d’E Comp alles, goel quzat, sal uytstain

Uit de Overgecomen briczn 17Il, waarin ook dit stuk twecmaal voorkomt; wel 1de boeck; folio 254 255 [7dc boeck; afdeeling Mallabaar, folio 187.

Tmis ccntent duwnloided tiom |46,50,98,28 On 12 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subject t0 hup Waboutiston wrehtenms OOST-INDISCHE COMPAGNIE 1602 1800.

en sigh sulx onderwerpen mitsgaders Haar Edeles vyanden, hetzy Europeen off Inlandse natie_ sonder onderscheyt wie het soude moogen WCSCma Toor zyne verclaaren daartegen alle mogelijke adsistentie adhibeeren:

Ook belooft hy, ragia; dat alle den pepet , in desselfs land vallende_ aan de E. Comp” sal doen leveren; schillen am wilde canneel niet gedoogen, maar deselve by attrapeering verbranden_

Insgelijks sal gemelte ragia nooit eenige Europiaanse ois - schoppen, priesters off papen der Roomse religie, in zijn land dulden oif eselve daarin plaats geven sonder consent Van d’E_ Comp”

Indien gebeurde, dat d’E. Comp” genegen was eenige wagten off volk ter voorkoming der pepersluykerye in het land van den ragia Tan Cranganoor te leggen, sal Zijn Hoogheyt sulx toestaan deselve tegen alle gewelt beschermen:

Zijn Hoogheyt sal ook verplicht Wresen selis alle sluykerye Uc peper wilde canneel uyt desselfs land te beletten daartegen goede ordre stellen, vermits by doen vin ter contrarye daarvoor aanspreekelijk sal WCSCI.

Wanneer door Comp wagthouders_ die de sluykerye der peper wilde canneel moeten passerl, eenige sluykers werden geattrapeert; Svu sal het geslookene econfisqueert werden, de eene helft ten proffyte van dE_ Comp en de andere helit Foor gerelte ragia _

Aldus verdraagen cnl overeengekoomen in hooftquartier vin campement tot Cranganoor, den 16” February anno 1710. Ter syden stont Compagnies segel, gedrukt in rooden lacke_ Lager stont ; Nota; Dese articulen zijn opgestelt den tweeden Cranganoorse prins in absentie van dien ragia als in pelgrimagie na de Ganges esende; voorgelesen heeft deselve

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms 362

GNERALE NEDERLANDSCHE GEOCTROYEERDE

Cno goet gekeurt, dog verklaart die niet te tekenen, omdat sulx den ragia selfs competeert te doer, onder geen andere gedagten off gemelte Hoogheyt soude by revertering deselve amplectee ren omdat daarinne geen difficulteyt resideeren Accordeert : Marcellus de Haen, raet secretaris_

DCLXXXII: MALABAAR

April 1710. ’)

De oude bckende plaats Coylan ol Quilon; naar welke de Malabaarsche tijdrckenirg de Coylan- era gencemd het gcmeenschappclijk gcbicd vongten Fcrancore Signati; de Compagrie eros 1659 tractaten had gesloten Mct Signati waren in de oorlogsjaren azn d Ksi vok cukele verschillen ontstaan,, die nu werden bijgclcgd

Nader articulen 1-An accoord

verbant tussen

Nederlandse Geoctryeerde Oostindise Compagnie ter eenere, ende den ragia ValJ Signaty met alle zyne landsgrooten andere zyde, gemaakt geslooten door den EE heer Barent Ketel, commandeur der custe Mallabaar, Canara Wingurla, etc nimentlijk :

Eerstelijk suller alle de oude contracten successyvelijk JTTO 1659 den 7* January ende anno 1662_ den 31 Maart, mitsgaders FLInO 1664 , den 29- February gemaakt en geslootcn_ moeten ulyven in Sijn geheel, even alsoff deselve van woord tot woord in desen gespecificeert Waare, omme sonder manquement in alle derselver poincten en articulen preciselijk onderhouden naar gekoomen werden:

Uit ce Overgecumcu Vricicn I7IL, waaril ook di: contract #wcemaal vuar KOIT , wel 10de boeck iolio 257-259, 17de borck; afdccling Mallabaar, folio 187 19) Zic Corfus 139_142, 204_205 271-271-

This content duwnloided trom |46,50.98.28 on Wexl , 12 Oct 2016 [8.05 #UTC AIl use subject t0 hup Waboutiston wrettenms OosT-INDISCHE COMPAGNIE 1602 1800.

363

Alle questien, misnoegen en verongelykingen zedert sluyten van gemelte contracten tussen dE Comp en den ragiz Signaty onistaan_ sullen naar desen blyven rernietigt, vergeten geven dienvolg ende voortaan tussen de Cornp deu ragia Signaty werden onderhouden Ccr vaste vreede een dragt, WJatVa phartye hiar sullen verseekert houden buyten sulx ende behalven alle dc articulen voorene gemaakte contracten Wero nog daarenboren bedongen het volgende_

Alle Christenen onderdanen, woonende Comp’ limiet sullen naar desen alleen blyven onder de gehoorsaamheyt van dc Comp’ zy van wat geslagt off natie deselve souden moogen wesen, excepto de lijfeygenen, toebehoorende den ragia Signaty, sa] E Comp’ gedoogen dat door Zijn Hoogheyt sullen regeert werdcn naar desselfs goetvinder, waaromme d’E Comp’ vrystaan ilsulke lijfeygenen uyt Haar Edeles lemieten moogen docn delogieren ten eynde alle questien rerschillen tussen gemelte ragia de E. Comp’ roor t€ coomen

Nademaal den coning Signaty pretentie maakt van hooit Vou: hooft hem te competeeren eem fanum ragias en een bos betel, de of vrouw; die uyt gemelte lemieten_ zijnde tot onder- danen Va d’E. Comp gestelt; comt [rouwen de papen- Kerken; stainde onder gehoorsaamheyt van dien ragia, z00 wert hem sulx geaccordeert alleenelijk Vin mocquas, bvaldien gemelte kerkenkoomen trouwcn, anders nict,

Nog is goetgevonden reraccordeert, tot voorcoming Tan alle misnoegen aan weerkanten, dat gemelte mocquas zijnde een jonkman ofite jongedogter, comenide te [touwcn met eene woonagtig buytcn de lemieten Var d’E. Comp’ sal alteyt

Eel der aischrifter hccit ; Maar LrigA ” De ianm-ragia of koningsfanur gold circa 5u Ccut De Verscineling der Woordcn zcgt mccmuzas visscrs Sic: Zoo geschreven beidc afschriftcr.

Mallcbar,

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subject t0 hup Wabout iston mte”temms 364

dogter den bruydegom ofte haaren man moeten volgen, nament-Iijk : mocqua woonagtig lemiet van d’E_ Comp’ trouwende een dogter onder de gehoorsaamheyt van den vorst, soo sal den bruydegom genoemde zijn bruyt Onder de gehoor saamheyt van d’E. Comp’ mogen brengen, sonder dat Zijn Hoogheyt Signaty ooyt off ooyt eenige pretentie Op sal hebben te taaken, zy van de erienis of in wat kas het soude mnoogen wesett, Insgelijks trouwende een dogter olte weduwe uyt Comp lemiet met onderdaan vin Zijn Hoogheyt, vermagh hij die medenemen onder de gehoorsaamheyt Va zijn heer, den coning Signaty, sonder dat de E Comp daar eenige pretentie sal hebben maaken_

Wyders belooft d’E. Comp” geen onderdanen van Zijn Hoog- heyt in Comp liriet naar desen te sullen laten WOOneIl off eenig regt daarop pretendeeren, maar excepto Toepasse Christenen Gal sulx vrystaan, dewelke, ’tzy van WAat koomen onder WiCTIS gehoorsaamheyt mogten gewoont hebben door d’E_ Comp sullen beschermt en voor Haar Edeles onderdaanen aangenoomen werder, sonder dat den coning Signaty daar iets Op te pretendeeren sal hebben_

De peperthollen sullen betzalt werden navolgens het out gebruyk; weten vier fanums ragias voor ider candijl aan Signatty, poele Bariatta gourriep van Trevancoor, Wdariat Sijn Hoogheyt var Signatty zijn geregtigheyt g2] konnen trecken;

De jaarlijkse schenkagie sal mede affgegeven werden navol- gens out gebruyk, onder conditie voorwaarde als by het contract van anno 1664, den 29” February, aangehaalt staat:

In de betecketis van slechts. Last van 480 pond. Zie Corbus IlL, blz_ 608. Bariatta en Trevanzoor zin Jadstreken = pOele tn gourricp titels van koof- Vcot pocle of Pulle Corfus III blz 32, DOCC 8 : Hct hicrvoor gcnoemde Contraci 1604 spreckt Gocripoe [rcvarcor Bariette Pulle” Zic corpt M; blz. 270.

This cotent duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms 0OST-INDISCHE COMPAGMIE 1602 1800.

De lijffeygenen van Zijn Hoogheyt Signatty, Comp lemiet woonende, questie en Ferschil tegens malkander krygen de, sal de decisie en correctie aan Sijn Hoogheyt staan, sonder dat d’E. Comp sig daarmede sal bemoeyen_ Dog Comp’ onderdaanen tegen de onderdaanen van Signatty moeyelijkheden krygende; sab een ider de zyne naar ondersoek en bevinding van sake straffen: 10, Dewijl Zijn Hoogheyt Signatty ontkent ooyt eenige thollen te hebben gepretendeert van de pepet; welke door d’E. Comp in andere landen buyten Zijn Hoogheyts gebiet ingekogt zijn die nog

staan ingekogt werden, SO0 belooft hy, coning Signatty naar desen daarop ook ooyt off ooyt geenige pretentie te sullen maaken; te weten van de peper, die Ovet zee op Coylang aangebragt werden,

Opdat al dese conditien articulen naar behooren soude naargekoomen werden_ zijn hierran gemaakt vier eensluydende geschriften, twee in Nederduyts en twee in Mallabaars, Hollants pampier geschreven_ waatvan een Mallabaars eer Im Nederduyts_ door den ragia geteekent, by d'E Comp' twee andere, door der commandeur getekent, Sijn Hooghey: sal blyven berusten

Aldus gedaan overeengekoomen hooftquartier Vdm campement tot Arrigatty, den 6r April anro 1710, ofte in jaar Coylang 885 den 28" van de maand Minai, Mallabaarsen stijl, was getekent met eenige Mallabaarse corracers. Ter syden stont Comp' segel, gedruckt rooden lacke Accordeert : Marccllus de Haen, ract en secretaris

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Werl, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subjectt0 hup Wabout iston mte"temms 366

GENERALE NEDERLANDSCHE GEOCTRCYEERDE

DCLXXXIII MAKASSAR:

19 Mei 1710.

Septembe; 1709 wis Kicuut koning Makassar getrcdcn; dic, volgens de bestaarde contraceu voegere Oycrcenrometer Lodakuie Tcts hetueecn Dit geschieddc 19 Mci 1710, nadal Aden Icvorci ncUYC gouvcrneur, Gerard of Gerrit Toll; Batavia Janekomen

Copia Tn het geschriit tot onderhoudinge der cuntracten, door den coning Van Goa dato 19 May 11nO 1710 besworen_

Padoeka Siry Sulthan Sjahabadin Ismael, rerkoren coning over het district van Goa met den resorte van dien, belove Swere heyliglijk opregtelijk zullen onderhouden doen onderhouden in alle deelen en poincten de twee ist gemaakte contia cicn, weten het eerste op Bocngaja anno 1667 het ancere jongste onder Broot casteel_ Sambopa quartier Jaccatra anno 1669, door den vorigen coning verdere groote van Maccassaarse hoff, met d'E Comp" aangegaan sworen, Tot naarkoming van selve hebbe dit met myne wonelyke signature bevestigt en onder het drinken van krissen- witer den alcoran heyliglijk besworen_ ter presentie van ondergeschreven Goase Tellose rijxgrooten_ mitsgaders d'EE agtbare heeren gouverneurs rad alhier;

Aldus gedaan, getekent e besworen, Maccassar, casteel Rotterdam, den 19" May 1710. Onder het Nederduytsche schrift stond, terzyden : Ons present, wzs getekent: Jan Jacob Erbervelt,

Gerrit van Toll, Joannes Hertenberg; Jacob Steen- bergen, Dirk van Berendregt, Hendrik van der Stel en Thimanus Molineus_ Daaronder Compagnies zegel, roode lacke ge drukt; en beschreven Ter ordonnantie van dEEJ agtbare heeren gouverneurs raad getekent Willem Moors, secretaris_

Uit de Orrgccomen Vricven 171l, I4de bocck, afdeeling Macasser, tolio 56 CorFus blz . 370 3380 401-419, Zie Corpis [, nool op blz. Namelijk aitrecende gouverneur Joan Jacob Erbervelt dicns op - rolger, Gtrard van Toll,

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on 12 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms OOST-INDISCHE COMPAGNIE [602 1800.

Aan &’andere zyde stont hetselve geschrift in de Maleytse taal, daaronder eenige characters, omschreven Dit handteekening Vanl radja-Goa Tersyden van het gemelte Maleytse geschrift: Als getuygen daaronder seven diverse caracters omschreven Dit zijn de handtekeningen Van radja-Tello crain-Pankadjene, crain-Pontolankas crain-Mandalle, crain-Panackan, dain Matarra dain Mangagang: Onder stond Accordeert, getekenit= Willem Moors, secretaris.

1. MAKASSAR:

Mei 1710.

Op denzelider dag Wezwoft ook kort Tort opgetreden Toret Tello zuaictsiait Goa ; zie StAPEL , Her Bongaris V erdrag, blz. 2 verdrzgtn door zijn voorvaderen nict dL Compignie geslotcn Bckou - dens enkele voeging dit gelijkluidend met het rocreaanue

Copia Wan het geschrift tot onderhoudinge der contracten dcor den coning Vat Tello dato 19” May 1710 besworen_

Mappa Oerangie, vercoren coning Over het district Vin Tello met den resortc van dien, belove ende swere heyliglijk ende opregtelijk te zullen onderhouden doen onderhouden in allen deelen poincten de twee laast gemaakte contracten, weten het eerste op Boengaya anno 1667 het andere; jongste, onder het groot casteel Samboppo in quartier Jaccatra anna 1669 door de voorige koningen verdere grooten van Mac- cassaarse rijk met d’E Comp aangegaan enl besworer, specialijk de nadere bekragtiging Vn het eerstgemelte contract op den 25* van de maand Ramesaan des jaars 1078, 0f, volgens de Nederlandse reecquening Maart 1668, door Siry Sulthan Harounarra-chijt, doenmaals coning van Tello; besworen Tot naarkominge van selve hebbe dit met mijn gewonelyke

Vcor de titels crain dain zic Corfus III, blz. 166, naot Uit de Overgecomen bricvcn 171l,]4de boeck, afdeeling Macasser; folio 97. Corbus II, blz_ 380 volgendc

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms 368

GENERALE NEDERLANDSCHE GEOCTROYEERDE

siguature bevestigd en onder het drinken van krissenwater op den alcoran heyliglijk besworen ter presentie van de ondergeschreven Goase en Tellose rijxgrooten, mitsgaders dE.E Agt bare heeren gouverneurs raad alhier.

Aldus gedaan, getekent besworen_ Macassar in ’t casteel Rotterdam den May anu 1710. Onder het Nederduytse geschrift stond Jcr zyden Ons present, was geteekent; Jan Jacob Erbervelt; Gerrit 4an Toll, Joannes Hertenberg, Jacob Steenbergen, Dirk van Berendregt; Hendrik van der Stel Thimanus Molineus Dzaronder Compagnies zegel, rood lak gedruckt; beschreven Ter ordonnantie van d’EE. agtbare heeren gouverneurs en raad, getekent Willem Moors, secretaris: Aan de andere zyde stond hetselve geschrift in de Maleytse twal daaronder eenige coracters_ omschreven - Dit is de hand- teekening Fan radja-Tello. Ter zyden van het gemelte Maleytse geschrift : Als getuygen, daaronder cCII diverse caracters, omschreven Dit zijn handteekeningen van] radja-Goa, crain-Pankadjene, crain- Bontolankas crain-Mandalle, crain-Panackan; dain-Matarra dain- -Mangagang: Onder stond Accordeert, getekent : Willem Moors, secretatis:

DCLXXXV GORONTALO EN LIMBOTTO_

Juni 1710.

De Golf Gorontalo Tomini vcelgeliefd operatie terrein VOOr Zecroovers ander gespuis ditetsC ratioraliteiten Waran riikjes Gororialo Limbotto herhaaldelijk slachtofler uaten Lataicn dczer rijkies brachter hun gricven daarovcr eenige malen ter kennis de Compagnic, dic, mirabile dictu; neerde daarin tc kunncn Yoorzicn door beide landjes Dndcr Ternate piiataen Niet alleer: was Ternate zclf Icenstanl de Cutpagnic, doch reeds in 1677 hadden Gorontalo Limbotto zich, uit aikeer Ternate, vrijwillig onder de Compagnie gesteld, Aramen dan Cok tracht teRe voornemctL Mtr zag t Batavia in; dat men venececocm herstelde bii onderstaand brecosprakig contract de oude richting _ (Reso_ lutiz# Gomerucur-Gaierecl Rade &d. 24 December 1709) .

1. Uit dc Ovrgecomer brier 57 1711, 14de bocck, afdeeling Ternate iolio 185 e%

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Werl, 42 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms OOST-INDISCHE COXPAGSIE 1602 1800.

Ampliatie contracten voorwaarden; 4an- gegaan_ vastgesteld_ besloten verzegeld tusschen den heer Robbertus Padtbrugg gouverneur directeur der Moluccos_ raad in den naame T4n* egcn den Ho: Ed”” heere Joan Maatsuyker, Gouverneur-Generaal, en de Fdl heeren Raden ran India representeerende Generale Nederlantse Oostindische Comp Staat der Vereenigde Neder Janden dese gewesten, datis [5 Maart 1678 2 ” January 1681 Ier ecnre ende Zijn Hoogheyt Kitsjil Beea koning van Gorontalo_ benevcns den goegoegoe Kitsjil Goeladoe, en capitan-laout Kitsjil Goernale van Limbotto, mits gaders derselver presente rijxgroten _ andere zyde, vervolgens door successive koningen rijcx aanvaarding besloten besworen, gedaan maken door den heere Jacob Claasz , gou- verneut directeur, benevens die V7I7 zynen raade ten casteele Orange tot Ternaten, name U wegen den HoogEdelen heere Gouverneur-Gencraal Abraham Valm Riebeeck Raden van India represen ’erende deselve Oostindische Comp met den tweeden koning Vam Gorontalo, kitsjil Walingadje, eerste koning Yan Limbotto, kitsjil Pelicaboeta en presente rijcxraden, Voor haar en derselver mede broeders, eerste koning Val Gorontalo, kitsjil Lecpe tweede koning HT Limbotto_ kitsjil Goemangkiloe andere thuysverblevene rijcx- raden, uyt kragte vin volmagt bekomen authori satic, Zoo Yoor haar als derselver nakomelingen oite Grvcm

Alsoo Haar Ho. Edeles; de hooge cn voortreffelyke regering Fan Nederlands India, uyt zeet diepe insigten kragtige motyven, getrocken uyt de veelvuldige klagten van die vin Gorontalo Limbotto over de dagelijcx aangedaan werdende Lic CorPu$ blz 127_136, Voor de voorgeschiedenis zic Corfus III; biz . 56 Dit ccutricl is Irj nict bckerd In het Daghregister Batavio 1681 , J75 vindt unLe ontwerp-tractaat Muesdafu Padbrugge Gorontalo Maart 1681 ,

DI 93.

This centent duwnlo; ded tiom |46,50,98,28 0n Werl, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subject hup Wlabou Jstot #reena 370

geweldenaryen der rovende stropende Bougisen en Mandha- reesen en andere bogtschuymers, %) in medogende opmerking genomen hebbende hoe zig best tegens dese hare &l te magtige parthyen zoude kunnen veyligh stellen, als ten hoogsten haar bekommnerende over gerusten staat van derselver getrouwe vassalen en onderdanen, meer die z00 verre van de hand leggen daardoor VaT een haastige hulpe ontset blyven dat Haar Edele

Grootagtbaarhedens naat deliberatie ter uytvindinge Vat het beste geen ander middel hadde weten uyt te denken nog ontdecken, dan deze z00 hard gedrukt werdende landen van Gorontalo en Limbotto ter voller bescherming te subjugeren 4201 onder de Ternaatse kroon_ in geen andere verwagting of de heeren koniugem, rijxgroten alle onderdanen zouden hierover met een groot genoegen aangedaan zijn eweest ; waar van het contrzrie gebleken was “yt hare in den jare 1706 ge- daane kragtige bethuyging van met eygen magt hare vyanden wel te kunnen wederstaan dat klagten, dierwegen gedaan, niet waren geschiet ter hulpversoeking, maar als een verpligte- lyke notificatie, om de E Comp” vin alles, wat in den grooten Tominisen binnenboesem geschiet; het vereyste berigt te geven dat genegen Ware voor de voeten van de E_ Comp’ te sterven noyd tot een ander vorst overgaan; ja quam die ?) hzar al te verlaten, 2y van deselve niet zouden werden algetrocken_ gelijk Haar HoogEdelhedens sentimenten noye geweest zijn een subjugatie harer ianden tegen ergen wil volkomen geneygtheyt te doen, als in volle trouwe Voof haar gewandelt hebbende_ z00 15 dat Op een eerste vertoog daarvan ten vollen hebben aigezien mel veel genoegen dese verklaringe, On voor althoos aan dE Comp gehegt te blyven_ hebben aange- nomen; gelijk den gouverneur raad denl hoofden deses gemelt, derselver jaarlijkse missive Fan 15” January b’ orderd ’) zijn; de gesamentlyke heeren koningen rijcx - groten verscheyninge ter eruststelling onder solemineele eede te verseekeren, gelijk doen by desen, naar renovatie vzn vorige verbonder, die

Volkeren Zuid-Celebes De bogr dc naam Loar dc Golf van Gorontalo of Tomiri. De Compagnic: Sic ! Hicrachter schijnen ccnige woorden te zijn uitgevalltn

This centent duwnlo: ded trom 146,50,98,28 0n Werl, 12 Oct 2016 [8, 05 HUTC AIl use subject t0 hup Waboutiston wrettemms
OOST-INDISCHE COMPAGNIE 1602 1800.

371

Eerstelijk heeren koningen rijcxgroten voor haar de andere hare medebroeders_ nakomelingen ofte erven, benevens de na- Verbonden_ door de Iatere koningen op rijx aanvaardingc ernieuwd solemnelijk beswooren; onverbrekelijk zullen onderhouden en doen onderhouden_ sonder daarvan in ’t minste poinct af te wyken, houdende deselve in desen al5 verneuwc

Gelijk d’E_ Comp’ zig aan den inhoud van dien ten haren zeyde gebonden houd, sonder almede van eenige poincten af te wyker; alleen nader amplierend het 16 en 17 artyckel van verbonden_ den hoofde deses gemelt, waarby koningen Var Gorontalo en Limbotto, benevens derselver rijcxraden dier- wegens ook de mindere, verpligt zijn ket schildpadshoorn aan de E. Comp’ te

leveren tegens 30 35 rijcxdaalders picol; geen zedert die jaren in prijs gestygerd zijnde_ 5o0 zal hct voortaan rato de markt volgens de deugd door de E. Comp’ Jat- genomen betaald werden;

vorige contracten dus reciproquelijk in alle hare vorige pomncten en deelen vernieuwd zijnde z00 doet &‘Ej Comp dit atticul Lroiwe verse keringe Jan koningen Vam Gorontalo Limbotto dat z00 lange in geruste volle trouwheyd blyver_ noyt tegens haar zin meeninge nog onder Ternaten of wel een ander vorst zullen werden gesteld oll over= gegevem, maar Vo[althoos onder beheersinge van d’E_ Comp’ niemand anders, blyven, gcen te meer geruststel- ling onder derselver grooz tzeegel onse handteekening voor vast beloven

Voor welke liefdadigheden gunste koningen Vin Gorontalo Limbotto _ benevens hare rijcxraden, haar weder in gelyke trouwe verbinden, omme zig noyt tegens den Terna tinsen vorst te verheffen off daarmede gelijk te stellen, maar die in agting houden, eeren respecteeren als een der opper

Misschien verschrijving “oor versekercn siazt Rcfust . staat - dic acter houden, wat cvidcnt verschriiving

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subject t0 hup Wabout iston mte”temms 372

GENERALE NEDERLANDSCHE GEOCTROYEERDE

vorsten Molucco, Comp oudste bondgenood dien - volgens als ouder broeder in ainzien houden zoomede de vrindschap van desselfs doorlugtig geslagt, mitsgaders Van rijcxgrooten, yder aji de rang, die hem toekomt;

Eyndelijk 200 beloven koningen U Gorontalo Lim- botto, benevens hare rijcxgroten, nemen aa0 desc hare aankomste tot Gorontalo en Limbotto door de andere in hunne landen verblevene koningen en groten te doeni aatmnemen_ gved. keuren en ratificeren, “yt kragte Van meergemelte hare volmagt.

Aldus gedaan, besloter, bezegeld, onderteekend solemnelijk besworen tot Ternaten in casteel Orange, den 9” July anno 1710, was getekent door den gouverneur raad, in den hooide deses gemeld, benevens heeren koningen Vin Gorontalo Wallingadje Limbotto Pelicaboeta en haare presente rijcx- raden_ mnidden stond Compagnies zegel, roode lacke druckt Lager- Accordeert, getekend v. d. Burgh, secretaris_

DCLXXXVL MAKASSAR:

Augustus 1710.

I Juni 1709 oneenicheid entstaan tlsschen rcgccrerdcn radja Boni zijn oldster 7oan AioC Palakkz De eerste wilde dat zijn TOCD schciden zyjm ccntgenaote, aatste beslist wcigcrde Na eenigen tijd verliet de prins hct no: zin5 Facers Fonr wijkplaats 6c de Oude sterke hooidstad Makassar De jonge Tos Makasgar gchuwd Iet zusier van AtaC Palakaa atijfde dezen in nct WeCze teren eijn vader. Compagnies leidcrs dcden alle togelijke VDAC het gcschil op vredelievende wijze Op te lossen, doch dit was vergeel5, terz slotte keurden zii Bocd dat, volgens artika 25 van het oude Bongaaische Verdrag; de bondgcnooten den radja van Boni hielpent om Ma - kassar met wapengeweld tot uitlevering van Aroc Palakka dwingen: In dicn strijd werden de vorsten Boni beiden gewond Ten slotte grecp de Compagriie naar trocpenmnach: mnocst Go1 tocgevcn, (Zic hct

Uit de Over gecoren bricve# 17II, 1de boeck, afdeeling Macasset, folio 9R_102

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Werl, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subjectt0 hup Wabout iston mte”temms
OOST-INDISCHE CONPACNIE 1602 1800.

373

Dagbock der Vorsten Goza Tello , uitgegeven doot LIGTVOET Bijdragen Kon Jnstlnt Am 1880, blz. 181-182 Ook Journaal, ockouden door Ropitei# Jocob Steenhergem, Lnvocrcer van Compag - trocpen in de Overgecomer briever 17ll, 14de boeck aidceling Macas ser; iolio 102 volgetdc)

Poincten articulen; waarop den Paducca Siri Sulthan Sjahabadin Ismael, coning; e alle de verdere rijxgrooten VaM Maccassar uyCr het verbreken der contracten en het opvatten der wapenen tegens dE Comp” en de verdere bondgenoten epardonneert alsvoren wederom als ware vrunden in het algemeene bondgenoodschap angenomen werden,

Zoo belooft den voornoemden coning mitsgaders den rijxbe stierder Carain Bontosongo en alle de verdere rijxgrooten van Goa dat voortaan getrouwelijk onderhouden naarkomen zullen het contract en eeuwig verbond, tusschen de regcering vin Macassar de Generale Nederlandse Comp opgeregt; mitsgaders over weder versegelt solemneel b’ eedigt den 18* November anno 1667 tot Bongaya, alsmnede hetgeer; op den 19” Maart des jaars 1668 is gesloten tusschen den coning groten Vin Tello en Carain Linkes, hetwelke kouing groten Fan Goa cen nader contract, den 27*” July Jno 1669 door haar met dE. Comp’ opgeregt, hun versoek thoenmaals mede ingelaten begrepen zijn gewor- den, betuygende de coning groten van Goa het haar Vanl herten leet wesen; dat zy door quaden raad misleyd daarvan afgetreden zijn ’s Comp

regtvaardige wapenen daardoor getergt hebben, Vaatat zy nu ootmoedigh vergiffenis versoeken en heyliglijk beloven hetzelve naar desen not meer zullen ondernemen.

Den koning groten van] Goa nemen aa0 beloven zullen betalen en aan dE Comp voldoen alle de onkosten die MCnl genoodsaakt is geweest dese laatste expeditie doen cmme haar tot de overleveringe van Arou Palacca, inge-

Karaeng Corpis

dezen tite] Corbus III, noot op blz. 165. 370 380, J81- 383 4-419,

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms 374

GENERALE NEDERLANDSCHE GEOCTROYEERDE

olge van het gewijsde, de vergadering der gesamentlyke bondgenoten gevallen constringeren_

Alle hun grof schietgeweir, tot basse van een pond bals incluys beloven den coning groten Van Goa cersle afvordering aan d’E Comp te zullen overgeven,

Alle ‘s E_ Comp onderdanen, als die der andere bondge noten, die haar voor oil geduurende dese troubelen binnen Goa geretireert hebben, off elders tot de Maccassaren overgelopen zijn ende haarzelven daardoor aan het verbreeken Vani Bongayse contract mede schuldig gemaakt hebben, zullen door den coning en groten vin Goa sonder eenig tijdverzuym tcr dispositie van d’E_ Comp’ als hooft en eerste bondgenoot, J4n deselve overgegeven werden.

Opstonds en voor en aleer het leger Yoor Goa opbreekt, zullen alle de poorten van Goa weggenomen werden, en ingevalle het den heere Gouverneur-Generaal en Raden van India hiernamaals zodanig mogten gelieven verstaan z0o zullen den coning grooten van Goa ook op het eerste ontbod terneder werpen tot de grord toe (te) slegten alle de wallen, Muuren fortificatien van de steeden Goa en Sandrabone sonder eselve wederom te mogen opregten, als met consent en toesterminge van d’E_ Comp gelijk dat by het hiervooren genoemde contracl; in den jare 1669 met d’E. Comp’ opgeregt en gesloter, zodanig te ullen docn belooft hebben_

De facto aan d’E. Comp’ over te geven den uytgewekenen Chinees, genaemt Ong gan-ko, als ecn onderdaan van d’E_ Comp zijnde

Gelijk by de respective leenbrieven_ wegens de landen UJn Sodian; mitsgaders Cadjang Saladjoe, aam den overleden coning van Goa verleend, expresse gestipuleert is_ dat ingevalle

Htt 2 g- koningskastecl,

Thic contemt dlownloaded from [46_50.98.28 on Wcd I2 01 2016 18,05.34 UTC Au 2{uoicci http llabout jstor orgherms OOST-INDISCHE COMPAGNTE 1602 -1800.

den coning en groten Tin Goa haar eeniger tijd zouden komen opposeren tegens d’E Comp zy alsdan van die landen ter lenen zouden versteeken zijn, dat den gemelten coning groten Om redenen, het eerste atticul vervat, effective daarvan verstoken die leeren wederom aa0l d’E. Comp vervallen zijn, ZuO den coning gemelte leenbrieven wederom aan d’E_ Comp’ moeten overleveren voorts Vinl alle het regt, dat zy “yt kragte van deselve op die landen mogten gehad hebber, plegtelijk renoncieren en daarvan afstaan,

Arou Palacca te erkennen in 21jn qualiteyt; sonder hem oyt ITICCI geven de naam Crain Cathanka_ oif een ander naam vin een Maccassaars prins betekenende

Eyndelijk: zal den coning twee zyner principaalste groten ons te verkiesen, nog dese mousson in qualiteyt Vin ambassa- deuts Ratavia moeten senden; die haar uyt den name LA egens den coning de geheeie regeringe van Goa FoOr den heere Gouverneur-Generaal Raden van India zullen vemnederen en ook insgelijx van Haar HoogEdeles vergiffenisse van hare begane misdaad en derselver agreatie Op dese articulen te bidden, alswanneer het den coning groten Van Goa egter Ook VrY staan zal aan voor Hooggemelte heer Gouverneur- Generaal en Raden van India zoodanige versoeken door hunne afgesanten te laten doen; als zij zullen oordeelen met de billijk ” heyt ereen te komen

Onder stond Aldus gedaan verzegelt, getekent b’ edigt, Maccassar inl casteel Rotterdam; heden den 19” Augusto FTO 1710, ter presentie van beyde de heeren gouverneurs Joan Jacob Erbervelt Gerrit Van Toll, mitsgaders alle leden van den politicquen raad alhier. Terzyde, onder het Maleytse schrift; stond eerst het zegel

Het getroemde Dagbock der totnt Vuat Gotis Tdlo meldt op Okrobcr 1710 : Karaeng Bontoparno; 20c wijlen Karaeng Poppo, gaat cnder zeil 0aan Batavia den Gouverncur-Generaal vergifleuis rragen: Resoluficn G.G. Rode &.4 Aon2 Mher 1710 melden de ontvzngst der Makassaarschc gezantcr Wirod hcere Gouverncur_ (enerazl njar licden hct gemelte Datdoti aggreatie anvcgens des regcring hckent gemaakt rececnt hceit” bencdcn den Ickst ,

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subject t0 hup Waboutiston wrettenms 376

van radja-Goa met sijn handteekening, daarna het zegel Tam carain-Bontosongo, door den tomilallang crain-_ Bontopanno, als daartoe van dien rijxbestierder g’ authoriseert zijnde, waarop volgden de handtekeningen van den gemelten tomilallang voor hem zelfs Z0o vervolgens Fan den tweeden tomilallang crain-Mandalle, crain-Batepoete, crain-Sekobodon, gallarang-Mangassa, den eersten sabandhaar dain-Makoulle den rijx-secretaris cariC-) Bagai: Ter andere zyde, onder het Duytse translaal, waren gcsteld handtekening van beyde heer gouverneurs Joan Jacob Erbervelt Gerrit van Toll, den oppercoopman Joannes Hertenberg; den coopman Dirk van Berendregt, de ondercoop lieden Hendrik van der Stell, Timanus Molinaeus Jan Happon: Ter zyde stond Comp zegel, in rooden lacke gedrukt, lager : Ter ordonnantie van d’E. heere gouverneurs raad voorschreven, was getekent : Hermanus Hassing eerste clercq: Daaronder : Gecollationeert; accordeert; Maccassaf casteel Rotterdamn, den laasten Augusto anno 1710, getekend Harmanus Hassing; eeisie clercq:

Agreatie van het rorenstaande contract door Gouverneur-Generaal en Rade; d.d November anno 1710.

Ingevolge van het besluyt van den 3 deser Sijn de Goase ge santen van den conink van Maccassar; nadat voor de deure der vergadering bare krissen afgedaen hadden, bitnen deselve ge cornpareert en hebber den brief hares conings nevens hare krissen aan heer Gouverneur-Generael, ter presentie van alle heeren Raden van India, overgegeven daarop vergiffenis van hare jongste bondbreuke, nevens onse aggreatie rersogt irticulen a reconciliatie den 19” Augusto passato tot Maccassar onder Onise approbatie getroffen zijnde; Waarop den brief hares conings gelesen zijnde den heere Gotverneur- Generzel een korte aanspraeke, op dat voorval toepasselijk

Tomilallang

cueneent

Boegineesche titel.

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subject t0 hup Waboutiston wrettenms OOST-INDISCHE COMPAGNIE 1602_1800.

zijnde_ haarlieden het gemelte pardon aggreatie vinwegens dese regering bekent gemaekt verleent, mitsgaders hare krissen als a2n ons weder geworde bontgenoten; gerestitueert heeft

Batavia, casteel, datum als Foren Was geteekent: Abraham van Riebeeck; Christoffel van Swoll, Pieter Vos, Cornclis Chastclein, Laurens Tolling; Hendrik Zwaardecroon, Picter Rosclaar, Theodorus de Hacse Frans Castelijn, Samuel Timmerman; Jacob Faas_ Joan Cornelis d'Ableing; Ferdinand de Groot; secretaris.

DCLXXXVII: CEILON_*MADURA*

11 Juni 1711.')

Grererukomel 1690 Corpus III, 528-530 vcrhouding Mi3scen Compagnie Madurz ccnigen tijd Rocd Beweest, docn geleidelijk gingen de marigaars of regenten zich Yecr buiten vexatien jegens de dienaren Mareitans der Compagnic, welke kwellingen groi erdragelijk geweest zijn; dEdcle Doorlugtige Lomr- Tatenue kare regten privilcgien SIg gcnoouzaakt vondlen heett de wapencn over te brengen alleen Peet anderc IT9iEICN als om de rooisugtige pallegaars Topa-naik en Anctje-naik; nts gaders de orredelijke manigaars hare quo(DISSen stuyten Com olide welverkrepen wTyhcid in den batdel herstellen" welk doel bereikt werd (Onuitgegcecr Dageliikse Aoswekeninge" nrert Jocucd Jezant Swcmn Ander son) .

Contract en accoord Ia4 alliantie, Jangegaan besloten Iet Sijn Excellentie den heer Talloway Castoery Renga ayen, uyt name ende vanwegen den groten heer Visea Renga Moetoe hocalinge-nayk, vorst Va Madure eenre _ ende den oppercoopman eerste administrateur tot Colombo, Swen Anderson; ter ordre van d'Edelen

Uit de Owergeconen Orie 1712 , 7dc bocck, folio 936 en volgende Paligaat poligar de titel Heentonet Ayen silix; geplaatst acnter dezl Maam Brahmanen naik is vorstentitel, vertaald door graaf of vrijheer. Zic ook Corbus III, root blz, 32,

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on 12 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO huto Waboutjstor orgherms 378

GENERALE NEDERLANDSCHE GEOCTROYEERDE

heer Henrik Becker, Raad-ordinair van India, gOu- verneur directeur des eylinds Ceylon uyt name en vanwegen d'Edele Doorlugtige Compagnie ter andere zyde, omme alle opregtigheyt, Z00 lange als son maan schijnsel geven, onderhouden werden,

Eerstelijk: Zullen alle voorregten_ prevelegien costumen _ die d'Ed" Doorlugtige Comp van de successive naiks van ouds hebben gehad en verkregen, by desen opnieuws werden bekragtigt Ten tweeden; Wanneer de mannigaars van de armane ') oles *) aan eenige gebieders van d'E Comp' schryven, zullen namen van des E Comp" bediendens eerst stellen_ seggen doet eer biedigheyt Van

gelyken oles van Compagnies wegen aan die van armanee gesonden werdende, zal de nazm van degene, waaraan oli hoord; vooraanstaan_ en daarby, doet eerbieding:

Ten derden; Voor alle handelwharen vin wat nzme ook mogten zijn, zal door d'E. Comp gelijk tot dato deses_ den halven tholl worden betzalt, VOOI de mondspijs, die VQot de dienarcn afkomt; zal, mede gelijk bevorens, geen tholl betaald werden

[en Fierden_ In den tijd dat den armane en d'Ed Comp in vrundschap leven, zal buyten Haar Ed" 4) geen Europeaanse natie, hoedanig ook genaamt mogten weser, gepermitteert werden zy Op dese cust te logieeren off eenig handel te dryven.

Ten vijfden:

Wanneer eenige Europeaanse dienaren Van de Doorlugtige Compagnie by den armane komen overlopen sal deselve gehouden wesen haar Weder intrageeren ; insgelijx zal de Door-

De vertegenwoord gers de regecring. Zic Corbus III, root op blz 32 #col biz. 508. Ola ; of oricven Dit atikel is gclijkluidend met het cerste artikel hct verdcag 1690, De Compaghie

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subject t0 hup Waboutiston wrettemms COST-INDISCHE COMPAGNIE 1602_1800.

lugtige Comp verpligt zijn om alle manigaars, cannecappuls andere onderdanen Tan den armane, die Haar Edeles komen Flugten, van gelycken Over te geven.

Ten sesden. De coop en werkluyden die negotie dryven diensten voor d'E_ Comp doen zy tot het insamelen van lywaten of afdoen Vu andere wercken, eerg geld daartoe Op hard nemende_ den armane gehouiden zijn te besorgeri dat geen mannigaars of andere bedientens daarin eenige schade komen toe te brengen_

Ten sevenden Loo het sake mogt zijn , dat de dicnaars vin de Doorlugtige Comp' egcns de anlydelyke onbehoorlijkheden en gedoentens der mannigaars ten hove komen klagen_ zal den armane sonder minste uytstel gehouden zijn, sulke onbehoorlyke regenten tot exempe Fan andere te straffen_ naar verdienste van saacken omdat de vrundschap tusschen de Doorlagtige Comp' (icn armane ran aangesigt tot aangesigt bestenidigh mag blyven zal den armane gehouden wesen zonder cenig uytstel het boren–gemelte rolvoeren: Ten agsten: Eenige dienaren van de Doorlugtige Compagnie in des heeren naiks landen cenige hostiliteyten gebruyckende, Wiaroret cOT rectie meriteeren, zal door armanese niet mogen gestraft; maar aan d'E Comp' dvergegevcn werden_ Eensgelijx ymand Tn de armanese op

Compagnies plaatsen of residentien eenige overlast plegende, waarover straffe meriteeren, zullen door d'E. Comp niet mogen gecastijt, maar; als boven gesegt; mede.aan den amane & 'intrageert mnoeten werdeni_ Ten negenden. d' Armane VaL eenige vyandcn aangetast werdende_ sal d'E. Comp na vertnogen hulpe bewysen. Insgelijx eenige vyanden hier komende d'E Comp" misdoen zal de armane 4'E Comp rermogen te hulpe komen.

Opdat al het voorenstaande kragtig magh wescn e Van goede opvolging zin;_ z0o zi1 het noodzakelik wesen dat hetgene door

Schrijvers Zie hiervoor , noot op blz, 141. Sic !

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subject t0 hup Wabout iston mte"temms 380

GENERALE NEDERLANDSCHE GEOCTROYEERDZ

Doorlugtige Comp' Mallabaars geschreven is_ in des armanees koffer zal bewaard werden_ dal vanwegen den armane geschreven werd _ in gelycker voegen by d'E. Comp sal berusten,

Alwatiernegary, den eersten dagh van de maand Aanie in jaar Carre zijnde na onse stijl den 1l*v Juny 1711 Was getekent: Castoery Renga-ayen Tellingase tale; en S Anderson_ Onder stont : Voor vertolking, was geteekent: D Dias_ tolk: Accordeert : T' Thiwart; eerste clercq:

Buitcti deze overeenkomst Gaf de gerachtigde der Compagnie, Swen Anderso;, Op verzoek der regcering Madura; de volgende toczcg - Gingcn bijlage of aarhangsel bij contract zou kumnet Wuc schouwFn

Translaat ola van eenige aparte poincten, Waar den oppercoopman eerste administrateur Swen Anderson uyt name vinwegen d'Ed. heer Henrik Becker; Raad-ordinair van India_ gouverneur directeur des eylands Ceylon, ten versoecke van d' armane belooft het volgende te agtervolgen, als:

De nieuw gemaakte pagger in Pertneseram-chitty' s thuyn eenemaal te demolieeren:

pagger van Babba het gemaakte stene huys breecken in desselvs plaats een dito van oles en aarde Op' regten_

Item de militie, Roomse kerck leggende_ doen trecken, mitsgaders nergens anders geschut houden leggen als in fort:

De nieuwgemaakte iarde heyninge; L0D benoorden als be-

Deze puner vindt mCn ook ir de contracteryerzamclirg der Kamcr Zee- 'utt 8358. Zie VOOr den titel chitty Cor Pus III, nOOL op blz. 32. Palmbladen.

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subject t0 hup Waboutiston wrettemms Oost-INDISCHE COMPAGNIE 1602 1800.

zuyden fort, rondom dorp, 1) geen anidere a schutsels Vani doornen houden als die van ouds des veldheers tijd geweest zijn

Indien bevonden word Comp wasschers-huysen tot Chen-demangelam met steene mnuur omgetrocken te zijn, deselve af te breken; en geen ander te laten staan als daar het spanwerk berust;

Op Tutucorijn sal d'E. Comp' VOor Fen boysdragt *) lywaten hetalen agt fanutns, andere plaatsen gclijk altijd ende tot heden gebruyckelijk is geweest

Alwaticrnegary, den H* Juny 1711, was geteekent : Anderson_ Onder stont: Gecollationeert; accordeert; Tutucorijn den 144" Juny anno 1711, getekent: B. vin der Graaff, secretaris Accordeert Thiwart; cersie clercq_

DCLXXXVIII AMBON.

Augustus 1711. In 1709 besloten Gouverneur Gereraal cn Radc; ook op Anbon e procf WenE den Rannlant indigo. Daartoe zonden zij in 1710 vaandrig-indigomaker Adriaan Westplaten Jarr AItan croct_ z0ek Cen bodem oordeclde dezc Dcrcer kuse Hitoe geschikt: Een mocilijkheid evenwel #as dient arbeyt gerequireert wierden Frno: Rcla] menschetl, dE Comp daertoe pariny nuutlingen willer gebruykcn, scive cncemcer hocR stok Komer Jopen Gouverncur Adrinan Stel zonu den roonman Jacob Bottenderp aar Hitoc, in slaagde door onderstannu accoord tcr oplossing vinden, die de Compagnie mety kostte. (Onuitgegeven uomtrei 1 ded Ambon G.G. Rece E&. 30 Sep Tenter 1711) ,

Accoord, gemaakt uyt naam

approbatie van

Tutucorin Hierachter gclezen mocton worden breken: Oeetttacat Cor Pus noot op blz. 186. Namelijk aan tol Uit de V~cruccoiem briczn 1712,Ilde bocck afdceling Ambon, folio 90 eV.

Tmis ccntent duwnlo: ded tiom |46,50,98,28 O 12 Oct 2016 [8.05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms

GENERALE ~EDCBM ANDSCHE GEOCTROYEERDE

den Ed" Agtbaren heer Adriaan Fan der Stel; extri-ordinaris Raad van India mitsgaders gouver neur directeur deser provintie Amboina met den aancleve van dien, door Jacob Bottendorp, coopmnan subaltern hoofd ter custe Hitoe ter eente ende

Kilakeling; radja-Hitoe, patty Coembang, orangkay van Hila, Aly, orangkay Van Hittoe lamma, Kalie patty , radja Mamala, Tatylessy, orangkay-Waccal, Capasetty, dito-Cheyt, Simatauw_ dito Caytetto, patty Soulissa dito-negory patty Atta dito-Lian, alle negorijshooiden “an cust Hitoe ter anidere zyde, over e ter zacke ran d’ indigomakery, die vanwegen d’E. Comp’ omntrent het dorp Mamala ter voorschre Wen cust Hitoe met behulp van den inlander staat begrepen opgeregt te werden_

Eerst en alvorcns werd geconditioneerd ende vastgestelt, dat de verandering Omntrent dlen hof quartsdienst %) werdende ingevoerd, eenelijk soo lange duutcn als d’E Comp” dienstig oordeelen zal d’ indigoplantagie ter plaatse voorschreven t€ doen continuceren_ en by Tcrre selve desen mogt werden uytgekosen, dese alteratie terstond weder comen cesscren in dier roegen dat alsdan den hof= quartsdicnst opsigte van de gesamentlyke negoryen op de cust van Hitoe oude voet , zodanig als deseive Lot dato gepresteert weder sal comen statd te grypen g’ observeert werden also d’ oude uSantie omtren: de voorschreven hof quarts diensten hierdoor geensints VOO vernietigd gehouden, maer ter contrarie deselve nader geconfirmeerd werd mits desen_

Wyders belooft Kakipatty, radja hoolt vanl de negory Mamala_ wel uytdruckelijk, soo VoO sigselven als syne onder horige dorpvolkerer; dat zai besorgen door sin onder-

Blijkens bovenaangchaalde mis siYe door Van nronccro Thans kwarto-liensten; soor Eeererdensten Zie de Eweyclopacdie Nederlorach-Iudie. Sic ! atond ecrst ; Restaakt duidelijker doorgchaald Dotcm geschrever ; uytgekoseti

Stel indcrdaad Heau

bchocve der regenten:

Dit woord evenwcl

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms OOST-INDISCHE COMPAGNIE 1602 1800.

horige dven presteeren alle sodanige diensten_ geene uyge sondert , als omtrent hetcultiveeren prepareren van den indigo daer ter plaatse; en geene verders dependerende is aan dat werk en om daermede een aanvang te maken zullen comen vereyssen benodigd werden, onder nadere toesegging; dat ten dien eynde t’ elkens op de voorslag en bekendmaking van den vaandrigh Adriaan Westplaten, als opsigter DuCr dat werck, of diegeene, welke daertoe na desen sal werden gebruykt; daertoe de vereyste manschap sal comen te besorgen, om daar- aan soolang over een boeg te arbeyden, als men haer dienst zal benodigt wesen,

uytgesondert alleen hare hoogtyden feestdagen, alswanneer Fan sodanige diensten sullen blyven excuseert, sonder dat tot voorschreven diens” en eenige vaste tyden gestelt beraamt werden; maer gelijk steets paraet moeten staan wanneer Men haer dienst souden mogen benodigt hebben, Soo sullen ook; wanneer omtrent het wetk Va- indigo vacantie of niets te doen hebben, ‘t sy hoe lange hetselve mogt duuren_ geene andere diensten voOr dE_ Comp’ of tot verligting van hunne landsgenoter, sy van wat natuur die sijn, mogen getrocken of g’ employeert werden Tacr sullen zy, inlanders V7 Mamale; die tijt Vin vacantie gerustelijk tot haer contentement voordeel blyven genieten; d’E, Comp om deselve reden ook g excuseert sijn Voot dese dienst dagelijx een stuyver pond rijs 4L yder oaa verstrecken, *) veel minder en radja een crra ordinaris recog- nitie toe te voegen, als verclarende hy, Kakipatty, Voor sigselven 1ls sync onderhorige, daarvan cenemael desis teeret, sodanig dat diesaangaande desen noyt eenige pretentie sab mogen maeken_

Hiertegens verclaard den coopman Jacob Bottendorp uyt name als boven_ den voornoemnden Kakipatty, radja van Mamala; be- nevens desselvs onderhorige negorijsvolkeren ontslzan VTY houden VaIl alle sodanige hof- en quartsdiensten, hoe die ook genaemt mogen wesen als zy van oudsher en tot heden

Over €en bocg een stuk, zonder cnderbrekirg; was in 1708 ingevocrd door GojyericuT Van der Stcl VALENTIJA 267 . Thans krijgen kwartolicden regent; Toor Tlen tijdelik heerendienst verrichten; alleen voeding:

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subject t0 hup Wabout iston mte”temms 384

toe verpligt verbonden zijn geweest aan dE. Comp presteeren;, met belofte van haer in die Tryheyt steets te sullen maintineeren, ook niet gedogen, dat deselve, solange aan het werk Van de indigo geattacheert blyveri_ tot eenige andere diensten, voor d’Ej Comp” of tot behulp van hare landslieden, sallen werden employeert; maer dat ter contrarie Sotder de minste infrzctie sullen blyven genietcn al hetgeene hierboven het articul ten haren voordele be - dongen en terneder gestelt is.

Soo hebben ook de verdere inlandse hoofden ter custe Hitoe; namentlijk Kilakeling, patty Coembang, Aly, Titalessy, Capa- setty, Simatauw_ patty Soulisa patty 4ua wel expresselijk beloott; en beloven Mits desen op haer te nemen door hunne negorijsvolkeren te sullen doen rerrigten alle voornoemde hof- quartsdiensten waervan volkeren Vam Mamala g’ excuseert werden reden dat deselve ter ontlasting der contrahenten desen; benevens hunne onderhorige die anders s00 de zaek volgens den ordinairen TOT quam geschikt werden; daertoe Van haer kant insgelijx souden Juesc g’ obligeert hebben aangenomen alleen te

besorgen Vjer nemen alle sodanige dienster; als er omtrent het werk Vau de cilture en preparatie der indigo sullen cumen VuuT vallen gerequireert werden, belovende dierhalven noyt het minzic te Sullen aanwenden, waerdoor voorschreven inlanders VaTI Mamala hunte vercregene vryheyt soude mogen vercofl werden, veel minder omtrent de voorvallende diensten eenige assistentie van hzer pretendeeren sy dat deselve omtrent her werk Fin den indigo arbeyt mogten sijn niet. Gelijk ook beloven Voot meerdere diensten manschap, welke voor en in plzets ran de negory Mamala staan te presteeren en contribueeren; geen mneerder beloning te sullen eysscnen begeerem, dan het ordinary loon van een stuyver een pond rijs Udor yder man daags

Des Soo belooft den coopman Jacob Bottendorp; mede uyt name als boven, den voornoernden radja Kilakeling Adla sociis, benevens derselver onderhorige, steets te sullen Vy en excempr houden Van alle diensten, de culture preparatie der indigo

This cotent duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subject t0 hup Wabout iston mte”temms coSr FNDCCHR COMPAGNIE [602_1800.

betrelfende; dat belangende de gemeene hof- quarts- dienster, welke zy plaatse vin die van Maiala sullen Tcnen te presteeren, aan yder van hunne onderhorige ordinary be loning van een stuyver cen pond Njs daags sal werden toegevoegd:

Voorts verclaren gesamentlyke contrahenten wedersijts omtrent dese overecncomst te hebben gehandelt sonder cenig bedrog, arg of list, belovende dierhalven den inhoud deses become approbatie van den WelEdelen Heer gouverneur Adriaan van der Stell steets onveranderlijk sonder minste exceptie te sullen nacomen en agtervolgen;

Tot bekragtiging van welke de gesamentlyke contrahenten desen Nederduytse Maleytse tale dubbelt opgestelt zijrde ook met hunne gewonelyke handteykeningen bevestigd daervan wedersijts ontfangen cn Onder haer gehouden hebben een afschrilt, om haer daerna cornen reguleeren

Aldus gecontraheert, overeengekomen besloten op Hila ter fortresse Amsterdam_ den 29” Augusto 1711, wis getekent = Jacob Bottendorp_ voorts met de mercken van Kilakeling _ patty Coembang; orangkay Aly, Kakipatty, Titalessy, Capasetty_ Simatau, patty Soulissa en patty Atta Lager Accordeert; was getekent: A Brussel, secretaris;

1. DJAMBI

September 1711

Al spoedig na het tcckercn net vcrdrar 12 November 1709 hicrvoor blz. 334 ev bleck, dat de jongc sultan Pringgabaya er zich niet wenschic Eouden; Hij behield het order zich er zond het niet ter ratificatic naar Batavia Dcor den resident Patras liet de Hooge Rcgeering den vorst Curst “lnigC malen ernstig waarschuwen, zond vervolgens Septetber 1710 en afdecling van 25 Europeesche soldaten ondcr Tdat- drig Dirksz Linden, maatd later gevolgd cooc TCG

Thi ; conteni dawnloackd ftom [46-50.98.28 Wel, 12 Oct 201C 8 05.H4UTC AMl urc qubkct to ftc houiisim wgherms 386

GENERALE NEDERLANDSCHE GEOCTROYEERDE

J8 Europeesche Amnboneecke militaircn. Patras krecg last; partij tckiczen Foor den oudsten hroeder, Kiahi Gedeh cn hcri tegen Pringgabaya mnantiteeren de noodige miilitie adsisteren’ HnsizC Hooge Regeering AIA Diembi dd. 12 October 1710. Ecn der relenen deze gewijzigde takliek der Compagnie dat zij, niet rander grord, macst vrcezen; dal Pringgabaya in contact stond inet de Engelschen op Benkoelery, dat hij pian was deze op Djambi ,ir laten” Door beleidvol treden var Patras en lafbartigheid van Pringgabaya gaf dezc zich zin geheele familie eanta aanhangcrs zorder ccnigen strijd oter werd TaaT Batavia gevoerd Daar TrFT Banda yerhinnen; Om dcze redenen besloot regeering Batavia het eindeliik opgezonden verdrag 12 Novemher 1709 niet te ratificeeren ; zij zond nazr Djambi terug mct opdracht dat het motst worde rcrscnreven otldet een lateren datum alleen tusschen dE. Comp’ en Kiay Gedee, uytlatinge allcs calrinnes Kcmclte Pringabaya bctreft welke lotiue hetselve valgens Zer sulle: tegetnoet sen alsdan goor geratificeert te werden Aar dcze opdracht heeit Patras voldaan, in zijo briel uit Djambi dd; 25 Septerber 1711 lezen wij

IKGKAELTE YORS

ZIJX CROCTEH HEZDZN HUAFR EAISCR Arara #ILIC GETOOND VERNICUYT EX G’AMPLIEERD CmetR Wn IZpEX OtFVaF? 1709 Io7 VEcUGEDELGESTUEFCT ORnOY ANEERDE Uakatnak Aeai IUnzx nESk? LOPEND: Cnee Uherterd VtTLTick DaruYt GELTES HETGEENE FAX- SRAN; PaINGABAYA CO CEKAERENDE GELIJCX COYSTZERn VESEEGELDI ECHEITTGI DESEY LERCEELEL Vn CIXDE AENGEIOUDE EF OCAes TCYCVEI TRMN GPRI = eka WFarA

Wi nemei deze Jlinca haar gchcel orer omdat contralci 10 September 1711 Vcticred gegaan nocm op hct Rijks Archied in Den Haag, noch op het Landsarchief Katavia Ect 4anwezig: De twec naar Batavia Opgezonden cremplaren zija daar wel ZIu40 komen; zooals blijkt uit het onderstaande

Resolutien van Gouverneur-Generaal en Raden vin India dd. 18 Maert 1712.

Gelesen sijnde contract, geslooten tusschen dE Compagnie en den sulthan Kiey Gedee tot Jamby, dato 10 September anno passado S00 verstaen selve te approbeeren, dog onnodig geoordeelt dazronder een acte van ratificatie vanwegens dese regering te stellen:

Christoffel van Swoll, Mattheus Haan, Frans Castelijn, Laurens Tolling_ Hendrik Zwaardecroon, Pieter Rogelaar; Thcodorus de Haese, Joannes van Stcelant, Samuel Timmermar,

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subject t0 hup Wabout iston mte”temms

Jacob Faes, Joan Cornelis Ableing secretaris

Ferdinand

Groot,

1. BENGALEN,

Februari 1712

Terwijl de spcciale gezant der Compagrie, Jan Josua Ketelaar, het hof den Grocticogol rerloeide dear aandrong rernicuwitg uitbreiding de oude recnten Compagnic zie benedcn: dc documere ten van 28 Mei 1712 e volgcrdc bcpleitte de secunde de Bengaalsche directie, LLtc s opprrEoold %p Kasimbazar, Ewout Dishack; boni - fide uitvcering hestazrde prerogaticven zijn gcbied, Bengalen Orissa Bihar, volgende parwanta eantwoord werd

Translaat perwanna bevelschrift het Persiaans, verleend door den heer Morsid Coeli-chan, duwaan superintendant der finantien en domeynen e0o Tan Sijn Mayesteyt den konink Zaeh-alen_ als den heere kroonprince Aziem Ussaen Bahadur; inl de soeba viceroy schappen Bengalen, Orixa_ Behaar, Op sijn stedehouder Kirpanaeth in Pattena copia door den Ewout van Dishoek, opper coopman_ secuude der Bengaalse directie opper hooft tot Cassembasaar, overgesonden aan den EE. heer Anthony Huysman_ directeur der gemelde directie en den resorte Vin dien:

Naar de eerentituls: Kaey Kirpanaat, Op Sijn Doorluchtige Hoogheyds gunsten

Het besluit, Retn ralificatie JTder bet cotrc stellen; schiint ondoordacht te zijn gcnomen; Althans toen in 1721 moeiliijkheden mct Djambi rczen ontdekte mie H schtik dat ket contract 1711

Iwce Juaa originali op de Getierale Seterari Rataviz berustte, aldus AMYMC schunt netselve eenmazl {Cfub senucu de ratificatie’ Me zie verdtr het contract met Djambi van 21 October 1721 waarin Ook Wae net hier besprokenen van 10 Septerbcr 17H wordt Yerwezcn bij welke gelegenheid de beide exemplaren het laatstgenatmde weder naar Djarbi is terug- gezonden, het bovenstaande bliikt intusschen; Eet verdwenen contract 1714, bchoudens dc vervanging dcn 0zim Pringgabaya door dien Kiahi Gedeh, gelijkluidend van 12 Novetber 1709, hiervbor 334 &1 volgcrde, Uit het Conttectoc Ook in d Overgecoaen bricven 1713, ISde boeck; afd. Bengalen, folio 232.

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms 388

genegentheyd hopende; wete dat den hockiel VZIl Hollan- ders heeft vertoond, dat sy haere goederen volgens de hoog blinkende den hemel verhevene fermaans koninklyke mandaten heylige goddelyke eer waardige nisaans princelyke beveltekengeschriften perwanna ordres der duwaans en affvoeren, daarnevens versogt, dal deselve Op die wyse vervolgens mogen op- en afigevoerd werden mitsgaders dat UE. mogte werden aangeschreven opperhooft; hunnendwegen tol Fattena resideerende allen deelen behulpsame hand willen bewysen cerhalven nu by desen aanscnryve haar handel volgens voormelte gunstige bevel- schriften laten voortsetten en in alle billyke gevallen haar de behulpsamne hand te lenen opperhooft gunstig te zijn_

Gedateerd den 23” der manle Gilhidsa, 2 van voormelte Mayesteyts regeeringe sesde jaar, ofl naar onse tijdreeckening den 24” February anno 1712 Onder stond Nota, dit geschrift eer een recommandatie dan bevelschrift: Onder stond: Accordeert w4s getekent Goessens_ gesworen eerste clercq:

19 Maart 1712_

De volkeren Sumatra $ Weskust bleven aceo lastige Uderdamer van dc Compagnic: In de cirse aten de I8de ceuw weigerden de van tamar oigeving zelis de Compagnic als Eeschermheer erkennen traden weer verbinding met de Atjchers Te Batavia was men in die JaI niet meer ~lug klaar met de vapeneb als in de 17de edmt krachtig optreden kwat niets Maar dc Sumatrarcn hadden ook haaldelijk onderling Oleetigheid en dit was mcernalen aanleiding, partijensteun zocht bij de Nederlanders Zco Dok Di ~ero Re leiding tot het Janeaan onderstaanae- orcteeneotnat

Geroemde Van Dighock Hockiel of wakil, plaatsvervanger, de vertaling sfciue Dsul-Hiddscha 1123 hegint 10 januari 1712. Uit de Ovryecomern brieven 1713 , 14de boeck, afdeeling Sumatra s West- cust; iolio 112 @ volgende:

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms OOSt-
INDISCHE COMPAGNIE 1602 180.

389

Conditien by forma van nieuw ve bond; waarop de regenten van Priaman, Oulaccan, Sonor, Bintoengan- tingi, Lima-cotta en Ticou wecder met ‘E. Comp’ rereenigd zijn,

Nademael zeederd veele jareni herwaerts door

ttouwloos heyd en misleydinge SOmmiger regenten de goede ingeseetenen der voorschreven plaetsen ZUu verte van d’E_ Comp haren wettigen souverain beschermheer, zijn verwyderd gemaekt, dat ook tegens alle trouwe cn pligt van onderdanigheyt, waeraen door regt der wapenen en de successive aengegane gereno reerde contracten religieuselijk verbonden zijn, haerzelver langer niet ontsien hebben door weken bedryven direct tegens voorschteven contracten aenlopende, openbaerlijck te betuygen deselve_ namentlijck hare wettige overheyd, niet meer te erken wcn; aan andere zyde uyt gevolg dcor haerzelven ontwaerd zijnde, dat dese trouwlose affwy kinge net anders gewerkt heeft als verdeeldheeden_ oneenigneeden; twisten geduurige muyteryen onder haerzelven, tot gruot nadeel beyde Va land en der goede ingeseetenen, zulx 2y, daerdoor ook selffs affgeschrikt, tot neyisame gedagten weedergekeerd zijn_ van haer Vn nicuws onder gehoorsaemheyt der Comp’ verneederen, ten eynde onder haer vaderlyke bescherminge goede regeeringe weeder ecn volcomen rust vreed Voor algemeen te mogen genieten _ en daertoe haer zelven hier personelijk hebben comen instellen ponglous Maharadja-nanda Baginda-ratou, Datoe-basaer, enSamporno alam wegens Priaman_ Maharadja -nanda egens Sounour, orangcaya-datou Malakewi, Datoe hongsou, radja Lelewangs” Mage Samporna weegens Bintoengan-tingi, Soutan Ebrahim Pagoudol wegens Lima-cotta, orangcaya Souradja maradja Djude weegens Ticou, als geconstitueerde gevol-magtigde van gesamentlyke regenten der voorschreven

Oclakai thars bckendc plaats in het Priamansche, evcni Zuiden van dcze plaats de kust Tiko ook a47 de kist, mdat stuk tcn Noorden Priaman; De Limna Kotta” lagen Ee CT kust schcn Priaman Tikoc- Zie dc kaart bij VALENTIJS, Sumatra Soenar desa an geliiknamig riviertje Lu eecner Padarig Priaman: Bintoengan kan ik nict terugvinden Nota Ta linker halrer blad het Nederduyds in de Malayse tale ge schrcven door rercncm herneevcns genocmo haar onderteckerd.

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subject t0 hup Wabout iston mte”temms 390

plaetsen negoryen; mct olcomen last om uyt haer aller namen voorschrevene; met quijdscheldinge van al gepas seerde versoeken_ mitsgaders dat de 2 verjaagde hooid- regenten in de voorleede jare; namentlijk Siri-amar van Priaman Soutan Padang Manggis van Nare; weeder genade mogten werden aengencmen Zoo is dat WY, ziende hare ootmoedige verneederinge betuyginge van Touw leetweesen ovet gepasseerde_ il5 ernstige begeerte gewillige onderwerpinge aen de gehoor saemheyt der Comp’ OTISCI rade byzijn van denl panglima-radja Moara-laout pongoulous van Padang; approbatie vin Haer Hoog’ Edelens _ Hoge Regeeringe va: India tot Batavia, goedgevonden beslooten hebben hacr, met quijdscheldinge Tin alle roorleeden voorgevallene gepasseerde, volgende vernieuwde conditien_ door haer met eede te bevestigen, weeder als trouwe en gehoorsame onder danen onder de bescherminge der E. Comp’ aen te neemen.

Eerstelijk, dat heyliglijk beloven, zoowel Voor haer als uyt welkers namen zy gesonden zijn, mitsgaders Voor hare nacomelingen en alle haar onderdanen ingeseetenen, dat zy vin nuaff aen VOoT altoos ten eeuwigen dage toe, vast onveranderlijk d’E. Comp’ haren wettigen souverain zullen gehouw getrouw blyven, derselver name den gesag- hebber tot Padang als haren panglima eeren, respecteeren gehoorsamen; zonder andere oppermagt boven haer te erkennen;

Ten tweeden, dat zy nog iemand van de hare nimmermecr eenig verstand zullen pleegen met die van Aetchin_ nog selfis derwaerts heen ten handel varen_ nog gedogen dat sulx van andere geschiede, maer integendeel deselve aldaer aencomende, arresteeren met derselver vaertuygen inlage herwaerts 4CI senden, Om wyders geconfisqueerd en het provenu verdeeld werden naer aloude besprek; de eene helfft voor de regenten ter plaetse de aenhalinge Z1] geschied zijn_

Op de kaart bij VALENTTJN lizt even riviertje; de Narras gchectcri 7 En de anderc hclft vcor Compagnie:

Noorden

Priaman

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subject t0 hup Wabout iston mte”temms Oost-INDISCHE COMPAGNIE [602_1800.

Ten derden; dat zy wyders ook, buyten d’E. Comp’ der- selver onderdanen_ Met behoorlyke zeepassen daertoe voorsien, met niemand_ van wat natie ook zoude mogen zijn, eenigen handel zullen dryven nog acn deselve, daet aencomende, eenige leefftogten nog verblijff op hare landcn stranden vergunnen, nog ook met derselver scheepen chialoupen off vaertuygen binne hare havens revieren laten comen, maer deselve aen stonds aflwysen ofte; sluykhandelaers zijnde en kans ziende haer te vermeesteren, deselve hier meede opbrengen wyders handeld werdlen als Eweede poinct van Atchinse vaertuygcn iS gesegt

Ten vierden, dat zelven; Om eygen neeringe soeken, niet verder zullen varen als Zuydwaerts nae Indrapoura, Noordwaerts Taer Ayerbangis, eylanden, [usschen beyde dese palen eleegen_ daertoe alvorens telkens behoorlyke zeepassen hier comen te versoekcn:

Ten vijffden, dat alle Fruniden bondgenoten van d’E Comp zullen houden erkenmen ook Vcor hare vrunden bondgenooten Zoo insgelijx alle vyanden der Ej Comp meede voor hare vyanden om alsoo den oorlog den vreede met d’E Comp hier gemeen hebben

Tcn sesdcn, dat buytcn voorkennisse speciael conscn Vin] den gesaghebber hier selffs geen veranderinge hzer regeeringe zullen ken; maer die laten zooals die present gestelt zijn, rersterff of eenig ander geval cen plaets comende te vaceeren, daervan ten eersten herwaerts-aen kennisse geeven; om alsdan met het goedvinden Vae den gesaghebber Cnl raed uyt de gewettigste bequzemste persoonen ecn Jnder in desselffs plaets gesurrogeerd werden;

Ten seevende, dat zy tot bevorderinge van een generale rust vreede OIn Noord den nieuw aengestelden panglima- Ticou, genaemt radja-Malapper, in alles de behulpsame hand ’) Er staat allen:

This centent duwnlo; ded tiom |46,50,98,28 0n Werl, 42 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms 392

zullen bieden Ommt de drie weederspannige pounglous, sultar- Moeda, radja-Bongsoe en radja-Mahemoet, tot voornoemde Ticou ofte door goeden raed tot haer schuldigen pligt te brengen, Bi door dwangmiddelen van daer als verstoorders van de gemeene rust te dimoveeren_

Ten agtsten dat persoonen vin Siri-amal, en Soutan Padang Manggis, hiervooren mneel genoemt en eygen Ter ootmoediginge als aller presente regenten ernstige voorspraek by provisie Op Haer HoogEd’ goedkeuringe van ons gepardon- neert, Vty veyligh een yder in zijn negorey, waeruyt VCr- stooten 1S, weeder zullen laten inwoonen, dog niet anders als private persoonen, zonder

haer in minste met de regeeringe te bemoeyen, totdat de ratificatie van welgemelte Haer Ho_ Ed” ofte nadere ordre dierweegen zal zijn gevolgd

Ten negenden_ dat zy aenneemen geene hiervoren, zoO in Duydsche als Malayse tale aengehaeld stzet, mitsgaders in vorige accoorden contracten weegens d’Ej Comp’ zcovetre deselve dese nieuwe verbintenisse niet tegenspreeker begreepen hacr duydelijk voorgeleesen heyliglijk getrouwelijk, vast onveranderlijk te zullen naarcomen doen nJercomen ’tzelve becragtigende hare wyse door aflegginge Ta den eed op den alcoran; met onderwerpinge Fan haer allen den vloek Gods de weereldlijke straifen, {egeniS meyneedige verbondbreekers geraemd

Aldus gedaen, gerenoveerd besworen tot Padang binnen Compagnies vestinge den 2 dagh van miend Zafir des jaers een duysend een honderd twee en twintig, zijnde n onse jaerri eekening een duysend seeven honderd twaelff, den 19e Maert Van weederzijdse contrahenten geteekend ten Oter Staen an den panglima-radja met pounglous Ldm Padangh IU75 geteekent Coenraed Frederik Hoffman; Van der Needen, Caspar Oenen, Daniel Jonktijds cn Pieter van der Velde_ Met eenige Malayse caracters. Van Priaman orancaya merk Fan Maradja Nanda, van Datou-basaer, van Samporna-alam, Fan Sournour; van Maradja-Nanda, van Oulaccan van Orangcaya -

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subject t0 hup Wabout iston mte”temms
OOST-INDISCHE COMPAGNIE 1602 800.

393

datou_ Van Bongsoe Datou van Lelewangsa, van Bintongan- ~tingi van radja Nanbatoua_ Samporna Tan Aiamn ,

DCXCII, SIAM_

Mei 1712.

De handel Siameesche huiden voor Compagnie belang ; Sonta ruilmiddel Japan UAret dc buider van Waaroc Hicr volgt Wietw Ocicun Tu dat arukel Nederlandsche Compagnie verlecnd:

Copia translaat Tan octroy; door Sijn Siamse Mayestevt Jn Comp’ verleend wegens bemagtigen der huyden en vellen onder Compagnies zegel.

Desen brief kont van den Oluang Prommacan, plaats- bekleeder van Opro Tjeduk, aan alle ockoens omeuns_ calu- wang alle ctommecans_ benevcns alle ockuns_ omeuns hoofden der tolhuysen van de bovenlanden_ meldende dat Sijn Excellentie, den heer berkelang, de ordre van Sijn Mayesteyt ontfangen heeft, nademale den Oluang Zouracecn, capitain der Hollanders rersogt

heeit de sombay 77n7 Sijn Mayesteyt docn; meldende dat alle de jugten, koe” en buffelhuyden_ die in het rijk Lam Siam vallen, alle dour Sijn Mayesteyt aan Hollanders sijn verleend, n dat buyten aangestelde velle- leveranciers coopluyden deselve vermogen op te kopen wat oort of provintie van dit rijk het soude mogen wesen als den Insizmn groot sullen gehouden wescn Jin siauclangs over te geven 10 000, dog den inszam gemeen, 00O.

Overgecomeu Criny [7i3 , Fde bocck; afdccling Siam verrolg;

folio 29 Oluang Opra zin Siamneesche eeretitels. Titels van diversc ambtcnaren hiervcor, blz. Berkelang_ mntrstal Oya (prins) Berkelang; de rijksbestuurder Begroeting ee-bewjjs Vel. Javaansche sembah; Hicr beleefd Ventocr Juchten, i de !7de cem gebrLikclijke Wat Tr osscmhuidel thans aileen vear zacht en cocnci Het wcord jucht schijut Russischen uorshrome 21jm de bcleckcms hebben niar of tweetal, onont huiden gcwoonlijk bij het wair “crrocht wcrcen; Ereneens tmnoteiren_ Zic hiervoor, root op blz. 24,

This content duwnloided tiom |446,50,98.28 on 12 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subjectt0 hup Wabout iston mte”temms 394

GENERALE NEDERLANDSCHE GEOCTROYEERDE

En terwyle nu eenige jaren herwaarts [door] diversc lands grooten aan gemeene coopluyden haar verlofbrieven; onder Voor- geven van de ingesamelde jugten aan de Hollanders te leveren, sijn verleend Soo i3 daarop altijt eer geringe leverantie gevolgt des E_ Comp leverancicrs hebben weynig jugten kunnen inkopen ; derhalven heeft Sijn Mayesteyt geordonneerd ver- boden aan ymand_ het sy wien het soude mogen wesen, verlof schriften otn huyden en vellen in te kopen, te verleenen maar dat des Comp leveranciers de jugten huyden alleenig sullen inkoopen aan Hollanders overgeven; Tot dien eynde sal den capiteyn der Hollanders die coopluyden aan- stellen, met hare dienaren prauwen landewaart-in gaan, de huyden en vellen koopen en haar ingesamelde aan de capiteyn der Hollanders overgeven_ gelijk het conttact, voorheen gemaakt, aanwijst ’) En als de coopluyden geen tra Van de Comp haar hebben_ S00 Fermogen sy geen huyden en vellen inkopen; dog Tau deselve versien sijnde, s00 moge sy alle huyden en vellen inkoopen aan de tholhuysen overhindert passeeren; desselis goederen en vaartuygen volk niet geprest of eenig overlast aangedaan erden_ en dat se op afvaren nae behooren en de huyden vellen haar behcorlyke tijt aanbrengen versonden werden ter bequamer tijt.

Geschreven op Donderdag of Wanprahad in deun Ha de vijfde maand; den agsten da; Van volle maen serpentejaer Pijm’rong Tietrawasok; de Hollandse tijtreekening den 27 ` May anno 1712. Onder stond Accordeerd geteekend M” Klink

Zic Corpus IL; Paspoort vrijbriei. Zie Pieter va# Daw’ $ Beschryvinge, II, I, Glossarium: De Versameling der Kyoorohe hccit Trz, ordre geschrifte in Siari” Zoo vindt nzan mccr Feschrcven hij keette cchter Van Klenk Van Clencke

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC All use subject t0 hutp Wabout jstor, meterms OOST-INDISCHE COMPAGNIE 1602 1800.

DCXCIII: RIJK VAN DEN GROOTMOGOL.

28 Mei-_14 Juni 1712. 1)

Reeds 1710 achite Indiscke regcering ket gewenscht, gezant schap naar Grootmogol, Sjah Alem; zenden, dzar zoowe Suratte als in Bengalen Kotomande Gucc Voartecnten Compagnic Mce Kerden naceromnen Karooom de handel ziende-uogen achteruit girg- De directeur Suralte Cornclis Bezuvcn; Werg Jiar hoofd der ambassade benocnd; doch hij overlecd FOg voor hij de reis bad ~unCM aanvaacr Ctlcomc Suratte Ferd Bczuyen opgevolgd coor taalkundiger Jan Josua Ketelaar, dic nu in 171] als hooid gezanschap opreis Wa T Lahore aanvaardde Ketelaar keeft wel cem heel Tuim gebruik gemaakt nem Ececvct bevoegdhcid, verschilleude kocfden door geschenken voor de Cotpagnic tc wirnen e zijn 1mbaseane WCTu_ der duurste cac rnemingen de Compagnie: Maar hi; wist bevestiging alle oude roortehten verkrigen bovendien nog cCmine 1c174 privileges (VALENTIJN, IV, % blz . 280 volgende Het 4remir- Muibe Iste” uit Ketelaar’ dagnregister; reeds het Engelsch uitgegeven; za] binnen korten tijd verschijnen in dc Werken der Linschoten-verceniging, bewerkicg Pror Pn. VoGEL) Omtrent inrichting het hierorder volgende document MORC worden opgererkt, dat in d reckter kolom staat, door den Gaant gevtaagd werd ; in d linker kolot vind men door de -egeerigsadministratie uitcer- gezct, Foc toestand tcn opzicnte van nct gexraagde praktiik was cnder volgt d1n de beschikking Verzock;

Translaat van

Translaat poincten gedane versoeken Vzn den EE; Agtbaren heer directeur en ambassadeur Joan Josua Ketelaar , door den jongst overleden ning Sjah Alem Bhadur a1n d’EJ Comp’ boven de verkregene praerogati ven by voorige fermaans vergunt door Sijn presente Majesteyt, haan-dar Sjah, nader geconfirmeert, mitsgaders door den rijx-cancelier

treyn zijnde gewoontens_ volgens de boeken van hof , dewelke ieder poinct nagesien volgender wyse bezyden onse versoeken genoteerd zijn geworden_

1. Uit hct Conirectbogk. Ook in de Overgeconic# brieven 1713, Sde boeck, folio 156 c volgende, Ide boeck, folio 2167 volgende Sjah Alem was 28 Februari 1712 overleden ; na hevigen striid tusscken zijn zocnen aanvaardde Mossadien de regeerirg; In de Nederlardsche stukken wordt hij herhaaldelik aangeduid Iet dent KTOMegnalm- ehaan-dar Sjah

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC All use subject t0 hutp Wabout jstor, oreterms 396

UERERALE NEDERLANDSCHE GFOCTROYEERDE

Amier-ul Ammerouw Sijn Majesteyts bevel in navolgender wyse ge teykend den 28*” Ma; anno 1712.

Voor Souratta versogt Uyt in treyn zijnde ge dat Fan goederen woonte komt blyken, dat tot provisie als lijfsbehoefde, goederen; dienende tot waler te lande aange provisie lijfsbehoefte Sil- bragt vervoerd werdende, Ver- kooperwercken geen thol gevordert, nog ons weelen graan; mct hare OITT deselve moeyelykheyd scheepcn aangebragt Wcron mag aangedaan werden_ geen thol betaalen_ Toegestaan

boeken consteerd, dat de Nederlanders van hare aankomst in Souratta Inge- huurde huysen woonen tot contentement Vin den eyge Iaa, daarvoor huur taalen

Het huis,

geene

stad Souratta in huur hebben, eenemaal vervallen door ouderdom bovendien bekrompen voor onse negotie belangen in hoope dat ons Pen plaats, bequaam tot Op- bouwinge vin een huis berging der coopmanschappcu stad wel buyten deselve omtrent de thuyn Vam den nachoda Attmed _ mag werden vereerd, edog Sij” Majesteyt dit mishagende_ s0o versoeke dat het huis van den overleden Attebaar-chan_ stad gelegen door sijn dood aan den coning VCt vallen, Ons mag werden schoncken

Het huis Van den overleden Attebaar-chan aan haar toege

Emir

Omrah; Fee Mzin maar hecr dcr nccrcn; Nachoda of anachoda inhectsch schipper.

titel, mct de beteekenis

This centent duwnlo; ded tiom |46,50,98,28 0n Werl, 42 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms 00S1-INDISCHE COMPAGMF 1602 I800.

staan; op den voet als het huis, geen van den overleden Noer-ulla-chan Pattena bcwoonen; onder verband Van daar- aan niet mogen maken punten en bolwercken nog daarop brengen eenig groot of kleen geschut:

boeken blijckt, dat Wanneer eenige Neder alle diegeene die sig van haar landse dienaren Fan d'E. natie sonder verlol van haar Comp' haar absenteeren opperhoofden romen ab- versteeken de regenten ge- senteeren_ door regenten houden sullen zijn deselve werden opgevat 4n de- weder aan 0"S over te leveren_ selve toegesonden Toegestaan de gewoonte onder de regeering van den over leden coning Ourengseeb_ Voor Bengale Orixa Behaar. Voor desen is in de provin- Den thol der goederen, cie Van Bengale door de Ne negotieerd werdende derlanders gewoonte provincie Behaar, werd in van Souratta 3V per cento stad Pattena tot ZVz per cento thol betaald dog het fer- betaald, wederom den Ttaan door Sijn Majesteyt, aanbreng in Hougly aan Sjah Alem_ aan haar verleend_ regenten aldaar, tegens is den thol op 2Y2 pet cento ning s fermaan gevolgelijk: vastgesteld ; ook is ingevolge tweemaal thol een goed ; het voordragen van Schamet- hoope dat Sijn Majesteyi chan J4[den coning Oureng: sal gelieven ordonneeren; seeb het 51* jaar syner dat de bediendens van Pattena regeerige_ dat fousdaars geen tho_ meer mogen vorde en andere regenten van Sjah ren van de goederen_ 5Oo Jehaan-Abaad, Akber-Abaad_ water als te lande na Houg Asiem-Abaad, Ragiemahol, verrocrt werdende, maar dat Morsid-Abaad andere sullen Inogen volstaan met plaatsen, gelegen aan de rivier 2Y2 per cento thol aldaar Ganges tot aan het gebied te betaalen_ van Hougly, mogt g' ordon- neerd werden voortaan geen dubbelde thol van d'E. Comp' nemer_ maar den [nol van

Narelik tc Hecgli:

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms 398

2V2 per cento Hoigly ontiangen, het iermaan Yin Sijn Majesteyt Sjah Alem _ het iweede jaar syner regeering Jan har Ter_ leend_ g' insereerd 2Y2 per cento thol, gewoonte van Souratta tot Hougly ontfangen Daar met meer dan cens thol betaald werden.

De boeken specificatien der pergennas dorpen van de provincie Bengale zijn boeken VJI hofniet te vinder, dog by insertie van perwanne jaar VJr regeering Tin Sjah Alem onder het zegel Fan Morsid-kulli-chan Jan haar verleend authenticque copia onder

haat berustenide stat perwanna ran conings duan Serfuddien, dat dorpen Tjoetsjere sorterende onder de pergenna Arse Bareneger staande onder pergenna Kalketia de basaar Mirsapour gehoorende onder de pergenna Bagsbender tot het beliz- den der scheepen van oudsher onder Hollandse Comp’ zijn geweest, en daarin woncn

Dorp Tsjoetsjere hoorcn- de onder de pergenna Arse Bareneger, onder de pergenna Kalkette, basaar Mirsapour, onder de pergerina Bagsbender, zijn van oudsher ter bemagtiginge van timmer- juyden;, smits_ vaartuygcn tot het beladlen der scheepen, roeyers andere werckluy den, orider onse magt eest en 15 het Ors ook sOn- der deselve niet mogelijck onse negotie dryven verwigtinge dit beta- linge van het vastgestelde, geen door conings bedien- den jaarlijx werd ontfangen, voormelte plaatsen onder onse magt mogen blyven_

Zie hiervoor; blz. 298 c volgende Hindustami pergana de naan ToOT ujderie; deeling “a district: Zic Hobso#-Jobson in voce pergunnan. Calculta Dit stuk mij niet bekend; Dezc materic wordt cvcnwc behandeld in eer Mtauna uit Iicttweedc Jazr konings, hiervobr blz. volgerde

Tmis ccntent duwnlo:ded tiom |46,50,98,28 O 12 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms 00ST- INDISCHE COMPAGNIE 1602 -1800.

smits, timnmerlieden en andere menschen tot de negotie dat voldoeninge van het vast gestelde niemand icts meerder soude vorderen_ veel min haar moeyte aandoen met huysen tellen_ pressen_ ordonneeren andere quellingen_ Des conings duan werden aangeschreven aloude ge- woonte laten standhouden, daarvan antwoord berigt hof senden. aanteckening der boeken Wanneer eenige Neder- hierop is even deselve als op landse dienaren haar Tzn d’E desc periode voor Souratta Comp’ absenteeren Ver staat genoteerd steeken, de regenten gehou- den Sullen zijn deselve Op te vatten CI weder aan OIS Otcr te leveren:

Toegestaan In de boeken consteerd, dat Goud, silver kooper, op den aanbreng van goud en (er vermuntinge van Hougly silver thol betaald werd _ zijn- Magsoesabaad, Arse, Ber- de den thol der vermuntinge nager; Pattena, Jehaangier - in ‘t 194* jaar van den coning nager andere plaatsen Ourengseeb g interdiceerd_ conings landen van d’E ordre gesteld tot de verstem- Comp” gebragt werdende, pelingen sonder interruptie, ver Soeke dat conings ordre gelijk die ordre alsnog op de bediendens der munten observantie werd gehouden: mogen werden g’ expedieerd, dat cerst mag werden Ver- munt, dewijl tardance de scheepen op sijn tijd niet konnen versonden werden

Al hetgene van haar ter munt gebragt werd_ sal vbor andere mnoelen verstempelt werden:

Den thol der nevenstaande

Op den inkoop van salpeter;

Dus dat de Compagnic

Vorotn gekolpen voor andere reflectanten:

Tha content duwnload:d from |46 50.98 Wed 12 Oct 2016 18.05.34 UTC ~n Mu anouiKim Ntrnicmus 400

GENERALE ~EDERLANDSCHE GEOCTROYEERDE

goederen bevoorers heren tot 3/2 per cento_ dog [ermnaan Tiln den coning Sjah Alent, sijn tweede jaars regeeringe verlecnd_ deselve de Hollanders rastgesteld tot 2V per cento.

amphioen; kleeden Iywa ten; suyker; wax andere goederen werd den vastge- stelden thol van 2V per cento ontfangen hoope dat conings ordre mag werden verlecnd om ons gecn meer vorderen nog daaron moeyelijkheden aan docn. Toegestaan het ferma;n rerleend dvor den coning Ourengseeb mitsgaders dat van haar geen meerder thol sal gevorderd Wcr den

Den vastgestelden thol hevoorens geweest 3Y Jog het tweede jaar der regeeringe “an Sjah Aletn deselie vastgesteld op 292 per cento, zijnde de Hollanders het taalen Van radhary inere heffingen quijtgeschol dcm;

De vaartuygen Fan #‘EJ Comp hare gomastos,; met desteckcn Tan den directeur Bengale narol- gens aloud gebruyk geliden mel goederen ter negotie van koop verkoop alle plaatsen conings gebied gaande komenide werden in den weg door de fousdaars_ jagierdaars, sjemierdaars strandwagters den in - breng VCTVcr der Foor_ schreven goederen rele plaatsen verhinderd iets afgenomen verwagtinge dat deselve ordre mag werden g’ expedieerd, ons dierwegen niet rermoeye Iyken, nog iets af te dwingen

Zie hierYoor, blz: 316. Inheemsche makclairs factcurs Europeesche Compagnieen. Hin- doestani gomishta Paspaort schriftelijke hewijsstuk: Zie Corpus III, blz. 119, ncot Tol- of weggcldcn Fousdar, dikwiils vertazld coOr tollenaar Gouverncur ; jagheerder. oi apinagehouder jemnadar Foliticoficicr, Zic, lijst UTermd” Wnordeh acnter dit werk

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on 12 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subject t0 hup Waboutiston wrettemms COST-INDISCHE COMPAGNIE 1602 18U0.

40i

Toegestaan gewoonte onder regeeringe van der coning Ourengseeb ; sullen ook met meerder-eyschinge niet mogen werden vermoeyelijckt: De gewoonte der Hollanders Conform coninglyke brengt mede, dat soodanige, fertnaans staat vastgesteld, als sy begeeren, tot hare ITl2 - dat wy in onse belangen TTIC kelaars aanstellen, sonder dat gen gebruyken soodanige Ta- andere tegen haar wil sig daar kelaars, als begeeren, dog mogen indringen_ daarmede thans soodanig gelegen; dat diegene, die sig tegen Onse begeerte 0ns werck tragten te dringen, valsche beschuldigingen gomastos, hockiels Voor name dienaren van d'E. Com - vin alle kanten en plaat- SCn na de regtbanck Vanl den souba doen onbieden ecn langen tijd sleepende hou- den; wiardoor den tijd tot het versenden onser scheepen verloopen eer hare saaxen eens is afgedaan_ toL verhin- deringe vin Comp' nego: tie; in hoope dat Sijn Majes teyts ordre sal werden aigege ver, dat de regenten van ieder plaats, daa; onse gomastos domicilium houder, mag Wet den aanbevoolen parthyen hooren ter selver plaztse een ieder regt te doen: Toegestaan Souratta een vaste het huis van den OyCt gewoonte, dat Hollandse leden Noerulla-chan; gelegen natie Inl bun woningen, onder stad Pattenz, hebben

1. Gomastos; irthecmsche makelaars ; hockicls is cen doubletvorm van wakils, maalsucrTratecry Soubadar, stadkoder. DL 93.

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subject t0 hup Waboutiston wrettenms 402

conditie Van daarin altoos mogen wunen; tot genoegen der eygenaren verblijf hot - den, gelijk haar ook Vanl selve, verhuysen, geen toeyelijkheden Juetden aan- gedaant ; en mn de boeken Eoe conings chanesamaan huysbesorger komt te bly- cken; dat het huys Vam den overleden Noerulla-chatl, der de regeeringe van CO- nings duan Anmed Ally-chan Voor den coning aangeslagen huur Van den Hol- landsen capitain tot ropia 50 maands:

Compagnies bediendens 1an oudsher gewoond 2n aa01 VoOr- schreven chan voor maande- lyxe huut betaald ropia Na sijn overlyden dese woninge aan den coning ver - vallen, gclijk Sijn Majesteyts bediendens nuur daarvan maand voor maand komen te tfangen_ dog ons ook veel moeyelijkheden, ons daa:- uyt doen vefhuysen, Jam doen ; in verwagtinge dat dese woninge OnS Inag werden vereerd, edog sulx Sijn Majes- teyt niet believende, versoe ken Syne coninglyke ordre de bedienden, present en toe komende, mag werden aige- geven, dat deselve UnS met doen verhuysen, geen moeyten mogen aandoen; maar huur vam ropia maandehjx ontfang

Huis van den overleden Noerulla-chan ain haar toegestaan VOor de huur van ropias 50 maands, onder conditie daaraan geene punten of bolwerken te bouwen_ nog daarop brengen eenig groot of kleen geschut:

Voor Noorder-Cormandel:

Genoteerde uyt conings boeken accordeerd met nevenstaande materie.

Conform perwanne onder zegel van Ased-chan verleend ’t 33 jaar van conings Oureng-Seebs regeeringe staat vastgesteld, dat nings bediendens ons in het

Hobso”-Jobson gecft : Coxsumah, khansama, Pali khan5ama slewaro 2) 20 Septetber 1689, Zie Corpus III, blz.512 ev.

house

Tis centent duwnlo: ded tim |46,50,98,28 on Weil, 12 Oct 2016 [8, 05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms
COST.INDISCHE COMPAGNIE 1602 1800 .

403

invorderen der schulden at wvevers VCIWCTS de behulp- S*4 hand mnoeten bieden ; dat alsoo iemand der Neder- landse dienaren sig versteekt absenteerd, regenten gehouden zijn denselven te vatten en aan On5 over te leveren nog ons in generley WysC het ainnemen van inlandse dienaren OL gotic verhinderen, veel min One eenige gewelden of onbe hoorlijkheden aan te docn; in verwagtinge dat Vootem staande in conings fermaan Toor Heydcrabaad mag werden g’ insereerd Toegestaan_ Volgens hasbul-hockum, Ingevolge hasbul-hockum; verleend in 33* jaar Fan onder zegel van Ased-chan regeeringe van den coning verleend 33” jaar van de Ourengseeb, hoofdgeld regeeringe van den coning Nederlandse Comp” Ourengseeb staat vastgesteld hare onderhoorige in PIO- dat de bediendens der hoofd- vincie van Heyderzbad quijt gelden geene der onse om die gescholden _ impositie mogen vernocye- lyken ; hoope dat sulx thans het voormelte fer - Inazn mag werden g’ inse Tcerd. Toegestaan gewoonte onder de regeeringe Vanl den coning Oureng Seeb.

Voor Agra: De materie der boeken ac Imand der Hollanders sig cordeerd met de twee voorige verstoolen absenteerd

Golkerda,

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subject t0 hup Waboutiston wrettenms 404

GENERALE IRDERLANDSCHE GFOCTROYEERDE

periodes van dese natuur #out Souratta Bengalen:

hebbende, sullen de regenten gehouden zijn denselven te vatten en aan den capitain over tC Jcteten

Tocgestaan.

Onder stond Getransiateerd uyt het Persiaans door was geteekend Rogier Beerenaert: Lager: Translaat der in treyn Translaai nader zijnde gewoontens der cardeerde poincten door boeken. den coning Jehaandaar- Sjah aan d'E. Comp' den 14" Juny anmo 1712

Den ambassadeur heeft sig schriftelijk verbonden Jn dese woningen nict te sullen maken punten of bolwerken nog daarop te brengen eenig groot of kleen geschut, mits gaders dacrin niet anders sullen bouwen dan woningen tot verblijf en pakhuysen tot bergen der coopmanschap- pen nevens het doen der noodige reparatie in deselve

De huysen WFLL den Over. leden Noerulla-chan stad Pattena Attebaar- chan in de stad Souratta, Ons door coninglyke gunst en ge nade toegestaan zijnde te be- WOOnCn VoOr huut Vam ropias ieder maands, versoekt den ambassadeur_ dat aan d'E Comp' tot een geduirig verblijf mogen WeT den vergunt sonder betaling van huur; Toegestaan. Onder stont: Uyt het Persiaens vertaald door was ge- teekend Rogier Beerenaert; Accordeerd : H" Bruyninck; secretaris der ambassade;

Thi; content dawvnlo dedom [46.50.98.28 Wed, 12 Oct 2016 I8,05 HUTC AIl u3? cuoiect to nto aboullitor oreitem: COST-INDISCHE COMPAGYIE 1602- 1800.

405

1. RIJK VAN DEN GROOTMOCOL.

18 Juni 1712.

Het volgende document bevelschriit uitvoering hetgeer in het 2de purit het voorgaande stuk omtrcnt Bengalen Orissa tacgcstaan_

Translaat Persiaanse hasbul-hockum koninklijk bevelschrift door expresse ordre van den keyser Jehaan-dar Sjah verleend onder segul van den procureur generaal grootsegelbewaarder des rijks, Asef Doule, mitsgaders dat Tan den rijkx cancelier Amier ul mmerouv den]]* der Maut Jemmadulauwel eerste jaar van Sijn Majes- teyts reg eeringe, oite onse tijdreekeninge den 18' Juny anno 1712.

Alle bedientens amptenaren des konings, iausdaars_ gouverneurs karorijs conings inkomstinvorderaars, jagierdaers_ inkomstinvorderaers der landeryen_ landvoogden, present [ockomende, van de provintien Bengalen en Orixa sy te weeten

dat in dese dagen volgens het versoek van Joan Jozua Ketelaar; ambassadeur en directeur; gevolmagtigde Uan de grootste Onder syne den generael der Hollanders Sijn Majesteyt is UCOC gedragen, dat de dorpen Tsjoetjera, ons Sjuntsura; sore terende onder de perganna Arze, Baraneger, ons Berna goor staande onder het gebied van de pergenna Kelkette, mits gaders basaer Miersapour, gehoorende onder Bagsbender , van oudsher tot het gereetmaken der scheepen en het versamelen van timmerlieden, smnits_ huurvaartuygen, roeyers andere werkluydetl, koelijs etc het betalen van den jaarlyxen vast- gestelden tax onder hare magt waren_ dat niet vermnoeyelijkt wierden mer meerder-eysschinge, presset, huysen tellen ordonneeringen, maer daarvan eximeerd waaren, gelijk daar-

1. Uit het Contraethoer Ook in de Overgecomen brieven 1713, ide Loeck iolic 253, I6de boeck, afdeeling Souratta, folio 269 ev Dit atldero AAMI titcl UIT oud-rijkshanselicr Asset Cnin Zie ook hiervoor, 317. Zie hieryoor; nont op blz. 396. Dschumada il Awal, de Sde maand het Mohamedaansche Jazr Scms wordt fousdaar vertazld dcor tollenzar: Op de kaartcn uit dc l7de en I8de EL mce Chinsura gespeld

This cotent duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use suljject t0 hup Wabout iston mte”temms 406

van de bevelschriften onder de segels der viceroys en duwans onder hem zijn berustende; in verwag” tinge dat conings hooge ordfe mogte werden algegeven, dat vcorschreven dorpen basaar naa aloude gewconte onder haere magt mogte blyven heeit Sijn Maje esteyt sulx g accordeert: Weshalven dese hasbul- hokkum koninklijk bevelschrift geschreven werd; Vanl voormelte dorpen basaar J4n het volk der Hollanders laaten, den vastgestelden tax na alle oude gewoonte daarvoor ontfangen, mitsgaders haar niet te vermoeyelyken met meer der-eysschinge pressen, huysen tellen ordonneeringen, opdat mnet geruster herten in haar werk belangen mogten vol harden, werdende met veel empressement g’ ordonneerd nings hooge ordre volgen jaarlijx geen nieuwe bevel- schriften rorderen.

Bovenaan staat het segel van den procueur generael grootsegelbewaarder des rijx; Asef Doule, swarten inct gedruckt; daarin de Persiaanse tale lesen Den slaaf van den grootmagtigen koning Jehaan-daar Sjah_ Asef ul Doule; daar eten onder dat van den rijxcancelier, swarten inct gedrukt, daarin in het Persiaans geschreven : Koninkrijk gekoomen aan Jehaan-daar Sjah ter versieringe; God heeft gegeven den eysch Van Amier Ammerouw.

Onder stond Overg eset door Wis geteekent Bee- Tcnacrt Onder stond Accordeert wa5 getekend Bruyninck; secretaris der ambassade.

1. RIJK VAN DEN GROOTMOGOL.

18 Juni 1712.

Ook dit hevelschrift gelast de Litvoering gestarc vnttehon

cen der op 28 Mei

Translaat Persiaense hasbul-hockum koninklijck bevelschrift door expresse ordre van den keyser

1} Uit het Contractboek, Ook in de Overgecomen briever 1713 Waatiti ook documcnt yecmnaal rcukomt Sde bocck, folio 254 16de boetk; afdeelirg Souratta, folio 271 272.

This cotent duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subject t0 hup Waboutiston wrettemms OosT-INDISCHE COMPAGNIE 1602 I800

Jehaan-daar Sjah verleend onder zegel van den procureur generaal grootzeegelbewaard des rijcx, Aseff ul Doule, mitsgaders dat Vam den rijxcancelier; Amier Amerouw_ den 11“” *der ane Jemmada- lauwel ’t eerste jaar van Sijn Mayesteyts regee ringe, ofte onse tijdreeckeninge den 18* Juny znno 1712.

Alle bediendens amptenaren des conings, present toe komende; VJun de provintien Bengale, Orixa Behaer Pattena alle andere provintien, dit koninkrijk gelegen, weeten_ dat in dese dagen ingevolge het versoek van Joan Josun Ketelaar, ambassadeur directeur, gevolmagtigde an den grootsten onder syne_ den generael der Hollanders_ Sijn Mayesteyt is voorgedragen dat alle het goud, silver koper Vzn7 handelpiaetsen Hougly in de stad Pattena, Maksoed- abaad_ Akberneger Ragiemahol Jehaangi= erneger Decca andere plaatsen door de Hollanders aangebragt werdende op de darogas der mnunten conings hooge ordre mogte Vei- den g’ expedieert, na het ontfangen Wan den vastgestelden thol van 2V2 pro cento hare mineralen eerst mogten werden TCT-stempeld, dewyle anders den tijd Van het nouson tot het senden der scheepen kort schietende_ haar werk dzardOor 4uaTIL veragteren, heett sulx Sijn Mayesteyt accordeert; Weshalven na hcog bevel van Sijn Mayesteyt geschreven werd alle het goud, silver koper, geen door het volk der Hol- landers munten werd gebragt, het betalen Fan den vastgestelden thol van 252 pro cento volgens oud gebruyck eerst te vermunten opdat Inet geruster hertcn Op sijn tijd andatn hare scheepen Connen veisenden

hetwelke met veel empressement g’ ordonneerd werd na conings hooge ordre Op volgen jaarlijx geen nieuwe bevelschriften vordeten_

Bovenaan staet het segel van den procureur-generaal groot zegulbewaerder des rijx, Ascff ul Doule, swarien inct druckt; en daarin in de Persiaense tale te lesen Den slaaff van den grootmagtigen koning Jehaan-daar Sjah, Aseff tl Doule daar even onder dat van den rijxcancelier, in swarten inct ge

Hocgli Patn zijn beide steden; Bengalen 4 Gouvertcurs hogiden van de ln

Bihar.

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms 408

druckl; daarin in het Persiaans geschreeven : Koninkrijck gekomen aan Jehaan-daar Sjah ter vercieringe; God heeft gegeven den eysch van Amier ul Amerouw. Onder stond: Vertaald door 13 5 geteeckent Bcc - renaert: Onder stond: Accordeert was geteekent H: Bruyninck, secretaris der ambassade.

28 Juni 1712 ,

De volgende Ice bevelschriften gelasten de uitvoering hetgeen bij het appendix 14 Juni tccgcstaan; (Zie hierv6ir, blz 404) .

Translaat Persiaanse hasbul-hockum koninglijk bevelschrift “yt expresse last van den keyser Jehaan-daar Sjah verleend door en onder ’t segel van den chanesamaan of generaal rentmeester ?) over conings domeynen; den nabab S’aadulla-chan Matekid, den 21”” der mane Jemmadul Auwel ^) eerste jaar van Sijn Majesteyts regeeringe ofte onse tjdreckeninge den 28” Juny anno 1712

Den doorlugtigen vorst Abdul Aemied chan blijft in de scherming Godes en in verwagtinge van conings gunste. Na myne groet zy U.E_ bekend, dat by my is gebragt extract uyt de boeken van den rijkscancelier, behelsende, dat ingevolge het versoek vin Joan Josua Ketelaar, ambassadeur en directeur, gevolmagtigde van den grootsten onder de syne, den generaal der Hollanders, Sijn Majesteyt is voorgedragen, dat het huys van den overleedenen Attebaar-chan, gelegen deese stad Souratta, tot ecn geduurig verblijf 4at haar mogt werden ge-

Uit het Contrectboek: Ook Overgecomen brieven 1713 , waarin nocument Tcem7a voorkomt, wel Sde hoeck folio 256 cn Ibde boeck, afdec ling Souratta folio 268 269. Zie hicryonr, nont blz . 402. Het tweede der Hierhoven gerocmde afschriiten hceit nabad. Dschumada i Awal, vijfdc maand hct Mohamedaansche jaar.

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subject t0 hup Waboutiston wrettemms OOST-INDISCHE COMPAGNIE 1602__1800,

geven. Onder schriftelijk verband dazraen niet te maken punten bolwercken; nog daarop brengen eenig groot kleen geschut, en daarin niet anders bouwen dan wooningen tot verblijf en packhuysen tot het bergen Vami coopmanschappen mitsgaders daerin docn noodige reparatic, sulx door Sijn Majesteyt geaccordeert, Het vereyscht dat UE_ ingevolge conings hooge ordre voorschreven huys tot een geduurig verblijf voor denselven vastgesteld aan1 sijn volk overgeeft, het welke UE met empressement werd aanbevolen.

Op den dorso staat het segel van voorschreven chanasamaan swaricn inct gedruckt, daarbinnen in het Persiaens De opgeofferde aan den grootmagtigen koning Jehaan-daar Sjah_ Saadulla-chan Matekid. Onder stont Vertaald door geteekent Beerenaert: Onder stont. Accordeert Wzs geteekent Bruyninck, secrctaris der bassade:

DCXCVII: RIJK VAN DEN GROOTMOGOL

30 Juni 1712. 1)

Zie de inleiding bij het voorgaande bevelschrift

Translaat Persiaanse hasbul-hockum koninglijk bevelschrift uyt expressc Iast vin den keyser Jehaan-daar Sjah, verleend door onder zegel van den chanesamaan of generzal rentmeester over conings dotneynen, den nabab S’aadulla-chan Mate kid, den 21* der mane Jemmadul-Auwel in eerste jaar van Sijn Mayesteyts regeeringe, ofte onse tijdreekeninge den 28 Juny anno 1712.

Den doorlugtigen en manhaften vorst Morsid Kulli-chan blijft besche erminge Godes verwagtinge Tan conings gunste

Uit het Contractboek, Qok in de Overgccom# britver 1712, Wrarin ook dit docunnent tieemaal voorkomt, wel 5de boeck folio 257 T6de bocct, afdccling Souratta, folio 272 273.

Tis centent duwnlo: ded tiom |46,50,98,28 0n Werl, 42 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms

Na myne groete zy UE: bekent, dat by my is gebragt extract uyt de boeken van den rijxcancel lier, behelsende dat ingevolge het versoek van Joan Josua Ketelaar; ambassadeur en directeur, gevolmagtigde van den grootsten onder de synen, den generaal der Hollanders Sijn Majesteyt 1s voOIgedragen_ dit het huys vanl den overleden Noerullz-chan_ gelegen in de stad Pattena _ tol ccn geduurig verblijf aan haar magt werden gegeven Onder schriftelijk verband daaraan niet te maken punten bolwerken nog daarop te brengen eenig groot of kleett geschut, daarin niet anders te bouwen dan wooningen tot verblijf en pakhuysen tot bergen der cuuDd nschappen, mitsgaders daarin doen nodige reparatie, sulx door Sijn Mayesteyt eaccordeert; Het vereyscht dierhalven, dat U.E_ ingevolge conings hooge ordre voorschreven huys, tot een geduurig verblijf Foor den- selven vastgestelt, aan sijn volk overgeeft, hetwelke UE: met empressement werd aanbevolen_

Op den dorso staat het zegel van voorschreven chanesamaan swarten inct gedrukt, daarbinnen in het Persiaans De opgeofferde Jit den grootmagtigen koning Jehaan diat Sjah, S’aadulla-chan M’atekid: Onder stond Vertaald door Mas geteekent Bee- renaart: Onder stond Aecord eert Taz geteekent Bruyninck, secretiris der ambassade

DCXCVIIL SIAM

Augustus 1712.

door hct Nederlandsche opperhoofd Sian Ditck Blot, ingedierde Kachten Orcr tegenwerking cndtryanden bij dc tinlcverantie in Ligor leende de konirg Siam onderstaand bevelschriit ten vonrdedc vant de Compa ’Rnic;

Dcze Inaan Woro verschillende wijzen gespeld. VAENTIJX [V, LA; rdo Mogolz blz, geeit zijn pcrtret Iet het bijscriit Zaad Ulah Chan Matekid ” Uit de Ovcrgecomcm brieucu 1713 , 14de borck, aideeling Siam, 2de rcgister, folio 31 volgcnde

Tis centent duwnlo; ded tiom |46,50,98,28 0n Werl, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subject t0 hup Waboutiston wrettenms cosT-INDISCHE COMPAGNIE 1602 1800 ,

411

Bevelschriit Tan Tjauw Pia Sitarramarad Detsja Tsia Dia Madtaja Moedsit Pipid Ratana Radsja Coesa ’Tibodi Apaya Pinibora Crommepahoe aan den Qya Keeuw Ron Ditsjai Pacdibodm Tra Zoerijn Detsja Tiai Piripaha Oya Patalon Poran Lecon gouverneur toi Ligoor, Sitramarad Opra Witsici Packdi, benevens den geheelen crommecan aldaar.

Overmits den secunde der Hollanders alhier Ae ons geklaagt heeft, seggende dat den thin; die in het district Van Ligoor valt, volgens contract alleene aan de Hollanders toebehoord, en dat sulx niet nae bchooren onderhouden werd S0O werd by desen den gouverneur cronmecan aanbevolen, des Comp coopluyden nze behooren te maintineren niet toe- laten; dat er eenige thin buyten deselve verkogt nogte vervoerd werd_ wijl Comp” tegenwoordig niet sooveel thin kan bekomen als voorheen, omdat veele coopluyden aldaar sig met thinsluykinge bemoeyen_

Ook werd den gouverneur cromntnecan aenbevolen Hollanders in haar camp; alle die onder haar sortereri_ gemoeyt te laten, nOg niemand te vattcn of eenige overlast aan doen, alvoorens daarvan nae behooren TtC cen geschrift, aan den tolk gesonden den resident, kennisse Van saken gegeven sal sijn; opdat schuldige nae behooren werden examineerd overgegeven

Soo wanneer den resident sijn beklag; over wat saken het sijn, komt doen zn den gouverneur en crommecan; SOo sal denselve nae behooren gemaintineerd werden, wyle sulx de wille vin Sijn Mayesteyt volgens het contract, voorheen met de Comp gemaakt.

Ook werd den gouverneur Opra Wisid Pacdi Oluang Blad Oluang Jucubad, benevens den geheelen crommnecan, 4an bevolen; alle de hoolden inwconders Fan de thingebergtens en plaatsen, daar de thin werd aangebragt, expresselijk te ver- bieden_ dat sy haar ingesamelde thin aan geen vreernde coop

1. Zic Corpus III, blz . 478 479.

This centent duwnlo: ded tiom |46,50,98,28 0n Werl, 42 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms 412

luyden nog imand (te) verkoopen als d’E. Comp’ en desselis coopluyden_ En soo imand bevonden werd thin buyten Comp’ vervoeren kopen Oite verkoopen; S00 sullen dese contramineurs nae behooren g’ examineerd sijnde, met hare be- schuldiging nae Siam gezonden worden_ wijl deselve in ongenade des conings vervallen sijn, gelijk voor desen by bevelschrift; overgesonden; bereets geallegeerd

Verders werd den gouverneur crommecan aanbevolen; Hollanders Op haar aanklagten ten eersten gehoor te geven hare saken sonder uytste Op stonds te bevorderen_

Nog werd ter bevestiging der cromimecan aanbevolen, Hollanders hare plaatse camp_ die aan haar Ta] Sijn Mayesteyt gunstelijk rerleend is, nict te moeyen, volk te vatten_ goederen weg nemen o andere saken beginnen, sonder alvorens eerst cen eschrift aan

den tolk gesonden te hebben; haren eysch aan den resident te kennen te geven_ met VCI- soek dat hare begeerte examineerd werd, of den eysch redelijk ingevolge het oud gebruyk voor desen_

Dit bevelschrift werd gesonden om nae behooren Van den Oluang Bohad verdere crommecan g executeert worden_ opdat wille begeerte Van Sijn Mayesteyt TA behoorcn uytgevoerd word.

Geschreren

Wanpoed Woensdag deun kauw, negende maand, de negende van de nieuwe mane groote slangejaar Pijmrong Titrawasok; nae Hollandse tijt- reekening den Augusto anno 1712. Onder stond Getranslateert door my VJ S getekent Imel Christiaan Cock: Lager : Accordeert geteekent M’ Klinck ’)

Eigenlijk geheeten Van Klenk. Zie hiervior , noot

blz . 322.

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Werl, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subjectt0 hup Wabout iston mte”temms DoST-

11 Augustus 1712. 1)

Het volgende bevelschrift Augustus 1712 gelast de uitvoering der besluiten 28 Mei; Aea 20orcr Colkonda Ncordcr-Koromandel bctrcl, bevat Tercns bevestiging Voonrccnteny 1689 uoor Aurcngzib vcrlecnd ; Corpus III, blz. 516 volgende:

Translaat Persiaans fermaan, door den groot magtigen keyser Jehaan-daar Sjah de keyserlyke hooftstad Dilly ofte Sjah Jehaan-abaad voor den tolvryen handel en verdere praerogativen in konink- rijk van Golkonda Noorder Cormandel het voordragen versoek van den EE_ Agtbaren heer directeur imbassadeur Joan Jozua Ketelaar aan d’E Nederlandse Oostindische Comp” ve-leend den 12*” der mane Reejeb ul Morejeb eerste jaar Fan Sijn Majesteyts regeeringe, ofte den 11”7 Augusto anno 1712, ons ter hand gesteld den 29” daaraan- volgende:

Alle bedientens en ampenaren des keysers, present toe - komnende_ de provintie Ferchondeboeniaad, Heyderabaad verwagtinge van Majesteyts genade bekend_ dat dese tijd der fictoric overwinninge Joan Jozua Ketelaar, imbassadeur directeur; gevolmagtigde VJt drn groatsten onder de synen den generaal van de Nederlandse Comp door de hulpe van degeene, die Majesteyts geheymen werden thoond_ Zijn Majesteyt heeft voorgedrager; dat ingevolge hoogblinkende fermaan van Sijn overleede Majesteyt

Orangseep de dorpen Eergan en andere aan dE. Comp’ sijn geschonken dat derselver gemagtigders in de provintie Ferchondeboeniaad Heyderabaad daaronder gehoorende zechavens hare negotie dryven dat irgevolge gegevene ordre door Sijn overleeden Majesteyt Orengseeb invorderaers der hooid - Uit hct Contractboek Ook in de verzareling der Kamer Zeeland , no_ 8368, blz. 170 alsmede de Overgecomcn bricvem 1713 , vijide bocck;, folic 260. Radschab of Rajab is d 7dc mand het Mohamedaansche jazr, Morejeb is cen der cpitheta-arnantia zooals dic z00 dikwiils bij Mohamedzansche maano- WulInCM roorcoier De betetkenis mi nict bckerd Bcide namen voor Golkorda_ ccnccen;

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms 414

GENCRALI NEVERLAADSCHE GEOCTROYEERDE

gelden de Hollanders, nog hare onderhorige om geen hoold- geldet moeyelijkheyt aandoen; dat de regcnten aldaar in het invorderen der schulden Tan wevers schilders andere de Nederlanders alle hulpe en assistentie moeten bewysen; dat wanneer sig imand van de Nederlanders komt absenteeren weg te loopen_ de regenten denselven moeten opvalten Jn Comp’ gemagtigdens senden dat in 44n in dienst nemen der benodigde menschen tot de negotie niemand deselve s2l mogen verhinderen; vethoopende dese seken Vam Majesteyts goedertierentheyt gunste een mildadige dis - positie_ Dierhalve werd uyt keyserlyke gunst mildadigheyt 1UOI melte ambassadeur Iet de vereeringe der dorpen Eergan andere_ te samen Vijf stux; gehoorende onder het gebied VaTL Palliacatta en atldere plaatsen; gelegen in voormelte provintie, quijtscheldinge der thollen coopmanschappen etc’ insgelijx van de hooidgelden en het accordeeren van alle andere versocken alle oude gewoonte, sodanig deselve hier vervolgens staan ginsereert, verheerlijkt: Vereyscht oversulx, dat na Majesteyts hooge ordre, waaraan weereld onder- danigheyt moet bewysen; werk gegaen jzzrlijx geen nieuw bevelschrift gevorderd, nog Majesteyts onverbreekelijk eerbiedverschuldigt bevel wort overtreeden_

Volgt d’ insertie der versogte deerde poincten:

door den keyser geaccor-

Poincten Tam de Nederlandse Compagnie ingevolge het versoek van Joan Jozua Ketelaar, ambassadeur directeur gevolmagtigde van deselve, contorm de verleende fermaan van Sijn overlede Majesteyt Orengseeb de Keyserlyke Majesteyt voorgedragen en in navolgender wyse geaccordeerd. Vereeringe Vin Sijn Majesteyt van dorpen, weeten onder Palliacatta_ genaamt Ergan, Mhachiwaren Awari- wage ; 2 onder Mazulipatnam, met name Palicol en Kentiere;

Zic Corp”s III, blz. 518 beneden in dent tekst. 2) De spelling wijkt af vin dic her firan van 21 October 1689.

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Werl, 42 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms OOST-INDISCTE COMT AGNIE 1602 18C0.

De ondervolgende saaken_ Van andere cooplieden werd den thol harer coopmanschappen tot Palliacatta ontlangen; waarvan Hollanders haar deel hebben, met versoek six aloude gewoonte 44C haarmag blyven vereerd, Zijn Majesteyt geeft Zyne hooge ordre, dat naar de gestelde wetten het gansche keyserryk den thol aldaar mede sal werden gevordert; geene de Hollinders daarvan pleegen genieten; sal van den thol, die aldaer naar voormelte gewoonte sal werden ontfangerl, maniere VaM vereering aan haar in gelijk gedeelte werden gegeven mnitsgaders den thol der munt van goet der Hollanders denotee ende daarmede ter munt gebragt werdende mineralen vorige gewoonte Ter den geint De goederen, wegende een candijl, geven aan thol 47 pagoden, wiarvan 278 pagoden Vour Sijn Majesteyt; Cn1} 4 ditos Vuor de Hollanders Van goederen, minder thol gevende; na aftreck van geregtigheyt der bedientens de helft aan den keyser, de helft Ce de Hollanders Van de goederen, welke meer thol geeven dan 4% pagooden_ na aftrek van de geregtigheyt der bedientens aan Sijn Majesteyt drie deelen; aan de Hollanders een deel. Van de packen lywaten, die vier pagoden thol geven, een een quart pagood aan de Hollanders dog van packen, die minder thol verschuldigt zijn, de helft voor Sijn Majesteyt, de helit TOot de Hollanders_ Het pack lywaten van 20 pees_ lank 72 cobidos ider, %) door de lieden uyt dorpen stad gebragt werdende, geeft aan thol % pagood, wazrvan de helft aan de keyser en de helft aan de Hollanders dog SOD diergelyke kleeden in de stad werden verkogt; daarvan sal deselve thol werden verdeelt : Jan Sijn Majesteyt aan1 de Hollanders Sommige kleeden; die meer dan pagooden thol betalen voor Sijn Majesteyt drie deelen_ voor de Hollanders een deel, Van de huur der grond, die bewoont werd, de helft voor den keyser; de helft Tuur de Hollanders

Een last Tord 2) Pees stuks ; cobidos ziin ellet Zie Corpu III, blz. 519 noot coot

blz. 31,

Tis centent duwnlo: ded tim 146,50,98,28 on Werl, 12 Oct 2016 [8 05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms

Thollen der mtnt. Wanneer goed minerael der Hollanders verstempeld werd, is den thol per cento % pagood en de helft daarvan vooi Sijn Majesteyt ; dog dat vaz andere coopluyden

verInunt wetl, betaald gelyke geregtigheyt; daarvan pagood VOOI Sijn Majesteyt, dito Voot de Hollanders_ Den thol der goederen, door de cooplieden ingekogt en Ver voerd, mitsgaders wederon van andere plaatsen Jangebragt en verkogt werdende_ daarvan is de helit voor Sijn Majesteyt, helit voor de Hollanders

Van Mazulipatnam: Van den thol der coopmanschappen van kebarem of vragten; baatpoelery, urtvoer_ moelieisaal rhadery of weegsongel den; d'E Comp eximeerd_ mel versock dat sulx voorige gewoonte mag standgrypen door Sijn Majesteyt geaccordeert: Voor [wee ossendragten goederen, sLad Ferchondeboe- niaad 2) gebragt werdende, is vier pagooden Jan de voerlieden betaald geworden, van wien weder twee pagoden Voor Majesteyts inkomsten wierden getrocken dog nu IS Foor twee ossedragten vijf pagoden vastgesteld_ met vetsoek eselve weder vier pagooden mogen werden gebragt Majesteyts ordre hicrop, dat de vragt tot genoegen der voerlicden door Hollanders aun Terden betaell, dit Majesteyts bediendens die inkomst; te weeten voormelte twee pagooden, de voerlieden niet sullen vermogen af te vorderen

Fort Palliacatta van oude tyden af onder de magt der Hollanders geweest, sonder dat andere Europeanen daar iets in te brengen of te seggen hebben_ De kleenie verschillen; aldaer voorgevallen, sijn door Majesteyts bedientens aldaar Compagnies gemagtigdens afgedaen_ maar saken van meerder gewigt aan den viceroy tot Ferchondeboeniaad sullen werden overgeschreven:

De dorpen Golepalem eI Gcndewarem; digt by Daatseretn

Voor cabaran; bate-poelery toelawiss0] zie Pieler Dam , Be-schryvinge IL, Il, glossarium; Golkonda. CorPIs IIL, blz. 521. IDazr elders wordl de tweede plaats stceds Gordewaron genccmd

Tis centent duwnlo: ded tiom |46,50,98,28 0n Werl, 42 Oct 201 18,05 HUTC All use subject t0 hutp Wabout jstor meterms OUSI INDISCTIE COMFAGNIE 1602 1800.

door wassers bewoond werdende zijn vaste pagt der Hollanders voor een hondert vijftig nieuwe pagooden mel VCt- sock dat sulx aloude gewoonte mag stand grypen wassers r-77 overlast bevrijd blyven. Geaccordeert:

In Narsapour is een stuk land waarop timmerlieden en smits tot het maken van scheepen woonen_ voormelte inwoonders vry van het betalen eeniger geregtigheyt Wanneer eenige werk lieden_ van andere plaatsen komende, sig aldaer met WOOI nedersetten, mlogen deselve door niemand werden verhindert, doende wassers aldaar ook den dienst der Hollanders; betalen Vin ider huys jaerlijx drie pagoden; Geaccordeert:

het dorp Machiwarem, ’) gelegen onder Masulipatnam; hebben voor desen 40 huysgesinnen wassers gewoont Voor geregtigheyt Faf ider huysgesin jaarlijx betaald ropias_ waar van eenelijk ses huysgesinnen overgebleven sijn, die geregtig heyt Jan Hollanders betalen, sonder dat deselve eenige moeylijkheyt werden aangedaen, soomede niet wanneer deselve tot het wassen der lywaten soet water; nadat selve haar in ’t voorschreven dorp ontbreekt; dorp Soerygan gaan. Geaccordeerd

Van de ondervolgende saken werd ook versogt aloud gebruyk g eximeerd mogen blyven, gcene Sijn Majesteyt accordeert; weeten Van andere cooplieden werd de geregtigheyt der coelyloonen ingehouden_ majr desclve zijn by de Compagnic permanent in dienst, De geregtigheyt der coelijs, balaghaaf ofte op de rheede_ de rahderey weegsongelden van Bimilepatnam; die tot Cicacoel geheven of betaald worden. De rahdery weegs- passagie ongelden van Eloer, Rasmandry ’) Daatserem; Palicol en Nagel Iwanse

Elders mccst Madsjewarom genocrd Cort II, blz 521 : #Surigam; Suridorp 3) Bedceld zal zijn de gerechtighcid YooF ce balagats, vaartuigen wairicde reede liggerde schepen werden gelos. Zie Pieter vun Dem’ $ Beschry - tingt _ glossarium Ock Corpus III, blz. 522. Chicacole Ragiemardrie.

DL 9}_

This content dlownloaded (rom 146.50.98.28 un Wcd. I2 07t 2016 /8,05.34 UTC Alluse <ubj-ct hito. Waboutjstor orgheruts 418

GENERALE NEDERLANDSCHE GEOCTROYEERDE

De rahdery weegsongelden en thol van de gaande komende van Mazulipatnam en Palliacatta De thol en andere belastingen van alle mnondkosten voor haar consumptie; SUC walet als te lande aanbrengende Den thol der goederen, die door haar uyt dit haar land vervoerd Van daar weder Majesteyts landen weiden aangebragt en verkogt: De onkosten of lasten der munt Op goud en silver, dat verkogt werd, benevens het verschil prysen der Palliacatse Chinepattense pagoden. Van gerayem olf granen andere goederen van Sijn Majesteyt, die tegens een verswaarde prijs de cooplieden werden gegeven, sijn de cooplieden, staande onder de Hollanders, hare dienaren en gernagtigdens g’exiteerd_ De invorderaars der hoofdgelden zullen Hollanders onderhorige van de Comp OIn geen hoofdgelden mogen UCI- moeyelyken. het invorderen der schulden ran wevers, schilders andere enschen, Hollanders alle behulpsaemheyt assistentie bewysen; haar aemcm der benodigde dienaaren toL negotie niet verhinderen; veel min haar eeniger wyse gewelden onbehoorliikheeden aan doen Geaccordeert; Wanneer imand Vam de Hollanders sig absenteert weg loopt, regenten gehouden sullen sijn denselven weder Op te vatten aan Comp” gemagtigdens over Jeverena Ge accordeert,

hoofd Fan gemelte iermaan staat Tnel goude letters Arabisch geschreven : Fermaan van den grootmagtigen koning Abul Fetteh Mameth Moisuddien Jehaan daar Sjah daarnevens Zijn Majesteyts grootzegel, in swarten inct gedruckt; en daarin_ in de Persiaanse tale te leesen: Abul Fetteh Mameth Moisuddicn Jehaan-daar Sjah, den grootmagtigen koning, daar rondomme de voorige koningen, met name Amier Temoer Saheb K'raan, Mieraan-Sjah, Miersa, Sultan Mameth, Sultan

Tegenapathamische Zic Corfin III, blz. 522,

Tis centent duwnlo: ded tim 146,50,98,28 0n Werl, 12 Oct 2016 [8, 05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms COST-INDISCHE COMPAGNIE 602 1800.

419

Aboe Sayied, Miersa Omer Seyg; Badur, Hemmajoen; Akber, Jehaangir, Sjah Jehaan, Alemgier Sjah Alem_ Op den dorso staat, diverse hooge eertitulen_ Persiaanse tale : Door ten orersiaani Van der procureur generael grootzegelbewaarder des rijx, Asef-ul-Doule, daarnevens Sijn Hoogheyts segel, swarten inct gedruckt, dzerin, in gemelte Persiaanse tael leesen Den slaaf van den grootmagtigen koning Jehaan-daar Sjah_ Asef-ul-Doule_ Onder stont Vertaald door Mas getekent Becrenacrt. Lager : Accordeert; E Graaff; eerste gesworen clercq der ambassade Onder stond : Accordeert was getekent Joannes Spits, secretaris_

DCC RIJK VAN DEN GROOTMOGOL

13 Augustus 1712. Twce dagen later verkreeg de gezant Ketelaar vermirdering algchecle opheffing dverse tolle, ncnevens bevestiging Vantan Judct" oorreckcr voor Suratte

Translaat Persizans fermaan door den grootmagti gen keyser Jehaan daar Sjah in de keyserlyke hoofd- stad Dilly oite Sjah-Jehaan baad voor den vtyen onbekommerden kandel andere praeminentien in Souratta het voordragen versoek van den EE_ Agtbaren heer directeur er ambassadeur Joan Josua Ketelaar aan d'E; Nederlandsche Oostindische Comp' verleend den 14" der maane Rejebul- morejeb ") 't eerste Jaar van Sijn Majesteyts regeeringe ofte na onse stijl den 13*"" Augusto Ann 1712, mitsgaders Ons alhier hand gesteld den 29 dito daaraanvolgende Alle bediendens tolhefters praesent toekomende, van zeeplaats Souratta onder erwagtinge der keyserlyke Een dergelik zegel aigebecld bij VALENTIIN, IV, Il, Leveks der Groote Mogols, blz: 165. Acmeer de kroningsnaat Aurengaib Zie ook hier - Vuor, noot blz. 317. Uit het Contractbock. Ook in de Overgecorien brieven 1713, vijide boeck; folio 255 256. "} Zie noot op blz.413.

This centent duwnlo: ded tiom |46,50,98,28 0n Werl, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subject t0 hup Waboutiston wrettenms 420

genade bekend, dat in dese geluckige tijd, dat de weerelt met het kleed van geluck en seegen bespreyd is, Joan Josua Ketelaar, ambassadeur directeur; gevolmagtigde Van den grootsten onder de syne, den generaal Van de Nederlandse Comp aan hol, de stut des werelts, is verschenen_ en aldaar door behulp Vam degeene die voor den throon_ verheven tot an de wolken, staan Sijn Majesteyt heeft voorgedragen_ dat ingevolge de VCr- leende en nu geconfirmeerde fermaens, waarain werelt ge- hoorsaemnheyt bewijst, vanl baare overleede Majesteyten_ Sjah Jehaan_ Ourengseeb en Sjah Alem, is vastgesteld, dat de goede ren, die door de Hollanders tot Agra werden ingekogt; de thien ropyen waarde tegens en de goederen, die tot Ahmedabaed werden genegotieerd, thien ropien waarde tegens 1052 dent aanbreng in Souratta werden getaxeerd en den thol daervan de gewoonte in Souratta ontfangen; dog de goederen; Souratta, Brodera andere plaatsen ingekogt, daarvan werd den thol volgens derselver inkoop factuuren geint, Hollanders gelibereerd van het betaelen eeniger sekoet dit woord beteekent allerley soort van land- indere thollen exepto die Vettoer ter zee werden betaeld; geheften landthol rahdary weegsongelden dat van centn ropyen van de Hollanders 372 ropyen_ als twee een halve Voot thol en €en voor makelaardy, werd genomen, niet meer dan 2%4 per cento Van andere cooplicden_ sonder dat desclve om cen per cento makelaardy werden vermnoeylijkt ; en dewyle desen tijd den sekoet ofte geheften landthol rahdary weegsongelden door geheele land van Sijn Majesteyt een ider quijtgescholden, was denselven Vin Majesteyts gunste verhoopende, dat Hollinders van d’ een per cento maakelaardye mogte werden ontheft: En nademaal Majesteyts goedertierentheyt enemaal streckende tot florisantie welvaren van den coopman, werd Syne Majesteyts ordre_ waaraan de weerelt gehoorsaemhey moet bewysen g ’expedieerd Nederlanders ECIL per cento voor maakelaardy quijt-gescholden dierhalven vereyscht het, dat in gehoorsaming naarkoming van deese Syne Majesteyts ordre deselve naar desen daarom niet sullen mogen werden vermoeylijkt maar dat den tol na voorige gewoonte sal werden ontfanger, sonder daarin eenige infractie of inbreuk te gedoogen_

This conlent downloiided Kam 146 50,98.28 on Wed, 12 0xt 2016 / 8,05.34 UTC Aue -ubiecn hutp Ibculiion ore enms COST-
INDISCHE COMPAGNIE 1602 1800.

Wyders is Zijn Majesteyt door densel Iven voorgedragen dat Hollanders lakenen, etc’ Lam eenige plaatsen met haare scheepen in Hindostan aanbrengen en wederom kleeden; indigo_ salpeter, zyde andere goederen, in Agra andere plaatsen genegotieerd hebbende, Souratta vervoeren; hoope dat Sijn Majesteyts hooge ordre mogte werden verleent, dit ontfang van den thol, die in

Souratta tot 2V1 per cento is Vasi gesteld, na aloude gewoonte gebruyk deselve dierwegens in Souratta nog Brootsia niet mogen werden vermoeylijkt, maar toegelaten haare goederen te verkoopen aan wat coopman dat beze ee;CIl, vervoeren wat plaatse dat willen van dicge eene, waarvan begeeren, te mogen inkoopen, en soodanige makelaars_ waarmeede Sy tevreeden sijn, in haar werk e belang mogen gebruyken; sonder dat andere, buyten haare toe - stemntninge, in hare belangen sullen mogen werden ingedrongen: En dewyle Sijn Majesteyt dese versoeke accordeert, werd Syne Majesteyts hooge ordre aigegever, de Hollanders in voorschre ven saacken niet te vermoeyelyken:

Verder is Sijn Majesteyt voorgedragen versogt, dat Syne Majesteyts hooge ordre mag werden g'expedieerd_ ten eynde Hollanders niet mogte werden vermoeylijkt het koper, welke aanbrengen, de munt tot Souratta brengen, maar dat selve na betalinge van den vastgestelden thol, in conings janden, waar begeeren, mogen verkoopen, soodanigen CUQU- Wi 7917 wien dit minerael quamen te verkoopen, dierweegens geen moeylijkheyd mogte WIcroen aangedaan_ Maumeci Neder landers jaarlijks mneerder quantiteyt koper sullen aanbrengen Majesteyts hooge ordre werd hierop afgegeven, dat Hollanders niet sullen mogen werden moeylijk gevallen hun koper in de munt te brengen maar, betalinge van den vast- gestelden thol, toegelaten conings landen aller weegen wiar begr eeren_ te verkoopen, en den koper dierwegen niet lastig vallen, opdat also haare beloften vee koper mogen aan1- brengen en den toevloet van dat mineraal vermeerderen_

Wyders is door denselven versogt, dat Zijn Majesteyts hooge ordre mogte werden afgegeven, dat de coopluyden en alle soort KdC vragtvervoerende lieden etc voldoen haerer schulden aan de Hollanders niet meerder mogte komen te traineeren, nOg

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms 422

dat iemand de onwillige soude mogen protegeeren ; dat wanneer de scheepen der Hollanders niar Persia, Bassora_ Mocha andere plaatsen komen vertrecken en cenige cooplieden met haren sin genegentheyt begeerden hunne goederen daarinne Op vragt te laden seliis meede te varen zulx niet sal mogen werden verhindert; dat ook 30o veel karren kameelen tot het vervoeten aenbrengen hunner goederen sullen mogen huuren als benodigen, sonder daerin te mogent werden beleth Zyne Majesteyt accordeerd alle dese versoeken verleend desen zyne hooge ordre, waatby werd vastgesteld dat de cooplieden andere menschen in het voldoen haerer schulden aan de Hollanders niet sullen mogen trayneeren uytvlugten soekcn, maar dat in het invorderen van dien de Hollanders regt billijkheyt alle behulp en adsistentie sal

moeten werden gedaan, sonder verschoonen degeene, die schuldenaars souden willen protegeeren ; dat wanneer de scheepen der Hol- landers Persia en andere plaatsen Komen vertrecken de cooplieden met haren sin genegentheyt begeeren hunne goederen vragt daarinne te laden en selfs mneede UCr trecken; niemand sulx sal Inlogen beletten ; dat ook soovcel karren kameelen tot het vervocrcn aenbrengen hunner goederen mogen huuren als benodigen, en waarin haar niemand sal hebben te verhinderen.

Wyders heeft denselven Zijn Majesteyt voorgedragen en VCT- sogt, dat om den thol der goederen, dienende tot gebruyk kleedinge, door haar tot consumptie en lijfsbehoef te water te lande aangebragt en vervoerd werdende, mitsgaders gemerkt goud silver koperwerk, juweelen en alierley provisien levensbehoeften, niet mogen werden vermoeylijkt ; dat wanneer eenige Nederlandse dienaren van d’E Comp haar absenteren_ versteeken off wegloopen; de regenten gehouden zullen zijn deselve in handen te krygen aan ‘$ Comp bediendens over te geven dat, ingevolge de ordre vatl Sijn overleede Majesteyt Ourengseeb de invorderaars der hooftgeiden de Hollanders nog onderhoorige der Hollandse Comp om geene hooftgelden moeylijkheyt aandoen ; dat het huys van den overleden Attebaat - chan, gelegen in Souratta tot een geduurig verblijf van Comp’ dienaren aan dE Comp Iag werden vereerd, onder conditie daaraan niet maken punten of bolwercken, nog daerop

This cuntent duwnlonded (rom 146.50.98.28 un Wcd, 12 Oxt 2016 [8 0S.44 UTC Fu VTE ~Voicci http:l sboutjslor wghers OOST-INDISCHE CONPAGNTE 1602 1800.

brengen eenig groot off kleen geschut, mitsgaders daarin nicl anders nouwen dan woningen tot verbiijf pakhuysen tot bergen der coopmanschappen, nevens het doen der nodige reparatie in deselve. Zijn Majestet accordeerd alle dese versoecken geelt Syne hoge ordre al, dat niemand haar voorschreven saecken sal hebben vermoeylyken;

Wyders heeft denselven Zyne Majesteyt voorgedragen en Ver sogt, dat [indien] somtijds thien off vijffthien paarden door den generaal tot gebruyk syner gemagtigdens werden overgesonden_ daaromtrent niet te mogen werden verhindert; Zijn Majesteyt ordonneerd hierop, dat niemand haar om thien vijiitien paarden des jaars, wamneer deselve Zyne Majesteyt niet waardig zijn, sal hebben te verhinderen:

Dese saecken werden yder tcn hoogsten aanbcvolen g ordonneerd SIg te wagten Toor overtredingen Van7 Majesteyts hooge ordres en jaarlijks geen nieuwe bevelschriften vorderen.

hooft van gemelte fermaan stiat net goude lettets Arabise taele ; Fermaeri van den grootmagtigen koning Abulfetteh Mameth Mojsuddien Jehaandaar-sjah_ daarnevens Sijn Majesteyts grootsegel, swarten inct gedrukt, daarin in de Persiaense taele : Abulfetteh Mameth Mojsuddien Jehaan- daar Sjah_ den grootmagtigen koning: Daar rondomme voorige koningen, met nare Amier Temoer Saheb Kraan; Mieraan-sjah_ Miersa, Sultan Mameth Sultan Aboe-seyied Miersa Omnr- Seye, Babir, Hemimajoen, Akber, ehaangier-sjah, Sjah Jehaan_ Alemgier Sjah Alem; Op den dorso stond diverse hooge Persiaanse eertitulen : Door ten orersiiar van den procuTCUT- generaal en groot segelbewaarder des rijks; Ascf-ul-Doule, daarnevets Sijn Hoogheyts segel, in swarten inct gedruckt; en daarin in gemnelte Persiaense taele te leesen Den slaaf vin den grootmagtigen koning Jehaan-daar Sjah; Asef-ul-Doule_ Onder stond Vertaald door Was getekent Beerenaert: Onder stond Accordcert was getekent Bruyninck secretaris der ambassade:

This centent duwnlo: ded tiom |46,50,98,28 0n Weil, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subject t0 ’hup Waboutjstor orgherms 424

GENERALE NEDERLANDSCHE GEOCTROYEERDE

DCCI RIJK VAN DEN GROOTMOGOL.

13 Augustus 1712.’)

Op denzelfdcn dag verkreeg Kctclaar bevestiging Apric eminentizn” vaat de gcwesten Binar, Bengalen

Eroot aantal Orissa.

Translaat Persiaans ierman; door den groot magtigen keyser Jehaan-daar Sjah in de keyserlyke hoofdstad Dilly olte Sjah-Jehaan-abaad voor den vryen onbekommerden handel andere prae rogativen in de provintien Behaar, Bengale en Orixa op het voordragert versoek van den EE Agtbaren heer directeur en ambassadeur Joan Josua Ketelaar aan d’E_ Nederlandse Oostindische Comp’ verleend_ den 14t4 der mane Rejeb-ul-Morejeb eerste jaar Van Sijn Mayesteyts regeeringe, ofte onse stijl den 13* Augusto 1712, mitsgaders ons alhier ter hand gestelt den 29 dito daaraanvolgende:

Alle hooge bediendens, regenten, bestierders vin saken der - selve jagierdaars inkomstinvorderaars der landeryen fausdaars gouverneurs karorijs conings inkomst- invorderaars nog strandwagters en landvoogden, present toekomende, Vin provintien Behaar, Pattena, Bengale Orixa, verwagtinge der keyserlyke genade bekent, dat dese geluckige tijd dat het aardrijk met vrolijkheyt vervuld Joan Josua Ketelaar, ambassadeur directeur, gevolmag tigde van den grootsten Onder de zyne, den generaal der Neder landse Comp’ a4n hoff;, den stut der volkeren; is verscheenen en aldaer door behulp van degeene, die voor den

throon; Tcr_ heven tot aan wolken; staan; Sijn Mayesteyt heeit voorge dragen_ in hoope dat Sijn Mayesteyds hooge ordre mogte werden afgegeven; dat wanneer de Hollanders hunne schepen voor zeeplaatsen Hougly, Piply Bellasoor brengen vermogen anckeren waar dat begeeren, naar het ontfangen Vanl den

Uit ket Comtractboek. Ook in dc Overgecomen hrieven 1713, Sde boeck; iolio 259. 2) Zie hiervoor , blz: 413. “) Patna dc hoofdstad provincie Bikar. Zie ok beneden ducumenl

This content dlownloaded (rom 146.50.98.28 un Wcd. I2 07t 2016 /8,05.34 UTC Alluse <ubp-ct http_ “aboutjstor.orgherits

thol der wharen goederen_ door de Hollanders aangebragt werdende_ naar aloude en voorige gewoonte door de bediendens Syner Mayesteyt toegelater, hunne goederen wat plaatse dat willen, te vetvoeren aan wat coopman dat begeeren, verkopen_ Tan degeene die begeeren_ wederom iets te kopen soodanige makelaars_ waarmede tevreeden sijn, inl bare be- langen mogen gebruycken ; dat Vam soodanige lywaten; suyker, salpeter, zyde andere goederen als de plaatsen; in voorschreven provintien gelegen door haar zijn genegotieerd, niemand haa; afbrengen vanl dien voorschreven zee plaatsen sal mogen verhinderen_ nog gaan en komen met deselve om eenige sekoet dit woord beteekent allerley soort van land- andere thollen, excepto die den vervoet zee werden betaalt; geheften landthol radhary weegs- ongelden andere impositien vermoeylyken, maar integen- deel haar in allen gevallen hulp assistentie te bewysen; opdat alsoo met geruster herten nare scheepen op hun tijd konnen versenden, sonder verschoonen dcgt eene, die hare vaartuygen soude willen pressen; dat de coopluyden en alle soort van vragt vervoerende lieden etc voldoen harer schulden aan Hollanders niet meer mogen trayneeren_ Dese versoeken werden door Sijn Mayesteyt g’accordeerd, syne hooge ordre afge- geven dat wanineer de Hollanders hunne schepen voormelte zeeplaatsen brengen, waar begeeren mogen anckeren, na den ontfang Vam 2V PEI cento vastgestelden thol hare wharen goederen na aloude usantie door de bediendens Syner Mayesteyt toege Jaten, TiaT wat plaatsen dat begeeren, te vervoeren; 93n degeene, die bepe ceren te verkoper, van degeene; die begeercn, wederom verrriogen inkopen soodanige makelaars_ waarmede tevreeden sijn, in haar werck te mogen gebruyckem, sonder dat andere buyten hare toestemminge in hare belangen Sullen mogen werden ingedrongen: Alle soodanige lywater, suyker, zyde; Wi salpeter en andere goederen, door haar in de plaatsen; gelegen voorschreven provintien, genegotieerd en na voormelte zeeplaatsen afgebragt werdende sal niemand mogen verhinderen, nog gaan komen net deselve; Om eenige sekoet geheften landthol rhadary weegsongelden andere

verbodene saken, LEI - moeyelyken, maar haar in allen gevallen dienst en hulpe moeten bewysen Ettl heuschen ommegang onderhouden, opdat met

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms 426

GENERALE XEDERLANDSCHT: CROCTROYRRRDE

geruster herten hare schepen op hun mouson konnen versenden, sullende ook niemand vermogen hare vaartuygen pressen, Fan Jan VDOr vastgesteld moeten &’ agt werden dat de coopluyden_ alle soort van vragtvervoerende liedcn andere Inenschen, het voldoen harer schulden 4at dese natie niet meer sullen mogen trayneeren vertrap maar sal het invorderen Un dien haer regt en billikheyt alle hulpe assistentie moeten werdcn beweesen sonder verschoonen dcg’ cene; die de schuldenaars souden willen protegeren:

Wyders heeft den ambassadeur Sijn Mayesteyt versogt vertoond, dat ingevolge geconfirmeerde firmaans, wzar- aan weerelt gehoorsaamheyt bewijst, ran Hare overlede Mayesteyten Sjah Jehaan Ourengseeb is vastgestelt, dat wanneer de Hollanders ter negotie verrigtinge harer saken Mayesteyts landen reysen_ SOo veel en wynige reys dagelijx vermogen aflegger, als begeeren_ opleggen waar dat willen, sonder dat imnand haar in sijn gebied sal mogen vermoeylyken en ophouden Iaar dat een ider gehouden sijn_ haar uyt sijn gebied in veyligheyt te geleyden_

Verder heeft denselven Sijn Mayesteyt ertoond, dat den tol der goederen, genegotieerd in de provintie Behaaf_ in de stad Pattena van Hollandsc Comp’ tot 272 per cento werd noomen_ op den aanbreng de zeeplaatse Hougly door de regenten aldaar, tegens de keyserlyke fermaan, insgelijx YOor tweede mzal werd ontfangen, verwzgtinge dat Sijn Mayesteyds honge ordre sal werden afgegeven dat de bedien - dens van Pattena, Asiem-abaad, Ragimahol, Morsidabaad andere plaatsen, gelegen aan de rivier de Ganges, tot Jan het gebied van Hougly, Otn den tol der goederen, s0O water als te lande na Hougly vervoert werdende, d’E Comp’ niet mogen lastig vallen maer 2V2 cento tot Hougly moeten ont- fangen dat anmctr eenige inlandse dienaren van d’E Comp” naer absenteeren versteeken wegloopen, de regenten aldaer gehouden suller sijn haer in handen te krygen aan Comp bediendens OCCr geren ; dat den inkoop van salpeter, amphiver, kleeden lywaten, zyde, suyker, Wzx andere

Halt houdci

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms Oost-INDISCHE COMPAGNTE 1602 1800.

goederen den vastgestclden thol Van 2 per cento tot Hougly mag ontfangen d’E. Comp niet mcer afgevorderd_ nog dierwegens tegens reden moeylijkheyt aangedaan werden dat de regenten nog wagters de Hollanders in gzan komen geen radary weegsongelden quellinge mogen aandoen dat de vaartuygen van d’E. Comp” Comp gemagtigdens met destecken passet Val de directeur Bengalen , aloude gewoonte, geladen met goederen ter negotie Vin koop verkoop, allerweegen Mayesteyds landen gaande komnende_ door niemand sullen mogen werden geprest; dat deselve in den weg door de fausdzars gouverneuts jagier- daars inkonsttreckers der landeryen landvoogden strandwagters_ den Voet en aanbreng der voorschreven goederen allerweegen werden aangehouden en iets atgenomen hoope dat op deselve Mayesteyts hooge ordre mag werden afgegeven niets minste van haar e nemen oite deselve eenige moeylijkheyt J34 ducn dat het invorderen der schulden van de wevers VCr#crS en andere, de gemagtigde syner meester denoteerende daarmneede den EE Agthbaren heer ambassa- deur alle hulpe en assistcntie mag beweesen en in het Aama nemen van dienaren tot de negotie geen verhinderinge toege- bragt werden

Wyders heeft denselven vertoond dit de Hollanders in haer werk en belang gebruykten scodanige makelaars, waermede tevreeden sijn, dog dat soodanige persoonen, die sig daerin geeren te dringen_ valsche praetentien gemagtigdens hockiels procuteurs voortamc dienaren van de Comp” Fan1 alle kanten plaatsen na regtbank van den souba vicerooy doen ontbieden een langen tijd tot haar elende sleepend= houden, soodanig, dat met gaan en komen mitsgaders aidoen harer saken Iouson tot he: versenden der scheepen verloopt en werk van de Comp tot groot nadeel veragterd in hoope Mayesteyds ordre mag werden g’expedieerd regenten van alle paatsen; alwzar Comp gemagtigdens domicilium houder, gelast, parthyen te hooren en goed regt te doen dat het huys VEn] den overleedenen Noerulla-chan gelegen stad Pattena_ tot een geduurig verblijf Tan Comp’ dienaren aan d’Cotp:” mag werder vereerd, onder conditie daaraan niet maken poincten nog bolwercken, nog daarop

This cotent duwnloided tiom |46,50,98.28 on Werl, 42 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms 428

te brengen eenig groot of kleen geschut; mitsgaders daerin niet anders te bouwen dan wooningen tot verblijff en pakhuysen tot bergen der coopranschappen _ nevens het doen der noodige reparatie in deselve_ Sijn Mayesteyt accordeerd alle dese versoeken vereyscht dat Mayesteyds onverbreekelyke ordre werd gehoorsaemt en voormelte saken Mayesteyds hevel, waarain weerelt onderdanigheyt bewijst; niet werd overtreeden off

tegengegaan; nog Jiarlijx geen nieuw bevelschrift gevordert. Alle dese saken werden een ider van Sijn Mayesteyt met veel empressement aanbevoolen_

hooit van gemelte iermaan staat met goude letters Arabisch geschreven Fermaan van den grootmagtigen koning Abul Fetteh Mameth Moisuddien Jehaan-daar-Sjah, daarnevens Sijn May esteyts grootzegel, in swarten inct gedruckt, daarin in de Persiainse tale te leesen Abul Fetteh Mameth Moisuddien Jehaan-daar Sjah, den grootmagtigen koning, daar rontomme de voorige koningen, met namen Amier Temoer Saheb Ktaan_ Mieraan-Sjah, Miersa, Sultaen Mameth, Suitaan Aboe-Said, Miersa Omer - Sey5, Babut, Hemmajoen, Akber, Jehaangier, Sjah Jehaan, Alerngier Sjah Alem_ Op den dorso staat na diverse hooge eertitulen in de Persiaanse tale Door ten overstaan Van procureur generael grcotzegelbewaarder des rijx, Asef-ul-Doule, en daarnevens Sijn Hoogheyts zegel, in swarten inct gedruckt, en daarin in gemelte Persiaanse tale leesen Den slaaf van den grootmagtigen koning Jehaan-daar Sjah_ Asef-ul-Doule;. Onder stond Vertaal door geteeckent Becrenacrt: Lager Accordeert, H” Bruyninck; secretaris der imbassade: Nog lager Accordeert getekent = D’ Lepair, clercq: Onder stond Accordeert was geteekent Joannes Spits, secretaris.

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subject t0 hup Wabout iston mte”temms OOST-INDISCHE COMPACNIE 1602 1800.

DCCII: RIJK VAN DEN GROOTMOGOL:

Augustus 1712.

Nog en firman van 13 Augustus dezelide strckking als de Yooi gaardc; heeft betrekking rechten der Comnagnic Agra liggende plaatsen:

Translaat Persiaens ferman, door den grootmagti- gen keyser Jehaan-daar Sjah in keyserlyke hooft- stad Dilly ofte Sjah-Jehaan-abaad YOOT den vryen onbekomnmnerden handel andere praerogativen tot Agra etc’ op het voordragen en versoek van den EE Agtbaren heer directeur ambassadeur Joan Josua Ketelaar aan dE_ Nederlantse Oostindische Comp’ verleent; den 14” der mane Rejeb-ui- Morejeb eerste jaar van Sijn Mayesteyts regeringe ofte den 13” Augusto anno 1712, onS ter hant gestelt den 29 ’ daaraanvolgende

Alle hooge bediendens_ regenten, jagierdaars inkomst treckers der landeryen fousdaars gouverneurs ampte- naten wegh-, strandwagters landvoogden, present toe komende; vaIl lands vastigheyt %) Akber-abaad Agra de provintien Ode en Acleabaad, onder verwagtinge der keyserlyke genade bekent, dat dese

gesegende tijt, dat het regt geregtigheyt bloeyt, Joan Josua Ketelaar, ambassz deur directeur, gevolmagtigde van den grootsten onder zyne, den generaal der Nederlandse Comp” VOOr den thfoon Syner Majesteyt is verscheenen en aldaar door de hulp Ue degeene die Majesteyts geheymen bekent zijn, Sijn Majesteyt heeft voorgedragen dat de Hollanders sommige goederen uyt Souratta_ mitsgaders lywaten, indigo, zalpeter andere goede- ten tot Bonares_ Jallaalpour, Cheyrabaad, Leknouw, Gorsia_ Biane_ Hindoon_ Bhesouwer andere plaatsen ingekogt, Agra brengen; wederom eenige goederen Wan daar

Uit het Contractboek. Ook in de Ovrgecomcn briever: 1713, Sde boeck, folio 251 . Vesting: Oudh of Audh e Allahabad: Thans respecticvelik Benares, Jalalpur , Kairabad; Luknow, Gor; Biana, Hindaun Bhasawar.

This centent duwnlo; ded tiom |46,50,98,28 0n Werl, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subject t0 hup Wabout iston mte”temms 430

GERERALE NEDERLANDSCHE GEOCTBOYEEEDE

Souratta Vervoeren mitsgaders dat ingevolge fermaans_ waaraan weerelt eerbied bewijst, v4n Haare overlede Majesteyten Sjah Jehaan Ourengseeb ongelden, sekoet een Sooit van Jandthol en andere lasten_ die in Momtaas- abaad werden genomen, benevens den sekoet geheften land- thol rahdary weegsongelden haar sijn quijtgescholden ; dat van de impositie der maekelaardy van den indigo een per cento Vat den verkoper volgens usantie in de schatkist van Sijn Majesteyt werd ontfangen dog dat die impositie, die van den koper werd getrocken, de Hollanders niet werden moeyt, nOg hare goederen de mnendewies waag tholplaatsen gebragt, verwagtinge Zijn Majesteyts booge ordre werden atgegeven_ dat om geen ongelder; sekoet gehetten landthol andere lasten die in Momtzas-abaad werden betaald, nog geregtigheyt der makelaardy van dcn kooper; aloude gewoonte, nogen vermoeylijkt, maar dit d’ een per cento makelaardy Vat dcn verkooper sa] moeten werden ontfangen; dat hare goederen niet de mendewies waag tholplaatsen sullen werdcn gebragt, IOg Sjahgens iets a haar genomen_ Dese versoeken accordeerd Syne Mayesteyt en verleend Syne hooge ordre_ waaraan werelt onderdanigheyt bewijst; da: alle tholheffende regenten van Agra na aloud gebruyk om geen ongelden; sekoet landthol andere saaken, die Momntaas-abaad werden betaald, nog gereghtigheyt der make laardy Van den kooper; dese natie verhinderen_ maar gewoone makelaardy van den verkooper na usantie te ontiangen; hare goederen niet na de mendewies waag en tholplaatsen brengen_ nog aloude gewoonte in Sjahgens iets van haar nemen ook niet te gedoogen, dat de gewoone usantie eenige {Cg enstrevinge en inhreuk geschiede

Wyders heeit denselven versogt; dat Syne Mayesteyts hooge ordre mogte worden algegeven_ dat Hollanders den indigo_ lywaten; za peter andere wharen mogen inkopen van at koopman dat begeeren; haare goede eren verkoopen aan degeene, die willen; soodanige maekelaars, waarmede

1. Er Aetaa ecrbiedig; 2) Shahganj:

Tis centent duwnlo; ded tiom |46,50,98,28 0n Werl, 42 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms OOST-INDISCHE COKPAGNIE 1602 1800.

tevreeden zijn; in haare belangen gebruyken, sonder dat andere buyten haere toestemminge in haar werk werden ingedrongen. Sijn Mayesteyt ordonneert hierop; dat niemant haar voor schrevcn saaken sal hebben te vermoeylyken:

Verder heeft den ambassadeur versogt, dat Sijni May esteyts hooge ordre mnogte werden aigegeven dat sooveel karren kamelen tot het aanbrergen en vervoeren harer goederen mogen huuren, als benoodigen; sonder daarin mogen werden ver-hindert ; dat de coopluyden andere menschen voldoen haarer schulden aan de Hollanders niet meer mogen trayneeren oite uytvlughten soeken veel min dat yemand de schuidenaars sal vermogen protexie te neemen; dat Omn geen sekoet geheften landthol rahdary weegsongelden waarvan nakominge der hoogblinkende fermaans g'exim cerd zijn; iogen werden lastig gevallen Syne Majesteyt verleend hierop Syne hooge orare, dat sooveel karren kamneelen tot het aanbrengen vervoeren haarer goederen mogen huurer; als benoodigen, sonder aar daarn eenige verhinderinge toe brengel En sal van YoOr vastgestelt moeten g' agt werden dat de coopluyden en andere menschen in voldoen haarer schulden an de Hollanders niet meer sullen vertraagen maar sal dese natie het invorderen van dien na regt en billijkheyt alle hulpe en assistentie moeten werden bewesen_ sonder te verschoonen degeene, die de schulde- naars souden willen protegeeren; zullende dese natie cok in den weg en passagie Otnl geen sekoet landthol rahdary weegsongelden nog andere verbodene saaken van Sijn Mayesteyt; mogen werden aangesprcoken maar sal een yder genouden zijn haar uyt sijn gebied in veyligheyt te geleyden_

Wyders heeft denselven ROg versogt, dat wanneer ymand Va de Nederlandse Comp' dienaren sig komt te absenteeren; versteeken en wegh loopen , de regenten denselven sullen mnoeten handen krygen aan den capitain aldaar over geven, sonder dat ymand denselven sal mogen helpen be - schermen; dat ingevolge de orare

Van7 Sijn overlede Majesteyt Ourengseeb de invorderaars der hooftgelden de Hollanders nog onderhoorige van d’E Comp geen moeyelijkheeden aandoen

1. Er staat uok:

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms 432

GENZRALE NEDERLAXDSCHE CROCTROYEERDT

Sijn Mayesteyt accordeerd dese versoeken verleend Syne hooge ordre_ dat Mayesteyts onverbrekelyke beveelen IOCten werden nagekomen, hetgeene een rder kan laten strecken tol naright; sig wagtende vOor overtreedinge Vin keysers beveelen het jaarlijx vorderen Van ccn nieuw bevelschrift;

hoofd van gemelt fermaan staat met goude letters Arabische tale : Fertnaan van den grootmagtigsten koning Abul Fetteh Mameth Mojsuddien Jehaan-daar Sjah, daar- nevems Sijn May esteyts grootsegel, in swarten inct gedrukt; en daarinne in de Persiaanse tale : Abul Fetteh Mameth Mojsuddien Jehaan-daar Sjah_ den grootmagtigen konink; diar rontomme voorige koningen net nam e Amier Temoer Saheb Krazn Mieraan-Sjah_ Miersa, Sultaan Mameth, Sultan Aboe-Seyed; Miersa Omr Sjeeg , Babur , Hemmajoen, Akber, Jehaangier, Sjah Jehaav, Alemgier en Sjah Alem. Op den dorso stond na diverse hooge Persiaanse eertitulen Door ten overstaan Vad den procurcur-generaal segul- bewaarder des Tijx; Asef-ul-Doule, daarnevens Sijn Hoog- heyts zcgul, swarten inct gedruckt, cn daarin in gemelte Persiaanse tale leesen Den slazf Fan den grootmagtigen konink Jehaan-daar Sjah, Asef-ul-Doule;

Onder stond Vertaclt door 71-7 5 Eetekent Onder stond Accordeert was getekent secretaris der imbassade;

R’ Beerenaert: Bruyninck;

DCCIII: RIJK VAN DEN GROOTMOGOL.

Augustus 1712.

Weer dag later teckende de Grootmogo het volgende firual; Compagnie algenecle Ur stema tollen lecnt Ver- Tocrem goederen door zijn gekeele rijk

Translaat Persiaans fermaan, door den groot magtigen keyser ehaan-daar Sjah in de keyserlyke

Uit het Confractboek, Ook i de Overgecomen OtEen 1743, ede boeck, folio 26} vcrso.

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Werl, 42 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms OOsT-INDISCHE COMPAGNIE 1602 1800 .

hooitstad Dilly ofte Sjah-Jehaan-abaad ter bevry dinge van alle radery weegsongelden ge- neele land gebied van Sijn Majesteyt, het voordragen versoek van den EE Agtbaren heer direetcur atibassadeut Joan Josua Ketelaar 777 dE_ Vederlandse Oostindische Comp' verleend den 15* der mane Rejeb-ul-Morejeb eerste jaar Ca Sijn Majesteyts regeeringe oite onse stijl den 1412 Augusto anno 1712, ons hand esteld den 29 daaraanvolgende

Alle hooge bediendens, regenten, tholheffers, jagierdaars inkomsttreckers der landeryen tousdaars gouverneurs karorijs keysers inkomstinvorderzars wCe strand- wagters, landvoogden, present en toekomende, van de keyserlyke stad Sjah-Jehaan-abaad tot aen Akeber-abaad of Agra van daer tot de provintien Behaar of Pattena, Bengale en Orixa Val daar tot Ahmed-abaad de zeestad Souratta, mitsgaders alle verdere landen gebied Zyner Majesteyt, (sy] onder verwag tinge der keyserlyke genade bekend_ dat dese ge - luckige tijd, waarin het regt de geregtigheyt bloeyt, Joan Josua Ketelaar , atnbassadeur en directeur; gevolmagtigde Vam den grootsten onder syne_ den generaal der Hollandse Comp' VUCT den heerlyken throon Syner Majesteyt UrT- schenen aldaar door behulp dergeene, wien de geheymen Syner Majesteyt werden vertrouwt, Sijn Majesteyt heeft Voor- gedragen; dat de Hollanders haare coopmanschappen goede - van diverse plaatsen in Hindoustan aenbrengen wederom coopmanschappen goederetl, dese landen vallende_ van Dilly, Agra, Behaar; Bengale, Orixa en daarin leggende plaatsen, mitsgaders Borhaanpour, Bhadurpoure Newapoure (gelegen onder Borhaanpour) Ahmed-abaad, Broodera, Khenbayt, Dolke; Nerriaad, Brootsia Oklisser en Tette inkopen en ma Souratte vervoeren; dat ingevolge eerbiedverschuldigde fermaans van Hare overlede Majesteyten, Sjah Jehaan Ourengseeb_ den sekoet of geheften landthol alle egsongelden Hollan- ders is quijtgescholden ; verwagtinge dat dese saacken

Tc herkennen 2iin Burharpur, Badarpur, Ahtadabad, Baroda, Dholka_ Narod(?), Broach cn Tatt,

This centent duwnlo: ded tiom |46,50,98,28 0n Werl, 42 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms 454

Syne hooge ordre gunstig mag werden verleend, dat niemand haar den weg passagie dierwegens Mag vermoeylyken_ Dierhalven werd Majesteyts hooge ordre, waaraan de werelt onderdanigheyt bewijst, by desen verleend, dat niemand dese natie hecn- wederreysen aanbrengen Vcr- voeren harer goedleren

sa] mogen rerhinderen c ophouden; nog omn eenige geheiten landthol, weegsongelden indere Ver- bodene saacken Zyner Majesteyt, vermoeylyken, veel min iets van haar te vorderen eenige hebsugt betoonet, Inaar Cen yder gehouden sijn haar uyt sijn gebied in veyligheyt convooyeeren; weyders alle dienst behulpsaamheyt bewysen, opdat alsoo met geruster herten gemoede in haereni handel belangen mogen blyven volherden_ werdende dese saacke met vee empressement een sdler ten hoogsten aanbe voolen, jaarlijks geen nieuw hevelschrift te vorderen;

hooit Tn7

gemelte fermaan staat met goude letters Arabisch geschreven Fermaan Tan den grootmagtigen koning Abul Fetteh Mameth Mojsuddien Jehaan daar Sjah; daarnevens Sijn Majesteyts grootsegel, in swarten inct gedruckt diarinne Persiaanse taele : Abul Fetteh Mameth Mojsuddien Jehaan-daar Sjah; den grootmagtigen koning daar rondomne de vorige koningen, met natne Amier Temoer Saheb K'raan, Mieraan-Sjak, Miersa Sultaan Mameth, Sultaan Aboe - Seyied, Miersa Omr Seye: Babur, Hemmajoen, Akber, Jehaangier, Sjah Jehaan, Alemgier Sjah Alem_ Op den dorso stond na diverse hooge Persiaanse eertitulen: Door tcn overstan Van den procureur-generaal groot- zegelbewaarder des rijks, Asef-ul-Doule, daarnevens Sijn Hoogheyts segel, warten inct gedrukt, daarinne gemelte Persiaanse taele te lesen Den slaaff Fan den groot magtigen koning Jehaan-daar Sjah; Aseff-ul-Doule Onder stond Vertaald door getekent Beerenaart: Lager Accordeert was getekent Graaff, eerste ge sworen clereq der ambassade Onder stond Accordeert was getekent Joannes Spits, secretaris

Zie hicrvoor, noot op blz. 405.

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms GOST-INDISCHE COMPAGUTP 1602 1800.

September 1712.

Den I9den Septcmbcr volgce de provintie Ahtradabad:

bevelschriit

gelijke kracht "Cor

Translaat Persiaans fermaen_ door den gIOO - magtigen keyser Jehaan-daar Sjah in 'de keyserlyke hooftstad Dilly ofte Sjah-Jehaan-abaad op den vryen onbekommerden handel andere

praerogativen de provintie Ahmed-abaad, op net voordragen versoek door den EE_ Agtbaren heer directeur ambassadeur Joan Josua Ketelaar aan d'E_ Comp' verleend den 17ir der mane Jabaan ul Mokerrem eerste jaat van Sijn Majesteyts regeeringe, ofie onse stijl den 19te Septemi ber anno 1712, ons ter hand gesteld den laatsten der gemelte maand

Alle hooge bediendens_ rcgenter; bestierders van zaken der- selve, jagierdaars inkomstinvorderaars der Janderyen fousdaars gouverneurs karorijs conings inkomst invorderaars we strandwagters landvoogden, present tockomende van de provintie Ahmed-abaad_ in verwag tinge der keyserlyke gunste bekend, dat in dese geluckige tijd Joan Josua Ketelaar, ambassadeut directeur, gevolmagtigde EM de grootste onder zyne; den generaal der Hollandse Comp' door behulp dergeene die Majesteyts geneymen be- kend zijn Sijn Maj esteyt heeft vcorgedragen_ dat wanneer de Hollanders hunne coopmanschappen andere goederen, Sjah- Jehaan-abaad, Akber-abaad andere plaatsen; ge" legen in de wijd uytgestrekte landen Zyner Majesteyt, genego tieert, Over voorschreven provintie afbrengen, mitsgaders

Uit het Contractboee Ook in de Overgecomen brieven 1713 , vijide boeck; folio 263. Schahin, de achtslc maand var kct Mohamelaanschc jaar. Dc maardnaam vergezeld var bet cpitneton : Muharram ce verhevene_ Eigenliik beteekent Muharram; verbodem maand, Ja7rn strijd verboden Het woord is cp zichzelf de naam eus[[Mang het Mohamedaansckc J4r Hicr LCAM der larderyen verschriiving is, Delhi; Agra.

This centent duwnlo; ded tiom |46,50,98,28 0n Weil, 42 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms 436

kleeden lywaten anidere goederen, te dier plaatse, tot Khen- bayt, Doolke, Broodera, Brootchia, Oklisser andere plaatsen in het wijd uytgestrekte gebied Zyner Majesteyt ingekogt, zeehaven Souratta versenden; deselve, aloide usantie om geen thol mogen werden verhinderd, dewyle die impositie na den aanbreng in de zeehaven Souratta volgens gebruyk tot 2V1 per cento betaald werd dat den sekoet geheften iand- thol radary weegsongelden andere verboodene saken_ door Syne Majesteyt Hollanders quijtgescholden zijnde_ daaromtrent sodanige voorsieninge geschiede, dat niemand den weg passagie haar om voorschreven imnpositie sal mogen vermoeylyken dat gepermitteerd mogen zijn haare goederen, Fel wat coopman dat willen, verkoopen naar begeeren te Vervoeren_ van wat persoon, dat willen, wederom inkcopen, soodanige makelaars, waarmede tevreeden zijn, haare belangen gebruyken; sonder dat andere; buyten den Sin Ger Holianders; hzer werk sullen mogen werden ingedrongen ; dat ook sooveel karren_ kameelen etc tot net vervoeren aanbrengen hunner goederen mogen huuren; als benodigen, sonder dat sulx

mogen werden verhinderd dat coop lieden alle soort van vragtvervoerende lieden in het voldoen harer schulden aan de Hollanders niet meerder mogen trainee- ren; dat niemand de onwillige sal mogen protegeeren dat SOU eeniger tijd ymnand der Nederanders 4an d'E_ Comp" sig absenteerde of quam te versteeken, denselven niet sal mogen werden geprotegeerd_ maar sullen de bediendens aldaar denselve moeten opvatten Jan de kapiteyn overgeven ; dat de gemag tigdens der bediendens, jagierdaars andere, plaatsen onder de voorschreven provintie gehoorende, hun in opberey - den der goederen en vervoeren derselve, niet sullen vermogen [ravcrseeren rog ten belange der goederen, dienende tot consumptie kleedinge water als te lande aangebragt werdende; te verhinderen dat de invorderaars der hooftgelden de Hollaniders en Onderhoorige der Comp' om geen hooftgelden moeyelijkheyt mogen aandoen dat wanneer ter negotie of VCl - rigtinge hunner zaken in Majesteyts landen reysen; SOO veel wegs dagelijks (te) mogen afleggen, als begeerer, en opleggen ter wat plaatse dat willen, sonder dat ymand in sijn gebied haar sal mogen vermoeylyken en Ophouden, maar dat een yder haar uyt sijn gebied veyligheyt sal moeten geleyder.

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on 12 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms Oost INDISCIE COMPAGNIE 1602 1800.

Zijn Majesteyt accordeerd alle dese versoeken verleend Zyne hooge ordre Falaat wereld gehoorsaamheyt bewijst_ het hiervooren geschrerene te agtervolgen sig wagtcn VOOI overtredinge en tegcnstreevinge ran Majesteyts hooge ordre, welk een ider met veel empressement werd aanhevoolen jaarlijx gecn nieuw bevelschrift vorderen_

hooft roormelie fermaan staat met goude letters Arabisch geschreren Ferniaan 1m den grootmagtigen koning Abul Fetteh Mameth Mojsuddien Jehaari-dlaar Sjah_ den gwvotmagtigen koning, daaI rondomme de voorige koningen; met nancn Amier Temoer Saheb K 'raan; Micraan-Sjah, Miersa, Sultaan Mameth, Sultaan Aboe-Scyied, Miersa Onr Scyg; Babur, Hemmajoen, Akber, Jehaangier, Sjah Jehaan, Alemgier Sjah Alen_ Op den dorso stond diverse hooge Fersiaanse eertitulcn ; Door en tcn orerstaan Tin de procureur-generaal en grootsegel- bewaarer des rijx, Aseff-ul-Doule, daarnevens Sijn Hoog- heyts zegel, Glaticn inct gedrukt; daarin gemelte Persiaanse taale lesen Den slaaf van den grootmagtigen konink Jehaan-daar Sjah, Ascf-ul-Doule: Onder stond ertaald door 175 getekent Rogier Beerenaart: Oider stond : Accordeert WJs getekcnt Bruyninck; secretiris ainbassadeur.

DCCV GOLKONDA

Februari 1713.

Korten tijd nadat Ketelaar mct zcovccl Intocite; kosten verkregen cunathrieve den Grootnogol Jekaan-dar Sjah ontvzngcn wcril dezc vorsi Vermoorc door Farochsieer; achterkleinzcon “3 Aurengaib Deze werd nu als Grootmogol Fchuldigd Door deze regecringsrerandering ercotaie wiarde der aar Ketelaar Verecnd gunsthricven vcrlorcr Ecgaam; dit werd allerecrst merkbaa: dcor neuc chicenes inheemsche tcecncr Golkonda. Ketelaar diende daarover klacht hore Wzatop nicuic rorst her volgende Direinn? uitvazt digde.

Sic_ Bedocld sccrctaris dcr ambissadc, Uit d verzameling der Kamr Zceland, “o, 8768, aid

blz. 182,

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subject t0 hup Waboutiston wrettenms 438

GENERALE NEDERLANDSCHE GEOCTROYEERDE

Parwanna, ier ordre van den Mogol Farosjsjeer door den rijxcancelier Abdul-chan verleerid den February 1713 op de regenten in rijk Vam Golconda_

Zy kennelijk alle_ die onder het soubaschap Van Waganager of Heyderabad gehoorcn waar den handel van de Hollandse Comp tot Masulipatnam als verdere plaatsen; werd ge- dreeven; dat klagten vin den Hollardsen ambassadeur ovet dat ons volk des Comp” negotie allerwegen veele verhinderinge toebrengen het kopen van allerhande whaaren doen verbieden_ mitsgaders meerder tollen afvorderen dan vorige tyden gewoon zijn [geweest] te betalen, meer andere onbehoorlijkheeden komen te pleegen, des versogt hebbende al zulke overiasten niet meer komen eschieden, maar deselve mogte belet verboden werden: Zoo ‘t dat wy dese parwanna verleenen ordonneeren_ dat van voortaan den handel van d’E_ Comp’ geen alderminste beletselen, nog anidere onbehoorlijkheden toege- bragt, ook niet meeider tol, als oude costuma is betaald, sal mogen genomen werden, opdat Compagnies negotie een vreedigen en gerusten voortgang mag komen te genieten. Dit alles moet met verstand nagekomen werden;

DCCVI MOKKA:

Mei Juni 1713. %)

Nadat de Oostind. Comp aantal Jaren nict Merr Nokka dcniem nad Varcr aangchrijven der Bewindhebbers in 1706 de handelsrclatics hersteld door dc zending Jan Josua Ketdacr op verzoek den Innam zelis i 1708 wecr permanente Necerlandscke Loec opgcricht, De nandel in koffie nft hourc vlucht in 1712 voerae de Compagnic

Tnee dan nillicen pond koificboonen uit! Daar cok Engelschen, AtaMe schen Portugcczen Mokka hardelden zckere vcotrecnten forcn drorg d Hoogc Regeering op aal, dat de residericn ook Vooc Ncderlanders eenig privilcge zouden krijgen, blikens odcr staand docuneni gelukte: (Onuitgegeven brief uit Mokka nGar Balavic, d4 21 Angustj 1743) .

De onderteekenine weggelaten: Uit ket Contractboek Ook in de Ovcrgecomen bricuen 1714, NIde bocck; afdeeling Mocha; 2de register; folio 32.

Tis centent duwnlo: ded tiom 146,50,98,28 on Werl, 12 Oct 2016 [8, 05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms OOST-INDISCHE COXPAGMIE 1602 1800

439

Translaat Arabise Gunstbriev van Sijn Hoogheyd den Iman geluckig Arabia_ verleend Jan d'E_ Compagnie tot tholvryheyd van seshondert balen coffyboonen jaarlijx; ontfangen den 8" Juny #TIIO 1713

Loff zy Gode, den Heere der Heyrscharen Hieronder stond met konings eygen hand schreven Het koningryke is Gode El Mohedy den bestierder is den knegt Gods.

Wanneer de schepen der Hollanders jaarlijx wacrcn gaande keerende tot onse welhewoonde bavenen; SOo eysschen van 0nS_ dat Wy haar met iets in den thol soude begunstigen: opdat sulx soude sijn cCti vermeerderinge van hunne obligatie eere Soo hebben oor yder Jaar voor hen gestelt dry- hondert kammeelslasten coffyboonen, dic haere schepen sullen gebragt werden geen thol schuldig zijn dat sulx wete yder gouverneur gebieder haven Vam Mocha.

Datum in de welbewaarde residentie El Moisaida in bcgin VJt de maand Ziomadi-el-auwel profetische vlugtjaar 1125 Owet den Heere ARaEM dien het voortreffelijkste heyl zegeninge zijnde onse stijl in laast van May 1713,

Onder stond: Getranslateerd door Was getekent Vryberghe_ Onder stond Accordeert 135 getekent Pelgrom:

Een baal was Circz 250 pond: Blikens ket slot, in de Fatste dagen Eet draaglast was twce Fiai

Mei geteekerd

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use sulject t0 hup Wabout iston mte"temms 440

GENERALE NEDERLANDSCHE CCOCTROrEROF

Augustus 1713.”)

Het contract; geslotcn tusschen de Oosrindische Compagnie Djohor April 1689 Corpis IL, blz. 192 c volgende bleek d Djohorsche regccring weldra pcemmerend vooral oozichie ontwikkeling dent handel der inheemschc kooplieden Sultan Mahmncd Inno it April 1691 Rezintschap aar Batavix, outbinding bezwarerde conarac- vragen EFond het ieit bandara bevoegd Eeweest alleenhande Nederlanders Sain Gouvcr neur ueneraz Rade wilden ontbinding der overeenkoms niet weten; iaar paven ovcrwcging, sultan gcmacatigdcn zenden enkele wijzigingen ureaen Hiervan kwami Mjcis (aar Wistowc rerwijdering lusecnen bcide partijen, In 1699 werd de bandeknzc Jonge sultan Mahuoed Kermioon Danata Maharadja, sinenzwcercere tegen sultan gcweest bestees den iroonl Ook hij Matn aanvankelijk et kocle houding jegens Hollanders zonu 1710 zelis Rezantschap nir gouvernelt Malakka, diverse Jmnethrente onregt matige pretentizn’ Maar kort daarop Feraakte hij in moeiliikheden tet de Menangkabalers Siak; Tet van zin @gen ondcrdarcn Fondzwanrence Bocgircezen Van Riouw 4Jdi hij zich had ge- vestigd {ong 1713 eenige Lezancn ccm hrief mair Bataviz, ycrzccr de oudc avereeneOinet haaz velle cruet” Levestigen: Oter tuigd het belang 2345 WCcs de Indisckc rcgeering Twcc haner Veden Picter Roosclaar Samuez Fneram die miet de Djohorsche gezanten volgende Wegeeukonsh slnten wclke Zoowc don den sultan als door G,G Rade werd geratiliceerd CNETSCHFR De Nederlanders i Djokor Siak , biz. % cn “oleedc ,

Tractaat van bondgenootschap tusschen de Gene rale Compagnie en den sultan Abdul Djalil Rajat- Sjah Deelvelach “) Tila Alam, koning van Johoor Pahan azngegaan vanwege Ed_ Comp Raden- extraordinaris Pieter Roselaar Samnuel Timmertnan ten dien eynde expresselijk gecommi- teerd door den Gouverneur-Generaal Abraham Fin Riebeek en de heeren Raden van Nederlandsch-India_ representerende de Staat der Vereenigde Nederlanden dege gewester; vanwegen den koning van Johoor door desselfs

1} Uit NETscER, De Nedcrlonders 6lat Djalie Raagt Reneden staat Djilacla,

Djoker

Siak Hz, XX e volgende

Tis centent duwnlo: ded tiom 146,50,98,28 on Weil, 12 Oct 20E 18,05 HUTC All use subject t0 hup Wabout istor meterms OOST-INDISCHE COMPACNIE 1602_1800.

afgezanten, den orancaya Siri Nara di Radja _ orang: caya Sirie Bidie Wangsa en Radja Lilli Poetra

By desen wordt de oude vriend bondgenootschap tusschen de Ed: Comp atm egen den Nederlandschen Staat mitsgaders den koning van Johoor Pahan zyne rijksgrooten jaar 606 met den admiraal Cornelis Matelief aangegaan zijnde, nader bevestigd zoolang als de zon maan schynen zullen; zonder daarvan Ook minsie wyken_ mailt integendeel alle goede vriendschap net den Tniderc te onder- houden.

Uit krachte UA welke d'Ed_ Comp" mitsgaders hare onder danen onder Comp' passedullen VIY zal staanl en in alle landen; Fivieren en havens van den koning van Johoor te mogen varen negotieren_ mits betalende de tollen, welke Fan ouds op de koopmanschappen, die aldaar mogten hebben, zijn inge- voerd, gelijk het aan de andere zyde opgemelte Zijn Hoogheyd rijksgrooten mitsgaders verdere onderdanen ook vry zal staan onder diezelfde conditie Van tolbetaling tot Malakka onder desselis jurisdictie tnogen aanbrengen, vernegotieren weder inkoopen alle zoodanige handelswaren als te rade werden zullen, excepto den amfioen, die Tam ouds op poene Van confis - catie is verboden geweest.

Dierhalve zullen dan ook de Malakkasche ingezetcnen onder passe van den gouverneur aldaar haren handel Vry onge - hinderd mogen dryven rivier Siaca de spruiten daarin vallende; nogtans met diert Ferstande, dat degene welke niet genegen mogten zijn eerige kooprnanschappen tot Bang- kalis, Sambouwer of wel hooger op in het gebied des konings vin Johoor te lossen of te laden alsdan zonder eenige geregtig heid betalen hunne heen- wedereize ongemolesteerd zullen mogen volvoeren_ gelijk dan ook weder aan indere

Corfu Den Zouverneli Malakka Siak, zie Corpu III, blz . 380 _387 492 497 . Betgkalis De tweede plaats wordt beneden Sabak Awoer genoemd:

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Werl, 42 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms 442

zyde de Johoorsche vaartuigen op Malakka onder desselis district, wanneer dezelve niets lossen of laden insgelijks hunne reize zonder iets te betalen mogen voortzetten, mits dat dezelve alsdan binnen den gestelden tijd van drie dagen zullen mocten voortgaan_

Opdat alles omtrent de vaart op Fatta Pahan tnet rust vrede mag toegaan zullen de Malakkasche ingezetenen gehou- den zijn ten voordeele van den koning van Johoor aan desselfs sjabandaar tot Sabak Awoer, alias Sumbouwer, eer dat zylieden hooger-op vafen_

Voor den doortogt heen weder tot cene recognitie voor ieder vaartuig, nazr dat het groot of klein betalen 50 60 rijksdaalders_ wel 2 291 tzylen goud, zonder alsdan meer lasten of wel eenige visite subject te Weze[e

Zal het Ed. Comp' OOK derzelver onderdanen tot Malakka staat_ gelijk van ouds gepractiseerd bosschen_ Op de rivier van Siaca of wel elders onder het gebied UaTl den koning Tam Johoor gelegen; onverhinderd laten kappen zoodanige masten; timmer- en brandhout; wel Vam de Inlanders aldaar koopen uit voeren; als te rade mogten werden; zonder daarvoor eenige tol of recognitie subject Vezen

Ook zullen naar ouder gewoonte alle gevlugte of wel geroofde lijfeigenen schuldenaren_ welke onder het gebied vin Johoor mamaals bevonden werden, Jar Ed, Comp wel hare crediteuren lijfheeren, daarentegen mede alle lijf- eigenen ende dehiteuren, die vanl Johoor naar Malakka gevlugt mogten zijn aldaar aangewezen kunnen worden aan den koning van Johoor of desselis geauthoriseerden Foor de gezette premie vin rijksdaalders ider reciprokelijk gerestitueerd worden, zonder dezelve te verschuilen, achter te houden verzwygeti.

Wyders beloofd den koning Tin Johoor mitsgaders desselfs

Petapahan? Een tacl thaijl

1/16 Catti 0f Ongeveer 37Y1 gram

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms OosT-INDISCHE CONAGMIE 1602 1800

rijksgrooten naar hin "iterste vermogen te zullen beletten dat geen hunner onderdanen cenige hostiliteiten; geweldenaryen of verongelykingen aan de Ed. Comp derselver dienaren of inge zetencn; komen te pleger; en wanneer desniettegenstaande zulks kwam gebeuren Zyne Hoogheyd alsdan de schuldige ten rigoureuste naar bevinding merite van Zaken zal straffen docn straffen gelijk integendeel gouverneur raad Malakka insgeliiks nllr vermogen zullen bezorgen dat gcen van die onder haar gebied staan, eenige hostiliteiten of VCr - ongelykingen aan vazalen van Zyne Johoorsche Hoogheid komen doen_ zullende by overtreding van dien almede exigentie van zaken rigoureuselijk worden gestraft.

Aan alle Johoreezen ofwel andere natien, die met hunne chialoupen, gontengs etc van Johoor benoorden Malakka, hetzy naar Atchien_ Oedjong Salang, Queda en Perak etc" ten handel varen, zal voortaan door den koning noch door rijksgrooten van

Johoor niet mogen belet of verboden worden hare Malakka aan de Ed. Comp’ Le leveren tegen daarop gestelde prijs Van rijksdaalders baar Vati 375 ponden_

Vanwege den koning van Johoor werd beloofd by dezen het Jing eslag’ en vaartuig van den Malakka’: burger Pieter Domin- gos_ met zyne lading, zooveel nog vin onder den koning anderen 17r1e7 door den eigenaar aangetoond kan worden, aan denselven eigenaar te restitueren

Welken gouverneui Ue Malakka reeds order Vin den Gou- verneur-Generaal de Raden van India heeft, 700 koning Hen Johoor de ratificatie 7n dit contract, Neder - lindsch papier geschreven met Zijn Hoogheids zegel be- krachtigd zijnde, naar Malakka komt te zenden_ alsdan het provenu van gestrand vaartuig en lading des konings omtrent Negapatnat, zijnde 3 850 en /1 rijksdaalders a201 Zyne Hoog - heids gevolmagtigde te overhandigen.

Gonting of koenting, inhecmsch zeilvaartuig. 2 Er staat

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Werl, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subjectt0 hup Wabout iston mte”temms 44

GENERALE NEDERLANDSCHE GEOCTROYEERDE

Aldus overeengekomeri besloten in het kasteel tot Batavia, het koningrijk Jacatra den 19 Augustus des jaars 1713, nct onse wederzijdsche signature en verzegeling bekrachtigd wis geteekend Pieter Rooselaar Samuel Timmcrman:

Ratificatie Tan bovcnstaand contract door GOu- Yerneur Gcneraal Kaad T-in Indie.

Abraham ATI Rieheek, Gou erneur-(Feneraal, Raden Tat India; representerende het hoogste gebied egens Haar Hoogmogende, Heeren Stateri-Generaal der ereenigde Nederlanden mitsgaders de Bewindhebbercn der Generale Ver- eenigde Nederlandsche Geoctroyeerde Oostindische Comp’ dese landen bevestigcn en ratificeeren by desen het tractaat van bondgenootschap, welk onze gecommitteerden; de heeren Raden Pieter Roselaar cn Samuel Timmerman uit onzen name op den 19tr5 A”gustus [713 aangegaan geslotcn hebben met den orangcaya Siri Bidji Wangsa de radja Lilli Poetra_ als gezanten plenipotentiarissen Fam den sultan Abdoel Djalil Raayat-Sjah Djiloela Tila Alami, koning van Johoor en Pahan; tot bevestiging Fam welk dese mct onsc eigene hand teekeningen en het zcgel Fati gemelde Kompagnie hebben bekrachtigd.

Onder stond Batavia kasteel, den 19 Octoher 1713 geteekend van Riebeek; Douglas, van Swol, Chasteleyn, Haan_ Castelijn_ Tholling; Zwaarde- kroon; Pieter Roselaar, Th: de Haesc,

Timmerman, Faes cn] d’Ableyng: Lager stond d’Ed, Comp zegei, gedrukt ruod Iak, daarond Ter ordonnantie van hooggenoemde Haar Ed _ van Nieuwpoort, secretaris_

Opgemerki Yordc dat net colleze Hooge Rcgecring October nict hecft vcrgaderd_ Van Rickcck ziek acle van ratificatie zal zooals dat i dergelijke gevallen de Lewoumle was, bij d ledeni teckening aan huis tonduczondeti

Tis centent duwnloi ded tiom |46,50,98,28 0n Werl, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subject t0 hup Waboutiston wrettenms OOST-INDISCIE CON PAGNIE 1602 1800.

445

Translaat ratificatie door den koning Vam Johoor; Siri Sulthan Abdoel Jalil Rayet-sia Lalillu Thulla Alam, mitsgaders Jang Pertoean moeda den Dato-bandhara, tot bevestiging van cortract, door Zijn Hoogheids afgesanten_ den orangcaya Sira Nara di Radja, orangcaya Siri Bidji Wangsa radja Lilla Foetra_ met de Ed Comp Batavia aangegaan_

het jaar onzes Heeren ’) [27, genaamd Wcuw , op den tienden van maand Ramelan zijnde by ons maand Sep- tem ber, mitsgaders den dag Salassa koetika Johoor_ OJS Dingsdag op den middag ten uure kome ikby dese Paducca Siri Sulthan Abdoel Jalil Raheyt-sia Lalaellal Tulla Alam op mijn troon zittende en regerende koning, die Johoor, Pahang; desselfs onderhoorige plaatsen volk bestierd, mitsgaders den Dato-bandhara Sira Maharadja, alsook verdere raden van Jonoor, besluiten vast en bondig en KOoe danig dat hetzelve nooit verbrekelijk zal kunnen wezen, namelijk Zou als inons nieuwgemaakt contract vastgesteld en reeds Ien einde gebragt is; met gezondheid een opregt hart door Iijn vollemagt e afgezanter, orangcaya Siri Nara Radja, orang- kaya Siri Bidji Wangsa mitsgaders radja Lilla Poetra tot Batavia op arastes of den 194” Augustus des jaars 1713 ge- maakt met neeren extraordinaris Raden van Indie Pieter Roselaar Samuel Timmerman, als gecommitteerden vol- magten uit de naam en vanwege den WelEd Heer Gouverneut- Generaal mitsgaders de Heeren Raden Tan Indie tot Bataviz geschreven in het land Johoor.

Onder stond Aldus door My getranslateerd, Malakka _ den September anno 1715 was geteekend van Aldorp:

Sic [Rimadhan [27 begint 31 Augustus 1715. Salasg1 Dinsdag koetika is tijd of tijdstip, en de bedveling Johoor” waarschijulik Jazr Djokorsche tijdshepaling. Er staat

koetika

This content duwnloided tiom |446,50,98.28 on 12 Oct 201 18,05 HUTC AIl use sulject t0 hup Wabout iston mte”temms 40

GEAEKALE NEDERLANDSCHE GEOCTROYEERDS

1. KOROMANDEL.

Februari 1714.

~De Moorse heydense regentcr op Noorder-Chormardel werden Masulipatnamsc DIIETCM Leschieven in hare dissentien en gcschillen onder erindercn sodanig Feconstituccrd Feweest zijnde; dat deselve noolo sckecnen zuue opkouden Missize IUrumin ot Batuvio d4 Apil 1714. strckte niet alleen to: schade Compagnie; Mar Dok cen souvercmn Grootmogol, die er i 1714 overeing grondige Ferinaerne hct oestumt voercn CoOr Moaee ontslag ~ctvanging pocge 4uge aidolenatena Wtot Compagnie werd dit aznleiding bevestiging ouderechten Vrapen dic, mede dank diverse schenckagic-goederen' verkregtn Wetd, zvals uit de Yoleende docurenten blijkt ,

Translaat Persiaanise Keyserlyke hasbul-hockum onder zegul van den nabab Mier Jumla-bhadur in tweede juar van den coning Farrogsjeer'$ rege- ringe, op Jafier Ali-chan diwan tot Heyder-abaad ctc verleend, den 11* Februari 1714 in copia nevens de origineele van de kheniraam Dilly ontvangen

Na een hoffelycke eertitul:

Den manhaiten Jaffer Ali-chan blyve in verwagtinge van Zijn Majesteyts gunste_

In dese dagen heeft de wackiel gemagtigde Va de Hol- landse hoededragers de Mayesteyt een arsie gepresenteert; dat COS houden der negotie tot Maslipatten_ Heyder- abaad 9 etc een schrivtelijk bevel op UEd nogte verwerven Wes ingevolge Majesteyts hoge bevelen wert geschreven; dat UEd: werk der Hollandse negotie als by vorige tyden aloud gebruyk ecn geduurigen vooftgang laat behouden.

Ouaege Cour bricty# 1715, Ilde boeck; aideclirg Cormnardel.

folio 250. Ambtenaarstitcl, Kjart dc beteekenis niet bekerd is Gebruikelijke naam rour Europeanen er Sumeliny Woorden hecit ; Arsie, tncmor schrifft; Mazulipatnam; Golkonda. De onderteekening ontbrak in het afschrift;

FCISOcR=

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use sulject t0 hup Wabout iston mte"temms
OOST-INDISCHE COMFAGNIE 1602_1800.

DCCIX_ KOROMANDEL

Februari~April 1714.")

de Inleiding bij het hasbu: hockum

Februari 1714.

Keyserlycke hasbul-hockum, den 15*” der Muorsc miand Mokerren ?) in ‘t tweede jaar van den coning Farrogsjeer’ regering, onder zegul van den TyX- cincellier Kotob-ul-Molk; alias Abdulla-chan; conings bediendens_ present toekomende; Vin provintie Ferchondeboeniaad etc verleend, den 24” April 1714 in copy nevens de Origineele van de kheniraam uyt Dilly ontvangen_

Alle bediendens_ present toekomende van de provintie Ferchondeboeniaad wcten dat dese dagen de gemagtigde der Hollanders de Majesteyt heeft voorgedragen, dat zijn meesters comptoiren provintien Ferchondeboeniaad, Matslibander; den verderen aankleve van dien YOCI althoos vastgesteld zijn, dog dat eenige bediendens meer dan den ge wonen thol begeeren op een onbehoorlyke Wyse VCTItOCY - lyken mitsgaders veel verdriet aandoen, hope dat over dese zaken Jin haar mogte geschreven werden; Weshalve geschreven werd dat de thollen volgens oud gc-bruyk en voorige gewoonte gevorderd werden en haar met geen meerder-” eyssingen andere onredelijkheden vermoeylyken of eenig verdriet aan te doen _ opdat zijn meesters met geruster herten in hare negotie mogen volhaardigen, geen U.Ed” seer seticus aanbevolen blijfd.

Onder stond : Accordeerd W1s geteekend Fredrikz. Lager stond: van der Bergh eerste clercq:

Hendrik

Overgecomen bricven 1715, Ide boeck, afdeeling Cormandel,

folio 251. Muharram 1126 begint op 17 Januari 1714. De datum onderteekening Februari vallen Andere Taane Vdc Heydcrabzd Golkonda hiervior, nont blz. 413. Masulibandar. Sic:

This centent duwnlo: ded tiom |46,50,98,28 0n Werl, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subject t0 hup Wabout iston mte”temms 448

GENERALE NEDERLANDSCHE GEOCTROYEERDE

DCCX_ PERZIE.

Maart_Juli 1714.1)

Tusschen Compagnic Perzie bleef de veckocding jaren lang mocilijk stiOef, zidecontract 1701, dat oficicel basis der relaties was, Werd bcide zijden tiet vlot nagekorien Allerlei Omatanar gheden drocgen tegen 1714 de vcrhouding zelfs Ee pimEh Juaren Zoo kwani aan net Jicht, dat aantal Com- pagnesdienaren te Gamron; onccr Ieiding sccunde van de Neder landsche directic jaren larg geknoeid hadden, door ande Compagnies poederen die

tolvriiheid genoren Teren particulieren Mcnge Ce[= GCoI koning Perziz zijn tienden thollen” werd benadeeld: Ucl hadden Adlee meaen uitgevoerc naar Indie, verboden Anderzids wcigerde d ruksbestuurder [cruggave een som]van fuim 400.D0U , coor de Compagnie a1n het kof voorgeschoten: Dcze vcrachcrptc verhouding leidde 1714 hetzijdecontract 1701 end getrokken terwil enkele hoisgrooten zelts beareiging uten, dat de Nederlandsche Compagnic Rcncel voor Kced Ferzie wordcn vetcrCVEI Men Perzie steed: Rexenc tcugels tegemovet vreemdelingen strak houden wij vincen dit bevestigd Lweetal angamenaen 1714, Cetel Lunatta de Nederlanders WOrdCn “Gclis nexolen Perzen te helpen tegen Arabieren; Het trecrc stuk gecht historisch ovcrzicht de relaties tusschen beide rolkcren en schriit dan Ccl #a men zicn het vervolg Perziz holdlen werd door gczant Msat Batavia gebracht lilr Hooge Rcr eering overhandigd

Translaat mandament uyt de Persiaanse taele, door den thans regeerende coningh VAI Persia, Sjah Hossen, op Sijn Edele; den heer directeur Willem Backer Jacobsz, verleend den 28” July &O 1714 per adresse Fan den gemagtigde Va1 den sjahbandazr deser zeehaven_ Miersa Zaait Allie, (anders | genaamt Miersa Rhaahiem, ontfangen, luydende :

Bevel des konings aan den capitain der Hollandse Compagnie, tot welstand versekering “in het rijk; te weten Den koningh [er ooren gekomen, hoe vervloekte Arabicrs willen nemen van Toot Congo het Moors schip, Fattesjahy, om haar land te voeren, aldaar met haar krijgs-

Uit het €oructboek. Ook de Ozergecomen britvtn 1716, I3de boeck; afdeeling Persit, folio 316 volgende: Gamron of Bender Abbas Corgo Kongoen, TOcn1 bekende plaats Oostzijde van Perzische Golf, nabij het tegenwoordige Aboeshir.

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms OOST-INDISCHE COMPAGNIE 1602_-1800.

volk te bemannen en voorts daarmnede d’ Europese Portugeesen in Zouratta te beoorlogen, hebbende het Moors scheepsvolck haar daartoe ongenlegen getoond hetselve schip weder Congo gebragt Nu werd belast, en daar moet wel op gelet werden, dat door schelinse Arabiers met haar dieffachtige handen dat schip andere schepen Fin Arabische coopluyden, tot Congo leg gende; niet beschadigt off benadeeld werden; 1) Nademaal de groote vat die natie den inhoud Van dit mandanent zijn bekend gemaekt en sy komen te vernemen dat eenige schepen van Masquctte gesonden werden om de schepen tot Congo off andere zeeplaatsen van dit rijk leggende_ gcweld 777 doen off weg neemen; zullen haere schepen van F’E Comp vervaardigen derwaarts senden om te beletten, dat door het gewelt der Arabiers de schepen, Iot Congo

leggen- geen nadeel off orerlast werd aangedaan, voorts voor komen dat orntrent Gamron en andere zeeplaatsen geen schepen door de Arabiers beschadigt off genomen worden_ En daarom men dit gebod wel nakomen en in agt moeten nemen, sonder dat iets 2211 ontbreekt; want selve niet opvolgende; off dat versuymende, sal men redle van dat versuym off nalatigheyd moeten geven daarom moet men sigh wagten tegcns dit gebod misdoen; sonder iets Jan vangen; waardoor nakoming Wan dien niet voldaan wert ; veel ninder men iets doen, dat daartegens verkeerd off strydende sal bevonden werden_

Geschreven maand Rheebbhie-el-Awhell ’} ’t jaar 1i26 naar vlupt van] Mhamomet, overeenkomende met mnaand Maart in jaar 1714 naar de geboorte Jesu-Christi. In ’t hooft deses stond het zegel des conings_ in swarte inckt gedrukt, en Op den dorso dierwysigh “) dat van Sijn Hoogheyt, den heer rijksbestierder Sjah Coeli-chan

Met wel Arabierel) Tenscende satnen JatCn verdeeld, aik vijandig tegenover ekaar stonden Velen ret Kuanier CFCCC- zame kcoplieden in Perzie Mct de ,dieffachtige, Weryloeke schelmse” bicrcn warden hedocld dic van Maskatc, bij den ingang de Perziscke Goli: De Hollanders voor ’adCIza_ men nada: Uitruste , kliarmaken Rabi Awal; derde maand het Mohamedaansche jaar Op dezclfde wijze , dus Ook Zatcm ank

DL 93.

Tis centent duwnlo: ded tiom |46,50,98,28 0n Werl, 42 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms 450

GENERALE NFDEPTAODECHE CGOCTROYEEROT

Onder stond Aldus volgens interpretatie van Compagnies tolk; Joseph Buskens; te samengesteld door my was getekent Jan Lispencier, secretaris_

DCCXI: PERZIE:

Augustus 1714.’)

Zie de Inleiding bij ket voorgaande documcnt

Translaat Vin koning Housein.

Persiaans mandament van den

In den naame Gods_ des barmhertigen ontfermers, koning Housein_ vorst der geloovigen, jaar 1125. (Nota Jaar der Hegirah of vlugt Fan Mahomed [125 begind by ons den 27 January anno 1713 nieuwe stijl, en eindigt met den 15 January 1714) .

Di: is een bevel, (zijnde) dat de wereld dient te gehoorsamen_ in opsigt der capitains ot directeuts en de verdere onder- horigen Van d’ Hollantse Compagnie, welke tegenwoordig gezegende zeekoopstad Abasi koninglyke hoofdstad Ispahan haar verblijff hebben, zy kennelijk dat ten desen tyde welke Grootagthaere Heere Abraham van Riebeeck generaal der Hollanders gouverneur Fin Batavia_ mct resorten TTr dien is ons de quaade gesteltheyt en onhebbelyke handeling in ons rijk door onse staatsvergadering, sodanig al3 deselve vermeld werd by d’ eygen brief; die onzen rijksbestierder gesatnentlyke hofsgrooten aan gemelte Sijn Edelheyt

Uit d Overucconmo heieil 1716,

boeck; iolio 1202 volgende Ook in dic van 1717 , Je bocck, iolio 1428 en volgerde Dit Iaatste aischrift heeft margine aanteekeningen Gecommittecrden ad hoc der Hooge Rcgeering; Ter zyde hoven Stall . De koning Abis, ncts hoor Tetoctecc staat nu by God zegcn is. De koning Scphy, welke God gcsalft hceit vuromene weldadigheyt der blinkende hee-lijkheyt, die vrcde moct rustel; Voorts den koning mijn vader. wcike hcer sijn ontwyiclbaar hccft docr opkelderen: 3) Dit is een opncrking van vertaler, den predikant Petrus van dcr Vorm Batavia Bcnder Abbas of Gamron:

This conlenl downloaded (rom 1416.50,98.28 pn Wcd. 12 Oct 2016 18 05.%4 UTC Allluse subjec hilp / wboulIstororwtcmt

geschreven hebben, voorgedragen en daarby met een innerlyke Wens en sugt vertoond iS geene ten dienst tot herstelling van de sooseer begeerde heyl ige ruste vin onse doorlugtige staten noodig is, met speciaal versoek, dat d’ saken van d’ Hol- landse Compagnie wederom tot d’ vorige stand mitsgaders rijksinkomsten tot ons vorstelijk genoegen, in conformite Fan oude gewoonte, waarop wy altijd staat gemaakt en rastgestaan hebben mogten gebragt werden dog waartegen ter deser tiji stribbelingen en cygen magtaanmatigingen van dienaars der Hollantse Compagnie, besonder van derselver hooiden, gelijk bekend een geheele omkeering vctoorsaakt hebben; invoegen sy voorheen geweest zijrde contracten_ sclis alsof nooyt eenige gemaakt Wa erCM algesneden vernietigd hebben alle welke dingen in ernstige deliberatie genomen_ aangemerkt zijnde d’ oude vrindschap van sommige Hollandse grooten 50o dat Wyt cen regte genegentheyt Voot welstand van OnS eygen gebicd souwel ils tot de onderhouding van ongeveinsde trouwhertigheyd verbintenisse VanL eemig heyd met de bovengemelden heere generael, goedgevonden hebben mits deesen Jin haalen geene Vam ouds bekend en by bewuste papieren te rinden is wegens de ckcn der tienden tollen, mitsgaders die van passagie weegs- ongelden, wat dies meer iS, geen gegeven ofte ontvangen moet

werden vin de reisigers dic voorkomen_ dat alles conformite d’ oude gewoonte, welke nootsakelijk dicnt Jan gewesen te werdcn, soodanig als d’ selve by de koninklyke bevel- brieven bekend staat, hicronder hy ifdeeling ordcr te sien is: saak dan aangaande de tienden tollen der goederen of koopmanschzppen, wat dies meer is lag ten tyde Van den Nawib Chakin Geti Sitan Ferdous Makany, e van den Nawib Chakin Rezwin Makany soodanig, dat de syde door konings gequalificeerde compagnie verkogl zijnde, carwary of beeste dragt daarvan, bestaande in 36 man gewigts by verkoop dede de somma van toeman, zijnde tienden tollen, mits 1) In volgorde Inhcemschc malinE M1 Perzische koningen, respectievclik Abbas Scfi Mer bad Perzic man- ; Shah bijna KG dc man- - Tabriz; die de kelft daarvan bedroeg Hicr wordt dc eerste bedaeld: Een lomaI gngCYeEr 40; lalcr 42 50

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms 452

gaders eegsongelden daar bygerekenid geweest, dat onder een zekere vergunning tolvryheyd Voot d’ capitains Van d’ Hollandse Compagnie, welke by bevelschriften volgens bekend gestaan sco haar gebruyk gehouden heeft. Voorts ten tyde van den Nawib Chakim Chold Asjan Saheb Carany_ soo vind men aantekeningen onder maand Raby- ul-auwel van jaar der Higirah 1057 welk by onns begint op den 26 January 1647 komende begin van Raby-ul-Auwel Soo tussen de 26 en 27 Maart; eynde daarvan tussen de 25” 26;” April dat gesegde jaar by onS Ilen dat de twee Hollandse afgesanten _ Nicolaes Verburg en Willem Bastinck, by requeste Sijn Mayesteyt versogt hebben;“) in ons gebied een Vtye sekere plaats mogen hebben nun koophandel des te beter voort te setten en dat hetselve toege- staan zijnde; by expresse acte van bevel geordonneerd is, deselve gerustelijk te laeten gewerden, sodanig dat haar niemand eenig ongemak, quelling ofte hindering soude hebben a11 doen voorts dat sy haare goederen die se medebragten on ver handelen gezegende koopstad Abasi mogten ontschepen ter plaetse daat sy wilden; verkopen daarenboven den inkoop Ce syde andere goederen doen; sooveel als goedvinden sonder dat iemand haar sulx soude kunnen beletten bedragende toen de quantiteyt der syde, die sy ieder jaar van de koninglyke compagnie dcr gequalificeerde kooplieden bequamerl, tusschen de hondert en hondert vijf en twintig wacars_ welke wicars of cargas overeencomen met de charwarijs of beestedragten vin esels, bestaande in 36 mannen gewigts_ de waag des konings_ en in prijs waaren 38 toeman off ten uytersten 40 ditos werden - dese syde Vin Ispahan gehaald, prijs desselfs [ot Bender-Abasi off elders daar het gevoegelijkst kwam, betaald alles by die gelegentheyt In de koninglyke comptoiren hoorlijk aangetekend, hebbende de voorsegde wijs al voorhecn vaste vuet de jaeren Sis-

cin-i[1046, Bar-i -il1048 Tits-bitje-il 1054 gehad, wanneer jaeren vervoerd quantiteyt van 1448 charwarijs of beestedragten 2074 man syde, bedragende ieder beestedragt daarvan vijftig toemin

Zic voor die eerste bevelschriiten Cortus blz . 183 e 254 ev_ 261 e% 370 Ev; peneden; Abbas IL 3) Zie Corbus volgende:

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Werl, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subjectt0 hup Wabout iston mte”temms
OOST-INDISCHE COMPAGNIE 1602 1800.

de geheele SOmna iets meer als 72 428 toeman_ geen met Hollandse natie verhandeld zijnde zedert jaar Sits-can-il by contract; ten tyde van de gemelde Nawib Chakan, twee jaren lang en drie jaeren hem prijs daarvan vermindert toeman vervolgens op 45 ditos_ wanneer het geheel dragen Vanl verhandelde uyrquam een somma Van 774 toeman_ alle hetwelke zoo verbleven is tot onder den over= ledene Malajin-beek, gelijk sulx in opsigt van Europeers in aantekeningen Va den gemelden overledenen, die rijkskamer bewaerd zijn, gevonden werd; daaruyt blijkt in practijk gehouden te zijn, dog waarin naderhand die eenparige Toe sooseet niet gehouden 15 als wel die van de meergedagte Nawib Cnakan Riswan Makany $ tijd reeds bovenvermeld staat, gaande Tcn werk nadat men de prijs der zyde Tussen den anderen ret de gesegde koninglyke compagnie der qualificeerde kooplieden bedingen konde, dog egter nooyt onder 4’ 45 toemin, waarna dan cok geschikt wierde der uyt- inkoop der waaren; scomede de tolvryheyt met de tienden geregtigheden alles dat met d’ overige lieden te doen was in welk opsigt cok de nodige praecautien aangewend en bevelen afgegaan zijn, van dat niemand soude onderstaan cenige hinde- ring hier aan toe te brengen maar evenals boven vermeld staal, koopen verkopen ter plaatse, dzar men d’ goederen ook bragte, gerustelijk Jaeten voortgaan en alles te betragter; wat ten dien fine meerder vereyst wierde_ nemende de tienden en tollen haar gewoone gang getal der 1OO beesteladingen VJ” goed eren die men van de koninglyke compagnie gekogt hadde; uytgesondert dat ser-charwin zijnde een Kleyn pakje dat boven de lading geset zijnde, tot toegift diende buyten belasting doorging, als het overige maar voldaan was Voorts belangende een ander articul, s00 was goetgevonden_ dat alle de goederen die de Hollanders in Irin of Persia quamen &an te brengen, mogten verwisseld werden tegens syde oite sodanige goederen als sy bege eerden; in welk geval wegens vervoeren der evengemelde goederen vzn zee koopstad Abasi geen tienden oite tollen_ nogte ook eenige weegs- ongelden genomen, gelijk ook deselve, nadat de evenaangeroerde vetruyl ling stand greep gecnsins opgedaan nageteld op= Dit Jout Zijt Yoor 77 400 toman; Opengemaakt:

This content duwnloided trom |46,50,98.28 on Werl, 42 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms 454

geschreven wierden, sodanig dat men daarmede werk ging eygen sinnelijkheyt en verdeeling in het brengen der goederen nae alle d’ plaatsen des koningrijks_ eenelijk maar met een brief der grooten daarby en nevensvoeging Vin staaltjes cf monsters tot onderkenning der deugtsaamheyd gebreklijkheyd ; welke goederen dan daarop ter verkoop in handen van de kooplieden gesteld en tegens ditto monsters vergelyking gebragt sodanig; als die dan WaaTCII bevonden zijnde, aangenomen zijn geworden hebbende toen d’ capitains alle jaeren de gewoonte gehadt van met die goederen selfs op te trecken daarvan een lijst aan den diwin off raad des konings over te leveren_ sulx alles klaar bleek en ieder sijn eygen zandeel konde hebben SUU VcrTe dat het goet der kooplieden daaronder nict ver - mengt raake; nog ook iemand eenige fraude konde begaan alsoo de behoorelyke schicking ter comptoiren des konings aan- getekend wierde en in gevolg daarvan den eys der tienden tollen, mitsgaders die van de passagiegelden van alle de goederen generaal, die de koninglyke compagnie quam te negotieeren, tot het jaar Coi-it 1053 toe_ bekend en vast stond En Soo zijn gehcel van kant Van de koninglyke compagnie hondert beestedragten, van die van der diwin sestien CCtI half, met man aan syde verhandeld, in diervoegen dat van de koop- lieden ten dien aansicn geen thienden_ tollen of passagiegelden daarvan; nogte ook tan alle andere goederen die men door rijk vervoerde_ eyst wierden; opvolging van notitien van de Nawib Chakin Geti Sitin de Nawib Chakin Rizwin Makany, waarna dan sig schikten de wagters der publycque wegen, die alles Wirnzmer volgens de gepractiseerde gewoonte werdende toen een ten hondert van de prijs der zyde, die Soo- danig TekT koninglyke compagnie genegotieerd Was tot Ispahan door de gesegde compagnie ingebragt, sulx dan eerst op insigt der Hollandse koopliedeni quijtschelding stuk der tienden tollen van alle goederen generael, die aangebragt waeren of uytgebragt stonden te werden, door het sluyten der prysen stand greep, oversulx aangaande alle het voorschreven geen slingse handeling verwatring werk konde gesteld werden schoon d’ aantekeningen reke ningen der tienden ook niet eens Bender Abasi bekend

’) Zie hiervoor, biz. 445

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Werl, 42 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms QOst-INDISCIE COMPAGNIE 1602 1800.

wiaren_ want alles sodanig als het afgesproken bedongen was volkonen eficct sorteerde; sonder dat men eenigsins tegens het geraakt accoord aangegaan heeft. Dit vati CCtsic soowel als tweede articul onder bewuste articulen gesproken zijnde_ soo quam de sommu VaII 426 toeman in dit stuck vergroot te werden tot de somma Va 906 toemin; waneer de gewesene Atimad Dauleth of rijx- onderschrager nae de betekenis vanl woord_ en anders by ons rijkscancelier gesegd door hooger authoriteyt cerst daaraf nAI sooveel hy wilde, overige koninglyke compagnie der gequalificeerde heeren toequam tot sonma vin 480 [oemnin toe_ welk sodanig in de vorige jaeren voortgang hadde door de bestellirg der volmagten van den diwin; sulx daar nog overschoten 426 toemin Belangende nu de syde, die jaarlijks beschikt moeste werden, wierde deselve door den der tijd zijnde Atimaad Dauletk voldaen Voor de somma van 50 toeman ieder carga en gegeven Ceeln Hollanders volgens accoord, die riogtans toemin Voor ieder wacar Of cargZ minder geven als behcorde, aan- gesien de syde tet gesegder tijd duur was, beloopende oversulx hetselve in geheel de somma van 128 toemin_ welk meerder zijnde 1ls men aat Hollanders hadde moeten geven; koning mildelijk geschonken heefit, waarvan de registers der koninglyke kamer de waarheyd aanwysen Larec door dan Wy d’ gesegde Hollanders door den diwan een SuMd vati 16 412 toemin ende nog van 8 700 dinir hadde kunnen & eyst werden leggende in maniere als volgt;

Aangaande d’ prijs der zyde, die twee jaaren Coi-il Bilji-il met de koninklyke compagnie vernegotieerd

Aangaande tieniden tollen, wegens de goederen der Hollanders 12 600 toeman

Aangaande tienden tollen in de twee jaeren Twis - coi-jl Laghact-coii-il, inge: volge van d’ aantekening van Namelijk van het contract 1647 , Corbrs 490 volgende Dit WCcr Intermczzo den vertalcr. Namclijk de Renoemcc 916 , Yeritinccru met 480. Zie artikel het cultact vanl 1647. “) Een lomn verdeeld in 1000 dinac.

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms 456

GENERALE NEDERLANDSCHE GEOCTROYEERDE

Hadji Mahomed Naghi 1741 ren tienden 9OQ toemin_ belopende totale SOIIIa Tan geen weg ainge- voerd 869 toetnin 300 dinar;

Aangaande tienden tollen in d’ 2 jaren Bilji : en Laghaet-il volgens gewisse aantekeningen 4732 toemin 3 811 toemin en 2 300 dinir 10) dinar.

is alleen de somma UA 906 toemin dcor d’ Hollanders aan den indertijd zijnde Atimad Dauleth opgegeven, waarnae Sijn Hoogheyt ondervonden heeit dat hy is misleyd geworden door d’ gemelde Hollanders aangaande de tienden en tollen Tan de syde

en d’ andere goederen, welke sy sonider kenis Van koninglyke compagnie vernegotieerd hebben en nog buyten de boven aangehaalde somma aangemerkt moeten werden. En heelt den Atimad Dauleth niet meer als volgens ’ eerste articul ge- accordeerd was, genomen wegens de tienden tollen Van goederen in generael, die men jaarlijks aan de koninglyke compagnie bragt, uytwysens de rekening; daarvan jaatlijks gehouden overeenkomst van aangegevene goederen, #autvam tienden tollen bedragen somma Tin OC0 toemin de hoedanigheyd jaarlijks verandert wierde; de rekenboeken aangehaald staad_ dog UaAtuan tot HOg toe niets van d’ Hollanders ontiangen hebben, sulx MCM dan somma Vai7 300 toemin nog yts tnee Vau prus der zydc te eyschen hadde, schoon sylieden Hollanders het anderz vcorgaeve aa0L den diwin; van welke sy vervolgens versogten; dat haar daarvan door de koninglyke compagnie restitutie mogte gedaan werden_ alsoo meetde dat sulx haar met regt LOC- quan; Ingevolge van welke in den jaere Lourvi-;l 1062 op den 248” van de maand Raby lauwel overeenkomende met den of 22 Maart jaar Christi 1652, nieuwe sfijl, by on15 met den heere ambassadeur der Hollandse Compagnie, Joan

Lees Rabi Awal, de Jde maand

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms oosT-

Cunaus op Sijn Ed. ingeleverde voorstelling, gedaan Jan den koninglyken raad, ten opsigt Vin de gequalificeerde compagnie goedgevonden vastgesteld is, dat desclve ain d’ Hollanders jaarlijks soude leveren 300 charwirijs beestedragten din syde, die daarroor a#IL Haa souden betaalen Suma 1ann 50 toemin in tnamoedijs Vuu ieder carga of charwar, welk met den voorschreven jaere aanvang nernende, alsoo voortgang hadde_ sulx datselve de koninglyke rekenboeren quam steygeren ter somma van 20 (X) toemin in mamoedijs_ als sijnde daaronder gerekend de tiendcn en tollen van de goederen, dewelke in het koningrijk heen wcer gevoerd wierden met verstinde dat het niet hoven de 300 cargas soude bedragen winneer sy dan VTY waaren van eenige lasten der tienden tollen deswegen dragen dog buyten welke S0o er eenige goederen door de Hollanders off andere kooplieden vervoerd wierden_ alle deselve gestelde lasten onderworper souden zijni, waarin geen ver- schooninge 0 oogluykinge plaats hadde, als zijnde dat den eys Van aangegaan accoord, invoegen dat het den diwin vry stond, indien het bekend wierde dat daar tegen aangegaan was dat er cenig silver goudgeld onder verstoken off verborgen mogt bevonden werden alle hetselve aen te slaen verbeurt te maken. En was ter zyde Van accoordschrift aangetekend, dat Hollanders alle jaeren een quantiteyt van 300 cargas syde van koninglyke compagnie souden

neemen dat volgens de Iast van den Nawab Chakin Chold Asjan Saheb Carany, welker voegen ook aanschryving gedaan aar Bender Abasi an de regenter, mitsgaders schtyvers der tollen licenten aldaar; wetcn dat op de voorstelling Uan den Hoogagtbaare Heere; den pilaar van Christendom Joan Cunaetis ambassadeur des konings der Hoogmogende Staten van Holland, Aam ons koningt lijk hoff verschenen zijnde; goecgevonden dat Hollanders vanl de koninglyke com- pagnie alle jaaren 300 charwars syde moesten neemen dat voor de somma van 50 toeman ider carga_ welke zyde dan sal vervoerd werden sonder cenige belastinge daarvan ligten; mits dat men na ’t sluyten dcr prijs VTm de Hollandse goederen 2 tocmin op ieder carga der syde; t’effens belastingen Lees Cunaeus. Voor dit contract zie Ien Corfis Il, blz. 43 volgende Een inahrocdi toman

Bedoeld zin de Staten Geteraal.

This centent duwnlo; ded tiom |46,50,98,28 0n Weil, 42 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms 458

CENERALE NEDERLANDSCHE GEUCTROYEERDZ

van de thienden en tollen op de voorseyde Hollandse goederen, ter somma van 20 OCO toemin toe_ sal quijtschelden; onder VOOT waarde nogtans dat de Hollanders daaronder geen ander goed sullen mogen mengen of verbergen van coopmanschappen of wel van eenig silver - of goudgeld_ welk bevonden werdende diwin 8 authoriseert werd On alsulke goederen geld, dat buyten of by bet gemelde zal bevonden werden_ Ja7 te slaan voor goeden prijs te verklaren, sodanig als het accoord ge- siooten waartegen dan ook zangegaan werdende sy mel-een sullen versteken zijn VJt quijtschelding van de voornoemde toemin op ieder carga_ gelijk ook van die Va gemelde tienden tollen haere goedercn, ter comma van 20 (O toemin dog alles behoorlijk observantie genomen sijnde, alle vrindschap, gemak behulpsaamheyd sal bewesen werden Ae de opvolgers en verdere bedienden Wal den voorschreven heere ambassadeur, ingeval sulx van nooden hebben: opdat de goede genegentheyd meerder soude blyken, zijn door Sijn Mayesteyd quijdgescholden alle de vorige praetensies de penningen die de Hollandse capitains wegens verkorten der tienden en tollen nog schuldig zijn, ten respecte van neer= gedagte heer ambassadeur; volgens luyd van het miandament Vin den dikgemelde Nawib Chakin gehouden in maand Sjaiban des jaais 1062 bovenvermeld_ in hope dat de liefde e goede overeenkomste tusschen Zijn May esteyt cn de hooggedagte koning en Staten en volk van Holland kragtiger ingang mag hebben monterende dese schulden al voor jaar Loxzei-iL, als MCTI de rekeningen der schryvers der tollen licenten in Bender Abasi bevonden heefft; de somma van 12 934 toemin 301 dinir; die de Hollanders Tog moeten betalen zijnde die rekening gecoucheerd als volgt

De somma van

aange gevene dog onbetaelde 12934 toemin 301 dinar:

De JOMTIIAL Fan verduys: terde sonder getal.

Voorts sprekende van den handel der beste soort der syde, bedroeg de somma der cargas van ider jaar voor jaar Louzui-ii 475 [oemin 299 dinir; waarvan men mair ecn gedt eelte ontfangen dog geen Ea betaling nog ontbrak quijtge- scholden heeft, volgens het aangetekende ter sommz Fzn 335 toeman 970 dinar

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subject t0 hup Waboutiston wrettemms OOST-INDISCHE COMPAGNIE 1602_1800

En wegens de tollen en licenten mede nae de bovenstaande verdeeling:

Aangaande verder beken- de volgens aantekening der schryvers der tienden tol- len Bender Abasi, dat coninglyke compagnie gereci” Leert heeft, en de twee jaeren Tuiskin-il Laghaet-iti-il: 13 498 toeman en 301 dienir, sijnde 900 [oemin geschon- ken ontfangen de somma van 12 598 toemin 301 dinir.

Aan d’ andere zyde On - bekende; aangesien wuste schryvers ter gemeide plaatse in de jaeren Ten-cow - 21l Lighued-treiskan-il latig zijn geweest behoorelyke aantekening houden sommz sonder getal,

Alle hetwelke dan ten respecte van den bovengenoemde heer ambassadeur quijtgescholden sodanig dat den diwin geen minste praetensie daarop ooit zal komen te maaken Wyders bekend zijnde; dat ten tyde van den Niwib Chakin Thouby Asjin Cods Makiny Hollanders in de jaren Tcu- cow-Eil en Laghaet-louwi-il met coninglyke compagnie niet genegotieerd nogte de tollen licenten hunner goederen taald hebben_ daar het egter alles wel duydelijk Tan jaar tol jaar door de schryvers derselver binnen Bender Abasi aange teikend hebben de regenten der genoemde plaetse 427 het hoff de papieren daarvan overgesonden, waaruyt blijkt; dat d koning daardoor verkort somma Valn 15 487 toeman 0OOQ dinar, welk op de volgende manier Jangewesen werd :

Volgens d’ aantekening van jaar Buris-i cn Elijout-il der regenten schryvers 9 679 toeman en 8 345 dinir. Volgens d’ aantekening Volgens aanschryving jaren Baris-jI Laghact- van het jaat Lovwi-il van tol- jouast-il aan tienden, tollen len, licenten passagiegel passagiegelden aangewesen den een ten hondert is de 8 772 toemin 060 dinir. somiuna FaIl 907 toemin 4285 dinir

Sjah Soliman of Suleiman; ook wel genoemd Sefi

This centent duwnlo; ded tiom |46,50,98,28 0n Werl, 42 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms

GENERALE YEDERLANOSCEE Coctroteiidg

de jaren Ten-coua-sil Lagheet-oud-jlvolgens geene boeker niet aangeschreven by calculatie opgeraakt is na bedragen van de jaren Chais-baris-il en Laghact-jouwt-il: 679 toemin en 8 345 dinir; gerekend na jaer Chams 935 toemin 875 dinar, zijnde een gedeelte van 3 jaeren_ Voorts 807 toemin 6 625 dinir, zijnde sooveel als de diwin nog moest hebben vin de Hollanders, dog welk ten tyde het verscek Vin heer Joan van Leenen_ imbassadeur der Hollandse Compagnie_ aangesien alles sonder eenige iraude begaan te zijn geschied was, s0o als uyt de aantekeningen der rijkskamer bleek, ter reden dat een merkelyke schade syde hadden geleder, gunstelijk door de Nawib Chold Asjin Tsaheh Carany, met alle de dependentien Van dicn quijtge- scholden netende daardoor gerielde heer ambassadeur de gelegentheyt Mat Tam cen nicuw versoek te docn weten dat Hollanders niet meer onderworpen mogten zijn eenige syde voonaan van de koninglyke compagnie neemen alsoo sy tevreden waerer; gelijk alle andere kooplieden, Var alle haare goederen, SO die sy [rin of Persia QuAMCI U brengen of ook daar uyt te voeren, de gewone tienden tollen, passagiegelden belasting Vam een ten hondert te betaalen_ tnits dat maar eenige praeferentie boven den anderen togte hebben, hierin bestaande; dat haar Op ieder wacar van die even gesegde goederen tuee toemin mogte quijtgescholden werden_ welke voorslag gerejecteerd zijnde; ME[goedgevonden heeit sig houden aan voorig gebruyk; sodanig dat volgens bevelschrift Van den rneergemelden Nawib Chakin terneder gesteld en toen vernlieuwd is in maand Raby Ussani des jaars 1103 beginnende by ons dat gesegde jaar Op den 13” Sep- tember des jaars 1691 de gemelde maand omtrent de 12*2 of 14** dagen December desselven jaars namentlijk dat mer de koninglyke comnpagnie soude aanbevelen de Hollanders beste syde te geven, dat Hollanders_ ook wel hadden toe te slen #at NOuI syde sy ontfingen_ mogende gecn haar niet aaustond vryelijk uytschieten om de gevreesde schade verhoeden, dog dat sy gehouden souden blyven voorheen

Corfus blz. 545; VALENTIJN Perzie blz 250 volgende Dit is ecn rergissing_ Hier slaat Maam “an Abbas II euctic 1666 was overleden Tijdens Llencd 5 amhissade Solitran sjah Zic hiervoor; blz: volgende

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use sulject t0 hup Wabout iston mte”temms

OOST-INDISCHE COMPAGNIE 1602 1800.

van de koninglyke compagnie alle jaeren te netnen met afislag Tan toemin op ider wacar CEM quantiteyt syde van 300 wacar ot carwar sulx de prijs daarvan vOOr ieder wacar Op 46 toemin soude uytkomen voorts dat sy van haere eygen goederen, die “yt Irin voerden ter begrooting van 20 00O toeman toll- lastvry souden hebben; maar vall het supernumerair getal de gewone geregtigheden betalen mits dat daaronder dan geen ander gved nog silver- of goudgeld Van haar of eenige andere kooplieden vermengd of verschoten soude mogen wesen; waartegen gepecceerd zijnde, men Dy bevinding soude procC- deren tot confiscatie van alle gemelde Roed geld, dat buyten Compagnies goed tegens accoord bevonden wierde gedaan te zijn. Verder gaande tot de regeeting van Nawib Humajoune Ma ofte den {exe enwoordigen koning Sulthan Housein jaar Ilin-il vind men by een acte Vam bevel aangetekent sekere mentie wegens de tienden en tollen in maniere als volgt: maand Dilka-adah Van jaar 1106 vallende begin van dat jaar by ons voor Op den 12” Augustus des jaars 1694 en begin van d’ 11” maand Dulka-adah na den 10” Juny des jaars 1695 doet den gewesen capitain der Hollanders Jacob Hoogkamer, klagte over slegtheyt der zyde, die van de koninglyke compagnie kregen cn waardoor sy vervolgens groote schade leden, sulx de gesegde zyde drie jaaren tijts, van Birji-il tot Legkaet-iti-it toe te rekenen, by haar niet genomen zijnde, sy egter haere goederen, die sy in Iran gebragt hebberi_ ter SOmm? van 10 000 of 15 00 toemin volgens * aange tekende dcor regenten schryvers tot Bender vcornoemt vernegotieerd hebben, sonder daarvan eenige belastingen te be- alen; daer haer SOMIEL Val 20 00O toeman niet anders loegestaan was tollvry te hebben als onder uur waarde dat jaarlijks 300 charwars syde souden neemen, als meertnaals aangewesen uyt de bekende acten Van den Nawib Chakin Chold Asjin Sahib Carany den Nawib Chakin Thouby Asjin Cods Makany, invoegen dat sy, Hollanders_ die tienden tollen nied goedgedaan hebbende, deselve schuldig zijn ge - bleven, dog welke gedaane instantien vatl den boven -

Gezondigd ; vg’ peccare Dsul-cada de Iide maand Terwijl

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Werl, 42 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms 462

GENERALE NEDERLANDSCHE CGOCTroyEEhoi

gemelden capitain quijtgescholen zijn, sodanig dat, Om de vrint- schap onderhouder; d’ afgebroken zydehandel weder stant soude grypen en blyven behouden_ onder verbintenisse van alle jaeren 300) charwir aan zyde alsvoren sullen nemen_ en dal tegen prijs van toeman YOOI ieder charwir, mits ook afslaande de toemin volgens bedongerie jaar Cow’ i, geschiedende dit om besonder verttouwem, dat grooten op den bovengenoemden capitain stelder, in welken opsigte dan ook estelde tienden tollen van uytgaande goederen der Hollanders gewone gang souden hebben weten, als meermaels gesegt is out gebruyk uyt acten van den

Nawab Chakin Saheb Carany den Nawib Chakin Thouby Asjin blykende aanwijst, dat aan de capitains verhandeling van 20 000 toemin aan waaren toll- lastvry gelaten sal werden, alles volgens en Op de conditien, hierboven aangeweser; Nog een andere acte van bevel in de maand Djoemady-u” Shani des jaars 1113 welke maand by ons valt in November des jaars Christi 1701 werd vernield van den heer Jacob Hoogkamer als ambassadeur van d’ Hollandse Compagnie, dat op Sijn E gedaan versoek; en om de Hollandse grooten in dat stuk te believen; niettegenstaande volgens oud gebruyk alle jaaren 300 charwir syde ten pryse van 44 toemin ieder charwir, 900 als het contract lag, moesten genomen werden_ uytwysens de successive bevelschriften der voorige heeren koningen, hoog- loffelyker memorie, Sijn Mayesteyt sijn gewone gunst ge- negentheyt Voor de Hollandse natie willende te meer aanwysen van dat regt aistand gedaan en verklaart heeft tevreede te sullen 51jn, dat Hollandse Compagnie sal kunnen volstaan Mer jaarlijks maar 100 charwir syde Tam de koninglyke compagnie neemen, witnneer dan volgens belofte van bovengerelde ambassadeur aan Sijn Mayesteyt ’$ jaarlijks tot een recognitie door de Hollanders soude moeten gegeven werden een quantiteyt van12 016 man-tebIIZ 370 matscial aan speceryen confi- turen etc sodanig als hier vervolgens gespecificeerd staat: 10 0C0 man-tebriz aan Bataviase poeyer-suyker, 120 dito aan Bataviase candy-suyker,

Zie hiervoor het contract Juni-_Juli 1695, blz. 116 e. Hiervoor, blz, 209 Igende:

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Werl, 42 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms UOST-INDISCHE COMPAGNIE 1602 1800,

144 dito aan cardamomn_ 144 dito aan garioffel-nagelen, 284 dito aan canneel, 284 dito zan peper _ OC) matscaal note-Iuscaten; 130 dito foely 650 dito agulhout van beste sOOrt; man-tebriz bensoum; 24 dito wit sand Ihout, 2 000 matscial radix-China, Ttgn- tebriz geconfyte note-muscate dito geconfyte nagelen, welke dan toegestaan zijnde_ coninglyke compagnie geordonneert maken, dat er alle jaren 100 carga van de soort der zyde, gesegd ked-choda-pessent, tegen monster dat de bedienden van de diwin versegelden, aan de Hollanders gelevert souden werden, dat tegen de prijs van toemin ieder charwar, betalen in Bender Abasi aan sodanige, die van konings wegen tot den ontfang dier penningen geauthoriseerd 1a]CI zijnde tot nader verstant der sake verder bedongen dat soo de koninglyke grooten quamen te manqueren in de leveran- tie van de gedagte zyde, dan de Hollanders niet gehouden souden zijn de bovenstaande schenkagie J317 den koning doen dop soo wederom aan de kant Van Hollanders scheelde, zyde niet maatnC dat se in dat geval de gedagte schenkagie evenwel souden hebben leveren, staande hel

Onidertusschen JaTL Hollanders “y meerder quantiteyt Vin syde, als boven vermelt staat; te mogen neemcn selis tot 300 charwirs toe, welke ook door de koninglyke compagnie sal geleverd dienen werden, als Inen 4a0 hand heett, net verder als by overeensteminginge Vat beyde de kanten, wanncer din ieder charwir tegen toeman sal gelevert ontfangen moeten werden_ Dit aarvang nemende met jaar [liu-%, s0o uyt kragte van bovenstaande contract order aan schryvers der tienden tollen alle zee-koopsteden atgegaan_ met speciaale aanschryving _ dat uyt Persia gevoerd werdende goederen der Hollanders tot de somma

Benjuin of bctizoe-hars Zijde de beste qualiteit.

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subject t0 hup Waboutiston wrettemms 464

CERGRALI NEDERLWDSCHR GEOCTHOYEEADE

Yam

20 (XO toemins toe, sodanig als de voorgaande bevelschriiteu der gewesene koningen, hoogloffelyker memorie, het vergunt hebben, last- tollvry zullen laeten passeren, houdende sig Sijn tegenwoordige Mayesteyt daaraan na den geheelen inhoudt derselve schenkende bovendien W een besondere agting MET gerelte heer ambassadeut an dE. Compagnie alle soodanige schulden die den diwin anders uyt hooide der niet- betalinge der tienden tollen Val goederen; die in de TUu - heen gemelde jaeren door d’ Hollanders vernegotieerd zijn, konde cySscd ten welken eynde met-cene den hoofdbediende der koninglyke Terenkamer g ‘injungeerd voorschreven schulden een g1ft, aan d’ heer ambassadeur gedaan, geheel af te schryven te niet te docn En soo verstaan Wy alle het bovenstaande begrepen te werden onlangs gedaane aanschryvinge Van den Hoogagtbaren Generaal der Hollanders gouverneur VI gebied van Batavia_ heere Abrahzm Van Riebeeck, benevens de heeren Raden van gebied voorschrevcn, sprekende Vat de oude voet te volgen waarin dan aangewesen werd alle het reets ge- citeerde egens oude gewoonte_ successive boven aangehaalde bevelschriiten bevestigd, als daer sijn die vin tyden Van den Nawab Chakin Geti Sitin van Nawib Chakin Rizwin Makany, item Van de Nawib Chakin Chokil Asjin Saheb Carany, verder die van de tijd Fan den tegen- woordige Nawab Humajoune-ma aanwesen Vat volgende capitains bassadeurs besonderlijk wel van den laasten, d’ heer Jacobus Hoogkamer, welk alles dan bovet breede aangehaald zijnde, Soo als gesien tot de weten- schap Va d’ oude gewoonte sal kunnen dienen_ Verder gaande tot het stuk van de passagiegelden soo diend gesegd te werden dat ten tyden van den Nawib Chakin Giti Sitin d’ aangebragte goederen der Hollanders betaling vall weegsongelden VTy ongeoperd zijn gelaten, dat die selve tijd op d’

instantie van den capitain Areb mogelijk Aalbert Becker uyt ordre van syne grooten gedaan, in de maand Dulhidja des jaars 1032 overeenkomende met October

Tussckenvoeging den yertaler Voor Becker Mac LFUD , De 0. Cempagnie Zeemogendnev ix Azie biz. 409, 411, Het intussckcn Ickc, bedoeld wordt Hubert Visnich, die het Crrsh contrac: mct Perziz sloot;

This centent duwnlo: ded tiom |46,50,98,28 0n Weil, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subject t0 hup Waboutiston wrehtenms OOst NDISCHF CO4RCkie 1602 1800,

415

‘t jaar Christi 1623 1) specterende ten fine Ou Vah passagiegelden Ontslagen te zijn, in €en onder alle articulen, by dat geschrift begreper, gesegd word, %) dat volgens afgegane acte van bevel, soowe a3n1 de regenten en groten als de wagters der wegen oidre gesteld dat sy niet een penning meer van goederen der Hollanders soude nemet, gestelde ge- woone was voorts dat se dan geene goederen van haar souden onderstaan opcnen; veci IITI deselve in eenig rusthuys op- of aan te houdet wat plaatse des koningrijks het ook mogte zijn_ Iaar deselve gerustelijk sonder eenige hindering Taten passeeren soodanig al5 het de gesegde Hollanders Tzadsaam souden komen oordeelen, zijnde wegens dit stuk in vervolg van tijd wel expres gecaveerd dat buyten het reeds g” ZCCOr - deerde d’ Hollanders geensins toegelaten werd OIL onder of by haare vervoerd werdende goederen eenige andere roopman- schappen steken, nog ook silver- of goudgeld te verbergen ; nader te sicn in de vernicuwde contracten vanl ’t jiar 1040 in de maand Moharram vallende by WnS Augusty des Jaars 1630 ten tyden van de Nawib Chakin Makiny, en wecerom jaar 1052 in de mzand Redjeb ons omtrent October des jaars Christi 1642 ten tyde van den Nawib Chakin Saheb Carany, zijnde dese saak in eenige racans oi bevelschriften onder cen andere gedaante vernieuwd geworden die hieronder volgen; als racam in maand Djoemadi-u-lauwel des jaars 1042 ons in December 1632 waarin gesproken werd Van de wegen Vai Ispahan Abercouh Dirulabad Jesd verdere publyque wegen, soodanig als mandement Valn den Nawib Firdaus Aram Gah; den koning mijn vader; uytwijst, sulx daarby vastgesteld is dat de syde goed; dat de Hol- landers van de koninglyke compagnie komen negotieeren, VIY vrank sal mogen passeeren, sonder eerige toll of geregtig heyt daarvan cnderwegen te geven_ met nader verbod dat geen wigters dcr wegen daaraan eenige hindering sullen moger toe

Voor deze datccring Corpus blz 191, nnt Namelijk in at Zie Corpus 186. Voor zekerheid er bij gevoegd Ccntracten 1630 zijn mij bekend: Corpus blz 370 e DuNLOP , Persiz, blz 679 ev Hicdocstani Takat kandschrift schriftelijk btvcl CorFus biz . 254 volgende. DL 9.

This centent duwnlo: ded tiom |46,50,98,28 0n Werl, 42 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms 466

brengen, sijnde dit eCns Foor bevolen sonder dat daattoe alle jaaren nieuwe ordres behoefden ontfangen _ voorts by racam in de maand Djoemadi-u-lauwel het Jaar 044 by ons in November 1634 waarin gesegd werd dat de wagters der Wegen de gvederen der Hollandse Compag gnie van Ispahan af op de wegen Van Lar Abercouh, tot ain Bender Abasi toe, ongemolesteerd_ Fonder eenige belasting daarvan te vorderen; sullen laten doorgaan, mits dat sy sullen agt neemen dat de voerders der goederen behoorlijk versien zijn van een licentiebriefje, waatop zegel Tam de bedienden van de wizier e’ de daartoe gequalificeerde grooten gevonden werd ; item dat haar blyke by aantooning_ dat onder deselve goederen geen andere vermengd off verborgen zijn, welk geval gemelde wagters van haar geen passagiegeld, onder wat pretext dut het sullen eyssen; nog ook deselve eenige mamieren mogen ophouden ; wyders by racam maand Raby-U-lauwel des jaars 1045 ons in September 1635 waerin hooftregent van Laar ainbevolcn werd de gesegde goederen der Hollanders van Ispahan ai tot aan Bender Abasi toe; te laeten doortrecken_ sonder daarvan eenige geregtigheyt te vorderen, S00 versien zijn met ecm licentiebriefje van bedienden van de wizier verdere grooten, alles daarop siende_ dat daaronder geen goederen Vin andere mogen verstoken en vervoerd werden welk bevelschrift na d’ andere plaatsen des rijks ook afgesonden Soodat het blijkt, dat de weegsongelden van de goederen der Hollanders niet ille jaaren VTy zijn doorgegaan, als in soodanige gevallen Ianitieer het expres ersogt en toegestaan is geweest dog wzzrop naderhand een versoek gedaan hebbende dat de gemelde weegsongelden geheel niet souden g eyst werden uytwysend bevelschrift van de Nawab Chakin Thouby Asjiri in de maand Djoemady-u-lauwel des jaars 1089 vallende by Ons in Julius des jaars 1678 alleenelijk goedgevonden is haar niet anders toe te stzan als geen in de maand Ramazin des jaars 1051 ons in October 1641 versoek

1. Mij niet bekend: In de Overgecomer brieven 1717 , Sde boeck, folio 1192 vindt Iten matcamert Mei 1635. 2 Lecs Juni 1678 e zie Corpus III, 146 e>. Mi nict bekerd,

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subject t0 hup Waboutiston wrettemms OoST-INDISCHE COMPAGNIE 1602 1800.

Taln den capitain Hillebrand Hijlbran gesegd is_ zijnde selve geweest dat hy de goederen_ die hy op Bender Gamron niet konde verkopen; nogte nae Ispahan of elders anders heen vry en na sijn believen volgens ouder gewoonte opvoeren sonder gedogen dal die goederen daar er plaatse souden gevisiteert off opgeschreven

werden_ als waardoor anders Hollandse natie TaCr UCor suspect gehouden wierde_ eVet sy ter quader trouwe omgingen ; welk dan sodanig toegestaan mits dat se d’ oude bevelschriften in alle overige_ rakende uytvoeren der goederen, souden moeten observeren voorts alle andere goederen vin Moorse Armenise koopluyden; Sou cenige onder waren; aan den sabandaar aangeven; Len ernde dat daarvan de behoorlyke tollen regtigheden door haar mogten betaald werden, Fanneer Inen geenige molestatie of empechement Vetuoeten derselver mogte toebrengen, ter welker reeden haar net toegelaten W1; eenige goederen van anderen onder haare mnogen Vet- schuylen, alles overeenkomste Van racams der vooiige heeren koningen, welke ook vastgestelt was dat de goederen_ die afgevcerd wierden, geen weegsongelden souden onderworpen zijn_ VOOr S0o verte lol gerustheyt van de wagters der wegen consteerde, dat de vervoerders derselver met een licentiebriefje van de bedienden des wizirs der verdere grooten uyt Ispahan versien waaren, wairdoor alsoo bleek dat se aldaar in presentie Vin de gewoone gecommitteerden afgepakt en vervolgens geen endere goederen daaronder vermengd waaren, blykende sekerheyd daarran Veroler uyt eer daarby gaande notitie, welke met het behoorlijk segel der geseyde bedienden gesterkt was wzardoor dan de gedagte wagters der wegen ook gerust waaren dat se de voorseyde goederen niet behoefden te openen_ te sien ot op te schryven En S0O sedert een langen tijd saak onder een goed vertrouwen; in meening dat alles, als boven staat; toeging, sonder visitatie doorgegaan_ tot de tijd toe dat Icr tegenwoordig ondervonden heeft, cOr agterhaelen der aantekeningen der makelaars, dat onder de goederen der Hol landers, tegen de voorgaande racams a2n, die van andere koop- lieden tersluyks zijn vervoerd afgebragt, mitsgaders Sijn Mayer esteyt daardoor syne geregtigheden grotelijks Verhastering Wollebrard , nameliik Wollebrand Geleynsen; de Jonge, 1640 _ 1643 en var 1645_1647 directenr in Pcrziz was.

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Werl, 42 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms 468

traudeerd geworden_ wjzrom Men genootsaakt aan oude welgestelde ordres te gedenken in sooverre dat verstaan werd_ da: deselve in volle vigeur sullen gehouden werden_ de goederen der Hollanders in presentie ran de bediendens van wizir ancere daartoe gestelde grooten voortian gepackt, mitsgaders daarvan een behoorelyke notitie opgesteld een licentiebrief; van het vereyste segel versien, daarnevens Ispahan verleend werden welke door de vervcerders der VOOr segde goederen VlL Ispahan tot Bender Abasie toe medegenomen vertoond sullen moeten werden aan de wagters der wegen opdat haar blyken mag dat daarin geen slinkse handel schuylt of daarmede eenige sluykery voorgenomen werd, by mangeling atl welke evengemelde wagters

gequalificeerd zijn blyven, alle soodanige goederen, als haar voorkomen sullen aan houden en visitceren_ mitsgaders nae bevinding van saken daarvan kennis te geven aan het hof, omn daarin VCOt- sien soodanig als bevonden sal werden te behooren, Belangende eyndelijk de belasting van €en ten hondent, betalen op vervoeren V4t ducaten en silvergeld, sco is deselve altijt obsere vantie geweest Fan oudste tyden sien “yt de racams der vorige koningen Nawib Chakin Giti Sitin Nawib Chakin Rizwin Makary Nawab Chakin Saheb Cariny en Nawib Chakin Thouby Asjin, waarby wel expres verboden werd eenige invoering daatvan doen dan onder betaling van een ten hondert ; welke tyden; aangesien Hollanders de gewoonte hadden Lant haate este goederen binnen Bender Abasi verkopen, weynig Ispahan YOCren door de kooplieden gemelde geregtigheden van per cent effens met alle de overige tienden tollen weegs ongelden aan den diwin siju betaald; sukx het ten opsigte VJr de Hollanders die tijd van weynig belang 177 = maar aangesien die manier Fan negotie een andere keer g enOIen neeft, en de gemelde Hollanders, in stede dat se eertijts weynig meest alle haare goederen na Ispahan voeren; sonder die belasting betalen, die anders door gernelde kooplieden goedgedaan 1s daardoor de konings inkomsten merkelijk prze judiceert werden _ pagters niet staat sijn haarc gewoone pagtpenningen Op brengen, welke inconvenienten

Scl. licenticbrief,

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subject t0 hup Waboutiston wrettemms OOST-INDISCHE COMPAGNIE 1602__1800,

46’)

en schaden voor te komen Sijn Majesteyt by desen ordonneerd; dat de goedercn der Hollande s volgens ouder #oonte Bender Abasi sullen moeten verkogt werden aan de kooplieden, die dan gehouden sullen zijn de bovenstaande impositie te vol- doen_ welke wijs ook alle (raudatien gemakkelijk kunnen voorgekomen werden DOg Tanncct Hollanders eenige goederen selfs wilden opvoeren; dat sy in dat geval volgens oude gewoonte diwin’s geregtigheden onderworpen sullen sijn te betalen, soodanig als by de aangetoogene racams der voorige heeren koningen verstaan kunnen deselve niet aantoonen dat ooyt by eenig bevelschrift geregtigd sijn geweest OIN eenig goud- of silvergeld, selfs niet tegen seven ten hondert te betalen_ uyt te mogen roeren, ten waere dat sulx geschied was een briefje van de pagtcrs alleen _ die dan dat geval tevreede hebben gesteld_ zijnde alle hetgeene dat de Hollanders haar gedaan versoek ten desen opsigte verkregen hebben_ door Sijn presente Mayesteyt by seker racam vergunt niet anders te verstaan als dat sy_ Hollanders, wel gedaane afbetaalde sydehandeling de overschietende penningen van de Hollandse Compagnie in goud of zilver sullen mogen uytroeten sonder eetig hindering daaraan te dulden_ dog niet

anders als op conditie; dat deswegen seven ten hondert soude hebben te betaalen, welke order vervolg door een slingse manier Vanl doen sodanig nebben weten infrin geren, dat Syne Mayesteyts intentie daardoor vernietigd en Sijn geregtigheden benomen zijn, dewijl men uyt de aantekeningen der makclaars bevonden heeft, dat sy ecn merkelyke quantiteyt penningen in goud en silver hebben uytgevoerd sonder daarvan hoveng enoemde belastingen betalen, hebbende (en tyden, als haare goederen afgepakt wierden, alles in stilte Ver rigt, sonder iemand der equalificeerde heeren daar by te laten komen, sodanig weten te besteker; dat penningen V7m haar soowel van andere kooplieden onder goederen die afgevoerd zijn, van Tijt tot tijd sonder voldoeninge der gemelde impositie zijn doorgeraakt ; welke wijs Sijn Mayesteyt dan grootelijks henadeelt derhalven genootsaakt zijnde te VoOr - sien sodanige fraudatien in vervolg geen verdere voortgang nctcn desen geordonneerd werd, dat by afpakken der goederen twee gecommitteerdcn Tan konings wegen altijd present sullen moetcn zijn, Van welke sy Hollanders een

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms 470

briefje _ met de vereyste zegels bekragtigd, sullen hebben mede te brengen om dat “alt de wagters der wegen te vertoonen haare goederen door te krygen_ zijnde onderwylen haar ok gepermitteerd daarby nevens haare penningen in goud silver uyt te voeren, mits dat daarvan de bovenstaande belasting van seven teni hondert blyke behooren voldaan zijn; sullende anders de gelden aangehouden dispositie van Zijn gedagte Mayesteyt daarop voorts afgewagt werden. soo is hiermede beoogd de oude gewoonte, die men verstaat in wesen Inoeten behouden waaraan reets gemelde gecommit teerden de door haar besegelde briefjes de confirmatie sullen geven, invoegen dat alle andere geschriften ofonder de hand verkregene papieren hierin geen geloof sullen erlangen voortaen eenige kragt hebben Allc dan die dit tegenwoordig bevelschrift aangaan, S00 capitainen als andere mindere bedienden der Hollandse Com- pagnie; willen wy hierby gewaarschout hebben dat geen andere als deze geboden opvolgen, opdat de vorige vrindschap daardoor wesen behouden koning syne regten waard, de oude wyse van handeling sodanig alse hierboven alle haare deelen aangewesen behoorlijk waargenomen mag werden_ Daaroit wy ook alle onse dienaars, vin wat Slaat of conditie deselve sijn, de ontfangers der tienden tollen, de regenten der steden met derselver raaden engrooten, aan- tekeniars schryvers; pagters wagters der wegen_ generaal alle suppoosten, van de koninglyke hooitstad Ispahan tot aan Bender Abasi toe, zanbevelen het voorschrevene ieder syne te

gehoorsamen, om sondoende cude gewoonte; boven nu meenigmaal aangehzald, in haaren eys koner volkomen waarde te behouden:

Gegever Inaand Sjabin des jaars 1126 overeen- komende met Augustus des jaars Christi 1714 Onderaan op d’ agterzyde stont: Gecollationeerd_ accordeert , en voorts het zege van den Atimnad Dauleth met deese WOun ~ den daaronder stonden eenige Persiaanse caracteren dat is : Daar gecn God Heere hem komt het onbepaalde rijk in volle waarheyd toe; Sijn dienaar is Sjih Coely:

Rikshestuurder. Zie hietvoor noot op blz.

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms COST-INDISCHE COMPAGIF 1602 1800.

Augustus-16 October 1715. 1)

Al mcer dan ccn CLLW lang hadden de Nederianders jaarlijks zecr grootc hoeveclhedler milicralen Worai koper, Iair cok goud zilver Japan gevoerd Caarrnor hoofdzakelijk witte zijde andcri luxe-artikelen igevoerd Japanters Totten Iandnict later ccwike vreemdelingen, wien het in de I8de eeuw nog geoorloofd Hanin nindelen; warcm Nccerlanders de Siarieezem Een serkt acler WIICAC oporengst det kopcrmijnen algenicene Vuztiiina der bevolking brachien dc Japansche egeering {Oe_ slcchts der uivoet Metalem beperken; nti ’nvntr tc limitceret e #zFcn; Het Nederlandsch oppcrhooid in Japan Toot het jaar 1714_ 1715. Nicolaas Jan Hoorz, schriif ziju “erslag dat jaar ket my vorkom wiilen Japaiders 5 goederen niel angcofaft IheJncn dic ccniglik tot brasseryen overaladigheyt strecken hebben Jaroin een schip rertnderi nootsaken dE Lomr hierdovr veel ItiCCT stucreocdercn brengcn cic Yan inech zin voor hzar nnder danen

Translaat van een Japans geschriit, wairvan het jongst aigegaane opperhooit Vin Hoorn Jedo zijnde, gewaarschout is geworden door agt rijksraden naam Fan den keyser, omme deselre Vin den Nangasackise gourerneut ontfangen HoogEdelen Heere Generaal Raad tot Batavia bekent te maken cn catagoris antwoort terug op senden_ nimentlijk :

Dat

oude tyden Van alle gewesten der werelt, tot I0-derley volkercn incluys_ door de Japance keyseren passen sijn verleent haar land vy liber negotie dryver, maar meeste natie door het mnvocren van de Catholyke religie ongehoorsaamheyt tegen keysers bevelen nebben haar die vergunninge onwaardig gemaakt, dierhalven zijn

Gen handel ook Japan onitsegt verbodcn geworden, resteerende geen andere rreemde coopluydcn als de Hollanders Ziammers die tot admitteert zijn geworden_ Dc

Uit d Ozergecowcn Wricdl 1716, vicroe bocck, folio 2016 volgende Ook in dic 1717 , 12de boeck, afdecling Japar, iolio 160 volgetde Het Jpta cok Chineesch overgeleverd ; de vertaling dit laatstc aluk E terzclider plaatse; iolio 2018 ; wijkt in redactie enkele derails dc hierkovct BCecrcm vertaling der apanschc Kcrste

This content duwnloided tivm |46,50,98.28 on Werl, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subjectt0 hup Wabout iston mte”temms 472

GENERALE NEDERLANDSCHE GEOCTROYEERDR

eerstgenoemde sijn daarenboven ng geliccntieert geweest om de reverentie jiarlijks aan den Japancen keyser mogen dloen de Ziammers hebben die optogt eertijds ook gedaan_ dog lange tijd geleden dat die nagelate hebben ; daaren tegen is de Hollanders die nog vergunt gebleven. Maar den keyser voornemens zijnde omtrent de negotie der vreemdelingen verandering maken, als siende zijn land verarmt des, schatten van sijn rijk niet geheel uyt roeycn, heeit goedgevonden de Hollanders poincten VOOI stellen; waar aanstaande jaar catagoris antwoort sal verwagten sonder Op eenige versoeken reguart te nemen de Hollandse generaal voormelte poincten sonder af of toe te doen gelieft aan te nemen; sal als een gehoorsaamheyt Tati keysers bevelen werden aangesien dierhalven den handel gepermitteert worden Folgens voorschreven ordres dog deselve wygerende zan nemen zullen Hollanders gelijk de voorgaande natie, gecn negotie verders gepermitteert werden; maar sal een schip of scheepen sonder coopmanschap pen nae Japan moeten werden afgevaardigt OM Compagnies belangen de daar zijnde residenten af te halen Waal dat Haar Ed” goeddunkt te transporteeren

Dit bovenstaande ontfangen uyt handen van den heer gouver-neur den 27e” Augustus ano 1715. Onder stond Accordeert was getekent van der Werff.

De ordres van den Japancen keyser wegens Hollantse negotie_ noe deselve vooraan sal verrigt het onderstaande stipt g’ observeert moetet werden,

Vooreerst sal dE Comp’ gehouden ziju Van eeniglijk met twee scheepen in Japan kotnen handelen; aldaar Ter_

1. Deze Toor de Hollanders mceilike {oschzne verplichting geworden Van Nagasaki: 3) Aanvankelik het aaltal schepen onbeperkt; im [700 hel kepaald ecnige jartt lattr o

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms OosT-
INMHISCHE COMPAGNIE 1602 1800.

negotieren 300 OOO thail, zonder meer, ontfangende de nog gangbare coubangs van :8 thail

15 000 kisten coper sullen mneeste gelevert werden minder begerende aan d'E; Comp' believen staan

Voor 12 00O thail niet minder sal d'E Comp" provisien_ lackwerken, porceleynen cimphur etc mogen inkoopen 14 OOO thailsal der jaarlijx Jan contant Voor minst moelen Oveta blyven; voOrts sal het overschot van de contanten naar Batavia mogen vervoert werden;

De coopmanschappen sullen voortaan niet publicque vendutie opgeveylt worden_ maar by taxatie ais voorheen.

Alle coopmanschappen en verdere goederen van eetwaren etc" sullen voortaan tegens stadsprijs moeten ingekogt werden; die duur of goedkoop zijn_ sonder dat de Japanders haar aan eenig contract zullen mogen verbinden:

Dese bovenstaande nicuwe beveelen sullen stipt moeten werden g observeert en naaigekomnen blyvende de oude ordres, voor desen gegeven, in alle deelen gepreserveert; even dic hier present waren, narnentlijk van verbode wharen, religie visiteeren etc"

Japan, ten comptoire Nangasakky, den 16" October Aena 1715 was getckent yan Hoorn, Boudaen_ IJsbrant Six; R' Lampe Johan Cruyslander en van Voorst.

cobang ccul:n_ ICC gewilde gouden Japansche Inun Balavia gangbiir vcor 30, was kort YOrEI coor de Japanachc regeering 1/a in gehalte rettttccTd ictili nicttemin Nede;landers in rekcrng Kcrd Eebracnt voor den OEden prWJs van 68 tazen 6,8 thail Zic STAPEL Pieter Damic Beschrjving_ lossariur MEYLAN, Jateu, 155 Vrocgcr soms hoeveclheid van 300UD kisten kist pikol verhandeld Voor uilgaven Nelerlandschc residcrtie op Decima Zie ook Pieler Dem' s Beschryvinge , II 446, 454-456, 478, 479, 542.

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Werl, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subjectt0 hup Wabout iston mte"temms 474

GENERALE NEDERLANDSCHE GEOCTROYEERDE

DCCXIII MOLUKKEN_BATJAN.

September 1715. ')

Den 8sten Decembet 1714 overieed de xoning Ternate den Zden Jamuari 1715 die van Ratjan Daar ook het gouverneurschap der Molukken Dacame schreef de opperkoopmnan Wharietenc gezaghebber, Jacob Cloeck, Mear Batavia, gewichtige verkiczing Lclee koningen bcide rijken TarET ccrige pretendenten Tocoen gcwacht {otdat de nieutw-benoemde PACEML tCr plaztse aangekomen Zou ziin me de wenschcn der Hooge Regeering- Op aandrirgen rijksgrooten ging hi evenwel toch reeds ’obr de aankonst van gouverneur Jacod ct_ tendorp tat de erkennirg bceedliging ncen koning Batjan Over

Bevestiging vernieuwing Van soodanige con tnctcn Van overeenkominge; waarby den heer Jacob Cloek; gesaghebber, en raad Molucco als representeerende den Hoogedelen Heere Christoffel vin Swoll, Gouverneur-Generaal, en de Edele Heeren Raden Van India dus Fanwegen Generale Nederlandse octroyeerde Oostindische Comp tet eenre, mitsgaders de gesamcntlyke rijxstenden van eyland Batchian ter andere zyde, hebben berzamt besloten den Kitsjily Kia nu Bianoe Siry Oellah genaemt, Op welgemelte Haar Hoogedeles approbatie tot koning eln Batchian 4a te stellen in maniere als volgt.

Den bovengemelten gesaghebber en die Tam zynen rade uyt kragte at contracten met de koningen Aly Allawadijn Quitchil Mousim Mallakuldin mitsgaders de rijkxstenden van rijk Batchian den 17”e= November 653_ den 28 January 1656 den 1246 April 1667 en den 94ro May 1682 _ by welke laastgemelte contract onder andere den koning Allawadijn finale afstand gedaan heeft van de volkeren van Hatuwe; gelegen op Cerats Noordcust; waarop belooft heeft nooyt oite nooyd eenige minste praetentie te sullen maken item dat van den 21” April 0111170 1703 aangegaan bestooten, door het overlyden van

Uit de Ovcrsecomen brieartu 1716 , lUle boeck; afdceling Ternatcn; folio 64. Zic de coot het slot vin dit dociunent cnttad 28 Januari 1656 ontbreckt Cothis Vout de andere penoende resuecevelm Corfus I; blz. 69 359 Corpis III, blz. 292 c% hiervoar, blz. 214

Tis centent duwnlo: ded tiom 146,50,98,28 on Werl, 12 Oct 2016 [8, 05 HUTC AIl use subject t0 hup Waboutiston wrettenms OOst-INDISCHE COMPAGNIE 1602 1800.

1.

laastgemelte koning Quitchil Mousim Mallakuldin, den 24** January 1715 voorgevallen, den 2de” September daaraan [en descn kasteele Orange een vergaderinge, met stux Batchianse rijkxgroten gehouden, overecngekomen zijnde om op approbatie T4t den Hoog edelen Heere Gouverneur-Generaal de Edele Heeren Raden Vam India in plaetse van evengemelte afgestorven Quitchil Mousim Mallakuldin tot koning Uvci tijk vin Batchian te verkiesen den Kitsjily Kiz, nu Bianoe Siry Oellah genoemt, soo is

dat op heden Syne gemelte Hoogheyt en de Tjkxraden vanl Batchian wederom byeengekomen; S00 Toor hunselven als VOUI hare onderdanen nakomelingen; beloven sweeren deni mhoude wan vootgemelte contracten van jaren 1653, 1656, 1667, 1682 en 1703, haar voorgelesen, en die als hier insereerd houden, volkomentlijk heyliglijk sullen naatkomen doen naarkomnen ende opvolgen; sonder daarvan In het minste aff te wyken Ofte naarlatig te zijn, mits- gaders ook alle andere contracten die door zyne voorsaten met d’E Comp of door derselver toedoen zijn gemaakt:

Aldus gedaan, vernieuwt, overeengekomen vastgesteld mitsgaders op de Mahumedaarse wyse besworen onderteekend verzegeld in casteel Orange tot Ternaten, ady September anno 1715 voorschreven heer koning, g’ assisteert met des- selvs rijkxgrooten den Hoeccum-Doebboe-Doeboe, Quimelaha - Marsaoly-Cadiem; Ngoffamaniras-Latta-Latta, Maladauw Pocloematta; benevens ecnen, genaamd Bessy: En vanwegen dE Comp mede ondertekenit door den E_ Heer gesaghebber Jacob Clocck; den capitain Caspar Vogels, den coopman Joannes van Alphcn, nerens onderkooplieden Adriaan van Leene en Henrick Bruynink; als raden van opge dagte E Heer gesaghebber. Onder stond Accordeerd, getekent : Heytzick, eersie clercq provisioneel. ?)

Bedoeld xan zijn verdrag Deceiber 1650, HEFazS met bekend. Zie Corbus II, blz. 338 en 339 . Deze geschiedenis had nog staartje; Bij resolutie 24 December 1715 keurde de Haoge Regeering dit cigenmachtig optreden Van Cloeck niet Rued weigerde haar approhatie aan verkiezing hechten, 67ir hricf naar Termate Aangar 1716 Iczen #S0o nocicn seggen, dat ander hoogsien puaangtAnL bedenkelijk yoen

Tmis ccntent duwnlo: ded tiom |46,50,98,28 O Weil, 42 Oct 201E 18,05 HUTC AIl use subject t0 hup Waboutiston wrettemms 476

CENERALE NEDERLANDSCHE GEOCTROYEERDE

DCCXIV . MOKKA_

Deccmbcr 1715.

In den Jawvang 1715 werd Compagnies residenten op Mokka vanwegen Arabische regeering mcdegedecld WcBCILS achteruitgang den handel alle oude rcorrccniet Ttelen wunden ingctrokken kolTiehandel Do allen geheel “ry Jicher’ ZWm De residenten trachiten nandhaving Compagnies privileges bewcrkcn derdaad konden zij in hun rapport IJns Ritayia melden Niettegenstaande den toubcIcuscn tijd, dic wy hicr thans Vefyen hetben dese rcgenten dus den Drroct 6Q0 baalen tholvry ucder geconscnteert (Missive #it Mocka Vd Balaria dd gust 1715}.

Trinslaat Aarabische geloovsbriev_ gegeren “5 lands regent Sidi Cassum, gestelt handen

gekomen, aangesien Kene Fedenen Nnen Vindcn viarom dit rijk sowel als Terratcn, sonccr coning soude hebben kunnen blyren tot tijt wke Onst dlispositie daarover reryapi {angen minston knnist nicux FOMvCrncuJC Nadat Miemte Munchomani Jacob Bottendorp geadviscerd had de kcuze pocd kcuren schrcven Gouvcrneur Gencraa Rade hun TTSSIY€ Man Ternate 4d Fcbruari 1717 #Ter belange den prince Kitsjil Kije, staande lemCorcc gesjg opncrcoonman Jacab Cloek provisioneel conirg Balsjan eligeert, hebbcn wy het berige dcn gouverncur Bottendorp, dat by desselfs verkiesinge alles hchoren souce wesen tucgegaan diarby nok presct: sijn geweest princen Marsoer Moedjan (hebben arattcsitet: den Vtcanon rincc Kirsjili Kije als conine Buchan Enkennen UE by deren gelasten Siin Hooghcyt als sodanig gewoonte Jands Wys cocn voorstellen huldigen’ Wat 1inear vicacute Ternatc Taarnor zich drie pretendenten deden; bcp-ta Iden Rade Op 24 December 1715 met cenparigheid stemmen het Ternaaise rijck synen Yidcr konink en Compaenies man Hten succecederen pnnc e Radja-lauwt in de missive uit Ternatc NSAr Bataviz dd 30 juni 1716 OvcrgecQinezi bricvcn 1717 Ide boeck, afdeeling Temmatcn blz. 23 24 leest Micm ; Wy hebben Ziin Hooghcyt na dc reccpiic van Uw Hoog Ed” misgive cersten doct de twee vcornacins C ctryit leden uyt onse raden kennisse later geven sijn clectie konia Soo hcbben gcresolvecrt Vnotscotewt Zijn Hocgheyt op dcn]bden April alhicr castee conng inrodacetnen Geliik sdren dage cok solemneelik geschied, nadat eencnntrac jaar 1683, exempel HNO 1692 door roorecereren Toret heevens alle riixgroten prcEI den bloede gererovcert; onderterkent alkoran pcsworen De van GCzc heeediging opgcmaakte kondcn wij nict tcrugvinden, cc mil als die van 692 Orgemerkt worde dat DE CLERCQ Teudle Radjalacct reeds in1714 als sulran Iernate Iaat optreden Uit het Coutrrciunc Ook in Oarrgc{016? Wricc 1718 , Ilde boeck; afdceling Mocha_ folio 29.

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subject hup Waboutistot wrehtenms OOST-INDISCIE COMFAGNIE 1602 1800.

477

Va

den ondercoopman Hendrick Burggraafl, ten tyde zynes aanweusens desselvs residentiestad Senaan

Deese mildadige gunstbriev, dewelke in d’ handen van Hollanders dewelke behelst dat sy driehondert cameellasten coffyboonen tolvry mnogen uytvoeren_ ’t geen haar voor deesen toegestaan; in sijn geheel sonder cenige YCI- anderinge blyven, sonder dat iemand sig daartegen sal mogen stellen OITI haar selve beletten, soo langh deselve hun verblijv in Mocha houden, dat met deselve

regten VOOr waarden; ais sy voor desen gehad hebben Soo sal het mede aan haar staan om te copen vercoopen naat haarlieden goeddunckеn en wille; 2y Op publique plaatsen off in haere huysen Gelijk van Vooteti Dit is mijn wil, dat het iedereen bekent stand grype: Gegeven Inaand Haisch-cofl,1) volgens onse reecque ning in de maand December, het jaar volgens de Mohame- taanse reecquening [127 off die van onse naar Christi ge- boorte 1715_

DCCXV SUMATRA'S WESTKUST.

21 Maart 1716.

In 1713 was de Compagnie in mccilijkheden geraakt den sultan Menangkabau, radja Gagar Alan, Westkust onrust tttaliF Natuurliik Aane betonet: Paoch; dnocr roof- zucntizen Tidia Pera dadelijk bij dic gclcgenhcid te profiteeren Ook Toan anderem eenieen tijd zich Wcet Compagnie 7cencen bleven dic Paozh nog in d oppositic Nadat ook zij zich 1716 nadden #celen onderwerpen; nonnie door onderstaance ovcrec- Romat eeng VOOr al van hun onrus-stoken bevrid zijn. (Vam BASEL , Cuhatrn [WVeinouct 67,)

Articulen, waerop overheden verstrooyde ingesetenen Van landschap Pauw weder in genade aengenomen sijn;

Deze IFlr e nij onbekend: December 1715 valtvrijwel geheel Euc Dsul-Hiddscha 1127. ") Uit de Overgecomen brieven 1717, 12de boeck, afdecling Sumatra'$ West- CuSt iolio rolgende

This centent duwnlo: ded tiom |46,50,98,28 0n Werl, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use sulject t0 hup Wabout iston mte"temms 478

CENERALE NFELNMSCHC GEOCTROYEERDE

Hoewel inboor_ lingen Van verwoeste landschap Pauw door aens panninge met den sultan vatl Maningcabou den jongsten oorlog, welcke gemelte sultan in den jare 1713 onregt vaerdig tot onderstand vin Compagnies afgevallene onder danen gemelte E Comp" aendeed, met oogmerck van de overige 00g Lcu verblevene onderdanen bontgenooten verfoeye lyke voorbeelt der anderen doen opvolgen, magtig werden d'E Comp" regt en besit deser strindlanden on[weldigen, plagen ellenden, welcke door dese trouwloosen afval en geweldigen opstand tegens haren wettigen beschermbeer, d'E_ Comp' reets over haer gehaelt ') hebben, mede regtvaerdiglijck verdiend hadden voor altoos uyt derselver genac verbannen te blyven nogh verders in hunne billing- schappen strengelijck Fervolgt werd vanwegen hare toonde hartneckige wederspannigheyt, wel in voorige tyden_ dat tegens de beloofde [rouwe; waerop alle verslagene verjaegde meerniale goedertierentlijck toegelaten wierden hunne verlatene lancpalen weder mogen gzen inwoonen, elckens ctte soodr maer weder eenige kragten vergaderl hadden; door nieuwe rooi strooperyen de goede inge setenen ruste den handel

troubleerden, alsook den jongsten opstand niet eerder de wapenen nederleggden voordat door eygen onmagt hoopeloosheyt Van elders weer ecnige hulpe aen hare syde vercrygen; haer sulx doen gedwongen sagen Dan, daerop na veele cotmoedige aensoeekinger; 50Q ontrent ons als OntenT de regenten Venn Padang Cottatenga, mnet betuyginge ran een Jr]e7 berouw en onderwerpinge Van hare persuonen Jer goedertieren welbehagen der Comp' muts eenelijck baer vergunt werde een plaetse tot hare woninghe velden tot hun levensonderhout, op onse roorspraek La den Hoog' Edelen Heer Gouverneur-Generael Christoffel van Swoll de Edele Heeren Raden van India ook weder goedertierent-lijek in genade aengenomen sijn, mits sy of alle diegene; welcke aen dese goedertierene genade wilden deel hebben, haet op den Padangsen bodem komen ter WOOn begeven als goede en trouwe onderdanen haer ono erwerpen soodanige bevelen, als TEn vanwegen welgemelte Comp nodig sal agten Foor

1. Er staat betaelt.

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subject t0 hup Waboutiston wrettemms OOsT-INDISCHE COMPAGNAE 1602 I800.

geduurigheyt der ruste en welvaren deses lands haer te geven, en daertoe heden nader in vollen landrade verschenen zijude de 14 poungloes der voorschreven volckeren_ Inet natncm radja Pera radja Lebe in plaetse van sijn oude broeder; radja Poeti, die wegens hooge ouderdom en langdurige onpasselijkheyt VIY - willig afstand heeft gedaen orangcaya Moelia sangsa Bazaer soutan Mamoelia soutan Bazaer radja Brangsawan maradja Lela ; radja Bongsoe radja Moeda ; radja Meden ; maradja Bizaer maradja Duradja radji Bagagar, 500 dat WY, OIT haer effect dier goedertierene genade doen genieten en om sooveel in ons is te besorgen, dat dierdoor gewenste oogmerk van een bestendige rust bloeyende vrede mag werden bereykt, by desen; uyt name en vanwegen welgemelte HoogEdele Heer Gouverneur-(Jenerael en de Ed. Heeren Raden Vin India, haer alle, S00 regenten als gemene ingesetenen met vergetinge van alle voorheen gepleegde trouwloos- weder- spannigheden; weder in genade aennemcn, mits beloovende dese oridervolgende ariculen door ons provisionelijck nadere approbatie van welgemelte Haer HoogEdeles beraemt, die naet dato daer nOg sullen mogen bygevoegt werden trouwelijck gehoorsaemlijck, sulx Koede getrouwe onderdanen laemi, sullen opvolgen nacomen gelijk met een vol- slagen bereydwilligheyt, soo Toor haer als hare comelingen doen by desen_ Eerstelijk Dat sy voortaen niemand buyten dE. Comnp voor hare wettige overheyt sullen erkennen, en in derselver name den HoogEd Heer Gouverneur-Generael

Christoffel vin Swoll, nevens d’Ed. Heeren Raden Van India, mitsgaders den pEISOOn _ welcke van welgemelte Hooge Indische Reg’ ering gesag op dese cust Sal sijn aenbevoolen:

Ten tweeden. Dat sy deselve altijd gehouw ende getrouw sullen blyven in allen gelegentheden, waerinne haren dienst sal komen vereysschen, naer altoos gewillig, vaerdig bereyt toonen:

Ten 3*

Dat sy haer alle binnen ’t district van Padang sullen terneder setten binnen op te regten negoryen langs de streckinge van

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subject t0 hup Wabout iston mte”temms 480

GENERALE NEDERLANDSCHE GFOCTROYEERDE

de negory Pisang af tot Endoerien,1) voor %) haer Van den panglima-radja en de regenten VAn Padang ter woninge inge ruymt, mitsgaders haer tevrede houden Wlet soodanige saey weylanden haer daernevens tot nodig ‘onderhout sulien werden toegelegt, waervan tot verhoedinge Vau geschillen tus- scnen naer de Padangneesen “) de grensscheydingen door voorncemde Padangse regenten_ ten DySijnI van gecommitteer- ders uyt onsen raed sullen bepaelt; daervan opgemaekt werden een nette laudcaert, de scheydinge streckinge der selver 3EnV ysende Ten 46 Dat sy in gevolge *) hacr ook nooyt weder binnen district van Paeuw sullen ter WuuI begeven nog gedogen sulx door andere gedaen werd, Op verbeurte van lijf en leven by dengere oite diegene die bevonden sal of sullen werden tegens dit uyt- druckelijck verbod gedaen hebben, alsoo verhoeden dat selve land eeniger tijd niet weder werde een schuyl- plaetse van rovers en stropers_ Ten 54*” Dat sy ok niet sullen vermogen eenige volckeren Yam andere plaetsen ofte negoryen; sttund oite bergvolckeren, ter woon binnen de hun vergunde landpalen toe te laten, Stant straffe_ bevindinge Van saken, ten eynde om alle soort Vam wantrouwen quaet vermloeden daerdoor benemen Ten Dat egen doortogten door haer vergunde landeryen sullen suyver veylig houden, alsook besorgen dat gaenden komende bergman nog aen eygen persoon; nOg jen goederen; eenig hinder ofte leet werde’) aangedaen_ Selve egter buyten verwagtinge door eenig wrevelmoedige ingesetene, ofte wie cok sal mogen sijn, onderslzen werdende sullen Sy, regenten genouden sijn de schuldige en medepligtige in handen tragten te krygen die gevanckelijck aen OnS Dlct- leveren_ OII in vollen landrade g’ examineert bevindinge van saken gestraft te werden begel leidende missive hecft Endoeriong: Er staat Sic: Versta in htt vervolg: stza: werdende;

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms CCSI

Ten 7ue0

Dat

afgaen ofte sterven Vatl ecti ofte meerdere regenten selfs niet sullen vermnogen andere in plaetse te stellen; mzer sulx voorvallende daervan aenstonds Kentissc aen den gesaghebber hier geven, OITI door hem synen raed nlevens haer andere uyt de gewettigste bequaemste personen uyt gesogt en by aenschryven Hare HoogEdele, de Hooge Regeringe vin India voorgedragen te werden; Cm na welbehagen de kiesinge dzeruyt te doen_ Ten 8*e Dat als begenadigde !) onderdanen mede ingesetenen Var Padarg ltoos met den Padangnesen sullen leven in een goed verstand vertrouwelyke vriendschap; derselver welvaren en belangen houden als hun eygen mitsdien ook alle geweld vyandschap, Van buyten de Padangneesen aengedaen werden- de, met algemene kragten kloekmoediglijck helpen wceren afkeeren_ Ten 9”2 En Om te verhoeden dal de goede eendragt door geene onder- linge geschillen met den Padangneesen werde vernietigt en in vyandschap gekeert, sullen sy soodanige geschillen, als indertijd tusschen beyde niogen ontstien_ Val 4at natuur die ook sullen mogen wesen, orverwijlt den gesaghebber hict bekent maken, door Sijn Ed_ bevindinge van saken daertegen geremedieert teniet gedaen werde? Ten 10” Dat umn verloopen, S0u Van Comp’ als derse_ dienaren en onderdanen slaven, na vermogen te verhoeder, alle lijieygene, in hun district komende sonder eenig iensien ofte gehoor te verleeneu aen derselver vourgeten; insonderheyt niet de Niasse natie, als gewoon sijnde hunne vlugt met de naem Ue vrye Niassers te pretexerer, deselve aenstonds sullen doen vatten versekert opbrengen_ sullende voor opvangloon Voor yder slave dOOr den eygenaar aen den opbrenger betaelt werden 2Y1 rijxdaelder.

En omn de nieuwe belotte van trou

onderdanigheyt van

1. Er staat begenadige

Tis centent duwnlo; ded tiom |46,50,98,28 0n Werl, 42 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms

meerdere kragt doen sijn, deselve door haer; regenten_ mede op den alcoran plegtelijck beswooren met uytten deser woorden_ dat byaldien namaels d'E Comp' weder mogte afvallen, Godt haer met alle hare nacomelingen gehelijk wilde uytroeyen verdelgen, alsook door haer nevens den gesag hebber synen raed, ten bysijn van den pinglima-radja verdere Padangse regenten; met eygen handtekeninge onder= tekent Inet E. Comp' segel, daer onderaen gedruckt, becragtigt:

Aldus gedaen gepasseert ter gewone vergaderzael, dato 21" Maert 1716, en na de tijdreecquening der Maleyers 26"" dag van maent Rabi Awal ano 1127 Wis getekent Coenraet Fredrik Hofman; Hendrick Vlasvat; Crijn Haesbroek; Paulus Stordeur Francois Spijk: Lager stond Comp segel, Tooden lacke gedrukt, daeronder geschreven Ter ordonnanitie Vin d'E. Heer gesag-hebber raed voornoemt, getekent: Martinus van Velthuysen, secretaris_ Lager stond: Accordeert; getekent: Bernard Draypon, secretaris.

ipprobatie door Gouverncur-Generael Van Indie, dd. 17 Juli 1716.

Raden

verstaen niet alleen Voor welgedaan te houden dat @r de gesamentlycke hooidregenten der Pauwers de nodige CcnJ ditien heeft voorgeschreven ende dat sy die ook bebben onder teekent beswooren Iaar ook de conditien selve @PpIO - beeren_

Batavia casteel; datum als vooren was getekent Chr; van Swoll, Castelijn, Haan, H: Zwaardccroon, Haese, Timmerman; Faas Tolling; d'Ableing, F. de Groot; W' Six, W. Backer Jacobszoon en J" A. Crudop_ secretaris:

Resolutien

Rade 44. 17 Jvli 1716.

This cotent duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subject t0 hup Waboutistot wrehtenms CuS ItCChT (ONPAGNIE 1602_-1800,

DCCXVI: SUMATRA'S WESTKUST:

Maart 1716.

In 1660 e 1663 had de Compagnie b40 cersie @vereemkomsicn gesloten keyser' Indrapocra Sumatra' < Westkust (Corpus IL, blz. 165 251 #7 Bij de vestiging Engclschen die kust; verdrijving uit Bantim in 1684, Yorat Indrapvera cerstem Jewecst die zich bij hen had aangesloten, Vardoor tuurlik met Ncderlanders onmin Gertakl Tijdelik hadden Ergelgchen vestiging Indrapozra gchad, nyar

Dadat dic in Ee: begin der 18de Ce Tper hadden opgeheven, bcgon de rorst, die de Lmm dcelcn Van cen Euroneeschc vestiging in zijn land niet wilde missen, Wcet ~atace: tegen Nederlanders maken April 1715 schreef hi; cen Otiei Rade Bataviz, J430u7 Gntr allerlei ecnoune bcloften; aardrowg Hetn_ uagsu paknuyg Yamc cgculs dE_ Comp” Incranounz stahileren” (Ovcrgecomen bricven 1716 , Hde bocck, West- KUSl iolio 38). De regcering stetnde daarin Sden Septenber Qerrok secrctaris Westkust, Bernard Draypon, Padarg Mela Iudrapotra_ (Dc lnetruchc Vout Draypon vindt Tr Ovcr gecomem brieuan 1716 , Hide hoeck Westkust, 2de afdeeling, folio 51 L Hij mocht klcire bezctting Icgger mits de ‚keyser” zijn ‚Pong - Julls zolen Dez”erei accoot beginne Compagnies wegcn haer JenRend Hoogc Regecringe India in den jare 1063, Z7en July, geapprobetrE geratificeert, in allen dcelcn; sciye lect, religieusclijk te sullen niromen doen nakomcn; mitsgaders nilr ncuys cllc daertot ve-binden werdende scven E}de gemelte accoort Recolcnceri Malcytse Duytse tale, UEd Tede gegeven” [nderdaad Tetnieuwing het contract van 1663 tot stand geko- men, Maar net document kon niet Teet worder gevonden Daarom moeten bepaler volgende bewijsstukken

Uit een briel, den 171e April 1716 van Padang nnar regeering Batavia geschreven (Overge- concn brieven 1717 boeck, afdeeling Sumatra’s Westkust, blz_ 44) .

Inwylen is den secretaris Bernard Draypon uyt syne com missie a Indrapoera ook weder teruggecornen met berigt, dat den sultan, Radja Passisir Barat syne 20 mantrijs contract, in den jare 1663 met d’E_ Comp aengegaen_ een plegtige wyse door aflegginge van den eed op harcn alcoran vernieuwt en gewillig aengenomen hadden al gene de hem medegegevene instriictie verders dicteert; trouwelijk tesullen opvolgen;

This centent duwnlo: ded trom |46,50,98,28 0n Werl, 12 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subjectt0 hup Wabout iston mte”temms 484

GENERALE NECRILANDSCHE GEOCTROYEERDE

Resolutie vin Gouverneur-Generaal dd: Juli 1716.

Rade

Wyders ten opsigte 17/7 verrigte door den secretari ; Bernard Draypon syne commissie Indrapocra verstaen VOor goed te keuren de vernieuwinge van contract; anno 1663 door den commandeur Jan Groenewegen met die volkeren opgerigt

Batavia in casteel, datum als vooren Wzs getekent Chr; van Swoll Castelijn, de Haan; Zwaardccroon_ Haese , Timmerman, Faas, Tolling; d’Ableing; Groot; Six, Backer Jacobszoon Crudop; secretaris.

DCCXVII: MAKASSAR_BONI:

Augustus 1716.

Dcn I7den September 1714 overleed de koning Boni. evenal: zijn vader Fazn Atce Palakka had gedragen Hij had bepaald_ dal; vocrbijgaan zijn WuMem zijn cocntcr Atoc Tinocroc, hcm ZOu opvolgen Dit geschiedde dan InaAI vetuunuikle spoedig Lawee spalt uuanoeeen ander de Bonysc grooten" Het lictzich Janzicn dat tet geweld; verandering konen resolutic van 31 Jaquari 1715 bepaaldcn Gouverneur-Generaal en Rade; dat de Compagnie, voorkoting CAmirauen achterdochtige Boniers, zich gehccl aizijdig torden eenat becindiging strijd dcn neuwen Torst nict zQu aDinorfigeerem Bij onderstaand docuncnt Augustus 1716 kwam zaak in orde, nezutr de nieuwe vorst Oudea Borgaaische verdrag

Alsoo den koning van Bony den 17* September anno 1714 deser wereld afleyvig geworden is_ wis door d' aanwesende rijxgrooten nazr lands gebruyk; voor de begraving Zijn Hoogheyts successeur genomineert desselvs dogter, Arou Timourou, welke naderhand seven kieshecren des rijkx, uyt name van alle, in dito waerdigheyt als coninginne van Bony is geconfirmeert er bevestigt; welk vervolgens Op een plegtige

Uit de Overgecomen briezcn 1718, Bste borck , afdceling Macassar, tweede register, folio 128

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Werl, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subjectt0 hup Wabout iston mte"temms

wyse gecommuniceert wierd aan den gouverneur raad tot Oedjong Pandang ') in casteel Rotterdam; als uyt nieme van den WelEdelen Heer Christoffel van Swoll, Gouverneur-Gene- raal, ende d'Edele Heeren Raden van India tot Batavia, represen- teerende Generale Nederlandse Oostindische Comp uyt kragte vanl bondgenoodschap; tusschen het rijk van Bone d'Ed_ Comp voormelt, wzarvan den gouverneur raad versoek van voormelte gedeputeerdens doordien saeken Bone nog ongered lagen aan Haar Hoog Edeles, Hoge Regeeringe tot Bataviz, hebben kennisse gegeven_ den tijd niet toe en liet; zulx by geschriite dan wel door gesanten tc doen: DOg gelijk den tijd alles verandert, soo wierd op 17* Augustus 1715 door een statieuse besending aan den gouverneur en raad bekent gemaakt, dat hooggemelte coninginne Arou Timourou het Bonyse rijk aan haeren broeder, den prince Arou Palakka Sindrane gekomen zijnde den 44e" Augustus anno 1715 hadde opgedragen en met toestemming derselver kiesheeren en verdere rijxgroten tot een algemecne blijdschap den 15" daar- aenvolgende den volke was voorgesteld, waarop den 174 " Maart 1716 de approbatie van Haar Hoog Edeles met Zijn Hoogheyts gesanten gevolgd is. En opdat ook zulx in

oekomende blijk, verklaart opgemelte coning SO0 Voot sigselven als uyt name van het gantsche rijk Bone, vooral, gelijk den overleden coning bevorens meermalen bewegelijk *) CIl 1n7 alle opregtigheyt gedaen heeft, sooals den presenten coning mede dloet, dat dE. Comp” naast God almagtig de eenigste zy die het volk van Bone uyt haere slavernye gered in een vryen Staat gesteld heeft; welke zy door Godes genade tol nOg toe gerustelijk beleven dat &‘E. Comp alleen oorsaek 1S, dat haar hooiden nog op het lichaamn staan dat hy, coning, tnel alle de groten het geheele volk van Bone by haar komelingen de voorschreven weldaden Vam d’E_ Comp’ nimmertneer sullen Verg eten, maar deselve althoos in liefde trouwe dankbaarlijk sullen erkennen, SuC lange sonne maan aan den hemel scheynen sullen En dewijl soowel den overleden koning Vau Bone tnet

Makassar.

“) Zie hiervoor, toot

0p blz: 138

This centent duwnlo: ded tiom |46,50,98,28 0n Weil, 12 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subjectt0 hup Wabout iston mte”temms 486

GENZRALE NEDERLANDSCHE GPOCTROYEERDE

coningen van Loeboe, Touratte Layo etc’ ; als den conink Fan Ternaten, Tidoor Bouton onder cen anderen eendragtelijk ingesloten zijn een bondgenoodschap, dat onder nzen van Bongayse contract aan alle bekent, en afgesloten ontrent Berombon Compagnies eygen grond dato 18 November 1667 , SO0 beloofd sweerd heyliglijk voor God den presenten coning van Bone SCo VOol sigselvs als het geheele rijk; stiptelijk naar komen te #gtervolgen alle geene by gemelt comtact bedongen geaccordeert, sooveel [de] bondgenoten betreft; Cten of al hetselve van woord tot woord #acrt geinsereert, ten welken eynde den coning Valn Bony het voorschreven contract, urt de minute in ’t Maleyts Arabise letteren_ hier ter secretarye berustende, ten bywesen van den gouverneur Taad alle rijxgroten van Bone verdere Comp bondgenoten duydelijk voorgelesen, tot verificatie blyke van de renovatie deser , ten overstaan alsvoren, met ket rijxzegel handteekening bekragtigd den ced lands wyse gepresteerd [heeft]

Onder stond Aldus gedaan, geteekent en besworen, Macassar casteel Rotterdam _ den Augustus 1716 geteekent J” P” Sipman, van Berendregt, Joan Steenhofl, Happon, van den Anker, A’ Ad_ van Blijswijk Erkelens margine stond Comp’ zegel; rode lacke gedrukt ; daarby geschreven Ter ordonnantie van den Agtb_ Heer gouverneur en raad geteekent van der Snippe, secretaris_ Onder stond Accordeert geteekent VATL der Snippe_ Secretaris_

DCCXVIII: MAKASSAR-SOEMBAWA

27 October 1716.

In het -iikje Tatbora Op Soembawa hccrschten jaren Iane oneenig - heden tusschen koning 6fe der landsgrooten en onder danen Bij de besuigncs ovcr net gouvernement Makisser, gekouden in Radc van

Corpis II, blz. 370 er volgecde Er staat 1677. Uit de Outrgccomen bricien 1718 8ste boeck; afdeeling Macassar, folio 155 c%

Tis centent duwnlo: ded tiom 146,50,98,28 0n Werl, 12 Oct 2016 [8, 05 HUTC AIl use subject t0 hup Wabout iston mte”temms
OOST-INDISCHE COMPAGNIE 1602 1800.

487

Icdiz op 24 Februari 1716, IiCEst worder vastgesteld, dat de ,verbitte ringe misnocgen OUCm syre harde regecringe sodanig 12neeroCIl Wab dat kem voor nate vorstnict Ineer wilden errennen sulx dat hy siju rijck had moeten vcrlac Cm Bima oncet Compagnics paeger Tetrcren Hooge Regeering droc? den COUYCTnEuT Makassar ongewcnschten vorst 07ar Makassar nter tc brengen, ncuwen koning Viten Inet derem cottraci 1701 tc bevcstigen (Rcsolufizn Gollvctuer-ucagrua Rade &.d. 24 Februuri 1716).

Alsoo de groten off rijxraden, gesterkt van de voornaemste en ouaste der Tamboreezen, met hun overkonste alhier aan casteel nog nader hebben gerenvoyeert het aan Ons gedane demoedig versoek, dat dewyle Sy, rijxgroten, haren nu jongst gewesen coning Djamal, alias dain Mamangcr; hadden vera klaart niet langer Voor haren coning te begeeren; dat in plaats van voorschreven Mamangon tot coning Vam voormelte rijk mogte werden aangesteld den prince Abdul Hasis, onder dc conditien voorwaarden, met zijn voorsaten successive contracteerd en zangegaan; soo is hetselve, wijl ons geen redenen voorgekomen zijn, WatOT sulx soude geweygerd off afgeslagen werden; toeg estaan, onder conditie voorwaarden nogtans, dat hy; Abdul Hasis_ de contracten en articulen, door den EE: Agtbaren Heer Cornelis Beernink, gouverneur en directeur van- wegens den Staat der Nederlandse Oostindische Compagnie_ den 18d * April 1701 opgesteld en door de coningen van Sumbawa, Dompo Tatnbora, Kalonkong, Pekat, onderteekent; wel speciaal de ambulatoire successie tusschen het huys van Abdul Hazis daing Mamangon, 17 * articul van laestgemelte contract vervat, heyliglijk sal naarkomen, agtervolgen onder houden; blyvende ingevolge Tan 19* irticul den magt aan den WelEdele Hecr Gouverneur Generzal, benevers Edele Heeren Raden Uel India tot Balavia_ omme gemelte arti- culen; geene uytgesondert; mogen extendererl, besnoeyen, oftewel eenige verandering daarinne maken, naar dat Hazr Hoog’ Edeles sulx ten beste van land Vin

Tambora sullen meenen te behoren alle geene by gemelte contract is bedongen geaccordeert, sooveel de bondgenoten betreft, even off al hetselve in dese Tam woorde LCL woorde ware & insereerta

Ethi Rolterdam Makassa:. Ook genoemd 7tfi oi Damala . Zic voor her biervoor, blz. 192 ’ede nieryoon; 198 Kalonkong Sanggar Pckat Papcka: Zie Blz; 192 hiervoor. Deze zin sluit Tict ; klaarblikelik i & deel uitgevallen;

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Werl, 42 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms 488

GENERALE NEDERLANDSCHE GFOCTROYZERDE

Tot welken eynde den coning van Tambora het voorschreven contract, uyt minute Malaydse taal met Arabische letteren geschreven en hier ter secretarye berustende, ten wesen van den gouverneur rad mitsgaders de gesament- lyckc rijxgroten gesanten Vin Bima_ Dompo, Tambora; Kalonkong Sangar, duydelijk is voorgelesen verstain gegeven; Om te dienen tot verificatie blijk ran de renovatie deses; ten OVCrSlaan alsvoreri, Soo heeft hy; Abdul Hazis een ander onder drincke van critsewater den alcoran solernneelijk besworen, met zijn rijxzegel en zijn handteekening bekragtigd

Onder stond Aldus gedaan; geteekent en besworen Macassar casteel Rotterdam; den 27” October 1716, geteekent : Johanncs Philippus Sipman, van Berendrcgt, Happon_ van den Anker en R’ Erkelens Ter zyde stond Comp’ zegel, in rode lacke gedrukt; daar eschreven Ter ordonnantie van den heer gouverneur raad voormelt geteekent van der Snippe; secretaris_ Onder stond Accordeert geteekent van der Snippe, secretaris

1. MALABAAR

23 Februari [717,

Kuyt

Malabair tcrreirer; dic Compagaie her haaldelijk in Mocc ijkheden btachicn Specizal de Samorijc, de vorst Calicoet, was Iastie wcmg betrouwhiar bondgcroot den J7vang 1715 dced hij onverwathts aanslag op Chetuwa, vesting dcr Compagnie gtens zijn gebied, kreeg die CoOF Orci rompcling ziju mnacht Deze gcbeurtenis UCno algeheelc verwarring Tesolutic Augustus 1715 besloten Gouverneur Gcneraal Rade dicn hoji andcrsints suude Strecicn Omhereteoaete kleenagtinge Lomn? Enic; reputatie acnsicn onccr Mallebaren

CorNl DoOC op blz: Uit de Overgecomm Aridic 1718, Ilde borck, afdcelirg Mallabacr, tolio 82 tr volgende:

This centent duwnlo: ded tiom 146,50,98,28 0n Werl, 12 Oct 2016 [8, 05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms OOST-INDISCHE COMPAGNIE 1602 1800

kragdadig revcngeertn” Fustten expcditie uit, bcstaande ui: 600 blarcke coccen circz 10C) ILIT anhccmache hulptroepen verschil-lendc naticnliteit, strijd Tr Samoriin Kam Septenber 1717 in onldtrwerping Hicr volg: cerst hct vredestractaa: nct der vriihecren; die zich bij den Samoriin had zangesloten_

Articulcn van vreden, Opgeregt tussen den admiraal Willem Backer Jacobs; als oppergebieder VaM den Staat van de Hollandse Corpagnie ter custe Malla - baer, den konink van Couchim_ als bondgenoot Vat deselve Compagnie ter cenre, met den Poenatour-namheddy ter andere zyde:

Dat

van voortaan een goedle rertrouwentheyd ecn geduursame vrede tussen twee opgemelte mogentheden den Poenatour wesen zal en daardoor ophouden alle hostiliteyten tot welke aangesogte en ernstig versogte vrede den Pounatour desen verklaard te cerder gekomen te zijn, omdat hem den Zammorijn trouwlooslijk verlaten hebbende, daardoor heeft moeten sien zijn onderdanen verdreven huys en landen VCT woest zijn,

En gelijk hy, Poenatour, in dese zyne meninge opregt gaat, beloolt ky, Poenatour, tot blijk bethoning van onder- werpinge aan de Comp den admiraal een zackje met zant, doormengd net eenige zilveren goude nely- doppen, ter hand te stellen

Wyders is onder den anderen vastgesteld, dat, gelijk men verdragen Van vyanden vrunden geworden zijn _ den Pounatour zijn nairos nevens die van Comp” magl, die van den konink van Couchim en haare verdere trouwe bond- genoter, tegen den Zammorijn alle verdere Compagnies vyanden te velt sal doen trecken en na uyterste vermogen

Nambeddy Malabaarsche titel LQ Frins. Hobson-Jobson in VOcC nimocioanim_ ersomeling dr Woorden zept Nambedis; heeren Mallebaar TtŸC Eeerlijkhecden” . Pocnatoer zaa n Eeerliikheid ecuter Iecnplichtig Samorijn Riistdoppen, “) Leden van de militaire kaste ; ridders:

Tms contem Jownloudcd trom 146,50,98.28 un Wel, 42 Ot 2016 / 8.U5.HUTC AM MSC `unectiomn / ANOUEEM orghcrins 490

sorgen het treckende leger van de benodigde coelijs middelen gerieft werdt;

levens-

Maar gelijk uyt dese verbintenissen Fan den Foenatour met de EJ Comp te denken den Zammorijn in der tijd, Vantcet vrede getrofien sal sijn, gelegentheyd zal soeken Om den Poenatour oorlogen_ sal gemelte Poenatour met ZIjn gebuuren Aynicour en Mannacoelottae dese weder net hem, een accoord aangaan dat wanneer den Zammorijn hem springen quam; dan wel ccn van de andercn twer genoemde, haar magt by den anderen zullen voegen en den Zatnmorijn, dus verbonden, zijn geweld tegen stuan_ alswanneer den koning TAn Couchim ook belooft den Pounatour zyne nairos tol adsistentie te zullen toesenden hem in alles behulpsaam wesen.

Voorts beloott den Pounatour steenen en ille verdere dingen te doen restitueeren op Chettua aan Compagnies pagger Wilhelmus laaten brengen_ dewelke by het schelm agtig overrompelen Vin Compagnies eerst aldaar gestaan hebbende onvolmaakte steene fortres pagger sijn land gebragt nOg bevonden zulien werden_ waartoe beiooft alle mogelyke nasoekinge te zullen doen

En gelijk paggers_ batteryen ‘of steene fortresse opsigtelyke dingen zijn, ook regte aanleyders tot quade presumptien, what uyt dan weder oorlog kan ontstaan, onderling bedongen_ dat nogh (door Comp’ bediendens of Tanwy egen den koning Fin Couchim eenige fortressen den Pounatour ziju landen gemaakt sullen werden, den Pounatour daarentegen ook niet gedogen of toelaaten eenige door andercn door hem selts werden gemaakt, maar sal hem Fry staan ain eyndpalen van sijn land, hetsy omtrent Panany dan Op vem andere plaats_ dlaar hy van den Zamnmorijn besprongen werden kan_ zodanige stercktens te leggen; ils hy tot sijn versekering nodig agt:

Wyders in aanmerking genomen wesende hoe in de landen Tin den Pounatour peper groeyende is z0 verbind sig den Pounatour

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms OOST-INDISCHE COMPAGNIE 1602_1800.

alle deselve aan de dienaren van de Compagnie op Chettua te doen Jeeveren ; den uytvoer daarvzn; Oter zee als te land beletten; wyders geen acces aan eenige Europiaanse natien sijn land te vergunnen; met volkome permissie alle vaartuygen; die nen in zee of by de stranden_ wil Chettua met hebbende, met peper; in sijn land gegroeid, vind, aan te Slaan confisqueeren_ waartegen Comp weder gehouden sal Wesen sulke coopmanschappen an brenget, MCT volgens te doene eysch

bevind te benodigen, sullende ten a4n] - sien van de prijs der peeper en ’s Comp goederen een anderen gewoonte werden ingevoert; als het gebruyk van den koopran mnedebrengd.

Aldus overeengekomen verdragen het Hollands hooft quartier op Chettua, Dingsdag den February des jaars onscs Heeren Jesu Cristus zeeventhien honderd en zeventhien; de Hollandse reekening_ de Mallabaarse stijl den 16d2- van de maand Coembam des jaars Coylan agthonderd en twee tnegentig, mitsgaders vastgesteld dat hiervan gemaakt sullen werded, gelijk ook van gemaakt sijn, ses eensluydende schriften, te weten drie in het Hollants drie in het Mallabaars, papier geschreven, dewelke alle ses door den admiraal Willem Backer Jacobs_ den koning Le Couchim den Poenatour-nambeddy eygenhandig sijn ondertekent, twee daarvan by gedagte admiraal, twee anderen by en Couchimsen konng twee anderen by den Poenatour berustende ge- bleven. Was getekent: Backer Jacobs; daaronder de handteeke ning van den koning van Couchim Mallabaarse ced cters ter zyde handtekening Mallabaars Var Pocnatour- nambeddy. Onder stont : Accordeert; Chettua; desen 26 February 1717 , was getekent Snip: secretaris_ Lager stond Accordeert, getekent= Maertcns, eersie gesworen clercq:

1} Dus niet Op ola of palmblad, zooals dat de gcwoonte

Malabaar.

This centent duwnlo: ded tiom |46,50,98,28 0n Werl, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subject t0 hup Waboutiston wrettenms 492

GENERALE NEDERLANDSCHE GEOCTROYEERDE

DcXX. PERZIE.

Juli-24 Augustus 1717. ’)

Het dDor Hcogkamer in November 1701 afgesloten cortract Kar ten zijdehandel hicrvoor blz. 1714 officiec] ingetrokken hiervoor blz. 442. regcering te Batavia wilde nog poging dcrn reer var; kracht doen verklaren e bij besluit van 19 Juli 1715 eccocmdr Ketclaar, die kort Vorcn directeur den handel in Perzic gcworder comimisaris aldaar Mcn was in Perzie niet toeschieteliik onderhoud Ketelaar verklaarde de rijksvertrouwdc ~dat Coor imbassadcut Hoogcamer Yeruurich praercgaticven ecncmael vernietigt #acreni vermnits Fesclvc Rcensints direct, maer dcor sinistcrc #crcn hulp ceniger hove- lingen Yercitber als blindelings door Sijn Majesteyt becragtigt waccn Rerst veei mrite wist Ketclaar volgcnde mnandamencm kriigcm Fiaayan cerste vii hcewe verschillend gedateerd, hein alle Augustus 1717 werden hand resteld Hct contact 1701 Wand ucem hersteld (Onuitge9cvn Dagregister , achouden ” d Varie gedureide cumims 5ie het Perziscкc hof).

Translaat Persiaans ferman of koninklyke berel- schriit; soo als hetselve door Sijn presente Fersische Mayesteyt, Sja Sulthan Hossen_ Jan de Nederlandse Compagnie verleend is, ontfangen in de maand July ATITIU 1717.

Bevel, dat de werelt te gehoorsamen heelt, is dit, dat Ja- gesien den toevlugt in verheeventheyd, den grote onder voorniamste des Messias-volck; Joan Josua Ketelaar, afige sondene commniscanis directeur van de Hollandse Comp hier wan de poort des werelts toevlugt verschenen is cn heeft versogt [dat geordonneert nogt werden dat de regenten gouverneurs deser koninglyke Stid Spahan benevens de verdere plaatsen van dit gesegent rijk memand van Hollandse Comp bediendens_ ook tolken c makelaars, eenig gelt met dwang gewelt (te) mogcn leencn ook geen portie van eenige taxatie als andersints van haar pretendeeren_ haar onge molesteerd laten, [naan ter contrarie alle hulpe vrundschap bewysen, Door koninklyke gunste die aam opgedagte afige-

1} Uit nct Coulroclbock Ook in de Ovcrgecomeh bric’Ch 1719 , 1ede boeck, aldeelig Pcrsia _ ifolio 14145

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on 12 Oct 201 18,05 HUTC All use subject t0 hutp Wabout jstor meterms OosT-

sondene sijn hebbende, SOO ordonneeren dat de regenten, gouverneurs en andere hovsbediendens van voormelte koninklyke stad verdere gesegende plaatsen van dit rijck niet sullen hebben VD vermelte personen Kcld te leenen olf eenige Portie Yi [T tixatie van hazr te nemen, maar ongemolesteerd te lateni_ dog door behulp en adjude de bediendens der Hollandse Comp’ als nootsackelijk in dit rijck t erkennen het geordonneerde niet contrarieeren_ mazr naar benoren in agt nemen_

Geschreven in de maand Sjaboen il Moasen en jaar 1129, overeenkonenride met de maand July, naar Christi geboorte jaar 1717.

N,B. Boven aan dit bevelschrift staat het zegcl van den koning _ geene vervat AIn de name des sagtmoedigen en barmhertigen God; den geringsten hond van den heer en beschermier der regt- vaardige menschen, Mortusalie Sulthan Hossen Onder aan de agterzyde stond geschreven Mondelyke ordre van den hoogstverhevenste het zegul van den ryxvertrouwde_ welk vervat Daar is geen ander God dan een God_ Heer der geregtigheyd, en Faethallie is zijn slaav Het origineel deser translaat mandament is naar behoren ter ordre vin den rijxcancelier mitsgaders den mustoffie-chassa superintendent Vin conings reeken- financiekamers drie plaatsen geregistreerd eygenhandig agterop

geteykent, weten den nazer, opperste van conings cince_ lary ook by den saheb fousie of cersie acteschryver taxeerder visitateur LFn den coning, nevens en mustoffie chasa voormelt,

Door interpretatie Fan ’s Comp tolk; Elias Sahid, uyt Persiaanse in de Nederduytse taele overgeset door my was getekent Tobias Zeebot: Onder stond Accordeert 1475 getekent van Dinter, secretaris comimissie.

Schaban 1129 begint Jul: 1717. Nazir beteekent letterlijk tocziene: inspecleur. Zie Hobjon-Jobjon in COce Sahib het bekende woord YOOF neer.

This centent duwnlo; ded tiom |46,50,98,28 0n Weil, 12 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms 494

GENERALR NEDERLANDSCHE GEOCTROYEERDE

DCCXXI: PERZIE Juli_24 Augustus 1717. Zie de inleiding bij icriar voorafgaande document;

Translaat Persiaans ferman of koninglijk bevel- schrift; soo als hetselvc door Sijn presente Persische Mayesteyd_ Sja Sulthan Hossen, aan de Nederlandse Comp is verleend ontfangen in de maand July 1717

Bevel, dat de werelt te gehoorsamen heeit, is dit, dat 1217- esien den toevlugt van verheventheyd, een groote onder TOc naamste des Messias-volck, Jan Josua Ketelaar, afigesondene comIissaris en directeur van de Hollandsche Comp’ hier aan de poort des werelts toevlugt verscheenen is en versogt heett dat dewijl bediendens Fan de Hollandse Comp’ als gast- Vtunden van den koning werden gerekent, aan de koninglyke defroyeer-meester mag geordonneerd werden, denselve sorge soude dragen dat niemand aan Comp” bediendets en verdere onderhorige, Mooren; Armeenders off Benjaanen eenig mnolest off onregt soude mogen doen, soomede alle gouverneurs, regenten en verdere bediendens geen hand aan haar sal hebben slaan off eenige molesten aandoen En dewiil aan ons de cinceer- opregtigheyd der Hollandse groote gebleken 500 ordonneeren wy (dat) de koninklyke defroyeer-meester Op versoek van de bediendens der Hollandse Comp’ haar in allen deelen belulpsaam weesen adjude bewysen, ook niet toelaten sal dat imand eenig onregt off molest watl haar komt te doen En gemelte defroyeermeester sal aan nicmand tijd vergunnen eenige tegenstand hieromtrent bruy Ken, moct het geordonneerde agt genomen werden:

Geschreven in de maand Sjaboen il Moasem en ’t jaar 1129, overeenkomende met Inaand July jaar naat Christi geboorte 1717.

N,B_ Door interpretatie van Compagnies tolck; Elias Sahid, uyt Uit ker Coutractboek Ook Overoecometi brievet 1719 , ISde boeck; afdeclirg Persia folio 147 -149. Hier volgen dezclfde opmerkingen hicrvoor, blz: 493 ; wij laten Wcc

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on 12 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms OOST-INDISCHE COMPAGNIE 1602 1800.

Persiaanse de Nederduytse taele overgeset door My getekent Tobias Zeebot: Onder stond Accordeert was getekent van Dinter, secretaris der commissie

DCCXXII: PERZIE.

Agustus 1717,1)

Hier voigt nicute orcreenromsh angaind8 den zudenandel; Zie de ileiding hiervoor blz. 492,

Translaat Persiaanse ferman off koninglijk bevel- schritt; sco als hetselve door Sijn presente Perzische Mayesteyt, Sja Sulthan Hossen_ in forma van een nieuw accoord, aan de Nederlandse Comp’ VCr eend gerenoveerd is, ontfangen in de maand Auge ustus anno 1717.

Bevel; dat de werelt te gehoorsamen heeft; is dit, dat aan- gesien den toevlugt van verheventheyd, den groote oncer voornazmste des Messizs-volck de deugdsaemste Onder Christenen Joan Josuz Ketelaar, affgesondene commissaris directeur Vzn de Hollandse Comp” hier ain dese poort des werelts tocvlugt verscheenen Fea UnS kennisse gegeven [heeit] Ovei den Wrycn handel negotie rin Hollandse Comnp” daarvan alvorens koninglyke mandamenten waeren verleend geworden,; dat volgens accoord jaarlijx 100 cargas zyde soude werden genegotieerd gemelte quantiteyt zyde ketgoda- pessent volgens monsters, degeen door de regenten deser stede sijn versegelt, na oud gebruyck tegens 44 thomans czrgz de prijs betalen; “) Over gemelte negotie der 100

Uit ket Comtractbock . Ook in de Overgecomen brieven 1719, Iide bxcck, aideeling Persia iolio 133-[40 ” Er Sta ` goda pessent Ycor deze fontt zijde hiervior, noot op blz 210. Versta dewelke: Er staat Mer vindt dit alles in hct contrict Novcmber 1701 , hicrvoor, blz,

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subject t0 hup Wabout iston mte”temms

cargas zyde is geaccordeert een recognitie te geven welcke jaeren dat de zyde sa3 gelevert werden; de quantiteyt van twaalff-duysent sestien mar-tebries drie duysent sevenhondert tagentig muscael goederen, speceryen confituuren, volgens de gespecificeerde lijste _ agter het geluckig mandamnent gestelt, op Gamron tot een geschenck voor reeckening Van Sijti Mayesteyt aan diegene het sal geordorneert werden aff te geven, dog met voorwaarde dat, s0o de koning- lyke bediendens sommnige jaeren de zydenegotie quamen uyt stellen; gesegde ge- schenck niet soude preterdeerer; en by geval dat de Hollandse Comp' geen zyde wilde hebben off nemen, egter de genoemde schenkagie sonder uytstel soude geven: En volgens koninglyke mandament Hollandse Comp VIY , 20 000 thomans goederen aan te brengen sonder daarvan thol; een per cento rahdary betaelen, maar VTY wesen: En heeft versogt; cat de begeerte van de hoogmnogende groote der Hollanders sodanis w1y dat volgens accoord der vorige mandamenten deselve wederom volle vigeur herstelt soude werden. Voor desen is in 't jaar 1113, in de maand Jemadie el Sanie off naar onse reecquenling de maand Novemher anno [701 een koninglijk mandament verleend geworden, dat aangesien den toevlugt Tin verheeventheyd, cen groote onder Voor ndamste des Messias-volck deugtsaemste onder Christenen, Jacobus Hoogcamer, ambassadcur van de Hollandse Comp Mayesteyt ter kennisse heeft gebragt; begeerte der Hollandse grooten wds het zydecontract, als eertijds_ met 300 cargzs jaarlijx tegen tomans negotieeren bleet continueeren, mitsgaders dat de vernieuwde koninglyke bevelen by andere koningen, daar de rustplaats van in paradijs is, Dver den vryen handel en gunste verleerid, sodanig bleven voortlopen Maar gemerckt voorgevallene sterfte de provintien ran Mers Gilan de quantiteyt van 300 cargas zyde; om die negotie te konnen doen, nict doet voortkomen_ ook dat Inet ver hooging der prijs hetgeene dat nog gevonden wierd een gtool verlies voor ons stonid aff te werpen; soo hebben de coninglyke baatsoekende bediendens gesegde negotie uytgestelt En alsoo den even voornoemde grooten onder voornaamste des

Zie Tool op biz, 210 Hier volgt bijnz wocrdelijk de insertic 1701.

net gcheele Dmtrar

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on 12 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms OOST-IXDISCHE COMPAGNIE 1602 1800 .

Messias-volck ons vertoond aangenomen heeft van jaarlijx twaalv duysent sestien aT tebries drie duysent Seren hondert taghentig muscaelin goederen speceryen confituurcn; rolgens hieragter uytgetrockene lijsten tot een geschenk leveren omme een contract op 100 cargas zyde maeken ten cynde dat er jaariiix gesegde quantiteyt vin de soort der zyde ketgoda- pessent volgens het

monster dat door de bediendens versegelt is, als eertijds tegen 44 thomans de carga onsentwegen gelevert werde, montant daa Ivan ontvangen gesegde schenckagie in Gamron_ aan die sullen ordonneeren, uyt- gekeert werden, met bevoorwaarding; dat S0O de koninglyke bediendens sommige jaeren zydenegotie quamen uyt stellen, esegde geschenck niet soude pretendeeren_ geval dat de Hollandse Comp geen zyde wilde hebben off nemcn, egter enoemde schenkagie sonder uytstel soude affgeven ook dat het leveren van 10 tot driehondert cagas met weerzijds bewilligingmoet geschieden cn recompens voor den vryen handel der jaeren dat geen zydcnegotie geweest is_ niet gepretendeerd maar tot een gifte aan hem gegeven werden Waarop om de opregte toegenegentheyd der Hollandse hoogmogende groten bevelen_ dat Sijn Hoogheyd den rijx- vertrorwde; ordonneere jaarlijx een quantiteyt van I00 cargas zyde van de soort ketgoda-pessent volgens versegelde monsters tegen 4 thomans de carga met voormelte Cornp werde ge - negotieerd waarde daarvan ontvangen beginnende tnet het jaar Ilon-il comt met het jaar 1701 overeen cn werd Van Maart tot 20 Maart gerekent Den tholmeester van uyt - incomende goederen der zeehavens sal de quantiteyt Yan de hieragter gespeciliceerde schenkagiegoederen tot syner verantwoordinge jaarlijx ontfan- gen voor conings serbethuysen opsenden, benevens daarover gepasseerde quitantie #a den oppersten der gemelte huysen tot blijck laten strecken De jaeren dat de koninglyke bediendens de quantiteyt van hondert cargas zyde niet komen te leverer, SOo sullen zy voor- melte schenckagie niet pretendeerer, S00 eenige jaren geen zyde wilden hebben off ontfangen, soo sullen noemde schenckagie sonder uytstel egter leveren_ Di: alles ICg steeds dc insertic vin hct contract 1701. “) De Hollanders Dl: 93,

This centent duwnlo: ded tiom |46,50,98,28 0n Werl, 42 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms 498

GENERALE NEDERLANDSCHE GEOCTROYEERDE

De koninklyke bediendens sullen de vernieuwde koninglyke bevelen der voorige koningen dwar rustplaatse Uau paradijs is en die naderhand gegeven zijn, als voortloopende erkennen beratte niet contrarieeren; Initsgaders volgens eertijds geordonneerde van twintig duysent thomans aan goederen, die naar descn in Fersia sullen aangebragt en weder uytgevoerd werder; “TY vin en uytvoeren en andere gereg- tigheden zijn De thol van uyt” en incomende andere geannexeerde regtigheden harer goederen_ die geduurende jaren, dat geen zydenegotie geweest Fersia “ytgebragt hebben, zijn alle aan voormelte ambassadeur tot cen gift schonken, sonder dat er iets van epretendeert sal werden ; de begunsteling kind van conings oude slaav, super - intendant van de royale reecquenkamers sal de tholl andere geregtigheden des gesegden tijds als ecn gifte a3n voorinelte ambassadeur by de koninglyke boecken intrecken behoren erkennen_ lijste der recognitiegoederen 100 cargas zyde ge- reeckent, agter het

vorige mandiment gestelt; zijn onder- volgende, te wetcn 10 000 man-tebries poeye ersuycker 120 candysuycker bensum 14 carcanon wit sandelhou: pond yder. 14 nagelen geconfyte nooten 284 canneel geconfyte nagelen 284 peper C0 matticael noten 130 foely 100 matticaels een pond_ 650 aguilhout 2 COO radix-China

Om dan harer groten

Hollanders begunstigen volgens ersoek dewijl haar cinceer- opregtigheyd aan ons

Zic ook hiervoor, blz. 212, Hier begint eerst het nieuwe mandancut,

This centent duwnlo: ded tiom |46,50,98,28 0n Werl, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subject t0 hup Waboutiston wrettemms OOST IXDISCHE COMPAGNIE 1602 1800.

499

gebleken is dat in dese tijd hebben begeert volgens Voor gaande accoord der zydenegotie in quantiteyt Var 100 cargas tegen 44 thomans in weegbare goederen en lywaten hier aan [te_ brengen weder uyt [te] voeren; sonder daarvan tholl of andere geregtigheden, rahdarye cen per cento betalen_ Ia-[daarvan vry zijn, en dat niemand van haar iets sal hebben pretendeerc”; byaldien eenige mandamenten sijn ver- leend geworden, dewelke tegen het bovenstaande mandament strydig mogte esen_ soomede het mandament dat door Mhamet Jaffer-bek; tabijn Va Sijn Hoogheyd, den heer rijxrertrouwde, aan de grote der Hollanders toegesonden, geen ag- nemen_ mjar opgemelte vorige mandamenten vernieuwen; Wij ordonneeren, dat genoemde bovenstaande mandamcnt Tan begin tot het eynde vernierwd volle kragt sal hersteld, mitsgaders den inhoud derselve door niemand contrarieerd werden, met conditie dat in de jaeren [dat] er gecn zydenegotie geschied_ zy dat de koninglyke bediendens gemelte zyde Tiet quamen leveren off sylieden sclve deseive niet wilde ontiangen, evenwel voorschreven schenckagiegoederen Yoot haar verkregene vryheden sonder uytstel sullen hebben te leveren; sonder dat er iets meer sal gepretendeerd werden_ volgens gebruyk Lot 20 000 thomans 44n goederen, die hier in Persia aanbrengen en in desselvs plaats weder nae haar land off elders uytvocren_ van thol, rahdary een cento vry zijn; sal niemand iets van haar t pretendeercn hebben, Inet conditie dat geen goederen van indere cooplieden hder het haere soude vermengen, soomede geen realen of ongemunt goud (te) vervoeren. En byaldien bevonden werd dat goederen van andere onder het haere vermengt zijn, dan wcl realen off ongemunt goud in haar land souden gebragt hebber, sullen gemelte goederen etc” voOr conings reecquening ge- confisqueert werden, benerens wanneer

eenige jaaren bevonden werden dat sy meerder dan opgemelte gepermitteerde vryheyt sullen aangebragt uytgevoerd hebben gehouderi wesen tholl van uytvoeren, rahdarye C0m pro cento

LLSn

tabiin de [ccryordstorm

taba of tabi, volgeling;

Volgcns dicnaar Bedoeld is dat Augustus 1714, hiervior bla volgende In ket mandament 1701 stond dat bij ~[cvering door konings hedienden ook geen geschenk bcnocide gegever worder

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms 500

GENERALE NEDERLANDSCHE GEOCTROYEERDE

andere geregtigheden sonder tcgenspreken als andere coop- lieden te betalen De begunsteling en ’t kint van conings oud slaav, de super- intendent WI de royale rekencamers_ sal het geordonneerde in agt nemen coninglyke boeken intrecken_ de aane gehaalde poincten geneel volgens geordonneerde met gemelte natie (te) handelen onse coninglyke mandamenten; die verleerd zijn tot confirmatie der vorige verleende koning- lyke mandamenten, daar de rustplaatse van in paradijs is, en ook mandamenten, die dato verleend zijn geworden, alle als geconfirmeerd moeten erkend werden de inhoude derselve _ sodanig cordonneerd iS niet contrarieeren en jaarlijx geen nicuwe mandamenten pretendeerer_

Geschreven in de geluckige maand Rammeson en jaar 1129_ off sijnde naar Christi geboorte de maand Augustus 1717.

Door interpretatie Van Comp” tolck; Elias Sahid, uyt Persiaanse de Nederduytse tale overgeset door my ge- tekent Tobias Zecbot: Onder stond Accordeert was getekent van Dintcr, secretaris der commissie.

DCCXXIII PERZIE.

Augustus 1717

Zie de inleiding hiervoor,

492

Translaat Persiaans ferman off koninglijk bevel- schrift; s0o als hetselve door Sijn presente Persische Mayesteyt, Sja Sulthan Hossen; in forma van CCT nieuw accoord van de Nederlandse Compagnie [is] verleend, ontfangen in de maand Augustus 1717.

Bevel, dat de werelt te gehoorsamen heeit, is dit, dat aan- gesien den toevlugt van verheventheyd, den grote onder

volgt en NB. gehccl gelijk hiervoor, op blz: 493 Uit het Contruclboek. Ook in Overgecomcn otlcuxi 1710, I5de boeck, afdeeling Persiz, folio 140_143

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Werl, 42 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms

voornaamste des Messias-volk_ Joan Josua Ketelaar, affge- sondene commissaris directeur Vai Hoogmogende Hollandse Comp hier ain de poort des werelts toevlugt Ver scheenen is aan Ons kennisse gegeven heeft dat eenige Fan de gepasseerde jaeren geen zydenegotie met hazr is geschied_ de superintendents van conings reekenhuysen de thol van haar a3n6 ebragte Koed eren _ geregtigheyd van de ducaten, die Le hier nar hzar land vervoerd hebben gecalculeerd_ een reecquening daarvan opgemaakt, vin haar komen te eysschen, dewijl in sommige jaeren, dat de gemelte negotie niet ge- Schied thol van haar goederen volgens hoogwaarde mandamenten aan desselvs ambassadeurs tot een gifte vereerd is geworden S00 heeft versogt, dat thol, rahdarye regtigheden van de ducaten in de gepasseerde jaeren waarvan superintendents reecqueninge hebben gemaekt, niet mag geeyscht werden, door onse koninglyke gunst weldaden aan opgemelte toevlugt Fan verheeventheyd en uyt genegentheyd tol de Hollandse grooten. De thol van in- en uytvoerende goederen, geregtigheyd der ducaten van de Hollandse Comp’ de geregtig- heyd van rahdarye een per cento, die de begunsteling en ’t kind van conings oude slaav, de superintendent Van conings reekenkamers; Van begin van gepasseerde jaar Ilan-i comt met het jaar 1701 overeen_ wert van 20 Maart tot 20 Maart gerekent tot de vierde maand in jaar Loe-jI comt met het jaar 1716 en de maand April overeen volgens reecquening, uyt gemelte Comp makelaars hoeken genomen, geen sy in Spahan aangebragt uytgevoerd hebben waarvan een reecquening is opgemaekt, dat 4at conings reecqenkamers debet soude zijn, sedert gepasseerde jaar Bitji overecnkomende met jaar 1712 geen zy meerder als de gepermitteerde vryheyd hebben aangebragt; ducaten die vervoert zijn_ met hetgeen dat de capitains en secundes schuldig waeren sedert het epasseerde jaar Bitjil, buyten hetgeene dat ontfangen hebben als een gifte aan opgemelte toevlugt van verheeventheyd vereerd, oversulx dat gemelte pretentien by de koninglyke boeken niet moeten aangehaeld werden selve ook niet van haar pretendeeren De gemelte begunsteling off superintendent sal thol ran in- uytvoerende goederen, geregtigheden der ducaten_ Vin de Hollandse Comp” gelijk voorschreven_ die boeken

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms 502

der nakelars bevonden zijn, buyten rahdarye ecn Per cento voor de goederen, dewelke in de gepasseerde jaeren sijn aangebragt ons net bekent i5, mede 2ls een gifte aan den gemelte toevlugt van verheventheyd schenker_ koninklyke bocken daarvan aanhalinge doen, mitsgaders dzar- Tin niets te pretendeeren hebben. - Dog volgens een ander verleend mandament [is] geordon - neert, s0d byaldien descn meerder als gepermitteerd aan goedercn soude aanbrengen off uytvoeren sullen gehouden weesen daarvan thol andere geregtigheden betalen de goederen van d'EJ Comp dewelke uyt Spahan haerc landen off elders sullen komen te vervoeren; moeten in presentie der bediendens van den alloymeester pagter der ducaten gevisiteerd versegelt werden; nae beagtiging seegeling Sal mogen versenden_ Hct vorengemelte geordonneer- de sal niet gecontrarieerd, maar in agt genomen moeten werden Geschreven in de geluckige maand Rammeson en jaar 1129, Overeen komende met maand Augustus jaar Christi geboorte 1717.') Door interpretatie van Comp tolck; Elias Sahid, uyt Persiaanse in de Nederduytse taele overgeset door my tekent Tobias Zeebot: Onder stond Accordeert Tas getekent vin Dinter, secretaris der commissie

DCCXXIV_ PERZIE.

Augustus 1717.

Zie de inleiding hiervcor, blz 492,

Translaat Persiaans Ferman off koninklijk bevel- schrift; soo als hetselve door Sijn presente Persische Mayesteyt, Sja Sulthan Hossen_ aan de Nederlandse

Er staat geschonken Werrcn Vcrhang ket verbod van uityoer ducaten, benevens Df cmunt goud cn zilver. rogt NB gencc] gelijkluiderd aan dat hiervobr, blz. 493. Uit het Cowtrartbock, Ook i de Orergeconen brici 1719, ISde hocck; 1fdecling Persia, folio 145.1447.

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms OOST-INDISCHE CONPAGNIE 1602 1800.

Compagnie verleend , ontfangen Augustus anno 1717_

maand

Bevel, dat werelt gehoorsamen heelt; is dit; dat aangesien den toevlgt van verheventheyd, den grote onder voornaamste des Messias-volck, Joan Josua Ketelaa), affgesondene commissaris en directcur van de Hollandse Cornp' hier aan de poort des werelts toevlugt verscheenen is_ aan ons kennisse gegeren heelt dat vat verscheyde cooplieden en andere menschen gelt te pretendeeren hebben waarvan sommige zijn die difficultijd macken on haere schulden betzelen ccnige derselver suix in geheel komen negeeren, daarop versogt heeit wy ain imand souden ordonneeren, dat haere dat van hunne mzkelaars uytstaande gelden in te rordercn, ain hazr te restitueeren; Op hct versoek van gernelte afigesondene hebben door koninckIyke gunst, aan hem betonen, geordonneert, al hare uytstaande schulden en van desselvs makelaars dewelke in haere betaling swarigheyd macker_ Jan den hoogverhcrene dicwan- begie, off heer der ustitie, bekend maeken gemelte hoogverhevene heer sal imand van sijn bediendens hebben ordonneeren; dat denselven volgens regt reden geen ge- noerde persone schuldig sullen bevonden werden, van haar (te) vorderen restitueeren Den hoogverhevene heer diewan-begie het geordonneerde hebben niar te komen werckstellig te maeken_ hetselve niet contrarieerer, maar naar behoren erkennen_

Geschreven in de geluckige maand Rammeson jaar 1129, overeenkomende Iet de maand Augustus in jaar [144 Christi geboorte 1717. Door interpretatie van Compagnies tolck, Elias Sahid, uyt de Persiaanse Nederduytse taele overgeset door WZs getekent Tobias Zeebot_ Onder stord Accordeert wis getekent van Dinter, secretaris der commissie.

UnDc dezcli hoogwaardighcidsbekleeder , dcu wercldlijken opperrechter. Hoz, Tc; blz. 383. Wedern volgt hicr XB, geheei gelijkiuidend [lc: dat hiervoor,

Tis centent duwnlo: ded tiom |46,50,98,28 0n Werl, 42 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms 504

GENERALE YEDERLANDSCHT GEOCTROYEERDE

1. PERZIE

November 1717.

November verkrecg Ketelaar DOR volgerde bevelschrift; Zie de inleiding hiervoor op blz, Menl wele dat de Benjanen of Hindoesche kooplieden Vcur Cotnpagnies handel onniishaat clement Warem makeliars tusschenpersoren

Translaat Persiaans ferman ofkoninklijck bevel- schrift, door den coning van Persia Sjah Sulthan Hossen_ verleend 4n den EE agtbaren heer Joan Josua Ketelaar, commissaris directeur deser Persische directie, nopende het afischaffen off Ver - nietigen der Benjaanen hun hooftgelden; Soo Gamron als Congo

Daer is een gcbod des conings uytgegaan op den eersten dag onses nieuwen jaars_ op het versoek van den grootsten onder syne natic, den commissaris directeur der Hollanders Joan Josua Ketelaar; hierin bestaande dat voorlaan Benjaanse ingesetenen soo in Gamron als Congo_ sullen gelibereerd blyven Van het betalen hunner gewoone hooftgelder_ sulx als CCn geschenck off aalmoes met expres verbod dat sig naar het uytgeven deser ordre niemand VaI7 diegeene die gewoon weest zijn hetselve in vorderen verstouten sulx TCer eysschen alsoo deselve dienaangaande Van nu aff aan volkomen werden Vrygekent De Benjanen, die geen vissalen der opgemelte plaatsen zijn en naar dese vin elders mogten koomen_ sullen egter gehouden wesen gewoone hoovtgelden vin vijftig mammoedi s des Jaars Vcor yder persoon te betalen, en de secretarissen_ die het hun werck is hiervan aantekening houden, sulien mede ge” houden weesen dese ordre in hunne hoeken tot meerder seeker heyd insereeren

1. Uit het Contruclbock. Ook in de Overgecome# bricven 1719 , ISde bocck, afdeeling Persia folio 149_150. 2 Congo, Bender-Congo; Kocrgo of Kung: Loen bekende hiven aan pertischc Golf CYe ten Westen Kishu Zie hiervoor, Goot blz. 448. wiizcn _ dat dit bevelsch:ilt eetel CIIC maacd n2 onderteckering uitgevaardigd Zie de datecring hicr beleden; Mure ter Wratoc circa 40 cent, of 1/100 tomar

This content duwnloided tiom |446,50,98.28 on 12 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms OOST-INDISCHE COKPAGNIE 1602-_1800.

Geschreven in de maand Sier Khadad Thul Haram en jaar een duysent hondert negen twintig overeenkomende met onse maand November en jaar anno 1717. Onder stond Door interpretatie van Comp tolck, Joseph Buffkens_ uyt het Persiaans in het Nederduyts overgebragt door my wis getekent Pieter Lam_ gesworen eerste clercq: Onder stond: Accordeert W7s getekent Lam swoten eerste clercq:

DCCXXVI: MALABAAR

17 December 1717.

Zie de ilcidirg hiervoor, blz. 488. Nader verbond van vrede vrundschap, aange gaan tusschen den grooten coning van Sammorijn uyt het stamhuys Poedeje Coylottoe, voor sigselve vanwegen desselfs princen erigenamen ter eenre, uyt de name

van Generale Nederlandse Comp’ ter andere zyde door Willem Backer Jacobsz , Raad-extraordinaris uan Nederlands-India, admiraal veldoverste ter water lande_ mitsgaders oppergesaghebber der custe Mallabaar, Canara Wingurla_ etc etc etc

Daar zijn voormaals vele tractaten contracten van vrede vrundschap gemaakt tusschen de heeren koningen Sammorijn en de Generale Nederlandse Comp maar door de ongeluckige tyden en bewerking Yan onfustige eesten sijn deselve s0 nier nagekomen als het wel had bchoord daarot werd opnieuw besloten :

Eerstelijk dat

wesen sa] tusschen den koning Sammorijn,

1. Dsul-Cada 1129 loopt October Novcmber 1717. andtr_ teckening geschied Lsschen Novetnber. Het Dicuxe Mohame dnnnecke 1130 bxzon Decetber 1717 Ook hier volgt weer cen NB, gekecl gelijkluidend dat hicrvobr op blz, 493, 2 Ui: de Ovirgecomcu briczc” 1719, 14c bocck afdecling Mallabaar, folio

Er staat Gencraal;

This centent duwnlo; ded tiom |46,50,98,28 0n Werl, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subject t0 hup Waboutiston wrettenms 506

GENERALE VEDERLATDSCHE GEOCTROYEERDE

princen, rikstenden ingesetenen ’t generaal Hollandse natie, staande onder d’E. Comp een vertrouwde vrundschap, riste overecn koming opregte eendragt Vil herten sonder cenige schalkheyt bedrog; lange son maan duurt;

En gelijk sulx niet beter blyken kan als in dadelijkheyt, SOO beloofd en neemt den coning Sammorijn danl vooreerst te restitueeren derthien stux metale en twee veertig yseT ge schut, affuytem, 8 rampaarden roorwagens, die van d’EJ Comp” onder desselvs magt nog in esse zijn_ somede twee groote metale stede van twaelf, Vier ysere hand mortiers_ nerens cen gamel, ?) dewelke onder meerdere eenige verdere effecten door het bedriegelijk overrorpelen Ua de fortres tot Chittuwa d’E Comp’ afhandig gemaakt zijn, siinde Comp wegen de goedheyt gebruykt van het overige; als door dees gene de gedagte overrompelinge wegge dragen soek gemaakt, mitsgaders niet teregt gekomcn af te sien; als voldaan gehouden het kanon; da: door d’E Comp” - staande desen oorlog den koning Sammorijn, Voor namentlijk in dees tijd .

En gelijk door dit overronpelen Va Chettuwa als reynsde instantien tot de vrede, in dit voorjaar; d’E Comp hooglijk benadeeld en in haar fatsoen getast beloofd den koning Sammorijn voor die hoon_ die Haar Ed” door die on Troutte actie aangedaan_ als tot blijk ran leedwesen en berouw, aaM den admiraa] Willem Backer Jacobsz. sackje met sant; vermengd met eenige goude nelydoppen_ te sullen inhandigen

Wyders dat. gelijk Dhermottoe-panicael “) mel sijn wegwyser instrumenten Van dese moeyelijkheden zijn, uyt weixers snode

Er staa: opregt. ersta daar dadeli Blikbaar Oox ten suori wapem Dat bedoeld ziju gamelle, cetketcl, acht ik nict waarschijalik: Dcze coffudt wiarechijclijk is hetslot weggevallen Zie hicrvaor, blz. 489, Panikaal titel met &e betetkenis hij, die het werk doct_ Zie Hobsow- Jobson Tuc(panikar .

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subject t0 hup Waboutiston wrettemms COST-INDISCHE COMPAGNIE 1602 _1800.

roornenens andere ongeluckige toevallen der tijd souden konner ontstaen, so belooft den koning Sammorijn den cerste genoemden persoon sijnde den wegwyscr snex buyten coninx ermogen den pannicaal, uyt zijn en ‘$ rijks diensten te stooten; mitsgaders VoOi weg te houden alle sodanige velden, thuynen, landeryen cn derselver onderdaner_ als gedagte panni cael in de overwonne landen; besuyden Chettuwa c Innemako gelegen_ hebbende is of gehad heert, en dat ter dispositie van d’E. Comp’ also hy of zijn errcn onwaardig sijn van dese rrede profiteren.

Indien eenige Europcaanse vyanden, die Compagnies vyanden zijn_ hun feytelijk willen bewegen_ te lande of te warer tegerl den koning Sammorijn, desselis rijck ofte onderdancn sal d’E Comp’ door den koning daartoe versogt wesende, gehouden sijn bystand te doen te water en te lande na gelegent- heyt van tijd, magt noodsakelijkheyt; tot haarder costc:

Somede indien Hollandse natie_ soricrende onder d’E Comp ter custe Mallabaa;, mogte benaauwt werden van eenige Europeaanse “yanden, ook des Sammorijns vyanden zijnde, komende lande ol te water , sal gemelle koning Sammorijn desselvs princen successeurs, gehoudcn Wcsen d’E. Comp” helpen bystand doen_ tijds gelegentheyt nood- sakelijkheyt; tot haren koste:

Aangesien d’E Comp beschermheer is van de coningen rijk van Cochim uyt het stamhuys Chialour, welk present eenelijk overblijft ehouden zy oorlog te Voeren tegen alle de vyanden onderdanen rebellen sal den Sammorijn U sigselis voor zyne nakome lingen sijn magt by die van d’E Comp voegem, om dat geval de

~cormeite verpligting volbrengen_ de kosten ider tot zijn laste, belovende d’E. Comp” cas subject reciproque deselve hulpe aun den koningh Sammorijn te doen

Aan d’E. Comp” en hare dienaren werd vryigheyt gegeren

1)} Misschien moet

Saan WCg tc schenken:

This centent duwnlo: ded tiom 146,50,98,28 0n Werl, 12 Oct 2016 [8, 05 HUTC AIl use suljject t0 hup Wabout iston mte”temms 508

GENRRALR TTDERIAKDSCHE GEOCTROYEERDE

onverhindert komen te gaan alle landen die staan onder de heerschappye van den coning Sammorijn, om alle soorten vin coopmanschappen vrugten die aldaar wassen te bekomen sijn_ in te mogen kopen en daaruyt te vervoeren, sonder eenig belet; ook aan brengcn van andere plaatsen alderhande handelwharen, die konnen verkogt versleten werden gerelte landen van den koning Sammorijn, sonoer dat d’E Comp daervoor thol sal betaler, tnaar de geregtigheyt mocten voldaen werden cooplieden, die cuuDiT schappen yan Haar Ed” sullen kopen en aan &‘E_ Comp” UFT_ kopen: En wanneer cooplieden die haar wharen van Comp’ kopen weder diarazn verkopen seven ten hondert betalen; geschiedt sulx na het voormale gebruykelyke het gespecificeerde by het 8 articul van tractaat, anno 1691 gesloten

Tot lijffberging der residenten van dE. Comp hebben Haar Ed” permissie om woning, packhuysen bangasalen slaen, die nodig zijn tot den handel bequaam tegen brand nagtdieven_ tot Pannany Calicoet, elders, indien d’E. Comp’ oordeeld Sux nodig wesen, waartoc den koning Sammorijn genoegsaam plaats sal geven en de coopmanschappen personer onder zijn bescherminge nemen 10. d’E, Comp staat loc aan de inwoonders; onderdanen onderhorige van den koning Sammorijn benoorden Chettua alderhande handelwharen_ dic wissen bekomen Sijn in de landen van gedagte koningh Sammorijn, te mogen afischeepen vervoeren naar de landen_ Noordwaarts leggende, daar het haar goed duncken sal , mitsgaders Tclm_ Noorderlanden wederom alderhande coopmanschappen aanbrengen in de landen van den coning Sammorijn_ omn verkopen te slyten En sal d’E Comp ten versoeke van den koning, aan Sijn Hooghevt, en niet aan de onderdanen_ paspoortem verleenen ten eynde door hem, koning na zijn welbehagen uytgegeven te werden, mits

Sic ! “) Zie Corpus III blz: 569 Andtre kooplicden betzalden 10 procerl Erepots Zic Corpus IIT, blz. 608. staat staan toc:

This centent duwnlo; ded tiom |46,50,98,28 0n Weil, 12 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms OOST-INDISCHZ COMPAGMIE 1602 1800.

de geregtigheyt daarvoor betalende_ als by het 10 * articul van contract anno 1691 vermeld staat.

Het is wel waar, dat in de maand February deses jaars met den Poenatoer-nambedy een contract van vreede geraakt is daarby bedongen dat alle peper, die in sijn land quame te vallen_ aan d'E Comp' geleverd moeste werden, dog dewyle hy als een wettigh onderdaan van den koning Sammorijn (en) daartoe onbevoegt zijnde dat met den oorlog ook weder gebroken werd selve by desen, Op des Sammorijns ernstig versock, ingetrocken en g' annuleert, mitsgaders genoemde Poenatoer in dit tegenwoordige vredenstractaat begrepen, wyders considereert invoegen als bevorens geweest sonder eenig onderscheyd

Indien onder de onderdanen van dE. Comp' of den Cochimsen koning en den koning Sammorijn eenige onheylen oneeng heyt, doodslagen andere belediginge mogte komen ontstaan, sullen die buyt tenspoorigheden nooyt oorsaak wesen van verbreking van vrundschap tusschen d'E_ Comp' den koning van Cochim en den koning Sammorijn, maar den misdadiger sal, requisitie van den heer, gestraft werden naar het gebruyk gewoonte van yder natie, tenware den heer weygerde ovcr de misdadiger straf te oeffenen omtrenit zijn onderdanen _ Wzar- door verwydering zoude konnen ontstaen; want daar een doodslag is begaan sa] ook met ' de dood gestraft werden_ sonder eenig tegenspreeken of voorwenden Van andere costuymen

Byaldien door quaad Wcer; ongeval ofte ongelucken LenT en tijd eenige van d'E Comp ofte haar onderdanen custe van den Sammorijn mogten komen schipbreuk te 'yden, zal sowel het schip als lading, die daarvan geborgen werd; aan den eygenaar werden uytgekeerd, mits betalende de moeyte en het coelyloon van die in sodanigen nood mogten geholpen hebben_

1. Zie hicrvoor, blz

volgende.

This centent duwnlo: ded tiom |46,50,98,28 0n Werl, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subject t0 hup Wabout iston mte"temms 510

So ymand des Nederlanders eeniger tijd sig fugativ steld_ sal den Sammorijn aan deselre geen verblijf geven_ maar hein met alle devoiren (rag ten Swcutcna de Nederlandse overheyt wederom in handen te stellen.

1.

Nademaal den koning Sammorijn uyt kragt van de gemaekte verbonden insonderheyd dat van den jare 1691 tusschen Zijn Hoogheyt d'E. Comp' onbevoegt is geweest de France natie in zijn land ten handel te admiteren of haarlieden aldaar een logie rergunnen_ gecn nogtans ter contrarie heeft gedaen toegestaan; 5a] gemelte koning Sammorijn noemde Francen, present in desselvs land wescnde, met hiar koopmanschappen goederen ten eersten doen rerttecken nooyt weder daarinne ten handel admitteren, veel min eenige plaats of wooning toestaen; sonder volkomen consent van E. Comp 16. Ook sal den koning Sammorijn uyt zijn land ten eersten doen delogeeren alle Engelse, Portugeesen andere Europeaanse natie die sedert den jaare 1691 hun aldaer mogten hebben neder gesteld, dewijl het144 articul van contract des selvigen jizrs sulx medebrengt, sonder diar weder in te sullen mnogen vontn negotieren dan met expres conscnt van Comp'

Van landen, plaatsen; onderdanen goederen _ den landheer Payenchery-nairo toebehoorende doet den coning Samrorijn aistand Iaat ceselve onder protectie van d'E Comp" sonder daar ooyt eenige pretentie zal komen maken ot deselve, onder wat pretecxt; vyandelijk invaderen behoudens nogthans dat plaatser landen, den coning Sammorijn esselvs onderdanen toebelorende ende gelegen leggende hier en daer in de lander van Payenchery-nayro, sullen blyven ter dispositie van hem koning, en desselvs onderdaner; voor sooveel de inkomsten aangaan welke door haar Dit artikel niet uitgevoerd: cenigen tijd dierde de Sarrorijn geschrift waarin hij Mllecnzee Ceen hcm mogelijk Franschen uit zij" lard verdriiven:

Thi: contenu denwvnlaxded fiom [46.50.98.28 Wed 12 Oct 2016 8 05.34 UTC AIl u32 ~uiecLto nto uboullitor oretens OOST-INDISCHE cOMPAGNIE 1602 ~1800.

SH]

sigters sullen komen genieten gaudeeren_ gelijk ook ge- melte Paye enchery-nairo de inkomsten genieten s2/ der landcn die hy den coning Sammorijn sijn lind hebbende is_ onder dit verstand; dat den ecu wel als den ander geen sterktens daarin maken sal.

De onderdanen der koning Sammorijn sullen besuyden Chettuwase rcvier van Mallabaar geen peper verrogen “yt roeren, amphiocn din wel andere verbode wharen wan brengen_ des anders doende, sullen daarorer gestraft werden, tsy by dE. Comp” oi den coning;

Cherlette, Corticane, Cardeweloer en al wat den Satnmorijnsen koning van Aynicoetty-nambeddy bevorens heeft beseten thans by gemeite Aynicoetty beseten werd , sal sodanig Foor altoos blyven beseten werden; sonder dat den koning Sammorijn daarop eenige pretentie sal hebber_ als daarvan by desen wel expresselijk renuntierende Voc altoos met dese byvoeginge_ dat zingcsien Cacatte Cannepette- nambeddy sig in desen oorlog bethoond heeft getrouw VOOt d’E. Corrip” te zijn_ ook de andere Ncorderwiirtse vorsten, als Bettette Arangolla hunne wapenen tegcn dE. Comp’ niet opgenomnen hebben_ so verpligt den coning Sammorijn sig by descn sulx nooyt sullen ge- dencken, nogte selve resenercn ofte minste aanslag dientwegen aan te vangen maar alles te laaten in die staad als voorhenen eeweest

Den conirg ran Cranganoor sal desselvs rijk en landen sodanig blyven besitten; als hy die voor den jare 1691 heeft besetcn gehad mits gehouden blyvende voortaan goed quaad met Comp” te ondergaan_

Concerneerende de ryken van Cochim en den coning Sammo- rijn verstaan dat alle de landen sterktens vastigheden_ gelegen besuyden den Innemako weten van de inkomst der revier Oost West gerekent, als Trikonetty, Oerrotto, Arrata- pola; Moedelacoenattoc, Poetenbary Maprana_ met ider sijri district, sullen in besit vin de EJ Comp blyven; omme daarorer

Tmis ccntent duwnlo:ded tiom |46,50,98,28 O 12 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms 512

te disponeren haar welgevallen, doende oversulx den coning Sammorijn daarvan by desen aan Haar Ed” voor altoos aistand insgelijx sullen de landen stercktens vastigheden, gelegen benoorden Innemakose revier, blyven onder den coning Sammorijn Voot sovetre als geweest zijn voor aangaar Een den oorlog, en niet souverain Op haarselven bestaen hebben_ mitsgaders gemelte revier scheytspaal zijn.

Byaldien buyten vermocden eenige landheeren, onder den Cochimsen koning sorterende, sig soverre in hunne pligt quamen vergeten van den Cochimsen koning verlatende haren [oe vlugt tot den koning Sammorijn nemen; sal den coning Sammorijn deselve niet aanneemen; maar na derselver wettige heeren afwysen en doen overbrengen gelijk door den Cochimsen koning in eygener voegen sal gehandeld werden.

Landschap of dorp Papanetty hoif Tsioliette, gelegen op de grensen Vin Cranganoorse rijk ten Noorden, sal voortaan ten bchoeve ter dispositie Vati d'E. Comp' blyven, ten eynde haar ValT die kant versekert houden nag oversulx den coning Sammorijn voor hem en zijn na komelingen ten eeuwigen dage daar afstand ALen coende 15

Aangaande Changanecande-caymael ') Chittoer-nam' boery, ?) die haare landeryen besuyden den Innemake en ontrent Oerotte Arratoepola hebben, verstaan dat deselve vredig sullen besitten als geweest zijnde onderdanen Van den koning Sammorijn_ ten dien respecte hare vredige possessie niet werden geturbeerd; dog by het plegen van eenige ongeregeltheden sullen zy 's Comp wegen werden gemulcteerd en na meriten gestraft, gelijk; indien zy door imand emolesteerd mogten werden, daarover hun toevlugt tt d'E Comp" nemen harentwegen Ook gemaintineerd sullen werden,

Vrijheer; hiervoor blz: 259. Namboery dc Malabaarscie titel vuor ctn Brahmaan: Zie Hobsor Jobson in out namborce ersacling de Woorde hecft "Nambocrijs Mallebaars Bramijns geestelyke'

This content duwnloided tiom |446,50,98.28 on 12 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms OOST-INDIECHE COMPAGNIE 1602 1800

Allc welkc poincten articulen VaIL vrede tusschen dE Comp" en den koniog Sammorijn_ boven gemelt en uytgedruckt; beloofd den koning Sammorijn voor hem_ voor desselvs princen- erffgenamen onderdaner, naar te komen en doen naarkomen_ gelijk van de zyde der ES Comp' ook beloofd werd die op te volgen doen gehoorsamen

Aldus overeengekomen en verdragen in het Nederlands hooft-quartier tot Chettuwa Vrydag den 17* December des jaars onses Heeren Jesus Christus seventhienhondert seventhien de Europese reckening _ volgens der Mallebaaren stijl den van miind Danobim dcs jaars Coylang agthonderd drie negentig, mitsgaders vastgesteld dat hiervan gemaakt sullen werden, gelijk ook van gemaakt sijn, vier eens-luydende ge schriften, te weten twee InI Nederduyts en twee in het Malla - baats_ papier geschreven, dewelke alle vier door den admi- raal Willem Backer Jacobsz. den coning Sammorijn be - rustende gebleven zijn. Was getekent zijnde het merk van den coning Sammorijn, M. Backer Jacobsz. Onder stont: Accordeert met het origineel was getekent Wijlsma secretaris, Lager = Accordeert geteekent M: Martcnsz , provisioneel eerste clercg:

30 Januari 1718. “)

Ten slotte merden cenige kwesties Leether Triihccten belang geregeld. Zie de irleiding hicrvoor, hlz 488.

minder

Dus nicl, 10oals gchruik pilublad Achter Eet woord Sammorijn i5 klaarhlijkelijk deel den zin in pen gebleven; cr hcbben Gctaan eygenhandig 84n1 ondertekent, Ta daervan by gedagte admuacl dc twce 4nlccren den coning Sat morijn berustende gebieven zijn” Zie ket slot van hct documcnt van 23 Fcbruari 1717 , blz. 491 hiervoor. Uit de Overgecomen bricze# 1719 , 14de boeck, afdeeling Mallabaar, folio

Tis centent duwnlo: ded tim 146,50,98,28 on Werl, 12 Oct 2016 [8, 05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms 514

GENERALE NEDERLANDSCHE GPocTROYEFRDE

jaar Coylang 893, den 215 Tam maand Magaram ofte anno 1718, den 303 January, sijn Cranganoor in de pagger voor den couing van Cochim en den Weledel Agtb: heer admiraal verschenen [den ragia van Mangatty] alias Cartadawil, desselvs successemr, den tweeden prins van het gemelte rijk; tot beslissing Van haar innerlyke verschillen, sijnde deselve aigemaackt vrede geslooten volgende maniere_

De kinderen-princen princessen, die den ragia Van Mangatty, alias Cartadawil uyt een onwettig huys buyten voorweten otte Ketinisse Vam den coning van Cochim d’E Comnp’ van rijk Walluatty Arrangola gebragt Mangatty tot erigenamen adopteert heeft, worden alsnu_ onwettig Sijnde, weder daaruyt geset = mitsdien verstiande dat aan haar tot sustens land Padinjattycoer sal worden toegevoegt 400 patra saylanden een woning: Ook so is verstaan dat den ragia VauI Mangatty desselvs tweede prins Vonranm tot successeurs, met het believen van den coning van Cochit d’E. Comp’ rycken van Padinjattycoer Mangatty Cartadawil en Beltadawil sullen mogen adopteren eenige kinderen uyt het rijk Walluanatty, uyt het regte stam [huvs] het tockomende sullen tussen haar beyde gene oneenig- heden mogen wesen, Mant goedgevonden met den anderen vrecde vrundschap te leven: So den ragia of den tweeden prins van Mangatty iets tegens den anderen mogte komen te tenteren, veiStaan den Oye treeder door den coning van Cochim en d’E. Comp Sal worden gestraft:

Onder stonden eenige Mallabaarse caracters betekenende de

’} Het Lusschen [] geplaatste is door mij bijgevocgd VOOr dit rijk Corbus II, blz. 233. Meestal SuseuM OLderhoud Dit MOC Wcer derde uaan VOO[Mangally: Ecn Daria een rijstmaat circa 40 pord

stuk Hand Kccinice hceveelheid rijst opbreagt. Zie ook Pat Dam” $ Reschrijvinge II, MI_ glossarium: Hierna Staan ucordlen #strydende dit vastgestelde” , welke mccdelijk uitgevallen zin zijn

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms OOST-INDISCHE COMT AGNIE 1602 1800.

handtekening Vin den erkende ragia vin Mangatty, letteren of handschrift van den tweede prins van het gemelte rijk: Onder stond : Voor de translatie was getekent van Meeckeren translatetr . Lager: Accordeert getekent Martensz , provisioneel eerste clercq:

DCCXXVIII: MALABAAR

30 Januari 1718

inleiding bij hct hicraan vonraigaande document;

jaar Coylang 893, den 215 Vin

maant Magaram ofte anno 1718, den 30” January, sijn voor den coning van Cochim den Weledel Agtb. heer admiraal verscheenen den caymael van Coddachery, dito ven Changaracodda Moerianatty-nambiar, %) tot nederlegging vad hun onderlinge questien, die dani op sodanigen voct weggenomen ende gemelte verschillende partyen ten vollen g’ assopieert zijn _ met onderling verband voorwaarde_ dat zy met hun drien voortacn niet alleen vrundschap cenigheyt sullen leven, maar ook het rijk Perem-baddapil (dat is Cochit) d’Ej Comp dazr het nodig vercyscht; getrouwelijck dienen allesints adsisteren in maniere als hiernz volgt.

Coddachery-caymael en Moerianatty nam biaar sullen voortaan tnalkander niet mogen schieten, geen arrest nog beslag malkanders goederen doen also sal Changaracodda-caymael tegens Coddachery voortaan niet mogen oorlogen, nog den cC den ander schieten; arrest beslag plegen.

Betcrkent vermocdelijk Resworen; Uit d Overgecomen Aiee 1719 Nde boeck, afdecling Mallabaar, folio

Caytael dc titcl Vcar “Tyhcer’ narbiaar Voor kaste der crntanai nambinar Mourianatta CERMAT den koning Tcor hem Corpu: II, blz: Ill

Cochin.

This cotent duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms

So tusschen haar eenige verschillen komen te ontstaan_ sullen sy geen vyaudelijkheden tegens den anderen Mog en ondernemen; maar de saek &n den coning van Cochim en dE Comp’ bekent maken en deselve door die mogentheden laeten assopieeren. Die dese orcre komt te overtreden, sal dloor Zijn Hoogheyt en Haar Ed” werden gestraft Op het bevel van den coning Va Cochim d’EJ Comp’ sullen zy met hair drien; des noods sijnde; ter plaatse daar sulx vereyscht, met haar nayros moeten verscheynen sonder eenig mancquement aan Zijn Hoogheyt en Haar Ed” gewoone lyke handteekening versterckt hebben_

Onder stonden eenige Mallabaarse caracters, betekenende handteekening van Coddachcry-caymacl, dito van Changara-codda- Mocrianatty-nambiar. Onder stond Voor de translatie, Cranganoor; den 315 January 1718 1u35 getekert van Meckeren_ g. translateur; Lager : Accordeert getekent M: Martensz , provisioneel cersie clercq_

DCCXXIX: BENGALEN:

29 September (?) 1718.%}

stuk bchoeit nict

wonden ingeleid,

Translaat Fzn de asbul-hockum coninglyke velschrift door orcer Van den coning Farochier Persiaans geschreven met net zegel Vdt Mhamet Jaer-chan meir-Samaan opperste der op- sigters van conings juweel-_ kleer- en giftencamers en vin de verdere kostelijkheden aan het hof be= kragtigd een goudgebloemt stoffe sackje sloten en met gemelte zegel op roode lack versegeld, met den Arineender Khoaje, anders Atiee-khan;

Den koning Cochin Hooge Regeering Rataviz, 2) Ook hitr Wccr decl alinea duor kopiist overgeslagen Uit de Over gecomen bricvtvi 1720, Hde boeck afdceling Bengalen; iolo 230 &. voor de dateering nou- op blz: 517.

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms OOST-INDISCEE COMPAGNIE 1602 1800.

Dcven coninx eerenkleden aan den Edelagtb Ewout VAi Dishoek; directeur vanw egen Nederlandse Oostindische Comp’ in Bengale resorte VZI] dien, afgesonden tot Hougly ontfangen den 20 Maart 1719.

Den Opperste en aansienlijckste syne natie en cieraad Tat syne onderhorige, Mijnheer Dishoek; van coninx enadelyke gunsten versekert sijnde en Op deselve verders hopend= weete dat Khoaje Petroes by sijn arsir suplicatieschrift aa01 Sijn Mayesteyt heeft vertoond volgens Mayesteyts ordre, VOOI - heenie aan1 hctn verleend otn juweelen, paarden andere koste- lijckheden Four Sijn Mayesteyt in Persia te versorger, deselve tot Ormuss in gereetheyt sijn gebragt e dat t' sedert |% jaer de Musquetters de zee hebben heset en passagie door deselve beletten ; buyten de schepen der Hollanders kunnen geene pas seeren Verders versoekt hy, Khoaje; by dat geschrift [dat] Sijn Mayesteyt aan my, ouden slaaf suude ordonneren een hasbul- hockum, met mijn zegel bekragtigd, op U.E af te geven des UE, die van Ormus herwzarts komen_ jaarlijx de goederen Van Sijn Mayesteyt over brengen van desclve de behoor- lycke vragten netnen, versorgen goederen van Sijn Mayesteyt jaarlijx wel spoedig overgebragt ten hove besteld werden_ dat van Sijn Mayesteyts hoogloflyke begeerte is; en bevele U.E_ deselve Op te volgen en te volbrengen. Den 7dor der mane Jilhedja, van Mayesteyts hoogblinckende regering sevende jaar of 29 September 1718

By gemelte asbul-hoccum ook beslooten bevonden CEn cartibel, beschreven Den omringer der wereld die goddelijck aangebeden wert heeit beede van Khoaje Petrocs gelast Een kostelycke gift van eeren uyt Mayesteyts onwaardeerlycke kleercamer at te geven senden aan den heere directeur der Hollanders,

1} In de gedruckte zegels, Inet Persiaanse etters EcETaven staat Knegte, atkonistigcn grootinagtigster coning Farochicr, omringcr der wereld Mhamed icr-chan De Arbitren van Maskate, Zie hiervior; blz 127 128 ctc" ") Hicrachter ziin vermoedelijk eenige woorden uitgevallel; b.v. orconneer €, Mlet ce sckepen Deze dateering klopt niet; Dsil-Hiddscha H, 1130 begint op 26 October 1718. De 7de dag dier maand val: qus Novcmber 1718,

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms 518

GENERALE NEDERLANDSCHE GECCTROYEERDE

Dishoek, gelijck tegenwoordig geschiet met Khoaje Petroes" broeder Ovanes afsende en by aenbreng met grote eerebewysinge onderdanigheyt te ontfangen:

DCCXXX_ BENGALEN.

21 Juny 1719

Na Ketelaar atnbassade ging Compagtics hande_ Bengalen cenige Jaren ongestoord 0oor ma;c Tccn begonnen Qaar gebruikelijke afper- sirgen der diverse Wnnttmscne anbtenaren WcCr Klachten dajtovet leidde: het volgende Vir"imna_

Translaat copia perwanna onder zegel van den rijxcancelier, den heer Cotto-bulmolk; coninx diwan Asher-chan verleend van welcken inhoud parwanna den mabab Chan-Zamaan-Bhadur mede is, de dato 2 Sjabaen of 21 Juny 1719,

Den vermogenden en trouwlievende diwan Asher-chan sy de hoede Gods_

Den wackiel der Hollandse capitain wegens dies capitain tot Pattena_ Dijkhov, is hier komen bekentmaken, dat sijn meester dit jaer de vaertuygen met coopmnanschappen tot Pattena gereetheyd gebragt hebbende, van intentie was om deselve hun tjjd Hougly te depecheeren dog doordien de regenten groote sommen gelt Vam genoemde sijn mcesters quamen pretenderen, sijn der vooreerst 21/2 door de gepleegde ge- weldenaryen geldafpersinge door weegs-sjoukidaers sjemedaers nog maenden boven dieni gestipuleerden tijd, dat barcquen met coophandelen dienen versenden doorgeschooten en aleer deselve hebben kunnen depecheeren sulx dat die goederen laet Op Hougly sijn aengekomen; ig oorsaek dat scheepen tot evengenoemde plaets Sijn blyven leggen. Invoegen de moddeseddies der gemelte provincie

Uit de Overgccomet bricven 1721, l6de boeck; afdeeling Bengalen, iolio 195 eV UOor sjoukidaar zie hierroor noot op blz 30. Voor jemadar , politic - fficicr, hiervoor , blz 276

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on 12 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms COST-INDISCHE COMPACNIE 1602 1800.

door afpersen Fan groote geldsommen sijn meestets moeyelijkheden aendoen, waerdoor se merckelycke schade komen lyden. dewyle die natie de fermaens VatL den coning Bhadur-sja, waarby staet gemelt om den tol van 2V2 per cento te betalen, aen handen hebben, versogt dien suppliant dat Len desen belargen Jen UE_ mogte geschreven werden_ Dierhalven werd U.E, aengeschreven, dewyle de Hollanders voornlame cooplieden sijn, door wiens negotie Mayesteyts inkomste merckelijck vermeerderen, dat volgens den inhoud der [ermaens oude gewoontens rawannes %) atgegeven moetcn werden, mitsgaders soodanige adjude bewesen, dat hun tijd de vaartuygen met coopmanschappen kunnen J senden en met de grootste gerustheyt den handel mogen voort Seten sonder dat eenige merckelyke somma vin hum werdcn afgedwongen, opdat er geen nadere klagten ten desen subjecte aen hov werden geforineert; macr integendeel moet een rasiename Van den Hollandsen capitain dit-aen werden gesonden Al het bovenstaende moet sonder mnancquement geobserveert volbragt werden.

Onder stond Getrinslateerd door Redoch; Onder stond : Accordeert clercq:

was getekent

Adriaen

Munt; gesworen eerstc

DCCXXXI PERZIE

October 1719.

Ondanks de door Ketelaar gesloten overeenkomsten bleef in 1719 de zijde- Icrcrante WCC1 acnerwcre Onde-tone mcn aox zniere moeieliikhecen Jrecfut Jan Oets ’EdoCe zich Yerdanc hierncde tot den riikshe auurdcr VtOCE nadere berestiging Ketelaar Tue”eslate privilcgien, heti bij d roeende apostille; rerleed Wero

Redoeld zijn de firltalls van Asicm Bahadur; hicrvoor blz 299 Passen Hobson-Jobson LACC Fowannah. Varsoweng W cordei hceit ; Rawanna ~quittancie. Bedoeld raddnima docuteut waarbij een Yrocgcr incezoneu Klacht, ref zock &c Vordc ingctrokken = abrogating former trigagement” WIlson TtCF Hierkcen Uit de Overgecomen briczc# 1721, I7dc boeck, aideeling Persia , iolio 360.

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on 12 Oct 201 18,05 HUTC All use subject t0 hup Waboutjstor orgherms 520

GENERALE NEDERLANDSCHE GEOCTROYEERDE

Translaat Persiaans appostil gerequestr eerde VZnl den Edelen beer directeur Jan Oets a2n Sijn Hoogheyt, den heer rijxbestierder Faat-Allie chan, concernerende de geregtigheyt der ducaten_

Alle de gouverneurs regenten en pagters van Spahan, mits-gaders de tolmeesters en pagters van de zeehavens van Faars en de wegbewaarders van Spahan tot Gamron moeten naer den inhoud Fan verleende nandanent acn den commissaris Joan Josua Ketelaer te werck gaen en de pagter van de geregtigheyt der ducaten sal het geordonneerde opgemelte nandament gehoorsamen en ook volgens de aloude gewoonte den capitain der Hollanders laten bandelen aen hem gene molesten aendoen Dit is geschreven in de maend Sihadje in jaar 131, ovet- eenkomende met ons in de maend October 1719, sijnde verders met Sijn Hoogheyts zegel versegelt: Aidus door interpretatie van Com pignies tolck;, Elias Sahid, overgeset door my getekent van Lijpsig: Onder stond Accordeert P. * Lam, gesworen eerste clercq;

DCCXXXII: PERZIE

October 1719.

Zic

inleiding bij

vorige uo uieTil.

Translaat Persiaans appostel op gerequestreerde Uene den Edelen heer directeur Jan Oets aen Sijn Hoogheyt; den heer rijxbestierder Faet-Allie-chan_ concernerende de tollen geregtigheden.

Volgens de oude mandamenten; die &en de Hollandse Comp' verleent sijn geworden vatl geen Comp' dienaren, groot of kleen, geregtigheyt te nemen ook aen haer gene molesten aen te doen soo werd heden wederom aen alle gouver-

Dc provincie Firae Uit Ovcrgecomie bricven 1721, 17de hoeck; afdeeling Persia_ folia 360 361.

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subject t0 hup Waboutiston wrettemms OOST-INDISCHZ COMFAGNIE 1602_1800.

521

neurs regenterl, pagters etc van gcheele rijk; voornamentlijk Vin Spahan tot Gamron, gelast, dat sy voormelte mandamenten sullen hebben in agt t nemen te gehoorsamen_ Dit is geschreven in de maent Silhadje in jaer 1131, over- eenkomende met ons in de maent October anno 1719, sijnde verders met Sijn Hoogheyts zegel versegel: Aldus door interpretatie van Cuip tolck, Elias Sahid, overgeset door my getekent van Lijpsig: Onder stond Accordeert P. Lam gesworen eerste clercq:

DCCXXXIII: PERZIE_

October 1719.')

ireiding hiervojr, blz: 519.

Translaat Persiaans appostil Op gerequestreerde van den Edelen heer directeur Jan Oets a2n Sijn Hoogheyt, den heer rijxbestierder Faet-Allie-chan concernerende de hofschuld en de leverantie der syde:

Aengaende de schuld waerover versoek is gedaen hetselve [sal] voldaen werden: En wat aangaet de sydehandel, terwijl de tijd voorby is om dito gespin versamelen en het te Ver= negotieeren, sullen wy het aenstaende jacr naer Gilan sydequartieren ordre senden dito gespin te koopen aen Ulieden te leveren. Dit is

geschreven in de maent Zilhadje in jaer 1131 Dver- eenkomende met ons in de mnaend October 1719, sijnde verders met Sijn Hoogheyts zege versegelt.

Aldus door interpretatie Va Comp’ tolek; Elias Sahid overgeset door my getekent van Leipsig: Onder stond Accordeert P, ’t Lam gesworen eerste clercq:

1. Uit de Overgecomen bricven 17ZI, I7de boeck, aideeling Persia, folio 361,

This centent duwnlo: ded tiom |46,50,98,28 0n Weil, 42 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms 522

GENZRALE NEDERLANDSCHE GEOCTRONEERDE

DCCXXXIV, PERZIE_

October 1719.1)

Zie de inleiding hiervior op blz_ 519. Ook ket mardarent var November 1717, blz, 301.

Translaat Persiaans apostiz gerequestreerde 4ai den Edelen heer directeur Jan Oets Jen Sijn Hoogheyt, den heer rijxbestierder Faet Allie-chan, concernerende de hoofdgelden der Benjaense natie Wa Gamron Congo

bogvc ermogende heer generalissitus van ’t geheele rijk van Persia en begl erbegie van Faers en Adderbaadjoen; mcet examinatie van de saek; en s0o byaldien van de Benjaense inwoone ders Congo en Gamron volgens coninglijk manda- ment, beginnende in jaer Itiel of anno passado wanneer vryheyt geordonneert geworden terwijl toenmaals gelast van ’t geheele rijk voor de militie van gemelte zeehavens Lhaer etc contributie nemen; van gemelte heydenen cok is genomen s0o moet hetselve als een hoofdgeld gerekent Wut den; Maer na dese ncer volgende jaren moet er niets van haer genomen (te) werden: En soa byaldien vanl haar geen contributie genomen moet Jen gemelte heydenen evenwel daerover geen molesten aengedaen werden. Dit is geschreven in de maent Zihadje in jaer 1131, Oycrceti komenide met OS in de ent October anno 1719, sijnde verder met Sijn Hoogheyts zegel versegeld.

Aldus door interpretatie Fatl Comp tolck; Elias Sahid overgeset door my getekent val Lijpsig_ Onder stondt: Accordeert P. ’t Lam gesworen eerste clercq

Uit de Overgecomct briceen 1721, I7de boeck, afdeelirg Persia, folio 361-362 Zie hiervbor; blz. 501. Gouverneur Zie hiervbor , naot op blz. 90. Hier bliikhaar Wcer dcel van det zin Uitgevalle

Tis centent duwnlo; ded tiom |46,50,98,28 0n Weil, 12 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subject t0 hup Waboutiston wrettemms OOST-INDISCHE COMPAGNIE 1602_I800.

523

DCCXXXV_ DJAMBI

December 1719.

In 1719 overlecd sultan Kiahi Gedeh van Djambi werd opgevolgd coor Astra Ingalagz zooile dat Djambi gcbruikelijk Eaf that dec troonswisseling aanleiding taciclikheden: Zells dreigden bovenlanders" oorlog _ zcker de Peperaanplantingcn Vcrrocstcn; vetzcck dcn nicuwen qutan trok uaaroI_ ScCUI_OC var hct Ncderlandsche kantoor, Willer Dacrns; in gezelschan eenige riikegrooten qaar bovenlarden, MaIr nien in slzagde de Fewonden gcmocdercn Lalmcrrcn Nadat ander aaT Kenech gercgeld was Ecvestigde de sultan dc door zijn vcorgangers dc Com- pagtic gcslotcn verdragcn (Onxitgege Inisstere Jativt ACd? Batavic, April 1720,)

Translaat Malays geschrift by forma VA contract, gemaekt door den coning van Jamby ter ecnre den resident Paulus van der Stoppel boekhouder Willem Daems ter andere syde, ontvangen te Batavia den 5 July [720.

jaer ylugt des propheets 1132, jaer Ha, den 1980 van maent Moehharaam_ Woensdagh Voor middag:

Sultan Siry Astra Ingalaga mitsgaders pangerangs Soeriadinata, Nattaningrat, Astraningrat, Kasoema Diepa Tsjitranagara Martawidjaja, benevens alle grooten hoofden der gedeeltens van de revier van Jamby, sijn by desen renoverende voorgaende, maxime mcthode deses rijx gemaekte opgeregte contracten; ende werd alsnu met den resident Van der Stoppel, staende desselis gesagvoering alhier tot Jamby in de logie, als dengenen die de orders Vin den heere Gouverneur-Generael Henric Zwaerdecroon Raden van India UCIl den stltan voorstellende overeenge

1. Uit de Overgecomen bricvcn J7ZL , I5de boeck afdeclirg Jamby, folio volgende: Dit contrict slecnt gestcld, bovendien hicr cair onduidelijk weinig bclargrijke zaken bevattendc Bij volgerde overeerkomst ict Djarbi zal gezien worden, hoe de regeering Batavia ovcr Van der Stoppel en zijn contract dacht; 3) De dateering is nict in orde: Hier staal : den 19n Muharram 1132, zijn decemocr 1719, dcch dit vicl op ccn Zatcrdzg: De onderteckening hecft den ccrsten Saiar 1132, ook op Wocnidag Di: is al cuanacer onjuist. Safar 113Z begint op Donderdag Dccemicer 1719.

This cuntcM duwnloudcd trom |446,50,98.28 un Wel, 12 0L 2016 8.05.44UTC AIl use suhject Innm /anouirm orgnetus 524

komcn ende vastgesteld, dat de oude forma der Jambyse rijx gewoontens gelijk deselve ten tyde Vin sultan Agon geweest sijn niet sullen werden verandcrt, maer stand grypen ons onse nakomelingen, ende dat sulx ook mede van de syde van den resident ofte diegeene, die hem in der tijd sullen komcn te vervangen_ sa) gedaen ende geobserveert werden.

Articul Niemand, wie het ook soude mogen wesen, boven beneden winds leggende voick; sal vermogen eenigen peper vin Jamby uyt te voeren, ende 600 mede niet de volckeren van Jamby ; dan het sal alleenig Fry staen aen Nederlandse Comp" dien corl koopen cn te docn uytvoeren_ behoudens dat nogtans; winneer den sultan gesanten sal willen senden sal den sultan by die gelegentheyt 1000 picols jaerlijx ver- moger uyt te voeren sonder meer; wel verstaende Or te dienen tot gescherck, maer niet Voor negotie

Art. Aangesien den zultan aen de Nederlandse Comp' alleen den peper tollereerd_ soo werd ter wedersyden gecontracteerd, dat d'E,. Comp voor yder picol in contant betalen sal realen, en met negotie goederen 4V2 realen, ende dat de betaling aen den eygenaer vin den peper selfs sal werden gedaen Art, Ende opdat alle wedersijds te ontstane moeyelijkheden Sullen mogen blyven geweird_ sOo sal ten opsigte der te stellene prysen kleden des sultans sabandaer met %) den prijs waerde derselver beramen, ten wedersijds genoegen

Art.

Ende opdat niemand eenigen peper soude: mogen ofte konnen vervoeren_ sullen (de vaartuygen) door eene van Compagnies wegen ende des sultans sabandaer alle vin Jamby Vcr- trecken staende handelvaertuygen behoorlijck gevisiteerd wer- den; ende den peper, die sal werden gevonden clandesteyn vervoerd tc wesen sullen door haer werden geconfisqueert,

1} Zie VCOI sultan Agerg Djambi Cor pus blz, 137 e 328. Achter dit 1oorn klaarblijkelijk icts uitgcvallen; b.v nden Nederlandsen resident"

Tuls conlent dawnload-dtom [46 50,98 Wed 12 Ocl 2016 18.6334UTC cne Mu /anouirim Manicms OOST-INDISCHE COXPAGNIE 1602-_1800.

weten eene helft VOOI den sultan andere helft Voor den resident Art: Aangaende de volckeren T4Tl Patsjinan; 1) die sullen door den resident tot soodanige diensten gebruykt werden, als ten tyde

van sultan Agong is gepractiseert Ende indier den resident ietwes V4t den sultan mogte begeren, sal hy daervan aen den bandaer kennisse geven, en die selve aen den sultan Vuur- dragen; ende soodanig zal ook door den sultan in selver voegen gedaen werden Dan, indien er cenig nieuw aengekomen hande laer Sig tot Patsjinan neder set ende aen volck van Fasjinan schuldig is, sal den soodanigen als een Patsjinander dienst doen ; MaCt sijn schuld voldaen hebbende weder als een handelaer werde gerekent; ende byaldien eerst woonplaets Tannapileh genomen heeft, sa] Tannapileh moeten overkomen; maar Patsjinan woonplaats nemende, Patsjinan blyven moeten Dan; eenige handelaren haer onder gehied van den sultan willende begeven_ salsulx door den resident niet mogen bclet werden Ook sullen aen werenskanten wedergegeven werden volckeren van Tannapilek, die na Patsjinan woOn overgaen van Patsjinan na Tannapileh Ende S00 Sy seggen schulden hebben, ende dat die maer 10 realen groot is_ sal daerom den crediteur niet vermnogen blyven; dan; GOo ymant voorgeeft schulden te hebben enide by sijni crediteur blijft; sal daerna ondersoek gedaen, mitsgaders by contrabevinding met ecn geldboete Vin 10 masen gestraft werden, wiirvan masen tot boete van hotsullen wesen

Art: Byaldien iemand sig by den resident ofte die Patsjinan in schuld sal willen steeken_ dat s00 sulx meer als drie realen mogt bedragen_ sal daervan aen den sabandaer moeten kenmisse

1. Patsjinan Petjinain; letterlijk : woonplaats der Chincezen dus Chiteesche kamp, thans deel hoofdstad Djambi, den linkeroever der rivier ligt; Het daar, dat zich de Hollandschc loge bevond Zic cok WeLLAN, De loge Djambi i {707 . den rechlcrocver tegenorer Petjinaan Sic ! De kopiist Trazkt Nervan rcbellen Dit gelezen Ma2ten Vorcen ’ One Patsjinan hel gezag Vucri

This cotent duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms 526

CINGDALG NEDERLANDSCHE GCOCTROYEERDE

gegeven werden_ Ende 500 wanncer den resident iemand schuld leend, baven - of benedenlander, ofte imand van Tannapileh; ende dat sulx mct voorkennisse ordre van den sultan komt te geschieden, soo belooft Sijn Hoogheyt S00 danige schulden te sullen voldoen ; din, sonder ordre Voor kennisse van den sultanl door den resident eenige leningen gedaen sijnde, ende dat Sijn Hoogheyt om hulp werd versogt; sal Sijn Hoogheyt syne hulpe bewysen; ter oorsake den sultan een voorstander is van regt van dE. Comp’ ende omdat er in desen tijd veele Jambineesen vaIl quaed gedrag sijn _

Art: Indien des zultans onderdanen en die op Tauapileh ofte Patsjinan sijn dan wel de handelaren, die “yt zee na boven ofte van Moewara Tambessi beneden komen, eenige slaven koopen

ofte iemands schulden aenvaerden ofte ymand verpan- den ofte eenige schulden met nenschen voldoen ofte menschen tegens menschen wilde uytwisselen sullen daervan een schrifte lijck blijk by des sultans schryver moeten halen ende daervoor door de wedersijtse contractanten Yz reael betaelt werden Dog SOO geduirende een week tijts geen schriftelijck teken daervan des sultans schryver komen te halen; sullen sylieden handen der justitie vervallen Edog eenige dienaren vZIl den resident wegloopendc, ende door de dienaren Vanl den sultan gevat werdende_ sullen sy deselve vastbinden aen aan resident moeten overgeven, gunt ook sijn plaets moelen hebben ontrent dienaren van der Sultan; Maer eenige dienaren van den sultan tot den resident komende overloopen_ ende door quade uytstroyinge als ware eene separatie tusschen den sultan den resident soeken maken, sullen de soodanige moeten by den cop gevat en in versekering genomen werden OIn daerover door den resident de sultan KOnnen werden gestrait.

Onder stond Aldus gedaen ende geschreven palijs coninglyke wooning Van Siry Sultan Astra Irgalag:, den eersten dag van de maent Safar, op Woensdag jaer 1132, jaer Ha;

sLlal ouderdaten Tannapileh olte dic o Patsjinan sijn Er staat ymnacds De onderteekcning weggclaten,

This centent duwnlo: ded tiom |46,50,98,28 0n Werl, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subject t0 hup Waboutiston wrettemms OOST-INDISCHE COMPAGNIE 1602 1800 .

DCCXXXVI: MOLUKKEN.

14 Juni 1720.

In 1660 had de Compagnic, a/5 arbiter optredendc {usschen de Yorslen Terite Tidore & Batjan, grensregeling tusschen hunne gebieden vas gesteld: Sedert War Cn_ de koningen TWCC ccrstgerocmde landen Orcene Rcwcest Ovcr dc Ercils tusschcn bcidcr gcbied Halmincira_ als gevolg gebrekkige formuleering het desbetreffende artikel. Van aanwczigheid Ternate Maakic de Raad Indie, Cornelis Hassclaar, cominissaris Mi1r Oostersche provircien gezonden 1720 gebruik, dit geschilpunt weg WetiCI

Contract o overeenkoming, besloten en voor altoos tgestelt tusschen Sijn Hoogheyt Miris Candar Karneny Quitchil Radja-lauwt, koning van Ternatcn ter eenre Sijn Hoogheyt Hassen Oedin, koning van Tidori ten inderen syde; nevens wedersidse rixgroten; ter presentie, met bemiddeling en toestemming van den heer Raad-extraordinaris van India en commissaris Cornelis Hasselaar, in name en vanwegen den Ed’ Heer Gouverneur-

Generael Henric Zwaardecroon den neeren Raden Fan India_ representerende hoogste magt en authoriteyt LA de Generale Neder landse Oostindische Comp in dese landen, nament lijk =

Dat, aingesien tusschen Haar Hoogheden_ coningen Fan Ternaten Tidoor cre districten of landschappen, ge” naemt Toniko en Kiassa leggende op de overcust van Batachina of Halmahera, scdert veele jaren verschil is geweest gecn wel principaal is ontstazn door een duystere of wel dubbelsinnige stellinge by het contract, op den 10”” December Jnno 1660 tcn overstaan van den gouverneur Simon Cos gemaakt tusschen wylen Haar Hoogheden Mandarsaha ronitik vati Ternaten_ Saifoedin, koning van Tidoor en Alawadin, koning van Batchian_ nevens Haar Majesteyts rijxgrooten_ wzardOOr gemelte Haare Hoogheden van Ternaten en Tidoor beyde pretentie van eygen- dom voorschreven landschappen Toniko Kiassa tot

Ui de Overgecomen brigven 1721 , vitrde boeck; folio 1830 volgcnde; Ook 1722 Izde boeck, afdecling Tcrnatcn; W1ar zclfs Fcd roorcolA folio 168 349 cv.

This centent duwnloi ded tiom |46,50,98,28 0n Weil, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subjectt0 hup Wabout iston mte”temms 528

GENERALE NEDERLANDSCHE CEOCTROYEERDE

toe gemaakt en door beyder onderdanen bewoond gewor den IS.

Maar dewijl sodanige tweevoudige pretentien een deselve landen eel ;usie en moeyelijkheden soude konnen Ver oorsaken en ook de bewoonders van dien niet soude weten wien sylieden Voor hun wettig souverain moeten erkennen_ So is dat genoemde Haare Hoogheden_ Miris Kandaar Karnem Quitchil Radja-lauwt; koning vatl Ternaten, en Hassaroedin_ koning van Tidor; en haare rijxgrooten_ voorgaande rateficatie als nog in sijn geheel van kragt waarde houdende her gemelte contract van den 10”” December 1660, ten overstaan van den gouverneur Simon Cos gemaakt, wegens de genoemde landschappen Toniko en Kiassa ter presentie_ met bemiddeling toestemmingh van opgemelte heere commissaris Cornelis Hasselaar met den anderen veraccordeert, besloten_ VoOr hun als hare komelingen vodr althoos hebben vastgestelt, namelijk :

Dat het landschap, Toniko genaemt, leggende benoorden de rivier Toniko, sal toebehoren cn sijn eygen aan den koning van Ternaten_ ’t landschap; genaemt Kiassa_ lcggs ende besuyden de genoemde rivier Toniko_ sal toebehooren enverblyven ain den koningh Van Tidoor,

Dat de gemelte rivier Toniko, die cok alleen sal eygen zijn Ae den koning Vat Ternaten, door geen onderdanen van den koning van Tidor met consent van den koning van Ternaten Sal mogen werden bevaren de limietscheydinge wesen Vooi soverre deselve

Oostwaart loopt tot Fe desselis bogt omtrent 300 roeden vin de zee, vanl waar de limietschey dinge van de gemelte twee landschappen vervolgens sal gerekend werden regt Oostwaard-op tot aan de landscheydinge oi den weg tusschen Tonge Dodingo, sulx dat het Iand Toniko benoorden de voorschreven limietscheydinge vervoigens

Vccr dc Dvcrecnkona 1650zic net Deghregister Balovia 1661 , 162 ; STAPEL , Pieter Dam $ Besckryzinge , II, blz. 54 en 55, alsuiede De KLERK , Vav MIJLENEOXK AltinG , Rapport Vtt Compognies teoi Groote-Oost, Dit Rapport stelt echter den datum Ecnoemdc Drereerkonat ong ECale 10 Fcbruari 1660. ees Inasszn Oedin

This content duwnloided tiom |446,50,98.28 on 12 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms OOST-INDISCHE COMPACNIE 1602 1800.

Dodingo, aan den koningh 47mn Ternaten_ Kiassa, suyden limietscheydinge en vervolgens Niagoja gelegen_ aan den koningh vati Tidoor sa] behoren; sonder dat verders enige de minste veranderingh werd gemaakt wegens de andere landschappen plaatsen, die Haar Hoogheden van Ternaten en Tidoor volgens het gemelte contract van den jaare 1660 op voorschreven land Halmahera aan yder in eygendom toes behorende sijn.

Aldus gedaan en besloten op Ternaten in casteel Orange, den 14” Juny inno 1720_ hebbende tot bevestigingh van dien voorschreven Haar Hoogheden, de koningen Vat Ternaten Tidor, desen met nun segel Signature bekragtigd met nevens d’ ondergetekenden, wedersijds rijxgroten Vatw egens d’E Comp’ ondertekent door den heet Raad-extraordinaire Vat India commissaris Cornelis Hasselaar, tet overstaan bywesen Vin den heer gouverneur Anthony Heynsius den raad was getekent Cornelis Hasselaar. Lager stond Compagnies segel, gedrukt in rorle lacke, daaronder Ter ordonnantie Fan gemelte heer commissaris was getekent Ernst Holeman, secretaris Wat lager : Ons present getekent Hcynsius, Jacob Cloek; J. C. Pielat; Voges, Comans, Reaal, H” Gras - winkel, J van Gijn: Accordeert, Dubbeldekop, secretaris:

DCCXXXVII DJAMBI

October 1721 .

Het contrac; in 1719 door Van der Stoppel mnet nicuwen sultan vad Djambi hesloten hiervoor; blz, 523 droeg peemszins goer-kcuring de Haoge Rcgecring Batavia. hazr briet 10 Juni 1721 ricp zij Van der Stoppel aigeschrcven Fapc Mr Batavia [EiP Bekalve slordige aduninistralie “erwiten Gouvericur-Generaal Rade heti

aangaande het door hem gesloten contracl, dat hij dat buyten Wst Yoorkenniese comsent speciale qualificatie” Ead Gcgaan; Vcrder WcC5 de rcgcering visitateur ~gereraal Abraham Patras,

Uit ket Contrectbosk; Ook in de Overgecomen prieveu 1722, I3e boeck; aideeling Jamaby; Zde deel, iolic volgende. DI. 93.

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subject t0 hup Waboutiston wrettemms 530

GENERALE NEDERLANDSCHE GROCTOYEERDE

die Djazbi C1kC ervaring keude al: cotunissaris Mar Paletbang Djamhi. Uhcm medcgegcven instructic Iccst Hiecrvoren zijnde nenti gemazkt het wecrgadeloos contract, netwelcke den vendig Vzn Stoppel den Jambysen koning had doen dlerierenen; sal het vooral vcrcrsschen; n3 dies anullemcnt nct 2holccren alle msverstang tusser Zlin Hoogheyt gctleente; dat] dE Cotnp ook nem Unon wcttip koning crkcnne mitsgadcrs alsdan hem geslotcn Zillycpaan werde by wege renovalie soodanige Aacat ccrcert vrundschap commercic Toor de Taaste docr Ke A Kiey Gedee, odertckend geworden den IOcn September de anno 1714 2) UE nictonkckent, als sijnde voorgeiallen ulcr zyne resideutie tot Jamby voorilelt” Acte Vam renovatie der vorige contracten, gesloten tusschen de Nederlandse Oostindische Comp” successive coningen van Jambyse rijk; nevens nog eenige andre articulen vin verdrag, gemaakt ge- sloten tusschen Sultan Astra Ingalaga nevens verdere groten Van het gemelte rijk ter cenre, ende uyt nimne ranwegens Sijn Edelhijt, den Hoog- Edelen-Gestrenge Heere Henric ’Lwaardecroon; Gou- verneur-Generzal Edele Heeren Raden Van Nederlands-India door evengemelte Haar Hoog Edeles expressen commissaris en afigesant, den visi- tateur generaal der Indische negotieboeken, Abraham Patras, ter indere zyde;

Articul Eerstelijk werd besloten; dat een altoos-durende vrcde en vrundschap s2l zijn tusschcn de Nederlandscke Comp’ den coning van Jamby_ mitsgaders desselfs nakomelingen suC cesseurs, mnet wedersijdse betuyging, dat oude verbonden; wel speciaal die Op den Juny 1643 met den commnissaris Pieter Soury; den Augustus 1681 met den commissaris Francois Tack; den 15 Augustus 1683 met den commissaris Willem Hartsink, idem den 10 September 1711 met den coop InaI Abrahamn Patras successive cooningen van Jamby gemaakt gesloten zijn, desen werden gerenoveerd

Deze instructic gedateerd 10 Juni 1721 vindt neT in de Over - gecomiet DHo 1722. erate boeck, iolio 399 Zic hiervior, blz. 385 <1 volgerde_ 3) Zie respeclieveliik Corfis blz . 280) e 324 e,“, hiervoor, blz. 385 en volgende Inderdaad vindt men de qeeste bepalingen bovenstaan contract vrjwe woardelijk TroeZCrc overcenkongten Letug

This cotent duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms OOST-INDISCIE COMPAGNIE 1602 1800.

vernieuwd; met de wedersijtse begeerte, dat deselve van die kragt waarde zullen werden gehouden en nagekomen ilsol alle deselve van woort tot woord in desen wzren g’ insereerd Voor soverte eselve door desen tegenwoordige meuwe uyCr eenkomste niet en werden te niet gedaan_

Eu opdat de vreede vrundschap tusschen de Nederlandse Comp en den coning van Jamby des te vaster werden gemaakt onderhouden, remitteerd gemelte Comp’ desen 4 Zijn Hooghijd, den zulthan Astra Ingalaga, alle hetgeene desselfs grootvader overgrootvader wegens oude schulder_ agter= stallen; als gedaane onkosten in bewysen Wa assistentie aan rijk van Jamby in de vorige oorlogen en troubelen, met haar dood aan d’E. Comp’ nog schuldig en ten agteren zijn gebleven; verklarcnde den Gourerneur-Generaal Raden van India daarvan niets te begeeren, mits dat deeze acte en geen daarby tot welstand dler wedlerzijdse landcn onderdanen besiotcn gecontracteerd, in alle zyne deelen, en bysonderlijk omtrend het poinct van den handel van den peper, amphioen en kleeden; sonder eenige infractic te gedogen door gemelte sulthan heylig- lijk werd onderhouden mnaar belangende de schuld, gemaakt by regering van de laast overledenen sulthan Kiey Gedee, DUci verschotene pentingen tot onderhoud Vam desselfs broeder, zulthan Maharadja Batoe; verklaarale Siri Sulthan Astra Ingalaga die als eygen aan te nemetl, en belooid wyders dezelve in het korte te zullen alileggen en betalen:

Ten derden is vastgestelt, dat de negotie Van gemelte Comp tot Jamby gedreven sal werden door factoirs off cooplieden, 177 gedagten coning daartoe expres aangestelt, zonder dat Comp residenten an haar eenige coopmanschappen oite contanicn zullen behoeven laten volgen dan op speciale authorisatie oif ordre des conings en ten Orerstaan van eene der sabandaars, en sulks altijd de helft contant de helft kleeden, van welke laaste den prijs naar wederzijdse bewilliging zal moeten gere- guleerd werden.

Is verders veraccordeert enae besloten, dat de Nederlandse Comp alleen ende met seclusie van alle vreemde Europese en

Tmis ccntent duwnlo:ded tiom |46,50,98,28 On 12 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms

Inlandse natien zal mogen incopen en uytvoeren alle den pepel , vallende in het rijk van Jamby, ten pryse Fan Spaanse realen contant en 358 gelyke rijxdaelders in cleden ofte andere Coop manschappen het picoi V4IL 122V2 Hollandse schcon suyver

geharpt gewogen met daats off wel Hollandse schaal, met billyken uytslag, van twee ten hondert, boven welk door de Comp nog rijxd. Spaans in contant voor den uytvoer en toll Van ider picol ten behoeven van den zulthan za] belaalt werden_

De peper, die aan de Comp geleverd werd, sal door des conings factoirs off cooplieden tot voor wal vin Comp' logie off pagger, dog V4t daar door Comp eyger dienaars pakhuysen mioeten gebragt werden ; atschec- pingen sal den sabandhaar off emand andets_ by hem daartoe gestelt; alleen de uvtweginge doen_ enietende daarvoor volgens oud gebruyk dertig Spaanse realen des daags, boven de ge wuunC vereeting al stuks kleedjes olte de waarde van dien, ter summd van vijitien rijxdaelders_ YoOI elk schip, dat CCO picols peper komt te vervoeren, en VOOr de minder ladende Maall advenant, dat dezelve voor de logie ofte buyten de rivier werden geladen, mits dat den sabandhaar gehouden sal sijn het egen lange laten continueeren; als men by het dagligt soo des morgens als des avonds_ tekenen der daats off de evenazd van de schaal konnen sien off bemerken_

Het sal niemand dan alleen de Nederlandse Comp off die met hare passen vOOrzien zijn, vrY staan het rijk van Jamby brengen ofte verkopen den amphioen mitsgaders alderhande soorten van Bengaalsen, Cormandelse; Zouratse en Tuttucorijnse kleeden off lywaten, peene Fan confiscatie tcn voordelen van den coning Comp yeder VOOt kelft; ten welken eynde; alsmede tot voorkominge Fan alle sluykeryet omtrend den vervoer des pepers het de Comp" sal vTY staan allerwegen langs de Jamkyse rivier, daar het sa| nodig ordelen_ wagthuysen stellen alle aankomende en uytgaande

Gezecfd. Utster 0i wecgstok: Dcorslag o overwicht:

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms OOST-INDISCIIE COMPAGNIE [602 I800.

vaartuygen, waarop eenige suspisie soude mogen hebben visiteeren_ daarin versoek van Comip resident tot Jamby coor des conings sabandhaar de behulpsame hand sa/ moeten geboden werden, zullende de agterhaalde peper soowel als den amphioen, kleeden off lywaten, ook ten voordeelen Van byde partyen werden geconfisqueert, geen Jambysen onder- daner, ingesetenen nogte hare vaartuygen, naar elders mogen vertrekken dzn met behoorlyke pas van de E Comp voorsien Om ontmoetinge Vam Comp' scheepen off mindere kruysende vaartuygen Voor geen rovers jangesien en wegge nomen werden_ welke pas telkens naar wedercomste ook 7an1 den resident wederom sa/ moeten vertoond werden; En sullen passen niet verder mogen verstrekt werden dan bezuyden F7n7 Jamby direct Banca_ Palembang, Batavia, sonder in passant Cantam mogcn1 aandoen voorts

sooterne sig oosten Batavia het eyland Java komt uyt strekken; bewesten Jamby tot Malacca en Billiton toe dog genegen zijnde na cenig ander district off plaatscn vzren, sulks aan den heer Gouverneur-Generaal en de Raden vin India tot Batavia moeten versogt werden en die dan daarinne na billik- hijd sullen handelen:

Ook sal de Nederlause Comp des nodig agtende_ aun mond van de Jambyse rivier mogen possederen en aanhouden een huys off woning voor hare dienarer, die aldaar genootsaakt sijn met hare scheepen VOni mond van rivier hare be - ladinge oft ontlossinge wagten, dat alles buyten behalven dat erff, hetgeene tegenover stad Jamby ligt waarop logie vastighijd Tan Comp' volgens de oude contractcn opgeboud staat, met sodanigen ruymen uytsigt tot sekerhijd Vaor brand andere ongelukken; ai5 daaromtrend Van noden zal moeten mogcn opgeruymt werden; sonder dat hetselven deezen van niemand binnen de vijfitig roeden vam Comp vastighijd zal mogen werden beboud off belemnmert, belovende den coning Op desselfs coning lyken woord Nederlindse dicnaren effecten tegen alle overlasten quade onderneminge; door wie off wat natien het ook soude mogen eesen, in syne bescherminge en hoede mcmtn

Hct Contraclboek heeit Jasseeren : de Overgecomen bricven possederen:

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Werl, 42 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms 534

GENERALE NEDERLANDSCHE GEOCTROYEERDE

Voors sal vin byde partycn de Nederlanders als Jamby- neesen, ider heer meester blyven onder zijn eygen onder- danen dienaren sullen overlopers vrygeboorne off slaven, wedersijds ter goeder Trouwe werden overgegevcn, wzar het ook;, dat eenige van Comp subjecten Mahometaanse godsdienst hadden aangenomen Ook zal een igelijk by voorval Var ontstane questien tussen wedersijdse onderdanen zyne eygene naar regtmatighijd straffen gecn jurisdictie over den anderen veriogen oefenen_ Dog over de vreemde natien cooplieden, tot Jarby wonende off met Comp licentie aldaar ter negotic als anders aankomende, sal den resident van de Nederlandse Comp' het gesag gebied hebben dezelve te regten in hare zaken VOOrt te helpen daar het nodig wescn;

Alle welke nadere pointen dusdanig zijn besloten opnieuw bevestigt uyt name ende vanwegen Generale Nederlandse Comnp met den zulthan Astra Ingalaga coning van Jamby, nevens de verdere groten van dat rijk; Z00 voor hun Voor hunne nakomelingen wettige successcuren. En wiaron dry eensluydende actens in de Duytse Malijtse talen hiervan gemaakt €n door wederzijdse partyen met behoorlyke signature bekragtigt zijn, omme wyders nog nader by den Gouverneur Generaal en de

Raden vin India tot Batavia sodanig geappro- beert en mede onderteekend, en met het groot segel van d’E_ Comp bekragtigt te werden, ten eynde cCn voor Haar Ed” ot Batavia een voor den Jambysen coning voormelt; ectI Voot Comp resident tot Jamby Veeser 7ag

Geschreven bevestigt Jamby binnen hoff van den zulthan Astra Ingalaga, in ’t jaar Jesu Christi 1721, den dag Vam maand October, Mahometaanse stijl jaar 1134, genaamd Dalawal; den 30 van de maand Zulhadja Dingsdag, middags ten vijff Mren Eeias getekend Ab” Patras_ Ter zyden stond het zegel van d’E Comp gedrukt met swarten inct.

1. Hct afschrift in het Contractbock had hier

verschrijving 1741.

This cotent duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subject t0 hup Wabout iston mte”temms UOST-INDISCIE COMPAGNIE 1602 1800.

535

Ratificatie van de Hooge Regeeringe Op de articulen Fan verdrag, geslooten tot Jamby door den commis Saris Abraham Patras; uyt naam vanwegens Comp cenre, de sulthan Astra Ingalag? nevens de verdere grooten van het Jambysen rijl: ter andere syde; dato October 1721 , sodanig hetselve hiervoren geinsereerd staat:

Den Gouverneur-Generaal Henric Zwaardecroon cnde Radett VAn India, gesicn en geleesen hebbendle het vorenstaande contract, sodanig als hetselvcn door den sulthan Astra Ingalaga de rijxgrooten Vi Janby met hare handtekeningen kragtigt gelijk ook vanw egens Generale ereenigde Nederlandse Geoctroyeerde Oostindische Comp’ uyt hare name, A5 daartoe geauthoriseert sijnde, ook gedaan heett den commissaris Abraham Fatras; verklaren mits deezen hetselve; voegen als het legt, te approbeeren te ratificeeren lovcnde oversulks den inhoude val dien Comp wegen eeuwig onverbrekelijk te zullen naarkotnen, onderhouden te doen naarkomen onderouden door alle die onder Comp’ gehoorsaamhijd onderdanighijd sorteeren_ mits welke wy dit contrict door onse ratificatie approbatie mnet eygen hand tekeninge het zegel van hooggemelte Comp hebben kragtigt

Gedaan

casteel Batavia eyland Groot-Java, in onse vergaderinge den 20 Maart 1722 was getekend Zwaardecroon; Frans Castelijn, Matth Haan, Jacob Faes, Huysman, Corn” Hasselaar, } Crudop, L_ Tolling, Bergman; Diderik Durven Blot Petrus Vuyst. Ter zyde

stond Comnp zegel, gedrukt in roden lacque; daaronder Ter ordonnantie van Hooggemelte Haar E” ws getekend Dubbeldecop; secretatis_

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subject t0 hup Wabout iston mte”temms 536

CENEKALE NEDERAANDECHS GEOCTROYEERDE

DCCXXXVIII PALEMBANG.

2 Juni 1722_

vooruaajugte Faak den comunissaris Abraham Patras (hiervoor blz. 529F wachtte ncm Palembang_ Daar de rijksbestuurder; pinge Dag Mangkocbocmi, alia5 Sultan Aona {gti zin WOm sultan; Verie gekomen de Compagnie had den lnatstcn zijn Vcrzotk met schepen trocten biigestaan, Patras moest nu allerecrst trachten dane onkosten Gercstitueerd kijgcn , Terccr aanla_ voordeelen Z1Cn bedingen met betrekking tot den uitvoer pcper invocr omium kleeden; (Zie de hiervoor recds gcrocmde Instrucie gnor Fatras, asm dc zin Dagnrcgister Ovcnccong briever 1723, 4de boeck; folic 1296 1812).

Acte Va7 renovatie der vorige contracten tussen Nederlandse Oostindische Comp’ Cn de successive coningen van het Palembangse rijk, Ilevens IOg eenige indere articulen van verdrag, gemaakt gesloten tussen den Siry Sulthan Rathoe nevens de aansienlijkste grooten van het gemelte rijk cente ende uyt name mitsgaders vanwegens Zijn Edelhijd, den HoogEdelen Gestrengen Heer Hendrick Zwaar- decroon, Gouverneur-Generaal Edele Heeren Raden VAI India door evengemelte Haar Hoog - Edelens expressen commissaris afgezant, den visitateur der Indiase negoticboeken Abraham Patras ter andlere zydle:

Artikel

Eerstelijk werd besloten, dat er een altoos-durende vreede en vrundschap zal zijn tusschen de Nederlandse Comp den zulthan van het Palembangse rijk, mitsgaders desselfs nakome Lingen successeurs voorts oude verbonden_ die den jare 1662, 1678 1679 1681 tussen de gemelte Nederlanidse Comp’ en de successive koningen van Palembang; gemaakt gesloten zijn, by dezen gerenoveerd en vernieuwd, specialijk

1} Uit het Cotrectboek. Ook in de Overgecomen tieje 1723, ISde hoeck; afdeeling Palembang, folio 185 en volgende Een conact 1679 nict bckend. In dat Jir ocvotidl zich de commnissaris Leenen die het Coritact 1678 had aigesloten; op Palembarg . In ecn brief October 1679 Daghregister 1679 , blz. 478 suieekt sulgn dat rik over gemaakt contract; dnor 6-G. Rade gocdlgckeurd Dit Erpte cok Aaan contract van 1678

This centent duwnlo: ded tiom |46,50,98,28 0n Werl, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subject t0 hup Waboutiston wrettemms OOST-INDISCHE COMT’AGNIE 1602 -1800.

te-sametrekkingen derselve Vin den 16 January 1691, by het Fenne esen alhier van den commissaris gezant; wylen d’ heer oppercoopman Isaic VZnl Thyer zaliger, Inet wederzijdse begeerten, dat dezelve van die kragt waarde zullen werden gehoucen nagekomen_ alsoff die alle Val7 woorde tot woorde dezen Water geinsercerd, voor zooverre dezelve door deze tegenwoordige nieuwe overeenkoms niet werden te niet gedaan;

Ten tweeden_ En nademaal op de gereitereerde versoeken Vin sulthan Rathoe, staande het jongst gepasseerde en tegenwoor digen jaar, z00 by brieven als ardersins gedaan; hulpe bystand tegens zyne gerebelleerde onderdaner; den Pangirang Adepatty Mancoeboemy off Zulthan Amum adherenten, Tin Batavia herwaars zijn gezonden diverse scheepen mindere hodems, mitsgaders militairen veele ammonutien van oorlog, vivres etc” dat door voorschreven magt bystand de voor - mnelle vyanden Vin Zulthan Rathoe haar hebben onderworpen buyten staat zijn gebragt Zijn Hooghijd in het gerust bezit van zyne wettige erflanden, het Palembangse rijk, nader kunnen turberen; zoo beloofd meergemelte zulthan niar- koming Va zyne , voorafgegane verbintenisse Jam d’E Comp’ te vergoeden betalen alle onkosten, die door Vout- schreven bezendingen bewezen hulp zijn gedaan gevallen;_ warvin SOU spoedig doenelijk GPI7 reekening zal werden opge stell om nevens dees bedragen Jan den meergemelten zulthan werden bedeelt mitsgaders vervolgens gelijk gezegt, dito montant door Zijn Hooghijd aan d’E Comp’ gerestitueerd, hetzy contant; spetien, dan wel peper off thin zulks als het best zal kunnen vallen

Ten derden is besloten vastgestelt, dat de negotie van d’E Comp Palembang als voorheen gedreven zal werden mct vier expresse daartoe aangestelde koopluyden door den zulthan, off met zooveel meer minder, als Zijn Hooghijd

Opvallend ih elk Reral dat d Reolic wcl hct contrac 1678 #ocmeI1 bij resolutie G.-G Rade dd. 21 September 1678 Werd geapprobrerd, Taar Ltei oreretmcOIS 1679. Voor de anldere genoemde vcrborden” zie Fu Corhus II 219 ev, III, blz . 136 285 Cortis III blz. 546 volgende, Het afschrift in de Overgecomen bricren heeft : contantt spetien

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms 538

zal gelieven goed te vinden; zonder dat Comp”” opperhoofden gehouden zullen zijn Jan dezelve eenige verstrekkingen vooraff, hetzy in contant off coopmanschappen, te doen dienvolgens den peper niet din leverantie betalen_ weten geregte helft in contant en de andere helft in koopmanschappen. Ook zullen de prijzen der klede andere Comp’ WACTI iders drifte particulier niet mogcn gereguleerd, maar coor wederzijdse bewilliging, natentlijk van cooplieden sabaudhaars var den sulthan ter eeme en d’E Comp opper- hoofden andere zyde moeten getrofien ` werden, invoegen gelijk den handel van kleden en koopmanschappen verijst, mits gaders nal coopmnansstijl gebruyk is.

Ten vierden zal den peper, in het Palembangse rijk vallende, Jan de Nederlandse Comp’ alleen met seclusie Fan alle emde Europeese Inlandse natien verkogt geleveral moeten werden verbindende zig den zulthan wyders jaarlijks gedurende de Noordweste mousson, namentlijk Van primo November tot ultimo Maart inclusive, zonveel van den gemelten cori met eygene dan wel Palembangse vaartuygen Batavia te doen vervoeren als doenelijk zal wezen, om aldaar door de Comp onttangen en betaald te werden op zouanigen voel, als zedert eenige jaren herwaars in gebruyk is geweest, gelijk mede dat den peper; die na het vertrek der gemelde vaartuygen alhier zal verblyven_ nevens hetgeen dat stainde den verderen tijd off Zuydoostmousson, namentlijk van printo April tot ultimo October, uyt bovenlanden zal werden algebragt, geensins door wie het ook mag zijn, opgeslagen bewaard maar ten eersten binnen Comp’ logie alhier geleverd z2l werden_ voorts als Fan ouds betaall, weten Vcor een picol Fan hondert cattijs China off 122’2 0 Hollans drie rijx daelders contant gelt off Spaanse realen 358 kleden off andere coopmanschappen; zullende daarenboven VOO Comp’ geregtighijd van de uyt te voeren peper de Comp’ nog betalen 74 rijxdaelders in contant voor ider picol, volgens oud gebruyk

Ten vijffden zal den peper hetzy met de daats dan wel Hol- landse schalen gewigten met een billyken uytslag, gelijk

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subject t0 hup Waboutiston wrettemms OOST-INDISCHE COMPAGNIE 1602 180.

tot nu toe in practijcq is geweest, geleverd werden; mitsgaders van stoff verdere vuylighijd gezuyverd moeten zijn ; wyders den ‘sulthan off desselis sabandhaars gehouden wesen sulks te doen nakomen, opdat d’E Conp’ haar gewigt geen nadeel kome te leyden goede peper voor haar gelt erlangen

Ten sesden : de peper, die binnen Palembang aan d’E. Comp’ geleverd zal werden_ zal door de cooplieden vin den zulthan voor des logie wallen moeten gebragt en van daar verder na de pakhuysen door Comp”” dienaren moeten gedragen Wer den;

maar wanneer eenige afscheping geschied, dan zal den sabandhaar, off die door hen daartoe gestelt zullen werden, afweginge bywoncn cn daarvoor trekken volgens oud gebruyk dertig rijxdaelders daags boven de gewone vereering Vatl stuks kleetjes_ ter waarde van 15 rijxdaalders, VOOr ider schip hetzy groot off klijn, mils dat gehouden zullen wezen 0o linge te laten continueeren, als men by het dagligt, alsoo des morgens als des #vOnS , den evenaar Van Hollandse schalen zal konnen zien off bemetken

Ten zevenden beloofd den zulthan den thin, die op het eyland Banca vait, herwzars doen brengen Jan d'E_ Comp" leveren, tot z00 lange als de gemelte Comp' dat mineraal benodigen begeeren Jan t nemen tegens den vorigen prijs ValM 10 rijxdaelders Spaans contant het picol van 125 # Hollans voorts zorgen dat den thin zuyver UnY ermengt, mitsgaders J]nn intkokers off Vierkante stukken ran omtrent ponden Hollzns off ruym catty swaar; werden gegoten: En het zal Comp residenten vrystamn voorschreven intkokers laten doorkappen tot voorkoming Va bedrog_

Ten agsten: het zal niemand dan alleen Nedetlandse Comp' off die Inet haren passen voorzien zijn, vrystaan het rijk van Palembang te brengen of te verkopen den amphioen, mitsgaders alderhande soorten Fin Bengaalse, Cormandelse, Souratse Tutucorijnse kleeden lywaten, peene van confiscatie ten voordeelen van den zulthan Comp' ider voor de helft. Ten welken cynde; alsmeede tot voorkominge

This cotent duwnloided tiom |46,50,98.28 on Werl, 42 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms 540

GENERALE NEDERLANDSCHE GEOCTROYEERDE

VaM alle sluykeryen omtrent den VCrroct des pepers; het d'EJ Comp" zal vrystaan allerwegen langs Palembangse rivier de uytgangen derzelve na Iec tot daar het voor nodig mogt werden geoordeelt, niet alleen vaartuygen te zenden houden; maar ook wagthuysen, hetzy #an de wal dan wel op rakets off houtvlotten, te stelleri, mitsgaders alle aankomende en uytgaan- vaartuygen, waarop eenige Suspisie zoude mogen vallen, visiteeren en daarin Op versoek van s E. Comp opperhoofd door de sabandhaars van den zulthan de behulpsame hand sal moeten geboden werden. Zullende de agterhaalde peper _ zoowel als den amphioen kleden lywaten ook ten voordelen Var byde partyen werden econfisqueerd; geene Palemhangse onderdanen ingesetene, nogte hace vaartuygen elders mogen vertrekken, dan met behoorlyke pas Finl d'E. Comp voorsien, om by ontmoeting van Comp scheepen off mindere kruysende bodems VOor geene Tovers aangesicn en weggenomen werden; welke pas telkenis hate wedetkomste ook aan het opperhoofd zal moeten vertoond en inhandigt werder, mits- gaders wanneer geen opperhooid za] vrystaan zodanige Vaar- tuygen later visiteeren_ En zullen die

passen niet verder moeten verleend werden dan bezuyden van Palembang direct na Batavia zonder in passant Bantam te mogen aandoer, voorts sooverre sig beoosten Batavia het eyland Java komt uyt strekken. En bewesten Palembang tot Malacca toe Jog genegen zijnde eenig ander districl off plaatsen vaten; za) zulks aan den heer Gouverneur-Generaal en de Raden Vat India tot Batavia mnoeten werden versogt, die dan daarinne billikhijd zullen handelen.

Ten negenden indient den zulthan Rathoe eenige kleeden ofte andere gocderen mogte komen te begeren tot sijn gebruyk, zal Zijn Hooghijd dezelre mogen eyssen genieten van Comp opperhoofdcn die onder hunne administratie rusten off andersins dezelve van Batavia laten ontbieden_ mits daarvoor betalende zooveel als de E. Comp' die afstaande off prysen daarvan bevorens bedongen zijn.

Ten tienden zal d'E. Comp" des nodig agtende, gelijk als

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subject t0 hup Waboutiston wrettemms OOST-INDISCHE COMFAGNIE 1602 1800.

Van oids aan de soussang off mond der Palembangse rivier mogen possedeeren en aanhouden een huys off raket omme Voor hare dienaren subjecten tot gemak off lijfiberging dienen ende dat buyten behalven dat het erf, hetgeen regt tegensover stad Palembang legt wiarop de bepaggerde logie van d'E_ Comp volgens oude contracten gebouwd stzat, met sodanigen ruymen uytsigt tot zekerhijd van brand en andere ongelukken, als daaromtrend van norlen is zal moeten en mogen opgeruymd werden, zonder dat hetzelven deezcn Ate hiemand binnen de vijfftig roeden van Comp' vastighijd oif pagger zal mogen werden bebouwt off belemmert, belovende zulthan Rathoe zijn koninglyken woord Nederlandse dienaren effecten tegens alle overlasten quade onder nemingen, door wie oif wat natien het ook zoude mogen esem sijn bescherming hoede te nenet

Ten eliden zal van beyde partyen, de Nederlanders als Palembangers, ider heer meester blyren over sijn eygen onderdanen dienaren ; zullen overlopers, hetzy geborene off slaven, wedlersijds ter goeder trouwen werden Oer gegeven _ al waar het ook dat eenige van Comp' subjecten de Mahumetaanse godsdienst hadden aangenomen; Ook een igelijk voorvallende ontstane questien tussen wedersijdse onderdanen zijn eygene na de regtmatigheyd straffen geen judicature over den anderen vermogen te oefenen dog over vrcemde natien en kooplieden, tot Palembang wonende off met Comp licentie aldaar ter negotie als anders 41m komende, OOrS nog bewoonders spruyt Songouwer, gelegen agter 's E Comnp gelijk als de geciteerde tesamentrek-

king der oude contracten Va den 15 January 1691 bedongen is geweest; het gezag gehied hebben dezelven regten en in hare zaken voort te helpen daar het nodig zal zijn; “)

Alle welke nadere pointen dusdanig zijn besloten en opnieuw

Zie vcor dit woord dat songsong luide, Corpus 615 616. 2) Ecn vlo:_ huisje op vot; Corpws III, blz. 614. 3) Bedocld is dat het vrij mcct blijvcn. In beide &scnriften klaat blykeluk het Wooro lcge uitgevallen, Dit at in artikel 13 contract 1691, Corfuf II; blz. 551. Echter worden d117 nict speciaal genoemd pewoners de stfeek #spruyt Songouwer rerioedclijk een verhaspeling Soergai Ogan

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Werl, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subjectt0 hup Wabout iston mte”temms 542

(ENERALR NEDERLANDSCHE GEOCTROYEERDE

bevestigt uyt den naam en ranwegen de Generale Nederlandse Comp met zulthan Rathoe, koning van Falembang_ nevens de verdlere groten ran dat rijk, z00 “uOI hun als hunne nakome lingen wettige Succcsscuren en waarom er drie eenslydende actcns de Nederduytse Malijtse talen hiervan gemaakt ende door wederzijdse partyen Iet behoorlyke signature kragtigt zijn, Omnme wyders nog nader door Zijn Hoog- Edelheyt, den Gouverneur-Generaal de Raden Fan Tndia tot Batavia zodanig geapproheerd, mede ondertekend cn met het groot zegul V4te d’E_ Comp” bekragtigt werden, {en eynde VOdr Haar Hoog Ed” roormelt tot Bataria, een VOoT den Palembangse zulthan roor Comnp opperhoofden tot Palembang escn mag

Geschrevcn hevestigt tot Palembang binnen het hoff ran zulthan Rathoe jaar Jesu Christi 1722 _ Dingsdag den [weden dag Vilt maand Juny, de Mahumetaanse stijl jaar 1134,’) genaamd Sey, dlen 17” dag Falm Ma;l] Saban; middags was getekend Ab” Patras: Ter syden stond E. Comp’ zegul, gedruckt in roden lacque dnaroner Ten Oetstian NC was getekend Henric Bruynink e S Geursen:

Ratificatie V7r bovenstaand contract door Gourer ncur-Gencraal Rade vin Indie_ dd Augustus 1723.

Henric Zwaardecroon; den Gouverneur-Gencraa cn de Raden Fan India, represcnterende het hoogste gebied wegens souverainen der vrye Vereenigde Nederlanden heeren Rewindhebberen der Generaale Nederlandse Geoctroyeerale Oostindise Comj)” in deeze landen gebleken zijnde in hoedaniger roegen den commissatis en gezant Ab” Patras ingevolge TTI onse volmagt aan Zijn rerleende opene credentiaal dato 10 Jury 1721 uyt onsen nanen Op den 2 Juny des verleden jaars 1722 ten orerstaan van den CUCVaM resident Henric Bruynink dcn ondercoopman Serraas Geursen met den

Bcidc aschriiten nebben hicr abusicvclijk 1734,

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subject t0 hup Wabout iston mte”temms

sulthan Rathoe Valn Falenbang, ten bywesen Tin verdere groten vin dat rijk; {0u Tooi sig als hunne nakorelingen wettige successeuren door wederzijdse ondertekeningen ver- zegelingen heeft bekragtigt de bovenstaande acte ran rcnovatie dler vorige contracten die den 15 January 1691 zijn byeen- getrokken door deeze regering Op den 16’ October desselvigcn jaars geratificeerd, tot nadere verbintenisse tussen de Genc- raale Nederlandse Oostindische Comp cr den sulthan Rathoe Fan Palembang, rerklaren by deezen de gemelte acte Fan nieuwing der voorschzevcn oude contracten; sodanig die hier boven Nederduytse Malijtse talen €TT wederkanten is terneder gestelt, te #pprabeeren , te berestigen te ratifi ceeren by deezen; belovende ersulks opregtelijk cn ter goeder trouwen den inhoude ran dien punctueelijk Comp wegen na komen ondernouten roldocn_ alsmece dezelve ook tc zullen docn nakomen; onderhouden voldocn door alle degeene _ die oncer onse ehoorsaamhijd zijn staandle_ CTCn en in gelyker roegcn alsoff dezelre opstellinge en ondertekeningen dloor os Selve in eygencr personen met den zulthan Rathoe T Talem- bang riren gemaakt ende gedaan, warn dezen aok met onse eygene handtekeninge het groot zegul Tan hoog - gemelte Comp’ bekragtigen.

Batavia in casteel, den 6” Augustus 1723 W1s getekcnd Swaardecroon, de Haan, Huysman, Corn” Hasselaar, Crudop; E_ van Dicshoek cn W Blom_ Ter zyde stond Comp’ groot zegul; gedrukt roden lacque, daaronder: Ter ordomnantie vin hooggemelte Haar was etekend Joan Fred” Gobius secretaris

DCCXXXIX_ MOLUKKEN.

Juni 1722_

Na de orercenkomst tusschc Ternate en Tidore van 14 Juni 1720, hooidziak de moeilijkheden tusscken deze staatjes wilde wegnemcn coof Fcn bctcrc Grensrereling ucidem gebied Op Halmaleira, duurde het nict CereM ncuwe xwesties. DJc hewoncrs Maba Weda

it het Comtrectbock. Ook in de Ozcrgecomcu brieveu 1723, [4de bocck; aideeling Ternater; Jde reelster [olic 262 rolgende

Tmis ccntent duwnloided ticm |46,50,98,28 o Weil, 42 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms

Patani, Oostzijde Halmaheira gelegen; die altijd berucht waretl gewecst Kcetooters Pieter Dam’ $ Besckryuinge, I, blz. volgcnde) atonden nazm andcr tcn koning Tidore, die eclter de facto weinig of niets over hen zeggen had: Hun axnvallen schepen nedcrzettingcn Ternatanen woten dczen deJust rcpresaillcs , Van dien tocstand profiteerdcn vooral dc ongure Lcmtnic Had Teruataan iets Teurctfn vuchtte hij Taar het gebied Tidore, wcrd d1ar gastvrij ontvangen_ Zco ook omgekeerd; Nedcrlardsche autoritciten widen door cenL niclwc OYErCEnKomsl in ecn andur roorzien Zoo werd dit contract 1722 verbeterde cditic 1720

Contract oite overecnkoming, besloten Voor altoos heyliglijk vastgestelt tussen Zijn Hooghijd Amir Iskauder Djoel Carnaine Savi-Oedin Citjil Radja-Lauwt_ koning van Teratcn ler cenre; Zijn Hooghijd Hassan-Oedin Kitjiel Gasea, koning van Tidor ter andere zyde, met en benevens de weder- zijdse rijxgroten_ ende dat ter presentie, door middeling toestemming Vin den keer Anthony Heynsius_ gouverneur directeur deser Moluccus_ mitsgaders den raad, name ende vanwegen Zijn Hoog Edelhijd, den WelEdelen Grootagtbaren heer Gouverneur-Generaal Henric Swaardecroon ende heeren Raden Vinl India tot Batavia, als represen- terende de hooge overighijd vanwegen den Staat der Vereenigde Nederlanden in de Oostindische gewester, weeten

Eerstelijk;, z00 beloven sweren wy, wederzijdse coningen, dat indien onderdanen vin Zijn Hooghijd van Ternaten elders eenige molesten, moorden off doodslagen komen te plegen aan die Van Sijn Hooghijd van Tidor; dat met bewysen zal kunnen geverefieerd bevestigt werden, z0o zal den koning van Tidor gehouden verpligt zijn de E Comp daarvan ten spoedigsten kennis te geven; opdat door den heer gouverneur daarvan de wete aan Zijn Hooghijd van Ternaten zoude kunnen gedaan werden welk geval alsdan Zijn Hooghijd van Ter- naten gehouden e verpligt blijit de sodanige te laten naspeuren opzoeken ; ende haar niet vindende_ Z00 zal gemelte Zijn Ternaatse Hooghijd de opperhoofden vin zodanige negoryen daar de rebelleerende haar onthouden schuylplaas gevenden hebben, aan d’E Comy overleveren, opdat men tle zodanige

comtenu dawnladed fom |6 50.98.28 We; [2 Oct 2016 805.34 UTC AIl uS2 cubiechonto About_Eitor oreten; OOST-INDISCIE COMTAGNIE 1602 18u0.

zoude kunnen examineeren, ondervragen bevinding Aen Ixcn strafien. Gelijk mede als wanneer onderdaner_ die onder gebied van Zijn Hooghijd van Tidor staan, eenig geweld off

moordadigheden als anders komen plegen, Z00 beloofd sweert Ziju Hooghijd reciproque heyliglijk zelve mede te zullen doen cn nakomen

Wyders in gevalle die onderdanen, die oider gebied van Tidors koning staan_ als daar zijn wel speciaal de Pattaniers, Mabarese, Wedanesen_ ofte wat naam mnogen hebbcn van wat landen zouden mogen zijm, die haar tegens hun wettigen vorst koning kwamen opposeeren aan stellen; off sig te aufugeercn en met hunne ganse negoryen_ hoe groot die getalle mogtcn zijn, hunnen toevlugt wilde nemen off berees genomen hadden by ofte onder de land- strcken dan wel het gebied Van Zijn Hooghijd van Ternaten_ dezelve zal die Hooghijd onder zijn gebied geen moment ver- mogen te gedogen, veel min licentie te vergunnen om hun ’tzy minste off in meeste aldaar onthouden, ofte eenige middelen vin subsistentie bysetten; veel min met haar negotieeren, maar ter contrarie haar als vyanden verjagen hunne landen doen wederkeren; En byaldien onwillig zijn_ z00 z2l Zijn Hooghijd verpligt verblyven de opperhooiden van zodanige rebellen te docn #pprehendeeren en by kop laten vatten_ vervolgens aan d’E Comp overieveren opdat den heer gouverneur hunlieden aan hare wettigen koning kan transporteeren; En in gelyker voegen beloofd Zijn Hooghijd Va Tidor, wanneer onderdanen van den Ternaats koning haar tegens hunne wettigen heer mneester opposeeren_ aufugeeren onder het gebied van Tidor haar ter neder stellen; TI gelyken te zullen doen

Wanneer de onderdanen Va Ternaten genegen mogten zijn off tragten Omnme Op de Overkust Halmahcra dan wel de landen van Tidors koning eenige smalle handel off coopmanschap dryven, dan wel om andere affaires_ by zodanige gevallen zullen gehouden zijn behoorlyke keruis aan Tidors koning te geven, die haar dan roorsicn sal van een pas_ En wanneer zy bevonden

Bereids: DL 9

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms 546

mogten werden geen Js haar te hebben, zal Zijn Tidorese Hooghijd vermogen har laten opvangen eem boete beslaan Fan vijiftien rijcxdaalders; welke boete niet kunnende voldaan werden, alsdan zullen gehouden verpligt zijn daarvoor drie agtereenvolgende Jaren dienst Vam Tidors koning te blyven Desgelijks zullen die van Tidor ook verpligt zijn behoorlyke voorkennis te geven aan Ternaats koning Wine neer zy genegen mogten zijn Oml Op de overkust Van Halmahera op de landen van Ternaats koning te varen, die haar mede Tin een pas zal voorsien;

dezelve niet by haar hebbende, za/ den koning VaIL Ternaten vermogcns zijn haar ook te laten opvangen en mede in een boete van vyfftien rijxdaalders heslaan ofte onder zijn dienst houden_

De Lijffeygenen roortaan ran den een tot den ander over lopende, zullen alle deugdelijk opregt gerestitueerd werden mits betalende vijff rijxdaalders voor opvangloon ofte by foute Vin dien zal den houder daarvoor Anana Mam vijfftig rijx daalders aan den eygenaar moeten voldoen. En zoo wie dezelve komt verschuylen ofte behendig onder zijn dienst houd za] in cen boete VMl vijftig rijxdaaldcrs vervallen den weg - gelopen slaaff aan den eygenaar kost schadelcos gerestitueerd werden:

4’Vrye persoonen, ’ zy huysgezinnen ofte particulieren heele negoryen uytgezondert O1n redenen haar daar toe Move rende; zullen mogen overgaan en domicilium kiesen waar het haar wederzijds zal gelieven, totdat met de haren verzoend ofte tot wederkerer genegen zijn:

d’Onderdanen die reciproque, dat is over weder, tor elkan- ders koningen overgaan en na verloop Walm eenigen tijd weder- keerende off weder gekeerd zijnde het een en ander aan hunnc vorsten dan wel hare bobatos vertellen off aanbrengen, dezelve zullen geen genoor meriteeren nog haar seggen eenig quaad vermoeden getormeerd opgevat, veel I om zodanige leugen- quaadstokers in geschil getreden werden Boepatin’$, rijksgraaten of regenten Staat miritccren;

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subject t0 hup Waboutiston wrettenms OOST-INDISCHE COKPaGNTR 1602 1800.

De wederzijdse onderdanen_ die haar elders onthouden off aufugeeren om redenen van eenige begane misdryven omtrend hunne koninger; dezelve zullen niet gerestitueerd werden Inaar indien wederzijdse onderdanen haar Om eenig werk tot Ternaten oft Tidor, d’E_ Comp betreffende off door haar koningen opperhoofden opgelegt; dan wel om de religie off Om nunne te dugtene straffe weglopen; dezelve zullen weder gerestitueerd moeten werden.

De descendenten off nakomeliugen der wederzijdse coningen_ te weten van manlijk oird; tot elkanderen overgaande, zullen ongemolesteert en ongemoey gelaten niet weder gerestitueerd werden Maat die van de vrouwelyke sexe sal men restitueeret dewijl sulks is strekkende tot groote kleenagting van de koningen respective: Wyders degeene; dewelke bevonden zal werden zodanigen vrouwspersoon vervoerd off elders getransporteerd hebben; zullen rigoreus off gestrengelijk gestrafft werden

Alle de onderdanen, dewelke bevonden zullen werden onder de wederzijdse vorsten hun gebied te staan en hare verschuldigde eerbewysing en pligt wygerende, dan wel geschenken aan andere als die van Tidor aan Ternaten off van Ternaten aan Tidors koningen reciproque aanbrengen Fan mening zijnde van haren wettigen vorst aff gaa0 haar den Ternaats off Tidors koning onderwerpen_ zullen in geenen deelen geadmitteerd off gedoogd mogen werden.

De Ternatanen 41n de Tidoreesen_ off Tidoresen Ja6 Terna tanen geld ofl iets anders schuldig zijnde elkanders latid - volkeren gewaar werdende_ ’tzy Ternatcn off Tidor mer koophandel, die deeze schuld niet aangaal; hare goederen zullen niet mogen aangehouden werden, Op peene dat zylieden

Sic! Landgerooten. De gewoonte beslold; AEcT am tiet biunenkreeg eelroudig Iaitl dorpsgenoot gnantoon aansprakelijk stellen. De schuldeischers; dice cigen recht plcgen;

uitstaadc schuld den sckueraar

This centent duwnlo; ded tiom |46,50,98,28 0n Werl, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subject t0 hup Waboutiston wrettenms 548

GENERALE NEDERL ANDSCHT: GEOCTROYEERDE

hare penningen zullen moeten verliesen, bovendien gestrafft mitsgaders de eygenaars hare goed eren gerestitueerd werden.

De Ternaatse off Tidoreese manvolkeren; die dayen dayeens dan we_ andere vtOUwCn, in de respective paleysen van Ternaten off Tidor gehorende Val nunne koningcn hemind by d’ en off andere occasie vervoert oif geschaakt werdende, de zodanigen zullen na bevindinge van zaken gestrafft vervoerde “rouwen sonder tegenspraak gerestitueerd werden:

Alle hetgeene deese pointen articulcn beschreven staat, Etperen en beloven Vy , gemelte coningen, in desen_ die Van onsen rade, heyliglijk ons koning- lyken woord door onse onderdanen nakomelingen vast bestendig zullen onderhouden doen onderhouden Tot blyke Vad dien, 10n hebben Wy deeze, nevens onscn rijxstenden, presentie byzijn Fan den gou erneur directeur Antony Heynsius; benevens zyne raden, met onsen koninglyken zegul bevestigt, eygenhandig ondertekend kragtigt, Ternaten in casteel Orange, den Juny 1722, WaS getekend Heynsius, J. C Pielat; J: Bruggen , J Comans, Reaal, Graswinkel; Blok; Roo J Swigtman Commelin

Ter zyde stond Comp zegul, gedrukt roden lacque; ende daaronder = Ter ordonnantie van den gouverneur rad voormelt was getekend Ree, secretaris.

1. Dit is ket Maleische dajang, vrouwelijke hofbediende; ‚hofjuffer” “) Dit staat zoo in hcide afschriiten rogelijk wordt bedoeld : by desen, Er staat De Rooy; wat eet verschrijving

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Werl, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subjectt0 hup Wabout iston mte”temms LOST-INDISCIIE COMTAGNIE 1602 1800.

549

DCCXL: PERZIE

September 1722_

Op hct cindc 1721 hrak in Perzic crnstige opstand Dtncr lciding tekeren Mahincet-chan; ceret beleg Jloeg ou bc*endc stad Kirman, miar hier in Februari 1722 wcer opbrekende, zich Jlaar Ispahat richtte. slag Maart”leder: d Lcfen hem avezonden keizerlijke iroeDenl Ivic nederiaas den I7den dier Irzand Oeieticn Fenduen Armconscni- voorstad Djulfa slocgcn belcg Juahall zelf: Spoedig Heetscnic de stad nongersnood prijs het brood was in Augustus gestegen Fond aritie bevolking bezwcren dulzenden. Dagclijks werd de nood noogcr loem, voluems wellicht overdreven berichter Comp’ = dienaren; drie vierde Aren d’ingeseetenel dood cite gevlugt waeren gaf Sjah ROCSEC1 zichzelf zijn rijk dar Z2stcn October 1722 Malmioet over Dczc gcheurtenissen nGedei natuurliik hun inyloed uit op den handcl de relities “termoc kooplieder, Engelschen Nederlanders. Voor Nederiandsche Comp’ 4iIls TRCaC geschiedenis durendc hct beler werden residcnten tc Ispahan; die tocrallig Oter ruim kapitaal hescukie gedwengert noroa Zlender Forsi 17 CUO [nOIaIS 42.50) of 722 500 lccnem, Mryoor schuldbekentenis En Devestig ng uitbreiding bestaardc con-aclcr verkregen: Na de overeave eischte de nieuwe heerscherZ0 OUOthomas, doch roor loopig Vosrazn 6000 of 255 M, nOR Jnzeniake geschenkcn Innisiers Alles bij elkaar KAUani dit d Compagnie WE millioen gulden sann (Men zie YoOt dit alles de Missize Persiz maT” Balavia dd 30 April 1723 in de Ovcrgecomen bricven 1724, I3de boeck; aideelirg Persia _ folio 368 ket Daghregister der Spa- Aotscha residcntei tooperde Mart J1 Augustus 1722, Overgccomen bricven 1724, Idc Execk, iolio 1343 1515, ~ooral cok de Secrcte resolutie Gouacruei-Geuereal Reden d & Augustus 1723, in de Overgecontcm Gnczch 1724, Istc hoeck; folio 420.

Translaat Persiaans mandament

bevelschrift; soo ais hetselve door Sijn presente Persische Majes teyt, Sjah Sulthan Hossen, in fortna WaT nieuw accoord dam Hollandsche Comp’ verleend voorige bevelschrift Vin anno 1717, meede aan de ES Comp’ verlecnd; gerenoveerd daarby nog andere poincten sijn verleend geworden, en gegeven in den jaare 1722, wceen

Voor desen is in jaar 1113, in de maend emadu el Sameil,

Uit de Overgecofc bricirt 1724 Ede boeck; afdeeling Persia, folio

Djccmada Sati;

This centent duwnlo; ded tiom |46,50,98,28 0n Weil, 12 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subject t0 hup Waboutiston wrettenms 550

GENERALE VEDERLSDCCHE GEOCTROYEERDE

off njer onse reekening maend November inno 1701 coninglijk mandament verleend geworden_ dat aangesien den toevlugt vat verheeventheyd, een groote onder de voornaemste des Messias volk deugtsaemste onder Christenen _ Jacobus Hoogcamer ambassadeur van de Hollandse Comp’ Majesteyt ter kennisse heeit gebragt de begeerte der Hollandse grooten was, her zydecontract als eertijds met 300 cargas jaar lijx tegens 44 thomans te negotieeren, bleev continueeren, mits gaders dat vernieuwde koninglyke beveelen andere coningen, daar de rustplaets Vat in paradijs is, over den VTyen handel en gunste verleend, soodaenig bleeveu voortloopen Maar gemerkt de voorgevallene sterfte in de provintien Vam Mers Gilan de quantiteyt Ualt 300 catg? zyde, die negotie kunnen doen, niet dvet voorkomen ook dat met de verhooginge der prijs hetgeene dat nog gevonden wierd, een groot verlies voUr ons stond at [e werpen; Soo hebben de koninglyke baat- spekende bedientens gesegde negotie “ytgesteld. En alsoo den evengernelten grooten onder de voornaetnste des Messias volk Ons verthoond jangenomen heeft van jaarlijx twaalffduysent sestien man-tebres drie duysent Scyc hondert tagtig muscaal in goederen_ speceryen e confituuren, volgens hieragter uytgetrockene lijste tot een geschenk leveren omme cc contract Op hondert cargas zyde te maeken, ten eynde dat jaarlijx de gesegte quantiteyt Va ZOOIL der zyde ketgoda- passent; volgens het monster dat door bedientens verseegeld is, als eertijds tegens 44 thoman de carga onsentwegen geleverd werde, montant daarvan ontfangen de gesegde schenkagie Ganron Jan die wy sullen ordon- neeren; uytgekeerd werden met bevoorwaardinge dat SoO coninglyke bedientens Sommige jaeren de zydenegotie quamen uyt te stellen, het gesegde geschenk niet souden pretendeeren; en by geval dat de Hollandse Comp’ geen zyde wilde hebben off neemen_ egter de genoemde schenkagie sonder uytstel soude afgeven ook dat het leeveren Vam hondert tot driehondert cargas Mic weersijds bewilligning toet geschieden

recom- pens voor den vryen handel der jaeren, dat geen zydenegotie is geweest, niet gepretendeert maar tot een givte 4in hem egeven werden Waarop d’ opregte toegenegentheyd

Hiervoor; blz 209 Nu volgt exrst srijwel letterlijk afschrift;

insertie van dat mandament,

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subject t0 hup Waboutiston wrettenms OOST:INDISCHE COMPAGNIE 1602 1800.

551

der Hollandse hoogmogende grooten wy beveelen, dat Sijn Hoogheyd_ den rijxvertrouwder , ordonneere jaerlijx een quanti- teyt WaII hondert cargas zyde Vam soort ketgoda-passent volgens verseegelde monsters tegens 4 thomans de carga met voormelte Comp werden genegotieerd de waarde daarvan ontfangen, beginnende met het jjar Iau-jI komt met het jaar 1701 overeen wed Vam Maart tot 20 Maart reekent Den tholmeester 4aM d” “yt en inkomende goederen der zee havens quantiteyt vau hieragter gespecificeerde schenkagiegoederen tot syner verantwoordinge jaarlijx ontfangen voof conings serbethuysen opsendetl, benevens daar Fgei gepasseerde ontfangene quitantie Lalle den opperste der gemelte huysen tot blijk laeten strecken De jaaren dat de coninglyke bedientens de quantiteyt Vam 100 cargas syde niet quamen te leveren, S00 sullen sy voormelte schenkagie niet pretendeeren ; SCO eenige jaeren geene zyde wilden hebben ontfanger; S00 sullen de genoemde schenkagie sonder uytstel egter leveren: De koninglyke bedientens sullen vernieuwde koninglyke beveelen der voorige coningen daar de rusiplaets Van paradijs is en die naderhand gegeren sijn, als voortloopende erkennen bevatte niet contrarieercn, mitsgaders volgens eertijds g’ ordonneerde van 20 (00 thomans aan goederen, die naCt desen door haar Persia sullen aangebragt weder uytgevoerd werden VrY van in-, uytvoeren andere geregtig heden sijn De thol VJn uyt , inkomcnde andere g’ annexeerde regtigheeden haerer goederen, die sy geduurende de jaaren dat er geen zydenegotie geweest Persia uytgebragt hebben_ sijn alle aan voormelte ambassadeur tot cen gift ge Schonken, sonder dat ijts gepretendeert sal werden De begunsteling kind t4n coning oude slaav, superintendent van de ruyaale reekenkamets sal de thol andere geregtigheden des gesegten tijds als een gifte aan ToOT- meite ambassadeur by de koninglyke boeken intrecken naar behooren erkennen. De lijste der recugnitiegoederen; Op hondert cargas zydle ge- reekent, agter het voorige mandament estelt; sijn onder: volgende, weeten:

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms 552

GENERALE NEDLKLANDSCEE GEOCTROYEEROE

10 00O man-tebries poeyersuyker 120 dito candysuyker dito bensuin 144 dito cardamon dito wit sandelhout 144 dito nagelen dito geconfyte nooteu 284 dito canneel dito geconfyte nagelen 284 dito peeper

pond yder.

() matticaal nooten 130 dito [oelie 650 dito aguilhout 2 0O dito radix China

10U matticael ecn pond.

Om dan de Hollanders te begunstigen volgens rersoek haerer grooten; dewijl haar sinceer opregtigheyd aan ons gebleeken dat ees tija hebben vegeera volgens voorgaande accoord der zydenegotie quantiteyt Valu 100 cargas tegens 4 thomans de carga te negoticeren en 20 O0 thomans in weeg- baere goederen en lywaten hier 1en brengen weder vyt- voeren sonder daarvan thol off andere geregtigheeden, ragda TEY CIL per Centa te betatelem; MTACm daatvan vTY sijn, dat nicmand Van haar ijts sal hebben pretendeeren ; byaldien er cenige mandamentcn sijn verleend geworden, dewelke tegens het bovenstaende mandament strydig mogten wescn, soonede het mandament dat door Mhamet Jaffer-beek, tabijn vin Sijn Hoogheyd den heer rijxvertrouwder, #an de groote der Hollanders is toegesonden, “) in geen agt nemen; Maa1 opgemeite voorige mandamenten te vernieuwen. Wy ordonneeren dat melte bovenstaende mandamcnt Fan het begin Lot het cynde vernieuwd en in volle kragt sal hersteld_ mitsgaders den inhoud derselve door niemand gecontrarieerd werden, met conditie dat in de jaarert geen zydenegotie geschied, sy dat de koning- lyke bedientens gemelte zyde niet quamen te leveren off

1. Dit rijn samnen dc hiervoor Ecnoemide 12 016 hle ~Lebrics zamcn genocmde 3780 Iruskal of mattikal. Zie hicrvoor, blz 450 Amo (abijn Koot op blz 490 ,

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Werl, 42 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms Oost-INDISCHE COXFAGNIE 1602 1800.

lieden ‘) selfs syde niet wilden ontfangen evenwel Voar schreven schenkagiegoedercn VOOT haar verkreegene vryheden sonder uytstel sullen hebben te leveren_ soncer dat er ijts meer sal gepretendeert werden ; en volgens gebruyk tot20 000 tho- mans aan goederen die sy hier in Persia aanbrengen en in des- selfs plaets weder naar haar land off clders uytvoeren_ vin thol, ragdary cn €en pro cento vry sijn ; en sal niemand ijts van haar pretendeeren hebben; met conditie dat geen goederen vin andere cooplieden onder het haere soude vermcngcn soomeede geen reaalen off ongemnunt goud rervoeren byaldicn bevonden werd

dat er goederen Van anderen under het haere vermengd sijn, dan wcl reaalen off ongemunt goud haar land souden gebragt hehben_ sullen gemelle goedercn etc” V(” conings reekening geconfisqueerd werden, benevens Winneer ecnige jaercn bcvonden werden dat meerder dan opgemelte gepermitteerde vryheyd sullen aangebragt uyt gevoerd hebben, gehouden wesen thol van uytvoeren; ragdary een prO cento indere geregtigheeden sonder tegenspreeken als andere cooplieden, betaelen begunsteling het kind van conings oude slaav, superintendent van de royale reekenkamers_ sal geordonneerde agt neemen en Dy de coninglyke boeken intrecken cn d’ zen gehaelde poincten in geheel volgens het g ordonneerde met ge melte natie (te) handelen unst coninglyke mandamcnten_ die verleend sijn tot confirmatie der voorige verleende coninglyke mandamenten daar de rustplaats Fan paradijs is, en ook mandamenter; die dato verleend sijn geworden alle als geconfirmeerd TOCicn erkent werden den inhoude derselvc; soodaenig als &’ ordoneerd] is, niet contrarieeren en jaarlijx gecn nieuwe mandamenten pretendeeren: En dewijl in dees tijd den toerlugt YiTl rerherentheyd de grootste onder Messias volk; Nicolaus Schoorer_ capitain Van hoogloffelyke Hol- landse Comp neeft begeerd; dat het bovenstaende manda- ment, welk in de maand Rammason e jaer 1129, off naer Onse reckening de maand Augustus anno 1717 aan den toevlugt

’) De Hollanders Sic! Er zal hebben gestaan verleend doxr de voorgaandc coningen, daar de rusiplaats van in paradijs is. J) Hij slechis hooid kantoor Ispahan, Dirccteur was Jchannes de Crouse Krouse Gamren

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms 554

GENERALE NEDERLANDSCHE GEOCTKOYEERUL

Van

verheventheyd, de grootste onder voornaemste des Messias volk dle deugtsaemste onder Christenen, Joau Josua Ketelaar, afgesondene commissaris directeur Fan gemelte Hollandse Comp” verleend, Inag vernieuwd g’ ordonneert werder_ dat de mandamenten, die strydende tegens hetselve waeren geen stand mogen houden, maer vernietigt werden, daarop uyt coninglyke gunst over gemelte opperhooid VOO beweesene hulpe bystant met het verleenen van een groot capitael aan Sijn Majesteyt; om de “yanden sonder geloof wet, die rondom deese stad sijul geweest, ver= nietigen verdelgen wy by deescn wel expresselijk ordon- neercn komen dat het vocrenstaende mandament van het begin tot het eynde sa/ werden vernieuwd en stand moet grypen uyt coninglyke gunst eygcn vryC] wille begeeren wWY_ dat dle geregtigheyd der ducaten pro cento Fam wit geld, dat roorige gemelte maudament niet genoteerd stzet, voortain van haar niet

meer sa] werden gevordert off genomen Ook ordonneercn dat de schenkagie, die &’ accordeert is van jaarlijx Jan den Persischen coning atgegeven werden_ hetsy syde geleeverd worde off niel, niet meer VaM Hollandse Comp sal werden genomen als jaeren, datter zyde gelevert werd, mitsgaders dat de gemelte Comp’ jaarlijx sal mogen_ VT} van thol, ragdary, een PIO cento and geregtigheeden, inbrengen capilael W 20 000 tho man wederom d veel uyt dit land naer haare off ellers _ ‘tsy er zyde wOrd geleevert off niet, Tertoeten contanten ducaten_ wit geld verdere goederen_ In gevalle een ander tegens dit, tegenwoordige manda- ment sijnde mogte bevonden werden, begeeren ordonneeren WY , dat de gouverneuts; regenten verdere bedientens Van dit geseegent njk deselve niet sullen erkennen geen agtinge nCmen. maar deselve onse coninglyke gunst het gemelte opperhooft en d’ hoogloffelyke Hollandse Comp’ willen wy dat erkent sa] worden deese onse beveelen niet Con- trarieeren_ En diege cene, dewelke dit tegenwoordige gegevene coninglyke mandamen mogte vernietigen ofte verbreeker, sullen van God gestraft La Sijn Majesteyt vervloekt worden ; waarom Wy

Hicryour, blz. 495 &% Zilvergcid_

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms OOST-INDISCIF COMPAGNIE 1602 180

555

met ons coninglijk zegel hebben versegeld begeeren hetselve striktelijk agtinge sal genomen gehoorsaamt worden;

Geschreeven in de maend Sjel Caddek en jaar 1134, OVCt- eenkomende met den maend September anno 1722_ NB_ Boven aan dit berelschrift stact het zegel VAnl den coning Sja Sulthan Hossen, geene vervat #In de naeme des sagtmoedigen barmhertigen God, den geringsten hond van den heer en beschermer der regtvaerdige menschen, Mortusalie, Sulthan Hossen. Onder aan d’ agtersyde stond het zegeL van den rijxvertrouw Jer, welk vertat: Daar is geen ander God din een God_ heer der geregtigheyd, Mhameth-coelie is sijn slaav. Onder stond: Aldus door interpretatie van Comp tolk; Elias Sahid, overgeset door my, Nicolaus Schoorer. Liger stond - Accordeert geteekent Jelmer Laan; Nog lager: Accordeert geteekent Leendert de Cleen_ raad en secretaris:

DCCXLI PERZIE.

Septcmbcr 1722_

Zic de inleidirg hicrvoor, blz. 549. De vertaling sechi; datnetstuk hier c dear onbcgriipelik

document

Trinslaat Persiaans mandament bevelschriit; Goc als hetselve door Sijn presente Persische Majes” teyt, Sjah Sulthan Hossen; forma vin een nieuw iccoord aan de Hollandsche Comp verleend, en het voorige bevelschrift Vaum anno 1717 gerenoveert daarby nog andere poincten sijn verleend gewor den, en gegeven in den jaere 1722, sijnde als volgd, weeCI

Bevel, dat de weereld te gehoorsaemen heeft; is dit, dzt

Dsul Cada 1134 Ioopt 13 Augustus tot 11 Sepletnber 172Z. Uit de Overgecomen bricven 1724 , I5dc boeck, afdecling Persia. folio 533 rolgerde

This content duwnloided trm |46,50,98.28 on Werl, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subject hup Waboutistot wrehtenms 556

GENEKALE NEDERLANDSCHE GEOCTROYEERDE

aangesien Onse coninglyke gunst op den toevlugt van verhee- ventheyd groote onlder des Messias volk, Nicolaas Schoorer; capitain van de hooglofielyke Hollandse Comp” VOOr dienst, cie gemelte capitain aan Sijn Majesteyt heeft gedaan sijn versoek mandament; dat in ’t jaar 1129 en de maand Rammasoen; overeenkomende met de maend Augustus in jaer 1717 aan den toevlugt Fan vetheventheyt, een groote onder de vocrnjemste des Messias volk, afgesondene commissaris directeur Joan Josua Ketelaer is verleend, mag vernieuw] werden stand grypen ; [dat] eenige van de gepasseerdle jaeren; dat er geen zydenegotie met laer is geschied, de super- intendent vin conings reekenhuysen thol van biar Jf gebragte goederen_ geregtigheyd van de ducaaten; die vatnn her naar haar land verroerd hebben, gecalculeerd en ecn reekening daarran opgemaekt, Val hzar komt te eysschen; dewijl sommige jaeren, dat gemeite negotie niet geschied de thol van haere goederen volgens hoogwaarde mandamenten Jan desselfs ambassadeur tot cem givte vereerd is geworden, S0o heelt hy vetsogt, dat de thol, ragdary geregtigheeden Fan ducaaten de gepasseerde jaercn, Kuanin de super- intendents reekenings hebben gemaekt; niet mag eyscht werden, door onse coninglyke gunst en royaale weldaaden 4311 opgemelte commissaris, geneegentheyd tot Hollandse grooten de tho_ van in- uytvoerende goederen, geregtigheyd der ducaaten van de Hollandsche Comp” die de begunsteling kind van conings oude slaav, de superintendent Tan conings reekenkamers van het begin ran het gepasseerde jaar Ilau i KOInE Mel het jaer 1701 overeen werd van Maart gereekent tot vierde mnaend van jaar Loc-J comt met het jaar 1716 en de maand April overeen volgens reekeninger, uyt gemelte Comp maekelaars boeken genomen_ geen sy in Spahan aangebragt en uytgevoerd hebben, wvjertan cen reekening opgernaakt; dat a31L conings reekenkamers debet zoude sijn sedert het gepasseerde jaar Bitj il Overecn- komende

met het jaar 1712 ’t Geen sy meerder als de geper- mitteerde vryheyd hebben aangebragt en ducaeten, die vervoerd Sijn , mnet hetgeen dat capitains en de secundes schuldig

’) Hiervoor blz. 50J. 2) Er staat: KOteDI “) Misschien leze

De zin

eente niet duidelijk

This centent duwnlo: ded tiom |46,50,98,28 0n Werl, 42 Oct 201 18,05 HUTC All use subject t0 hutp Wabout jstor, meterms OOST-INDISCHE COMTAGNIE 1602 1800,

waeren seedert het gepasseerde jaar Bitj-il, buyten hetgeen dat ontfangen is, hebben wy als een givte aan gemelte commissaris vereerd, oversulx dat de gemelte pretentien by de coninglyke boeken met mnoeten aangehaald werden en selve Vat haar ook miet pretendeeren. De gernelte begunsteling off superintendent de thol van in- uytvoerende goedcren_ geregtigheyd’ van de ducaeten, van d’ Hollandse Comp’ gelijk voorschreven, die in de boeken der maekelaers bevonden sijn, buyten de ragdary en &en pro Ccnto LOU; de goederer; dewelke in de gepasseerde jaeren zijn aangebragt ns niet bekent is meedle givte aan gemelte commissaris schenken en by de coninglyke boeken daarvan aanhaelinge doen, nitsgaders daarvan Miet te pretendeeren hebben: Dog volgens ccn ander mandament [is] g’ ordonneert, byaldien deesen meerder als geper- mitteerd 4a goedercn souden aanbrengen uytvoeren sullen gehouden wesen daarvan de thol andere geregtigheeden betaelen ; goederen Valin d’E. Comp dewelke uyt Spahan naer haere landen off elders sullen comen te vervoeren_ moeten in praesentie der bedientens van den alloymeester pagter der ducaeten gevisiteerd versegeld werden_ naet besigtiging versegeling [men se] mogen oversenden. Waarop wy uyt coninglyke gunst ordonneeren_ dat het bovenstaende mandamcnt van het begin tot het cynde sal Ket- nieuwd werden en dat de Holianders nae1 desen de ducaeten, die naer haer land elders sullen vervoeren_ mnceten ge- visiteerd worden geregtigheden niet praetendeeren geen verandering desen maeken_ Maar ducaeten Reld, die sy jaarliix naer haar land off elders sullen begeeren Vetroeran moetern door de bedientens Win der alloymieester den pagter der ducaaten gevisiteerd verseegeld worden geregtigheyd Taaln ducaaten nog prO cento Vin wit geld van de Hollandse Comp niet vorderen nog praeten- deeren maer Van alle geregtigheeden Vry sijn ; maar sullen daarvan Jan teekeninge houden; hoeveel jaarlijx jan ducaaten te versenden komen, opdat de pagters der ducaaten niets souden praetendeeren en jaarlijx geen nieuwe mandamenten neemen; maar dit tegenwoordige mandament erkennen en gehoorsaemen

Er staat Fcschonken werden 2} Zie cok hiervoor, blz. 502, Hier lxgint trst hct cigenlijke mandanent; Deze prachtvoorbecld de stilistische gavcn den vertalcr

Tis centent duwnlo: ded tiom 146,50,98,28 0n Werl, 12 Oct 2016 [8, 05 HUTC AIl use sulject t0 hup Wabout iston mte”temms 558

CEMERALE NEDERLANDSCHE GEUCTROYEERDE

Geschreven in de maend Sil-haddek jaar 1134, off naer Jnse reekening de maend September anno 1722_ Onder stond Aldus door vertaeling van Comp’ taalman; Elias Sahid, Satnen gesteld by my geteekent Nicolaus Schoorer: Onder stond Accordeert was geteekent Jelmer Laan. Lager stond Accordeert geteekent Leendert Cleen_

DCCXLII PERZIE.

September 1722_

Zic d inleidirg hiervoor; blz. 549. Translaet Persiaans mandament off bevelschrilt; EnO als hetselve door Sijn presente Persische Majes- teyt, Sjah Sulthan Hossen in forma Tan Gen nieuw accooro Cdie Hollandse Comp verleend_ roorige bevelschrift van anno 1717 gerenoveerd daarby nog andere poincten Sijn verleend geworden gegeven den jaere aTo 1722, luydende als volgd Bevel, dat wereld Eehoorsaemen heeft, is dit, dat aingesien Onse coninglyke gunst den toevlugt van VCt - heeventheyd de groote onder des Messias volk; Nicolaas Schoorer, capitain van de hoogloffelyke Hollandse Comp VOOr de dienst die gemelte capitain aan Sijn Majesteyt heeft gedaan sijn versoek; dat het mandament; in jaar 129 en de maend Rammesan, sijnde naar onse reekening net jaar 1717 maend Augustus, aan den toevlugt Vam verheeventheyd; ecn groote onder de voornaemste des Messias volk, den afgesondene conimissaris en directeur Jan Josua Ketelaar; (is) verleend mag vernieuwd worden [dat] ’er diverse cooplieden en andere menschen zijn, die geld aan Hollandse Comp moetetl taelen, diarover verscheyde difficulteyten maeken eenige

Deze hardteckering is het aischriit weggcvallen. de Overgecomen bricvcn 1724, Ide botck; aideelirg Persia, folio 536 el volgende Hiervoor, blz.

Tis centent duwnlo: ded tiom |46,50,98,28 0n Werl, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subject t0 hup Waboutiston wrettenms OOST-INDISCHE COMPAGNIE 1602 -1800.

559

derselve sulx mn ‘tgeheel komen negeeren Daarop versogt heeft, Ae Fmand souden ordonnecren dat haare dat van hare maekelaars uytstaende gclden IltC vorderen en 2211 haar t€ restitueeren: Op

het versoek van gemelte afgesondene hebben wy door coning” yke gunst aan hem betoonen_ ordonneert alle haare uytstaende schulden van desselfs makelaats; dewelke haere betaelinge swaarigheyd maeken; aan den hoogverheevene diwan-begie off heer der justitie, kent te maeken; getelte hoogverheevene heer sal ymand van sijn bedientens hebben ordonneeren, dat denselven volgens regt reden geen genoemde persoonen schuldig sullen vonden werden, van haar vorderen restitueeren; Soo ordonneeren uyt coninglyke gunst Vaor gemelte capitain, dat volgens de boeken en papieren; daar de zegels van de cooplieden op staen hunne schulden moeten geprocureerd ontfangen werden met den geestelyken regter niet doen hebben_ En byaldien eene van schuldenaeren quame sterven off bancquerot speelde, begeeren dat de pretensie van de Hollandse Comp’ off hunne maekelaers eerst ten vollen sal gerembourseerd werden; eer d’ andere crediteuren ijts kunnen pretendeeren. Insgelijx begeeren WY, dat gemelte diwan-begie, SUU als bevoorens ordonneera (dat) het bovenstaende mandament Vam het begin tot het eynde sal moeten naerkomen gehoorsaemen, item haere hunne mackelaars schulden au wie het ook Wcsem mogt, volgens haare boeken reeke- ningen moeten innen en aan d’ Hollandse Comp voldoen_ En ordonneeren nOgmaals, als boven gesegd, wel expresselijk, dat met Jen geestelyken regter niet doen hebben_ En byaldien jemand van gemelte schuldenaers sterven quaene off bancquerot speelde_ S0O sullen haere schulden met andere crediteuren niet gereekent werden om naer bevindinge vam het naergelaetene capitael een eguale portie, gelijk andere, reekenen; mnaer eerst volkomen volgens reekeningen boeken moeten betaeld worden. Den hoogverheeven diwan-begie sal het g’ ordonneerde met den geestelyken regter hebben nacr Komen werkstellig taeken_ hetselve niet contrarieeren_ maer naer behooren erkennen:

Ketelaar. Hicr begirt het nieuwe Inandaticnl 1722 Dc zin dezer Hnatste torvceging onteaal

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Werl, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subjectt0 hup Wabout iston mte”temms 560

GENERALE NEDERLANDSCHE GFOCTROYEERDE

Geschreven in de maend Siel-hadek, in jaar 1134, off nzer onse reckening de maend September anno 1722, Onder stond Aldus door interpretatie van Comp’ tolk, Elias Sahid, overgeset door My geteekent Nicolaa: Schoorer: Lager stond Accordeert was geteekent Jelmer Laan; Nog lager Accordee[geteekent Leendert de Cleen, Taad en sectetaris

DCCXLIII: PERZIE

September 1722

Zic de inleiding hiervoor, blz_

Translaet Persiains mandament off bevelschrivt, als hetselve door Sijn presente Persische Majes tcyt, Sjah Sultan Hossen, in forma vin een nieuw accoord Jan d’ Hollandse Comp’ verleend, roorige bevelschrift Fan anna 1717 gerenoveerd daarby nog andere poincten sijn verleend geworden jaar 1722 als :

Beveel, dat de weereld te gehoorsaamen heeft; is dit, dat Jangesien onse coninglyke gunst den toevlugt Vam ret - heeventheyd de groote onder des Messias volk; Nicolaus Schorer; capitain van de hoogloffelyke Hollandse Comp voor de dienst die gemelte capitain aan Sijn Majesteyt gedaen heeit sijn versoek om te vernieuwen het mandament; dat in jaer 1129 en de geluckige maend Rammason met onse reekening de maend Augustus en jaer 1717 overeenkomende aan den toevlugt van Ferheeventheyd, een groote onder de voornaemste des Messias volk, den afgesondene commissaris directeur Jan Josua Ketelaar is verleend geworden, dat dewijl de dientens Uan d’ Hollandse Comp’ als gastvrunden van den coning werden gereekent, aam coninglyke defroyeermeester

Overgecomen bricven 1724, Iide bocck, afdeclirg Persia, folio volgende,

539

Zie hier”8or , blz _ 494.

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Werl, 42 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms OOST-INDISCHZ COXPAGNIE 1602 1800.

561

miag g’ ordonneerd werden denselve sorge soude draegen_ dat niemand aan Comp’ bedientens verdere onderhoorige, Mooren, Armeenders ofte Benjaenet, eenige moleste ofte onregt soude mogen docn, soomeede alle gouverneurs, regenten verdere bedientens geen hand aan haar sl hebben te slacn off eenige molesten aandoen: Soo ordonneercn Wy dat den coninglyken defroyeermeester versoek van de bedientens der Hollandse Comp’ hazr allen deelen behulpsaetn wesem adjude (te) bewysen_ ook niet toelaeten sal dat ymand eenig Onregt off molest aan haar komt te doen. En gemelte defroyeermeester sal ook aan niemand tijd vergunnen eenige tegenstand hieromtrent gebruyken. Soo ordonneeren wy uyt coninglyke gunst cn genegentheyd voor gemelte capitain dat den defroyeermeester nevens gouverneurs_ regenten verdere bedientens van dit geseegcnt rijk het gemelte nindament vin begin tot het cynde sullen erkennen niet contrarieeren maar allen deelen stiptelyk naarkomen.

Geschreeven in de maend Sjal-haddek in jaar 1134, over-eenkomend met maand September Afe 1722. Onder stond Aldus door interpretatie van Comp tolk, Elia; Sahid, overgeset dcor

geteekent Schoorer. Onder stond: Accordeert was geteekent Jelmer Laan: Lager : Accordeert geteekent Leendert de Cleen, raad secretaris;

DCCXLIV_ PERZIE:

September 1722_

Zic de inleiding hitrtogr blz. 549.

Translaat Persiaans mandament off beveelschrift, Soo als hetselve door Sijn presente Persische Majes teyt, Sjah Sulthan Hossen; in iorma VAI een nieuw accoord Jan Hollandse Comp verleend het

de Ovcrgecomcn bricven 1724, Isde boeck, aldeeling Persia, folio volgendc;

DL 93

This centent duwnlo: ded tiom 146,50,98,28 0n Werl, 12 Oct 2016 [8 05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms
GENERALE NEDERLANDSCHE GEUCTROTEERDE

voorige beveelsckrift Lam aIO 1717 gereno eerd daarby nog andere poincten sijn verleend geworden jaar 1722 . Luyd als:

Beveel, dat de weereld te gehoorsaemen heeft; is dit, dat aangesien onse coninglyke gunst den toevlugt van ver - heeventheyd de groote onder des Messias vokk, Nicolaas Schorer, capitain van de hoogloffelyke Hollandse Comp VOOr den dienst, die gemelte capitain aan Sijn Majesteyt heeit gedaan, sijn versoek tot [vernieuwing van] het mandament, dat] jaar 1129 en de geluckige maand Rammason_ sijnde naar onse reekening de maand Augustus van jaar 1717, azn den oevlugt van verheeventheyd, een groote onder de voornaemste onder des Messias volk, den atgesondene commissaris direc- teur Joan Josua Ketelaar, verleend geworden; dat regenten gouverneurs deser coninglyke stad Spahan, be- nevens verdere plaetsen Van geseegende rijk; [van] niemand VaM d’ Hollandse Comp” bedientens ook tolken makelaars, eenig geld met dwang geweld (te) mogen eenen ook geen portie van eenige taxatie als andersints van haar pretendeeren_ en haar ongemolesteerd laeten, maan ter contrarie alle hulpe vrundschap bewysen_ Soo ordonneeren wy dat de regenten _ gouverneurs en andere novsbedientens Van voormelte coninglyke stad verdere plaetsen vin dit geseegend rijk niet sullen hebben van voormelte persoonen geld leenen off eenige portie van tixitie van haar te neemnen, maar haar ongemolesteerd te laeten, dog door hulpe adjude de bedientens der Hollandse Comp als noodsaakelijk in dit rijk erkennen_ mag vernicuwd werden en stand grypen Soo ordonneeren WY uyt coninglyke gunst genegentheyd voor emelte capitain; dat het TcurcnS taande mandament Vam woorde tot

woorde vernieuwd worde er volkomen stand grypen sal, en begeeren dat het g’ ordonneerde door niemand sal werden gecontrarieerd; maer naer behooren in agt nemen

Geschreven de maand Siel-haddek jaar 1134, sijnde volgens onse reekening de maand September anno 1722. Aldus door interpretatie van Comp’ tolk; Eiias Sahid, overgeset door my geteekend Schorer. Zie hierve6-; blz 492. 2) Dit de slotalinea het mandatent var 1717. Zic biz 493.

This centent duwnlo: ded tim 146,50,98,28 on Weil, 12 Oct 2016 [8, 05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms

Onder stond ; Accordeert geteekent Jelmer Laan: Lager: Acco deert geteekent Leendert Cleen, rzad secretaris;

1. JAPAN:

28 October 1722.*)

Ic Augustus Octaher 1715 Wctdem ulyacr der goederen Compagnic in en uit Japan heperkt, (Hiervoir, blz. 471 ev} De Voort- durcnde verarming Japan roopte de regecring tot ect nicuwe bcperking den uitvoer var Iineralen:

Translaat van een Japans geschrift, geen in dato 28 October anno 1722 aan het opperhoofd Hendrick Durven ter ordre van den heer gouverneur Tambano Cammy-samma ter hand gesteld omme hetselve Ilaar Batavia aan Sijn Hoogedelheyt, den beere Gouverneur-Generaal, mitsgaders d’ Edele heeren Raden van Nederlants-India over te senden, nament lijk

Nu agt jaren geleden, heeft den keyser nieuwe ordres gegevem; behelsende dat de Comp” jaarlijx vijftienduysent picols coper soude ontfangen, als er driemae hondert duysent thailen Vera negotieert wierden; “) Maar alsoo van tijd tot tijd het coper in Japan vermindert is, SOo heeft den keyser voorleden jaer weder-nieuwe ordre gegeven alsdat maat tienduysent picols coper konden gegeven werden Als het coper % vetvolg hoger in prijs mogt komen stygeren; SOO Sullen de goederen van dE. Comp’ prO rato ook duurder betaald werden, moetende verders alle vorige gevene ordres van den keyser naaigekomen werden_

1} Nu voizen obligatie; acceptatie eneenige matdatenten; alle betrekking hebbende het gelcende kapitaal de terugbetaling, mceten 0izat3 vinden voor of Op 15 Januari 1723. Wij achten net noodig dcze stukkenop nenien Slechts gcconstatecrd, dat Sjah

Hoesein 2vn rik troCI ~erioor terugbetaliing Wicis Llai Uit de Overgecome briczcn 1722, [Sde bocck; afd. Janan; folio 54 Hiervcbr, blz. 473. Menzal opuerker; dat dit juist Jaar gelccen Wis.

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subject t0 hup Waboutiston wrettemms 564

GENERALE REDERLANDSCIE GEOCTROYEERDE

Dit vorcnstaand is Jan Ons In presentie Vl alle de tolquen_ ottenzes en dwaarskeykers deses eylands uyt het Japans in Nederduyts opgegeven: Onder stond Japan_ ten comtoire Nangasacki, W4s getekend H’ Durven, Swart en Ht Rijckman:

DCCXLVI: MAKASSAR:

Augustus 1724.

1724 trad har

Dcu radja Tello op, die den Ilen Augustus doon Vcuge “gss miet de Compaguic gesloten crafen perwocr

Ik; radja Moedin, verkooren koning Oter district van Tello me: den resorte Van dien beloove ende sweete heyliglijk zullen onderhouden docn onderhouden alle deelen poincten de 2 laatst gemaakte contractcn, weten het eerste op Boengaja, anno 667 het andere, jongste, onder het groot casteel Samboppo quartier Jaccatra inno 1669 door de voorige koningen cn rerdere grooten van Makassiar- sche met d’E_ Comp’ aengegaan beswooren wel speciaal de nadere bekragtiging Yu het eerstgemelte contract, op den 25 van de maend Rammelaan des jaers 1078, off volgens Nederlandse reecquening Maart 1668 door Siry Sulthan Harroenarra-chijt, doemaals koning van Tello, beswooren Tot naarkominge van selve hebbe dit met mijn gewoonlyke signature bevestigt en onder het drinken Fan het kritsenwater op den alcoran heyliglijk beswooren _ ter presentie van de onder-geschrevene Goahse Tellosche rijxgroten, mitsgaders den EE Agtbaren Heer gouverneur en raadt;

Outena, Japansch ntonz titel atbtemaar het best tc Yer Lilen “or Gemeerict Zic STAPEL; cter Dom’ $ Beschrsvinge, II, plossarium Oiit Decira Uit de Ozergecomen briaven 1725 , 12de boeck, aidetling Macassar, folio

Corpus II, blz. 370 e.. CorFus Corps IL, blz. 380

Tis centent duwnlo; ded tiom |46,50,98,28 0n Weil, 12 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms OOST-INDISCHE COMPAGNIE 1602 1800.

Aldus gedaan getekent hesworem; Makassar in casteel Rotterdam, den IOlea Augustus anno 1724 Onder het Maleyts stont Zijn Hoogheyts eygen handteyke ning in de Maleytse tale geschreven_ en daeronder desselfs zegel in roden lacque, mitsgaders ter zydle de naamen en handmerken van den koning van Goa als de verdere Goase Telloose rijxgroten geteikend_ Vervolgens stont ter zyde van Nederduyts: Ons present Kas getekent I. F Gobius, J" Happon, Steenhoff; A_ van den Anker, van der Snippe, Lantsheer, E Nuyts Daernevcns stont Compagnies zegel; gedrukt ruoden lacke, cn daerontler Ter ordonnantie Titn dlen EE Agtb Heer gouverneur Faa getekent J' Roman, secretaris

DCCXLVII MALABAAR;

27 October 1724.

jonge xoning Porca verzemc zich tegen vccrnemcn Compagnie; zijn Jand stecnen ore bouwen, door zijn roorganger taegcstaan Bij de besprekingen daarvet had zich Mal ASstnaune {creh conmanccua alsank Iaetdunkent Ontrent den koning Cochin gedragcn Mcn kurl dan rncemin? dat hij MoOt wendig Fevoelige ccd dienen krijgen; Doof tusschenkomst den koning Cochin KwaIn echter TOg tijdig Ander irzichi vcrzochi hcspreking Cochin TEr Rotr 4t schiedde daar onderkoud den Nederlandschen Cam Inandfut #aaro dicn vorst SYTJC klagten Icctecsen OYem Yan gevallene daarvan S"nE naicre desscvs onas nnhcdeecentheyt de schuld gegcven kadde Hii steide toe in de wenschen der Cotpagnie teckende onderstaanic overcenkcmnst (Onnitgegct Angtiu var Mae Quar TLT Hecrt7i XVI[Octoucr 1724 Hur Coacrilctt Gcvcraal Radc 4.4 29 Mci 1725.)

Pointcn en articulcn_ aangegaan e gesloten tussen den koning Yati Porca eene den EE. Heer commandcur Jacob de Jong Comp" wegen Icr andere eyde:

Uit net Coutractbock Ook in de Ovcrgecomen bricvcu 1726, Wzarin nct [weemaal vuonkom Ilxde bocck, folio 292 €Y I6de boeck, afdeeling Mallabat , folio 271

Tmis content duwnlo: ded fiom |46,50,98,28 Ou 12 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subject hutp Wabout jstot meherms 566

GENERALE NEDERL ANDSCHE CFOCTROYEERDE

Eerstelijk beloofd den koning Fan Porca hoofd dezes gemeld, aan d'EJ Comp' binnen wal ter Jangcwesene plaatse by Zijn Hooghijds voorzaat, zooveel grond te geven als Haar Ed: zullen Vanl noden hebben tot het opmaken van cen nieuwe loge en pakhuys_ Jang 90 en breed 90 cobidos navolgens de cobido, Zyn Hooghijd vertoond en by d'E. Comp. gebruykelijk

Zal aan Haar Ed vrystaan logie het pakhuys Z0o groot, sterk en vin zoodanig een form te maken, als zy zullen believen aan wien ook VTY staan dezelve met panner, des begerendle, latcn dekken, off olas, zooals zullen be- vinden te behoren, dog alles op eygen costen:

Belooid Zijn Hooghijd het Moors huys en de andere winkels op gemrelte grond staande, Jatcn affbreken 100 plaas maken Voor d' logie Van d'E. Comp'

Neemt Zijn Hooghijd aan het opmaken van nieuwe loge, pakhuys etc zooveel coelijs arbyders te beschikken_ als dE. Comp' za] Fan noden hebben, dog alles tegen betaling

Belooid den EE. Heer comtnandeur daarentegens desselfs goede officie contribueeren, naar Batavia te schryven Haar Hoog Edclens sien te bewegen consent ce geven Om gemelte loge Porca ter plaatse voormelt te maken zulks tot onderhouding van de oude vrundschap, mits dat Zijn Hoop hijd alle gemelte pointen heyliglijk nakomt opserveerd_

In 't teken der waarhijd zijn hiervan geraakt; by Zijn Hoog- hijd EE_ Heer commandeur getekend, vier ecnsluydende verbandschriften, twee in Nederduyts twee Malle -

1. Lees: ter plaatse, by Ziin Hooghijds voorzaat Jamecwlsen- 2) De rcgeerirg Batavia en bij uitbreiding de Compagnie. Ellen Zie Pieter vo Dan' $ Besckryzinge IL, Elogsarium. Ola'$ of gedraogdc palmbladen:

conlent dowmla Ided ftom [6.50.98.28 0n Wed 12 Oct 20I6 8,05 HUTC AIl uS2 cuniectt= nto aboullitonore tem: OOST-INDISCHE COAPAGMIE 1602 1800.

567

baars cen in 't Nederduys en ecn In Mallebaars berusten twee andere by Zijn Hooghijd

Haat

Aldus gedaan overeengekomen de stad Couchim, den 27 October 1724; hieronder gestelt conings zegul, met roden lacq gedrukt. Nog lager getekend : J de Jong

DCCXLVIII KOROMANDEL_

18 Februari [725.

Ten gevolge opstand de Kust Koromandel werd de stad Auazulnatnai CEd 1724 cenigcn tijd ingcsloten Nadat belegeraars eea aigetrokken, Tcrdoon de gouverieur stad allen hardel met d Nederlanders, onidat Hezen zich #Gedutende dat Moors Heydens kattespel ncutaal gehouden haddcn", (Missive €{it Koromandc

JRn Batovia &,, 31 Mci 1725,) Dit verbod werd, aanbieden presentie”’ wcl Ircder opgcheven, ear weldra Ceer zich Menie moeilijkheden Toen Fyea de rikskauselier den Groolmogol pcrsoonlijk Mazulipatnam bezocht; hoden Compagnies hedicnden hem feestelijke ontvangst voersaem gescherck” wat tot gevolg had onderdrukking opstand Nederlandsche Compagnic narwznn? tot bevestiging den onbelentnerden tolvrijen handel ontving_

Translaat uyt het Persiaans van een generale parwanna, door Zijn Doorlugtighijd, den heer rjx cancelier JJ[L het Mogols hoff, genaamd Nisamoel- molk; verleend luydende als volgt:

De gouverneurs, dessays, Iitnnuaars en derselver substi- tuten volmagten van de provintien Sicacol, Ragiemahindra waron, Eloer , Masulipatnam Nisangapatnam, Condapilly,

1} Uit ket Contxacthocr Ook de Overgeconen brieve# 1726, 1”de boeck; afdeeling Cormandel, folin 146 volgerde Ook genoemd Sicgli-chan. Hietboren stond zegelaidruk Jauta ikeenscke #oorden cok de onderteekening: wonra Mahratti dcsai; is hetzelide als hct Meer bekerd Singhalecsche dessave, namelijk districtshooid larddrost; Zic Hobson-Joosor rocE d2ssd” € Pachters een district: De Versameling der woorden ppelt manusaars geeft de omschrijving : Landpagters Op Cormandel”

This content duwnloided ttom |46,50,98.28 on Werl, 42 Oct 201 18,05 HUTC All use subject t0 hutp Wabout jstor, oreterms 568

GENERALE NEDERLANDSCHE GEOCTROYEERDE

Condawidoe en meer andere alle onder het gehied vin Golconda staande, mede de soubaas des gemelten gouvernements_ Z0o presente als toekomende, zy kennelijk by deezen, dat den capitain der Hollandse Comp’ tot Masulipatnam Ily dezer dagen versock gedaan heeft om haren nandel negotie ter boveng emelte plaatse, ingevolge van de verleende firman door den keyser Ourang Seep parwanna Vitl den Golcondasen soeba Mochares-chan 200 als gewoon, tolvry en onverhindert mogen dryven uyt hooide van welke UwE: zamen dezen gelast en strictelijk geordonneert werden, alle hare goederen, affaires en wes meer, geene uytgesondert, allerwegen tolvry ongemolesteert te laten passeeren coers houden mitsgaders deeze tot dien eynde VO[VTY strikter bevel- schrift aan te zien en te houden;

Onder stond : Gegeven den 18 Februari 1725_ Lager Zijn Excellentie’s gewone handtekening: En boven den aanvang stond ter zyden Zijn Excellentie’s zegul, in zwarten inct gedrukt; diarinne Persiaanse tale: Den Groot- magtigsten keyser des werelts_ Mahomet-chias dienaat; den rustbetragter des lands_ stees overwinnaar opperbestierder des rijks. Onder stond Oversetting volgens vertaling van den bramine Telgappa, Masulipatnam den 18 Februari 1725 was getel kend de Vos:

Lager : Accordeert Was getekend Hermanus Taarling; eerste gesworen clercq_ Onder stond Accordeert Wiis geteekent P. Grocnegeus eerste clercq:

DCCIL: PERZIE

September__October 1725. De nicuwe koning Perzie, Man ocy had Yoor belangriike Ecld- schenkage Compagnic bevestiging der oude voorrecnten LUteEeEd (Zie

“) In het bedocldc stuk; CorPus IIL, blz. 541 staat Mochelis-chan; 2) Het Contractbock heeft L” Taariing, wat onjuist Uit de Overgecomen prinven 1726, 6de bocck; folio 3348 Ook in die 1727 , Ziste boeck, afdeeling Persia, folio 178

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on 12 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subject t0 hup Waboutiston wrettenms Oost-INDISCHE COMPAGNIE 1602 1800.

hiervojr, 549}. Hij sticrf cchter spocdig, uaer diverse gecke kuuren hebbcn uygcecgt, coende Rocland” ~cor de nicuwe Mans datrcmieu Loele Feticend Eenige uaun Vendut Compagnies vertegen woordiger in Ispanam; Nicolaas Schorcr, zich tot Mahmoet $ nccf Odvoirct die zich Rewcld oon had meester germaakt , slotte cnderstzand mandzment Icende

Trinslaat mandament, door Sjah Assjeraff verleend iot confirmalic var alle d’ Jin d’E Conp’ haare bediendens door voorige koningen vergunde privilegien ende vryheeden.

Daar is een bevel uytgegaan, tot luyster der weereld, nament lijk dit, dat uyt genegentheyd tot de verhevene Hollandsche grooten erkentenis der vrindschap, vrindhoudendheyd eensgezindheid vg den grootsten onder Christenvolkeren Nicolaus Schorer capitain wegerns de Hollandsche Comp’ die in deese tijd om de bevestiging der mandamenten van de voorige koningen aan de poorte van weerelds toevlugt aanhield_ nadat de mandatnenten van onse voorsaaten voor Ons als sonnelicht schitterend gesigt gebragt zijn, wy vasten onophoudelijk be - voolen hebben dat den gouverneur der geluckige zeestad Gamron cn de sjabendher of opsiender ontfanger der thollen, alle de gouverneurs en regenten Fan dit geheele gesegende rijk, wel voornamentlijk in den omtrek van Spahan, den inhoud van oude mandamcnten, daor de vorige koningcn acn volmnagten van de gemelte Comp cn hare tolken verleend, VOur bevestigd en gangbaer aensien, den trind der vorige ydcn haerlieden cete bewysen; gedenken opsiendets der wegen toegangen so als voor desen luyd der berelschriften en mandamenten die sylieden in handen hebben, met haerlieden handelen_ ommegaet, niet tegens regt reden haerlieden on- geljk ofte schade laten acndoen maer herliedcn na koopmans gebruyk reyscn en trecken laten na de zeeplaetsen; opdat daer- door in

den omtnetrek Yan Spahan e alle de plaetsen van dese gesegende reyken bloeyinge welvaerd kornende Yuut standhouding van de verhevendheid Syner Majesteyd mag ge- beden werden_ De superintendenten bediendens der koninglyke reken- kamers Sullen dit bevelschrift hebben boekcn_ Voor veratiderlijck te houden behooren erkennen_

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms 570

GENERALE NEDERLANDSCHE GEOCTROXEERDE

Gegeven maend Moarem den jare 1138, welke dit jaer 1725 begonnen is Op den &“” September; en g’ eyndigt den 8” October; Boven geschrift staed segel van Sjah Asjeraf, VCT- vattende desc woorden inrijm: ‚Als den koning door Gods genade tot voortsetting der godsdienst bevestigd wierd, kreeg hy onder de koningen deser wereld ook cernaem Van groote VOrSE; En Op de rugge: ‚Uytdruckelijck bevel van Sijn Majestijd” dese woorden in rijm in segel uytgedruckt : Zela, den genegen vrund des rijx voorstander der godsdienst, is altijd an gantscher ziele geweest cen slaev Van den grootsten der koningen.

Onder stond Aldus volgens bedied van Compagnies tolk, Elias Sahid Nederduyts overgebragt door TJs getekend Jelmer Laan. Onder stond Accordeert getekend Koenad, raed provisioneel secretaris

Muharram !138 begint op Scptember WUSTENZELD blz. 46 ,

eindigt Op October 1725, Zic

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subject t0 hup Wabout iston mte”temms VER BETERINGEN:

Blz. 142. S: Martensz, lees Martensz_ 200. S. Claasz, lees J. Claasz 270. Passoeroean, lees Pasoeroean 380. Thiwart, lees Thivart. 381 _ T Thiwart, lees: Fs_ Thivart;

1. Badur, lees : Babur. 419. E. Graaff, lees

C, Graaff

423_ Majestet, lees Majesteyt. 505 Joseph Bufikens, lees Joseph Busskens 535, Bergman, lees Bergman 543. Crudop, lees A. Crudop: 549. 20 €0 thomas, lees 20 O00 thomans_

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use sulject t0 hup Wabout iston mte”temms REGISTERS.

This conlent Jownloiled tivm |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC All use subject t0 hup Wabout jstot oreterms
REGISTER VAN GERAADPLEEGDE WERKEN_

Basel (H van) . Begin en voortgang Vam onzen handel be- zittingen Sumatra'$ Westkust Tijdschrift van Neder- landsch-Indic; IX deel 2 blz: en vig. Beknopte Historie van het Mogolsche Keyzerrijk (Batavia, 1758)

Canter Visscher (J.) Mallabaarse brieven (Leeuwarden, 1743) . Chijs (J van der) Dagh-register, gehouden int Casteel Batavia (Batavia Hage, 1887 -1931) . Clercq de). Bijdragen tot de kennis der residentie Ternate (Leiden, 1890) _ Duolop (H) Bronnen tot de geschiedenis der Oostindische Compagnie in Perzie. RGP n" 72 ('s-Gravenhage_ 1930) Encyclopaedie vin Nederlandsch-Indie, tweede druk; Gri venhage~Leiden, 1917 enz) . Godee Molsbergen (E. C) Geschiedenis van Minahassa Weltevredcn, 1928) Haan de). Priangan. (Batavia 's- -Gravenhage, 1910 1912). Oud-Balaviz (Batavia 1922)_ Heeres (J E) Corpus Diplomaticum Neerlando-Indicum, II, ('s-Gravenhage 1907, 1931) Hotz (A.). Journaal der reis Valn Joan Cunaeus naar Perzie in 1651 1652. Amsterdam_ 1908) Hunter (W W:). The imperial Gazetteer of India New edition. (Oxford, 1907 enz)_ Jonge K J de). De Opkomist van het Nederlandsch gezag in Oost-Indie, Gravenhage Amsterdam_ 1862 enz) _

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Werl, 42 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms 576

"eGiSTER VaN GERANDPLEEGDF YERKEN.

Ligtvoet Transcriptie van het dagboek der voisten van Gowa en Tello, tnet vertal lirg aanteekeningen Bijdragen Koninklijk Instituut; deel 28. ('s-Gravenhage, 1880)_ MacLeod (N.)_ De Oost- Indische Compagnie als Zeemogend- heid in Azie (Rijswijk Z. H, 1927) _ Meylan (G. F,) . Geschiedkundig Oversigt Far den handel der Europezen Japan. Verhandelingen van het Bataviaasch Genootschap van Kunsten Wetenschappen, XIV. (Batavia, 1833) Netscher (E)_ De Nederlanders in Djohor en Siak. Verhande- lingen Vin het Bataviaasch Genootschap Van Kunsten Wetenschappen; XXXV (Weltevreden, 1870)- Overzicht der betrekkingen van de Nederlandsche Oostindische Compagnie Tnet Siam. Tijdschrift Bataviaasch Genootschap (Batavia, 14864)_ Rapport over Compagnies regt Groote-Oost, Samen- gesteld in 1761 door R de Klerk; J van Mylendonk Alting Verhandelingen van het Bataviaasch Genoot- schap van Kunsten Wetenschappen, XXXIII: (Batavia, 1868) . Sewcll (R) and Balkrishna Dikshit (5.). The Indian Calendar (London_ 1896) Stanley Lane-Poole: The history of the Moghul Emnperors Hindustan Westminster, 1892) Stapel (F W,) Corpus Diplomaticut Neerlando-Indicum _ III. Gravenhage, 1934)_ Het Bongaais Verdrag: ('s-= Gravenhage Groningen, 1922) Pieter Tat Dam's Beschryvinge van de

Oostindische Com- pagnie. R.G.P 68, 76. (’s-Gravenhage; 1927 1932) . Valentijn (Francois) . Oud Nieuw Oost-Indien; (Dordrecht enz 1724 1726) Verdam (J) Middelnederlandsch Woordenboek . (’s-Graven- hage, 1885 -1929) Wellan (J. W. J)_ De loge te Djambi in het jaar 1707 . Bijdragen Koninklijk Instituut deel ’s-Gravenhage, 927)

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subject t0 hup Wabout iston mte”temms BECIETER Var CFPATP-FFCDF WEREEN.

Wilson (H. H.). A Glossary of judicial and revenue terrs of British Tndia_ (London, 1855) _ Wiistenfeld (F.)- Vergleichungs-Tabellen der Muhammedani- schen und Christlichen Zeitrechnung: (Leipzig, 1854) . Yule (H) and Burnell (A. C) Hobson-Jobson,being glossary New edition (London, 1903) Meermalen is gebruik gemaakt van een tweetal mnatuscripten_ aanwezig het Rijks-archief Gravenhage, namelijk het handschrift van M’ S_ C. Nederburgh; Verbalen Contracten, en het door wijlen Prof. Heeres aan het Rijks - irchief geschonken boekje in handschrift : Versameling der Woorden, voorkomende in de Indische brieven, eenvoudig verduyst:

1. 1.

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use sulject t0 hup Wabout iston mte”temms

REGISTER VAN PERSOONSNAMEN.

Zie ook zijn kroningstaamn Moaset-saech_ Abal Falalil Mansoeri (sultan van Alawadijn, zie Allah-Oedin. Tidore) 236, 237 , 310-312, Aldorp (A_ van) : 445. 314. Aiem; zie Alam; Abbas of de Groote: 213, 451, Alemgier (kroningnaam van den 453, 454, 464, 465. Grootmogol Aurengzib) : 317, Abbas Il = 90, 100, 104, 419, 423, 428, 432, 434, 437. 109, 450, 452 , 453, 457 , Zie ook op Aurergzib_ 458, 460, 461 , 462, 464, 465. Ali (sultan van Batjan) : 214, 474. Abdoela (koning van (olkonda) : Alijdsia 122, 123. 115. Alitt, zie Alam. Ahdul Aemied (of Hamid) chan: Allabadin (sultan van Bantam) : 408. 306, 309_ Abdul-chan: 438, Allah-Oedin (sultan van Batjan) : Abdul Djalil: 440, 444, 445. 214, 215, 474, 527_ Abdul Gaffoer: 22_ Alphen (Joarnes van): 188, 475. Abdul Hasis: 198_ 200, 487_ Alsteyn (Pieter) : 162, 163_ Abdullah Kutab-sjah: 203. Amangkoerat 244. Ableing (Joan Cornelis d’) : 377 , Amangkoerat II: 226 242 , 244, 387_ 444, 482 , 484, 247 , 248. Aboe Hassan: 15. Amangkoerat M: 227, 242 , 322_ Aboe Nasar (sultan van Bantam) , Amier-ul-Ammerouw: 396, 405 zie Hadji: 408_ Aboe Nesser_ Seyed: 317. Amir [skander, zie Radja-laoet. Aboe-Seyed (Grootmogol) : 317, Amif Temoer Saheb Kiraan 419_ 423, 428, 432 , 434, 437. Timoer Lenk) 317, 418, 423, Achmet-chia (van Menangkabau) : 428, 432, 434, 437. “238, 240. Ammanet-chan; 130_ 150, 15]_ Adipatih Anom Vam Cheribon;

222 , 223, 256, 258, 314, 315. AIOm. Anderson (Swen Sven) 377 , Agerg (sultan van Djambi) 524, 380, 381_ 525. Andiappa-pulle: 329, 330. Akbar (Grootmogol) = 317, 419, Anker (Abraham van den) ; 486, 423, 428, 432 434 437 . 488, 565_ Alam-sjah Grootmogol) 275, Anom (sultan van Cheribon) : [55 293, 300, 315, 317-319, 327 158, 277, 281 , 284, 285, 387 , 395, 397 , 398, 400, 419, Anom (sultan van Palembang) : 420, 423, 428 , 432, 434, 437. 536, 537_

Ts content downlozded trom 146,50,98.28 on Wed. I2 0ct 2016 8.05.4UTC All usc suhject t0 http Ilabout istor orelterns 580

RECISTER Wan TEleodyeuey

Aria Adiwidjaja (pangeran van Cheribon) 155 161 _ 285 289. Aroe Palakka; zie Palakka Aroe Timocroe Timoeroe: Asef-uI-Doule (naam van deni oud-rijkskanselier Asset-chan) 317, 405 407 , 419, 423, 428_ 432, 434, 437. Zie ook Op Asset- chan_ Asher-chan 518. Asien (prins, voluit geheeten Mameth Aslem Ussan Baha- dur) : 293, 294, 299_ 301, 304 , 305 , 318, 387, 519. Asjeraf (sjah Vim Perzie) : 569 570. Assad-Siahy Asset-chan; 10, 22_ 130, 144, 223 317, 402. Zie ook Aset-Wl= Doule: Astra Ingalaga (sultan van Djam bi) 523, 526 , 530 , 531 _ 534 , 535, Attebar-chan zie Ettebar-chan Aurengzib (Grootmogol) : 22, H15, [19 121, 201, 225 , 294 , 296, 299, 305_ 316-318 397 , 399 403, 413, 414, 419, 420, 423_ 426, 428, 430, 431 , 433, 437 , 568. Zie ook op Alemgier; Aynicoetty-nambeddy: 344, 511, Aziem, zie Asiemn_

Bastinck (Willem) : 452_ Batue (maharadja) , zie Pringga baya Bea (radja van Gorontalo) : 369 Becker (Albert) 464. Becker (Henrick) : 230, 234, 328, 329, 378 380. Bcerenaert (Rogier) : 226 , 317_ 404, 405, 408 419, 423, 428, 432 , 434, 437. Beernirck of Beerningh (Corre Iis) : 135, 143, 200, 487 _ Berendreg: (Dirk van) : 366, 368_ 376, 486, 488. Bergh (Picter van der): 47. Bergman (Hans Frederik)?) : 357, 535. Bezuyen (Cornelis) : 395. Beylwits van) : ’249 Bianoe Siry Oelah (sultan van Batjan) : 474, 475 Bitter (Pieter de): 229. Bitter de) : 66. Blijswijk (Abraham Adriaan van) : 486. Blitar (pangeran) : 249, 272_ 323_ Bloemert (A.) : 66. Blok (P.) : 548, Blont (Dirck) 410. Blom (Wybrant): 535, 543_ Boer (Meyndert de) 256. Boissieux (de) 233, 234_ Bontopanno (karaeng) 375_ 376_ Bontosongo (karaeng) : 373, 376. Bosman (Jacob) : 225 Boftendorp (Jacob) : 381 385_ 474, 476. Boudaen (G.): 473. Boudens Bouden (Abraham) 26, 80, Brievings Brieving (Paulus de) : 162 165, Brccks (Willem) : 269_ Bruggen van der) : 548. Brussel N.): 385.

Babur (Grootmogol) 317, 419, 423 , 428, 432 _ 434, 437, Bacherus (Johannes) Backer (Adriaan) : 190, 255, 269_ Backer Francois) _ Backer (Pieter) : 17, 80, 83, 137_ Backer Jacobsz. (Willem) : 212, 448, 482 484 , 489, 491 _ 505, 506, 513 Baros (radja) , zie Ilir (radja d’).

Op blz. 419 staat abusievelijk Badur Op blz. 535 staat abusievelijk 4. F Bergman;

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subject t0 hup Waboutiston wrettemms REGISTER VaR PERSOOISRAMEN

581

Bruyninck (Herman) : 404 406 , 408 410, 423, 428 , 432, 437. Bruyningh Wildlant: Bruynirk (Henrick) : 475, 543. Burg (Hendrik van der) 313, 372. Burg (Pieter van der) : 169, 170_ 172 , 174. Burggraaff (Hendrick) 477 . Buskens 1) (Joseph) 450, 505.

Cnol (Govert) : 249 , 277 , 279 283, 285 290, 322, 324, 325. Cock (Imel Christiaan) zie Kock: Coddachery-caymael: 515, 516. Coeckebacker (Johannes) : Colijns (Jochem) : 116. Comans (Dirck) : 169, 201, 203 206, 234, 235_ Comans (J.) : 529, 548_ Commelin (M:): 548. Conde (Cornelis) ; 189. Coops (Joan) : 152. Cops Joannes) : 161. Cordier 173, Corthals (G") : 263. Cos (Simon) 527 , 528. Cotto-bulmolk; 518. Couper (Jacob): 242 Cracouw (Jan) : 120, 121_ Crouse zie Krouse_ Crudop (Johan Adriaer *)) : 482, 484, 535, 543. Cruyslander (Johan) : 473. Cunaeus (Joan): 6, 456, 457. Cuyck van Myerop (Jacob): 139, 140 , 200.

(Zie ook K)_

Cacatle Cannepette-nambeddy: 511. Cambier (Joan Francois) : 207 , 208 , 253. Camphuys (Joannes) 307 . Cartadawil (radja): 514, 515. Castel (Jan du) : 241 Castelijr (Frans) 269, 314, 377 , 386 , 444 , 482 , 484, 535. Castellon (Pieter) : 292. Castoery Renga-ayen; 378 380. Cathanka (karaeng) : 375- Chakaan Nawib Chakan Chalonge (de) : 173, 174. Changanecande-caymacl: 512. Changaracodde-nambiaar; 515, 516. Chastelein (Cornelis) : 290, 291, Daap (J): 268. 314, 377 , 444. Daems (Willem) 523. Chazel (de) 233, 234, Damala, zie Djamal: Chedoepaddi (teuver) , zie Tiroe - Damessen (Abraham) : 128 male: Dassonville (Nicolaas) 300, 319- Chittoer-namboery: 512 David-chan: 205, 207_ 252. Claesz (Jacob ?)) : 200, 310, 312 Deodati (Jean) : 152. 314, 369. Desprez: 173, 174. Claasz of Clasen (Laurens) : 345, Dherinottoe- panicael: 506. 347. Dias (D.) : 380. Cieen (Leendert de) : 555, 558, Dielen (Isaac van): H1, 13. 560, 561 , 563_ Dier of Diersa (radja) : 295. Clencke; Klenck Dieshoek; zie Dishoek: Cleur (Arnout) 228, 273 275, Dijk (Jacob van) : 156 321 , 331_ Dijkhof (Jacob) : 518 Cloeck (Jacob) : 313, 474, 475, Dinter van) : 493, 495, 500, 529. 502, 503.

505 staat abusievelijk Buffkens 200 staaf abusievelijk Claasz . Op blz. 543 staat abusievelijk $. Crudop:

This conic_l Jownlosded 50.98.28 on Wed. 12 Oxl 20/6 8,05,34 UTC AIl use subject to http {abiut jstor org"(Emms 582

REGISTER Van PERSOONSNAMEN;

Diogo (hoekoem)” 165. mogol) : 294 , 299, 301 , 304, Dipa-Ningrat: 307 319, 320, 437 , 438, 446, 447, Dishoek (Ewout van) : 387 _ 517, 516 518, 543_ Flacourt (Frangois) 230, 234. Disselbrink (Hendrik) 265, 268 Focanus (Johannes) : 185, 186 , Djajadiningrat (pangeran val 188. Bantam) : 309. Focke (kiahi) : 307. Djajadiningrat (adipatih van Ma- Fontaine de la) : 185. taram): 322, 323. Foock (Jacob) : 188_ Djamal (radja): 192, 198, 200;, Franx (Cornelis) : 182. 487. Frederiksz (Hendrik) : 447. Domingos (Pieter) : 443_ Douglas Abraham) 290, 291 , 309, 314 414. Gagar Alam : 447. Draypon (Barent) : 14, 17, 18, Garsin (Isaac): 290, 291, 309, 317 339. Draypon (Bernard) 482 484_ Gassea (prins van Tidore) 310, Driemnond (Jan) : 333. 311, 313, 314. Zie verder Dubbeldaart 203, 205_ Hassan Oedin Dubbeldekop (Jacob Willemn) Gast (Barent) = 146 , 149, 328_ 529, 535 330 Dubbels (Frans) : 125, 127, 152. Gedeh (sultan van Djambi) : 334, Dudresne: 233, 234. 338, 339, 386_ 387 , 523, 531_ Rondet: 66. Geervliet (Jan van) : 188. Durven (Diderik) 535_ Geleynsen, jonge (Wolle- Durven (Hendrick) 563, 564. brand) : 467, Duvn (Adam van der) : 146, 149 , Germain; 64, 340, 350. Geursen Servaas) : 542. Gijn (Jacob van) : 313, 529. (jobius (Joan Frederick) 543,565 Edrees (radja van Boni) : 139. Goessens (N,) : 388_ Eelers (Nicolaas) : 154. Goesti (pangeran van Cheribon) Enai Tulla-Chan: 221 223, 225_ 281, 286 Erbervelt (Jan Jacob) 366, 368, Gogel (Jan) : 241. 375, 376. Goossens (Rutgert) 188_ Erkelens (Rutgert) 486, 488. Gicudijn (Jacob) : Ettebar-chan: 221 , 396, 408 , 422_ Ettemaat-chan: 124, 222, Graaff (Ernst Coerraad 1)): 419, 223_ 434. Graaff (B van der) : 381 Graswinkel (H): 529, 548_ Faas (Jacob) : 377, 387, 444, 482, Grcen (Carel Ferdinand Hanni- 484 , 535. bal) : 135, 177_ Faat Ali-chan: 493, 520 522. Groenegeus (P.) : 568 Fahal (sultan Vam Bantam) 307 . Groenewegen (Jan) 484. Famars (Jacob Frederic de) : 249. Groot (Ferdinand de) 377, 387, Farochzier (sultan, later Groot- 482 , 484 .

1. Op blz: 419 staat abusievelijk E

Graaff:

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subject t0 hup Wabout iston mte”temms

Groot (Nicolaas de) : 268 Grootenhuys (Jan) : 135, 257, 315. Grousius (Hendrick) : 230 234. Guillebout (Pieter) : 116.

Heyde (Cornelis de) : 264. Heynsius (Anthony) : 529, 544, 548_ Heytzick (Pieter) ; 475_ Hoed (A.): Hoeloe (radja d’) : 31, 33, 71, 72, 75, 76, 143, 264. Haak (David) : 162_ Hoesein (sjah van Perzie) : 5, 87, Haan (Marcellus de): 346, 349, 128, 209, 213, 268.

448, 450 , 358, 360, 362 , 365 464, 492 , 494, 500, 502, 504, Haan (Mattheus de) : 192, 291 , 549 , 555, 558, =60, 561, 563. 386, 444, 482, 484, 535, 543- Holtan Coenraad Frederik) : Haas (Dirck de): 184, 236. 220, 238, 392, 482. Haas Gerrit de} 229, Hoimeester 146. Hackaert Hackett (Joannes) : Holeman (Ernst) : 529. 139, 200, Hoofft (Adriaan ’t): 139_ Hadji (sultan van Bantam) : 206 Hoogkamer (Jacob) ; 87, !17, [22, 308_ 127, 128, 189, 209, 210, 212, Haes (Dirck de), zie Haas_ 213, 461 , 462 , 464 , 492, 496_ Haesbroek (Crijn) : 482. 550. Haese Theodorus de) : 314, 377, Hoorn (Jacob van) 295, 296_ 386, 444 , 482_ 484. 319, 327 Hallabadin-chan: 207 . Hoorn (Johan van) : 161_ 227 _ Hamdja Faharoedin: 181, 185 , 237, 239, 242, 253 , 277 279, 236, 310. 280, 282, 283, 286, 290 , 291 Happon (Jan) : 376, 486, 488, 565 306, 307 , 309, 334 . Hardencourt (Claude) : 230, 234. Hoorn (Nicolaas Jan van): 471, Harroenarra-chijt: 564. 473. Hartog ohannes de): 156, 157. Horst (Hendrik van der) : 249, Hartsinck (Willem) 335, 530. 270, 273, Hassan Ali-chan: 327, Hossen , zie Hoesein_ Hassan Coeli-chan: 8, 115. Hutsaart (Jacob) : 214. Hassan Hamed-chan: [44. Huygelbosch (Gerrit) : 152. Hassan Oedin (van Tidore) : 310 Huysman (Anthony) : 320 , 387 314_ 528_ 544. 535, 543. Hasselaar (Cornelis) : 527 , 529, 535_ 543. Hassing (Harmanus) 376. Ilir (radja d) : 18, 30, 31 ,_ Hattingh (Samuel) : 162, 165. 72, 75, 76, 137, 143, 264 Heck (Mattheus van) : [52. 267 . Heemskerk van Beest (Jan) : 241, Intiaat-chan: 294. Hecre (Gerrit de): 146, 150_ Indius ([sbrand) : 265_ 268, Heetvelt (Johannes) 154, 190 Inly Praya: 158_ Hemmajoen (Grootmogol) 317, 419, 423, 428 432 , 434, 437. Hendrix Correlis) : 253, 254_ Jafier Ali-chan: 446. Hertenberg Joannies) 366, 368_ Jaulla of Jawulla-chan 276, 292 376. 293, 296, 298, 301, 305, 320. Hertog (Johannes de) , zie Hartog: Jehaan (Grootmogol) : 131, 317,

Ths €Onenl downlozded from 1416,50,98.28 on Wed. [2 Oci 20IG [8,05,34 UTC AIluse subject hulp_/doqul_stor oreltcts 584

REGISTER VAN PEZSOONSNAMEN:

419, 420_ 423, 426, 428, 430 , Klinck, Klenck: 432 434, 437 . Kloek, Clceck: Jehaan-dar-sjah (Grootmogol) : Kock (Ime) Christiaan) : 275, 412. 394, 404 410, 413, 418, 419, Koenad (Claas) = 570. 423, 424 428, 429_ 432, 434, Koecsoema (pangeran van Cheri- 435, 437 . bon) : 281, 284 290. Jehiangier (Grootmogol) = 317, Koesoema (pangeran van Ban 419, 423, 428_ 432, 434, 437, tam) 309. Joedanegara: 244 Kotob-ul-Molk: 447 . Zie verder Joerali-beek: 116. op Abdul-chan: Jong (Jacob de) : 565, 567. Krouse (Johannes de) : 553 Jong of Jonge (Jacob de) 276, 292, 293, 295, 296, 298, 303, 305_ Laan (Jelmer) : 555, 558, 560, 561, Jongbloet (Cornelis) : 278 283, 563, 570. 285_ 289 , 290. Labat (G. de) : [74, Jonker (kapitein) 248_ Labs (Tobias) zie Laps. Jonktijs (Daniel) : 177, 209, 392. Lagrantais: 66_ Julfacaar-chan): 10, 252. Lam (Pieter ‘t) 505, 520 522_ Lampe (R’): 473_ (zie Ook C)_ Lanius (Evert Christoffel) : 66, Kakipatty (radja) 382, 383.

Lantsheer (J.): 565_ Kanoman (radja): 286, 287 _ 290. Lappatao (radja) : 291 Kartanegara (toernenggoeng) : Laps (Tobias) : 185, 220, 238_ 272 _ 322 , 323. Laroche Vigier (De) : Keller (Sebastiaan) 137 Lasoet (hoekoem) 165. Kerckhoven (Jan of Joannes) : 14, Leene of Leenen (Adriaan van): 241_ 475, Ketel (Barend) = 340, 345_ 346, Leenen (Jan van) : 5, 87_114, 349, 350, 357, 358 , 360 , 362. 118, 122, 123, 265, 460, 536. Ketelaar (Jan Osua 315, 317, Leipzig (M, van) 520: 522. 387 , 395, 405, 407 , 408, 410, Lepair (Dirk) : 428 419, 420, 424 , 429, Leper (Joannes) 152. 433 , 435_ 437 438, 492, 494, Lesage (Salomon) 161 , 162_ 181_ 495_ 501, 503, 504, 518 520, [85 236_ 554, 556, 558 560, 562, Lincques (crain 0f karaeng) 373 Kettingh (Pieter) 124, 130, 150, Linden (Jan Dirksz_ vahn der) 385, 152. Lispencier (Jan) : 450. Kevel Ram Kevel-rauw: 203, Lolaby (hoekoem) : 165. 205. Loloda Maccoago (radja van Khoaje Petroes: 516 518. Bolaang) ; [62_ 163. Kiahi Oedeh, zie Gedeh; Lonto (hoekoetn) 162, 165. Kiffait-chan: 225, 226. Lourens (R') : 256. Kirpanaeth: 387_ Kleen (Leendert) _ zie Cleen: Klenck (Marcus van) 322, 333 Maertens (M.): 491_ (Zie ook op 394, 412. Martensz M)_

Op blz 252 staat abusievelijk Julsacaar-chan:

ToS Cuntent downloi led Jcum 146.50.98.28 on Wea. 12 Oe: 2016 | 8,05,34 UTC AIl use subject http-labout jstor org/tems REGISTER Le PER SOONSNAMEN:

Maetsuycker (M" Joan) = 236, 369. Mhamet Coeii: 555. Mahmoed (sultan van Djohor) : Mhamet Jaer-chan: 516_ 440. Mhatnet Jaffer-bek: 493 552. Mahmoet-chan (sjah van Perzie) : Mier Ahmed, zie Kiffait-chan_ 549_ 568. Mier Assum: 262_ Mahomed Naghi: 456- Mier Hassam Odien: 276, 292, Mahomet Salee (prins van Ban- 293_ tam) : 307 309. Mier Jumla 446. Mahomet zie Ook Mameth 0f Micr Mahmed Asrof: 319, 320. Mhamtet of Mohamet. Mier Mameth Sadeck: 22, Malajim-beek: 453 Mier Mameth Seleem: 256_ Mamangon (dain)_ zie Djamal: Mier Nasir: 292, Miamet Fasel: 222. Mieraan-sjah Grootmnogol) : 317 Mamet Mockiemi: 226 418, 423, 428, 432, 434, 437 . Mamef Sayed: 221 224, 225. Miersa Grootmogol) : 317, 418_ Mameth Grootmogol) : 317, 418_ 423, 428, 432 , 434, 437. 423, 428, 432_ 434, 437 , 568. Miersa Omr-sjeeg (Grootmogol) Mameth Ali-chan: 318, 319. 317, 419, 423, 428, 432 , 434, Mameth Aziem; zie Asiem 437. Mameth Moasem: 317_ Miersa Rhahiern: 448, Mardarsaha (koning van Ter- Miersa Salda (of Sadec) Eddin nate) 527_ Mhameth; 153, 178, 189, Mangkoeboemi (van Palembang) , Miersa Sayet Moriusa 255, 268 _ zie Anom; 269. Mangkoeregoro (pangeran) : 249 Miersa Zaait Allie: 448. 272 , 323_ Mijl (Arent van der): 139, 200. Mangsor (radja): 137. Minuassa (radja): Manuarsa Manuwersa, zie 143, 144, 264 266. Minuassa Moasem Saech (kroningsnaam Mara Laout: 238, 239_ var sjah Alam) 300, 305_ Maradja Nanda: 389 , 392 . Mocharis-chan Machelis-chan: Marolles (de) : 233,

234. 568. Marta Laya: 253, Moedin (radja) 564. Martensz (Jan *)): 142, 174, 207, Moerman (Willem) : 259_ 354. ’208, 234, 253, Mohamed Ali-beek: 129. Martensz (M.) : 513, 515, 516. Dit Mohamed Sjaffer: 15. is dezelide als M: Maertens Op Mohamed zie ook Mamet; blz 491 Mameth Mhamet: Martin (Frangois) Mojsuddien, zie Mossodien_ 174, 230, 234 , 235_ Molineus Thimarus) : 366, 368, Mas Soenan) , Amangkoerat 376. Moll (Aarnold) : 139, 200. Matelief (Cornelis) : 441. Molucco (sultan van Tidore) , zie Matjan Woeloe: 244. Abul Falalil. Meekeren (Cornelis van) : 261, Mons (Joan de) 228. 515 516, Monstrains (Jan de) : 249 Meyer (Wolfgang) 345, 350, 358. Moors (Willem) 366 368_

’) Op blz 142 staat abusievelijk S Martensz.

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use suljject t0 hup Wabout iston mte”temms 586

REGISTER VaN PERSOONSNAMEN.

Morsid Kulli (of Coeli)-chan: 226, Oets (Jan) : 519 522. 294, 301 , 319, 387_ 398 , 409. Ong Gan Ko: 374. Mortier (Hendrick) : 30, Oudman (Warnar Jansz) : 14, Mortusa-Ali (profeet) : 493 _ 555_ 37 , 41, 44 Mossadien, ziin kroring tot Outhoorn (Jochum) 220, 238_ Grootmoe gol geheeten Jehaan- Outhoorn (M’ Willem van) : dar-sjah; aldaar. 38, 45, 49, Mourianatta-nambiaar: 515, 516, 155_ 162, 181 , 191 193, 199, Moussou (djode) : 214, 474, 475. 214, 307, Muller (Otto): 152_ Munt de): 519. Mustaffa Coeli-chan: 115 Pail (hoekoem) 162, 165, Padbrugge (Robertus) 162, 369, Pakoe Boewono 227 242, 248, Nattaningrat (pangeran) : 523. 250, 251 253, 270, 272, 273_ Nawab Chakan Chold Asjan 280, 322 326_ Saheb Carary, kroningsnaam Palakka (Aroe of Sultan) : 137 van sjah Abbas [I. Zie aldaar. 138, 290, 291, 372_ 373_ 375 Nawab Chakan Firdaus Aram 484 , 485 Gah; kroningsnaam van Abbas Palieres (Robec, baron de) 231, Zie aldaar; 233, 234. Nawab Chakan Geti Sitan Ferdous Panembahan (van Cheribon) : 155 Makany, eveneens Abbas 158, 285 290. Nawib Chakan Humajoune Ma_ Panhuys (Isaic) : 220. kroningsnaam Vont sjah Hous - Parimbala: 356. sein_ Zie aldaar. Pas (Joan) Nawab Chakan Rezwan Makiny, Passisir Barat (radja): 483_ kroningsnaam VooI sjah Sefi [. Patras (Abraham): 238_ 334_ 339, Zie aldaar. 385, 386, 529, 530, 534 536_ Nawib Chakan Thouby Asjin 542. Cods Makany, kroningsnaam Payerchery-nairo: 344, 346 349, van Sefi Suleiman_ Zie 510, 514 . aldaar Pelgrom (Pieter) : 439_ Neck van): 116. Pelicabocta (radja var Limbotto) : Needen (Johannes van der) : 392. 369, 372. Nesjabet-chan 221 , 223 255 . Penetamby: 146, 329. Nieuwpoort (J van) 444. Petersom (David van) : 185, 220 Nisat-oel-Molk: 567_ 238, 313. Nitipradja (toemenggoeng) : ’288, Phoonsen (Bernard) : 230, 234_ 290. ’235 , 291. Noer-ulla-chan- 397, 401, 402, Pielat (Jacob Christiaan) : 529, 404, 410, 427 . 548. Nuyts (Everardus) 565. Pit (Laurers, j): 8-11,

66, 114, 119, 120, 169. Pits (Jacob Jorisse) : 266, 307_ Oeer-chan: 20L. Pocger (pangeran) : 227, 320. Zie Oenen (Caspar) : 392. verder op Pakoe Boewono

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subject t0 hup Waboutiston wrettenms
REGISTER VAN PER SOONSNAMEN:

Poenatoer-nambeddy 489 491, 509_ Poerbaja (pangeran) 249, 272, Sadd-ulla-chan Matekid: 408 323 410. oespaningrat (pangeran) : 334 , Sabet-char: 130, 131. 339_ Sadelaer (Joannes) : 48. Poppo (karaeng) : 375. Saffiat-chan: 262. Prevostier: 234. Sahagie (radja van Tanjore) : 54 Pringgabaya (sultan Vat Djam-bi) : 334, 335, 338, 339, 385 Sahid (Elias) 269, 493 495, 500, 387 , 531 . 502, 503, 520 _ 522, 555, 558, 560 562. 570. Sahid (Francois) : 154, 180, Radja Laoet (sultar var Ternate) 190, 212, 255. 476, 528, 544. Saif Oedin (sultan var Tidore) Radja-Sillibo: 27 *29. 236 , 237, 310, 311, 314, Ram (Michiel) : 227 , 228,.244, 249* 527 Rama (radja van Gingi) 10, 58, Saint Martin (Isaic de) : 307. 119_ 170. Saloemanna 166. Ramnarasoe; Rama_ Samorijn (vorsi van Calicoet) Ramorme (koning van Cochin) 208, 259 -261, 340 347. 132, 134. 359 , 360, 488 491 , 505 513. Ramragie Rama-radja. Zie al- Samporna (orangkaja) : 393. daar Sas (Johannes) : 13, Ratoe (pangeran Van Cheribon) : 26 , 30 33, 34, 37, 281 286 _ 51, 54. Ratoe (sultan van Palembang) : Schagt (Jan) 238_ 536, 537, 540 543. Scheffens (Francois) 188, Raxanagara: 253. Schepmoes (Abraham) : 238, 239, Reaal (Frans) : 529, 548 241, 264, 265_ Redoch (Adriaen) : 519. Schlosser (A.): 146. Ree de) : 548. Schoorer (Nicolaus) : 553, 555_ Rheede tot Drakesteyn (Hendrick 556, 558_ 560 562, 569_ Adriaen van) : 11, 129, 131- Sefi (sjah vam Perzie) : 87 Ricolier (Jan) : 258 94, 100, 103, 104, 109, Riebeek (M” Abraham van): 161 450, 451 , 453, 454, 464. 190, 207 _ 290, 291 _ 309, 314, Sefi zie Suleiman: 369 , 377 . 450, 464. Selkant Willem) : 318. Rijckman (Herdrik) : 564- Sem (Abraham) = 185_ Rijn (Adam van) : 290, 291, 309. Sepoeh (suitan van Cheribon) Roman (Jacob) : 565. 155 -157, 159 161 _ 285 , 286. Roo de) : 548. Serbullund-chan: 299, 301_ 305. Roo (Willem de) 293, 296, 297 , Shivaji: 299, 301, 304 , 320. Siegli-chan: 567 Rooselaar (Pieter) : 185_ 214, 220, Simou Touala: 237 _ 238 377, 386, 440, 444, Sipman Johannes Philippus) : 445_ 485 , 488_ Roy (Meynard de) : 66 Six ([Jsbrant) : 473 Rustumdul-chan: 262, 263_ Six (Willem) : 152, 256, 482, 484.

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms

REGISTER Uan PERSOONSNAMEN.

Sjahabadin Ismael; 366, 373. Suwagie; zie Shivajie_ Sjah Coeli-chan: 449, 470. Swannosie; Wawosie, Sjauia, zie Jaula Swart): 564. Sluys (Erasmus van der) : 9 Sweers (Jan) : 263. Snip (J.): 491.

Swieten (Willemi van) : 13 Snippe (Pieter van der) : 486, Swigtman (J-) : 548_ 488 , 565. Swoll (Christoffel van) : 290 291 Snoek (Cornelis) : ‘241- 309, 314, 377 . 386 _ 444_ 478, Soekarta Mangkaboemi (pange 479, 482 , 484, 485. ran) 334, 339. Soenan Mas, zie Amangkoerat oepit (hoekoem) 162, 165. Taarling (Hermanus) : 568. Soerapati: 227, 242_ 270. Taay Cornelis) : 328, 330. oeriadinala (pangeran) 523_ Tack (Francois) 306 , 335, 530. Soetadjaja (aria) : 279, 280. Tahalille (daeng) : 290, 291 . Soetanaja (aria) zie Soetadjaja- Tajoeda (pangeran) : 307, Soliman; zie Suleiman; Tamhano Cammy-samma: 563. Son Joan van): 249. Tanoebaya (toemenggoeng) : 277 Son Thomas van): 68- 275. 279, 284 , 285, 290. Soury (Pieter) 335, 530 Taroeno Djojo: 244, 248. Speelman (Cornelis Janszonn) : Taywegama-pulle: 329 330. 137 , 139, 215, 236_ 242 , 244. Teding (Jordaan) 137, 238. Spijk (Francois) : 482, Tegalwangi (Soenan andere Spits (Jan of Joannes) 263, 419, naam voor Amangkoerat 428, 434_ 244, 277_ Spring (Nicolaes) : 14, 17, 18, 22 Telgappa: 568. 37 , 41, 42, Teuver (hier genomen als eigen naam) ; 146_150, 328 330, Maharadja (van Djohior) : 333. 440, 445. Thierry (Stephanus): 162 , Steelant Joannes van) 386. Thivart of Thiwart (Francois’)) : Steenbergen (Jacob) : 366, 368, 330, 380, 381_ 373. Tholling (Laurens) zie Tolling; Steenhoff (Joan) 486, 565_ Thyen (Isadc van) 139, 537 , Steenkop (Hendrick) : 139_ Timbanggantang (demang) 277 Stel (Adriaan van der) : 381 385. ’279, 290. Stel (Hendrik van der) : 366, 368 , Timmerman (Samuel) 377, 386, 376_ 440, 444, 445, 482 , 484. Steur (Joharnes) : 14, 17, 18, Timoer Lenk; Amier Temoer 31 , 33, 241. Saheb Kiraan: Stoppel (Paulus van der) : 523, Timoeror (Aroe) 484, 485_ 529, 530. Tiroemale Chedoepaddie (teuver) : Stordeur (Paulus de) : 482. [46, 149, 330, 333, Suffacar-chan: 19. Tjakraningrat (pangeran) : 227 , Suleiman (sjah van Perzie) ; Ook 228, 244, 251. genoernd Sefi [: 87 , 459 462, Tjetrasoma (toemenggoeng) 322, 466. 323.

Op blz 381 staat abusievelijk

Tniwart

This content downlonded (rom 146.50,98.,28 on Wed. 12 (xt 2016 /8,05.34 UTC Allluse subject hilp_Jjovi_StOr Orgtcims REGISTER VA” PERSOONSNANEN.

Toll Tol van) : 150, 366_ Walling (Christoffel) : 253_ 254_ 368, 375, 376, Wan Abdul Bagus: 238, 239_ Tolling (Laurens) : 314, 377 , 386, Wanderpoel (Harmen) : 66, 444, 482_ 484 , 535. Wawosie- pandidaar: 57 , Topf (Matthijs) : 357_ Weede (Albert van) 9, 10, 67, 68, Turnhout (Nicolaes) 203, 205_ 121 _ Weitnauw (Jan Jacob) ; 169 172, 174, Werff var der) ; 472. Velde (Joris van der) : 144, 241, Wesselburgh (Jan Pietersz) : 139, Velde (Pieter van der) 392_ 200_ Velthuysen (Martinus van) : 482. Westplaten (Adriaan): 381 , 383. Verburg (Nicolaes) : 452. Wichelman (Magnus) : 177.

erdonck (Adriaan) : 87. Wieratmakka (toemenggoeng) Vernie (A. 158, 288 _ 290. Versluys (E:) : 116. Wijlsma (S.): 513. Veth (Jan de): 152 Wijnhout (Hendrik) : 261 , 345, Vinck (Abraham) 209. 350, 358_ Visea Renga Moetoe Chocalinge Wilde (Herman de): 242, 249 nayck: 377_ 251, 270, 271_ Visnich (Hubert) : 464. Wiranagara (toemenggoeng) : Visscher (Adriaen de) 152. 253, Vlasvat (Hendrick)= 482, Wirganalla (ngabehi) : 282 , 283, Vogels (Caspar) : 475. 290. Voges Caspar) : 529, Witmont (Abraham): 140, 142. Voorst van) : 473 Woerd (Gijsbert van der): 313. Vorm (D" Petrus van der) : 450. Wollf (Johan de) : 234, Vorwer (Jan) : 8, 9 Vos (Hermanus de) 568, Vos de) : 200_ Vos (Pieter de) : 222 225_ 290, Zas (Joharnes), zie Sas 291 309, 314, 377 . Zeebot (Tobias) : 493, 495, 500 , Vosburg (Pieter) : 131, 146, 152_ 502_ 503. Vryberghe (C_ van) 439. Zeck (Jeronimus) : 265, 268. Vuyst (M' Petrus) = 535_ Zein Allabadhin (sultan van Ban- tam) 307, 308. Zwaardecroon (Hendrik) : 131 132 _ 135, 290 _ 291 , 309, 377, Walingadje (radja van Goron- 386, 444, 482_ 484 , 523, 530 , talo) 369, 372_ 535_ 536 , 542 544.

Thts cuntenl Jownlonded Irom 146,50,98.28 on Wed. 12 Oct 20/6 [8,05,34 UTC AIl use subject t0 hutp Wlabout istor Orgllcrm - REGISTER VAN PLAATSNAMEN;

Arangolla: 514, 514. Ardsa: 302. Ariaan-coepang: 120, 171, 173. Armenie, Armeniers: 110, 112, 467, 494, 516, 549, 561, Arnanan: 182. Arralapola: 344, 511 512. Arrigatty: 365. Arse: 398, 399, 405. Asiem-abad andere naam VoOI Patna aan de Ganges: 327 , 397_ 426_ Asoe: 42 Assem 245. Assienani: 245, Atjeh, Atjehers: 25, 27, 36 , 39, 76 78, 164, 216, 390, 443 Atseriwakan: 207. Auger: 182 ,. Auwrewake: 414. Awariwage; zie Auwrewake Aynicour: 490. Aziem-abad, zie Asiem-abad_

Abasi of Bender-Abbas, zie Gam- ron_ ibercouh: 465, 466_ Aboeshir: 448 Adderbaadjoen: 522 Adrangapatnam: 55 Agra: 403 404 420 421, 429 432, 433 435_ Zie ook op Ak- bar-abad: Ahmadabad: 420 , 432 437 . Air-Bangis: 13 391_ Akbar-abad_ andere naam voor Agra: 433, 435 397 , 429. Akbar-agar, andere naan voor Ragiemahol: 407_ Alatparwe Alambrue: 140 [42 Alem of Allan: 201, 202, 252. Alfoeren: Allahabad: 429 432 Alwatiernegary: 380, 381_ Amabi: 186, 188. Amaioan; 186 , 188. Amarassi 187_ Ambellady-coepang: 120 , 121 . Ambon: 184, 248, 381 385, Amerpette: 55. Ampin-C Gaginting: 245. Amsterdam (kasteel op Menado):

Badarpur: 433 Bagsbender: 398_ 405. Bajoeboeg: 245. Baka: 186. Bakongan: 15_ Bali_ Baliers : 280, 283, 285, Ballaboga: 245_ Banda_ 184, 248, 386 , Bandjarmasin: 247 Bandoeng: 277, 278, 290.

Amsterdam (fort op Ambon) 385_ Amthalang: 42 Angin-Angin: 245. Antipile: 182_ Arabie, Arabieren: 127, 128 438, 439 , 448, 449, 476, 477,

De vetgedrukte cijfers verwijzen naar velgedrukte plaatsnamen

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subject t0 hup Waboutiston wrettemms 592

REGISTER VAN PLAXrENUCX

Banjoekoening: 245. Banjoemanik: 245 Banjoepoetih: 245 Banka: 337, 533, 539_ Bantam: 247 , 306 309. 533 , 540. Bantik: 166 , 168 . Bantjak: 245. Bapbander Bapbender, andere nJAtn voor Hoegli: 303. Bariatta: 364 Barnagor; 302_ 398, 399, 405_ Baroda: 420_ 433, 436. Barombon: 139, 486. Baros: 16, 18 25 , 26 ,

Bescherming (fort) : 279 281 _ 283, 285_ 289. Betemeni of Betumlery: 174_177. Bettette: 511. Bhasawar: 429. Biana: 429. Bihar; 294, 295, 297 299, 318, 319, 327 328_ 387, 388_ 397 402, 407 , 408, 424 428 432 434. Billitor: 337, 533, Bitna: 193 200_ 248, 487, 488. Bimilepatnam: 417, Bintoengan: 388 392. Bodjonglopang: 282, 283 , ’290. Bodo: 26, Boeangan: 44, Boegineezen: 440. Boenka: 245 Boeton: 139, 248, 486. Bolaang: 162. Bombay: 144, 145, 222. Bongaja: 366, 367, 373, 564_ Bongkie: 42 Boni: 137 _ 140, 190_192, 290 _ 291_ 372 377 484 486. Borthain: 290 , 291. Borneo: 247. Boulang,Zie Boladng: Brandewijnsbaai: 239_ Brebes: 253, 325, Broach: 257, 316, 421, 433, 436. Brodera, zie Baroda Brootchia_ zie Broach: Bulba, zie Belbo_ Burhanpur: 433.

71–83 , 142-_144, 264

1. Basra ol Bassora: 127, 422. Batachina ouce naam voor Hal-maheira: 527,. Batahan: 18 22, 25, 72. Bataklanden, Bataks : 19, 71 , 142 _ 144. Batavia niet opgenomen_ Batjan: 214 220 , 474_475, 527. Batoclajang; 277 , 278, 290, Batoetinkir: 245. Batoisie: 185 189 . Baypin: 353 Beedjir: 245. Behaar; zie Binar. Belang: 215_ Belange: 358 360. Belbo: 185 189_ Bellasoor: 226, 296, 299_ 305 , 424_ Beltadawil: 514. Benares: 429. Bender-Abbas, soms ook kortweg Bender of ook wel enkel Abas - si, zie Gamron Bengalen: 22,23, 225, 226, 230, 256, 275. 276 , 292 305 _ 316, 318 321, 327 , 328, 337, 387, 388_ 395, 404, 405 408 _ 424 428_ 432 434, 516 _ 519 Bengkalis: 441. Berjanen; 110, 494, 501, 522, 561. Benkoelen: 386,

(Zic ook K)_

Cacas; zie Kakas_ Cadjang: 374, Calcutta: 302, 398_ 405. Calicoilang (Kayenkolam) : 11 _ 13, 174, 175 Calicoet: 340 346, 488 , 508. Caliedlang; 245 Calpakum; zie Kalpakum; Cambaya (Golf van) : 256.

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subject t0 hup Waboutiston wrettemms
RECISTER VaK PLAATSNAKEN

Canara: 132, 209, 340 , 362 , 505 Cangiwarom: 206 207_ Capoetoetan: 245. Carcal: 10, 11, 55 Cardeweloer: 511 Carelek: 245_ Carembaly: 176 , 177 , Carimpaddam: 355. Carnapali: [74 177. Carnatica: 119 121 , 205, 206. Carrengoelipalium: 206 Cartadawil: 514, 515. Carcassen: 166 168, Cassara: 245. Catti-Andera: 245. Cayagalan: 245. Ceilon: 146 -150, 328 330, 333, 377 381 , Celebes: 137-140, 190 192, 290 , 291 ,_ 366 -377, 564, 565_ Ceratn: 180 185, 474. Ceram-laoet: IBL_ Chanda, zie Thanda Changaracodda: 515_ 516. Chattenatty; 352. Cheribon: 155 *161* 243 , 244, 277 290. Cherletty: 344, 511_ Chetuwa; 342,344, 346 349, 488, 490, 491; 506 508, 511, 513. Cheyrabaad_ zie Kairabad. Chicacole: 417, 567. China Chineezen; 218, 280 , 283 , 285, 326_ Chinkel, zie Singkel. Chinko, zie Tjingkoek: Chinsura: 302, 303, 398, 405. Chiraas zie Shiras Chittuwa Chetuwa Choietta of Cholietta: 345 512. Cholemandelan: Chupra; 295_ Clabat: 65, 166, 168 . Cochin: 131–135, 175, 177, 208, 259, 261 , 340- 345_ 349, 350, 354 356 358 _ 489 491 , 507 , 509 511, 512, 514 516, 565, 5367_ DL %

Coddachery: 259 261. 515, 516, Coedeloer: 171, 173. Coelangh of Corlangh, zie Kolang: Coilewetle: 209 Colombo: 150. Concordia (kasteel Timor- Koepang) 185, 186, 188, 189. Condapilly: 567 Condawidoe: 568_ Congo (haven Perzie) : 448_ 449, 504, 505, 522_ Conjemere: 203 208_ Contera: Cormandel, zie Koromandel: Corticane: 511. Colte-coepang: 120, 121 . Coupang (bij Semarang) : 245. Coupang (op Timor) , zie Koe - pang Coylang of Quilon: 362, 365, Cranganetty: 353. Cranganoor: 344, 345, 349, 350. 354, 360 362 , 511, 512, 514 Curbaifa, zie Korbafo.

Daatcheron: 416, 417. Dairilanden: 84 142_144_ Dakka: 399, 407. Danama: 182 Darasourpatnam: Darulabad 465. Daruljahaed Golkonda: 15_ Datahan: 166_ 167. Decima: 564. Decka; zie Dengka: Delhi, zic Dilly_ Denemiarken; Denen, 164, 179, 208 , 216, Dengka: 186, 188_ Derekan: 245_ Dholka: 433, 436_ Dilly: 413, 419, 424, 429, 433, 435, 446. Zie ook Sjah-Jehaan - abad_ Dioe (op Rotti) : 186 Djambi: 247, 334 339 , 385 387 , 523 526, 529 535_

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Werl, 42 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms 594

Djanganti: 245 Djati-djajar: 245 Djawan: 181_ Djawana _ zie Joana- Djeddah: 124, 125, 222_ 224. Djepang: 324, 325. Djeuw, Dive. Djohor 247, 440 445. Djulfa: 112, 549. Dodingo: 528_ 529_ Dompo: 192 200 , 487 , 488_ Donan (Tji) : 243, 254. Doolke, zie Dholka_ Dowara: 215. Duitschland, Hoogduitschers: 216

Gafiia: 26 , Gagatan; 245. Galoeh : 282, 283 Gamron of Bender-Abbas: 93, 98, 99, 103, 108_ 109, 113, 153, 178 180 , 189 , 190, 210, 212, 213 , 255 _ 268_ 448 _ 450, 452 454 , 457- 459_ 461 , 463 , 466 470 , 496, 497_ 504 505, 520- 522, 550, 569, Ganges (rivier) : 318, 361 _ 397 , Geger : 245. Genang-Palasinir: 245_ Gcnin: 245. Genok= 245 . Getas: 245. Ghilan 210, 496, 521 _ 550. Gido: 25, 29. Giely: 182. Giffin : 182, Gilan, zie Ghilan; Gingi: 10, 120, 121 Goa (op Celebes) : 190 192, 291 _ 366 368_ 372 377 , 564, 565_ Goedjarat: 23. Goeli-Goeli: 182_ Goemoelak; 244. Gocnoeng-Jarroe: 49_ 50, 51, Goenoeng-Limboe: 34. Goenoeng-Patty: 245. Goenoeng-Sitoli: 25-30, Gjolepalam 416. Golkonda: 22, 114_116, 203, 206 , 261- 263, 413 419, 437_ 438, 446 , 447, 567 , 568_ Zie ook Heyderabad_ Gomboe: Gomono: 215_ Gondewaron: 416. Gor ; 429. Goram: 181 , 182. Gorontalo: 368 372. Guseratte, zie Goedjarat:

Eawen: 245_ Eddeoer: 201, 202, 252. Eergan; zie Erikan. Eliedam: 208, 209. Ellore: 417, 567, Eloer, zie Ellore Endoeriang: 480. Engeland_ Engelschen 124 1225_ 140, 145_ 150, 152, 164 , 203, 208, 213 216, 221, 233, 251 _ 268_ 343 , 347, 386 438 , 483, 510, 549. Ergan, zie Erikan: Erikan; 413, 414. Eriwe-Coyca: 12 Ernamina 182 .

Fars: 520, 522. Ferchordeboeniaad (andere naam voor Heyderabad of Golkonda) 413, 416, 417. Frankrijk, Franschen 125, 127_ 145, 150, 164, 168 174 208, 216, 230 235, 251, 340, 343, 347 , 438 _ 510,

Halmaheira: 184 , 527-*529* 543 _. 548. Hatoemeten: 181 , 183

Gabang: 158 279, 280, 290.

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Werl, 42 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hup Waboutjstor orgherms RECISTER

PLAATSNAMEN:

Hatuwe: 184 , 474_ Jesd: 465 Heyderabad Golkonda: 115, Joana: 324, 325 403, 413 438, 446, 447, Zie ook Joden: 352. Ferchondeboeniaad Waga- nagar; K. (zie Ok C)_ Hila 382 , 385. Hinako-einlanden,zie Niako-eilan- Kairabad: 429. den_ Kakas: 167. Hindostan: 23, 102, 123, 151, 256, Kaliga: 182 420 , 432 434- Kali-gawe: 244, 245, Hitoe: 381 385_ Kali-kassir: 245_ 23, 226, 230, 257, 276, 292 Kali-landa: 245, Hoegli 294 , 296 303, 305, 318- 320, Kali-mangsir: 245. 424 , Kali-sari: 245, 327 , 397 399, 407 , 426, 427, 518_ Zie op Baphan- Kalkatta en Kalkette, zie Calcutfa_ ook der: Kalongkong: 487 , 488_ Hormus Ormuzd_ Kalpakum: 201_ zie 202, 252. Hoti: 181 , 183, Kaluwara: 181 _ Kalyby: 184 Kalylo: 181. Kalymala: [81. Imhanagara: 283. Kalywolonga: 182. Inako, zie Niako_ Karimabad andere naam vnor

Indragiri: 247. Moorshidabad: 320. Indrapoera: 391, 483, 484. Kartasoera Adiningrat: 242 , 249 Innemako: 507, 514, 512. 251 , 253, 270, 272, 323, 325, Irin; zie Perzie 326_ Ispahan Isfahan: 87, 103_ Kasimbasar: 276, 318, 320, 387 , 109 , 127, 177 179, 189, 209, Kasone gat: 182 255, 269, 450, 452, 454, 465 Kawasen: 283. 468, 470, 492, 501, 502, 520_ Kawoeris: 182. 521 549, 556 _ 562, 569. Kayn; 182_ Italie, Italianen: 216_ Kedah: 443 Keifing : 184. Kentiere, Contera. Khenbayt: 433, 436, Jacatra (Batavia) : 444, Kiassa: 527- 529 Jacatra (wijk van Makassar) Kilitay: 181- 366, 367, 564. Kilkare: 148_ Jaffanapatnam: [31. Kinderzee: 243, 254. Jalalpoer: 429. Kirat: 182 Jamboe: 245_ Kirman: 122, 549. Japan : 393, 471 473 , 563, 564. Kisht: 504. Java (Javanen) 164, 226 228 , Kisioei: 183_ 242 251, 253, 254, 270 273, Kismis Kishm. 275, 322 326 , 533, 540, Klabat; zie Clabat: Jedo, Yedo_ Koepang: 185 188_ Jehaangiernagar (andere naam Kolang: voor Dakka): 399, 407. Koninginnebaai: 239.

This €CneMl duwnlorded frum 146.50.98.28 on Wed; 12 Oct 2046 /8,05.34 UTC AI DSC subicci hinguacut Noi Or iers 596

Konjemere; Conjemere Korbailo: 185 189, Koromandel: 8_10, 22, 23, 54 114 116, 119-*121 , 129, 140 142* 168- -174, 201-208, 230 235_ 251 253 _ 256 , 261 263, 377, 395, 402, 403, 413 419, 446, 447 , 567 , 568 . Kosowowy, zie Kisioei Kotta-tengah: 478_ Kung Congo. Kylibale: 182 _ Kylimoly: 182.

Machiwarem, zie Madsjewarom; Madoera, Madoereezen_ 226, 227, 244_ 250, 251 _ Madoera (district het Cheri- bonsche } 243, 254. Madsjewarom: 414, 417. Madura Voor-Indie) 146 150 , 328_330, 333, 377 381. Magsoesabaad; Mocrshida- bad. Mahratti'S: 203. Makassar: 137-140, 164, 190 192, 193 200, 248, 280 283 285 , 290, 366 368, 372 377 , 484 488, 564, 565, Maksoed-abaad, Moorshida bad: Malabaar: 11–13, 131 135, 174 177 208 , 209 , 259 261 , 340 365_ 488- 491, 505 516, 565 567. Malakerte: 38- Malakza: 248 _ 337 _ 440 443, 445_ 533, 540. Maliantour: 208, 356 _ Mamala: 382 385_ Manaargoil: 55_ Manawoka: 181_ 182 . Mandangana: 245 Manilir; 245 Mangatty: 514, 515. Mannacceloltae: 490_ Maces: 26, 28, 37, 40, 41_ 44,

Lahoesa: 45 48, 50. Lahomi; 45 48, 51, 54. Lahore: 395_ Lambaroe: 34-37. Lampongs: 247. Landoe: 185 189. Langhoe: 42 Langoebang: 166 *168* Lar; 108, 153, !89, 466, 522. Laraga: 26, 29. Larak: 99, Lassen: 324 , 325_ Layo: 139, 486. Lewana: 245. Lifou of Lifao: 187. Ligor: 229 , 273 275, 331 333, 410 412. Lma- Kotta: 388- 392 Limbotto: 368 372. Lobhoe: Loeboe: 139, 486_ Loelos 181_ Loepait: 245. Lole of Loly: 186, 188_ Lcmbok: 247 Loopassaratan: 245. Losari Tji) : 243, 253_ Luknow 429.

Maprana: 511. Maros; zie Maoes Marta: 174 [77_ Maskate: 127, 128, 213, 449, 517. Mataram: 266 228, 242_251 253 254, 270 -273 , 306, 322 326 , Mazulibandar: 447., Mazulipatnam: 9 115, 261 263, 414, 416, 417, 418, 438, 446, 567 _ 568_ Merado: 161 168. Menangkabau; Menangkabauers: 18, 21, 26, 27, 34, 35_

Maba, Mabareezen: 184, 543, 545

This centent duwnlo: ded tim 146,50,98,28 on Werl, 12 Oct 2016 [8 05 HUTC AIl use subject t0 hup Waboutiston wrettenms REGISTER VaN PLAATSNAMEN.

42-46, 49 -51, 71, 238 241, 440 , 477, 478. Mers : 210, 496, 550. Meulaboh:

Nimbocco: 166 Nisampatnam Nisangapatnam, zie Petapoeli: Noudi-coepang: 120, 121_

Mhachiwaren zie Madsjewarom Minahassa: 161 168_ Mirsapour: 303, 398_ 405. Moeara-Tamhesi: 526. Moedelacoenattoe; 5H Moersala (Poeloe) : 77, Moerti-coepang: 120, 121. Moisaida: 439. Mokka: 124- 126, 222, 224, 422, 438_ 439, 476 , 477_ Mclukken: 164, 180 185_ 214 220 , 236 238, 310 314, 369, 474, 475, 527 529, 543 548_ Mottaas-abaad: 430. Mongondo: 163. Moorshidabad: 293, 320, 397 , 399, 407, 426. Mourianatla: 515 , 516, Moxudabaed; zie Moorshidabad. Muyselaar; zie Moersala_

Obi of Oebi: 215. Ohi-lalo: 215. Oedjoeng-Pardang Makas - sar) : 138, 139, 485. Oedjoeng-Salang 443_ Oedjoeng-Sirombo: 44, 54. Oelakan: 388 393_ Oemassapcko: 186, 188_ Oemierieneyoer: 201, 202 , 252_ Oenale: 186. Oerna: 182 Oerotto: 511, 512, Oklisser: 433 , 436, Olende: 120, 121. Ombin : 167, 168_ Orange (kasteel op Ternate) ; 185 220, 236- 238 , 310, 313, 369, 372, 475, 529_ Orissa: 297 , 299 , 301 304, 387, 388_ 397- 402, 405 408 , 424 428, 432 434 Ormuzd: 99, 213, 517, Ossypoeka, zie Oemassapoko. Oudh 429 432_ Oynale, zie Oenale

Nagasaki: 472, 473, 564. Nagelwance: 417. Nalabou; Meulaboh. Namakita: 182. Narambe: 120 , 121_ Naranaloer: 120, 121. Narod: 433, Narsapoer: 417. Natal: 18, Nay: 34 Negapatnam: 10, 57, 129, 169, 172, 230, 231 , 233 235, 253, 262, 443. Nerriaad: 433. Newapouri: 433. Niagoja: 529. Niako-einlanden, 28, 37, 41-48 , 53, Nias, Niassers : 25 54, 78, 481_

Paboearan: 245. Packijangan: 245. Padang: 15-17, 36 , 38 , 53, 54, 74, 75, 80, 82, 135 137_ 238 -241_ 267 _ 392, 478- 483. Padinjattycoer: 514. Pagandekan: 245 Pahan: 440 445. Pakodiaar-pette: 120 , 121, Pakoeboenan 245_ Pak-Pak-landen:

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subject t0 hup Waboutiston wrettenms 598

Palembang: 135 247, 337, 530, 470 , 492 505 , 517, 519_ 522 , 533, 536 543, 549 563 , 568 570. Palicol: 414, 417. Petapahan: 442, Paliporte: 350 , 351 . Petapoeli: 15, 567 . Palleacatta: 129, 414416, 418, Petjinaan: 525, 526. Palmyras (Point) : 231 Pipeii: 296_ 299 , 305, 424_ Pambe Pambenaar, zie Pe- Poedoe-palium- 120, 121_ benaar. Poenatoer: 488 491, 509. Pamekasan: 244. Poetenbary: 511, Panany: 342 490, 508_ Pondicherry: 119 Panjang: 245. 121, 168 174, 230, 233 235 Paoeh: 238, 477_ 482_ Ponosaccan: 167. Papanetty, zie Paponetty_ Porca: 175, 565 567. Papekat: 200 , 487_ Porto-Novo: 67, 203. Papencoil: 56. Portugal,*Portugeezen: 131 132* Papoea's; 184. 164, 178, 185, 208, 213, 216_ Papoeroekan: 245. 233, 343, 347 , 351 , 438, 449, Paponetty: 345, 512. 510. Parakanmoentjan: 277, 278, 284, Prajargan: 282 283. 290, Preanger: 158, 277 279 , 282 Paroe: 340, 349 358. 285, 288, 290. Pasariboe: Priaman: 388 393. Pasoeroean: 270. Pringapoes: 245. Pasoeroehan (bij Tjilatjap) : 243. Passang: 165, 167. Palani (Op Halmaheira) , Pata - Quaus: 182. niers : 544, 545_ Queda: 443_ Pali; 324 , 325. Quilon, Coylan Pativenaloer: 147 Patna Bengalen) : 296 297, 318, 319, 320, 327, 387 , Raccauw zie Renggo 388, 397 , 399, 401 407 , 408_ Ragiemahindrawarom: 567. 410, 421 428, 432 434 , 518. Ragiemahol: 293, 298, 31 , 304 Zie ook Asiem-abad_ 319, 320, 397 407, 426. Zie ook Pattany, zie Patoni: Akbar-nagar Pattona: 358. Ragiemandrie: 417, Pauw; zie Paoeh Rammanacoyl: 148, 330 , 333. Pawaloetan: 245_ Rander: 317, Pekalongan: 325. Rarago, zie Laraga Pemalang: 325. Rarakit: 182, 184. Pembenaar: 148, 328 , 329, 333. Rarawan: 245. Perak: 443. Rembang 324 Perembaddapil, andere naam voor Renggo 185 189 _ Cochin: 515. Riouw: 440. Perzie: 87_114 , [6_119 Roendh: 317. 122 124, 127 , 128_ 152 154 Roma: 181 177_180 189 , 190 , 209 2213 , Romauw: 181_ 255, 256, 268 , 269, 422, 448 Romboekan:

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subject t0 hup Waboutiston wrettenms

Romisoroma 181_ Singelepette: 201 202_ 252 Romokon Romon 165, 167 , Singkel: 13, 15, 28, 35, 40, 47, 168. 53, 72, 78 266 268, Roode Zee: 150. Sirombo, zie Oedjoeng Sirombo. Rooma: 245_ Sjah-Jehaan-abad, andere naam Rotterdam (kasteel op Makassar) : OOI Dilly: 397, 413, 419, 424, 138, 366, 368, 375, 376, 486 429, 433, 435. 488. Sobhoe; zie Lobhoe: Rotti: 185 189_ Sodian: 374. Soembawa: 192 200 , 486 488. Soemenep: 244. Soemilir: 245_ Sabak-Awoer: 441, 442 Soenar: 389 393. Sadrabone (kasteel) 374, Soenga= Ogan: 541_ Sadraspatnam: 140, 202, 203, 205, Soerasowan (Bantam) 306_ 207 , 251- 253. Soesoekan: 245. Saladjoe: 374. Soesoh; 15, 20, 28. 40, 47, 53. Salangor (op Ceram): 182 Soewali (kom van) 130. Salatiga: 245

Solor : 187_ Salido: 136_ Sonbait: 186, 188_ Samboppo (kasteel) : 366, 584. Sonnebay, zie Sonbait: Sambouwer: 41, 442. Sopeng: 137 139, 190. Sandrabone; zie Sadrabone: Sorkam;: 30 Sanggar: 192 200 , 487 , 488. Souro: 182. Sango: 245_ Spahan, zie Ispahan. San Thome: 65 Spanje, Spanjaarden: 104, 216. Sapegoil: 56. Crux: 330, 333_ Saram: 120, 121, Sumatra'$ Westkust: 13_22, 25 Sawoe: 187. 135 137_ [42 Segaranakan, Kinderzee; 144 , 238- 241 264 -268. 388 Selile: 215. 393, 477 484. Semarang: 227 , 228, 244 , 245, 270. Suntsura_ zie Chinsura; Senaan: 477 . Suratte: 115, Sendrangan: 42 44, 127, 130, 131_ 132, 133, 5 Seyoer: 140, 146 , 150 152, 221 225_ Shahganj: 430. 259 , 275_ 314 317, 337 , 395 Shiras: 91, 109 , 114. 397 , 398, 399, 401_ 404, 408 _ Siak: 440 442_ 409 , 419 423, 429, 430, 433_ Siam: 228, 229, 436 , 449_ 273 275 321. 322 , 331 333. Surcam, zie Sorkam. 393, 394_ 410 412, 471, 472. 417_ Sicacol, zie Chicacol Syrigno: 182, Syalano: Sidajoe: 324, 325. Sidamoekti: 245. Signati: 362 365. Silidare: 26 Talpat: 245 Sillida, zie Salido. Tambakbaya: 245 Simanang: Tambora: 192 200, 486 488_ Sindrane Tjenrana: 485. Tanah-pileh: 525, 526_

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subject t0 hup Waboutiston wrettenms 600

REGISTER VAN FLLTSMAMEN

Tandjoeng Saban: 239. Tanjore: Tapa: 215_ Taradjoe: 284, 285, 290. Taroening; 245. Tatta: 433_ Tayhero: 186, 188_ Tegal: 325_ Tegenapatnam; 58, 67, 418. Telaga: 245_ Tello: 367, 368, 373, 564, 565, Telok-Baloekoe: 26 29. Telok-Dalem: Telok-Sincroeang: 42 44. Tenimber: 18] _ Ternanoe: 185 189_ Ternate: 139, 164, 180, 185, 219, 220, 236 "238, 248, 310, 313, 314, 368, 370 372 , 474 476_ 485, 527 529_ 543 548, Thanda: 319 321 _ Thie: 186, 188_ Tiboelow = 182 . Tidore: 139, 180- 185, 236 238, 310 314, 486 527_ 529, 543 548_ Tikoe - 388 392. Tilimatan: 182 Tiliwoeto: 182. Timiry: 181 _ Timor: 185 189 _ 248_ Tjenrana: 485_ Tjiamis: 283_ Tjigaron: 245_ Tjingkoek (Poeloe) : 15, 20_ Toeban: 324, 325. Toeratta: 139, 486. Tombatsan: 166 -168. Tomeriry: 166, 168. Tomini (Golf van) : 368, 370, Tomon of Tomohon: 166, 168. Tompasso: 165 168_ Tondano; 166, 167 . Tongsawan: 165_ 167 . Toniko: 527 529,

Torkinbout: 165 168. Tonsea: 166 168. Tonsoronson: 166, 168, Torbaja: 244. Touwa: 182_ Trevancore: 362, 364. Trikonetty: 511, Trimelepatnam: 57. Trimelevaas: 55. Triwaloer: 57. Triwanda-pakum: 120, 121_ Tsjoblong: 245. Tsjoetsjere, zie Chinsura. Tsjoliette, zie Chioletta_ Turatte, Toeratta Turkije: 22. Tutucorin: 333 337 _ 381_

Wadder-Naddoe: 259 -261_ Waganagar, aner naam Vdns Golkonda 0f Heyderabad: 438. Waldaoer: 119 *121* Walluatly: 514. Waringin-poetih: 245, Wates; 245. Watoe-awo: 182. Watoe-bela: 183_

Wattamytan: 182 Weda, Wedaneezen: 184, 543, 545, Wilhelmus (fort) : 490_ Wingurla: 132_ 209, 340_ 362, 505_ Wirampatnam: 59 120 , 12L. Wiroe: 245. Woedjir: 245.

Yedo: 471_

Zweden: 164, 216.

Tis centent duwnlo: ded tiom |46,50,98,28 0n Werl, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subject t0 hup Waboutiston wrettenms VERKLARING VAN DE IN DE DOCUMENTEN VOORKOMENDE VREEMDE WOORDEN EN UITDRUKKINGEN_

bahadur bhadur, suifix vorslennamen; met de beteeke nis held: 299, 301, 304, 315, 318, 387 , 395, 446, 518, 512 balagat, inheensch roeivaartuig Voor-Indie: 417. balai balai-desa, radhuis 241_ balleeuw zie balai: handar, haven, zeekoopstad" 136, 305_ bandaro zie dato bandara_ banksaal of bangasal, kantoor der uitvoerrechten entrepot. Zie Corpus IIl, blz. 608: 55_ 147 , 342 , 508. bara-antara_ Bataksche titel MCL beteekenis beschermer voorspreker' 143_ barquiers; schuitenvcerders: 141 beg; suffix bij persoonsnamen met beteekeris heer of chef. vrouwelijke VCIM begum: passim. begler begi, Perzische titel voor gouverneurs van een provincie, letterlijk beteekenende heer dcr heeren: 90 106, 107, 522. Benjaan_ Hindoesch konpman: 494, 504, 522, 561 benjuin benjoin, benzoehars: 19 73, 74, 85,212 463, 498, berkelang, oya bercquelang:

aguilhout , welriekend hout van den aloe-boom: 212, 463 , 498, 552. alphandigo _ Portugeesch alfande- ga, tolhuis kantoor der uitvoerrechten: 132_ amien gemacntigde, intendant: 120, 201_ 207. ammarouw, zie omrah; anachoda_ zie nachoda: armane; hof, regeering van Ma- dura oor-Indie: 378 380. aroe, sultan: 137_ 138, 290, 291, 372 , 373, 375. arsie 0f arsir, verzoekschrift; 446. 517. atap, dakbedekking van gedroog- de palmbladen: 66, 167. atemaet-al-doulet atimad-dau- Leth, Perzisch ehtemaed-ud - dowleh, iitel van den rijksbe- stuurder van Perzie: 94 , 95, 124, 455, 456, 470. auweldaar , havildar. ayen_ suffix bij een persoonsnaam; aanduidende daf de drager een Brahmaan is: 147, 377 .

badam bodom; letferlijk een amandel, overdrachtelijk een kleinigheid, een peulschil; 295.

De cijfers verwiizen naar de bladzijden _ wzar net woord voorkomt; vetgedrukte cijters naar die bladzijden, waar Men korte orschaijving soms ook een literafuurverwijzing aantreit Van woorden die nerhaaldelijk voorkonen zijn slechts enkele plaatsen opgegeven:

This content duwnloided tiom |446,50,98.28 on 12 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms 602

Udihor Wooroin

UTTDRUEEINCCY

bobatos, boepatih’ $, regenten rijksgrooten: 165, 181 _ 182, 312, 546. boyeers ossendrijvers: boys, draagossen: 381_ boysdragt, ossendracht: 381 .

caul, officieel geschrift; Bunst- briei. Zie Hobson-Jobson vCcC cow’ : passim. caymael, vorstentitel aan de kust van Malabaar; meest vertaald door vrijheer: 259 261 , 512, 515 caytchill, Moluksche titeL voor leden van sultansfamilie, prins: 185 214, 236 , 237 , 310, 313. chan of khan; suifix bij persoons- namen; oorspronkelijk met beteekenis heer of prins_ later algemeen gebruikt Voor Voor- name Hindostani; paSSiITL; chane_ Wuun Hindostani khan- sama; titcl vOOI een major - domus, Compagnie vet: taald door #huysbesorget” ngenerae= rentmeester ovet conings domeynen” 402 _ 408, 409. chao-klang; Siameesche ambte- naarstitel. Het eerste lid_ chao_ algemeene aanduiding VOOr lieden van adellijke stamming: 24, 393, charwar 0f charwari, zie carwary checkela, district: 292. chitty; titel vOor Jeden van handelskaste: 380. chokidar, waker, opzichter: 301 _ 518. cobang couoang; Japansche gouden mnunt ter waarde Vam citca 30: 473. cobido, el: 415, 566. coeroeri, zie croti, coetwael, Hindostani cotwal, hooid der politie: ’252. cojang oi covang, scheepsiast van circa 30 pikoel: 82_ cora-cord, gewapende prauw: 184 costumados, Portugeesch; gebrui- kelijke tolien rechter: 129, 141, 142. crain, zie karaeng:

(Zie ook K)_

cabaram, kabaram. cabessu, Portugeesch voor hoofd aanduiding VOOI kwaliteit:

cagie _ zie kadi. culuwan Siameesche amble - naarstitel : 393. candil, last van circa 480 pond verdeeld parra s: 125, 126, 132, 364, 415. cannecappel, inheenscn klerk boekhouder; 141, 206_ 379. capitan-laoet, inheemnscne Jite meC letterlijke beteekeris hoofdman der zee 313_ cardamon, Maleisch kardamoeng goe, welriekende specerij, pa - radijskorrel” 212, 462, 498, 552_ carga Of carge; baal zijde ter zwaare van 36 man-i-shah 216 KG:: 117, 18, 153, 209 211 etc . carori, zie crori. cunt Bocgineesche beleefdheids - titel: 376. carwary, Ook geschreven charwari karvary, ezelslast oi beeste dragt” van 216 KG Het woord kreeg ook beteekenis zijde van 2de kwaliteit: 5 451 , 452, 457, 463. casi, zie kadi: castas, standen: 206. cattabarra, doorvoerrechter = een- Iaal hiervcor blz. 302 omischreven door houttol” 298_ 300, 302. catti of catli-China, gewichtseen - heid van f4oo pikoel Ons; 136, 538.

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subject t0 hup Waboutiston wrettenms

crommecan; zie kromakan. crori, ontvanger der belastingen tollenaar: 120 , 226_ 229, 299, 304, 405, 424, 433 etc'_ croutecan, Siameesch; vergade- ring; raad: 24. curcuma, gele verfstof van plant- aardigen oorsprong: 86_

Christen-Armenische VOOI- stad van Ispahan: 112 duan, Hindostan hoofd der financien, Perzie raad des konings" 96, 101, 105, 124, 141 , 202, 206 etc" duan-begi, geestelijke opperrech- ter in Perzie ,heer der justi= 503 , 559,

daats , Chineesch-Maleisch datjin, unster of weegstok: 336, 532_ Emir el omrah cf Amir ul umra, 538. Jetterlijk heer der heeren, titel dain of daeng, Boegineesche titel: voor een legerbevelhebber: 396. 367 , 368, 376, 487. dajang, vrouwelijke hofbediende; ,hoijuffer" 548, daroga; Voorindische titel; gou- fanum, Munt ter waarde van verneum, ook hoofd van de munt: pagode: 134 , 142, 351 356, 407, etc"_ Men onderscheidde kleine dato bandhara titel van een VOOr- fanums en gewone fanums, ook naam hooid Menangka - genoemd funui-ragia ko- bausche landen Zoowel Won- ningsfanuts_ dharo als dato, welk laatste fausaar, ambtenaarstitel, gouver- wcord oorspronkelijk grontva- neuf, hoofd der financien, tolle- der beteekent zijn zichzelf naan: 120, 129, 201 , 202_ 204 , ook ambtstitels: De dato- 207, 252, 292 etc bandhara zooveel als de le feitoor, Portugeesch feitor, konp- minister: 440, 445. man, resident of ,legger" : 229, aayen; zie dajang_ Firingi of Franken, Perzische desmiochi 0f desmioegi, tolambte - Turksche nazm VOOr Europea- naar: 202. nen: 94_ 117. dessay, Mahratti desai, districts - firman of fermaan_ uit naam des hoofd: 567. konings verleende gunstbrief destek; paspoort, vrijbrief: 261 , koninklijk mandaat" = passiT. 276, 292, 294 , 295 , 298, 300 elc:. Frank; zie Firingi digmittie digmissie, invoer: rechten: 142 dinar, Perzische munt; 1/10.000 toman: 6, 118, 455, 456 etc:. gans, rijstmaat: 141, diwan, zie duan garaem, belasting Op granen: 418 djoeroe-toelis, schrijver of secte garioffel- nagelen , kwaliteil taris: 185. kruidnagelen: 212, 463_ djogoegoe, titel van een rijksbe geharpt, gezeefd; zie harp: stuurder de Molukken: 313_ geraym, garaem. djoue, Moluksche titel met de be- gocgocgoe, zie djogoegoe_ teekenis heer: 214. goemoet, Maleisch gemoetoe; Djulfalijnen , bewoners van Djulfa, zwarle harige vezels van den

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Werl, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subjectt0 hup Wabout iston mte"temms

aren-palm, waarvan touw horri of horry, klein open vaar- gemaakt wordt: 168. tuigje: 145_ goerlep ambtenaarstitel Ran howay; zekere te betalen rechten kust van Malabaar: [77, 364. in Perzie: 93 goeserbanaan; 00X geschreven goeserbaran; goserbant, etc” , verbastering van guzarban, titel een tolambtenaan; onschre- idanoi (Niasch) rivier: 38, ven als commissaris der vceren ieckoed, #passagiegelden” 305. overvaarten” = 301 , 304. igmettie of igmissie, uitvoerrech- gomastos_ Hindostani gomashta, ten; 142. gemachtigde. Het wordt zoowel imam_ voorganger moskee, gebruikt voOr een makelaar als ook titel VODF Mohamedaansche Voot den gemachtigde van een hooiden heerschers; vorst 0i gouverneli_ Het meest iman van Arabie: 220, 313, 438_ komt het voor als de benaming 439. van een inheemsch agent der ingabey, zie ngabehi. Europeesche Compagnieen: 301 inktkokers, naam voor kubusvor- 400, 401. mige blokjes van circa gonting koenting; inhecmsch pond: 539. zeilvaartuig: 443. guastos, Pottuge eesch gostos, kosten; 132. jagabey, zie ngabehi: jagier of jagir, apanage, ambte- lijk landbezit: 252_ hadji, Mekka-ganger of pelgrim: Jagterdar apanagehouder: 226 , 145, 319. 276, 292, 296, 299, 301_ 304_ horp, schuinstaand fijn ronster 0m 400, 405 etc” peper anoere specerijen jang pertoean titel voor een zeven 0f te harpen’ 336 532_ vorst rijksbestuurder hasbul-hockum, expresse ordre’ Maleische landen: 445_ keizerlijk bevelschrift” _ jemadar, ambtstitel met verschil- 115, 124, 221, 223 294 etc” ’ lende beteekenissen, hoofd hasbul-ommer, hetzelide ais has - der politie leenman, landvoogd: bul-hockum: 294, 299, 301 _ 319. 276_ 295 _ 296_ 299, 304 etc _ hasia_ zie hadji jonkom_ vitvoerrechter: havildar, gouverneur Van een 204 , 252. venstad, Handregent”: juchten, ossenhuiden: 393, 394 , 140, 252. hockiel, doubletvorm vanl “akil, (zie ook aldaar: hoedendragers Europeanen: 145. kaanko, kaankovi; enkcle der vele 151 221, 222 299, 446. verbasteringen van kinungo, hoekoem oekoeng; volkshoofd, een wetuitlegger, ook opperste kamponghoofd, bruikt als titel voorbelasting Minahassa Opk wei vertaald ambtenaren Zie WiLSON door techter richter: 162, voce: 202, 204 163, 165, 66, 313, 475. kaatbhara, zie cattabarra.

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms VrErhD~ WCORDEN

kebaram, lasten; betalen vervoer van goederen largs wegen: 416_ kadi, titel voor een amblenaan rechter, priester: 8 226, 227 _ Het woord werd Indie uit- gesproken as kaadsjie, van- daar dat men ook geschreven vindt: casi, chasie en cagie. kalangs, Jomaden Op Java: 246. kalantar, letterlijk meerdere, titee voOr een burgemeester in Per- zie: HI0. kandijl, zie candil. karaeng, vorstelijke titel Op Zuid - Celebes: 198, 367 , 368, 373, 375, 376_

karavanserai, rustplaats voor ravanen: 179. karga, zie carga. kurrary, zie crori: karvary, zie carwary: kusy, kadi: katib, Maleisch schrijver: 220. ketgoda-pessent, Perzisch ked- khoda passand naam voor zijde (soms ook wol) van de aller- beste kwaliteit, Zie voor de be- teekenis- HoTz, Cunaeus; plz. 155, 156 noot: 210, 214, 463, 495_ 497, 550, 551,. ket jil ; zie caytchill. khentaum, tilel van een heemscn ambtenaar op Golkon da: 446, 447. kimelaha, dikwijls geschreven qui melaha, Moluksche titel, den Lijd der Compae Enie vertaald #omt stadhouder: 230, 313, 475, kitchilly, zie caytchill koetika, Maleisch; tijd of tijdreke- ning: 445 korkorre, zie cora-cora. kromakan, Siameesche titel, eigen- lijk van een rechter; maar ook gebruikt Yuut andere ambte- naren: 331_ 332, 393, 411, 412.

kwarto-diensten, heerendiensteil op Ambon: 382 385_

lak; een hoeveelheid van 100.OuO_ meestal gezegd van ropia's: 145, 257 259, 316. lascorijn, inheeinsch soldaat: 148, 351, 352_ legger, een watervat VCOr schepen van circa 400 houd: 43. het Hollandsche woord voor Portugeesch feitor, factor resident: 229. tegta, zijde van 2de kwaliteit: lorrendruaiers_ smokkelaars, Hn - nopoliebrekers: 13

moos, Munt waarde van tael: 525, moggain, provincie: 206 Maggrebbers, verouderde naam voor Arabieren: 145, mthmoedi, Perzische munt ter waarde van /1ud toman of ruim 40 cent; 457 , 504. mamoela, tal van Wijzen Vet haspeld, mamnoeo, muml _ noeda, momnola spe- ciaal Benga en gebruikt woord aanduiding van wettige lasten; door de inheem- sche amhtenaren aan Com - pagnie andere vreemde kooplieden opgelegd, veelal vertaald door , Geltknevelarye' Zie ook Hobson-Jobson in voce mamool: 294, 297 , 298 300. man men, gewichtseenheid Perzie, waarvan twee soorten bestonden, namelijk man-i- shah_ 6 KG man tabriz, +3KG, De min-i-shah Was verdeela in 1280 muskal: 210, 212, 451, 452, 462, 463, 496 198, 550, 552,

This centent duwnlo: ded tiom 146,50,98,28 on Werl, 12 Oct 2016 [8, 05 HUTC All use subject tO hutp Waboutjstor orgherms 606

VREEMDE WOORDEN

JTVRUREINGSN

manigar, titel VOc een dorps - de verplichting; verbandschrift: honfd aan de kust van Madura. 222, 223 225_ Zie Hobson-Jobson voce molla, gelcerd Man_ kenner van mtonigar: 378 3805 den koran: 23, 263_ mansjou , inheemisch koopvaardij -. Moltaenders, naamn voor Hindoe - scheepje: 149_ sche kooplieden in Perzie: 110. mantri, gemeen verbreide titel, momnola, zie mamoela: oorspronkelijk met beteeke . Moor, Mohamedaan; 22, 179, 216, nis minister_ later ook voor 256 etc lagere ambtenaren; Men leest moradores; Portugeesch; inge- nernaaldelijk #mantries ofte zetenen: 202. regenten 270, 273, 323, 325, molteseddie_ zie

modseddie. 326 muharram, naam voor de Ie maand manuoar , pachter van een district: van het Mohamedaansche jaar, 567_ ook gebruikt epitheton bij manzil , munzil andere maandnamen; met marcal, rijstmaat; bevattende cit- beteekenis: verhevene; b.v_ 20 pond rijst en verdeeld in Schaban il Muharram: 435_ 12 seer= 140 munzil , rustplaats voor karava- mardijker , vrije Christen- inlander: ner: 105. 218. murujeb_ epitheton bij Islamitische matikael of matscael, muskal. maandnamen, met beteeke- meir- samaan, van mir , chei nis het heilige aar: 180. hoofd, simin; goed, meube- Inuskal, Perzische gewichtseen - Ten; bezittingen; titel Voo; het heid onderdeel van man-i- hooid der garde ~rohe sie - shah; zie aldaar: 210, 212, 462, raa kamers van den Crootmio - 463, 496 498. 550, 552. gol. WILSON vcrtaalt het door mustaffi, Perzisch mustofi, belas head-steward: 516. tinggaarder; hooid der finan mendewies_ Mabratti mandavi, cien: 153_ 178, 189. douanekantoor; entrepot; in den mustaffi-chassa, Perzisch mustofi- tekst hiervoor vertaald door chazineh; kanselier van waag: 430. schatkist; superintendent van menon 0f Menavun Malabaarsch; conings reeken- Tinancie- schrijver 0f klerk; 348. kamers’ 153, 493. mercanci, Portugeesch marcancia, koophandel= 295. mocquaas, visschers Mala - baar: 363, 364_ nubab, gouverneuf onderko- modseddie; ambtenaar der kanse ning: 205, 207, 252, 276, 293_ larij in het rijk van den Groot- 408, 409 , 446, 518. mogol: 115, 291, 296, 298_ nachoda anachoda, titel VouI 304, 327, 518, inheemsch schipper. Op moelawissael, tollen weggel- enkele plaatsen, Sumatra $ den’ 416. Westkust, ook titcl VODI een moeterykoery, zekere gerechtig - regent; 396. iieid, te betalen op Koromandel: naeyp, zie naib_ 252_ nagri, nagaree, het klassieke moetsilko, schriftelijk vastgestel- Sanskrit-alphabet: 295,

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Werl, 42 Oct 201 18,05 HUTC All use subject tO hup Waboutjstor orgherms VREEADI WUURDEA

naib_ doubletvorm van nabab: titeling van het Nederlandsche 276 , 293_ opperhoofd aldaar: 229, 274, naik , vorstentitel aan de kust 275, 321 , 322, 331 , 332, 393 , Madura nvryheer of grave’ ombol, oemboel. 377, 378, omeun Siameesche ambtenaars- nairos, leden militaire titel: 393. kaste Malabar; ridders omrah, titel voor hooge hofambte- 260, 344, 346 349, 353_ 489, naren in Mohalnedaansche sta- 490, 510, 511. len: 221_ nambeddy, Malabaarsche vorsten opru, Siameesche adellijke titel: titel; 344, 489, 491 . 509, 511. 331 _ 332 , 393 41 _ nambiaan: Malabaarsche titel orangkaja, titel VOOI dorpshoofd VOOr een Brahmaan: 515. in de Maleische landen: 37, namboery: eveneens Malabaarsche 136, 143, 445 etc’_ titel voor een Brahmaan; waar- orangkaja- balay, leider van schijnlijk identiek met het vOOr - negri: 71 , 80,

83, 265_ Zie ook gaande woord: 354, 512 Op balai. nazir inspecteut, opperste van orangkaja-soudagare, nopsiender conings cancelary’ 493_ der negotie” neli of nely, rijst in den bolster, orembadi, SOpf prauw 168_ padi: 141,, 489, 506, ottena, Japansch otona, wijknees- neyk; zie naik_ ter: 564. ngabehi, titel Vnnr hooge Javaan 0yo, Siameesche titel, prins: 24_ sche ambtenaren = 279, 282, 290, 331_ 414 323. oya berkelang, titel van den rijks ngoffamanjirah districtshoofd bestuurder in Siam; de tusschen- de Molukken 220, 313 475_ persoon tusschen den koring en nsaan, princelijck bevelschrift” vreemdelingen: 297, 299 301, 388etc’ 273, 274, 331, 393_

ockoen_ Siameesche ambtenaars pagalaran, een deel van den titel: 393 kraton, waar de Soeran bijeer- oekoeng, zie hoekoem: komsten samenroept, #generale oemboel, inheemschh bestuursamb vergaderplaats 323, Tendar Preanger: 282. pagode, gouden munt ter waarde ola, gedroogd palmblad, gebruikt van verdeeld Voor dakbedekking fanums; Op enkele plaatsen had als schrijipapier. Door het men ook zilveren pagoden: der 2 genoemde gebruik kreeg 64, 141, 170, 171 173, 174 het woord Ook beteekenis van schriftelijke verklaring paligaar ; leenvorst: Zie Hobson - privilege etc - 147, 259, 261 , obson voce poligar: 377 . 333, 345, 349, 378, 380_ 566. Paljetter, titel van een invloedrijk oluang; Siameesche beleefdheids - prins op Cochin = 355. titel, ook we geschreven {uong: pallenquien, palankijr of draag 69, 393, 414, 412_ stoel = oluang souraceen , Siameesche be- pandaram, Hindoesch priester uit

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Wel, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subject t0 hup Wabout iston mte”temms 608

VRZEMDE WOORDEN EN UITDRUREINGEN.

een lagere kaste dan die der Brahmanen= 141, 142 panoidaar, regent pachter =

ponge , pongloe pounglon, schrijfwijzen voor panghoeloe, priester regent: 50, 77, 79, 81, pandit of pandito_ geleerde, ken- 136 , 143 etc . ner der Sanskrit-wetenschap: praktijk_ list: 178. 140. pulle, epitheton VODT leden van panglima, Maleische titel Voor de kaste der Sudra als suffix een stadhouder oi rijksbestuur achter den naam geplaatst: der, ook in de copulatiepang- 147, 329, 330, 364_ lima-radja: 135, 136, 238, 239, 390 , 392 , 480. panikaal, Malabaarsche vorsten- qutmelaha, kimelaha _ titel: 505, 507 , pantel of panteloe, Brahmaansch hoogwaardigheidsbekleeder: 140, 252_ racan; rakam pardao_ Portugeesche zilveren rachdaar , zie rahdor. munt ter waarde van 300 reis: raderyen, zie rahdari, [41, 202, 204 , 251 , 252_ radix-Chinae, gedroogd wortel, parra, een rijstmiaat van “/1 als medicijn gebruikt: 212, 463, candil of circa 35pond, maar 498, 552. mees gerekend op 40 pond. ragiador, regent: 133,, 175, 177, een stuk land dat zoodanige 349 hoeveelheid rijst oplevert: 514. rahdar , icner der tolgelden; een-

punkunno bevelschrift;”ordres maal hiervoor vertaald door der duwaans passim; leenman: 297, 299 , 304. pattamar looper , briefdrager: rahaari, weggelden 257 232_ 276 _ 294, 297, 298, 300, 301 , pees, Portugeesch peca, Stuks: 305, 316, 327 etc 415_ rakam een handschrift; een schrif- peesdas plaatsvervanger; assis telijk bevel. Zie WILSON in voce: tent, erzisch pesh-dast, Zie Het wordt mecstal gebruikt = VoOr ook Hobson-Jobson 816: 262. een geschrift van een vorst, peon, Portugeesch peano; van pc, wat mogelijk de oorzaak is dat voet; bode of soldaat te voet: de Portugeezen hen 57 , 59, 328, 330. Indie gekomen Europeanen perganno, district; 302, 398_ dikwijls regam schrijven; Zie Pette Hindostani pettah, dorp; beneden dat woord vonrstad; marktplaats: 147 VALENTIJN, Persien, blz: peykaar, inheemsch opkooper voor 271 , Regam koninklyken Compagnie; voorkoper’ brief” 189, 212, 465 469. 303. rakit 0f raket, verankerd bamboe- pia , Siameesche adelstitel: 24, 69, vlot; waarop een nuis ge - 332. bouwd: 540, 541_ pikoel, draaglast van circa 6212 rasiename, verbastering van Hin - KG: 136 dostani raddnama, herroeping; pion, zie peon. een stuk; waarbij een ouder do- poele, zie pulle. cumient wordt ingetrokken 519.

This contcMl downlorded from 146.50.98.28 on Wed. 12 Oct 2046 |8,05.34 UTC All use’ subject hinguahiSo” O Dnretns URrtUDF TOOknEi

rowanna; Hindostani rowannah, pas; 519_ regam; koninklijk schrijven: 189, 212_ Zie verder rakan rokta roocka, aanteekening: 116_ rompaarden, rampuarden, rol- oarapn ropaarden etc lage korte scheepsaffuiten: 167_ rOpla _ zilveren Munt waarde van 28 Hollandsche stuivers en verdeeldin 16 anna’ 5: 22, 256 259, 316, 402, 404 etc”.

die stof werd gelegd en als ge- schenk of toegift gold ; 453. serlasker, oorspronkelijk hooid vin het leger; later titel Voot den onderkoning van Orissa:

siuuclang; chao-klang: sieradaar, zie jemadar. sjahbandar, havenmeester, meest al hoofd van den nandel en be- last met het toezicht vreemdelingen 153, 178, 448, 524, 532, 533, 539, 569. sjahboutria, koninklijke waag Hoegli: 295. sjaer, een soort visch in Tanjore; 120, 121_ sabandaar, zie sjahbandar. sjonkan, uitvoerrechten: sahib: heer: 493 204, 252. sohib-fousie, neerste acteschryver, sjoukidaar sioukidaer, taxeerder en visttateur des chokidar. nings van Perzie: 493. soeba, zie souba: salimoet, naam Voor zekere tol- somba en sombayen, sembah rechten aan de Westkust van songsong; riviermond: 541. Sumatra: 136_ souba_ provincie; gouverneur sampan, inheemsch zeilvaartuig: van z00’n provincie heet SOu= 218. badar, maar wordt Ook wel sayer, naam voor de gezamenlijke kortweg souba genoemd, wal tollen rechten

in Bengalen, men vrijwel steeds vertaald met uitzondering van 2,g vindt door vice-roy- Zijn ambts - landrechten; 327 _ gebied duidt men dan aan met sekoet, verzamelnaam voor ualler - het woord soubaschap: 23, soort Van land- andere 115, 262, 263, 293, 302, 305, thollen, exeplo die Op den ven - 327 , 387 , 401, 427 , 568, voer ter zce werden betaait" soussang zie songsong: 420, 425_ 430, 431 _ 436. sembuh of sembahjang, begroe ting; eerbewijzing; eerbiedige huidebetuiging: 73, 241 , 393, sengadji, regent of districtshoofd tabijn , volgeling; dienaar #Substi- in de Molukken: 313 tuyt" 499 , 552. serbethuizen, huizen waar de pro- tackied, takid, bevelschrift: 206. visien; klecderen sieraden tadsyker, Perzisch tadjik, stads - van de hofhouding van den sjah bewoner: 110. van Perzie worden opgeslagen, tael 01 thail, lo. gewichtseenheid "gebruykhuysen" 211, 497 , '18 catti of 3792 gram; 20. 551_ munt van zoodanige hoeveel- ser-charwan; een pakje zijde; dat heid goud of zilver , verdeeld elke charwary last van in 10 mazen 442, 473, 563_ DI. 9

Thts contemt Juwnlonded from 146,50,98 28 un Wed: 12 (t 2016 [8,05,34 UTC All use subject t0 http 'Yabout istor orglicrm : 610

IKKkuF

uiari

ruikiNGEN

{ullika, factuur inventarislijst. turki, Perziseh, nomaden; hel specifieke opgifte' 297 , 300 , tegengestelde van tadjik: 10, 302. teuver, Virstenie kust Vum Madura vryheer' 146 150, 328 330 , 333 Msudour, Portugeesch wigiador_ thaa. zie ta8 oorsprunkelijk waker, hoofd der thony, klein open vaaruig; dunr politie: 141, 142. paarivisschers Kebruikt; 148_ 144, fjeuwclangh, chav- kiang Tucnc zie tomtan, ucar een Iast zijde in Perzie; tvemenggoeng, hooge Javaansche zwaarte van 216 K.G, dus evcn- titel, thans praedicaat Voor veel een carga: 452, 455, regenren van adellijke afstam- 460, 461 , mtng, de Compagnie vaak wackenowies Hindostani wako- Kebruikt vuor fiskaal of baljuw: 277 , 284 , 288 etc"' . nivis, hoog ambtenaar 4n uet 253, 270, 272 hot Van den Grootmogol, major- Loepus_ naami YCuI een vrije domnus HoTz, Cunaens; blz. Christen-inlander in Voor-Indie: J83 zeeft den Perzischen VnrM 351 , 352, 364 , wakiah nevts; toktokken, het in stukken hakken plaatsvervanger Yan Van een den grootvizier: van een slaat in plaats waki, Arabisch moordenaan: 163. plaatsvervanger Perzische of vertegenwoordiger; in Voor- toman thoman; Indie dikwijls geschreven rekenmunt ter waarde van kiel: 226 , 276 , 292 , 388. 42,50, verdeeld in 100 mah 401 , 427, 446. moedt en in |0 Q0Q dinar: 5 7. wvellnaimetti, zekere ungeoorloofde 16 18 127 , 152, 53, 210, tollen 214, 213 etc". Perzie: 213. tomitalleng; Boegineesche titel: 376. tommagon, zie

toemengguens Siameeseh, paspoort: 394, z0y, Atjensche Inhoudsmaat Va? tsjouklang, chao-Klang cirea 40 Iiter : 43 Ilmtulk: cjksvertronwde:

This content duwnloided tiom |46,50,98.28 on Werl, 42 Oct 201 18,05 HUTC AIl use subjectt0 hup Wabout iston mte”temms